

Stížnost na zpravodajství České televize k ukrajinské krizi

(1. únor 2014 - 31. leden 2016)

Obsah

1. Úvod	4
2. Únor (2014)	9
2.1 Nepravdy, polopravdy a nedoložená tvrzení.....	9
2.2 Opomíjení důležitých informací a nevyváženost obecně	15
2.3 Nálepkování	31
3. Březen (2014)	36
3.1 Nepravdy, polopravdy a nedoložená tvrzení.....	36
3.2 Opomíjení důležitých informací a nevyváženost obecně	53
3.3 Nálepkování	70
4. Duben (2014).....	76
4.1 Nepravdy, polopravdy a nedoložená tvrzení.....	76
4.2 Opomíjení důležitých informací a nevyváženost obecně	96
4.3 Nálepkování	112
5. Květen (2014).....	118
5.1 Nepravdy, polopravdy a nedoložená tvrzení.....	118
5.2 Opomíjení důležitých informací a nevyváženost obecně	125
5.3 Nálepkování	136
6. Červen (2014).....	142
6.1 Nepravdy, polopravdy a nedoložená tvrzení.....	142
6.2 Opomíjení důležitých informací a nevyváženost obecně	148
6.3 Nálepkování	152
7. Červenec (2014)	152
7.1 Nepravdy, polopravdy a nedoložená tvrzení.....	152
7.2 Opomíjení důležitých informací a nevyváženost obecně	164
7.3 Zřícení letu MH17.....	168

8. Srpen (2014)	227
8.1 Nepravdy, polopravdy a nedoložená tvrzení.....	227
8.2 Opomíjení důležitých informací a nevyváženost obecně	290
9. Září (2014).....	346
9.1 Nepravdy, polopravdy a nedoložená tvrzení.....	346
9.2 Opomíjení důležitých informací a nevyváženost obecně	352
10. Říjen (2014) až leden 2016.....	364
11. Vedoucí pracovníci.....	439
12. Shrnutí	443
13. Doporučení	489

1. Úvod

Česká televize (ČT) je dle § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 483/1991 Sb. a jeho novelizací povinna poskytovat objektivní, ověřené, ve svém celku vyvážené a všestranné informace pro svobodné vytváření názorů.

Objektivní zpráva je chápána jako taková, která je v souladu s realitou a která není pouhým subjektivním názorem/výkladem/tvrzením. Ověřenou zprávou je informace tehdy, když si před jejím vydáním autor potvrdí, že se situace udála skutečně tak, jak on píše. Všestrannost a vyváženost pak znamená, že žádná ze stran není zvýhodňována či znevýhodňována a že naopak všechny dostanou přiměřený prostor.

Konkrétněji jsou povinnosti ČT specifikovány v jejím Kodexu, který mimo jiné uvádí, že:

- ČT divákům poskytuje informace důležité pro jejich všestrannou orientaci a svobodné utváření názorů (čl. 5.1).
- ČT ve zpravodajství a aktuální publicistice dbá na přesnost a nestrannost spočívající především ve zjišťování a ověřování skutečnosti (čl. 5.6).
- ČT striktně rozlišuje mezi zprávou a hodnotícím soudem a nesmí vydávat pouhé domněnky za zprávy (čl. 5.7).
- ČT musí zakládat své zprávy na zjištěných a ověřených údajích, přičemž je při získávání a zpracovávání informací plně podřízena imperativu zjistit a divákům zprostředkovat pravdivý obraz skutečnosti. A v případech, kdy to pro nemožnost opatřit si všechny informace není beze zbytku uskutečnitelné, postupovat s cílem pravdě se maximálně přiblížit. Zamlčení důležité informace nebo potlačení jejího podstatného aspektu bude vždy hrubým porušením tohoto imperativu (čl. 5.8).
- ČT nesmí odvyšlat informaci, jejíž původ není znám. Je povinna seznámit diváky se zdrojem vysílané informace s výjimkou obecně známých skutečností a informací převzatých od renomovaných zpravodajských agentur, které ji zásobují informacemi na základě platné smlouvy (čl. 5.11).
- ČT je povinna zajistit, aby obrazové a grafické části informace ve zpravodajství a aktuální publicistice přispívaly k pravdivosti a přesnosti sdělení. Zvláště není přípustné uchýlit se v obrazovém výrazu k postupům, při nichž dochází ke směřování mluveným slovem či psaným textem sdělovaných zpráv s hodnotícími soudy obsaženými ve zpracování obrazu (čl. 5.12).

- Redaktoři ČT si musí při vystupování ve zpravodajských a aktuálně publicistických pořadech počínat tak, aby divák nemohl rozpoznat, jaký mají na věc, o níž informují, názor (čl. 5.14).

Porušení Kodexu ČT je dle § 8 odst. 1 písm. f) kvalifikováno jako porušení pracovní kázně podle zvláštního zákona.

Na plnění povinností daných zákonem o ČT a Kodexem ČT dle § 8 odst. 1 písm. i) dohlíží Rada ČT, která je dle § 4 odst. 1 orgánem, jímž se uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu činnosti ČT.

Tato stížnost Radu ČT upozorňuje na některé z případů, kdy došlo k porušení povinností ČT v souvislosti s jejím zpravodajstvím o ukrajinské krizi v období od 1. února 2014 do 31. ledna 2016.

Zpravodajstvím je míněno zejména (leč nikoliv výlučně) internetové zpravodajství, na které se dle § 3 odst. 1 písm. n) vztahují stejné povinnosti jako na televizní zpravodajství. Internetové zpravodajství bylo upřednostněno z několika důvodů. Jednak proto, že jednotlivé články byly ukládány do archivu (pod štítkem „ukrajinská krize“) a bylo tedy možné je rychle dohledat na jednom místě. Dále jednotlivé články obsahovaly informace, které se objevily během celého televizního vysílání, a zpravodajství jako celek tedy reprezentují lépe než např. jen pořad Události. V neposlední řadě lze jednoznačně určit, kterým informacím ČT věnovala články a které tedy považovala za důležité (a které nikoliv).

Stížnost je pro větší přehlednost rozdělena do několika kapitol. Kapitoly 2-9 se zabývají obdobím od února do září roku 2014, tedy měsíci, kdy ukrajinské krizi byla v médiích věnována největší pozornost.

Tyto kapitoly jsou dále rozděleny do dvou nebo třech subkapitol. První subkapitoly se zabývají případy, kdy ČT vydávala za fakt nepravdivá, polopravdivá či zcela nedoložená tvrzení.

Nepravdivým tvrzením je míněno jednak tvrzení, které bylo v rozporu s fakty, jednak tvrzení, které vydávalo určitou informaci za jednoznačný fakt, přestože se o jednoznačný fakt nejednalo (jednalo se spíše o něčí názor, spekulaci či jiné nedostatečně průkazné tvrzení a podobně). Za nepravdivé tvrzení by tak byl označen např. případ, kdy by ČT vydala článek „*Vrahem je zahradník*“, přestože by se ve skutečnosti jednalo o pouhé tvrzení majordoma.

S tímto příkladem souvisí skutečnost, že ve stížnosti byla aplikována zásada „později napsané neomlouvá dříve napsané“. Skutečnost, že by ČT např. v pátém odstavci uvedla, že obvinění zahradníka je (pouhým) tvrzením majordoma, tedy dle této zásady neomlouvá skutečnost, že v titulku bylo obvinění vydáváno za objektivní a ověřený fakt.

Pokud totiž titulek jednoznačně tvrdí, že „toto je pravda“, pak nelze takové viditelné, jednoznačné a lehce zapamatovatelné tvrzení omlouvat skutečností, že později v článku byla uvedena informace, která ho vyvrací.

Řada lidí totiž přečte pouze titulek, případně jen část článku, a tudíž již neuvidí informaci, která titulek vyvrací. A i kdyby ji viděli, nelze předpokládat, že by si nutně uvědomili její význam. Do paměti se výrazně lépe zapíše jednoznačné tvrzení z titulku.

Polopravdou jsou míněny případy, kdy určitá informace sice byla pravdivá, leč zároveň vytvářela nepravdivý dojem, jelikož určitá podstatná skutečnosti nebyla zmíněna, případně nebyla zmíněna dostatečně.

Pojmem zcela nedoložená tvrzení jsou míněny zejména případy, kdy ČT vydávala za fakt informaci, u níž naprosto nebylo známo, kde ji redaktor získal (a kdy tedy bylo možné předpokládat, že se jednalo pouze o jeho domněnku), a dále případy, kdy argumenty, jimiž se ČT snažila dokázat svá tvrzení, k prokázání daných tvrzení ani vzdáleně nestačily.

Druhé subkapitoly se zabývají případy, kdy ČT zejména ignorovala či bagatelizovala důležité informace (včetně úhlů pohledu). Ignorováním je míněno, že se informaci v archivu ČT nepodařilo dohledat. Bagatelizací je míněno, že určitá informace sice byla zmíněna, leč bylo jí věnováno méně prostoru, než by odpovídalo její důležitosti. Především se jedná o případy, kdy určité informaci nebyl věnován článek (tj. z titulku článku, v němž se informace nacházela, nebylo možné poznat, že tomu tak je).

Jakožto bagatelizace jsou v některých částech stížnosti označeny i případy, kdy se informaci nepodařilo dohledat, leč z určitých důvodů lze předpokládat, že někdy během vysílání mohla zaznít.

Za důležitou informaci se ve většině případů považuje informace, která sama o sobě byla podstatná pro tvorbu kvalifikovaného názoru. V určitých případech za ní byla označena i informace, která by sice nemusela být nezbytně považována za podstatnou pro tvorbu

kvalifikovaného názoru, leč která pro ni byla stejně či spíše více podstatná než jiné informace, kterým ČT článek věnovala.

V těchto případech navíc stížnost sama sebe do značné míry omezila, když se většinou omezila na uvádění pouze těch informací, které pocházely ze zdrojů, jejichž důvěryhodnost sama ČT nezpochybňovala. Zároveň se jedná o zdroje, které byly výrazně důvěryhodnější než některé z těch, kterým ČT věnovala nemalý prostor.

Třetí subkapitoly se zabývají nevhodným nálepkováním. Tedy zejména případy, kdy určitá skupina či událost byla označena výrazem, jehož zavedený význam neodpovídal známým faktům.

Červencová kapitola obsahuje také speciální subkapitolu o zřícení letu MH17.

Jednotlivé případy porušení povinností jsou v subkapitolách seřazeny víceméně chronologicky.

Jednotlivé druhy porušení povinností jsou v určitých částech stížnosti souhrnně označovány slovem „dezinformace“.

Desátá kapitola se chronologicky zabývá již jen nejzávažnějšími známými případy porušení povinností, ke kterým došlo ve zbývajícím období. Jedenáctá kapitola dokládá, že vedoucí pracovníci ČT během svých veřejných vystoupení odmítali připustit, že by cokoliv významnějšího mohlo být se zpravodajstvím ČT v nepořádku. Předposlední kapitola shrnuje nejvýznamnější případy porušení povinností. Poslední kapitola obsahuje doporučení, jak by Rada ČT měla reagovat.

Nakonec je třeba připomenout, že tato stížnost uvádí pouze některé známé případy porušení povinností. Jsou uvedeny především ty závažné, lehce doložitelné či opakované. Obzvláště v kapitolách 2-6 byly také obvykle uvedeny jen ty dezinformace, jichž se ČT dopustila v titulcích či prvních odstavcích, zatímco dezinformace vyskytující se hlouběji v člancích uvedeny nejsou. V případech, kdy bylo zaznamenáno porušení povinností, též obvykle nebylo dále zkoumáno, zda povinnosti nebyly porušeny ještě hůře (když tedy např. bylo zaznamenáno nedoložené tvrzení, obvykle již nebylo dále zkoumáno, zda tvrzení není rovnou nepravdivé).

Také platí, že v těch případech, kdy bylo kontrolováno televizní i internetové zpravodajství, se zpravidla ukázalo, že v televizním vysílání byly povinnosti porušovány rozsáhleji.

Kvůli zaměření na internetové zpravodajství, přehlížení řady dezinformací obsažených hlouběji v člancích, přehlížení méně závažných či méně jednoznačných dezinformací a podobně je tedy stížnost výrazně stručnější, než by mohla být.

2. Únor (2014)

2.1 Nepravdy, polopravdy a nedoložená tvrzení

5. 2. ČT v prvním odstavci článku „*Ukrajinským filmařům hrozí dlouhé roky za mřížemi*” uvedla jako objektivní fakt tvrzení, že „Řada aktivistů se mezitím u soudů brání mnohdy nesmyslným obviněním s tvrdými následky.”

Jak se ukázalo dále v článku, ČT nevycházela z objektivních a ověřených faktů, nýbrž pouze parafrázovala názor, který sdělil režisér Mychajlo Iljenko.

19. 2. ČT v prvním odstavci zprávy „*Násilí na Ukrajině EU děsí. Hollande s Merkelovou jsou pro sankce*” tvrdila, že „Z celého světa směřují k Ukrajině kritické hlasy kvůli vyostření pouličních konfliktů.”

Jak se ale ukázalo dále v článku, nejednalo se o hlasy z celého světa, ale pouze o hlasy z USA, Evropské komise, Evropského parlamentu a některých zemí EU (Německa, Francie, Polsko, Maďarsko, Švédsko a Slovensko).

I kdyby byla EU počítána jako celek, zastupovala by společně s USA pouze zhruba 10% obyvatel světa. Ve výčtu navíc zcela chybí Čína, Indie, Brazílie, Jihoafrická republika, Turecko, Izrael, Japonsko a další významné země.

Tvrzení, že k Ukrajině směřují kritické hlasy z celého světa, je tedy třeba hodnotit jako nedoložené.

Ve stejný den ČT v článku „*Vláda požaduje sankce pro Ukrajince zodpovědné za násilnosti*” tvrdila, že česká vláda „chce uvalit sankce na představitele ukrajinské vlády, kterí jsou zodpovědní za eskalující násilí v zemi.”

Taková formulace vytváří dojem, že za rostoucí násilí může jednoznačně ukrajinská vláda, přestože se jedná pouze o subjektivní tvrzení vlády ČR. ČT si tedy měla držet odstup. Správná formulace by měla znít např. „Česká vláda chce uvalit sankce na ty představitele ukrajinské vlády, o nichž tvrdí, že mohou za eskalující násilí v zemi.”

Ve stejném článku ČT v prvním odstavci tvrdila, že si „boje na Ukrajině... za poslední dva dny vyžádaly 25 mrtvých“. Jak však vyplývá z posledního (tj. patnáctého) odstavce daného článku, nejednalo se o ověřený fakt, nýbrž pouze o tvrzení ministerstva zdravotnictví.

Ministerstvo zdravotnictví bylo jako součást vlády jednou ze stran konfliktu a jeho tvrzení tedy neměla být vydávána za objektivní fakt.

20. 2. ČT na výrok Stanislava Křečka „Násilí může vláda zabránit jen násilím“ reagovala titulkem „*Čeští politici žádají dialog i sankce. Zástupce ombudsmanky hájí násilí*“.

Rozdíl mezi skutečným výrokiem a titulkem je zřejmý. Zatímco S. Křeček obhajoval násilí jakožto reakci na předchozí či hrozící násilí, ČT fakt, že mluví o reakci, v titulku zamlčela, v důsledku čehož vznikl dojem, že S. Křeček obhajuje násilí jako takové.

V Událostech ze stejného dne pak ČT Křečkova slova zarámovala tak, že vytvářela dojem, že S. Křeček schvaloval střelbu do civilistů. Jeho slova tedy opět výrazně překroutila.

Ve stejný den ČT zahájila článek „*Válka v ulicích Kyjeva: Snajpři a kulky v zádech*“ tvrzením:

„Nejdřív létaly mezi policisty a demonstranty na náměstí Nezávislosti dlažební kostky, Molotovovy koktejly, ohlušující granáty a gumové projektily. V posledních dvou dnech se ale situace dramaticky změnila“, jelikož „na řadu přišla ostrá munice“.

ČT tím od první věty začala vytvářet dojem, že kulky začaly létat mezi policií a tzv. demonstranty. Hluběji v článku si však ČT protirečí, když píše:

„Střelce není možné identifikovat. Kromě příslušníků policejních složek se v Kyjevě zřejmě vyskytují i členové armády. S profesionálními puškami se v ulicích objevují i lidé v civilu – nikdo neví, zda patří k Janukovyčovým silám, nebo k protestujícím – či zda jde o nasazené provokatéry.“

Je tedy zřejmé, že redakce ČT nepracovala (alespoň v první větě) s ověřenými informacemi, ale spíše se svými subjektivními dojmy, což je v rozporu s povinností přinášet objektivní a ověřené zpravodajství.

Televizní zpravodajství (konkrétně pořad Události ze stejného dne) je ovšem ještě podstatně horší. Především „zpravodajství“ o střelbě na Majdanu bylo zahájeno záběry střílejícího policisty, po němž následoval stříh a záběry zasažení civilistů. Takovým stříhem ČT samozřejmě vytvářela dojem, že spolu tyto záběry souvisely, přestože tuto skutečnost žádným způsobem nedoložila.

Následně v souvislosti se střelbou opět dominovaly záběry policie. Sice bylo řečeno, že „policisté se zbraněmi jsou vidět všude, tvrdí, že jsou taky atakováni střelbou“, leč následně byla police výslovně obviněna tvrzením, že „ze střež odstřelují demonstranty policejní snajpeři“ a že si „policisté udělali z demonstrantů i novinářů doslova střelnici“, což bylo opět doplněno příslušně sestříhanými záběry.

Na základě čeho došli redaktoři k jednoznačným závěrům, že ze střež či jiných míst střílela na civilisty právě a výlučně policie? Obzvláště pak, když zhruba o minutu později ČT uvedla, že narazila na skupinu maskovaných mužů se špatně ukrytými puškami a samopaly, což označila za „důkaz, že střelné zbraně se šíří už i mezi odpůrci vlády.“

Tvrzení, že se „už“ - tedy teprve několik hodin po střelbě - začaly šířit zbraně mezi účastníky Majdanu, přitom ČT opět nijak nedoložila. Proč její pracovníci nevzali v úvahu možnost, že tyto zbraně byly k dispozici již dříve a že právě tyto ozbrojené osoby střílely na policisty a civilisty?

Obzvláště pak, když - jak je doloženo dále - takto vyzbrojené osoby byly zaznamenány i v samotném hotelu Ukrajina a když již v této době byly k dispozici informace o zmocnění se zbraní ze zbrojnice na západě země.

Nemluvě též o mrtvých policistech, kteří sice byli zmíněni na začátku Událostí, leč během následně odvysílané „reportáže“, pod níž je podepsán J. Pazderka a J Szántó, byli zcela ignorováni.

Stříleli snad sami na sebe?

Obviňování policie (a ignorování informací o mrtvých a zraněných z jejích řad) pokračovalo i nadále. V polovině sedmé minuty moderátor položil otázku, zda se ve Lvově „šíří obavy, že vládní síly zasáhnou stejně tvrdě“.

Teprve po jedenácti minutách, během nichž byla obviňována policie, bylo uvedeno, že „podle záběrů šířených po internetu třímají ostře nabyté zbraně obě strany“. Též byl dán prostor

policistovi, který sdělil, že stříleli „demonstranti“ z hotelu Ukrajina. Na samém konci šestnácté minuty pak ČT dala prostor J. Štětinovi, který uvedl, že v hotelu Ukrajina jsou ukryti „nějací snajpři“, kteří střílejí na lidi na ulicích.

ČT tedy měla k dispozici minimálně následující informace:

- mezi mrtvými byli i příslušníci policie
- nejsou k dispozici (nebo alespoň nebyly odvysílány) souvislé záběry, které by ukazovaly, kdo na koho střílí
- jsou dostupná videa, dle kterých byli ozbrojeni i účastníci Majdanu
- sama ČT zaznamenala takové ozbrojené osoby
- J. Štětina tvrdil (stejně jako oslovený policista), že z hotelu Ukrajina stříleli „nějací snajpři“, přičemž tato budova byla pod kontrolou Majdanu

Tyto informace tedy zpochybňovaly jednoznačná tvrzení ČT z prvních deseti minut. Přesto je z nějakého důvodu během této doby ignorovala (s částečnou výjimkou prvního bodu, který byl zmíněn na samém začátku Událostí, leč následně ignorován). Z jakého omluvitelného důvodu tak ČT činila, není zřejmé.

Nutno dodat, že tyto informace řádně nereflektovala ani následně. Např. **23. 2., 24. 2. a 27. 2.** (v článcích „*Od Janukovyče dává ruce pryč i jeho strana: ‚Ukrajina byla zrazena‘*“, „*Demonstranti nevěděli, čemu čelí, říká expert o kyjevském masakru*“ a „*Letadla se zraněnými Ukrajinci přistála v Praze*“) ČT vydávala za objektivní a ověřený fakt tvrzení, že do lidí střílely vládní jednotky („*Zda ostrou municí použily jen vládní jednotky, nebo po ní sáhli i demonstranti, zatím nelze s jistotou říct.*“), případně, že za střelná zranění mohou „střety mezi demonstranty a policií v Kyjevě“.

Lze tedy soudit, že i v těchto případech se ČT opírala pouze o již zmíněné sestříhané kamerové záběry, jejichž relevance je značně diskutabilní. Např. dle sestříhaných záběrů měla střílejší policie stát před tzv. demonstranty, zatímco dle tvrzení ČT z 20. 2. přišla střelba zezadu. A především ze záběrů nebylo zřejmé, na koho či na co policie střílí.

Do země? Do vzduchu? Na lidi? Nebo úplně jinam? Pokud na lidi, tak na jaké - ozbrojené, či neozbrojené? Navíc u jednotlivých sestříhaných záběrů nebylo uvedeno, v jakou dobu byly pořízeny. A podobně.

Namísto objektivních a ověřených faktů tedy ČT pouze převzala několik sestříhaných kamerových záběrů a tvrdila, že události zobrazené na těchto záběrech spolu souvisejí. Takové jednání je v rozporu s povinností přinášet objektivní, ověřené a nejpřesnější možné zpravodajství.

Nemluvě o skutečnosti, že výše uvedené dezinformování bylo navíc umocněno pochybnými nálepkami, kdy účastníci protivládních akcí byli nálepkováni jako „demonstranti” či „aktivisté”, což bylo vzhledem k jejich činům a ustálenému významu daných slov poněkud absurdní (viz dále).

22. 2. ČT v článku „*CHARKOV: Drolí se Ukrajina? Východ se odvrací od Kyjeva*” tvrdila, že se v Charkově koná sjezd proruských poslanců. Dále uvedla, že se jedná o již několikátý náznak separatismu. V tentýž den ČT sjezd označila za proruský i v prvním odstavci článku „*KYJEV: Parlament sesadil Janukovyče, volby budou v květnu*”.

V prvním zmíněném článku je shrnut text přijaté rezoluce, dle které je legalita a legitimita ukrajinského parlamentu pochybná a ústřední orgány paralyzovány, tudíž se delegáti rozhodli převzít odpovědnost za ochranu ústavního pořádku a práv a bezpečnosti občanů. Za tím účelem mají být vytvořeny oddíly domobrany. Citován je charkovský gubernátor, dle jehož slov je cílem udržet jednotu země.

Není tedy jasné, z čeho ČT odvozuje, že byl sjezd „proruský” či „separatistický”. Dle informací, které ČT poskytla, se sjezd především vymezil proti státnímu převratu (viz dále) a ve prospěch jednoty země. Pokud by tedy musel být nálepkován, tak spíše přívlastky typu „proti-pučistický” (viz následující části stížnosti).

Vzhledem k tomu, že použité výrazy nejsou v článku doloženy žádnými fakty a že jsou navíc v rozporu s tvrzením citovaného gubernátora, je nutno označit je za zcela nedoložené.

23. 2. ČT v prvním odstavci článku „*Hledá se Janukovyč. Zkusil utéct z Doněcku, nyní zase zmizel*” tvrdí, že je Janukovyč na útěku a že se neúspěšně pokusil odletět z Doněcku do Ruska.

Jak je však napsáno hlouběji v článku, ani jedno ze dvou tvrzení z prvního odstavce není ověřeným faktem, za nějž se vydává. Údajný neúspěšný pokus odletět do Ruska byl pouze tvrzením Arsena Avakova. A že je Janukovyč na útěku ČT podložila pouze tím, že odjel z Kyjeva někam na východ země.

Subjektivní tvrzení či úhly pohledy tedy vydávala za objektivní fakta, čímž porušila své povinnosti.

Ve stejný den ČT ve zprávě „*Nejen svíčky – na podporu Ukrajiny si Češi i zazpívali*” uvedla, že „Na pražském Václavském náměstí se sešlo zhruba 500 lidí, kteří chtěli vyjádřit morální podporu lidem na Ukrajině a podpořit je v boji za demokracii.”

V článku však své tvrzení o „boji za demokracii” ČT nedokládá žádnými neotřesitelnými fakty, přičemž se nejedná ani o konsenzuálně přijímaný názor (možné jiné výklady jsou uvedeny dále). Jedná se tedy o další (velmi) subjektivní interpretaci.

24. 2. ČT v článku „*Kam dál na Ukrajině? Krym má jasno: Do Ruska*” tvrdila, že „Západ i Moskva si přejí, aby územní celistvost Ukrajiny byla zachována”.

Správná formulace by však měla znít „Západ i Moskva tvrdí, že si přejí, aby územní celistvost Ukrajiny byla zachována”.

V tentýž den v článku „*Nový Kyjev: Vrátime se k asociační dohodě s EU. Bezodkladně*” ČT tvrdila, že „odstoupení od smlouvy mezi Kyjevem a Bruselem stálo v listopadu za vypuknutím protestů”.

Kyjev ovšem od smlouvy nemohl odstoupit, protože k ní vůbec nepřistoupil. A především ČT vydávala následnost za kauzalitu. Protesty sice vypukly po odložení podpisu, což však neznamená, že by propukly primárně kvůli jeho odložení.

Lze argumentovat, že důvodů mohla být celá řada (nespokojenost s ekonomickou situací, nespokojenost s rozsahem korupce a mocí oligarchů, obecná nespokojenost s aktuální vládou či konkrétně osobou prezidenta, souboj oligarchů o moc, vnější vměšování, atd.).

Správně tedy měla ČT uvést, že nepokoje propukly po odložení podpisu.

2.2 Opomíjení důležitých informací a nevyváženost obecně

7. 2. ČT v článku „*Citlivé nahrávky diplomatů o Ukrajině: Musíme ‚vyběhnout‘ s EU*“, který z nějakého důvodu nebyl zařazen pod štítkem „ukrajinská krize“, psala o odposlechnutém rozhovoru mezi V. Nulandovou z amerického ministerstva zahraničí a americkým velvyslancem na Ukrajině G. Pyattem.

Jak vyplývá z rozhovoru (viz video „*Маршонетки Майдана*“ či přepis, který poskytla BBC „*Ukraine crisis: Transcript of leaked Nuland-Pyatt call*“), tématem byla především otázka, kdo by měl být členem budoucí ukrajinské vlády. V. Nulandová preferovala A. Jaceňuka a naopak byla proti účasti V. Klička a O. Tjahnyboka. Dále se v rozhovoru řešilo, s kým je třeba jednat, aby mohlo být zařízeno („poslepuáno“) vše potřebné.

Rozhovor se uskutečnil před převratem, po němž v čele kyjevské vlády skutečně stanul A. Jaceňuk, zatímco V. Kličko a O. Tjahnybok zůstali mimo ni.

Přestože se převážná většina nahrávky týkala plánu vytvořit vládu, v níž by seděli lidé preferovaní Spojenými státy, věnovala mu ČT jen malý prostor.

V titulku se namísto něj ČT zaměřila na větu „Fuck the EU“ a ani v prvním odstavci se ČT o plánu nezmiňuje (za to v něm je obsažena spekulace, že telefonát zveřejnila ukrajinská či ruská rozvědka a že USA mají zvažovat poskytnutí financí výměnou za „reformy“).

O plánu se ČT částečně zmiňuje pouze v jednom souvětí ve druhém odstavci a dále ve čtvrtém odstavci. Není přitom důvod domnívat se, že by vulgarita vůči EU (navíc jemně přeložená) či spekulace byly důležitějšími informacemi než plán na vytvoření vlády, kterou si přejí Spojené státy.

Bagatelizováním klíčových částí odposlechu tedy ČT porušila povinnosti, které jsou na ni kladeny.

21. 2. V reakci na podepsání dohody mezi vládou a opozicí (dle které mělo dojít zejména k ústavním změnám, předčasným volbám a odevzdání nelegálně držených zbraní) vystoupil s proslovem V. Parasjuk, jeden z čelních představitelů tzv. sebeobrany Majdanu.

Ve svém projevu se jasně vyjádřil proti jakýmkoliv vyjednáváním s V. Janukovyčem a prohlásil, že buď V. Janukovyč rezignuje příští den do deseti hodin dopoledne, nebo bude

čelit ozbrojenému útoku (viz veřejně dostupné video „Якщо не буде вимоги відставки, ми підем на штурм — сотник”).

V podobném duchu vystoupil též D. Jaroš (viz dále), který ve svém proslovu uvedl, že Pravý sektor nesouhlasí s dohodou a proto nesloží zbraně a neukončí blokádu budov, dokud nedojde k rezignaci V. Janukovyče (viz veřejně dostupné video „Правий сектор не складе зброї - Ярош”).

Přestože odmítnutí jakýchkoliv dohod a veřejné vyhrožování ozbrojeným útokem vůči osobě prezidenta nelze přecenit, ČT této události nevěnovala žádný článek (jméno Parasjuk nebylo následující den zmíněno ani v žádném ze zveřejněných článků, zatímco D. Jaroš byl zmíněn jen okrajově).

Během následujících hodin byla administrativa prezidenta, společně s dalšími klíčovými budovami (parlament, vláda, ministerstvo vnitra), skutečně ovládnuta (viz např. půlnoční zpráva agentury UNIAN: „Верховная Рада, Адміністрація президента, Кабмін и МВД перешли под контроль Майдана”).

Ani této zcela zásadní skutečnosti však ČT nevěnovala následující den žádný článek. O nočních událostech se pouze částečně zmínila až v pátém a šestém odstavci článku „KYJEV: Parlament sesadil Janukovyče, volby budou v květnu”, v nichž uvedla, že:

„Kyjevský rozhlas dnes nevyloučil, že scénář událostí na Majdanu (náměstí Nezávislosti) diktuje radikální seskupení Pravý sektor, které se Kličko marně snaží přimět ke zdrženlivosti. Vůdce Pravého sektoru Dmytro Jaroš dnes na Facebooku označil vládní Stranu regionů a komunistickou stranu za zločinecké organizace, které musejí být ‚všemi dostupnými prostředky‘ postaveny mimo zákon.

Jednotky radikálních stoupenců ovládají velkou část Kyjeva a vládní budovy. ‚Pod naši kontrolou je celá vládní čtvrť,‘ řekl jeden z vůdců pouličních demonstrantů Andrij Parubij z tribuny na Majdanu. ‚Sedmá sotňa domobrany je v Nejvyšší radě (parlamentu), jejímž velitelem se stal Maxim Burbak. Objekt střeží jednotka Pravého sektoru,‘ uvedl dále.”

Dále v prvním odstavci článku „Dobyť paláce. Janukovyčovo sídlo skrývalo zoo i ‚Pompeje‘” ČT toliko eufemisticky poznamenala, že prezidentovo sídlo „převzala opozice”. A dále se ČT zabývala především samotnou rezidencí.

A nakonec ČT v třetím odstavci článku „*Janukovyč: Nikdy neodejdu, jsem zákonně zvolený prezident*“ uvedla, že V. Janukovyč „akce radikální opozice, které v Kyjevě vedly k faktickému převratu, přirovnal k řádění nacistů ve 30. letech minulého století. Opozice podle něj v zemi vypálila 500 kanceláří Strany regionů, jíž je prezident čestným předsedou.“

Tak zásadní událost, jako je ovládnutí klíčových státních úřadů, tedy ČT zmiňovala pouze okrajově. Jen obtížně lze takové jednání ohodnotit jinak než jako bagatelizování důležitých informací (a tedy porušení povinností, které jsou na ČT kladeny).

22. 2. Jak informoval např. deník *la Repubblica* („*Ucraina, umiliato in piazza: non era un cecchino*“), v Kyjevě proběhl lynč tajemníka Lvovské organizace Komunistické strany Ukrajiny Rostislava Vasilka.

Ve svém dopise z nemocnice Vasilko uvedl, že byl ze svého domu unesen pravicovými extremisty, kteří kromě fyzických útoků (které skončily zlomenými žebry a nosem) také vyhrožovali jeho rodině. Proto vyjádřil přání najít politický azyl v jiné zemi.

Přestože je podobné jednání samo o sobě velmi závažné (a přestože nebylo ani ojedinělé, viz dále), nevěnovala mu ČT žádný článek. Ve stejný den se mu ovšem věnovala v Událostech způsobem, který nemá s povinnostmi ČT nic společného (viz dále).

zdroj: repubblica.it

O faktickém svržení prezidenta V. Janukovyče ČT informovala především v článcích z **22. 2.** („*KYJEV: Parlament sesadil Janukovyče, volby budou v květnu*” a „*Janukovyč: Nikdy neodejdu, jsem zákonně zvolený prezident*”), v nichž ČT toliko uvedla, že parlament v Kyjevě de facto zbavil V. Janukovyče jeho funkce. Ten se vyjádřil v tom smyslu, že odstoupit nehodlá a počínání opozice ohodnotil jako státní převrat.

ČT však nevěnovala žádný článek faktu, že takovýto postup parlamentu není dle ukrajinské ústavy možný.

Ústava v článku 108 a dále uváděla, že prezident může o své kompetence přijít před vypršením mandátu pouze v jednom z následujících případů:

- a) rezignace (kterou prezident osobně oznámí na schůzi parlamentu)
- b) neschopnost vykonávat úřad v důsledku špatného zdraví
- c) odvolání z úřadu procedurou impeachmentu
- d) smrt

K smrti, rezignaci ani k neschopnosti vykonávat úřad v důsledku špatného zdraví nedošlo.

Procedura impeachmentu by musela být zahájena obviněním ze zrady či jiného zločinu. Pro zahájení procedury by musela hlasovat většina všech poslanců. Následně by musela vzniknout vyšetřovací komise, jejíž závěry a návrhy by musely být předloženy parlamentu.

Teprve poté by parlament mohl hlasovat o podání ústavní žaloby vůči prezidentovi, přičemž pro návrh by musely hlasovat alespoň 2/3 všech poslanců. Procedura a činy, za něž by prezident měl být zbaven úřadu, by musely být přezkoumány ústavním soudem a nejvyšším soudem. A pro konečné zbavení prezidenta jeho úřadu by se musely vyslovit minimálně 3/4 všech poslanců.

Jedná se tedy o složitý a dlouhodobý proces, který jednak neproběhl, jednak ani v tak krátkém čase proběhnout nemohl. Namísto toho přítomní poslanci pouze odhlasovali, že V. Janukovyč přestal vykonávat svůj mandát. Jak je však uvedeno výše, takový postup není v ústavě ničím podepřen a je tedy zcela neplatný. Prezidentem tedy dle ústavy byl i nadále V. Janukovyč.

Zatímco tomuto faktu ČT nevěnovala řádnou pozornost, považovala naopak za potřebné např. dvakrát (nejméně) uvést, že jistý O. Suhonjako označil V. Janukovyče za parazita („*Ostrý dopis Janukovyčovi: „Stal ses parazitem na těle národa“*“ a „*Dohoda na Ukrajině uklidnila finanční trhy*“).

Není snad nutno dodávat, že protiústavní jednání parlamentu je poněkud důležitější informací. Obzvláště pak, když v jeho důsledku následovaly další protiústavní kroky, jako bylo přidělení (některých) prezidentských kompetencí předsedovi parlamentu O Turčynovi (ač prezident byl stále v úřadu), vytvoření vlády A. Jaceňuka (na kterém se nepodílel prezident), vystupování P. Porošenka jakožto prezidenta (ač nevypršel mandát V. Janukovyče), atd.

ČT též nepovažovala za potřebné reflektovat skutečnost, že protiústavní postup parlamentu, jakož i jiné protizákonné činy (viz výše i dále), byl uznán vládami, které se formálně hlásí k zásadě právního státu. Svým postupem naopak takové zjevné pokrytectví podpořila a zakryla.

Výše uvedené podstatné informace nezazněly ani v Událostech ze stejného dne. Na jejich začátku bylo pouze řečeno, že prezident byl odvolán, zatímco o protiústavnosti takového jednání se ČT vůbec nezminila (pouze během osmé minuty bylo řečeno, že prezident s kroky parlamentu nesouhlasí).

ČT navíc vytvářela dojem, že jednání parlamentu bylo správné. Především ze střelby na Majdanu byla opět obviněna policie, když bylo jednoznačně řečeno, že probíhají „pohřby obětí policejní brutality“.

Připomeňme, že ČT přitom měla již o dva dny dříve k dispozici informace, které takový výrok zpochybňovaly (a to včetně informace o mrtvých policistech, kteří byli nyní zcela zamlčeni).

Dále výše uvedeného R. Vasilka ČT v polovině šesté minuty jednoznačně a bez jediného důkazu označila za „příslušníka tajné policie“. Tedy namísto přinášení přesných a ověřených informací šířila (nedoložené) pomluvy.

Jinými slovy, namísto řádného konstatování, že se zmíněný člověk stal obětí lynče, který byl „zdůvodněn“ nedoloženým obviněním, ČT toto obvinění vydávala za jednoznačný fakt, čímž (společně s dalšími dezinformacemi) nepřímou tvrdila, že je lynč vlastně v pořádku.

A to navíc v situaci, kdy je možné konstatovat, že je vysoce nepravděpodobné, že by pro tajnou policii (a proti Majdanu) pracoval někdo tak nápadný, jako je Lvovský tajemník komunistické strany.

Ignorováním podstatných informací a vydáváním neověřených a nevěrohodných tvrzení za fakt tedy ČT porušila své povinnosti.

23. 2. Kyjevský parlament odhlasoval zrušení tzv. jazykového zákona, který stanovil, že v těch oblastech, kde tvoří jazykové menšiny alespoň 10% obyvatelstva, bude jejich jazyk používán jako oficiální.

Přestože byla snaha o zrušení tohoto zákona rozhodnutím, které si početné jazykové menšiny (obzvláště pak rusky mluvící) mohly velice snadno vyložit jako útok ze strany nových držitelů moci, neviděla ČT důvod věnovat tomuto rozhodnutí jediný článek.

Když už ČT rozhodnutí zmínila, tak ne dříve než uprostřed tematicky odlišných zpráv:

- 23. 2. se v článku „*Nový šéf parlamentu: Ukrajina chce jednat s Ruskem i s Unii*” o rozhodnutí zmínila teprve v 5. z 11 odstavců.
- 24. 2. se v článku „*Kam dál na Ukrajině? Krym má jasno: Do Ruska*” o rozhodnutí zmínila v 6. z 11 odstavců.
- V článku „*Ukrajinský parlament: Janukovyč musí před mezinárodní soud*” z 25. 2. byl rozhodnutí věnován prostor v tematickém okně mezi 17. a 18. odstavcem z 23.
- 27. 2. se ČT o rozhodnutí zmínila v 10. z 11 odstavců („*Ukrajinský parlament schválil Jaceňuka jako premiéra, koalice evropské volby*“)

Naproti tomu 3. 3., když O. Turčynov slíbil, že zrušení jazykového zákona nepodepíše, psala o tomto rozhodnutí ČT již v prvním odstavci, ač tematicky odlišného článku („*Ultimátum ukrajinským jednotkám Moskva popřela*“).

ČT tedy důsledně bagatelizovala podstatnou informaci a porušila tak své povinnosti.

24. 2. Jak informoval např. Kyiv Post („*Rada dismisses Constitutional Court judges appointed from its quota*“), kyjevský parlament zbavil 5 ústavních soudců jejich funkce a navrhl ostatním kompetentním orgánům, aby i ony zbavily funkce další ústavní soudce.

Zatímco ČT považovala za důležité informovat, jak vypadala Janukovyčova rezidence („*Dobytí paláce. Janukovyčovo sídlo skrývalo zoo i ‚Pompeje‘*“), této události žádný článek nevěnovala.

25. 2. Předseda parlamentní frakce Strany regionů O. Efremov sdělil vysoké představitele EU C. Ashtonové, že poslanci Strany regionů jsou nuceni pracovat „s pistolemi u spánků“ a že je jim i jejich rodinám vyhrožováno (viz např. článek agentury Interfax-Ukrajina „*Regions Party leader complains to Ashton his faction MPs working 'at gunpoint'*“).

Ve stejný den přinesla např. agentura TASS informaci, že na dům předsedy Komunistické strany Ukrajiny byl proveden žhářský útok („*Paramilitaries burn down house of Ukrainian Communist Party leader*“).

Zatímco ČT považovala za důležité věnovat ve stejný den článek pomalovanému památníku („*Pomalovaný památník na Facebook nepatří, rozčílila se Moskva*“), hlášenému aktu politicky motivovaného násilí vůči předsedovi opoziční strany či hlášeným výhrůzkám vůči členům Strany regionů článek nevěnovala.

Ve stejný den informovala např. agentura Interfax o svržení sochy generála Kutuzova („*В Львовской области сняли с постаумента бюст Кутузова*“), který se proslavil porážkou Napoleona.

Zatímco útokům na sochu V. Lenina ČT článek věnovala („*Socha Lenina opět terčem demonstrantů, tentokrát v Oděse*“, 8. 2.), svržení sochy generála Kutuzova již nikoliv. A to přesto, že svržení generálovi sochy ukázalo, že motivací útoků nemusí být výlučně zahořklost vůči SSSR, ale spíše vůči všemu ruskému.

28. 2. BBC v pořadu Newsnight uvedla reportáž nazvanou „Neonacistická hrozba na nové Ukrajině“ (viz veřejně dostupné video „*Neo-Nazi threat in new Ukraine: NEWSNIGHT*“).
Shrnutí:

- v ulicích Kyjeva se pohybují muži, kteří nosí pásky se znakem, který je nápadně podobný znakům německých divizí SS (viz také dále)

- na městských zdech jsou namalována ultrapravicová grafity
- tito lidé nejsou ani zdaleka největší složkou dosavadní opozice, jsou však neefektivnější, nejhlasitější a nejlépe organizovaní
- výzbroj těch, kteří jsou k vidění ve městě, tvořily především basebalové pálky, leč také střelné zbraně
- jeden z nich poskytl rozhovor, uvedl, že nacistické myšlenky se mezi některými z nich (včetně zpovídaného) těší oblibě
 - konkrétně pak myšlenka jednoho „čistého“ národa (dle hesla „jeden národ, jeden lid, jedna země“), tohoto cíle nechtějí dle jeho slov dosáhnout přímo tak, jak se o to pokusil A. Hitler, nýbrž vlastním způsobem
 - lidé, kteří cítí náklonnost k Rusku, se dle jeho mínění mají přestěhovat do Ruska, aby Ukrajina patřila pouze Ukrajincům
- policie téměř úplně zmizela z ulic, na pořádek dohlíží tzv. skupiny sebeobran
- štáb dále navštívil budovu komunistické strany, kde si své velitelství zřídila jedna „krajně pravicová“ organizace, která byla napojena na vládní stranu Svoboda
 - zde rozhovor poskytl další člověk, který sám sebe označil za ukrajinského nacionalistu; špatnou angličtinou řekl něco v tom smyslu, že bojuje proti přílišné ekonomické a politické moci Rusů, Židů a Poláků
 - do minimálně jedné z věcí, které se nacházely v budově, byl vyryt hákový kříž
- byla ukázána nedávná fotka dvou poslanců strany Svoboda, kteří pózovali s číslicemi 14 a 88
 - číslo 88 je kódovým označením pro pozdrav „Heil Hitler!“
 - číslo 14 je kódovým označením pro dva slogany: „Musíme zajistit existenci našeho lidu a budoucnost pro bílé děti.“ a „Jelikož krása bílé árijské ženy nikdy nesmí zmizet z povrchu zemského.“
 - oba sloganyrazil Američan David Lane, který se hlásil k myšlence nadřazenosti bílé rasy
- následoval rozhovor s členem strany Svoboda, dle kterého je pro jeho stranu nacismus stejným zlem jako komunismus.
- aktivista Maksim Butkevich v rozhovoru řekl, že se „krajní pravici“ daří přitahovat nové příznivce a že je nyní považována za významnou sílu, zatímco v minulosti byla vnímána jako marginální
- reportáž byla zakončena větou, že vliv „krajní pravice“ na Ukrajině roste

ČT této reportáži nevěnovala žádný článek. Namísto toho tvrzení o rostoucím významu organizací, které by bylo možné považovat za neonacistické, prezentovala jako pouhý názor Ruska či jako „ruskou propagandu“ (viz především březnová část stížnosti).

ČT průběžně přinášela zprávy, které již v titulku či prvním odstavci vykreslovaly vládní postup - ať už skutečný či hypotetický - jako vysoce represivní.

Např. 1. 2. věnovala titulek vyjádření A. Jaceňuka, dle kterého byl zásah armády velmi pravděpodobný („*Ukrajinská opozice: Zásah armády je ,velmi pravděpodobný‘*“).

18. 2., 20. 2., 26. 2. subjektivně tvrdila, že policie tvrdě zasáhla proti tzv. demonstrantům („*Kyjev se znovu proměnil v bojiště*“, „*Poločas rozpadu? Krym nevyklučuje odtržení od Ukrajiny*“, „*Jednotky Berkut rozpuštěny, na Majdanu se představí nová vláda*“).

20. 2. připomněla, že policie disponuje bojovými zbraněmi a ostrou municí („*Janukovyč prý nevyloučil předčasné volby, v Kyjevě potvrzeno 75 obětí*“, „*Krvavý čtvrtek v Kyjevě: Zemřely desítky lidí*“) a podobně.

Naproti tomu ozbrojené síly opozice ČT převážně nálepkovala - a to i ve zcela absurdních souvislostech - jako „demonstranty“ či účastníky protestů (viz subkapitola o nálepkování) a ignorovala či bagatelizovala zprávy o jejich vyzbrojení (viz též výše).

Snad jedinou výjimkou z tohoto pravidla je zpráva z 19. 2. („*Na Ukrajině probíhá ,protiteroristická operace‘. Lidé se bojí nasazení armády*“), v jejímž prvním odstavci je uvedeno, že dle SBU je v rukou protivládních sil 1.500 zbraní a 100.000 nábojů.

Nejednalo se však pouze o tvrzení SBU, zprávu přinesl i deník New York Times („*Ukraine Leader Strains for Grip as Chaos Spreads*“), podle jehož informací vojenská posádka ve Lvově umožnila „demonstrantům“ přístup do své zbrojnice.

Jak dále informoval např. Nowy Dziennik („*Co najmniej 25 ofiar walk na Ukrainie: to już wojna domowa?*“) či lucemburský list Tageblatt („*Nato: Militär muss sich zurückhalten*“), kromě ručních zbraní se protivládní síly zmocnily také armádních děl, které ukazují následující fotky.

zdroj: Dziennik

zdroj: Tageblatt

Podobně ČT nevěnovala žádný článek např. vystoupení Alexandra Muzyčka z organizace Pravý sektor, který ve městě Rovno pronesl projev, během něhož byl viditelně vyzbrojen

kalašnikovem či podobně vypadající zbraní (viz video na síti Youtube „*Правий сектор озброївся автоматами Калашникова*”).

Pro lepší ilustraci lze uvést také fotky A. Muzyčka a jeho stoupenců. Fotky ve svých článcích použily servery TakeInfo („*У Рівненській облраді 4 людей з автоматами + ФОТО*”, 20. 2.), Четверта влада („*Правий сектор на Рівненщині озброївся автоматами (ФОТО)*”, 20. 2.) a Рівне вечірне („*Плакали всі*”, 23. 2.).

zdroj: TakeInfo

zdroj: Четверта влада

zdroj: Рівне вечірне

Vyzbrojení jedinci byli zaznamenáni i v den střelby na Majdanu. Např. francouzská stanice i>Télé doprovodila svou reportáž z 20. 2. záběry, na nichž je v čase 0:11 až 0:13 vidět, že minimálně jeden „demonstrant“ uvnitř hotelu Ukrajina byl vyzbrojen kalašnikovem či podobně vypadající zbraní („*Ce sont des balles qui les ont tués*“, samotné video bylo též nahráno na síť Youtube pod názvem „*Ukraine : Un hôtel transformé en hôpital de fortune*“, patřičný „demonstrant“ je zachycen v čase 1:02 až 1:04).

ČT tedy opakovaně přinášela, připomínala a zdůrazňovala zprávy, které vykreslovaly policejní či vládní postup jako vysoce represivní, ale bagatelizovala či ignorovala zprávy, dle kterých protivládní síly (nejčastěji označované za „demonstranty/aktivisty“) disponují množstvím střelných (i jiných) zbraní.

Když byla po protiústavním svržení prezidenta sestavena v Kyjevě nová vláda (a to obdobně protiústavně, viz výše), informovala o ní ČT jako o vládě „evropské volby“, kterou povede „proevropský premiér“ („*Ukrajinský parlament schválil Jaceňuka jako premiéra ,koalice evropské volby‘*“, 27. 2.), přičemž jejími členy se měli stát i ti, kteří se prý stali oběťmi brutálních útoků („*Majdan navrhuje na premiéra Jaceňuka*“, 26. 2).

ČT však nepovažovala za důležité věnovat žádný článek faktu, že se součástí této „koalice evropské volby“ stali také ministři za stranu Svoboda, kterou Evropský parlament označil za stranu s rasistickými, antisemitskými a xenofobními postoji, s níž by se „prodemokratické strany“ neměly spojovat („*Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2012 o situaci na Ukrajině*“).

Krátce po usnesení Evropského parlamentu o straně psala také BBC („*Svoboda: The rise of Ukraine's ultra-nationalists*“). Ve své článku uvedla, že se aktuální předseda Svobody v roce 2004 proslavil řečí, v níž vyzval k boji proti „moskevsko-židovské mafii“.

Strana též požadovala, aby se na úřadech (a v parlamentu) mluvilo pouze ukrajinsky (a nikoliv rusky), aby v pasech byla uvedena etnická příslušnost jejich držitelů a aby vládní křesla byla proporcionálně rozdělena dle zastoupení jednotlivých etnik v populaci.

Na začátku roku 2014 též BBC uvedla, že se příznivci strany hlásí k odkazu S. Bandery, na jehož počest konají pochodňové průvody („*Ukraine's far-right Svoboda party hold torch-lit Kiev march*“).

Stranu Svoboda v kyjevské vládě zastupoval O. Sych, který se stal jejím místopředsedou, dále ministr obrany I. Tenjuch, ministr ekologie a přírodních zdrojů A. Mochnyk a ministr zemědělství I. Švajka. Člen Svobody O. Machnickyj se stal generálním prokurátorem.

Na počátku března bylo také 5 členů Svobody jmenováno gubernátory několika oblastí - Poltavské (V. Bugajčuk), Žytomyrské (S. Kizin), Rovenské (S. Rybačok), Ternopolské (O. Siroťjuk) a Lvovské (I. Sechová).

Dále byl tajemníkem Národní bezpečnostní a obranné rady¹ jmenován A. Parubij, velitel tzv. sebeobrany Majdanu, zakladatel Sociálně-národní strany Ukrajiny (SNSU), ze které později vznikla strana Svoboda, a zároveň první velitel polovojenského křídla SNSU jménem Patrioti Ukrajiny.

Ti se (stejně jako před nimi SNSU), projevovali jako krajně nacionalistická až neonacistická organizace. Mimo jiné také proto, že jejich znak byl téměř stejný jako znak divize SS Das Reich. Viz následující srovnání.

zdroj: wikimedia

Dále se ministrem školství stal S. Kvit, který měl blízko k polovojenské organizaci Trojzubec (viz např. vyjádření D. Jaroše, který stál v čele Trojzubce a Pravého sektoru, pro Ukrajinskou pravdu: „*Лідер Правого сектору Дмитро Ярош: Коли 80% країни не підтримує владу, громадянської війни бути не може*”).

¹ Jedná se o prezidentovi podřízený orgán, jehož úkolem je kontrola a koordinace činnosti těch exekutivních složek, které jsou odpovědné za národní bezpečnost a obranu (viz článek 107 ukrajinské ústavy).

Do čela protikorupčního výboru byla jmenována T. Chornovolová, která prošla organizací Ukrajinské národní shromáždění-Ukrajinská národní sebeobrana, jež proslula svými akcemi zaměřenými proti Rusku.

A ministrem vnitra se stal A. Avakov, který byl v roce 2012 Interpolem umístěn na seznam hledaných osob (stíhání bylo ve stejném roce zastaveno, když Avakov získal poslanecký mandát).

Proč tedy ČT považovala za důležité popisovat nové držitele moci frázemi („koalice evropské volby“), subjektivními přívlastky („proevropský premiér“) či připomenutím, že jsou mezi nimi i (údajné) oběti brutálních útoků, ale bagatelizovala či ignorovala fakt, že se moci chopili také lidé, kteří jsou spojeni s organizacemi, které byly „proevropskými/západními“ zdroji (typu Evropského parlamentu či BBC) dříve označeny za xenofobní, rasistické, ultranacionalistické, šovinistické či neonacistické?

ČT ve svém zpravodajství poskytla velký prostor výroky (některých) představitelů opozice či jiným lidem s obdobnými postoji. Především ČT věnovala články následujícím tvrzením:

- vláda chystá zásah armády a vyhlášení výjimečného stavu („*Ukrajinská opozice: Zásah armády je ,velmi pravděpodobný‘*“, 1. 2.)
- zmizelo 36 lidí („*Během ukrajinských nepokojů zmizely desítky lidí, tvrdí opozice*“, 3. 2.)
- V. Janukovyč je parazit („*Ostrý dopis Janukovyčovi: ,Stal ses parazitem na těle národa‘*“, 21. 2.)
- lidé z Majdanu jsou osvoboditelé, kteří vytvořili novou zemi („*Tymošenková na Majdanu: Jste osvoboditelé, kteří vytvořili novou zemi*“, 22. 2.)
- V. Tymošenkova nechce být premiérkou („*Tymošenková: Nechci být premiérkou a na prezidentskou kandidaturu je čas*“, 23. 2.)
- Janukovyč plánoval nasazení tisíce vojáků za účelem rozstřílení Majdanu („*Janukovyč chtěl nechat strílet po demonstrantech, tvrdí opoziční poslanec*“, 25. 2.).

Dále ČT přinášela zprávy, které opozici zobrazovaly jako konkrétní lidi a oběti:

- psala, že Dmytro Bulatov byl unesen, mučen a následně odvezen na léčení („*Opoziční aktivista Bulatov odletěl na léčení, úřady stáhly jeho obvinění*“, 3. 2.)

- že s ním dle tvrzení litevské diplomacie bylo krutě zacházeno („*Bulatova dlouhodobě a krutě mučili, zní litevský závěr*“, 4. 2.).
- informovala o zdravotnici Olesje Žukovské, která přežila střelné zranění („*Smrti unikla o vlasek. Mladá Ukrajinka se stala symbolem revoluce*“ 22. 2.).
- zveřejnila fotky a jména mrtvých s tím, že mezi nimi figurují studenti, podnikatelé, zemědělci i starostové („*Smutná zpráva z Kyjeva: Seznam mrtvých*“, 24. 2.)
- informovala o přiletu zraněných do Prahy („*Letadla se zraněnými Ukrajinci přistála v Praze*“, 27. 2.)

V podobném duchu pokračovala i během března („*Svědectví těch, co přežili Majdan*“ a „*V Praze přistál další speciál s 11 zraněnými Ukrajinci*“).

Proti tomu ČT věnovala články především některým výroky V. Janukovyče a zahájení tzv. protiteroristické operace. Viz „*Janukovyč vyzval Klička – ne do ringu, ale do televizního studia*“ (11. 2.), „*Na Ukrajině probíhá ‚protiteroristická operace‘. Lidé se bojí nasazení armády*“ (19. 2.), „*Janukovyč: Nikdy neodejdu, jsem zákonně zvolený prezident*“ (22. 2.) a „*Janukovyč: ‚Moci na Ukrajině se chopily fašistické síly‘*“ (28. 2.).

V důsledku výše uvedeného tedy ČT vytvářela dojem, že se jedná o bipolární konflikt mezi vládou („režimem“) V. Janukovyče a veřejností (reprezentovanou V. Kličkem, A. Jaceňukem či J. Tymošenkovou), která se účastní „demonstrací“.

K pojmům „režim“ a „demonstrant“ viz následující subkapitola. K bagatelizování protivládních ozbrojenců viz výše. Pokud jde o oběti a bipolaritu konfliktu, lze konstatovat, že ČT zcela rezignovat na svou povinnost vytvářen všestranné a celkově vyvážené zpravodajství.

Jak vyplývá z výše uvedeného, ČT opakovaně přinášela informace o obětech na straně protivládních sil, leč obětem na straně bezpečnostních sil (či jiných osob) nevěnovala ani jeden článek.

A to přesto, že z veřejně dostupných videí, fotek a informací obecně (včetně těch, které zveřejnila ČT) bylo zřejmé, že policie čelila najíždějícím vozidlům, smrtelně nebezpečným zápalným bombám, střelným zbraním a jiným formám útoku.

Možná ještě důležitější je skutečnost, že ČT nevěnovala jediný článek názorům těch (běžných) Ukrajinců, kteří měli k Majdanu negativní postoj. A to přesto, že dle dostupných průzkumů veřejného mínění byly názory veřejnosti rozděleny zhruba napůl.

Např. dle článku Kyiv Post ze 7. února („*Poll: More Ukrainians disapprove of EuroMaidan protests than approve of it*“) vyjádřilo 45% Ukrajinců Majdanu podporu, zatímco 47% naopak. Zhruba podobné výsledky přinášely i ostatní průzkumy.

Obdobně na začátku února vyšel průzkum volebních preferencí, dle kterého by v případných volbách nejvíce hlasů získal V. Janukovyč a Strana regionů (viz průzkum společnosti SOCIS „*Дані спільного загальноукраїнського соціологічного дослідження Центру соціальних та маркетингових досліджень «СОЦІС» та Київського міжнародного інституту соціології*“). Nemluvě o obdobných dřívějších průzkumech.

Za částečnou výjimku z tohoto pravidla lze považovat snad jen článek „*Kam dál na Ukrajině? Krym má jasno: Do Ruska*“ z 24. 2., který v prvním odstavci uvádí, že dle organizátorky sevastopolských demonstrací má Rusko zasáhnout, aby zabránilo „genocidě“ ruských obyvatel Krymu.

Jde však jen o částečnou výjimku, jelikož se jedná spíše o reakci na převrat než na postoj k Majdanu. A i když tuto výjimku započítáme, zůstává nepoměr mezi články věnovanými příznivcům a odpůrcům Majdanu z řad veřejnosti (nevládních subjektů) stále obrovský.

Ignorováním/bagatelizováním názorů podstatné části populace tedy ČT porušila svou povinnost přinášet celkově vyvážené a všestranné zpravodajství. Nemluvě o již zmíněném zdůrazňování existence obětí na straně protivládních sil a bagatelizování obětí z druhé strany.

2.3 Nálepkování

8. 2. ČT v článku „*Socha Lenina opět terčem demonstrantů, tentokrát v Oděse*“ označila S. Banderu za „kontroverzního nacionalistu“.

To je poněkud eufemistické označení pro člověka, jehož organizace usilovalo o vytvoření etnicky homogenního státu a která během druhé světové války zavraždila desetitisíce lidí (především Poláků) - a to nezřídka velmi brutálním způsobem.

Eufemistické označení je o to pochybnější, jestliže vezmeme v úvahu, že v jiných případech používala ČT výrazně méně tolerantní označení (viz ostatní kapitoly).

22. 2. ČT vydala článek „*Podkarpatská Rus‘ vypověděla Janukovyčovi poslušnost*“, v němž se píše, že bylo obsazeno sídlo gubernátora a přijato usnesení, dle kterého jsou centrální

orgány na území Zakarpatska zbaveny jakýchkoliv pravomocí. Také byla zakázána činnost Strany regionů a komunistické strany.

Ve stejný den vyšel také článek „*CHARKOV: Drolí se Ukrajina? Východ se odvrací od Kyjeva*“, v němž se psalo, že centrální moc nebude respektována ani na území jihovýchodu Ukrajiny.

O několik dní dříve odmítl centrální vládu respektovat i Lvov, což ČT označila za vyhlášení politické autonomie (viz např. „*Poločas rozpadu? Krym nevylučuje odtržení od Ukrajiny*“, 20. 2.).

Jedná se tedy o podobné události s tím rozdílem, že v Zakarpatsku a Lvovsku odmítli respektovat Janukovyčovu vládu, zatímco v Charkově nové držitele moci.

ČT však o těchto podobných událostech informovala odlišnými formulacemi. O dění v Charkově informovala v titulku neutrálně („*Východ se odvrací od Kyjeva*“) a od prvního odstavce pomocí přívlastku „proruský“ a výrazu „separatismus“. Obě slova lze označit za spíše pejorativní.

O dění v Zakarpatsku naopak psala od titulku i prvního odstavce spíše eufemisticky či neutrálně („vypovědět poslušnost“ a „přidat se na stranu opozice“). O dění ve Lvově také neutrálně („vyhlášení politické autonomie“).

ČT tedy při informování o podobných událostech použila výrazy s odlišně zabarvenými konotacemi.

Ve svém zpravodajství ČT běžně používala slovo „demonstrant“, „demonstrace“ nebo „účastník protestu“ v situacích, kdy tato slova byla zcela nepatřičná.

Výraz „demonstrace“ se běžně užívá k označení shromáždění lidí na veřejném prostranství za účelem předvedení společného názoru. Demonstrace obvykle probíhá jako pochod většího množství lidí z místa A na místo B (případně shromážděním na předem určeném místě), přičemž v místě setkání jsou často pronášeny projevy. Účastníci demonstrací si sebou často nosí transparenty, vykřikují společná hesla nebo jinými způsoby prezentují společný názor.

ČT však slovo „demonstrant“ (či „aktivista“) používala i ve zcela odlišných případech. Jako příklad lze uvést následující formulace:

- a) „Demonstranti se během dneška pokusili vniknout do budovy parlamentu, obsadili sídlo Strany regionů a znovu zaútočili na radnici.” (článek „*Kyjev se znovu proměnil v bojiště*”, 18. 2.),
- b) „Protivládní demonstranti dnes obsadili hlavní poštu a sídlo televizní a rozhlasové rady” („*Janukovyč se dohodl s opozicí na příměří*”, 19. 2.).
- c) „Místní aktivisté v noci obsadili prakticky všechny budovy, kde sídlí silové či správní složky kontrolované z Kyjeva... Do rukou protivládních demonstrantů se dostala místní správa ukrajinské kontrarozvědky, oblastní centrála policie i prokuratura.” („*Na Ukrajině probíhá ‚protiteroristická operace‘. Lidé se bojí nasazení armády*”, 19. 2.)
- d) „Do rukou opozice padlo i sídlo gubernátora v západoukrajinském Ternopilu. Demonstranti podpálili oblastní policejní velitelství.” („*Na Ukrajině probíhá ‚protiteroristická operace‘. Lidé se bojí nasazení armády*”, 19. 2.)
- e) „V Ivano-Frankivsku v noci do úřadu gubernátora proniklo komando krajně pravicové organizace Právý sektor a budovu odmítá opustit. Oblastní šéf policie údajně pod tlakem událostí odstoupil. Útok na policejní velitelství podnikli i demonstranti v západoukrajinském městě Rivne, kde dav zablokoval kasárna pohotovostních jednotek Berkut připravených k přesunu do Kyjeva.” („*Na Ukrajině probíhá ‚protiteroristická operace‘. Lidé se bojí nasazení armády*”, 19. 2.)
- f) „Nejdřív létaly mezi policisty a demonstranty na náměstí Nezávislosti dlažební kostky, Molotovovy koktejly, ohlušující granáty a gumové projektily.” („*Válka v ulicích Kyjeva: Snajpři a kulky v zádech*”, 20. 2.)
- g) „Zatímco ve Lvově pevně ovládaném opozicí je dnes klid, ve městech Vinnyčja, Sumy a Chmelnyckyj se demonstranti pokusili ovládnout správní budovy a narazili na tvrdý odpor bezpečnostních složek.” („*Poločas rozpadu? Krym nevylučuje odtržení od Ukrajiny*”, 20. 2.)
- h) „Po úterním útoku radikálních demonstrantů na vládní sídla a policejní odvetě na náměstí Nezávislosti se na krátkou chvíli rozhostilo příměří.” („*Krvavý čtvrtek v Kyjevě: Zemřely desítky lidí*”, 20. 2.).
- i) „Protivládní demonstranti na barikádách u náměstí Nezávislosti střeží svůj tábor se střelnými zbraněmi.” („*Krvavý čtvrtek v Kyjevě: Zemřely desítky lidí*”, 20. 2.).

ČT tedy pro takové jednání, jakým je násilné obsazování úřadů a jiných budov, vrhání smrtelně nebezpečných výbušnin do řad policie nebo používání střelných zbraní, nesmyslně

použila výraz, kterým se označuje vyjadřování politického názoru formou pochodu s transparenty.

Činila tak přesto, že zaznamenané jednání těchto tzv. demonstrantů by v jakékoli zemi bylo zpravidla trestné. Označovat jednání, za něž v ČR i jinde hrozí nemálo let ve vězení jako demonstraci (kteréžto slovo má navíc zcela jiný ustálený význam, než v jakém ho používala ČT), je tedy poněkud absurdní.

Mnohem vhodnější by byla kupříkladu dvojice slov „výtržnost-výtržníci“ nebo výraz „ozbrojenci“. Počínaje okamžikem, kdy začaly být obsazovány úřady za účelem svržení vládní moci, by bylo možné hovořit také o „povstalcích“.

Za obdobně nevhodné lze považovat označování ukrajinské vlády za „režim“, čehož se ČT během února dopustila např. v článcích „*Zeman trvá na pozvání pro Janukovyče: Navrhnu mu předčasné volby*“ (6. 2.), „*Kličko v Berlíně se snahou o sankce proti Janukovyčovi neuspěl*“ (18. 2.), „*Čeští politici žádají dialog i sankce. Zástupce ombudsmanky hájí násilí*“ (20. 2.), „*Co skrývá Janukovyčův archiv v Mežihorje?*“ (23. 2.), „*Ukrajinská policie vydala na Janukovyče zatykač*“ (24. 2.), „*Ukrajinský parlament: Janukovyč musí před mezinárodní soud*“ (25. 2.), „*Janukovyč už je asi v Rusku, Kyjev na něj vydal mezinárodní zatykač*“ (26. 2.).

Jednou byl ve zpravodajském článku V. Janukovyč dokonce přímo označen za diktátora („*PODÍVEJTE SE: Člověk v tísní fotil ukrajinskou revoluci*“, 3. 2.).

Slovo „režim“ sice ve svém pravém významu slouží k označení jakéhokoliv politického systému, ovšem v běžném jazyce a žurnalistice je obvykle užíváno k označování vlád, které jsou vykreslovány jako diktátorské - a to obzvláště tehdy, kde je výraz „režim“ spojován s konkrétním jménem (např. „režim Saddáma Husajna“, „Kaddáfího režim“, „Stalinův režim“, ale nikoliv „Obamův režim“, „Masarykův režim“ či „režim Angely Merkelové“).

Mezi hlavní znaky diktátorských systémů patří především:

- 1) držení veškeré moci jednotlivcem či jednou skupinou
- 2) rozsáhlý represivní aparát

ČT nijak nedoložila, že by se Ukrajina v době prezidentství V. Janukovyče vyznačovala těmito znaky, takže používání slova „režim“ nelze přijmout.

A to i proto, že v kombinaci s užíváním slova „demonstrant“ a prezentováním situace jakožto konfliktu dvou stran (viz výše) mohl vzniknout dojem, že se jedná o střet mezi diktaturou a lidem toužícím po demokracii, což by bylo z již uvedených (i neuvedených) důvodů opět v rozporu s objektivními fakty, které má ČT přinášet.

V poslední třetině února začala ČT hojně operovat s přívlastkem „proruský“, kterým označila např.:

- místní zastupitele na Krymu („*Poločas rozpadu? Krym nevyklučuje odtržení od Ukrajiny*“, 20. 2.)
- sjezd v Charkově („*KYJEV: Parlament sesadil Janukovyče, volby budou v květnu*“ a „*CHARKOV: Drolí se Ukrajina? Východ se odvrací od Kyjeva*“, obojí 22. 2.)
- demonstranty v Sevastopolu a Simferopolu („*Vábí Putin své ‚Krymské‘? Nařídil kontrolu pohotovosti vojsk*“ a „*Rozvášněné stoupence Kyjeva a Moskvy musela na Krymu krotit policie*“, obojí 26. 2.)
- tzv. aktivisty v Simferopolu o den později („*Po boji o Kyjev přichází bitva o Krym*“, 27. 2.)

Jak je uvedeno výše, označení účastníků sjezdu v Charkově za proruské není ničím doloženo. Problémové je však i takové označování obyvatel Krymu. Především pak proto, že ČT opět (viz výše) zužovala narativ na bipolární konflikt mezi „proruskými“ a „ostatními“.

Obyvatelé Krymu přitom vůbec nemuseli prioritně cítit velkou náklonnost k Rusku jako takovému (či vykazovat jiné jednání, které by bylo možné označit za proruské), leč mohli být prioritně motivováni jinými důvody, především pak strachem či hněvem vůči Kyjevu (viz sjezd v Charkově či výzva již zmíněné organizátorky demonstrací, aby Rusko zabránilo údajně hrozící genocidě).

V daném kontextu lze navíc soudit, že výraznou změnou oproti běžnému stavu byl právě nárůst odporu vůči Kyjevu, nikoliv případné zvýšení náklonnosti k Rusku.

V neposlední řadě také platí, že ČT je povinna vytvářet příznivé podmínky pro svobodnou tvorbu názorů, přičemž zužování narativu na základě subjektivních interpretací a povrchních nálepek takovou činností zcela jistě není.

3. Březen (2014)

3.1 Nepravdy, polopravdy a nedoložená tvrzení

V souvislosti s děním na Krymu ČT používala - obzvláště ve svých titulcích a prvních odstavcích - např. následující formulace:

- a) 3. 3. „*České zbraně proti tankům na Krymu: Víza nebo Temelín?*
Ministři zahraničních věcí EU (mají) doladit jednotnou reakci na přítomnost ruských vojsk na Krymu. ”
- b) 4. 3. „*Putin stáhl vojáky z manévrů do kasáren. Na Krymu však Rusové zůstávají:*
Ruský prezident Vladimir Putin nařídil ruským vojákům, kteří se na západě země účastnili vojenských manévrů, návrat do domovských základů. Cvičení v blízkosti hranic s Ukrajinou však podle Moskvy se situací v Kyjevě nesouvisí. Ruští vojáci proto na ukrajinském Krymu dál zůstávají. Přes Kerčský průliv, který odděluje poloostrov od ruské pevniny, tudy pronikají další ruské jednotky.”
- c) 6. 3. „*Krym se odtrhává od Ukrajiny s okamžitou platností, oznámil vicepremiér:*
Těmírgalijev později oznámil, že poloostrov ovšem patří k Rusku už nyní. Zároveň za jedinou legitimní moc na Krymu označil ruskou armádu. Ta přitom podle oficiálního stanoviska nejvyšších ruských autorit na poloostrově není.”
- d) 7. 3. „*Vliv Berlína na Moskvu se přeceňuje, diplomatické úsilí je zatím fiasko:*
Německo jen těžko přiměje Moskvu ke stažení ruských vojáků z ukrajinského Krymu.”
- e) 7. 3. „*Rusové na Krymu? Okupace, soudí dvě třetiny Čechů:*
„Dvě třetiny Čechů považují přítomnost ruských sil na ukrajinském Krymu za vojenskou okupaci.”

A tak dále. V podobném duchu ČT psala již od konce února. Především tedy tvrdila, že hlavní událostí je (a) přítomnost ruských vojáků na Krymu, kteří tam (e) jsou, (b) zůstávají a dále pronikají a (d) nestáhnou se, přičemž ovšem (c) Rusko jejich přítomnost popírá.

Přinášením takových informací, jakož i jinými výroky a nálepkováním (viz dále), vytvářela ČT dojem, že přítomnost ruských vojsk na poloostrově Krym je čímsi novým, zakázaným a nepřipustným (a kvůli tomu ostatně i Ruskem popíraným). Jak je však zřejmé z názvu subkapitoly, nemá tento obraz s realitou příliš společného.

ČT především důsledně bagatelizovala skutečnost, že ruská (případně sovětská) armáda je na Krymu přítomna již od roku 1783 a že po rozpadu Sovětského svazu byla v roce 1997 podepsána smlouva, dle které mělo Rusko právo rozmístit na poloostrově až 25.000 vojáků, 24 dělostřeleckých systémů, 132 obrněných vozidel a 22 vojenských letadel.

ČT sice o existenci smlouvy informovala na konci února („*Moskva poslala na Krym stovky vojáků, podle Kyjeva chce vyprovokovat konflikt*“, 28. 2.) v poslední větě prvního odstavce („Moskva nicméně ujišťuje, že akce jsou v souladu s platnými smlouvami s Ukrajinou.“) a informaci občas uvedla i hlouběji v různých článcích, leč z formulací a) - e) je zřejmé, že tento fakt nebrala příliš na vědomí (což potvrzuje oprávněnost pravidla o dříve a později napsaném).

Pokud se tedy máme vrátit k rozdělení a) - e):

- a) Ministři zcela jistě neřešili přítomnost ruských vojáků na Krymu, jelikož ti tam byli již 231 let. Pokud by ji přesto řešili, pak by tím sami sebe usvědčili ze základní neznalosti či ze snahy uvádět veřejnost v omyl. Nemluvě o faktu, že ČT v titulku psala o ruských tancích na Krymu, aniž by jakkoliv doložila, že se tam nějaké pohybují.
- b) Ukončení cvičení není důvodem pro opuštění trvalých základen na Krymu. Obdobně na území Krymu nemusela ruská armáda pronikat (patrně tajně, jak ČT sugerovala), jelikož dle dostupných údajů mělo Rusko v dané době právo posílit své posádky až o 9.000 vojáků.
- c) Není jasné, na základě čeho ČT tvrdila, že Rusko popíralo přítomnost svých vojáků na Krymu. Jednak tvrzení není v článku nijak doloženo, jednak Rusko nemělo žádný důvod přítomnost svých vojáků popírat, jelikož se nejednalo o žádné tajemství či porušování pravidel.
- d) Německo by skutečně jen těžko přimělo Rusko ke stažení vojáků z Krymu. Rusko by vůči takovým požadavkům mohlo velmi silně argumentovat uzavřenou smlouvou, která mu povolovala přítomnost na mnoho dalších let.

- e) Češi se v průzkumu nevyjadřovali k přítomnosti ruských vojsk na Krymu, jak tvrdí ČT, ale k jejich aktivitám. S ohledem na předchozí body však není překvapivé, že ČT nepovažovala za důležité rozlišovat.

Vzhledem k výše uvedenému (a i vzhledem k pochybením, které jsou uvedena v dalších částech stížnosti) tedy nelze jinak než konstatovat, že ČT zvolenými formulacemi a ignorováním či bagatelizováním zásadních informací vytvářela nepravdivý obraz situace, což je v rozporu s povinností vytvářet objektivní zpravodajství.

Namísto skandalizace a vytváření nepravdivého obrazu ohledně přítomnosti ruských vojáků se měla spíše zabývat otázkou, v jakých oblastech se mohli ruští vojáci dle smlouvy pohybovat a jaké aktivity mohli podnikat.

Jak lze např. vykládat 5. odstavec článku 15 a 4. odstavec článku 8 smlouvy z roku 1997, dle kterých měla ruská armáda na území Krymu právo přesunovat se a podnikat ochranná opatření ve spolupráci s příslušnými ukrajinskými úřady?

Co jsou to ochranná opatření? Co je to spolupráce? Co jsou to příslušné ukrajinské úřady - úřady v Kyjevě, úřady na Krymu, prezident Janukovyč?

Případně se mohla zabývat otázkou, jaký měla daná smlouva význam v době, která nastala po protiústavním svržení prezidenta a vlády a řetězení dalších protiústavních kroků a faktickém odtržení Krymu od zbytku země.

Namísto řádné reflexe výše uvedeného ovšem ČT v této věci zcela selhala.

1. 3. V titulku článku „*Moskva chce na Krymu loutkový stát, obává se zahraničí*” ČT vydávala názor (zveřejněný na síti Twitter) ministra Bildta za názor „zahraničí”. C. Bildt byl sice ministrem zahraničního státu, leč zahraničí v tomto kontextu evokuje poněkud větší množství lidí či států, než je jedna osoba, která navíc svůj názor prezentovala pouze na síti Twitter.

Ten nebývá všeobecně považován za platformou, na níž by se prezentovaly oficiální zahraničněpolitické postoje jednotlivých zemí, tudíž se nemuselo jednat ani o postoj jedné země, ale pouze o soukromý názor jednoho ministra.

Titulek je tedy kvůli mylnému dojmu, který vytváří, označen za nepravdivý.

4. 3. ČT v prvním odstavci článku „*Záchrané lano pro ukrajinskou ekonomiku, EU půjčí Kyjevu 610 mil. eur*” tvrdila, že prezident Janukovyč v roce 2013 odmítl asociační smlouvu s EU.

Jak však v daném roce uváděla sama ČT, V. Janukovyč se ji pouze rozhodl nepodepsat v původně očekávaném termínu, jelikož by to prý v dané době bylo pro zemi nevýhodné. Asociační smlouvu jako takovou však neodmítl („*Janukovyč nehodlá podepsat asociační smlouvu s EU*”).

Jelikož tedy ČT zaměnila odložení (které nevylučuje přistoupení v dohledné době) za odmítnutí (které naopak přistoupení v dohledné době vylučuje), je zpráva hodnocena jako nepravdivá.

Dále ČT v prvním odstavci tvrdila, že V. Janukovyč odešel ze země v důsledku „protivládních protestů” (obdobná tvrzení ČT užívala i později).

Jak již ovšem bylo řečeno, události jako obsazování úřadů ozbrojenými skupinami, veřejné vyhrožování prezidentovi násilným svržením či protiústavní odebrání prezidentských kompetencí a podobně nelze označit za „protivládní protesty”.

Takové jednání nelze ovšem považovat za překvapivé vzhledem k faktu, že výše uvedené klíčové skutečnosti ČT bagatelizovala či ignorovala již během února (viz příslušná část stížnosti).

Tvrzení, že V. Janukovyč opustil zemi v důsledku „protivládních protestů”, je tedy nepravdivé.

Ve stejný den ČT v první větě článku „*Spustí Majdan lavinu v postsovětských republikách?*” uvedla, že se na kyjevském Majdanu odehrál „boj za evropskou budoucnost”, který „probudil Západ z letargie”.

Snad není třeba podrobně dokládat, že takové formulace nejsou objektivním faktem (nýbrž subjektivním názorem) a neměly by se tedy ve zpravodajské sekci vyskytovat.

5. 3. ČT v prvním odstavci zprávy „*Snajpřry mohl na Majdan poslat někdo z opozice, vyplývá z telefonátu diplomatů*” uvedla rovnou dvě nepravdy a jednu polopravdu. V žádné části článku také nezmínila určité podstatné skutečnosti.

Předně ČT tvrdila, že odposlech „zveřejnila” stanice RT. To by byla pravda tehdy, pokud by se neveřejný odposlech dostal do rukou redakce RT, která by jeho obsah následně poskytla veřejnosti.

To se však nestalo. RT pouze „upozornila”, že byl odposlech někým nahrán na veřejně dostupnou síť Youtube (viz „*Breaking: Estonian Foreign Minister Urmas Paet and Catherine Ashton discuss Ukraine over the phone*”), a shrnula jeho obsah. Její činnost se tedy nijak zásadně nelišila od postupu samotné ČT.

Jelikož „zveřejnění” a „upozornění” na existenci nelze vzhledem k uvedeným rozdílům zaměňovat, je tvrzení ČT hodnoceno jako nepravdivé.

Dále ČT v první větě prvního odstavce uvádí, že je RT sponzorována Kreml, tedy úřadem prezidenta. Tuto informaci ČT zopakovala také o den později v článku „*Mediální obraz je třeba mít pod kontrolou, míní Rusko*”. Tvrzení se však nezakládá na pravdě.

Dle dostupných informací je RT financována částečně korporacemi a částečně ze státního rozpočtu, který navrhuje vláda (Bílý dům), schvaluje parlament (Federální shromáždění) a podepisuje prezident (Kreml). ČT tedy úřadu prezidenta přisvojila více moci a finančních zdrojů, než ve skutečnosti má, a tvrzení je tedy hodnoceno jako nepravdivé.

Na základě výše uvedených nepravdivých výroků tedy ČT nepřímou tvrdila, že zdrojem odposlechu je pochybná ruská stanice, tudíž by jeho obsah čtenář neměl brát příliš vážně. Pomocí nepravdivých tvrzení tedy ČT vytvářela i falešný dojem.

Dále ČT v prvním odstavci tvrdí, že se v odposlechu řeší střelba do tzv. demonstrantů. Tím vytváří dojem, že se střelba týkala pouze tzv. demonstrantů. Mezi oběťmi střelby však byli i příslušníci policie, což je navíc v klíčové části odposlechu výslovně zdůrazněno (konkrétně skutečnost, že proti policii a tzv. demonstrantům měly být použity stejné typy kulek).

Tento fakt však ČT v nejdůležitější části článku, tedy titulku a prvním odstavci, opomíjí a zmiňuje se o něm až později. Vzhledem k zásadě „později napsané neomlouvá dříve napsané” je tedy tvrzení z prvního odstavce hodnoceno jako polopravda.

ČT navíc v článku zcela opominula další klíčové části odposlechu. Estonský ministr např. uvedl, že na poslance je činěn ohromný nátlak ze strany „nepozvaných návštěvníků“ a že mu novináři řekli o zbití jednoho poslance přímo před budovou parlamentu.

Za útokem měla stát jedna z ozbrojených skupin, které jsou vidět v ulicích. Také hovořil o nedůvěře lidí v nové držitele moci, o možném povstání na východě země, kde se hovoří o ukrajinské okupaci, a o vlastním pesimismu.

ČT tedy uvedenými způsoby porušila své povinnosti.

Ve stejný den ČT v článku „*Jsou to nacisté vedení Západem, popisují ruská média ukrajinskou vládu*“ prezentovala jako objektivní a ověřený fakt řadu problémových tvrzení.

Např. uváděla, že si ruská média mimo jiné vymyslela/vylhala desetitisíce uprchlíků. Hluběji v článku ČT k danému uvádí, že si ruská média vytvořila příběh, dle kterého hranici překročilo v posledních dvou týdnech více než 140.000 lidí. Pravda přitom dle ČT je, že v městě Bělgorodu o statut uprchlíka doposud žádalo pouze pět lidí.

V samotném textu ČT vůbec neuvádí zdroj svého tvrzení. K nalezení je teprve ve videu, které je přiloženo za posledním odstavcem (tedy zdroj informace z prvního odstavce je uveden až za posledním odstavcem).

Ovšem ani video není uspokojující, ČT se v něm odvolává na tvrzení serveru Stop Fake. Ten, jak je uvedeno na jeho stránkách, byl založen o pouhé 3 dny dříve lidmi spjatými s kyjevskou univerzitou (tyto informace již ČT divákům nesdělila).

Jak za tyto 3 dny ČT zjistila, že se jedná o důvěryhodný zdroj informací? Nelze se totiž ubránit podezření, že za tak krátkou dobu žádné skutečné ověření proběhnout nemohlo a že se ČT na server odvolala především proto, že informace na něm uvedené konvenují subjektivním názorům redakce.

Především však není příliš jasné, jak počet žadatelů o statut uprchlíka ve městě Bělgorod vyvrací tvrzení, že hranici za dva týdny překročilo více než 140.000 lidí. Jednak město Bělgorod je správním městem pouze jedné z pěti ruských oblastí (regionů), které sousedí s Ukrajinou, a hlavně překročení hranice je něco jiného než podání žádosti o statut uprchlíka.

Jinými slovy: Skutečnost, že určitý počet lidí překročí hranici, opravdu neznamená, že všichni tito lidé následně pojedou do Bělgorodu a požádají tam o statut uprchlíka. Jelikož tedy ČT nesmyslně zaměňovala nezaměnitelné, nelze její tvrzení považovat za objektivní a ověřené, leč naopak za zcela nedoložené.

Ve videu ČT dále tvrdila, že ruská média vykreslují poslední události jako násilný převrat. Je přitom otázkou, co je na takovém popisu natolik pozoruhodného.

Jak jinak by měly být popisovány události, které se vyznačují násilným obsazováním úředních budov, užíváním smrtelně nebezpečných zbraní, veřejným vyhrožováním a fyzickými útoky vůči policii i jiným osobám?

Dodejme navíc, že i přes snahu o bagatelizaci byly výše popsané události zaznamenány i ve zpravodajství ČT (viz únorová část).

Dále ČT tvrdila, že fotky z Majdanu jsou vydávány za aktuální fotky z Krymu a že je veřejnost masírována fotkami spokojených Ukrajinců, kteří vítají ruské vojáky. Ani jedno ČT nedoložila.

Dále ve videu ČT tvrdila, že ruská média používají kamerové záznamy, které zobrazují jiné události, než o kterých média referují. ČT ovšem ani v tomto případě nebyla dostatečně konkrétní, čímž výrazně ztížila ověření svých tvrzení.

A v neposlední řadě ČT tvrdila, že ruská média označují kyjevskou vládu za „neofašistický gang“ či „nacisty“. Ani toto silné tvrzení (napsané, zdůrazněme, v titulku a prvním odstavci článku zařazeného ve zpravodajské sekci) ČT nedoložila žádnými fakty.

Namísto toho pouze uvádí výrok moderátora Dmitrije Kiseljova („jenž je mnohými považován za mistra ruské propagandy,” jak ČT dodala), dle kterého „Krym nepotřebuje revoluci banderovců.” A dále ČT uvádí, že jedna Ukrajinka pro list Guardian řekla, že vítá ruskou armádu, jelikož je prý ochrání před fašisty.

Daná Ukrajinka není dle všeho novinářkou a poskytla vyjádření pro britský deník, takže pro tvrzení ČT o ruských médiích není relevantní. Zbývá tedy moderátor a jeho výrok, že „Krym nepotřebuje revoluci banderovců”. Jak z tohoto jediného výroku ČT vyvodila, že ruská média prohlašují vládu v Kyjevě za „nacisty/fašisty”, není zřejmé.

Monitoring všech ruských médií je mimo možnosti této stížnosti, leč lze zkontrolovat, zda tvrzení ČT o nacistech odpovídá alespoň internetovému zpravodajství anglicky vysílající stanice RT, kterou ČT přednostně demonizovala (ve zmíněném videu ji označila za stanici, jejímž jediným úkolem je šířit názor ruské vlády, nemluvě též o jiných případech).

Pokud se podíváme na téměř 100 zpravodajských článků, které RT vydala v období mezi převratem (22. únor) a vydáním zprávy o údajné činnosti ruských médií (5. březen), nalezneme v nich výrazy jako „nazism” a „fascism” pouze v následujících případech:

- při citování/parafrázování V. Janukovyče (který říkal, že mu současná situace připomíná nacistické uchopení moci ve třicátých letech, jelikož má i nyní docházet k likvidaci politických stran a pronásledování určitých osob)
- při citování/parafrázování obyvatel jihovýchodu Ukrajiny (kteří se vyjadřovali podobně jako Ukrajinka, kterou citoval britský Guardian)
- při citování/parafrázování demonstrantů v Rusku (kteří se vyjadřovali podobně jako Ukrajinka, kterou citoval britský Guardian)
- při citování/parafrázování ruského ministerstva zahraničí (které si stěžovalo, že Západ svým jednáním povzbuzuje extremistické skupiny, mezi něž patří i neonacisté, a že dále A. Jaceňuk měl odstranit omezení, která bránila neonacistické propagandě)
- při citování/parafrázování citování představitelů komunistické strany, dle kterých jsou neonacistická hnutí na vzestupu
- při citování ruského komisaře pro lidská práva (který označil D. Jaroše za neofašistu)
- při citování amerického analytika E. Draitsera (dle kterého USA a EU svými penězi podporují nacisty na Ukrajině)
- při citování předsedy krymského parlamentu V. Konstantinova (který tvrdil, že lidé vědí, čeho je „ten neonacistický gang schopen”, a že mu je líto, že se ctíhodní politici v Kyjevě rozhodli využít pomoci „těchto hrozných sil”)
- při informování o svržení sochy sovětského vojáka (který dle RT zemřel při osvobození Ukrajiny od nacismu)
- při informování o Pravém sektoru (jehož členové se dle RT zdraví podobně jako nacisté)
- při informování o skutečnosti, že jsou v ulicích vidět neonacistické symboly
- při tvrzení, že 20.000 krymských Tatarů kolabovalo za války s nacisty, zatímco mnoho dalších proti nim bojovalo v rámci sovětské armády

- při informování o jednání v OSN, během něhož se ruský zástupce při OSN ohradil proti slovům kyjevského zástupce, který veřejně obhajoval banderovce, kteří kolaborovali s nacisty
- RT dále uvedla, že se banderovci podíleli na etnických čistkách, přičemž ovšem A. Hitler odmítl myšlenku nezávislé Ukrajiny a samotného S. Bandera nechal na dva roky uvěznit; v souvislosti s tím RT uvedla, že S. Bandera je v Rusku považován za fašistu
- při informování o skutečnosti, že budova městské rady ve Vasilkovu byla obsazena Pravým sektorem, který vyzval členy rady k „dobrovolné rezignaci“; v souvislosti s tím RT uvedla, že v čele skupiny stál jistý I. Mosijčuk, jenž často nosí tričko s wolfsangelem (tedy neonacistickým znakem)
- při zmínce, že obyvatelé Bělgorodu a Charkova za druhé světové války bojovali společně proti nacizmu

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že RT kyjevskou vládu rozhodně nepopisovala jako skupinu nacistů či fašistů. Dané výrazy se v jejím zpravodajství objevily jen v případě citací/parafrází různých osob (přičemž ani ty neoznačovaly kyjevskou vládu za skupinu nacistů/fašistů), v souvislosti s druhou světovou válkou a (neo)nacistickými symboly.

Tvrzení ČT z titulku a prvního odstavce je tedy třeba považovat za zcela nedoložené. Minimálně v případě anglicky psaných zpravodajských článků stanice RT se též jedná o nepravdivé tvrzení.

Neuškodí také uvést, že během sledovaného období RT vydala jeden článek, který má patrně představovat onu fotografickou „masáž“, o níž se ČT zmínila (viz výše). Konkrétně daný článek obsahoval šest fotek, na nichž pózovali obyvatelé Krymu společně s ozbrojenci.

Jeden článek však nelze označit za „masáž“. A už vůbec ne v situaci, kdy i M. Karas tvrdil, že místní lidé skutečně vnímali ozbrojence jako hrdiny a osvoboditele (viz „*Zpravodaj ČT Karas: Na Krymu vítali ruské osvoboditele*“).

Tvrzení o masáži fotkami spokojených Ukrajinců je tak v případě RT nejen nedoložené, ale též nepravdivé.

Další problémový aspekt tohoto článku je uveden v kapitole o nevyváženosti.

Ve stejný den ČT v titulku uvedla, že „*Putin kazí plány i českým firmám, na východ hledí s obavami*”.

Hlavní náplní článku bylo sdělení, že se některé české firmy obávají, že ukrajinská krize poškodí jejich obchodní zájmy. Tvrzení z titulku, že za to může Putin, ovšem ČT v článku nijak nedoložila. Obdobně se nejedná o všeobecně přijímaný fakt.

Jako příklad jiných možných vysvětlení lze uvést např. expanzi států NATO k ruským hranicím, trvalé vnitropolitické problémy Ukrajiny (velká moc oligarchů, špatná ekonomická situace většiny občanů, absence sjednocující národní myšlenky, atd.), násilné svržení vlády (na němž se podílela EU a USA), atd.

Tvrzení z titulku je tedy nedoložené a subjektivní. Přesto jej ČT vydávala za objektivní fakt a porušila tak své povinnosti.

Ve stejný den ČT v článku „*Putin kandidátem na Nobelovku - zrovna v době krymské invaze*” uvedla jako objektivní fakt tvrzení, že „Moskva obsazením Krymu vyvolala jeden ze svých nejvážnějších sporů se Západem”. A dále, že se V. Putin „paradoxně objevil mezi kandidáty na letošní Nobelovu cenu za mír”.

Jak je uvedeno výše, vůči tvrzení, že za krizi je odpovědná Moskva, lze uvést řadu protiargumentů a odlišných pohledů. Namísto nestranného přístupu však ČT jeden z těchto názorů označila za objektivní fakt, čímž porušila své povinnosti.

Obdobně není jasné, proč by navržení V. Putina na Nobelovu cenu za jeho roli při řešení syrské krize mělo být paradoxní. Jak je uvedeno výše, tvrzení, že ruský prezident je hlavním strůjcem ukrajinské krize, je přinejlepším pouze jedním z názorů.

I kdyby však jejím hlavním strůjcem byl, stále by bylo možné argumentovat, že na Nobelovu cenu za mír byli nejen navrženi, ale také ji získali takoví lidé jako Henry Kissinger, Jásir Arafat, Barack Obama či Evropská unie, tudíž navržení V. Putina není nijak zvlášť paradoxní.

Jedná se tedy o další případ, když ČT prezentovala některé subjektivní názory jako objektivní fakta.

6. 3. ČT v článku „*Mediální obraz je třeba mít pod kontrolou, míní Rusko*” udávala jako objektivní a ověřený fakt tvrzení, že se v ukrajinských městech objevuje „prorusky smýšlející herečka”, která se měla představit v různých rolích na různých místech.

Své tvrzení ČT dokazovala pěti fotkami v rozlišení 163 x 128px. Pokud z těchto fotek vystříháme vše vyjma obličeje údajné herečky a postavíme je vedle sebe, získáme následující srovnání:

zdroj: ceskatelevize.cz, upraveno

2 z 5 obličejů jsou příliš malé, než aby z nich bylo možno cokoliv vyvozovat. Příliš nelze vyvozovat ani z obličeje vlevo. Poslední dvě fotky již podobné jsou, přičemž je obzvláště patrné stejné oblečení. Leč jeden z nich má patřit „obyvatelce Kyjeva”, zatímco druhý „protimajdanské aktivistce”, což se vzájemně nevylučuje a nelze z toho tedy vyvozovat jakési „proruské herectví”.

Vzhledem k velmi nízké kvalitě fotek a jejich neprůkaznosti je tedy třeba konstatovat, že tvrzení ČT o jedné herečce ve více rolích na více místech je zcela nedoložené.

Druhou informací, kterou ČT podepírala tvrzení z titulku („*Mediální obraz je třeba mít pod kontrolou, míní Rusko*”), je skutečnost, že stanice RT navrhla své moderátorce Abby Martinové, aby namísto ze studia informovala o dění na Krymu přímo z poloostrova (což moderátorka dle ČT zdvořile odmítla).

Z jakých důvodů rozhodnutí jedné stanice ČT označuje za postoj celé země, však již nijak vysvětleno není. Vzhledem k neprůkaznosti fotek, nesmyslnosti zaměňování jedné stanice za celou zemi a absenci dalších argumentů, je tedy nutné tvrzení ČT z titulku považovat za zcela nedoložené.

Ve stejný den ČT uvedla článek se silným titulkem „*USA uvádějí na pravou míru Putinovy lži, podle Ruska jde o trapnou propagandu*”.

Jak však bylo uvedeno dále, USA neuvádějí na pravou míru objektivně doložené lži, ale to, co ony samy označují za fikce. ČT tedy jednak překroutila formulace americké vlády, jednak subjektivní postoj americké vlády vydávala v titulku za objektivní fakt (a to v situaci, kdy by americká tvrzení bylo možné rozporovat).

Jedná se tedy o stejné porušení povinností jako v předchozích případech.

7. 3. ČT v prvním odstavci článku „*Východ Ukrajiny hlásí klid, úřady jsou věrné Kyjevu*” tvrdila, že „úřady i obyvatelstvo v těchto ruskojazyčných regionech zachovávají loajalitu nové kyjevské vládě.”

Takové tvrzení je ovšem v rozporu s dostupnými fakty. Především s rozhodnutím únorového sjezdu v Charkově, o němž ČT psala, a rozhodnutím městské rady v Doněcku, jemuž ČT naopak článek nevěnovala (viz dále). Obdobně lze připomenou zprávu ČT z předchozího dne, dle které:

„Konfrontace mezi proruskými demonstranty a Kyjevem na východě Ukrajiny pokračuje. V Doněcku ráno policie vytlačila ze sídla oblastní správy protestující, kteří budovu obsadili ve středu a na její střeše vyvěsili ruskou vlajku. Podle místních médií bezpečnostní složky při poměrně rázném zákroku zadrželi 70 lidí. Mezi nimi je údajně i vůdce radikálů ‚lidový gubernátor ‘ Pavel Gubarev.”

K tomu podotkněme, že označit obsazení budovy za akci „protestujících” je stejně nesmyslné, jako když byly obdobně nálepkovány podobné činy na západě země.

Jak se dále ukázalo hlouběji v původním článku, tvrzení z jeho úvodních částí nebyla podložena objektivními a ověřenými fakty, nýbrž subjektivními názory reportéra V. Černohorského, podle kterého nebylo třeba přikládat dosavadním událostem větší váhu.

Mezi prokazatelným klidem a loajalitou úřadů na straně jedné a názorem jednoho redaktora, dle kterého dosavadní události nic významnějšího neznamenaají, na straně druhé, je ovšem zásadní rozdíl. ČT přesto názor redaktora vydávala za fakt, čímž porušila své povinnosti.

Ve stejný den ČT v prvním odstavci článku „*Politolog Hnízdo: Krym se musí připravit, že v Rusku autonomii ztratí*” uvedla, že se Rusko vydává za federaci.

Z jakého důvodu se Rusko za federaci dle ČT pouze vydává, však již uvedeno nebylo. Jedná se tedy o další z řady subjektivních a nedoložených tvrzení.

9. 3. ČT v titulku „*Kyjev odstříhl Krym od peněz. Ten se těší na ruské dotace*” uváděla jako objektivní fakt tvrzení, že Kyjev zastavil přísun peněz na Krym. Jak se ukázalo dále v článku, nejednalo se o objektivní fakt, nýbrž pouze o neověřené tvrzení R. Těmirgalijeva pro agenturu Interfax. Kyjev informaci dle ČT nepotvrdil.

Přesto ČT z neověřeného tvrzení jednoho člověka učinila v titulku objektivní a ověřený fakt a porušila tak své povinnosti

16. 3. ČT vydala článek „*Zpravodajka ČT: Ukrajina vyslala na východ tanky 92. divize*”. V jeho prvním odstavci ČT tvrdila, že v Charkově byli zadrženi příslušníci ruské rozvědky a že se ve městě pohybují skupiny lidí, které místní neznají a kteří jsou dle řady indicií provokatéry z Ruska. Původní zdroj těchto tvrzení není nikde v článku uveden.

Teprve pod posledním odstavcem se nachází video rozhovoru se zpravodajkou Adrianou Dergam. Z něj vyplynulo, že informace o údajných placených provokatérech a zadržovaných agentech jsou pouhým nedoloženým tvrzením Kyjeva.

Také není zřejmé, proč ČT zdůrazňovala informaci, že místí tzv. provokatéry neznají. Charkov je větší než Praha a tudíž nelze očekávat, že by se tam lidé navzájem znali.

ČT tedy vydávala kyjevská tvrzení za objektivní a ověřený fakt, což je v rozporu s jejími povinnostmi.

18. 3. ČT zveřejnila článek „*Ukrajinská posádka se na Krymu ocitla pod palbou – první mrtvý*”. V jeho titulku a prvním odstavci uváděla, že dle „ukrajinských” médií „zastřelili ruští ozbrojenci jednoho příslušníka ukrajinské posádky a dalšího zranili.”

V prvním odstavci také bylo obsaženo obvinění A. Jaceňuka, který „střelbu na ukrajinské vojáky označil za válečný zločin.”

Zatímco obvinění vůči „ruským ozbrojencům“ ČT uvedla již v prvním odstavci, až v následujícím odstavci uvedla, že dle mluvčího kyjevské armády se jednalo o „neznámé vojáky“ a že dle zpravodaje Pazderky nelze stoprocentně ověřit, kdo střílel.

Ve čtvrtém odstavci ČT uvedla, že dle agentury Reuters není možné potvrdit, zda za útokem stáli ruští vojáci. V pátém odstavci pak ČT uvedla, že dle agentury Interfax Krym hlásil, že byl u základny zastřelen jeden člen krymských milic a další dva byli postřeleni.

Jednalo se tedy o událost, jejíž průběh nebyl dostatečně znám a která mohla přinést ztráty na více stranách. Přesto ČT nedoložená obvinění vůči „ruským ozbrojencům“ uvedla dříve než konstatování, že identita střelce/střelců není známa.

Navíc o údajných obětech na straně „ukrajinských vojáků“ ČT informovala již v titulku a prvním odstavci, zatímco o údajných obětech na straně krymské milice teprve v 5. odstavci.

Upřednostňováním neověřených obvinění před objektivními fakty, jakož i bagatelizací skutečnosti, že oběti byly hlášeny na více stranách, tedy ČT porušila své povinnosti.

19. 3. ČT v titulku i prvním odstavci článku „*Rusové obsazují základny na Krymu, zadrželi šéfa ukrajinské flotily*“ tvrdila, že vojenské základny na Krymu (na němž se o tři dny dříve uskutečnilo referendum) mají být obsazovány „Rusy“. Tvrzení ČT doprovodila čtyřmi fotkami, umístěnými pod prvním odstavcem, které se všechny týkaly obsazení budovy velitelství námořnictva.

Na první fotce byl velitel námořnictva Serhij Hajduk, který byl dle tvrzení z prvního odstavce unesen ruskou GRU, na dalších dvou fotkách byli maskovaní muži se střelnými zbraněmi a na poslední fotce byl člověk v maskáčích uvnitř velitelství, přičemž nebylo možné jasně určit, zda je ozbrojen.

Vzhledem k uvedeným fotkám a ostatním článkům lze předpokládat, že slovem „Rusové“ nejsou myšleni rusky mluvící obyvatelé Krymu, ale příslušníci ruské armády.

Tuto událost lze poměrně dobře ověřit, jelikož ve stejný den vydala BBC reportáž, v níž je obsazení velitelství zdokumentováno krok za krokem („*Crimea crisis: Pro-Russians seize Ukrainian naval bases*“).

Obsazení velitelství je pro lepší ilustraci zachyceno na následujících obrázcích, které jsou chronologicky seřazeny tak, jak byly ukázány v reportáži BBC. Ta postupně ukazuje:

- jak se převážně civilně oblečení lidé dobývají na základnu
- vyvěšení ruské vlajky civilně oblečeným člověkem
- příchod velitele ruské černomořské flotily
- odstraňování ukrajinských symbolů civilně oblečenými osobami uvnitř základny

Teprve následně jsou zachyceni ozbrojení maskovaní muži, jak hlídají před základnou. Záznam končí rozhovorem s místním vojákem, který řekl, že se jednalo o spontánní akci, se kterou nešlo nic dělat.

zdroj: BBC

Vzhledem k reportáži BBC lze tedy dospět k závěru, že základna nebyla obsazena ruskými vojáky, jak kombinací titulku, textu v prvním odstavci a přiložením fotek pod první odstavec sugerovala ČT, nýbrž lidmi, kteří vypadali jako místní civilisté.

Maskovaní muži dle informací uvedených v reportáži základnu neobsadili, ale přišli strážit vstup. Tvrzení ČT o obsazení základny „Rusy” je tedy hodnoceno jako nepravdivé.

V titulku i prvním odstavci tohoto článku ČT navíc tvrdila, že ruská GRU zadržela velitele ukrajinské černomořské flotily. Toto tvrzení, podané jako objektivní fakt, však ČT nijak nedoložila. Pouze napsala, že se k věci vyjádřil mluvčí prokuratury a že o záležitosti informovala ruská agentura ITAR-TASS, která zmínila, že daný velitel měl přikázat použití zbraní proti lidem.

Naproti tomu BBC v již zmíněném článku o GRU nepíše ani slovo. Pouze uvádí, že O. Turčynov požadoval, aby krymské úřady velitele propustily.

Informace ČT o akci GRU je tedy zcela nedoložená.

Ve stejný den ČT v prvním odstavci článku *„Pomoc pro volyňské krajaný: Česko jim může udělit trvalý pobyt”* tvrdila, že volyňské Čechy ohrožuje konflikt s Ruskem. Tvrzení však není v článku žádným průkazným způsobem doloženo. Navíc je v rozporu s předchozím zpravodajstvím ČT, dle kterého jsou důvody poněkud různorodější.

Především o tři dny dříve ČT v článku *„Chceme zpět do Česka, žádají krajané na Ukrajině českou vládu”* uváděla, že „místní lidé mluví o nárůstu kriminality, vypálených obchodech a taky o vyhrožování kvůli tomu, že někteří Češi pracovali v místní samosprávě a museli vstoupit do Janukovyčovy Strany regionů.”

Ostatně i v předposledním odstavci článku z 19. 3. ČT píše opět o kriminalitě, skupinách „banditů” a odjezdu policie k hranicím.

Přímé ohrožení pro volyňské Čechy tedy dle jejich mínění nepřestavovalo Rusko, jak sugerovala ČT, ale činnost kriminálních skupin.

Tvrzení ČT z prvního odstavce se tedy nachází na pomezí mezi zcela nedoloženým tvrzením a nepravdou. Uvedení věci na pravou míru na konci článku není vzhledem k zásadě o dříve a později napsaném omluvou.

26. 3. ČT v článku „*Světová banka: Ruské ekonomice dochází dech*” tvrdila, že dle Světové banky (SB) ruské ekonomice hrozí propad a dochází dech. To není pravda minimálně ze dvou důvodů.

Jednak SB nepsala o ekonomice, ale o HDP, což je pouze jeden z důležitých indikátorů stavu ekonomiky (dále lze uvést např. míru nezaměstnanosti, výši disponibilních příjmů, vývoj importu a exportu, inflační či deflační vývoj cen, očekávání do budoucna, atd.).

Dále SB nehovořila o „propadu”, ale představila dvě možné varianty vývoje. Dle první měl HDP Ruska v roce 2014 vzrůst o 1.1% a v roce 2015 o 1.3%. Ve druhé variantě předvídala SB pro rok 2014 pokles HDP o 1.8% a růst o 2.1% o rok později.

Z výše uvedených důvodů je tedy zpráva hodnocena jako nepravdivá.

31. 3. ČT vydala článek s titulkem „*Ruští vojáci se pomalu stahují od hranic s Ukrajinou*”.

Jak je uvedeno v prvním odstavci, informaci o stahování od hranic ČT převzala z Ukrajinské pravdy, která se dle ČT odvolávala na „armádní zdroje”.

Ve skutečnosti je v listu uvedeno, že zdrojem informace je blogger/aktivista Dmytro Tymčuk, který informaci uvedl na svém Facebooku.

Jednak se tedy nejedná o armádní zdroj, jednak ČT v titulku vydávala tvrzení jednoho blogera za objektivní a ověřenou informaci.

Během března ČT opakovaně ve svých zpravodajských článcích vydávala za objektivní a ověřený fakt tvrzení, že ruská armáda obsazuje jednotlivé části Krymu (např. články „*G7 zastavila přípravy na summit v Soči, Rusko protestuje*”, „*Krym a Soči? Britští politici na paralympiádu nejedou, čeští sportovci už jsou na místě*”, „*Janukovyč požádal Putina o vojenský zásah na Ukrajině*” z 3. 3., „*Ukrajínští paralympionici hrozí bojkotem Her v Soči*”, „*Zpravodaj ČT Karas: Na Krymu vítali ruské osvoboditele*” z 4. 3., „*Ruští vojáci obsadili ukrajinskou základnu v Sevastopolu*” z 7. 3., „*Ruská armáda blokuje severní přístupy na Krym*” z 9. 3., „*Invaze na Krym? Kyjev zvažuje žalobu na Rusko*” z 10. 3., „*Ruští vojáci*

poprvé mimo Krym, Kyjev viní Moskvu z invaze” z 15. 3., „Rusové obsazují základny na Krymu, zadrželi šéfa ukrajinské flotily” z 19. 3., atd.).

Zatímco v titulcích či prvních odstavcích byla tvrzení o domnělých akcích ruské armády označována za objektivní a ověřený fakt, hlouběji v člancích bylo možné nalézt poněkud jiné formulace („neznámí/neoznačení ozbrojenci”, „kozáci”, „proruská domobrana”, „místní radikálové”).

Pokud tedy ČT ty samé osoby jednou prohlásila za ruské vojáky a následně za kozáky, místní radikály či domobranu, pak sama sebe usvědčila z faktu, že zaměňovala rozdílné skupiny. Obdobně nelze označit určité osoby v úvodních částech za ruské vojáky, leč následně o těch samých osobách referovat jako o neznámých ozbrojencích. Identita buď známa je, nebo není, leč nelze v různých částech článků tvrdit něco jiného.

Z článků také vyplývá, že ČT vycházela převážně z tvrzení kyjevských médií, úřadů či silových složek. A to přesto, že jejich důvěryhodnost byla vzhledem ke střetu zájmů pochybná. Jejich tvrzení tedy nebylo možné vydávat za objektivní a ověřený fakt, jak činila ČT.

ČT tedy opakovaně porušila své povinnosti.

3.2 Opomíjení důležitých informací a nevyváženost obecně

2. 3. Městská rada v Doněcku se jednomyslně vyslovila pro konání referenda o dalším osudu Donbasu, prohlásila se za jedinou legitimní moc ve městě a rozhodla se vytvořit obecní policejní síly (viz např. zpráva severu Kyiv Post *„Donetsk City Council declares itself sole lawful authority in the city ”*).

Své jednání zastupitelé odůvodnili nejasnou legitimitou Kyjeva. Zatímco ČT věnovala článek příspěvku jednoho ministra na síti Twitter a subjektivnímu dojmu svého redaktora, dle kterého byly úřady věrné Kyjevu, zásadnímu rozhodnutí doněckých zastupitelů žádný článek věnován nebyl.

4. 3. ČT věnovala článek *„Politici srovnávají: Putin jako Hitler, Krym jako rok 1938”* vyjádřením těch politiků, kteří považovali za vhodné přirovnávat dění na Krymu k činům, jejichž hlavním hybatelem byl Adolf Hitler.

Článek se ČT rozhodla doprovodit několika fotografiemi. Pod první odstavec přiložila mimo jiné fotografii ruského prezidenta, který byl na titulní stránce časopisu Time zpodobněn jakožto nový Hitler (podobné fotky ČT použila i v jiných článcích).

Dále v článku ČT vedle sebe postavila fotku hajlujících Němců v Chebu a fotku jednoho z krymských demonstrantů, který byl zachycen při jednom z typických gest jakékoliv demonstrace. Následně vedle sebe ČT postavila fotku A. Hitlera ve společnosti N. Chamberlaina a fotku V. Putina vedle C. Ashtonové. A nakonec vedle sebe ČT postavila fotku německé armády v Sudetech a ruské armády na Krymu. Viz následující obrázek:

zdroj: ceskatelevize.cz, upraveno

Vzhledem k takto zvolenému párování fotek lze dospět k závěru, že se ČT rozhodla podpořit výroky daných politiků, tedy zvýhodnit jejich tvrzení oproti jiným, což je v rozporu s jejími povinnostmi.

Jednání ČT lze též srovnat s výše uvedeným jednáním stanice RT. Ta ve sledovaném období - stejně jako ČT - citovala/parafrázovala různé výroky, jejichž autoři operovali s pojmy nacismus/fašismus (RT též psala o nacismu/fašismu v souvislosti s konkrétními symboly a druhou světovou válkou, což ovšem není nijak kontroverzní).

RT však (alespoň ve sledovaném období) nedoprovodila žádný ze svých zpravodajských článků podobným párováním či fotomontáží. Též žádná z citovaných/parafrázovaných osob nepřirovnala k A. Hitlerovi žádného kyjevského politika, jehož postavení by alespoň přibližně odpovídalo postavení V. Putina.

Byla to tedy ČT, nikoliv demonizovaná RT, kdo přirovnával něčí vládu k nacistům. Jinak řečeno: Popis údajného jednání ruských médií seděl na ČT více než na tu ruskou stanici, kterou ČT přednostně demonizovala.

Fotomontáž a párování fotek však není jediným problémovým aspektem dané zprávy. Především je otázkou, z jakého důvodu ČT považovala za potřebné věnovat článek subjektivním názorům těch politiků, kteří V. Putina srovnávali s A. Hitlerem (a dále vydávat neověřené a následně vyvrácené zprávy o údajném pronásledování doněckých Židů a podobně, viz dubnová část stížnosti), ale nepovažovala za nutné věnovat článek objektivnímu faktu, že se v Kyjevě dostali k moci také lidé, kteří prošli organizacemi, které jsou běžně označovány za krajně pravicové. Nemluvě o činnosti obdobných či ještě extremističtějších skupin v ulicích (viz únorová kapitola).

Namísto řádného reflektování těchto skutečností ČT naopak vytvářela dojem, že výše uvedené je pouhým výmyslem „ruské propagandy“ (viz především již zmíněný článek *„Jsou to nacisté vedení Západem, popisují ruská média ukrajinskou vládu“*).

Z výše uvedených důvodů je tedy třeba konstatovat, že ČT porušila svou povinnost přinášet objektivní a všestranné zpravodajství.

Ve stejný den byl náměstkem gubernátora Dněpropetrovské oblasti jmenován Borys Filatov, který o několik dní dříve v souvislosti s děním na Krymu na svém Facebooku uvedl, že je

třeba vůči tamním lidem vystupovat umírněně - slibovat, dát garance... a pak je pověsit (viz facebook.com/borys.filatov/posts/603173516431216 nebo

m.facebook.com/story.php?story_fbid=603173516431216&id=100002157183088).

Zatímco ČT pokračovala v prezentování účastníků Majdanu jakožto konkrétních lidí a obětí („*Svědectví těch, co přežili Majdan*”, 5. 3.), skutečnosti, že na vysoký post byl jmenován člověk, který obyvatelům Krymu sliboval věšení, ČT článek nevěnovala.

5. 3. Jak bylo uvedeno v únorové části stížnost, ČT v tomto měsíci nevěnovala žádný článek hlášeným výhrůzkám a útokům vůči představitelům komunistické strany a Strany regionů. Obdobně nevěnovala žádný článek podobným útokům v březnu.

Na druhou stranu věnovala článek nepokojům na jihovýchodě země, v němž údajné lynčování zmínila již v titulku („*Protesty i lynčování. Jih a východ Ukrajiny se bouří proti nové vládě*”). V článku ČT uváděla, že:

- „Proruské demonstrace hlásí Doněck či Charkov, kde došlo i na lynčování.”
- „Někteří mluví o strachu z neofašistických radikálů ze západu, řada z nich ale přitom sama útočí na stoupence Majdanu, kteří na místních úřadech často vystřídali staré vedení. Při nedávných násilných střetech v Charkově se mnozí z nich stali terčem surového lynčování.”
- „Někteří svědkové hovoří o tom, že násilí a lynčování vyvolávala skupinka proruských účastníků, kteří se úmyslně snažili vyvolat davovou psychózu.”

Proč si tedy případy údajného lynčování, kterého se prý dopouštěli „proruští účastníci”, zasloužily vlastní článek, zatímco opakované případy politicky motivovaného násilí a výhrůzek v Kyjevě a ostatních částech země nikoliv?

Nemluvě o již zmíněném případě lynčování, který byl v Událostech sice zmíněn, ale který byl pomocí nepravdivého obvinění a dalšími způsoby zarámován tak, že byl de facto schvalován.

Zatímco ČT rozsáhle skandalizovala přítomnost ruské armády na Krymu (viz ostatní části stížnosti), nevěnovala žádný článek faktu, že se na Krymu zformovaly místní ozbrojené síly.

Vzorovou zprávou, kterou ČT mohla převzít, je např. reportáž agentury AFP z 13. 3. („Volunteers join Crimea's rag-tag self-defence units“). Agentura ukázala, jak milice společně s policií kontrolovala příchozí na nádraží, jak to vypadá uvnitř jejího velitelství a jak ozbrojení členové skládají přísahu za přítomnosti S. Aksjonova.

Dle informací agentury se milice měla začít formovat od konce února, dosáhla prý stavu 15.000 mužů a měla se skládat z lidí z Krymu i východu Ukrajiny. Mnozí z nich vyjadřovali ochotu postavit se Kyjevu na odpor i na východě země. Pro lepší představu viz vybrané kamerové záběry z dané reportáže:

zdroj: AFP

Jak již bylo uvedeno výše, ČT se o existenci těchto sil zmiňovala teprve hlouběji v článku a zpravidla až po té, co je v titulcích a prvních odstavcích označila za Rusy či ruskou armádu. Napomáhala tak vytvářet nepravdivý dojem, že se jednalo o jediné ozbrojené síly na poloostrově (společně s příslušníky místní posádky původní ukrajinské armády).

ČT tedy na základě subjektivních dojmů, polopravd a bagatelizování/ignorování podstatných informací skandalizovala přítomnost ruské armády na Krymu, ale nepovažovala za nutné řádně reflektovat skutečnost, že se na Krymu zformovaly dobrovolnické ozbrojené síly.

17. 3. V tisku se objevila informace, že D. Jaroš z organizace Pravý sektor pohrozil, že zničí plynovod, kterým je transportován plyn z Ruska do zbytku Evropy. Důvodem pro takovou akci měla být snaha připravit Rusko o finance, které mu plyn zajišťuje (viz např. článek „*Ukraine: Neo-Fascist Leader Dmitry Yarosh Vows to Destroy Russia's Gas Pipelines to Stop 'World War III'*” v International Business Times).

Této výhrůžce, která by v případě svého naplnění měla přímý dopad i na občany ČR, ČT žádný článek nevěnovala.

Obdobně jako v únoru pokračovala ČT i v březnu v bagatelizaci skutečnosti, že se po Ukrajině pohybují ozbrojené skupiny. Výjimku z tohoto pravidla tvořil pouze Krym.

ČT přitom mohla převzít různé zprávy. Např. 15. 3., jak informovala např. agentura Interfax-Ukrajina („*Аваков и Наливайченко призвали всех украинцев немедленно сдать оружие из-за ,чрезвычайной общественно-политической ситуацией в стране‘*”), SBU a ministerstvo vnitra v Kyjevě vyzvala občany k odevzdání zbraní.

Ve stejný den kyjevské ministerstvo vnitra tvrdilo („*Довідка за кримінальними провадженнями за фактами подій, що відбулися в ніч з 14 на 15 березня 2014 року на вул. Римарський у м. Харкові*”), že v Charkově došlo ke střetu mezi příslušníky organizace Pravý sektor a „prorusky smýšlejícími osobami”, během něhož prý byly dvě „prorusky smýšlející osoby” zastřeleny. Policie prý zadržela několik desítek osob, především příslušníků Pravého sektoru.

19. 3. stanice Vesti přinesla informaci („*В Симферополі задержан стрелявший накануне снайпер*”), že dle krymského ministerstva vnitra byl zatčen člověk, který měl o den dříve střílet na krymskou milici a místní vojenskou posádku (viz již rozebíraná zpráva „*Українська посадка се на Криму оцитла под палбою – první mrtvý*”). Dle zpravodaje Vesti měl střelec pocházet ze Lvova, přičemž prý byl pravděpodobně členem organizace Pravý sektor.

A podobně.

Přesto ČT ozbrojencům mimo Krym věnovala pouze několik vět v článku „*Jaceňuk: Vstup do NATO není na pořadu dne, odzbrojíme radikály*” z 18. 3. a článek „*Ukrajinské ministerstvo vnitra chce odzbrojit Právý sektor*” z 25. 3.

Ve druhém zmíněném článku ČT uvádí, že se Právý sektor a kyjevské ministerstvo vnitra dostaly do sporu po smrti A. Muzyčka, kterého ČT v prvním odstavci označila za „ultrapracovného radikála”, „kterého Moskva stíhala za vraždy ruských vojáků na Kavkaze.”

Ve druhém odstavci ČT dodala, že se jednalo o „brutálního pohlavára extremistů, který pod ‚bojovým‘ jménem Saška Bilij velel bojůvkám radikálů na západní Ukrajině.”

Tato výjimka z pravidla vyvolává jisté otázky. Především, proč ČT bagatelizovala či zcela opomíjela dřívější zprávy, dle kterých se Právý sektor vyzbrojil a zbraně používal (viz únorová část stížnosti a předchozí odstavce)?

A proč ČT v článku, dle něhož se Právý sektor dostal do konfliktu s Kyjevem, psala o „extremistech/radikálech” v čele s „brutálním pohlavárem”, když dosud, až na výjimky, upřednostňovala výraz „demonstrant/aktivista” (zatímco později začala užívat výraz „dobrovolník” či „voják”, viz dále)?

A proč ČT později nevěnovala žádný článek skutečnosti, že členové Pravého sektoru a podobných organizací i přes výzvy k odzbrojení zbraně nadále měli a dokonce je veřejně nosili?

Viz např. následující fotka agentury UNIAN z konce března („*Похорон Олександра Музичка (Саша Білий)*”), na níž jsou, jak lze soudit z pásek, zachyceni členové organizace Ukrajinské národní shromáždění-Ukrajinská národní sebeobrana, jak vzdávají čest A. Muzyčkovi.

zdroj: UNIAN

Nemluvě o dalších souvisejících pochybeních (viz dubnová a květnová část stížnosti). Existuje pro výše uvedené jednání vysvětlení, které by bylo v souladu s povinnostmi ČT?

19. 3. informovala např. stanice Euronews („*Ukrainian TV boss assaulted and forced to resign by far-right Svoboda MPs*”) o vynucené rezignaci ředitele státní televizní stanice. K rezignaci byl násilně donucen skupinou, kterou vedl poslanec za stranu Svoboda a místopředseda Výboru pro svobodu slova.

Akce byla odůvodněna údajným posluhování V. Putinovi, kterého se ředitel měl dopustit tím, že jeho stanice odvysílala ceremonii, při níž bylo posvěceno připojení Krymu k Rusku.

Zatímco ČT nejednou nekriticky přijímala tvrzení kyjevských médií (viz ostatní části), vynucené rezignaci žádný článek nevěnovala. A to přesto, že o události věděla, jak vyplývá ze skutečnosti, že se o ní zmínila v posledních odstavcích dvou tematicky nesouvisejících článků (v 16. odstavci článku „*Rusové obsazují základny na Krymu, zadrželi šéfa ukrajinské flotily*” a ve 20. odstavci článku „*Ukrajina už nebude v SNS, stáhne se z Krymu a zavede Rusům víza*”).

ČT v několika případech považovala za potřebné již v titulku či prvním odstavci výslovně uvést (a to i nepravdivě), kdo je kým prý sponzorován. Jednalo se především o články „*Snajpři mohli na Majdan poslat někdo z opozice, vyplývá z telefonátu diplomatů*” z 5. 3., „*Mediální obraz je třeba mít pod kontrolou, míní Rusko*” z 6. 3., „*Cestu Šarapatky na Krym platila organizace ultrapravicového aktivisty*” z 19. 3., přičemž v této činnosti ČT pokračovala i následně (viz dále).

ČT však byla ve svém výběru poněkud selektivní. Pokud je podle ČT třeba zdůrazňovat, kým je dle ní financována stanice RT či pozorovatelská mise na Krymu, proč na základě požadavku na nestrannost nepoužila stejný přístup i v jiných případech?

Když např. přebírala zprávy z Hlasu Ameriky či RFE/RL, proč nezdůraznila, že jsou tyto stanice financovány Kongresem Spojených států? Nemluvě o Euronews, Deutsche Welle, France 24, atd.

Nebo proč ČT nezdůraznila, kým byla vlastněna kyjevská média, jejichž tvrzení ČT opakovaně vydávala za objektivní a ověřený fakt? A to přesto, že mezi jejich majitele patřili i lidé ve zcela zřejmém střetu zájmů (jako P. Porošenko, I. Kolomojskij, R. Achmetov a další).

Proč ČT nevěnovala žádný článek otázce, kdo financoval Majdan? Když ČT vydala článek organizace Člověk v tísni („*PODÍVEJTE SE: Člověk v tísni fotil ukrajinskou revoluci*”, 3. 2.), proč nezdůraznila, že dle výroční zprávy pochází většina příjmů organizace ze zdrojů EU (od institucí i členských států), ze státního rozpočtu ČR a z prostředků USA?

Když ČT ve stejný měsíc (i později) poskytla prostor tvrzením E. Lucase („*Lucas pro ČT24: Putin uvěřil své vlastní propagandě*”), kterého označila za „předního specialistu na východní Evropu” a za „autora na Západě mimořádně úspěšné knihy *Nová studená válka o mocenských praktikách putinovského Ruska*”, proč neuvedla, že tento „přední specialista” stojí ve vedení organizace Center for European Policy Analysis, která mezi svými dárci uváděla např. ministerstvo obrany USA či americké zbrojařské společnosti (Lockheed Martin, Raytheon, Bell Helicopter, Sikorsky Aircraft)? Viz cepa.org/content/about-cepa

V neposlední řadě, proč ČT nezdůrazňuje, že drtivá většina jejích příjmů pochází z televizních poplatků, o jejichž výši rozhodují čeští politici? A výčet by mohl pokračovat dále.

ČT také zdůraznila, že pozorovatelskou misi na Krymu zaplatila organizace, na jejímž webu publikuje jistý Luc Michel, který má být dle francouzských médií člověkem s ultrapravicovými názory.

V podobném duchu článek pokračuje a lze dále dohledat, že se L. Michel hlásí k myšlenkám Jeana-Françoise Thiriarta, který podporoval kolaboraci s nacismem a sloužil ve Waffen SS.

ČT však opět byla poněkud selektivní.

Pokud je dle ní důležité věnovat článek skutečnosti, že pozorovatelskou misi financovala organizace, na jejíchž stránkách publikuje člověk s ultrapravicovými názory, je opět vhodné připomenout otázku, proč ČT nezdůrazňovala, že se v Kyjevě dostali k moci také lidé, kteří se hlásili k myšlenkám S. Bandery?

Či lidé, kteří byli úzce spojeni s organizacemi, které dle zmíněných zdrojů bylo možné považovat za xenofobní, rasistické, ultranacionalistické, šovinistické či neonacistické? Proč ČT naopak sugerovala, že se jedná o výmysl „ruské propagandy“?

ČT tedy (na základě nepravdivých informací) zdůrazňovala údajné financování ruské stanice RT, ale nikoliv již financování jiných médií či organizací.

Věnovala článek financování pozorovatelské mise na Krymu, ale nikoliv již financování Majdanu či jiných událostí.

A nakonec ČT věnovala článek skutečnosti, že pozorovatelská mise byla financována organizací, která je napojena na člověka, který se hlásí k myšlenkám kolaboranta s nacismem, ale nepovažovala již za potřebné věnovat článek faktu, že se v Kyjevě chopili moci obdobně smýšlející lidé - právě naopak.

Jaký obhajitelný důvod ČT k takovému jednání vedl, není zřejmé.

Jak je uvedeno v únorové části stížnosti, ČT zcela bagatelizovala skutečnost, že se lidé jako O. Turčinov, A. Jaceňuk a další dostali k vládní moci hrubým porušením ústavy. Naopak svými formulacemi vytvářela dojem, že se jednalo o zcela standardní postup. O jiných protizákonných akcích, které probíhaly především v Kyjevě a ve městech na severozápadě země, nemluvě.

Naproti tomu otázce ústavnosti dění na Krymu (viz především článek 134 ústavy, proti němuž by ovšem mohlo stát právo na odpor) i dalším záležitostí, které byly z právního hlediska na Krymu problémové, ČT články a první odstavce věnovala („*Sobotka v OVM: Krymské referendum je v rozporu s ukrajinskými zákony*” z 9. 3., „*Referendum na Krymu je popřením ukrajinské ústavy, tvrdí Zeman*” a „*Krym vyhlásil samostatnost. Bylo ale referendum v pořádku?*” z 17. 3. nebo „*Politolog Hnízdo: Krym se musí připravit, že v Rusku autonomii ztratí*” z 7. 3.).

ČT tedy v jednom případě zcela bagatelizovala či ignorovala protiústavní a obecně protizákonná jednání, zatímco ve druhém případě srovnatelné počínání naopak zdůrazňovala.

24. 3. byl zveřejněn odposlech, v němž J. Tymošenková řekla, že je třeba „vzít zbraně a pobít ty zatracené Rusy i s jejich vůdcem.”

V podobném duchu pronesla ještě několik dalších vět, přičemž také zaznělo, že proti rusky mluvícím obyvatelům Ukrajiny by měly být použity jaderné bomby a že zařídí, aby z Ruska nezbylo ani spálené pole.

V reakci na zveřejnění odposlechu J. Tymošenková potvrdila jeho autenticitu s tím, že část o použití nukleárních zbraní proti ukrajinským Rusům byla pouhou montáží (shrnutí odposlechu i reakce je k nalezení např. v deníku Daily Telegraph v článku „*Tymoshenko condemns Russian leaks*”).

Přestože výroky v odposlechu jsou samy o sobě závažné a přestože mohly být dalším z mnoha důvodů, proč obyvatelé Donbasu odmítli respektovat Kyjev, nevěnovala jim ČT žádný článek (o nahrávce se zmínila pouze ve 13-15. odstavci tematicky nesouvisejícího článku „*Ukrajinsko-ruská schůzka v Haagu: První od pádu Janukovyče*”).

26. 3. americký prezident Obama řekl (viz „*Remarks by the President in Address to European Youth*”), že se situace na Krymu odlišuje od Kosova, jelikož se Kosovo oddělilo po (a) pořádání referenda, které proběhlo (b) ve spolupráci s OSN (c) a sousedními státy.

Takové tvrzení je ovšem zcela nepravdivé, jelikož vyhlášení nezávislosti v roce 2008 žádné referendum nepředcházelo, tím méně ve spolupráci s OSN a sousedy.

Zatímco subjektivním tvrzením americké vlády, dle kterých Rusko zdůvodňuje své jednání nepravdivými informacemi, ČT články věnovala (v březnu článek „*USA uvádějí na pravou míru Putinovy lži, podle Ruska jde o trapnou propagandu*” a v dubnu článek „*O Ukrajině lžete, tvrdí USA. K ruským tvrzením uvádějí protiargumenty*”), jednoznačně nepravdivým výroky amerického prezidenta ČT články nevěnovala.

V březnu ČT vydala nemálo článků, které se zaměřily na názor konkrétních lidí či skupin. Mimo tvrzení Kyjeva a představitelů USA a zemí EU ČT poskytla prostor také názorům dlouhé řady jiných osob, které negativně hodnotily ruskou vládu, stavěly se na stranu Kyjeva a podobně. Konkrétně ČT věnovala články názorům:

- 1) redaktora týdeníku Economist („*Lucas pro ČT24: Putin uvěřil své vlastní propagandě*”),
- 2) zpěvačky Ruslany („*Ruslana varuje Obamu: Putin je nebezpečný člověk*”),
- 3) moderátorky RT, historika A. Zubova a některých členů prezidentského poradního orgánu („*Invazi na Krym odsoudili Putinovi poradci, moderátorka RT i historik Zubov*”),
- 4) bývalého velvyslance Koláře („*Bývalý velvyslanec v Rusku: Síly Západu se Putin zalekl*”),
- 5) ekonoma Sedláčka („*Sedláček: Ukrajinská krize Evropu možná otestuje více než ta hospodářská*”),
- 6) některým krymským Tatarům („*Tataři žádají NATO o zásah, sankce prý nejsou dostatečný trest*” a „*Hrozí ‚nová Jugoslávie‘, děsí se krymského referenda Tataři*”),
- 7) bývalé ministryně H. Clintonové („*Putin má na talíři znovu memento nacismu – kritizuje ho i Clintonová*”),
- 8) ruského filozofa A. Dicina („*Eurasianismus. Ideologie, která má ovládat dnešní Kreml*”),
- 9) některých ruských komentátorů („*Připojení Krymu spíš Moskvě uškodí, soudí někteří ruští komentátoři*”),
- 10) senátora J. McCaina a oligarchy M. Chodorkovského („*Chodorkovskij mluví o druhé Jaltě, John McCain o obnovení raketové obrany*”),
- 11) A. Navalnyje, kterého ČT označila za disidenta („*Navalnyj radí Západu: Zatrhněte ruským prominentům život v luxusu*”),

- 12) komisaře Š. Füleho („*Eurokomisař Füle: Ruské kroky jsou pro nás samé velké překvapení*”),
- 13) bývalého ministra L. Dobrovského („*Z pohledu Ruska studená válka nikdy neskončila, říká Luboš Dobrovský*”),
- 14) opět historika A. Zubova („*V Moskvě se rozhoduje o osudu Evropy. Historik Zubov nechce utéct z boje*”)
- 15) A. Illarionova z Cato Institute („*Brousí si Putin zuby na další státy?*”)

Proti této řadě ČT postavila názor:

- 1) bývalého prezidenta V. Klause („*Klaus: Ukrajinský konflikt je vyprovokovaný zvenku*”)
- 2) několika ruských umělců a žurnalistů („*Putinovu politiku na Krymu podpořili známí umělci – včetně Tabakova*”)

Celkově tedy 89% článků bylo věnováno jednomu názorovému proudu.

ČT také věnovala několik článků méně vyhraněným názorům, případně polemice více jedinců. Především je však z výše uvedené řady zřejmé, že jeden názorový proud ve zpravodajství ČT zcela převážil. Přitom jiných názorů bylo možné nalézt výrazně více.

Mimo jiné mohla ČT věnovat článek postojům třech bývalých německých kancléřů. Konkrétně H. Schmidta, H. Kohla a G. Schrödera.

H Schmidt politiku ruské vlády vůči Krymu označil za pochopitelnou s tím, že by jiní ve stejné situaci reagovali stejně. Sankce označil za hloupé. Také dodal, že on sám by při hlasování v Radě bezpečnosti OSN zaujal podobné stanovisko jako Čína (viz rozhovor pro *Die Zeit* „*Putins Vorgehen ist verständlich*”).

Helmut Kohl volal po všestranné uvážlivosti a v souvislosti s Ukrajinou řekl, že se „Západ” v posledních letech dopustil velkých pochybení a nemoudrého jednání (viz článek „*Altkanzler Kohl mahnt zu Besonnenheit*” v Bildu).

Gerhard Schröder se vyslovil proti démonizování ruského prezidenta a situaci na Krymu přirovnal k situaci v Kosovu. Stejně jako H. Schmidt se vyslovil ve prospěch jednání namísto sankcí. Dále dodal, že se EU dopustila chyby, když asociační smlouvou postavila Ukrajinu před možnost „buď-anebo”. Také řekl, že vládní strana Svoboda používala nacistické

symboly a že prý udržuje kontakty s Národnědemokratickou stranou Německa (viz článek v Die Zeit „*Putin verstehen mit Gerhard Schröder*”).

Nebo ČT mohla věnovat článek postoji S. F. Cohena z Princetonské a Newyorské univerzity. Ten ve svém článku v týdeníku Nation („*Distorting Russia*”) tvrdil, že si (americká) média (včetně New York Times a Washington Post) při psaní o Rusku počínají velice neprofesionálně. Shrnutí:

- média v obecné rovině přehlíží klíčová fakta a kontext, neposkytují prostor odlišným názorům a přebírají vládní narativ
- na jedné straně adorují B. Jelcina, zatímco přehlíží zásluhy V Putina (za stabilizaci rozpadající se země a tedy i zabezpečení jejího jaderného arzenálu, za pomoc USA v Afghánistánu, Sýrii či Iránu nebo za vyhlášení rozsáhlé amnestie) a naopak dlouhodobě předpovídají jeho pád
- v podobném duchu média špinila olympiádu v Soči (obzvláště na základě tvrzení, že příprava olympiády stála kvůli korupci rekordních 51 miliard dolarů, přestože až 85% této částky nebylo vyčleněno přímo na olympiádu, ale na celoregionální rozvoj infrastruktury)
- neexistuje žádná jednotná Ukrajina, ale minimálně Ukrajiny dvě, přičemž konfrontace mezi nimi byla vyvolána „lehkomyšlným ultimátem” ze strany EU
- V. Putinem navržené třístranné ujednání (médií téměř či zcela ignorované) bylo ze strany USA a EU jasně odmítnuto
- média nevěnovala patřičný prostor přesvědčení Moskvy, že ukrajinská krize je dalším krokem amerického tažení do postsovětské oblasti (jehož součástí je rozšíření NATO na východ, politické aktivity Spojenými státy sponzorovaných „nevládních” organizací a stavění základen v blízkosti Ruska)
- takové jednání je proradné, jelikož součástí „civilizačních” návrhů EU jsou také (médií téměř nereflektovaná) opatření v oblasti bezpečnostní politiky, která by vedla k podřízení Ukrajiny NATO
- veškeré pochyby o záměrech Obamovy administrativy by měly být rozptýleny odposlechem rozhovoru mezi V. Nulandovou a americkým velvyslancem v Kyjevě, dle kterého američtí úředníci chystali vytvoření nové „protiruské vlády” a vypuzení či neutralizaci demokraticky zvoleného prezidenta - tedy puč

- média se však namísto této klíčové části zaměřila na původ úniku a na větu „fuck the EU”

Autor svůj článek zakončuje otázkou, zda je špatná práce médií důsledkem americké politiky v postsovětském prostoru, nebo zda je naopak tato politika důsledkem práce médií. Obojí je dle něj špatně.

Přestože by tento či podobný příspěvek vyvažoval jak výše uvedenou řadu, tak dehonestaci ruských médií (založenou z nemalé části na nepravdivých či jiným způsobem pochybných tvrzeních, viz příslušné části stížnosti), nepovažovala ČT za potřebné věnovat mu patřičný prostor.

Obdobně ČT mohla věnovat článek názoru C. Hallinana z amerického think tanku Foreign Policy in Focus, který byl vyjádřen v článku „*The Dark Side of the Ukraine Revolt*”.

Autor se zaměřil na rozpor mezi mediálním obrazem, dle kterého se na Ukrajině udál boj mezi autoritářstvím a demokracií, a realitou, jejíž součástí jsou ultrapravicoví nacionalisté a „fašisté”, kteří stáli v centru „protestů” a útoků na vládní budovy.

Za důkaz důležitosti těchto sil autor uvedl skutečnost, že se zástupci strany Svoboda stali součástí vlády, přestože V. Nulandová v odposlechnutém telefonátu uváděla, že O. Tjahnybok (předseda Svobody) by ve vládě být neměl. Na druhou stranu se premiérem stal A. Jaceňuk, tedy přesně ten, kterého V. Nulandová označila za svého favorita.

Autor dále uvedl, že se předseda Svobody proslavil svými výroky o „organizovaném Židovstvu”, které prý připravuje genocidu křesťanů a navíc prý kontroluje ukrajinská média a vládu. Dále tvrdil, že strana udržuje kontakty s jinými evropskými ultrapravicovými stranami a že mezi její programové body patří také omezení práce ve státní službě na etnické Ukrajince, zakázání komunistické ideologie a uvádění náboženského vyznání a etnické příslušnosti v dokladech.

Dále uvedl, že na konci roku 2013 Rusko nabídlo ukrajinské vládě finančně nesrovnatelně výhodnější dohodu, než jakou navrhla EU.

Článek uzavřel konstatováním, že i nevelká skupina, která ví, co chce, dokáže psát historii. Stačí, aby byla houževnatá, rozhodná, bezohledná, dobře financovaná a vyzbrojená.

ČT mohla věnovat pozornost též článku J. Sapira, který se na svých stránkách (viz články „*Crimea and International Law*” a „*Referendum in Crimea*”) věnoval situaci na Krymu.

Uvedl, že:

- ruská vláda nebyla zrovna šťastná z rozhodnutí krymské samosprávy připojit Krym k Rusku
- ruské návrhy na realizaci dohod z 21. února byly rozumné
- země EU nicméně označily únorové události za „revoluci”
- revoluce ovšem vždy znamená narušení ústavnosti a na základě premisy, že došlo k revoluci, je tedy možné uznávat legitimitu nové vlády, zároveň je ovšem třeba uznat i legitimitu rozhodnutí krymské samosprávy
- nelze totiž tvrdit, že ústavu někteří dodržovat nemusí, zatímco jiní naopak musí

Ve druhém článku uvedl, že:

- po rozpadu Sovětského svazu došlo k dohodě, že Krym bude součástí Ukrajiny za podmínky, že bude autonomní republikou a že bude respektována ústava
- po 21. únoru došlo k narušení ústavního pořádku a nová vláda ani zdaleka nereprezentovala všechny Ukrajince
- samospráva Krymu tedy logicky dospěla k závěru, že práva obyvatel Krymu nejsou vzhledem k neexistujícímu ústavnímu pořádku již nadále zajištěna a rozhodla se tedy uspořádat referendum
- takové jednání nelze kvůli neexistujícímu ústavnímu pořádku považovat ani za legální, ani za nelegální
- z hlediska mezinárodního práva se dostaly jeho principy do střetu, tudíž nelze hovořit o jeho porušení
- pokud jde o budoucnost a oblasti na východě země, platí, že jakékoliv pokusy vyřešit situaci silou mohou vyvolat občanskou válku
- na vládu v Kyjevě by tedy měl být činěn tlak ze všech stran, aby došlo k vytvoření vlády národní jednoty

Země EU dle autora svým jednáním na Ukrajině vyslaly velmi špatný signál ostatním zemím i určitým skupinám uvnitř EU. Též dle něj není pravda, že by se Rusko ocitlo v izolaci, jelikož se mu mělo dostat jasné podpory ze strany Číny, Indie a dalších asijských zemí.

ČT tedy ve své zpravodajské sekci věnovala články širokému množství jednotlivců - od zpěvačky po aktivní politiky - kteří se vymezili jednoznačně negativně vůči ruské vládě či ve prospěch Kyjeva. Odlišným názorům bylo věnováno nesrovnatelně menší množství článků (přestože relevantní postoje očividně zaznívaly)

Namísto věnování přiměřeného prostoru všem relevantním názorům tedy ČT výrazně upřednostnila pouze jeden názorový proud, což je v přímém rozporu s jejími povinnostmi.

V důsledku toho také vytvářela nepravdivý dojem, že určitý postoj zastávají skoro všichni, zatímco opačný názor deklaruje pouze ruská vláda a pak malá skupina „těch, kteří mluví jako Rusko“.

ČT navíc, jak je doloženo v ostatních částech stížnosti, ve svých formálně zpravodajských člancích mnohokrát vydávala subjektivní tvrzení za objektivní a ověřená fakta, přičemž tak převážně činila ve prospěch jedné strany. Ve prospěch jedné strany také bagatelizovala, zdůrazňovala či překrucovala určité informace.

Výše uvedenými způsoby tedy porušila své povinnosti.

3.3 Nálepkování

Stejně jako v předchozím měsíci ČT i v březnu běžně používala nálepky jako „proruský“ či „promoskevský“. Jak je uvedeno v únorové části stížnosti, takové nálepkování zužuje narativ na bipolární konflikt dvou stran, příliš zjednodušuje situaci a ve svých důsledcích je v rozporu s povinností vytvářet co nejpřesnější zpravodajství, na jehož základě si člověk sám vytvoří názor.

To vše v situaci, kdy by bylo možné argumentovat, že bouřící se obyvatelé jihovýchodní Ukrajiny byli, pokud má být použito nálepky, spíše „proti-kyjevští“ či „proti-pučističtí“ než „proruští“.

Ostatně ve stížnosti je uvedeno několik skutečností (výroky o věšení, pobití či spáleném poli), které ČT (obdobně jako v únoru) bagatelizovala či zcela opominula, přestože téměř jistě vedly k dalšímu nárůstu nedůvěry a nepřátelství obyvatel jihovýchodní Ukrajiny vůči Kyjevu (viz výše).

V některých případech také mohla být činnost vedena prostým oportunistickým či finančními zájmy a podobně. ČT však všechny možné motivy opět zužila na dvoustranný konflikt.

ČT již od konce února označovala držitele moci v Kyjevě za „ukrajinskou vládu“. Stejně jako ostatní nálepky i tuto prezentovala jako všeobecně známý fakt, který není třeba nijak dokládat.

Což je problematické nejen kvůli způsobu, jakým představitelé Kyjeva získali moc, ale také kvůli skutečnosti, že se jim nikdy nepodařilo tuto moc reálně vykonávat nad celým územím Ukrajiny (respektive územím, na kterém se Ukrajina před převratem nacházela). Nebyli tedy ukrajinskou vládou ani de iure (dle ústavy), ani de facto (dle reálné moci).

ČT nejspíše ve svém jednání vycházela ze skutečnosti, že vlády ostatních zemí nebraly porušení ústavy a reálnou situaci v potaz a že ke Kyjevu přistupovaly jako k reprezentantovi celé Ukrajiny, čímž však na výše uvedeném příliž nezměnily (tj. Kyjev tímto uznáním získal např. reálnou možnost rozhodovat o využití vzdušného prostoru pro civilní letadla nad celým územím Donbasu, leč nikoliv schopnost reálně vykonávat svou moc vůči obyvatelstvu na tomto území).

Navíc dále platí, že přebírání postojů jakékoliv vlády je v rozporu s povinnostmi ČT. Namísto vydávání jejich subjektivního (a zjevně nepravdivého) postoje za objektivní fakt měla ČT používat výrazy, které by se maximálně přiblížily skutečnosti.

Např. hovořit o Kyjevu, Krymu, Doněcku či Luhansku, jak činí tato stížnost. Tedy pojmenovávat jednotlivé aktéry podle měst, v nichž sídlily hlavní správní instituce, případně podle oblastí, v nichž aktéři reálně uplatňovali svou moc.

Zároveň by takto zvolené výrazy průběžně připomínaly fakt, že nikdo z těchto aktérů nereprezentoval Ukrajinu jako celek, respektive, že nereprezentoval ten celek, který byl před převratem označován za Ukrajinu.

Namísto podobné snahy přiblížit se maximálně skutečnosti však ČT volila formulace, které se maximálně přiblížily postoji Kyjeva a vlád ostatních zemí, čímž ČT porušila své povinnosti.

Během března (a i následně) ČT opakovaně používala v souvislosti s Krymem výrazy jako „okupace“, „anexe“ či „invaze“. Jednalo se o výrazy natolik často používané, že snad není nutné uvádět konkrétní články. Uveďme nejprve pravý význam těchto slov.

Slovo „okupace“ bývá užíváno ve dvou významech - subjektivním a objektivním. První případ popisuje situaci, kdy jeden stát má reálně pod kontrolou území, které si nárokuje jiný stát. Daný stát o území, které si nárokuje, běžně hovoří jako o „okupovaném“. Jedná se však o subjektivní pohled a pro ČT tedy není relevantní (s výjimkou případů, kdy informuje o postojích jednotlivých aktérů).

V objektivním smyslu výraz popisuje situaci, kdy určitý stát přímo (a zpravidla za pomoci armády) mocensky ovládá jisté území, které však nepovažuje za součást své země (viz např. hesla „*occupation, military, termination of*“, „*occupation, belligerent*“ a „*occupation, pacific*“ v Max Planck Encyclopedia of Public International Law). Jako konkrétní příklad lze uvést okupační správu Iráku (označovanou výrazem „Prozatímní koaliční správa“), která vládla v Iráku zhruba rok.

V jejích rukou se nacházela výkonná, zákonodárná i soudní moc. V čele okupační správy stál nejprve několik týdnů generál J. Garner, kterého v květnu nahradil P. Bremer. Ten měl právo vládnout pomocí dekretů a právo dosazovat členy prozatímní irácké vlády, jejíž rozhodnutí mohl vetovat. Okupační správa se opírala především o americká vojska.

Poznávacími znaky „okupace“ v objektivním smyslu tedy zpravidla je:

- 1) držení moci nad určitým územím, které je umožněno
- 2) přítomností a činností armády, přičemž ovšem
- 3) okupující stát nepovažuje okupované území za součást své země.

Aby tedy byl Krym považován za „okupovaný“, musela by na něm být zřízena (dočasná) okupační správa, jež by ve svých rukou koncentrovala veškerou moc. V čele okupační správy by musel stát člověk pověřený ruskou vládou a opírající se o ruské ozbrojené síly.

Na Krymu však žádná okupační správa ustanovena nebyla. Namísto toho nadále existovaly a jednaly takové instituce, jako je krymský parlament a krymská vláda, přičemž tyto instituce odmítly uznat kyjevské držitele moci a začaly vystupovat jako zástupci nezávislého státu. Po referendu se pak Krym stal republikou Ruska.

Nálepkování Krymu jakožto „okupované“ oblasti tedy neodpovídá objektivnímu významu daného slova a ČT tedy jeho používáním porušila své povinnosti.

Nemluvě též o skutečnosti, že žádná oblast nemůže být zároveň (objektivně) okupovanou a anektovanou (v jakémkoliv z níže uvedených smyslů). První možnost je totiž ze své definice

dočasnou kontrolou, zatímco druhá je míněna jako trvalé řešení. Souběžné užívání obou pojmů je tedy absurdní.

„Invaze” je aktem vstupu armády na nepřítel ovládané území za účelem jeho ovládnutí. Ze své podstaty jsou invaze rozsáhlými operacemi. Tím se invaze odlišují od různých menších vojenských akcí (např. od výpadů, sabotážních akcí či náletů, které nejsou doprovázeny rozsáhlou pozemní operací).

Činy, které jsou konsenzuálně označovány jako vojenské invaze (např. invaze do Iráku v roce 2003, invaze do Normandie v roce 1944, invaze do Polska v roce 1939 a podobně, ale nikoliv např. intervence v Libyi v roce 2011 či bombardování Jugoslávie v roce 1999), nesou následující společné poznávací znaky:

- 1) vstup
- 2) velkých armádních sil
- 3) na území jiného státu
- 4) bez svolení tohoto státu (respektive moci, která dané území dosud reálně ovládala)
- 5) za účelem ovládnutí daného území

Již první bod je pro užití pojmu „invaze” problematický. Ruská armáda nemusela na Krym vstupovat, jelikož tam již byla dlouhodobě přítomna. ČT tuto informaci sice občas lehce zmínila, leč svými formulacemi vytvářela opačný dojem (viz výše).

Dále by ČT musela doložit, že se jednalo o velké síly. Pojem „velké síly” není sám o sobě příliš jasný, leč v souvislosti s invazí jej lze definovat jako takové síly, o nichž lze předpokládat, že by mohly být schopny vojensky ovládnout určenou oblast (na rozdíl od menších sil, které by byly schopny plnit pouze dílčí úkoly).

Namísto snahy o co nejpřesnější určení početnosti a činnosti jednotlivých skupin však ČT ani nezačala řádně rozlišovat mezi těmito skupinami. V titulcích a prvních odstavcích obvykle hovořila o ruské armádě, leč hlouběji v článcích již psala o neznámých ozbrojencích, domobraně, kozácích či místním obyvatelstvu.

O splnění třetího bodu není pochyb, jelikož Krym nebyl považován v danou dobu za území Ruska. Je však otázkou, o čí území se jednalo - zda o území nezávislého Krymu, nebo o území Ukrajiny.

Za běžných okolností by se jednalo prioritně o území Ukrajiny, nicméně vzhledem k předchozím událostem (zánik jednotné státní moci nad územím Ukrajiny, protiústavní svržení prezidenta a vlády, vyhlášení nezávislosti) nelze o běžných okolnostech mluvit, jelikož jednotná Ukrajina (tj. celek spadající pod jednu státní moc) v důsledku výše uvedeného zanikla.

Naproti tomu krymské instituce byly z hlediska faktického schopny vykonávat svou vůli (např. zajistit referendum), zatímco z hlediska právního by bylo možné tvrdit, že obyvatelstvo Krymu bylo oprávněno realizovat své právo na odpor (vůči těm, kteří se dostali k moci v důsledku násilného a protiústavního svržení prezidenta a vlády) a tedy vyhlásit nezávislost a připojit se k Rusku.

I kdyby navíc výše uvedené neplatilo, musela by ČT stále doložit, že aktivity ruské armády byly v rozporu se smlouvou z roku 1997. ČT však existenci této smlouvy zmiňovala jen okrajově a svými formulacemi dokonce vytvářela dojem, že smlouva vůbec neexistuje (viz výše).

Nelze tedy tvrdit, že by čtvrtý bod byl splněn.

A nakonec by ČT musela doložit, že cílem bylo vojenské ovládnutí poloostrova. Ovšem i ČT uváděla, že krymské obyvatelstvo bylo (stejně jako instituce) ve své většině Rusku přátelsky nakloněno a poloostrov tedy nebylo nutné ovládnout vojensky (tedy převést moc do svých rukou skrze činnost ozbrojených sil).

Ani o posledním bodu tedy nelze tvrdit, že by byl splněn.

Vzhledem k výše uvedenému tedy nelze tvrdit, že by dění na Krymu naplnilo znaky, které vymezují pojem „invaze“. ČT tedy užíváním tohoto pojmu porušila své povinnosti.

Slovo „anexe“ zpravidla označuje vynucené (jednostranné) připojení určitého území k jinému státnímu celku, které je míněno jako trvalé. Jedná se tedy o takové připojení, které typicky bylo vynuceno pomocí ozbrojených sil a v rámci kterého nebyl postoj vlastníka daného území pro výsledek důležitý (viz např. heslo „*annexation*“ v Max Planck Encyclopedia of Public International Law). Jako příklad lze uvést obsazení a připojení pobaltských zemí k SSSR v roce 1940 či Kuvajtu k Iráku v roce 1990.

Dle některých přístupů se za „anexi“ považuje také připojení určitého území k jinému státnímu celku, se kterým nesouhlasí stát, jemuž dané území původně náleželo. Např. na

internetových stránkách amerického ministerstva zahraničí je za „anexi“ označeno připojení Texasu k USA. Texas nejprve vyhlásil nezávislost na Mexiku a následně se z vlastního rozhodnutí, se souhlasem USA a přes nesouhlas mexické vlády stal součástí USA (viz *„Milestones: 1830–1860 The Annexation of Texas, the Mexican-American War, and the Treaty of Guadalupe-Hidalgo, 1845–1848“*).

V některých případech je za „anexi“ považováno připojení určitého území k jinému státnímu celku v situaci, kdy se připojované území nachází v podřízeném postavení. Takto např. bývalý předseda německé SPD M. Platzeck označil za „anexi“ připojení NDR k SRN (viz *„Reunification Controversy: Was East Germany Really 'Annexed?'“*)

Vzhledem k:

- souběžnému užívání výrazů „invaze“ a „okupace“,
- zaměňování slov „okupace“ a „anexe“,
- pozdějšímu tvrzení, že ruská vláda měla „anexi“ tajit (viz říjnová kapitola),

však lze soudit, že ČT slovem „anexe“ mínila jednání dle první definice, tedy v tradičním smyslu daného slova.

Připojení Krymu k Rusku však nelze považovat za vynucené a jednostranné. Připojení totiž předcházelo zánik jednotné státní moci nad územím Ukrajiny, svržení prezidenta a vlády, vyhlášení nezávislosti a souhlasné referendum.

Dále, jak již bylo uvedeno, území bylo fakticky kontrolováno krymskými, nikoliv kyjevskými úřady. A i z hlediska práva by bylo možné soudit, že vzhledem k právu na odpor a způsobu, jakým se představitelé Kyjeva dostali k moci, o území Krymu mohli rozhodovat spíše jeho představitelé (a obyvatelstvo), nikoliv představitelé Kyjeva (či obyvatelstvo zbytku země). A Krym s připojením k Rusku souhlasil, tudíž se jednalo o dvoustrannou spolupráci (nikoliv o vynucené připojení).

Použití ozbrojených sil pak dle dostupných informací bylo v období před referendem omezeno především na blokádu základen a letišť (nebo jiných přístupových cest) či k hlídání jiných důležitých oblastí. Takové činy ovšem samy o sobě připojení nevynutí.

K naplnění typických znaků anexe chyběly především takové činy, jako by bylo vynucení poslušnosti místního obyvatelstva, potlačení jeho případného odporu, nahrazení místní správy vlastní správou (či donucení dosavadní správy jednat proti své vůli) a podobně (viz např. výše

zmíněné případy Pobaltí a Kuvajtu). Též není známo, že by cílem bylo připojit poloostrov bez ohledu na postoj místního obyvatelstva.

Ani výraz „anexe” tedy neodpovídá svému zavedenému významu a ČT tedy i v tomto případě porušila své povinnosti.

4. Duben (2014)

4.1 Nepravdy, polopravdy a nedoložená tvrzení

1. 4. ČT v článku „*NATO přeruší spolupráci s Ruskem*” tvrdila, že NATO přeruší spolupráci s Ruskem „kvůli jeho postupu v ukrajinské krizi.”

Aby ČT mohla použít takovou formulaci, muselo by se jednat o objektivní a ověřený fakt. To však není tento případ, jedná se pouze o oficiální zdůvodnění, které může být od skutečných příčin odlišné.

ČT tedy namísto oddělení tvrzení od faktů vydávala zdůvodnění NATO za objektivní a ověřený fakt, což je v rozporu s jejími povinnostmi.

3. 4. ČT vydala článek s titulkem „*Krveprolití na Majdanu nařídil Janukovyč, prsty v tom měla i ruská FSB*”.

Informace z titulku dle ČT vyplývaly z průběžných výsledků vyšetřování. Že tomu tak skutečně je, ovšem ČT nijak nedoložila. Jednalo se pouze o tvrzení kyjevské generální prokuratury a SBU.

Není jisté třeba podrobněji dokládat, že tvrzení představitelů Kyjeva, kteří vzhledem k tehdy známým informacím (především o hlášené střelbě z hotelu Ukrajina) patřili mezi hlavní podezřelé, nelze označovat za objektivní a ověřený fakt.

A to navíc v situaci, kdy byla tvrzení Kyjeva ve zřejmém rozporu s objektivními fakty - především pak tvrzení, že palba byla na základě Janukovyčova rozkazu vedena z hotelu Ukrajina, ač ten byl v danou dobu pod kontrolou tehdejších protivládních sil.

Nemluvě o skutečnosti, že FSB je kontrarozvědkou. Její činnost by tedy měla být zaměřena na domácí bezpečnost. Podílení se na operaci, kterou by případně byla střelba na Majdanu, by tedy bylo přinejmenším velmi nezvyklé.

Vydávání neověřeného tvrzení z nedůvěryhodného zdroje za objektivní a ověřený fakt je navíc v kontrastu se způsobem, jakým ČT pracovala s opačnými informacemi. Především pak s těmi z březnového článku „*Snajpry mohl na Majdan poslat někdo z opozice, vyplývá z telefonátu diplomatů*”, v němž ČT již od první věty význam zprávy bagatelizovala (viz březnová část stížnosti).

Vydáváním neověřeného tvrzení z nedůvěryhodného zdroje za objektivní a ověřený fakt, jakož i bagatelizováním protichůdných informací, tedy ČT porušila své povinnosti.

5. 4. ČT vydala článek s titulkem „*Během krveprolití byl v Kyjevě pracovník ruské tajné služby*”, což ČT v první větě ještě doplnila formulací, že tuto (údajnou) skutečnost Moskva „přiznala”.

Dále v prvním odstavci ČT uvedla, že ruskou tajnou službu Kyjev obvinil z přípravy násilného potlačení únorových „demonstrací” a že deklarovaným cílem onoho pracovníka byla jednání o ochraně ruských diplomatů.

Takové formulace tedy vytvářely dojem, že byl daný pracovník zapleten do únorové střelby, což byla Moskva nucena z nějakých důvodů přiznat.

Jak však vyplývá dále z článku, do střelby, se kterou ho ČT kombinací titulku, první věty a kyjevských obvinění spojuje, daný pracovník žádným prokazatelným způsobem zapojen nebyl. ČT pouze vyšla z tvrzení agentury ITAR-TASS, dle které bylo jeho jediným úkolem jednání o bezpečnosti ruské ambasády a dalších objektů. Nic víc, nic míň.

Jak navíc vyplývá z původního článku, nejednalo se o „přiznání” Moskvy, ale o tvrzení, které agentuře měl poskytnout anonymní zdroj z FSB (viz původní článek „*Источник: сотрудник ФСБ Беседа находился в Киеве 20-21 февраля*”). Informace ČT o „přiznání” Moskvy (tedy oficiálních vládních zdrojů) je tedy nepravdivé.

Také není zřejmé, co měla „Moskva” přiznávat. Slovo „přiznat” v běžném jazyce označuje situaci, kdy je určitá osoba nucena pod tlakem okolností připustit pravdivost informace,

kteřou se dosud snařila utajit (připadně informace, která mluví v její neprospěch). Což není tento případ.

Slovo „přiznat“ je též běžně užíváno bulvářním tiskem za účelem zdůraznění a skandalizování jakéhokoliv výroku. Metody bulvářních médií jsou však již ze své podstaty v rozporu s posláním ČT.

Pouze na základě informace z anonymního zdroje, že se v Kyjevě nacházel pracovních ruské tajné služby, tedy ČT kombinací skandalizujících formulací, kyjevských obvinění a nepravdivé informace (o původu tvrzení) vytvořila nepravdivý obraz situace.

Takové jednání je v rozporu s povinností přinášet objektivní zpravodajství.

8. 4. ČT vydala článek „*Povstalci drží v Luhansku desítky rukojmích*“, v jehož prvním odstavci uváděla jako objektivní a ověřený fakt tvrzení, že „proruší povstalci (...) zaminovali okupovanou centrálu tajné služby SBU a drží v ní desítky lidí jako rukojmí.“

Ve třetím odstavci ovšem naopak uvádí, že „zpravodajům přítomným na místě příslušníci okupačního komanda sdělili, že žádná rukojmí nadrží a miny nikde nekladou.“ Ve videu, které se nachází mezi čtvrtým a pátým odstavcem, je následně uvedeno, že o údajných rukojmích a minách mluví policie, zatímco lidé na místě to odmítají.

ČT tedy na začátku článku a v titulku vydávala za ověřený a objektivní fakt tvrzení, které očividně nebylo ani jedním z toho. A to navíc v situaci, kdy je značně nepravděpodobné, že by někdo vzal rukojmí a následně to popíral.

Rukojmím je osoba, která byla protiprávně zadržena za účelem vynucení si nějakého prospěchu. Je proto těžko představitelné, že by někdo na jednu stranu chtěl získat prospěch zadržením jiných osob, ale zároveň popíral, že by nějaké zadržel.

ČT tedy nejen vydávala subjektivní tvrzení za objektivní a ověřený fakt, ale činila tak i přesto, že údajné tvrzení policie o údajných rukojmích bylo v rozporu s objektivním faktem (že je absurdní držet rukojmí a zároveň popírat jejich existenci).

9. 4. ČT vydala článek „Kyjev chce situaci na východě vyřešit do 48 hodin – diplomaticky, nebo silou” v jehož prvním odstavci uváděla, že „proruší povstalci ve východoukrajinském Luhansku propustili většinu z 60 rukojmích, které drželi v centrále tajné služby SBU. Podle ukrajinské tajné služby drží separatisté už jen čtyři lidi. Luhanská policie ovšem veškeré zprávy o osvobození rukojmích popřela.”

Ve druhém odstavci dále uvádí, že „rukojmí se podle SBU dostali na svobodu po několikahodinových vyjednáváních mezi místními představiteli a povstalci.”. Místní policie naproti tomu prý tvrdila, že „žádné osoby v kancelářích tajné služby zadržovány nebyly.” A „demonstranti” měli dle ČT říct, že „že z okupovaného objektu vyšlo několik desítek osob. Byli to ale prý ‚slabí jedinci‘, kteří podlehlí atmosféře vyhrocené konfrontace.”

Dále se již článek o údajných rukojmích nezmiňuje. I v těchto dvou odstavcích se ČT dopustila řady pochybení. Předně ČT v prvním odstavci opět vytvářela dojem, že existence rukojmích je objektivním a ověřeným faktem. Jak se ukázalo ve druhém odstavci, jednalo se pouze o tvrzení SBU. Později napsané ovšem neomlouvá dříve napsané.

Dále ČT v prvním odstavci tvrdila, že policie veškeré zprávy o osvobození popřela, čímž vytvářela dojem, že jsou údajní rukojmí stále zadržováni. Ve druhém odstavci však tvrdila, že dle policie žádné osoby zadržovány nebyly.

Zvolené formulace se sice vzájemně nevylučují, ale lze jen obtížně očekávat, aby čtenář z tvrzení „policie ovšem veškeré zprávy o osvobození rukojmích popřela” odvodil, že dle policie „žádné osoby v kancelářích tajné služby zadržovány nebyly”.

ČT tedy v situaci, kdy dle údajného tvrzení policie žádné osoby zadržovány nebyly, což o den dříve tvrdili i „demonstranti”, vytvářela v prvním odstavci dojem, že existence rukojmích je objektivním a ověřeným faktem.

A nakonec ČT ve druhém odstavci uvedla, že jedinci, kteří měli podlehnout atmosféře vyhrocené konfrontace, z budovy odešli. O jaké jedince se jednalo, není zřejmé. Není ovšem příliš pravděpodobné, že by se jednalo o údajné rukojmí.

Dle formulace lze jednak usuzovat, že odešli sami z vlastní vůle (tj. nebyli propuštěni), jednak není pravděpodobné, že by desítky údajných rukojmích byly propuštěny kvůli tomu, že by podlehly atmosféře. Spíše se tedy jednalo o část těch, kteří budovu obsadili.

ČT tedy v této i předchozí zprávě vydávala za objektivní a ověřený fakt tvrzení, že jsou v Luhansku drženy desítky rukojmích. Svá tvrzení však nedoložila žádnými důkazy. Naopak hlouběji v článcích bylo možné nalézt informace, které tvrzení ČT silně zpochybňovaly.

Vzhledem k výše uvedenému je tedy zřejmé, že ČT porušila své povinnosti.

Navíc 10. 4. dokonce i stanice RFE/RL uvedla, že neexistují žádné důkazy, že by tvrzení SBU (nikoliv policie, jak tvrdila ČT) z 8. 4. o rukojmích či o jejich následném propuštění odpovídalo skutečnosti. Naopak reportér stanice uvedl, že místní novináři byli vpuštěni do budovy, leč nenalezli žádné důkazy o existenci rukojmích (viz „*Luhansk's Mysterious Hostages*”).

Vzhledem k výše uvedenému lze tedy soudit, že se s pravděpodobností hraničící s jistotou jednalo o kyjevskou dezinformaci.

10. 4. ČT vydala článek s titulkem „*Zaplatte za plyn, jinak zavřeme kohoutky, hrozí Moskva Kyjevu*”. Textu dopisu, o jehož údajném obsahu ČT psala, je veřejně dostupný na stránkách úřadu prezidenta („*Message from the President of Russia to the leaders of several European countries*”) a lze tedy zkontrolovat, zda titulek odráží obsah dopisu. V něm je uvedeno, že:

- v posledních měsících dochází v mnoha oblastech k výraznému zhoršení stavu ukrajinské ekonomiky
- EU a Rusko se v lednu dohodly na konzultacích o rozvoji ukrajinské ekonomiky, leč žádné pokusy Ruska o zahájení reálných konzultací nepřinesly výsledky, pouze bylo Rusko vyzýváno ke snížení ceny plynu
- již od vzniku nezávislé Ukrajiny ji Rusko dodává plyn za sníženou cenu
- i v nedávných smlouvách Rusko Ukrajině poskytlo řadu půjček a slev na plyn, za poslední čtyři roky Rusko sníženými cenami plynu subvencovalo ukrajinskou ekonomiku částkou 35,4 miliardy amerických dolarů a v prosinci roku 2013 poskytlo půjčku v hodnotě tří miliard dolarů
- evropští partneři namísto reálné podpory vydávají jen deklarace a využívají ukrajinskou ekonomiku jako zdroj surovin a místo odbytu pro svou produkci
- krize ukrajinského hospodářství je v mnohém vyvolána nerovnováhou obchodu se zeměmi EU a silně negativně dopadá na plnění smluvních závazků Ukrajiny při

dodávkách ruského plynu; Rusko fakticky svými dotacemi vyrovnává deficit Ukrajiny v obchodu se státy EU

- plynový dluh ukrajinské společnosti Naftogaz roste, v listopadu a prosinci 2013 činil 1451,5 milionu dolarů, v únoru vzrostl o dalších 260 milionů, v břenu vzrostl o 526,1 milionu; přesto v březnu, kdy ještě byla v platnosti snížená cena, Ukrajina nezaplatila jediný dolar
- v souladu s články 5.15, 5.8 a 5.3 platné smlouvy je tedy Gazprom nucen dodávat jenom tolik plynu, kolik bude zapláceno předem
- takové opatření zvyšuje riziko neoprávněného odběru plynu, který přes ukrajinské území směřuje k evropským odběratelům, a pro zaručení hladkého tranzitu je třeba zahájit čerpání plynu v hodnotě pěti miliard dolarů do ukrajinských podzemních zásobníků
- východiskem je zahájení konzultací příslušných ministrů, jejichž úkolem bude koordinace akcí ke stabilizaci ukrajinského hospodářství a k zajištění dodávek plynu
- Rusko je připraveno k účasti na stabilizaci a obnově ukrajinské ekonomiky, ovšem pouze za podmínky spoluúčasti evropských partnerů

Ruský prezident tedy v dopise tvrdí, že je ukrajinská ekonomika ve špatném stavu, že ukrajinská strana přestala platit za plyn, ač byl poskytován se slevou, a že je proto Gazprom nucen dodávat jen předem zaplácený plyn (nikoliv tedy zcela „zavřít kohoutky“), což může vést k jeho nelegálnímu odběru a tedy ohrožení dodávek dále na západ. A je tedy třeba zahájit společné konzultace či akce.

Žádná výhrůžka, tím méně výhrůžka úplného „zavření kohoutků“, se v dopise nenachází. Dopis naopak vyzývá ke spolupráci a připomíná, že Rusko plyn dodává, aniž by za něj dostalo zapláceno. Tvrzení o „vyhrožování zavřením kohoutků“ je tedy hodnoceno jako nepravdivé.

Ve stejný den ČT vydala článek „*NATO má snímky ruské armády připravené u hranic s Ukrajinou*“. Tvrzení, že v pohraničí čeká připravená armáda, tedy bylo vydáváno za fakt. Jak se však ukázalo hlouběji v článku, skutečnost byla poněkud jiná.

Snímky pořídila soukromá společnost DigitalGlobe. Dle tvrzení NATO se jednalo o snímky připravené armády, leč to z nich není nijak zřejmé. Připravená armáda potřebuje ke své

funkčnosti dostatek pohonných hmot, výzbroje, náhradních dílů a dalších zásob, připravený personál, připravené plány postupu a podobně.

Že toto vše bylo splněno, snímky neprokazují. Jedná se pouze o tvrzení NATO, které vzhledem k jeho zájmům nelze a priori považovat za důvěryhodný zdroj. Nemluvě o skutečnosti, že dle Ruska se jednalo o snímky staré téměř rok.

Jak je však patrné z titulku, ČT tyto skutečnosti řádně nereflektovala a upřednostnila výklad NATO, čímž porušila své povinnosti.

Pro názornost dodejme, že při zachování stejných „standardů“ žurnalistiky, kterými se v tomto případě řídila ČT, by bylo možné vytvořit např. titulek typu „Podvod: NATO vydávalo rok staré snímky za současnou situaci“, přičemž by teprve hlouběji v článku ČT uvedla, že výrok o podvodu pouze vyplývá z tvrzení ruské strany.

Dále ČT v titulku a prvním odstavci tvrdila, že se jedná o snímky techniky, která je připravena u hranic, respektive v pohraničí. Hlouběji v článku však bylo uvedeno, že technika ze snímků má být rozmístěna 40 až 150 kilometrů od hranic.

Pro lepší představu uveďme, že 40 kilometrů vzdušnou čarou odpovídá vzdálenosti, která odděluje centrum Brna od rakouských hranic. 150 kilometrů vzdušnou čarou pak odpovídá vzdálenosti mezi okrajem Prahy a městem Aš.

Prahu ani Brno však nikdo nepovažuje za pohraničí, tím méně za města nacházející se u hranic. Tvrzení, že jednotky ze snímků jsou rozmístěny u hranic či v pohraničí, je tedy nepravdivé.

Práce ČT je v této věci problematická i v dalším aspektu. Den po zveřejnění snímků se redaktoři deníku Washington Post rozhodli porovnat snímky, které předložilo NATO, se staršími satelitními snímky z let 2006, 2011 a 2013 (viz „*Is satellite imagery revealing a Russian military buildup on Ukraine's borders?*”).

Ze srovnání vyplynulo, že v řadě oblastí, které NATO vyznačilo, nebyla přítomnost vojenské techniky v předchozích letech ničím zvláštním.

Přestože uvedená zjištění významně oslabují tvrzení NATO a přestože je ČT ze zákona povinna poskytnout svým čtenářům všechny důležité informace, nevěnovala ČT uvedeným zjištěním žádný článek.

ČT tedy vydávala tvrzení NATO za objektivní a ověřená fakta. Dále nesmyslně vydávala oblasti, které jsou od hranic vzdáleny 40 až 150 kilometrů, za pohraničí. A v neposlední řadě ČT nevěnovala žádný článek práci redaktorů Washington Post, kteří srovnáním satelitních snímků značně oslabili tvrzení NATO.

12. 4. ČT v prvním odstavci článku „*Rupnik: Evropa je vegetarián v zemi masožroutů*” vydávala za objektivní a ověřený fakt tvrzení, že Ruska má chuť spolknout Ukrajinu.

Jak ČT dospěla k názoru, že toto tvrzení je tvrdým faktem, není nijak zřejmé. Jelikož takový subjektivní postoj nebyl žádným způsobem oddělen od zpravodajství, je třeba konstatovat, že ČT porušila své povinnosti.

14. 4. ČT v článku „*Ukrajinský prezident připustil referendum o jednotě, věří ‚hlasu lidu‘*” tvrdila, že O. Turčynov je ukrajinský prezident. O. Turčynov byl ovšem pouze předsedou parlamentu, na kterého parlament v únoru protiústavně (viz únorová část stížnosti) delegoval některé prezidentské kompetence.

To z něho však neučinilo prezidenta, nýbrž pouze předsedu parlamentu s fakticky dočasně rozšířenými kompetencemi. Označení O. Turčynova za prezidenta je tedy hodnoceno jako nepravdivé.

Nemluvě o již uvedené skutečnosti, že O. Turčynov tyto kompetence ani de iure, ani de facto nevykonával jménem celé Ukrajiny a nelze ho tedy označovat přívlastkem „ukrajinský” (viz předchozí části stížnosti).

Ve stejný den ČT vydala článek „*Ukrajínští domobranci? Jsou vojensky organizovaní a pletou si radnici s operou*”, který se vydával za objektivní shrnutí faktů, přestože ve skutečnosti pouze prezentoval jeden z možných názorů.

V první větě ČT uvedla, že se na východě Ukrajiny objevili maskovaní a neoznačení ozbrojenci a tvrdila, že je tedy situace podobná předchozímu dění na Krymu. Skupiny, které by bylo možné označit za maskované a neoznačené ozbrojence, se přitom ještě dříve objevily

v Kyjevě a jiných městech, která se nacházela především na severozápadě Ukrajiny (viz ostatní části stížnosti).

Nemluvě o skutečnosti, že tyto skupiny z východu země byly vybaveny výstrojí a výzbrojí, která byla viditelně odlišná od výzbroje a výstroje těch ozbrojených skupin, na které ČT v souvislosti s Krymem odkazovala.

Ve druhé větě a třetí větě ČT tvrdila, že ozbrojenci obsazují místní úřady jako organizovaná komanda s vojenskou taktikou i rozkazy a místní domobranu tedy podle NATO nepřipomínají. Tvrzení, že ozbrojenci postupovali jako organizovaná vojenská komanda, ovšem ČT nijak nedoložila.

Navíc není zřejmé, proč ČT zdůraznila údajnou profesionalitu jejich postupu, když v zemi dlouhodobě fungovala povinná vojenská služba, která začala být ukončována teprve několik měsíců před událostmi popsány v článku.

V prvním odstavci ČT ještě uvedla, že dle redaktora Pazderky nemají ozbrojenci mezi obyvatelstvem takovou podporu, jakou by měli na Krymu, a že by neklidu mohli zabránit místní oligarchové.

V podobném duchu (zdůrazňování názorů, analogií a výkladů jedné strany a vynechávání podstatných skutečností a protiargumentů), v jakém byl sepsán titulek a první odstavec, pokračuje i zbytek článku.

ČT tedy vydávala jednostranný pohled za objektivní a ověřené zpravodajství, čímž porušila své povinnosti. A to do té míry, že se článek nápadně překrýval s argumentací, kterou o den dříve přednesla americká zástupkyně při OSN S. Powerová (viz „*Remarks by Ambassador Samantha Power, U.S. Permanent Representative to the United Nations, at a Security Council Meeting on Ukraine, April 13, 2014*”) - i ona vytvářela analogii mezi Krymem a východem země a tvrdila, že jsou akce prováděny velmi profesionálně.

Přesto její jméno ČT v článku nezmínila ani jednou.

Vzhledem k výše uvedenému je tedy třeba konstatovat, že ČT vydávala názory za fakta, ignorovala důležité informace, nerozlišovala mezi zprávou a hodnotícím soudem, stejné či podobné události prezentovala odlišným způsobem a velmi jasně naznačila, jaký názor redakce zastává.

Dodejme, že článek by byl víceméně v pořádku, kdyby ČT na jeho začátku uvedla, že se jedná o shrnutí argumentace jedné strany (a převážně S. Powerové). To však ČT neučinila a porušila tedy své povinnosti.

Ve stejný den ČT v prvním odstavci článku „*Dialog hluchých: Rada bezpečnosti se ohledně Ukrajiny na ničem neshodla*” tvrdila, že Kyjev hodlá zahájit „protiteroristickou operaci”, přičemž se od tohoto pojmu žádným způsobem nedistancovala.

Není snad nutné dokládat, že výraz „protiteroristická operace” je pouze kyjevským označením a nikoliv tvrdým faktem. ČT proto měla tento výraz dát do uvozovek, nebo uvést, že Kyjev hodlá zahájit to, co nazývá „protiteroristickou operací”. Namísto toho se však ČT s výrazem ztotožnila, což je v rozporu s jejími povinnostmi.

V prvním odstavci ČT také uvedla, že O. Turčynov je „ukrajinským ministrem”. Takové označení je realitě vzdáleno ještě více než označení O. Turčynova za „ukrajinského prezidenta” (viz výše). Jedná se tedy o nepravdivou informaci a o další případ porušení povinností, jež jsou na ČT kladeny.

Ve stejný den ČT vydala článek „*O Ukrajině lžete, tvrdí USA. K ruským tvrzením uvádějí protiargumenty*”. Stejně jako v březnu i v dubnu tedy ČT překroutila americké formulace.

Jak totiž vyplývá z původního zdroje, slovo „lež” nebylo použito ani jednou. Američané hovořili pouze o „fikcích” či „falešných tvrzeních”. Vzhledem k výrazně odlišným konotacím nelze tyto výrazy zaměňovat a tvrzení ČT je tedy hodnoceno jako nepravdivé.

16. 4. ČT vydala článek s titulkem „*Na východ Ukrajiny dorazila obrněná vozidla s ruskými vlajkami*”. Takový titulek sugeruje, že se jednalo o vozidla ruské armády, která překročila hranici. Již v prvním odstavci je přitom uvedeno, že se jednalo o vozidla, která do oblasti vyslal Kyjev.

Navíc nelze tvrdit, že obrněná vozidla dorazila na východ Ukrajiny, jelikož tam se s nejvyšší pravděpodobností nacházela již dříve (jelikož v oblasti Kyjev posiloval svou vojenskou přítomnost již několik týdnů).

Titulkem, v němž ČT zdůraznila ruské vlajky, zaměnila dvě města za celou východní Ukrajinu a jímž vytvářela dojem, že přítomnost obrněných vozidel na východě Ukrajiny je čímsi novým, tedy ČT vytvořila nepravdivý obraz situace, což je v rozporu s jejími povinnostmi.

Uvedení věcí na pravou míru v prvním odstavci není vzhledem k zásadě o dříve a později napsaném omluvou.

17. 4. ČT v prvním odstavci článku „*Doufám, že nebudu muset nasadit armádu, vzkázal Putin v debatě*“ tvrdila, že V. Putin „poprvé zpětně přiznal přítomnost Rusů mezi neoznačenými ozbrojenci na Krymu“. A to slovy: „za zády sil krymské domobrany samozřejmě stáli naši vojáci a jednali velmi korektně, ale rozhodně a profesionálně.“

Takový výklad je ovšem problematický. Putinem použitý výraz „stát za zády“ („стоять за спиной“) je ruským idiomem, který znamená „dohlížet na někoho“ či mu „poskytovat podporu“. Snad lze říci, že se výraz „стоять за спиной“ do značné míry překrývá s výrazem „krýt záda“.

Putin tedy netvrdil, že „Rusové“ byli přítomni mezi neoznačenými ozbrojenci. Říkal, že ruští vojáci dohlíželi na milici (případně jí poskytovali blíže nespecifikovanou podporu), což je podstatný rozdíl. Zároveň ovšem tuto možnost ani výslovně nepopřel. Spíše by bylo možné říci, že mlžil.

Dále je třeba poznamenat, že V. Putin nemluvil o Rusech, ale o příslušnících ruské armády. Což není to samé, jelikož příslušníci ruské armády podléhají vládě, zatímco běžný Rus se mohl ke krymské milici přidat z vlastní vůle.

Putinův výrok, že ruská armáda dohlížela na krymskou milici, tedy ČT překroutila. Z nespecifikované podpory milice udělala přítomnost mezi „neoznačenými ozbrojenci“ a zaměnila příslušníky ruské armády za (jakékoliv) Rusy.

Dále není pravda, že by se jednalo o první vyjádření („přiznání“) v tomto smyslu. Např. již na konci března, tedy o téměř tři týdny dříve, V. Putin poděkoval krymské vojenské posádce za její profesionalitu, díky které se dle jeho slov podařilo vyhnout provokacím, krveprolití a která prý umožnila vytvořit podmínky pro konání referenda (viz např. článek agentury RIA Novosti „*Путин похвалил российских военных, не допустивших провокаций в Крыму*“).

18. března v proslovu uvedl, že Rusko muselo „pomoci vytvořit podmínky“, které by obyvatelstvu Krymu umožnily rozhodnout o své budoucnosti (viz přepis projevu na stránkách úřadu prezidenta „*Address by President of the Russian Federation*”).

Nebo již 3. března ruský stálý zástupce při OSN V. Čurkin uvedl, že ruští vojáci jednají na Krymu způsobem, který považují za potřebný k ochraně svých základen a k prevenci extremistických akcí (viz např. článek Yahoo News „*Putin: troops to bases; warning shots in Crimea*”).

Formulace jako „opatření potřebná k ochraně základen“, „opatření potřebná k prevenci extremismu“ nebo „vytvoření podmínek pro konání referenda“ jsou natolik vágní, že se nevyklučují ani s obdobně vágní formulací o „krytí zad“.

Uvedením nepravdivé informace (že se V. Putin takto vyjádřil poprvé) a překroucením výroku V. Putina (že výslovně připustil přítomnost „Rusů“ mezi neoznačenými ozbrojenci, přestože se ve skutečnosti vyjádřil podobně mlhavě jako dříve), tedy ČT porušila své povinnosti.

Lze také poukázat na absurdnost situace, kdy ČT vágní formulace jednou označila za popření příslušnost maskovaných mužů k ruské armádě, zatímco jiné vágní fráze naopak označila za „přiznání“ této skutečnosti. Absurdnost svého přístupu pak ČT završila téměř po roce, kdy vytvářela falešný dojem, že teprve tehdy se V. Putin měl „přiznat“ (viz říjnová kapitola). Tím ovšem popírala nejen realitu, ale i sama sebe.

Pro úplnost lze také uvést, že nejbližší popření byl patrně výrok V. Putina z tiskové konference, která se konala 4. března. Tehdy na otázku, kdo blokuje části „ukrajinských“ vojenských jednotek na Krymu, V. Putin po několika vyhýbavých větách odpověděl slovy: „To byly místní sebeobránné síly“ („Это были местные силы самообороны.”).

Je téměř jisté, že takto zvolená slova byla vedena záměrem nepřipustit otevřeně činnost ruských ozbrojených sil. V. Putin ovšem použil minulý čas („To byly místní sebeobránné síly”), přestože blokáda probíhala v přítomnosti.

A i kdyby použil čas přítomný, stále by platilo, že tvrzení o blokování části „ukrajinských“ jednotek na Krymu místními silami nevyklučuje, že jsou blokovány i někým dalším (v takovém případě by se jednalo o polopravdu, ovšem nikoliv o přímé popření).

Na stejné tiskové konferenci ostatně také ruský prezident použil další vágní termín, když uvedl, že bylo nutné „posílit obranu” vojenských základen na Krymu.

ČT tedy měla uvést, že se V. Putin během dubna (jakož i během března) k otázce činnosti ruských ozbrojených sil vyjadřoval pomocí vágních a mlhavých formulací, které ani výslovně nepřipouštěly, ani výslovně nevyklučovaly nasazení ruských ozbrojených sil v konkrétních případech.

ČT tak však neučinila, nepřinášela tedy nejpřesnější možné informace, čímž porušila své povinnosti.

Ve stejný den ČT uvedla článek s titulkem „Útok separatistů na kasárna v Mariupolu nepřežili tři lidé”. Jak se ukázalo následně v článku, nejednalo se o objektivní a ověřený fakt, nýbrž pouze o tvrzení A. Avakova.

18. 4. ČT vydala článek „*Separatisté se odmítají vzdát, u Kramatorsku se střílelo*”, v jehož prvním odstavci tvrdila, že „přední světoví politici se včera v Ženevě shodli na potřebě mírového řešení ukrajinské krize, odzbrojení radikálů a vyklizení okupovaných budov. Na samotném východě Ukrajiny ale zůstává situace napjatá. Skupiny ozbrojenců se svých pozic nevzdávají.”

Takovými formulacemi tedy ČT vytvářela dojem, že se ženevské prohlášení týkalo pouze tzv. „separatistů”, kteří se v rozporu s dohodou odmítají vzdát. Realita je však poněkud jiná. V prohlášení (viz „*Geneva Statement on Ukraine*”) se především požadovalo:

- aby se všechny strany vyvarovaly násilí, zastrašování, provokací a aby odmítly všechny projevy extremismu
- aby všechny nelegální ozbrojené skupiny byly odzbrojeny, nelegálně obsazené budovy vráceny jejich majitelům a nelegálně obsazená veřejná prostranství byla vyklizena
- aby byli amnestováni demonstranti a ti, kteří opustí budovy a vrátí zbraně (pokud nebudou shledáni vinnými z nejtěžších zločinů)
- aby s implementací pomohla OBSE
- aby byl zahájen celonárodní dialog o ústavních změnách

Prohlášení tedy nebylo zaměřeno výlučně na tzv. „separatisty“, ale vůči všem stranám.

Jak však vyplývá z ostatních částí stížnosti, ČT činnost všech ostatních nelegálně si počínajících skupin bagatelizovala či zamlčovala, tudíž není překvapením, že si stejným způsobem počínala i v tomto případě. V důsledku opomíjení klíčových skutečností tedy ČT vytvořila nepravdivý obraz.

Dále ČT v titulku tvrdila, že se „separatisté“ odmítají „vzdát“. Prohlášení přitom nepožadovalo, aby se kdokoliv vzdával (tedy uznal porážku), ale aby všechny strany učinily konkrétní kroky (mezi něž uznání porážky nepatřilo). ČT tedy svými formulacemi i v tomto případě vytvářela nepravdivý obraz.

A v neposlední řadě si ČT protiřečila. Nejprve uváděla, že se „separatisté“ odmítají „vzdát“ (ve smyslu podvolení se prohlášení), zatímco ve druhém odstavci citovala představitele Doněcku D. Pušilina, dle kterého by jeho muži opustili budovy, pokud by to samé učinili představitelé Kyjeva. D. Pušilin tedy neodmítal dohodu, ale naopak požadoval, aby ji skutečně dodrželi všichni.

ČT tedy opět informovala nepravdivě, což úzce souvisí se skutečností, že i nadále bagatelizovala/ignorevala skutečnost, že se představitelé Kyjeva dostali k moci pomocí násilí a porušování zákonů (tedy stejným způsobem jako představitelé Doněcku).

Vytvářením nepravdivého obrazu tedy ČT porušila své povinnosti.

19. 4. ČT v článku *„Za obsazení Krymu odměna. Putin vyznamená vojáky“* tvrdila, že V. Putin měl prohlásit, že za „obsazení“ poloostrova bude následovat vyznamenání. Jak vyplývá z původního článku (*„Владимир Путин: Россия не может в одиночку кормить 45-миллионную Украину“*), V. Putin o vyznamenání nemluvil jako o odměně za „obsazení“, ale v souvislosti s „dozorem/podporou“, o němž mluvil o 2 dny dříve.

ČT tedy jeho slova (znovu) překroutila.

Jak je navíc uvedeno v březnové části stížnosti, aby ČT mohla hovořit o „obsazení“, musela by doložit řadu skutečností, z nichž však nedoložila ani zlomek.

Ve stejný den ČT vydala článek „*Protiromské pogromy ve Slavjansku a údajné výhrůžky doněckým Židům*“. V něm tvrdila, že „lidé vyzbrojení samopaly se vloupávají do obydlí Romů, bijí je a okrádají.“

Zdrojem informace byl server *Новости Донбасса*, který se odvolával na (údajné) svědky. Původní článek („*В Славянске неизвестные с автоматами избивают и грабят ромов*“) je natolik stručný, že jej lze citovat celý:

„В Славянске начались погромы ромов, сообщают очевидцы. Вооруженные люди вламываются в дома ромов, избивают и грабят их независимо от пола и возраста. В частности, были избиты несколько женщин и детей. Нападающие утверждают, что они действуют по указанию «народного мэра» Вячеслава Пономарева. По словам очевидцев, вооруженные люди выгружают имущество граждан в грузовые автомобили. Информацию подтверждают в ромских правозащитных организациях, сейчас активисты организаций устанавливают лиц, которые совершили нападения.“

S odvoláním na blíže nespecifikované svědky tedy server tvrdil, že ve městě mělo dojít k útokům, které měl přikázat „lidový starosta“ V. Ponomarjov. Článek ovšem neobsahuje naprosto nic ověřitelného - žádné fotky, žádná jména a žádné specifikování místa a času údajných útoků. Jedná se tedy o zcela nedoložené tvrzení.

ČT se dále odvolala na sever *Romea.cz*, který měl citovat jistou N. Varakutovou, „podle níž ozbrojenci ve Slavjansku zaútočili na sedm domů, v nichž žijí Romové.“

Původní zdroj těchto tvrzení však není řádně konkretizován, tudíž i v tomto případě platí, že je nelze dohledat a ověřit.

V článku 5.9 Kodexu ČT je stanoveno, že zpráva může být odvysílána pouze tehdy, když byla ověřena ze dvou důvěryhodných a na sobě vzájemně nezávislých zdrojů (výjimka platí pouze pro informace z oficiálních zdrojů).

Namísto dvou důvěryhodných zdrojů však ČT vycházela z vágního tvrzení jednoho serveru a z tvrzení jedné paní. Zda na sobě byly tyto dva zdroje nezávislé, nelze určit.

ČT tedy zprávu odvysílat nesměla.

ČT ve stejné zprávě píše také o údajných výhrůžkách doněckým Židům. I v tomto případě se odvolala na server *Новости Донбасса* (konkrétně na článek „*Антисемитские листовки*

появились в Донецке с флагом сепаратистов”), podle kterého „neznámé osoby v maskách a s ruskou vlajkou rozdávaly v minulých dnech v Doněcku antisemitské letáky.”

Podle nich se z rozhodnutí „lidového gubernátora” D. Pušilina musí všichni Židé registrovat, jinak budou vyhoštěny.

ČT považovala za potřebné věnovat těmto letákům článek, přestože již o den dříve vyšlo najevo, že se téměř jistě jedná o padělek. Jak uvedl např. deník Guardian („*Antisemitic flyer 'by Donetsk People's Republic' in Ukraine a hoax*”), městský rabín i D. Pušilin označili letáky za podvrh, jehož účelem prý bylo zdiskreditovat představitele Doněcka.

Guardian dále uvedl, že leták i sám o sobě vypadal nedůvěryhodně. Především D. Pušilin nepoužíval uvedený titul, Doněck používal jiné razítko, než jaké bylo na letácích, a ty navíc nebyly podepsány.

Přesto, že nedůvěryhodnost letáku byla známa již minimálně o den dříve, věnovala ČT letáku titulek a dalších 17 vět. Skutečnosti, že představitelé Doněcku autorství letáku kategoricky odmítají, ČT věnovala 2 věty.

ČT tedy na základě neověřených tvrzení vydávala za objektivní a ověřený fakt skutečnost, že ve Slavjansku dochází k protiromským pogromům. Obdobně psala o údajných výhrůžkách Židům ze strany Doněcku, přestože nevěrohodnost těchto tvrzení byla již dříve prokázána.

Takové jednání je nejen v rozporu s povinnostmi ČT, ale také ukazuje na nevyváženost zpravodajství. Zatímco ČT věnovala články výše uvedeným neověřeným či dokonce vyvráceným tvrzením, jednoznačný fakt (viz především únorová část stížnosti), že se moci v Kyjevě chopili také lidé s postoji, které bývají označovány jako ultrapravicové, ČT i nadále důsledně bagatelizovala.

Ve stejný den ČT v článku „*Tisíce ruských vojáků u hranic s Ukrajinou? Prevence, říká mluvčí Kremli*” tvrdila, že Rusko ústy mluvčího D. Peskova „přiznalo” rozmístění tisíců vojáků u hranice s Ukrajinou, přičemž se prý mělo jednat o preventivní opatření.

Jak však vyplývá z citací agentury Reuters („*Russia says reinforced troops on Ukraine border as precaution*”) či UNIAN („*Кремль признал присутствие большого контингента*”

российских войск на границе с Украиной”), ČT vyjádření překroutila (což platí i pro zmíněné agentury).

Jednak D. Peskov nemluvil o tisícovkách vojáků. Žádné konkrétní počty totiž neuvedl. A dále nemluvil o rozmístění u hranic, ale říkal, že se v regionech sousedících s Ukrajinou (což může znamenat i stovky kilometrů od hranic, viz výše i dále) nacházejí stálé vojenské síly a dodatečné posily.

Tvrzení, že Rusko „přiznalo” rozmístění tisícovek vojáků u hranic, je tedy třeba hodnotit jako nepravdivé či zcela nedoložené.

22. 4. ČT uvedla článek s titulkem *„Jeden z předáků krymských Tatarů nesmí vstoupit do Ruska”*.

Jak ovšem bylo možné zjistit např. v článku agentury Euronews (*„Crimean authorities move against Tatars and their leader”*), údajný zákaz vstupu nebyl nikým podepsán a neobsahoval ani žádnou oficiální hlavičku.

Jak dále informovala např. stanice Вести (*„Виртуальный запрет: Мустафа Джемилев закрыл себе въезд в Крым”*), příslušné ruské úřady odmítly, že by údajný zákaz vstupu vydaly. Ani jednu z těchto skutečností však ČT ve zprávě neuvedla (ani jim později nevěnovala žádný článek).

ČT tedy v titulku vydávala neověřené tvrzení za ověřený a objektivní fakt, přičemž neinformovala své čtenáře o podstatných skutečnostech. ČT tedy opakovaně porušila své povinnosti.

V týž den ČT vydala článek *„Ukrajinský radikál Muzyčko se zabil omylem sám”*.

I v tomto případě ČT vydávala tvrzení Kyjeva (respektive jeho prokuratury) za objektivní a ověřený fakt. A to přesto, že právě představitelé Kyjeva - především pak kyjevský ministr vnitra A. Avakov, kterému A. Muzyčko krátce před smrtí veřejně vyhrožoval - patřili mezi hlavní podezřelé.

ČT tedy opět vydávala neověřené tvrzení subjektu, který mohl mít zájem na dezinformování, za objektivní a ověřený fakt. Obdobně jako v předchozích případech se též vůbec nesnažila řádně dohledat, čím přesně Kyjev dokládá svá tvrzení a zda jeho argumenty skutečně prokazují to, co on tvrdí.

Ve stejný den ČT začala článek „*Vojenské manévry přijdou Putina zřejmě draho*” větou „Putinovo dobrodružství na Ukrajině stojí ruskou státní kasu nemalé prostředky.”

Taková formulace je ovšem subjektivní a ve zpravodajské sekci se tedy nesmí nacházet. Obdobně nevhodné je též personifikování politiky celého státu do osoby jednoho člověka, jelikož takové jednání situaci příliš zjednodušuje (a je tedy v rozporu s povinností přinášet nejpřesnější možné informace).

Ve stejný den ČT v článku „*U Slavjansku našli umučené oběti, protiteroristická akce pokračuje*” znovu tvrdila, že Kyjev oživil „protiteroristickou akci”, aniž by se od tohoto výrazu jakýmkoliv způsobem distancovala. Přijetím rétoriky jedné strany tedy porušila své povinnosti.

Dále tvrzení O. Turčynova o nalezení „umučených obětí”, které nebylo řádně doloženo, ČT vydávala za objektivní a ověřený fakt.

Ve stejný den ČT v prvním odstavci článku „*Lukašenko proti federalizaci Ukrajiny: Někdo by si chtěl část ukousnout*” tvrdila, že by se Moskvě nejvíce zamlouvala federalizace Ukrajiny.

Takové tvrzení ovšem nebylo objektivním a ověřeným faktem, za nějž ho ČT vydávala. Předstíráním opaku tedy ČT porušila své povinnosti.

23. 4. ČT vydala článek „*Kyjev zasahuje proti separatistům, Lavrov pohrozil vojenskou reakcí*”.

V prvním odstavci dále uvedla, že dle S. Lavrova Rusko „na ohrožení ruských občanů odpoví, jako kdyby bylo samo napadeno, a to stejně jako v konfliktu s Gruzii v srpnu 2008 o Jižní Osetii.”

Záznam půlhodinového rozhovoru, o němž ČT referovala, je veřejně dostupný (viz „*Sergey Lavrov gives interview to ‚Russia Today‘ (engl.)*”) a lze ho tedy dobře ověřit.

Ministrovi byla položena otázka, co by muselo nastat, aby ruský kontingent, který je rozmístěn na „ukrajinské hranici”, byl nasazen. S. Lavrov odpověděl slovy:

„Kdybychom byli napadeni, zcela jistě bychom odpověděli. Kdyby ruské legitimní zájmy byly přímo napadeny, jako tomu bylo např. v Jižní Osetii, nevidím jinou možnost než odpovědět v souladu s mezinárodním právem. Útok proti ruským občanům je útokem proti Rusku.”

Je tedy zřejmé, že ČT obsah rozhovoru hrubě překroutila. Ministrova slova vytrhla z kontextu, dala je do jiného kontextu, některá slova vynechala a jiná zpřeházela.

Takže zatímco S. Lavrov reagoval na otázku, co by se muselo stát, aby byla nasazena ruská armáda, ČT vytvářela titulkem dojem, že S. Lavrov přímo reaguje na zahájení kyjevské ofenzívy.

Zatímco S. Lavrov uvedl, že v případě přímého napadení ruských zájmů bude Rusko reagovat v souladu s mezinárodním právem, ČT tvrdila, že by chtěl reagovat stejně jako v případě Jižní Osetie. Tu přitom ministr zmínil jako příklad přímého napadení ruských zájmů, nikoliv jako vzorovou reakci na toto napadení.

Lépe je ministr citován teprve v pátém odstavci. I v něm je ovšem zpřeházeno pořadí vět a není v něm uvedeno, na jakou otázku odpovídal. I kdyby však byl pátý odstavec v pořádku, stále by platila zásada, že později napsané neomlouvá dříve napsané.

Jelikož tedy ČT výše uvedeným způsobem zcela překroutila význam ministrových slov, je zpráva hodnocena jako nepravdivá.

Neuškodí též upozornit, že se ČT na tato hrubě překroucená slova odvolávala i o den později v prvním odstavci článku „*Na Ukrajině jsme svědky skryté mediální války, míní ředitel Kyiv Post*”.

24. 4. ČT v článku „*Ukrajinská domobrana jako odpověď proruským separatistům*” tvrdila, že na východě Ukrajiny je organizován prapor Donbas, „který má dbát na veřejný pořádek a čelit aktivitám proruských separatistů.”

Tvrzení představitelů Kyjeva, že prapor vzniká kvůli tzv. „proruský separatistům”, tedy ČT vydávala za objektivní fakt. Zcela opominula jiná možná vysvětlení - jako např. snahu Kyjeva alespoň částečně či formálně kontrolovat již existující ozbrojené skupiny Právého sektoru a podobných organizací (což úzce souvisí se skutečností, že nedošlo k jejich odzbrojení).

ČT dále přijala rétoriku Kyjeva, když o praporu Donbas psala jako o „domobraně”. V jiném článku pak o ozbrojených formacích Právého sektoru referovala jako o „milici” („*Milice ukrajinského Právého sektoru odešly z centra Kyjeva*”).

O doněckých a luhanských milicích naproti tomu ČT převážně psala pomocí pejorativnějších označení typu „ozbrojenci”, „povstalci”, „separatisté” či „radikálové”.

Tvrzení Kyjeva tedy ČT (opět) vydávala za objektivní fakt a milice jedné strany označovala výrazně pejorativnějšími výrazy než milice druhé strany.

26. 4. ČT vydala článek „*Pozorovatelé OBSE jsou drženi v nelidských podmínkách*”, jehož titulkem vydávala tvrzení SBU za objektivní a ověřený fakt.

Skutečnost, že se jedná o její tvrzení, byla nad titulkem sice uvedena, leč písmem, které bylo dvakrát menší než titulky (a tudíž lehce přehlédnutelné). ČT tedy porušila svou povinnost důsledně oddělovat tvrzení od faktů.

29. 4. ČT vydala článek „*Rusko stáhlo své jednotky od ukrajinských hranic*”. Jak se ukázalo v prvním odstavci, ČT vycházela z výroku ruského ministra obrany.

Ten však, jak ČT uvedla dále, nemluvil o stažení ruských jednotek od hranic, ale o stažení těch vojáků, kteří se účastnili cvičení (nikoliv tedy všech). Navíc se nemělo jednat o stažení od hranic, nýbrž o stažení do kasáren. Kasárny se však mohly nacházet blíže hranici než oblasti, v nichž probíhalo cvičení.

Tvrzení o stažení (všech) jednotek „od hranic“ je tedy zcela nedoložené a téměř jistě i nepravdivé. ČT také měla již v titulku uvést, že se jedná o (pouhý) výrok ministra.

4.2 Opomíjení důležitých informací a nevyváženost obecně

7. 4. V Lidových novinách vyšel článek Petry Procházkové („*Měl špatný názor na Krym. Sesadili ho*“). Článek pojednával o novináři A. Babickém, který přes čtvrt století pracoval pro americké Rádio svoboda. Shrnutí:

- A. Babickij 19. března na svém blogu napsal ostrou kritiku ruského prezidenta, ze které vybočuje pouze jedna rozvinutá věta, v níž vyjádřil souhlas s tezí V. Putina, že „Rusko mělo absolutní právo vzít obyvatelstvo poloostrova pod ochranu.“
- text byl zveřejněn bez souhlasu nadřízeného, čímž autor porušil vnitřní předpisy stanice
- takto ovšem postupoval již mnohokrát předtím
- tentokrát však porušení předpisů tolerováno nebylo a A. Babickij byl z vedoucí pozice degradován na řadového redaktora v moldavské sekci stanice
- důvodem byla právě ona jediná věta, která zcela odporovala názoru zaměstnavatele

O téměř rok později bylo v rozhovoru na serveru lidovky.cz uvedeno, že A. Babickij nakonec stanici opustil úplně. Podle jeho slov k tomu došlo po té, co odjel na Donbas, kde v září natočil exhumaci čtyř těl (dvou civilistů a dvou „rebelů“). Podle místních obyvatel z vesničky Novosvětlovka byli tito lidé popraveni příslušníky praporu Ajdar.

A. Babickij video poslal do moldavské redakce, která ho zveřejnila. Kvůli tomu však prý vznikl „strašný skandál“, video bylo staženo a Babického pozice byla zrušena (viz „*Babickij: Rusové na Krymu se konečně dočkali pomoci Moskvy. Strach zasáhnout byl ostudný*“).

ČT o těchto skutečnostech neinformovala. Taková pasivita značně kontrastuje s pozorností, kterou ČT dopřála např. A. Zubovovi, jemuž naopak věnovala několik článků („*Invazi na Krym odsoudili Putinovi poradci, moderátorka RT i historik Zubov*“, „*V Moskvě se rozhoduje o osudu Evropy. Historik Zubov nechce utéct z boje*“, „*Zubov: Existuje i Rusko, které se za anexi Krymu stydí*“, „*Putin se dostal do úzkých, tvrdí Zubov*“). Nemluvě o dalších formách pozornosti (jako bylo pozvání do pořadu Hyde Park dne 25. 10.).

Připomenout lze také články, které ČT věnovala zaměstnancům stanice RT.

Jedná se tedy další příklad skutečnosti, že k podobným případům ČT přistupovala velmi rozdílně, ne-li zcela opačně.

Ve stejný den informovala např. agentura UNIAN („*В Києве самооборона Майдана сорвала сьезд судей, скандируя „Люстрація“*“) o skutečnosti, že „sebeobrana Majdanu“ ovládla budovu nejvyššího soudu (kde se mělo jednat o budoucích ústavních soudcích). Přítomní soudci odešli či byli vyvedeni.

Přestože výše uvedené jednání svědčilo o reálné moci nestátních ozbrojených skupin typu „sebeobrany Majdanu“, nevěnovala ČT události žádný článek.

9. 4. ČT v článku „*Hlas Ameriky už Moskvané neuslyší*“ informovala o zablokování frekvence stanice Hlas Ameriky.

Tato stanice je finančně závislá na americkém Kongresu. Zatímco v souvislosti se stanicí RT ČT opakovaně (a nepravdivě) již v prvních odstavcích tvrdila, že je financována Kremlem, o financování Hlasu Ameriky se ČT zmínila teprve v tematickém rámci před posledním odstavcem.

Z jakého obhajitelného důvodu je dle ČT potřeba uvádět (údajný) zdroj financování RT již na samém začátku článků, zatímco v případě Hlasu Ameriky až téměř na jejich konci, není zřejmé.

Ve stejný den ČT v prvním odstavci článku „*Parlamentní shromáždění RE chce Rusku pozastavit členství*“ označila členy strany Jobbik za „extremisty“.

Pokud byla za extremistickou označena strana Jobbik, není zřejmé, proč nebyli stejným přívlastkem označováni též mnozí představitelé Kyjeva, jejichž postoje by též bylo možné označit za extremistické (viz ostatní části stížnosti).

Obdobně S. Banderu ČT eufemisticky označila za „kontroverzního nacionalistu“ (viz únorová část stížnosti).

10. 4. Německá veřejnoprávní televize v pořadu Monitor („*Todesschüsse in Kiew: Wer ist für das Blutbad vom Maidan verantwortlich*“) přinesla reportáž, jejíž autoři se snažili nalézt odpověď na otázku, zda střelba na Majdanu proběhla skutečně tak, jak tvrdila kyjevská prokuratura.

V reportáži především zaznělo, že:

- ani po šesti týdnech od střelby neproběhlo důkladné prohledání místa činu, přestože vyšetřovatelé tvrdili opak
- zatímco vyšetřovatelé stále pracují, jejich nadřízení již veřejně obvinili (ex)prezidenta Janukovyče a některé příslušníky policie
- policejní odstřelovači se měli nacházet na střeších vládních budov a budovy centrální banky, přičemž však střelba měla přicházet také z centrály opozice, tedy z hotelu Ukrajina
 - tvůrci reportáže tak soudí na základě tvrzení jistého Mikoly, který měl být očitým svědkem, a především na základě stop, které kulky zanechaly ve stromech
 - když byl generální prokurátor tázán na odstřelovače z hotelu Ukrajina, pouze odpověděl, že tuto věc prošetřuje
- reportéři se dále setkali s radioamatérem, který měl zachytit komunikaci mezi policejními odstřelovači
 - dle nahrávky byli policisté zmateni střelbou neznámých odstřelovačů do neozbrojených jedinců, přičemž střelba měla přicházet z hotelu Ukrajina a dalších budov
 - tito neznámí odstřelovači dle reportérů stříleli nejen na neozbrojené jedince, ale též na příslušníky policie
 - tuto skutečnost reportéři dovozují z předpokladu, že je vysoce nepravděpodobné, že by tehdejší vláda nařídila střelbu do řad vlastních bezpečnostních sil
- na základě dostupných fotek a videí je dle reportérů zřejmé, že se v řadách tehdejší opozice odstřelovači nacházeli
- očití svědci z hotelu Ukrajina, novináři i členové tehdejší opozice reportérům řekli, že hotel Ukrajina byl daný den pevně v rukou opozice, která ho přísně hlídala (a bylo by tedy nanejvýš obtížné, aby do něj pronikli vládní odstřelovači)

- reportéři se setkali s doktorem, jenž poskytoval pomoc lidem na obou stranách, dle jeho tvrzení byli příslušníci policie i opozice zasaženy identickým typem kulek
- reportéři uvedli, že hovořili s vysoce postaveným členem vyšetřovací komise, který tvrdil, že výsledky jeho vyšetřování neodpovídají prohlášení, které vydala prokuratura
- právníci pozůstalých a zraněných si stěžovali, že jim není umožněn přístup k potřebným informacím z vyšetřování
 - dle jednoho z právníků je důvodem skutečnost, že žádné skutečné vyšetřování neproběhlo
- reportáž je zakončena slovy, že o vině již bylo rozhodnuto, zatímco indicie svědčící o vině bývalé opozice jsou ignorovány

Zatímco tvrzení Kyjeva, který obvinil V. Janukovyče a ruskou FSB, ČT vydávala za objektivní a ověřený fakt (viz výše), zjištěním německých reportérů již žádný článek nevěnovala. Porušila tedy svou povinnost poskytovat důležité informace.

13. 4. Jak uvedl např. server Цензор.нет („*Коломойский создает батальон добровольцев спецназ "Днепр,, для защиты Украины"*“), došlo k rozhodnutí vytvořit prapor Dněpr, za jehož akce měl odpovídat dněpropetrovský gubernátor a oligarcha I. Kolomojskij.

Přestože vytvoření ozbrojených sil, které měly podléhat oligarchovi, svědčilo o růstu moci této skupiny nad poměry, které byly běžné před převratem, nevěnovala ČT této skutečnosti žádný článek.

14. 4. Bílý dům potvrdil tvrzení ruských médií, že ředitel CIA navštívil Kyjev, přičemž návštěvu označil za zcela standardní záležitosti (viz „*Press Briefing by Press Secretary Jay Carney, 4/14/2014*“).

Přestože lze vzhledem k okolnostem předpokládat, že návštěva byla poněkud významnější událostí, než tvrdil Bílý dům, nevěnovala ČT přítomnosti ředitele v Kyjevě žádný článek.

15. 4. Např. stanice Euronews či RT (o níž ČT v březnu opakovaně nepravdivě tvrdila, že je sponzorována Kreml, viz příslušná část stížnosti) v článcích „*Ukraine pro-Russia*“

presidential candidate Oleg Tsarev beaten by angry mob” a „*Ukraine presidential candidates attacked in Kiev*” informovaly, že se prezidentský kandidát O. Carjov (ze Strany regionů) stal v Kyjevě obětí fyzického útoku.

K útoku došlo po té, co kandidát vystoupil v pořadu Svoboda slova. V prohlášení, které následovalo po útoku, O. Carjov prohlásil, že jediným řešením krize je poklidný dialog mezi úřady a lidem, hledání kompromisů a porozumění.

Útoku ČT nevěnovala žádný článek. Jednalo se tedy o další případ, kdy v zemi došlo k útoku vůči opozičnímu politikovi, kterému ČT nevěnovala patřičnou pozornost.

Takové jednání mimo jiné stojí v kontrastu ke způsobu, jakým ČT psala během února, kdy zdůrazňovala informace, které představitele opozice vykreslovaly jako oběti, zatímco vládu jako represivní režim (viz únorová část stížnosti).

Ve stejný den agentura Interfax („*На кандидата в президенты Украины Царева завели уголовное дело*”) s odkazem na stránky generální prokuratury informovala, že proti výše zmíněnému O. Carjovovi bylo zahájeno stíhání kvůli údajnému provádění akcí, jež prý narušovaly územní integritu země.

Dopustit se toho měl během svých veřejných vystoupení v médiích a na shromážděních. Zatímco během února ČT stíháním, která subjektivně označila za nesmyslná, článek věnovala (viz příslušná část stížnosti), v tomto případě tak neučinila.

22. 4. ČT věnovala článek „*Američané mají fotky jako důkaz účasti ruských vojáků na Ukrajině*” tvrzení amerického ministerstva zahraničí, dle kterého několik Kyjevem poskytnutých fotek dokazovalo, že v zemi operovali příslušníci ruské armády či tajné služby.

Hlavním důkazem měly být fotky, které údajně zachycovaly stejného vousatého muže v Gruzii (jakožto příslušníka ruských speciálních sil), v Rusku a na východě Ukrajiny. Fotky byly zveřejněny v dosti nízké kvalitě, přestože prokazatelně byly dostupné ve větším rozlišení (viz dále).

Především však platí, že se brzy začaly objevovat skutečnosti, které kyjevské/americké tvrzení postupně vyvrátily.

Již o den později týdeník Time uvedl („*Exclusive: Meet the Pro-Russian Separatists of Eastern Ukraine*”), že údajný vousatý příslušník ruských speciálních sil byl kozák Alexandr Mozájev, člen místní milice.

Reportérům ukázal svůj pas, dle kterého pochází z Krasnodaru, tradičního kozáckého regionu, přičemž na Ukrajinu prý přišel v březnu. Hlavním důvodem měl být jistý problém se zákonem, kvůli kterému byl v Rusku stíhán.

Součástí článku bylo též vyjádření V. Ponomarjova. Podle něj byla milice tvořena částečně dobrovolníky, kteří měli přijít z různých částí bývalého Sovětského svazu (z Ruska, Běloruska, Kazachstánu a dalších zemí). Dle jeho slov dosahovaly jeho síly počtu 2.500 osob (dle autorů článku nebylo možné toto číslo ověřit; solidně vyzbrojení jedinci však dle nich tvořili jen nevelkou menšinu).

Dále, jak již bylo uvedeno, byly fotky z nějakého důvodu zveřejněny v nízké kvalitě, ač byly dostupné ve vyšším rozlišení, jak ukazuje následující srovnání (osoba vlevo má představovat příslušníka speciálních sil v Gruzii, zatímco osoba vpravo má být tím samým mužem, leč na Ukrajině).

zdroj: ceskatelevize.cz, upraveno

zdroj: imgur.com, aktuality.sk, upraveno

Týdeník Time k již zmíněné reportáži přiložil také fotografii Alexandra Mozájeva ve vysokém rozlišení:

zdroj: time.com, upraveno

Ze srovnání fotek z východu Ukrajiny a fotky z Gruzie je tedy zřejmé, že se jedná o dvě odlišné osoby.

Druhým podstatným kyjevským/americkým argumentem bylo tvrzení, že „skupina vousatého muže” byla nejprve vyfocena v Rusku a následně na Ukrajině. Takové spojení však bylo záhy výrazně zpochybněno.

Již několik hodin po původním tvrzení list New York Times uvedl („*Scrutiny Over Photos Said to Tie Russia Units to Ukraine*”), že se ozval autor klíčových fotek (Maxim Dond'uk), dle kterého byly všechny relevantní snímky pořízeny na východě Ukrajiny.

Dále je uvedeno, že mluvčí amerického ministerstva zahraničí připustila, že americká tvrzení o původu fotek byla chybná a že se jednalo pouze o „předběžnou verzi”. Dále uvedla, že USA mají k dispozici řadu jiných důkazů, aniž by jakýkoliv z nich uvedla.

ČT tedy věnovala článek tvrzení USA a Kyjeva, dle kterých určité fotky spojovaly členy donbaské milice s ruskou armádou. Již ovšem nevěnovala článek žádné z následujících zpráv (včetně vyjádření amerického ministerstva), které původní tvrzení vyvrátily.

ČT tedy ignorováním důležitých informací porušila své povinnosti.

24. 4. Deník Guardian uvedl („*Protesters in Ukraine guard biggest weapons cache in eastern Europe*”), že „proruští demonstranti” získali kontrolu nad největším zbrojním skladem ve východní Evropě, v němž se prý nacházel minimálně jeden milion kusů střelných zbraní (od sovětských kalašnikovů po těžké kulometry z první světové války).

Ze slavjanské policejní stanice též měly být ukořistěny další stovky střelných zbraní.

Zatímco ČT věnovala články řadě obvinění vůči Rusku, zisku velkého množství zbraní z „místních zdrojů” článek nevěnovala.

Ve stejný den ČT věnovala článek názorům ředitele stanice Kyiv Post („*Na Ukrajině jsme svědky skryté mediální války, miní ředitel Kyiv Post*”).

S jeho pozváním úzce souvisí skutečnost, že ČT běžně psala o ruských médiích velmi negativně (a to i za cenu porušení povinností, které jsou na ČT kladeny, viz příslušné části stížnosti).

Kyiv Post je ovšem server, který se téměř plně ztotožňuje s postoji Kyjeva. Např. v týdnu od 17. do 24. dubna Kyiv Post vydal nespočet článků (např. „*Guardian: Turchynov calls for relaunch of anti-terror operation*”, „*Arseniy Yatsenyuk: Terrorism’s goal ‘to destroy Ukrainian independence’*”, „*Turchynov orders restart of anti-terrorist operation in eastern Ukraine*”, „*Ukraine begins implementing Geneva accords, halts anti-terrorist operation*”, „*Deadly shootout in Sloviansk kills three persons, breaks uneasy truce on Easter (UPDATE)*”, „*Interior Ministry: Sviatohirsk freed during antiterrorist operation, no casualties reported*”, „*Ukraine forces ‘liberate’ Svyatohirsk from armed groups as anti-terror operation gets underway*”, „*Authorities: Russia behind Easter weekend attacks and building seizures in eastern regions (VIDEO)*”, „*Halya Coynash: Pro-Russian, anti-Roma, anti-Semitic and hunting out Ukrainian speakers*”, „*Lavrov: diplomats making strides in*

Geneva; police prevent attack by armed separatists in Kramatorsk (LIVE UPDATES)”, „Ukraine recaptures two airborne combat vehicles on eve of truce”, „Anti-terrorist campaign takes a different tack”, „Russian troops amass on border as Kyiv authorities reformulate operation plans (LIVE UPDATES, VIDEO)”, „Vice News: The invasion of Ukraine (dispatch twenty-seven)”), v nichž donbaskou milici nálepkoval jako „teroristy”.

Obvykle tak činil skrze výraz „protiteroristická operace”, od nějž se, až na výjimky, žádným způsobem nedistancoval.

ČT tedy na jednu stranu referovala o ruských médiích jako o prodloužené ruce „Kremlu”, leč na druhou stranu věnovala článek postojům ředitele stanice, která převzala i jeden z nejpochybnějších kyjevských výrazů.

Takové jednání lze jen obtížně hodnotit jinak než jako porušení imperativu vyváženosti.

27. 4. Jak uvedla např. agentura Interfax-Ukrajina („*Во Львові парад вишиванок, посвящений годовщині створення дивізії СС „Галичина, пройшов без інцидентів*”), ve Lvově proběhla akce, která připomínala 71. výročí založení divize SS Galicia.

O tři dny později informoval např. server IBT („*Ukraine Crisis: Masked Far-Right Activists Carrying Flaming Torches Fight in Kiev*”) o pochodňovém průvodu v Kyjevě, který vedl ke střetům se „sebeobranou Majdanu”.

Přestože pochodňové průvody a akce připomínající založení divizí SS nejsou v evropských městech příliš častým jevem a přestože stojí v protikladu k všeobecně přijímanému pohledu na nacismus, nevěnovala těmto akcím ČT žádný článek.

30. 4. Server McClatchy DC se zaměřil na otázku, čeho přesně se mělo týkat chystané referendum na východě země („*Donetsk referendum wording mentions neither Ukraine nor Russia*”). Oslovení organizátoři si dle serveru nebyli jisti.

Jeden z nich uvedl, že hlavním cílem je přesvědčit Kyjev, aby naslouchal regionu. Dle místního zastupitele N. Zagarujka by k referendu vůbec nemuselo dojít, kdyby Kyjev uznal ruštinu jako druhý oficiální jazyk v zemi a kdyby Doněck získal více kontroly nad daněmi,

kteří jsou v oblasti vybírány. Dle oslovených analytiků a expertů bylo cílem referenda spíše posílení vyjednávací pozice regionu vůči Kyjevu, nikoliv připojení k Rusku.

Tyto skutečnosti tedy do značné míry zpochybňovaly opodstatněnost všeobecně užívané nálepky „proruský separatista“. ČT jim však žádný vlastní článek nevěnovala.

Během března i dubna ČT věnovala nespočet článků různým tvrzením, která vytvářela dojem, že ze strany Ruska hrozí vojenská intervence. Na začátku března věnovala ČT článek infografice, v níž srovnávala sílu ruské a ukrajinské armády („*Ukrajinská armáda by proti Rusům neměla šanci*“). Taková srovnání se běžně užívají, když bezprostředně hrozí vojenský konflikt.

A dále ČT během března a dubna ČT věnovala rozsáhlý prostor tvrzením, dle kterých bezprostředně hrozila či již dokonce probíhala ruská vojenská intervence. Konkrétně se jedná o články:

- 1) „*Rusko prý plánuje další invazi na Ukrajině. Ta evakuuje vojáky z Krymu*” (20. 3.)
- 2) „*K útoku na Ukrajinu se podle Kyjeva chystá už 100 tisíc ruských vojáků*” (27. 3.)
- 3) „*Brousí si Putin zuby na další státy?*” (31. 3.)
- 4) „*Rusko může obsadit cíle na Ukrajině do pěti dnů, varoval velitel NATO*” (2. 4.)
- 5) „*Doněck jako Krym? Vše se podle právníka Balaše opakuje*” (7. 4.)
- 6) „*Ozerov: Putin může vyslat vojáky na jihovýchod Ukrajiny kdykoli*” (8. 4.)
- 7) „*Ruské tanky mohou být na obzoru, ukrajinští Češi obavy nemají*” (11. 4.)
- 8) „*Ukrajínští domobranci? Jsou vojensky organizovaní a pletou si radnici s operou*” (14. 4.)
- 9) „*Vměšování Moskvy? Kyjev předloží v Ženevě důkazy*” (16. 4.)
- 10) „*Záminka pro invazi? Moskva prý plánuje zabít až stovky Ukrajinců*” (16. 4.)
- 11) „*Tisíce ruských vojáků u hranic s Ukrajinou? Prevence, říká mluvčí Kremlu*” (19. 4.)
- 12) „*Američané mají fotky jako důkaz účasti ruských vojáků na Ukrajině*” (22. 4.)
- 13) „*Kyjev zasahuje proti separatistům, Lavrov pohrozil vojenskou reakcí*” (23. 4.)
- 14) „*Východní partnerství doporučilo Rusku, ať stáhne vojska*” (25. 4.)
- 15) „*Rusko chce vyvolat třetí světovou, varuje Kyjev*” (25. 4.)
- 16) „*Nad Ukrajinu pronikala podle Pentagonu ruská letadla*” (26. 4.)
- 17) „*Ukrajina v bojové pohotovosti, podle Turčynova hrozí válka s Ruskem*” (30. 4.)

Naproti tomu prostor poskytnutý pro odlišná stanoviska byl podstatně menší:

- 1) „*Rusko prý k ukrajinským hranicím armádu neposílá*” (12. 3.)
- 2) „*Ruští vojáci se pomalu stahují od hranic s Ukrajinou*” (31. 3.)
- 3) „*Pazderka: Moskvě chaos vyhovuje, nepotřebuje zasahovat*” (14. 4.)
- 4) „*Rusko dovolí Čechům a Američanům pozorovací let nad svým územím*” (21. 4.)

Jedné straně tedy bylo věnováno 82% relevantních článků.

Zatímco ČT věnovala články i vyjádřením zcela nedůvěryhodných zdrojů (viz výše), nevěnovala žádný článek např. vyjádření G. Alafuzoffa, ředitele rozvědky při vojenském štábu EU, který pro finskou veřejnoprávní stanici uvedl, že Rusko nemá žádný zájem na zisku jihovýchodní Ukrajiny a že v tamních událostech nehraje ani rozhodující roli („*EU:n tiedustelupäällikkö: Venäjän etu ei ole edetä Ukrainaan*”).

Obdobně ČT nevěnovala žádný článek argumentaci ruského ministerstva zahraničí z 28. března („*Comment by the official representative of the Ministry of Foreign Affairs of Russia, Alexander Lukashevich, regarding the statements about the ‚concentration‘ of Russian armed forces in the regions bordering Ukraine*”).

Ministerstvo především argumentovalo čtyřmi březnovými mezinárodními inspekcemi (jichž se účastnili zástupci Lotyšska, Německa, Švýcarska, Finka, Estonska, Belgie, Francie a „Ukrajiny”), které dle něj nenašly žádné stopy přípravy agrese či neohlášených vojenských akcí.

I „ukrajinská” inspekce, která navštívila Bělgorodskou oblast, prý nezaznamenala žádnou rozsáhlou vojenskou aktivitu. Také pozorovatelské lety nad Ruskem dle ministerstva nezaznamenaly žádnou rozsáhlou koncentraci ozbrojených sil.

Případně ČT mohla informovat o reportáži stanice NBC („*Tour of Ukraine-Russia Border Finds No Signs of Military Buildup*”), jejíž autor nenašel v pohraničí žádné jasné důkazy údajně připravované invaze.

Konkrétně nenalezl žádnou koncentraci sil v oblastech, kudu by armáda patrně musela projít. Činnost na vojenských základnách dle jeho mínění nevybočovala z běžné rutiny a oslovení Rusové byli přesvědčeni, že vláda vojenský zásah neplánuje.

Nebo ČT mohla věnovat článek vyjádření K. Zillikenského, vedoucího mise OBSE v Doněcku, pro Echo Moskvy („*Эхо Москвы: Персоны/Клаус Цилликенс*”). Na otázku o přítomnosti ruských vojáků odpověděl, že existují určité náznaky o přítomnosti zahraničních konzultantů na území Ukrajiny, ale žádné skutečné důkazy.

Žádného článku se také nedočkal fakt, že ani desítky tisíc vojáků, které se dle NATO nacházely „u hranic” (viz výše), nebyly dostatečně velkou silou k provádění operací na rozsáhlejších územích.

ČT tedy věnovala rozsáhlý prostor článkům, které svými titulky vytvářely dojem, že bezprostředně hrozí či již probíhá vojenská operace. Prostor pro jiné relevantní názory, fakta a souvislosti byl naproti tomu nesrovnatelně menší.

Nejeden z uvedených článků navíc byl v rozporu s povinnostmi ČT (viz ostatní části stížnosti). Vzhledem k výše uvedenému je tedy třeba hodnotit přístup ČT jako zcela nevyvážený.

Především v článcích z 23. 3. („*Česko je připraveno poskytnout gripeny k ochraně států na východě Evropy*”), 16. 4. („*Reakce na Ukrajinu: NATO posílí ve vzduchu, na vodě i na zemi*”), 18. 4. („*Reakce na ukrajinskou krizi: Česko nabízí NATO gripeny a 300 vojáků*”) a 19. 4. („*Reakce na kroky Moskvy: Do Polska pojedou američtí vojáci*”) ČT hovořila o posilování vojenské přítomnosti zemí NATO skrze jeho vlastní rétoriku (tedy užíváním výrazů typu „reakce”, „poskytnutí ochrany” či „posílení obrany”). Subjektivní tvrzení tedy vydávala za objektivní fakt.

Co víc, ČT používala rétoriku NATO i při informování o (údajném) posilování vojenské přítomnosti Ruska. V tomto případě se však nejednalo o „reakci”, „obranu” či „ochranu”, nýbrž o „přípravu další invaze” (viz výše). Jedinou výjimkou z tohoto pravidla byl článek z 14. 3. („*Rusko pořádá manévry ve Středozemním moři, jeho stíhačky chrání Minsk*”).

Pro názornost uveďme, že při aplikování stejných „standardů žurnalistiky”, leč ve prospěch jiné strany, by bylo možné použít titulky typu „Reakce na kroky NATO/Kyjeva: Posádky v Rostovské oblasti budou posíleny”.

ČT tedy vydávala subjektivní tvrzení za objektivní fakt a podobné události prezentovala opačným způsobem. Obojí je v rozporu s povinností vytvářet objektivní, vyvážené a všestranné zpravodajství.

Během dubna i v jiných měsících (viz ostatní části stížnosti) se ČT snažila skandalizovat různé výroky či údajné změny argumentace tím, že je označovala za „přiznání“ či jiným způsobem dávala najevo, že konkrétní informace měla být daným subjektem dosud utajována.

ČT tak nejen nezdědala činila na základě nepravdivých informací a skrze překrucování výroků (viz příslušné části stížnosti), ale byla v tomto výběru také vysoce selektivní, jelikož se takto snažila „nachytat“ výlučně ruské a donbaské politiky či média.

Naproti tomu ČT nevěnovala žádné články náhlé změně argumentace řady politiků z druhé strany (včetně českých). Především během února tito politici:

- tvrdili, že za násilí je odpovědná výlučně či převážně vláda
- odsuzovali nasazení pořádkové policie
- nevěnovali žádnou či řádnou pozornost porušování ústavy a jiných zákonů ze strany tehdejší opozice
- přehlíželi či bagatelizovali existenci a činnost protivládních ozbrojených skupin
- vůči představitelům ukrajinské vlády uvalili sankce a dalšími způsoby oslabovali její pozici

Naproti tomu po svržení vlády se přístup zcela změnil:

- zatímco Janukovyčova vláda byla odsuzována a sankcionována za nasazení policie, rozhodnutí Kyjeva nasadit vůči opozici rovnou armádu a polovojenské jednotky bylo naopak podporováno (nemluvě o přehlížení/bagatelizaci takových jevů, jako bylo vyhrožování a fyzické útoky vůči nepohodlným osobám)
- zatímco násilné a protiústavní uchvácení moci bylo plně podpořeno, následující vyhlášení nezávislosti Krymu bylo odsouzeno s tím, že je prý v rozporu s ústavou a zákony
- zatímco činnost ozbrojených skupin na severozápadě země byla přehlížena a de facto podporována (přinejmenším oslabováním pozice vlády), činnost ozbrojených skupin na jihovýchodě byla zdůrazňována a odsuzována

- zatímco za V. Janukovyče se západní politici vměšovali do ukrajinských záležitostí - ať již veřejně či neveřejně² - po svržení vlády vměšování začali označovat za nepřijatelné

Představitelé EU také tolerovali okamžité porušení dohody o volbách, ústavních změnách a odevzdání zbraní ze strany tehdejší opozice, přestože dohoda byla podepsána za jejich přítomnosti a na jejich nátlak.

Představitelé EU též spolupracovali s kyjevskou vládou, v níž mimo jiné zasedali členové strany Svoboda, o níž Evropský parlament o zhruba rok dříve prohlásil, že vyznává postoje, které jsou v „rozporu se základními hodnotami a zásadami EU“ a tudíž by se s ní ukrajinské „prodemokratické strany“ neměly spojovat (viz již zmíněné „*Usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2012 o situaci na Ukrajině*“).

Sankce též byly uvalovány opačným směrem než před svržení V. Janukovyče.

ČT přesto těmto uvedeným (ani žádným jiným) případům náhlé změny argumentace, postojů a chování obecně nevěnovala ani jeden zpravodajský článek.

ČT se tedy na jednu stranu snažila (a to i za cenu překrucování výroků, viz ostatní části stížnosti) „nachytat“ představitele ruské a donbaské strany, leč neviděla potřebu přistupovat stejným způsobem též k americkým a unijním politikům (včetně těch z ČR). Takový rozdílný přístup lze jen obtížně považovat za znak objektivity či vyváženosti.

Zatímco během února ČT dávala rozsáhlý prostor tehdejší opozici, aby prezentovala svůj úhel pohledu (viz únorová část stížnosti), opozici na jihovýchodě země během dubna ani později žádný srovnatelný prostor nevěnovala. ČT ani řádně nepřipomínala, jaké důvody vytvářely či prohlubovaly odpor části obyvatelstva vůči Kyjevu.

Tedy:

- svržení vlády v důsledku činnosti ozbrojenců v ulicích a protiústavního jednání parlamentu (viz únorová část stížnosti)

² Jako příklad neveřejného vměšování lze uvést např. zachycený telefonát mezi V. Nuland a G. Pyattem. Méně známé, ale o to závažnější informace přinesl také článek NYT v lednu roku 2015. Dle článku G. Pyatt a evropští vyslanci koordinovali pohyb zbraní, které byly získány ve lvovské zbrojnici. Konkrétně naléhali na A. Parubije, aby se zbraně nedostaly do Kyjeva, viz „*Ukraine Leader Was Defeated Even Before He Was Ousted*“.

- okamžité porušení dohody z 21. února mezi vládou a opozicí, která byla podepsána za přispění ministrů Německa, Francie, Polska a ruského vyslance a která především stanovila, že má dojít k ústavním změnám, předčasným volbám a odevzdání nelegálně držených zbraní (viz únorová část stížnosti)
- jednání parlamentu, který několik hodin po převratu hlasoval pro zrušení ruštiny jakožto úředního jazyka v oblastech, kde jí hovořilo alespoň 10% obyvatelstva (viz únorová část stížnosti)
- výhrůžky, fyzické útoky a jiné formy perzekuce vůči lidem, jejichž jednání či politické smýšlení bylo shledáno nežádoucím; konkrétně např. vůči členům komunistické strany a Strany regionů, řediteli státní televize, kandidátům na prezidenta a podobně (viz ostatní části stížnosti)
- skutečnost, že se moci v Kyjevě chopili také lidé spojení s organizacemi, které byly i „proevropskými/západními” zdroji (typu Evropského parlamentu či BBC) dříve označeny za xenofobní, rasistické, ultranacionalistické, šovinistické či neonacistické (viz únorová část stížnosti)
- výroky o věšení, použití jaderných zbraních a spáleném poli (viz březnová část stížnosti)
- snaha nezústat napospas ozbrojeným formacím Právého sektoru či jiných organizací, které od února působily především na severozápadě země a které byly později použity při snaze Kyjeva získat kontrolu nad jihovýchodem země (viz ostatní části stížnosti),
- události v Oděse z 2. května

Namísto řádného uvedení a průběžného připomínání výše uvedených možných motivací ČT opozici na jihovýchodně země již v únoru začala nálepkovat jako „proruské separatisty/povstalce/ozbrojence/demonstranty/radikály”.

Není přitom důvod domnívat se, že by údajná „proruskost” byla silnějším motivem než výše uvedené faktory (viz též dále).

Většinu uvedených skutečností navíc ČT nejenže nepřipomínala, ale naopak je bagatelizovala či ignorovala. Jednání ČT tedy nebylo ani objektivní, vyvážené či všestranné, ani nevytvářelo podmínky pro svobodnou tvorbu názorů.

4.3 Nálepkování

Jak již bylo částečně zmíněno výše, platí, že během dubna ČT události na jihovýchodě země, které nápadně připomínaly únorové události na severozápadě, označovala výrazně odlišnými pojmy. Názorně to lze ukázat na následujících fotografiích.

Vlevo jsou fotky, které byly v únoru pořízeny především v Kyjevě (kde, nutno říct, byla situace patrně více pod kontrolou než v některých jiných městech). V jednom případě je také použita fotografie z Rovna. Jsou na nich zachyceny osoby, které ČT převážně souhrnně nálepkovala jako „demonstranty” či „aktivisty” a které vykreslovala jako oběti represivního režimu (viz únorová část stížnosti).

Vpravo jsou fotky, které byly pořízeny několik dní před 16. dubnem³ a které zobrazují především situaci ve Slavjansku a také v Doněcku, Luhansku a Horlivce. Jsou na nich zachyceny osoby, které ČT převážně souhrnně nálepkovala jako „povstalce”, „ozbrojence”, „separatisty” či „radikály” (ač existovaly výjimky, např. nesmyslně použitý výraz „demonstrant” v prvním odstavci článku „*Jaceňuk federalizaci odmítá. Vládli by prý ,malí Janukovyčové*”).

V některých případech také ČT tyto osoby označila za „teroristy” nebo je vykreslovala coby pravděpodobné ruské agenty či příslušníky ruských speciálních sil.

³ 16. duben byl zvolen, jelikož se jedná o den, kdy se donbaským Ukrajincům podařilo získat několik obrněných vozidel, které proti nim vyslal Kyjev („*Na východ Ukrajiny dorazila obrněná vozidla s ruskými vlajkami*”). Nejpozději tehdy, pokud jde o dosažitelnost výzbroje, tím tedy situace donbaské opozice přestala být srovnatelná s únorovou situací na severozápadě země. Proti tehdejšímu povstání totiž Janukovyčova vláda, kterou ČT vykreslovala jako represivní režim (viz únorová část stížnosti), armádu nenasadila.

zdroj: Aktuality („Foto: Ukrajinské peklo. Kyjev sa zmenil na pohrebisko”), Al Jazeera („Will stark economic pragmatism backfire on Ukraine?”), Atlantic („Bloody Battles in Kiev”), ČT („Krvavý čtvrtek v Kyjevě: Zemřely desítky lidí” + „Turčynov nabídl radikálům amnestii, musí ale ustoupit”), Daily Mail („Amid the chaos of Kiev unrest, protester proposes to girlfriend... while wearing a helmet, balaclava and bullet-proof jacket” + „Flames of hate in Kiev: 25 DEAD as Ukrainian protesters armed with rocks, Molotov cocktails and even crossbows clash with police” + „Kiev government to deploy troops in Ukraine's east” + „Eastern Ukraine braced for 'full-scale' military action as deadline for pro-Russian separatists to lay down firearms passes with no sign of them complying”), Ekstra Bladet („FAKTA: Forstå konflikten i Ukraine på tre minutter”), Huffington Post („Putin: NATO Enlargement Pushed Russia To Annex Crimea”), Kyiv Post („Protesters settle into new,

reinforced protest camp on Feb. 21”), Le Monde („*Le chaos à Kiev en 16 images*”), Lidovky („*Slavjansk hlásí mrtvé. Začala protiteroristická akce, varuje ministr*”), Pravda („*Vojna sa nevyhlasuje. Putin ju už vedie*”), RIA Novosti („*События на востоке Украины 14 апреля. Онлайн-репортаж*”), Рівне вечірне („*Плакали всі*”)

Jednotlivé skupiny se podobaly nejen svým vzhledem, ale také svými činy. Obě si dokázaly opatřit zbraně, obě obsazovaly úřední budovy a v obou případech došlo k vyhlášení nezávislosti na Kyjevu (což ČT v případě severozápadu země označila za „vypovězení poslušnosti” či „vyhlášení politické autonomie”, zatímco v případě východu země obvykle pracovala s pojmem „proruský separatismus”, viz únorová část stížnosti).

Ani v jednom případě není celkový počet vyzbrojených jedinců znám. Odzbrojit se však nepodařilo ani jednu ze skupin.

Hlavní odlišnost spočívala ve skutečnosti, že v únoru bylo povstání vedeno proti zavedené vládě, zatímco donbaská opozice zahájila ozbrojený odpor teprve po únorovém svržení této vlády.

V případě Donbasu se tedy nejednalo o odpor vůči zavedené vládě, ale o odpor vůči těm, kteří zavedenou vládu svrhli. Ti se sice prohlásili za vládu celé země, leč tou nebyli ani z hlediska ústavy, ani z hlediska reálné moci (viz předchozí části).

Definici povstání (= ozbrojený odpor vůči vládě či jinému dosavadnímu držiteli moci) tedy výrazně více odpovídá únorové dění na severozápadě země.

Vzhledem ke skutečnosti, že brzy po jeho zahájení došlo k náhlému a protiprávnímu uchopení moci, které bylo provedeno poměrně malým počtem osob (tj. ozbrojenci v ulicích, poslanci v parlamentu a patrně i některými oligarchy), z nichž část byla součástí mocenského aparátu, lze hovořit také o puči. Respektive o ne zcela úspěšném puči, jelikož se nepovedlo ovládnout celou zemi.

Namísto řádného užívání pojmů „povstání” či „puč” však ČT únorové události nejednou označila za „demonstraci” či „revoluci” (viz např. „*PODÍVEJTE SE: Člověk v tísní fotil ukrajinskou revoluci*”, „*Smrti unikla o vlásek. Mladá Ukrajinka se stala symbolem revoluce*”, „*Krev na Majdanu. Ukrajinské umění zachycuje revoluci*”, atd.).

Pojem „demonstrace” již byl uveden na pravou míru. Slovo „revoluce” prioritně označuje rychlou a zásadní změnu politického systému, tedy takovou změnu, kdy se moc přesune k

druhově podstatně odlišným subjektům (např. v důsledku zrušení vlády jedné strany či v důsledku svržení absolutismu a předání moci parlamentu nebo v důsledku svržení koloniální nadvlády a předání moci dosud kolonizovaným národům, atd.).

Ovšem není zřejmé, že by k jakékoliv obdobně výrazné mocenské změně na Ukrajině došlo.

Naopak:

- žádným viditelným způsobem nebyla oslabena moc oligarchů
- právě naopak z řad oligarchů byli vybíráni gubernátoři a jiní politici (v čele s P. Porošenkem) a navíc vznikly a nepokrytě fungovaly ozbrojené skupiny napojené na oligarchy
- žádným viditelným způsobem nebyla posílena reálná moc lidu
- z hlediska ústavy došlo pouze k určitému oslabení kompetencí prezidenta ve prospěch parlamentu, což však nelze s uvedenými příklady revolučních změn srovnávat (naopak lze uvést, že jen málokdo by tvrdil, že např. výrazné posílení kompetencí francouzského prezidenta na konci 50. let či výrazné oslabení kompetencí finského prezidenta v 90. letech představovalo revoluci)
- změnu zahraniční politiky nelze považovat za mocenskou změnu, tím méně za výraznou změnu, což však nelze s uvedenými příklady revolučních změn srovnávat

ČT tedy k popisu událostí používala nevhodné výrazy.

Podobné události navíc označovala výrazně odlišnými nálepkami (činnost „demonstrantů/aktivistů“ x činnosti „separatistů“, „ozbrojenců“, „povstalců“, „radikálů“ nebo „teroristů“), které navíc příliš neodpovídaly realitě (pojem „demonstrant“ je rozebrán v únorové části, pojem „separatista“ především v květnové části).

Pojmy „povstalec/povstání“ pak z výše uvedených důvodů lépe odpovídají únorovému dění, nikoliv následným událostem na jihovýchodě.

Namísto náležité reflexe výše uvedených skutečností a přinášení objektivního a nejpresnějšího možného zpravodajství tedy ČT i v tomto případě přebírala rétoriku a postoje určitých vlád, což je v rozporu s jejími povinnostmi.

Výše uvedené nálepkování, společně s řadou dalších popsaných pochybení, mělo samozřejmě nezanedbatelný vliv na vnímání situace. Během února ČT situaci vykreslovala jako konflikt

mezi „demonstranty” na straně jedné a „represivním režimem” na straně druhé (viz příslušná kapitola).

Kdyby tedy vláda V. Janukovyče na „odmítnutí poslušnosti” reagovala nasazením armády (z kteréhožto záměru ji tehdy obviňoval A. Jaceňuk, viz „*Ukrajinská opozice: Zásah armády je ,velmi pravděpodobný‘*”), byla by situace vnímána jako snaha „represivního režimu” udržet se u moci i za cenu postřílení („neozbrojených”) „demonstrantů”.

Naproti tomu od března, jak vyplývá z předchozích částí, ČT situaci vykreslovala jako konflikt „ukrajinské vlády” s:

- ruskou armádou, která může každým dnem vpadnout do země
- ruskými agenty či vojáky v utajení, kteří aktivně rozvracejí zemi
- proruskými separatisty/ozbrojenci/povstalci/radikály/teroristy, kteří perzekuuji Židy a Romy, kteří se neštítí brát rukojmí, kteří odmítají plnit ženevské prohlášení a kteří se chtějí po vzoru Krymu připojit k Rusku

Jak již bylo uvedeno, žádný z těchto bodů nebyl doložen.

V důsledku výše uvedeného tedy ČT vytvářela falešný dojem, že nasazení armády (a jiných ozbrojených sil) proti donbaské opozici je pochopitelným krokem legitimní vlády, která se snaží bránit svou zemi proti vnější agresi.

ČT tedy vytvořila obraz, který byl v souladu se záměry Kyjeva. Vytvořila ho řadou konkrétních kroků, kterými porušila své povinnosti (viz příslušné části stížnosti). Je tedy třeba konstatovat, že ČT při plnění svých povinností v tomto případě zcela selhala.

5. Květen (2014)

5.1 Nepravdy, polopravdy a nedoložená tvrzení

Od 25. 4. do 3. 5. ČT vydala řadu článků, v nichž tvrdila, že ve Slavjansku byli zadrženi pozorovatelé ze zemí OBSE („*Ve Slavjansku zadrželi sedm pozorovatelů OBSE, je mezi nimi i Čech*”, „*Pozorovatelé OBSE jsou drženi v nelidských podmínkách*”, „*Separatisté ve Slavjansku propustili prvního člena mise OBSE*”, „*Zadržet kontrolory ze zemí OBSE prý přikázala ruská vojenská rozvědka*”, „*Ukrajina má plán, jak ,okamžitě‘ osvobodit*”).

pozorovatele”, „*Prvních osm hodin bylo nejhorších, říká propuštěný český rukojmí*”, „*Zadržování evropských pozorovatelů jsou volní a míří do Berlína*”).

Jak však bylo možné nalézt hlouběji v článcích, součástí jejich týmu bylo též 5 dalších osob, které ČT označovala buď jako příslušníky „ukrajinské armády”, nebo jako příslušníky tajné služby SBU (ČT tuto skutečnost zmínila jednou větou ve třetím odstavci článku „*Ve Slavjansku zadrželi sedm pozorovatelů OBSE, je mezi nimi i Čech*”, jednou větou v šestém odstavci článku „*Pozorovatelé OBSE jsou drženi v nelidských podmínkách*”, jednou větou v rámečku mezi pátým a šestým odstavcem článku „*Separatisté ve Slavjansku propustili prvního člena mise OBSE*”, jednou větou v devátém odstavci článku „*Ukrajina má plán, jak ,okamžitě‘ osvobodit pozorovatele*” a jednou větou v šestém odstavci článku „*Zadržování evropských pozorovatelů jsou volní a míří do Berlína*”).

V titulcích či prvních odstavcích tato informace zmíněna nebyla.

Přítomnost příslušníků kyjevské tajné služby či ozbrojených sil je přitom zcela klíčová. Když tito pronikli na území kontrolované slavjanskou milicí, nebylo možné očekávat nic jiného, než že se je milice pokusí přinejmenším zatknout a že bude podezřívát i ty, kteří s nimi cestovali.

Přesto tuto zásadní informaci ČT neuváděla vůbec nebo ji uvedla až hlouběji v článcích - a i tehdy tomuto zásadnímu faktu věnovala jen několik slov. Naproti tomu v titulcích a prvních odstavcích psala výlučně o pozorovatelích, jako kdyby nikdo další přítomen nebyl. Jedná se tedy o polopravdu. Opomenutím a bagatelizováním klíčové informace tedy ČT porušila své povinnosti.

Kromě zvýhodnění Kyjeva skrze bagatelizaci informace, která ukazovala na jeho vinu, navíc ČT věnovala velký prostor kyjevským tvrzením. Konkrétně jim věnovala tři ze sedmi článků („*Pozorovatelé OBSE jsou drženi v nelidských podmínkách*”, „*Zadržet kontrolory ze země OBSE prý přikázala ruská vojenská rozvědka*”, „*Ukrajina má plán, jak ,okamžitě‘ osvobodit pozorovatele*”).

ČT se od tvrzení Kyjeva navíc ani řádně nedistancovala, ani je neověřila. Zvýhodněním jedné strany a porušením imperativu vyváženosti a všestrannosti tedy porušila své povinnosti.

V neposlední řadě ČT přijala kyjevský postoj a tvrdila, že zadržené osoby jsou „rukojmí” (čtvrtý odstavec článku „*Ve Slavjansku zadrželi sedm pozorovatelů OBSE, je mezi nimi i Čech*”, první a druhý odstavec článku „*Ve Slavjansku zadrželi sedm pozorovatelů OBSE, je*

mezi nimi i Čech”, titulek, druhý, devátý a třináctý odstavec článku „*Prvních osm hodin bylo nejhorsích, říká propuštěný český rukojmí*”).

Jak již bylo uvedeno v dubnové části stížnosti, termínem „rukojmí” je označována osoba, která byla protiprávně zadržena za účelem vynucení si nějakého prospěchu. Že se jedná o tento případ, ČT nijak nedoložila.

Naopak. Dle dostupných zpráv před svým zjetím skupina vjela na území kontrolované slavjanskou milicí, byla označena za špiony a proto - nikoliv kvůli apriorní snaze vynutit si prospěch následným propuštěním - byli členové skupiny zajati a zadržováni.

Vzhledem k přítomnosti příslušníků kyjevských ozbrojených sil či kontrarozvědky je takové jednání pochopitelné. Označení zadržovaných osob za „rukojmí” je tedy nejen nedoložené, ale pravděpodobně i nepravdivé.

Vzhledem k výše uvedenému je tedy třeba konstatovat, že ČT při plnění svých povinností v tomto případě zcela selhala.

1. 5. ČT v prvním odstavci článku „*V Doněcku vzali útokem prokuraturu, Kyjev obnovil brannou povinnost*” tvrdila, že v Doněcku „proruší demonstranti” zaútočili na budovu prokuratury.

Jak je ovšem uvedeno v únorové části stížnosti, pojmy „demonstrace” či „demonstrant” ve svém běžném smyslu označují poněkud odlišnou činnost, než jaká je v článku popsána. Označení „demonstrant” je proto hodnoceno jako nepravdivé.

3. 5. ČT v titulku tvrdila, že „Moskva” ohodnotila události v Oděse jakožto novou Osvětim a čin fašistických pohrobků („*Moskva o páteční tragédii v Oděse: Nová Osvětim a čin fašistických pohrobků*”).

Jak se ukázalo dále v článku, o Osvětimi hovořil poslanec Leonid Sluckij. Dle dostupných informací je tento poslanec členem opoziční Liberálně demokratické strany. O potomcích fašistů mluvil poslanec za vládní Jednotné Rusko F. Klincevič.

V titulku uváděné hodnocení nebylo tedy postojem ruské vlády („Moskvy“), jak tvrdila ČT, ale pouze dvou poslanců. Výroky dvou poslanců, z nichž jeden se navíc nachází v opozici, nelze zaměňovat za postoj vlády. V titulku uváděné tvrzení je tedy hodnoceno jako nepravdivé.

4. 5. ČT vydala článek s titulkem „*Slavjansk obklíčili ukrajinští vojáci, na Krymu se hromadí ruská armáda*“. Tvrzení z titulku byla v rozšířené podobě zopakována i v prvním odstavci.

Především druhé tvrzení je problémové. ČT se odvolávala na jakési blíže neurčené kyjevské vojenské analytiky, kteří se prý v tomto smyslu vyjádřili. Ze zprávy nevyplývá, že by jejich tvrzení byla jakkoliv ověřena.

ČT ovšem tvrzení vydávala za fakt, čímž porušila své povinnosti.

5. 5. ČT vydala článek „*Ruští novináři dostali metál za ‚objektivní‘ informace o anexi Krymu*“.

Jak se však dále ukázalo, nejednalo se o ověřenou zprávu, ale pouze o tvrzení listu *Ведомости*, který se ve svém článku odvolával na anonymní zdroj, který prý viděl daný dekret (viz „*Владимир Путин наградил более 300 работников СМИ за «объективное освещение событий в Крыму»*“).

Vydáváním neověřené zprávy za objektivní a ověřený fakt tedy ČT porušila své povinnosti.

6. 5. ČT vydala článek s titulkem „*Rusko-ukrajinský konflikt na hudebním poli Eurovize*“. Článek vycházel z předpokladu, že existuje politický konflikt mezi Ukrajinou a Ruskem, což prý dávalo nový význam hudební soutěži.

Existence takového konfliktu však byla pouze deklarovaným postojem Kyjeva a některých dalších zemí, nikoliv faktem, který by byl doložen. Navíc Kyjev nebyl Ukrajina (viz ostatní části), takže ani případný konflikt mezi Kyjevem a Ruskem by nebylo možné zaměňovat za konflikt mezi Ukrajinou a Ruskem.

ČT tedy vydávala postoj Kyjeva za objektivní fakt, což je v rozporu s jejími povinnostmi.

11. 5. se v oblastech pod kontrolou Doněcku a Luhansku konalo referendum.

ČT v souvislosti s ním opakovaně, před referendem i po něm, tvrdila, že se hlasovalo o „nezávislosti“ či „samostatnosti“ (viz titulky či první odstavce článků *„Referendum plné zmatků i provokací: podle komise je 90 procent pro samostatnost“*, *„Putin vyzval separatisty k odložení referend. Ti jeho návrh zvaží“*, *„Ukrajínští separatisté referendum o nezávislosti neodloží“*, *„Turčynov: Referendum přinese sebedestrukci“*, *„V Doněcku žijí dva oddělené světy, říká Josef Pazderka“*, *„Doněcká a Luhanská oblast jednájí po referendu o spojení“*).

Takové tvrzení je ovšem poněkud problematické. Položená otázka zněla „Поддерживаете ли Вы Акт о государственной самостоятельности Донецкой/Луганской Народной Республики?“

Slovo „самостоятельность“ však nemusí znamenat nezávislost/samostatnost v tom smyslu, jak jsou tyto výrazy vnímány v češtině. Jak uvedl např. Washington Post (*„Ukraine’s rebels say they are seeking a mandate, not independence, in referendum“*), Guardian (*„East Ukraine goes to the polls for independence referendum“*) či Vice News (*„Eastern Ukrainians Vote for a New Uncertain Future in Rebel Organized Referendum“*), zvolené slovo může označovat plnohodnotnou nezávislost, sebeurčení i autonomii v rámci federace.

Předseda volební komise R. Ljagin navíc na tiskové konferenci uvedl, že „ano“ neznamená ani připojení k Rusku, ani vytvoření nezávislého státu, ani neznamená, že Doněcký region zůstane součástí Ukrajiny. Dle jeho slov „ano“ znamenalo potvrzení skutečnosti, že lidé nejsou spokojeni s aktuální situací a požadují změny.

ČT je dle čl. 5.6 svého Kodexu povinna dbát na přesnost a dle čl. 5.8 musí poskytovat pravdivý obraz skutečnosti (případně se pravdě maximálně přiblížit). ČT tedy byla povinna reflektovat také nejednoznačnost položené otázky.

Klíčové slovo měla přeložit spíše jako „samovláda“, případně ho nepřekládat vůbec (a upozorňovat diváky/čtenáře na nejednoznačnost pojmu).

Namísto podobné snahy přiblížit se maximálně skutečnosti se však ČT spíše maximálně přiblížila dříve vytvořenému obrazu, dle kterého byli doněčtí/luhanští Ukrajinci separatisty (viz také kapitola o nálepkování). Hrubě nepřesným zpravodajstvím tedy ČT porušila své povinnosti.

19. 5. a 21. 5. ČT vydala články „*NATO: Ruští vojáci zůstávají u hranic s Ukrajinou i přes Putinovy rozkazy*” a „*Ruská armáda u hranic s Ukrajinou teprve začíná balit*”.

V prvním odstavci prvního zmíněného článku se uvádí, že „Putin nařídil vojenským jednotkám u hranic s Ukrajinou, aby se okamžitě stáhly. Měly by ukončit manévry a vrátit se zpátky do svých domovských kasáren.”

V titulku druhého článku pak ČT obdobně psala o „armádě u hranic” a v prvním odstavci pak uváděla, že předmětem zájmu je odchod ruských jednotek od ukrajinských hranic.

Informace uváděné hlouběji v člancích však výše uvedená tvrzení nedokládají. Předně se v nich nepíše o jednotkách u hranic, ale o jednotkách v Rostovské, Bělgorodské a Brjanské oblasti. Tyto oblasti ovšem zahrnují území, které je vzdušnou čarou od hranic vzdáleno i více než 100 kilometrů (v případě Rostovské oblasti i násobně více).

Pro lepší ilustraci je vhodné uvést, že např. výcviková základna české armády ve Vyškově se nachází vzdušnou čarou 60 kilometrů od rakouských hranic a 50 kilometrů od slovenských hranic. A je součástí Jihomoravského kraje, který sousedí s oběma státy. Přesto by málokdo tvrdil, že tamní výcvik probíhá u hranic.

Dále je uvedeno, že se stažení týkalo jednotek, které se účastnily cvičení - nikoliv tedy všech, jak ČT sugerovala. V neposlední řadě se jednotky neměly stáhnout „od hranic”, ale na základny. Ty se však mohly nacházet blíže hranici než výcvikové prostory.

ČT tedy v titulcích a prvních odstavcích zaměňovala jednotky provádějící výcvik za všechny jednotky, regiony sousedící s Ukrajinou za oblasti blízko hranic a stažení na základny za stažení od hranic.

Její tvrzení tedy byla nepravdivá - v lepším případě zcela nedoložená - a každopádně velmi nepřesná. ČT tedy porušila své povinnosti.

20. 5. ČT v pořadu Události v čase 8:48-9:02 tvrdila, že Doněck „ovládl mírový protest proti separatistům, statisíce zaměstnanců k akci vyzval tamní nejbohatší podnikatel R. Achmetov. Auta v poledne vyjela do ulic, lidi zaplnili stadion Šachtaru Doněck.”

Kapacita zmíněného stadionu dle dostupných informací přesahovala 50.000 míst. ČT tvrdila, že byl stadion „zaplněn“, což doprovodila několika sestříhanými záběry, které ukazovaly plně obsazená místa. V předchozí větě ČT navíc tvrdila, že R. Achmetov vyzval k akci statisíce zaměstnanců.

Ve stejný den ČT též vydala článek „*Achmetov se postavil proti separatistům. Ti znárodní jeho podniky*“. Pod první odstavec bylo přiloženo video z pořadu Horizont. V čase 2:45-2:50 byly uvedeny archivní záběry zaplněného stadionu doněckého fotbalového týmu (že se jedná o archivní záběry, ovšem uvedeno nebylo).

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že ČT výslovně tvrdila (a dalšími způsoby sugerovala), že by stadion plně zaplněn.

Zprávu o Achmetovu kroku uvedla např. též BBC („*Ukrainian tycoon Rinat Akhmetov confronts rebellion*“), leč dle jejích zpráv se akce na stadionu účastnily pouze stovky lidí. Obsazeno tedy dle ní bylo jen zhruba 1% celkové kapacity stadionu. Nutno dodat, že tvrzení BBC potvrzují též veškeré dostupné fotky a videa z daného dne.

Tvrzení o zaplněném stadionu, které ČT doprovodila odpovídajícími záběry, je tedy třeba hodnotit jako nepravdivé.

V této souvislosti je též vhodné připomenout, že pod již rozebíraný článek „*Jsou to nacisté vedení Západem, popisují ruská média ukrajinskou vládu*“ ČT přiložila video, v němž mimo jiné tvrdila, že ruská média ve zprávách o příjezdu uprchlíků do Ruska ukazují záběry, které měly být pořízeny v jinou dobu, na jiném místě a v souvislosti s jinými událostmi. Tento údajný postup ČT prezentovala jako „další důkaz ruské propagandy“.

Kdyby tedy ČT řádně plnila svou povinnost přinášet nestranné a vyvážené zpravodajství, musela by vlastní práci taktéž prezentovat jako „další důkaz propagandy ČT“.

Nemluvě o skutečnosti, že není zřejmé, na základě čeho ČT soudila, že Doněck daná akce „ovládla“. ČT všehovšudy ukázala několik aut, několik lidí v ulicích, stadion zaplněný z jednoho procenta a neznámý počet zaměstnanců Achmetových podniků.

To na ovládnutí města, ve kterém před válkou bydlel téměř milion obyvatel, nestačí. Tvrzení o ovládnutí je tedy hodnoceno jako zcela nedoložené.

V neposlední řadě ČT akci označila za „mírový protest“. To je ovšem subjektivní nálepka. ČT tedy porušila svou povinnost přinášet nestranné zpravodajství.

Pojem „separatista“ je rozebrán dále.

22. 5. ČT vydala článek s titulkem „*NATO zaznamenalo pohyb ruských vojáků u hranic s Ukrajinou*“. Z článku však vyplývá, že se nejedná o potvrzený fakt, ale pouze o tvrzení představitelů NATO.

Ti však nebyli nezávislími pozorovateli, kteří by byli prioritně motivováni snahou zaznamenat, doložit a čestně prezentovat skutečnost, tudíž jejich tvrzení nelze bez řádného přezkoumání vydávat za objektivní a ověřený fakt, jak činila ČT.

Nemluvě o skutečnost, že ČT (tradičně) nerozlišovala mezi oblastmi blízko hranic a regiony sousedícími s Ukrajinou (viz výše).

ČT tedy výše uvedeným způsobem porušila své povinnosti.

25. 5. ČT v titulku uváděla, že se na „Ukrajíně“ volí prezident navzdory Rusku („*Rusku i separatistům navzdory: Ukrajina volí prezidenta*“). ČT si přitom protiřečí již od prvního odstavce, v němž je uvedeno, že ruský prezident uvedl, že bude respektovat jakýkoliv výsledek (v tomto duchu hovořil pro CNBC o dva dny dříve, viz „*CNBC Exclusive: CNBC Transcript: CNBC's Geoff Cutmore Speaks with Russian President Vladimir Putin Today*“).

A jak ČT informovala den po volbách, Rusko tak skutečně učinilo („*Moskva ukrajinské volby respektuje, EU a NATO to vítají*“).

Taktéž nebylo doloženo, že by Rusko volbám jakýmkoliv doloženým způsobem bránilo. Tvrzení, že se volby pořádají navzdory Rusku, tedy rozhodně není ověřeným a objektivním faktem, ale spíše subjektivní dojmem autora článku.

5.2 Opomíjení důležitých informací a nevyváženost obecně

Událostem v Oděse z 2. 5. se ČT věnovala především v článcích „*Na čtyři desítky mrtvých po nepokojích v Oděse*“ (2. 5.), „*Boje na Ukrajině pokračují, Oděsa truchlí. ‚Je to válka,‘ říká generál*“ (3. 5.), „*Hádka o Oděsu: Stáli za tragédií provokatéři, nebo extremisté?*“ (4. 5.),

„Mrtvé v Oděse prý někdo otrávil, v Mariupolu se znovu bojuje” (6. 5.), „Evropa zavírá oči před vlivem fašismu na Ukrajině, míní Lavrov” (7. 5.).

V prvních odstavcích tvrdila, že desítky lidí zemřeli „v důsledku potyček/po potyčkách mezi proruskými a ukrajinskými/proukrajinskými demonstranty” (2/3. 5.). 4. 5. tvrdila, že došlo k provokacím, „které vedly k útoku davu na sídlo protikyjevských vzbouřenců” a že došlo k potyčce, „která přerostla v boj o dům odborů a požár”. ČT zároveň uvedla, že dle ruských představitelů „šlo o útok ukrajinských extremistů”.

O nálepce „proruský” a „ukrajinský/Ukrajinec/Ukrajina” pojednává příslušná subkapitola.

Dále není zřejmé, jaké vzbouřence měla ČT 4. 5. na mysli. Ani výrazy „boj” či „potyčka” nejsou zrovna v souladu s dostupnými (a nesestříhanými) videi, fotkami či skutečností, že počet obětí byl výrazně asymetrický.⁴

Zvolené formulace dokonce mohly vytvářet falešný dojem, že požár vznikl „jen tak mimochodem” jako vedlejší efekt údajných bojů.

Po určitých změnách by přesto nekonkrétní, opatrný a polemický přístup, který ČT zvolila, bylo možné přijmout, kdyby se jednalo o zavedený standard.

Ovšem ten ČT obvykle příliš nevyznávala. Jak vyplývá z ostatních částí stížnosti, ČT naopak zcela běžně (obzvláště v titulcích) vydávala pouhá subjektivní tvrzení či nedoložená obvinění za objektivní a ověřený fakt.

Obzvláště se nelze ubránit srovnání s „informováním” o střelbě na Majdanu.

Jak je uvedeno v únorové části stížnosti a dále (viz příslušné části), ČT tehdy jednoznačně obvinila policii. A to především na základě několika manipulativně sestříhaných kamerových záběrů, jejichž průkaznost nebyla příliš vysoká a které byly v rozporu s jinými informacemi (které ČT měla k dispozici).

Své přímé obvinění ČT navíc umocňovala:

- průběžným bagatelizováním informací o existenci a činnosti ozbrojených skupin tehdejší opozice (a naopak vykreslováním police coby nástroje represivního režimu)
- nesmyslným užíváním pojmu „demonstrant”

⁴ Např. na nesestříhaném devítiminutovém videu na adrese bambuser.com/v/4585430 je patrné, že na budovu byly jednostranně vrhány zápalné bomby (a že budova začala hořet právě v místech, kam bomby dopadly).

- zdůrazňováním obětí na straně civilistů a bagatelizováním/zamlčováním informací o obětech na straně policie

Nemluvě o vydávání kyjevských tvrzení za objektivní a ověřený fakt.

Podobné události tedy ČT prezentovala výrazně odlišným způsobem. Zatímco ze střelby na Majdanu přímo obvinila tehdejší vládu a policii, o událostech v Oděse informovala mnohem opatrněji a navíc formulacemi, které jsou samy o sobě pochybné.

Odlišné způsoby informování však vedly ke stejnému výsledku, tedy zvýhodnění představitelů popřevratového Kyjeva. Rozdílným přístupem tedy ČT porušila obzvláště svou povinnost přinášet nestranné zpravodajství, které od ní vyžaduje zákon o ČT a Kodex.

3. 5. Deník New York Times vydal reportáž ze Slavjansku, jejíž autoři strávili více než týden mezi členy milice („*Behind the Masks in Ukraine, Many Faces of Rebellion*”). Shrnutí:

- členy milice byli Ukrajinci s blízkým vztahem k Rusku
- byli mezi nimi veteráni sovětské, ukrajinské a ruské armády, z nichž někteří měli rodiny na druhé straně hranice
- všichni projevovali hlubokou nedůvěru vůči Kyjevu a jeho spojencům, ovšem rozdílly panovaly v otázce, čeho chtěli dosáhnout (někteří byli zastánci federalizace, jiní se chtěli připojit k Rusku)
- v čele skupiny sto dvaceti mužů stál padesátník Jury, veterán z Afganistanu, kde sloužil jako velitel malé jednotky speciálních sil
 - 7. dubna se účastnil obsazení budovy SBU, o pět dní později vedl obsazení městské policejní stanice
 - tvrzením, že jeho operace řídí ruská tajná služba, se vysmál
 - na místě vlála ruská vlajka, leč jeho vztah k Rusku byl nejednoznačný
- skupinu tvořili dvacátníci i padesátníci
- všichni uváděli, že dříve sloužili v sovětské nebo ukrajinské armádě (jako pěšáci, výsadkáři, příslušníci speciálních sil či protiletadlových jednotek)
- jeden z členů řekl, že sloužil v ruské armádě, přičemž ukrajinské občanství získal před dvěma lety, do Doněckého regionu se však přestěhoval již v roce 1997

- jednotka byla disciplinovaná, její příslušníci pravidelně čistili zbraně a vyhýbali se alkoholu
- na obsazení státních budov neviděli nic špatného, jelikož „prozápadni demonstranti“ je obsazovali taky - a to již od podzimu
- jak však dodal bývalý výsadkář Maksim, tehdy takové činy Američané podporovali, zatímco následně reagovali opačně
 - zlomovým bodem pro něj byl únorový pokus kyjevského parlamentu zrušit ruštinu jakožto úřední jazyk na východě Ukrajiny
- přítomní odmítali, že by byli placeni Ruskem, oligarchy či kýmkoliv jiným
- tvrzení, že jim pomáhá ruská tajná služba, odmítli argumentem, že kdyby tomu tak bylo, měli by pořádné zbraně
 - jejich zbraně dle reportérů tvořily lovecké brokovnice i jeden ruční raketomet (ten si prý společně s dvanácti raketami koupili od kyjevských sil za 2.000 dolarů)
 - většina zbraní byla identická s těmi, které používaly kyjevské jednotky
 - mnoho z nich také jevílo známky značného opotřebení
 - zbraně si milice prý opatřila z policejních stanic, z ukořistěných obrněných vozidel a zbytek měla koupit od kyjevských sil (zda tomu tak skutečně bylo, nešlo ověřit)
- místní obyvatelé přinesli milici potraviny („Pro Kyjev jsme separatisti a teroristi, ale místní lidé nás považují za obránce a ochránce,“ řekl k tomu Jury)
- vztahy s místní policií jsou prý poměrně dobré

Reportáž končí připomenutím skutečnosti, že se členové skupiny neshodují v názoru, zda mají usilovat o federalizaci, secesi, nebo dobytí Kyjeva.

Uvedená reportáž tedy nabízí odpovědi na mnohé otázky, které ČT svou prací vytvářela (o koho se jedná, co chtějí, co nechtějí, kde vzali zbraně, proč se zdají být vojensky organizováni, atd.).

Dále mohla posloužit k vyvážení bezpočtu nedoložených a vyvrácených obvinění, kterým ČT poskytla rozsáhlý prostor (viz předchozí části stížnosti).

A v neposlední řadě reportáž pocházela od zdroje, který nelze podezírat z apriorních sympatií k těmto lidem (spíše naopak).

I přes uvedené důvody ČT nevěnovala reportáži žádný článek. Obdobně není ve zpravodajské sekci k nalezení žádná jiná reportáž, která by dosahovala kvalit uvedené reportáže.

Ve stejný den např. agentura UNN informovala („*Правый сектор*‘ *поймал самозванцев на одесском рынке ,7 километр*‘ *и проводит с ними ,воспитательные действия физического характера*‘”), že Pravý sektor v Oděse zajal několik „proruských banditů”, na nichž následně provedl „převýchovná opatření fyzického charakteru”.

Pravý sektor si prý zároveň vyhradil právo takto jednat i v dalších podobných případech.

Jinak řečeno, zpráva tvrdila, že Pravý sektor nastoloval v ulicích Oděsy vlastní představu pořádku. Přestože takové jednání nelze považovat za běžné a přestože ukazovalo sílu a sebevědomí této skupiny, nevěnovala mu ČT žádný článek.

5. 5. Ruské ministerstvo zahraničí vydalo Bílou knihu o porušování lidských práv a zásad právního státu na Ukrajině za období od listopadu 2013 po březen 2014 (viz „*Белая книга нарушений прав человека и принципа верховенства права на Украине*” nebo „*The White Book on violations of human rights and the rule of law in Ukraine*”).

Na základě monitoringu ukrajinského, ruského a západního tisku bylo sepsáno několik desítek stran, které měly shrnovat případy, které Rusko hodnotilo jako porušení práva na život, narušení veřejného pořádku, mučení a nelidské zacházení, vměšování se do vnitřních záležitostí suverénního státu, záměrné užívání násilí ze strany „mírumilovných demonstrantů”, porušování práva na svobodu myšlení a přesvědčení či jako diskriminaci na základě etnika či jazyka.

Přestože výrazně stručnějším i hůře doloženým tvrzením/obviněním ze strany představitelů EU a USA ČT články věnovala (viz např. „*Moskva chce na Krymu loutkový stát, obává se zahraničí*”, „*USA uvádějí na pravou míru Putinovy lži, podle Ruska jde o trapnou propagandu*”, „*O Ukrajině lžete, tvrdí USA. K ruským tvrzením uvádějí protiargumenty*” a jiné) a přestože lze Bílou knihu považovat za jedno z možných shrnutí části argumentace ruské strany, nevěnovala jí ČT jediný článek.

6. 5. Např. agentura UNIAN na základě vyjádření jednoho z poslanců uvedla, že komunističtí poslanci byli vyloučeni z jednání kyjevského parlamentu, jelikož výroky jejich předsedy byly shledány „pro-separatistickými” (viz „*Фракцію КПУ удалили из зала закрытого заседания Верховной Рады - депутат*”).

Přestože uvedené jednání lze považovat za příklad zvláště většiny a za projev netolerance vůči opozičním postojům, nevěnovala mu ČT žádný článek.

11. 5. Jak informoval např. Huffington Post („*Ukrainian National Guardsmen Fire On Crowd In Eastern Ukraine*”), několik desítek ozbrojených mužů, z nichž jeden se identifikoval jako příslušník Národní gardy, se pokusilo přerušit referendum v Krasnoarmejsku. Voliči se jali domáhat svého práva volit, v důsledku čehož byl nejméně jeden z nich postřelen.

ČT této informaci žádný článek nevěnovala. 25. 5. naproti tomu ČT v souvislosti s prezidentskými volbami vydala článek „*Separatisté demonstrují proti volbám, v Luhansku prý zastřelili členy komise*”, v níž ozbrojené narušení voleb ČT naopak zdůraznila.

Podobným událostem tedy ČT věnovala výrazně odlišný prostor.

Uvedený článek je však pro ČT problematický ještě v jedné oblasti. Uvádí v něm, že (oni) prý zastřelili členy komise. Podmětem je slovo „separatisté”. Dle titulku tedy „separatisté” zastřelili členy volební komise.

V prvním odstavci ČT dále uvedla, že se „separatisté” snaží hlasování na východě země zmařit a že více než polovinu volebních místností násilně obsadili.

K údajné střelbě v Luhansku (ve skutečnosti v desítky kilometrů vzdáleném Novoajdaru) se ČT vrátila v 5. odstavci, v němž uvedla, že podle „agentury RIA Novosti tam ozbrojenci postříleli členy volební komise.” Dále se již ČT k události nevyjádřila.

Jak však uvedl např. Týden („*Poprava, demonstrace. I tak na Ukrajině volilo přes 40 procent lidí*”), RIA Novosti sdělila poněkud více:

„Informaci o popravě členů volební komise ruské agentuře sdělili místní proruští aktivisté ze samozvané Luhanské lidové republiky. Vraždy se podle nich dopustili příslušníci praporu

Dněpr, který je součástí dobrovolnické Národní gardy podřízené ukrajinské vládě. Důvodem popravby měla být neochota členů volební komise otevřít hlasovací místnost.”

Výše uvedené ovšem zcela mění situaci. ČT se sice odvolávala na agenturu, ale její sdělení zcela překroutila. Nejprve v titulku tvrdila, že komise byla (prý) postřílena „separatisty”. Toto tvrzení následně podpořila v prvním odstavci. A nakonec v 5. odstavci ČT zamlčela klíčovou část zprávy.

Takové jednání vedlo k vytvoření nepravdivého obrazu a tedy k porušení povinností, jež jsou na ČT kladeny.

15. 5. Deník Guardian vydal reportáž o tzv. dobrovolnických jednotkách (viz „*Ukraine civil war fears mount as volunteer units take up arms*”). Konkrétně se reportáž zaměřila na prapor Donbas.

V jeho čele stál jistý S. Semenčenko. Všichni příslušníci praporu dle jeho slov získali bojové zkušenosti v ukrajinské či sovětské armádě a do praporu vstoupili dobrovolně. Dále uvedl, že nikdo z nich není placen ani státem, ani oligarchy. Zdrojem financí prý byly vlastní úspory a příspěvky od „vlastenců”.

S. Semenčenko se také vyjadřoval nedůvěřivě vůči armádě a Národní gardě, jelikož mělo dojít k případům, kdy jejich příslušníci namísto boje odevzdali zbraně a utekli.

Výcvik příslušníků praporu probíhal v dněpropetrovském regionu. Do boje mohli být příslušníci jednotky nasazeni i po pouhých padesáti hodinách výcviku.

Autoři reportáže uvedli, že takto krátký výcvik jde dle nich riskantní a připomněli nedávnou událost z Mariupolu, v němž členové Národní gardy při ústupu zastřelili nejméně osm civilistů.

Dle A. Parubije (viz únorová část stížnosti) sice byly všechny složky kyjevských ozbrojených sil koordinovány z jednoho centra, nicméně dle autorů „mnoho zdrojů z terénu” tvrdilo, že koordinace je ve skutečnosti slabá.

Autoři dále uvedli, že příslušníci takových praporů jednají způsobem, který by si normální armáda nedovolila. Jako příklad uvedli O. Ljaška, který tehdy zveřejnil video z výsledku doněckého ministra obrany I. Kakidzjanova, který byl oblečen pouze ve spodním prádle.

Na konci článku byl citován S. Semenčenko, dle kterého byli nepřátelé potomky zrádců, tajných policajtů a kolaborantů z druhé světové války, jelikož skuteční hrdinové by dle něho nemohli mít taková vnoučata.

V reportáži tedy byla uvedena řada důležitých informací - především fakt, že i na kyjevské straně vznikly soukromé milice (jejichž loajalita vůči centru nebyla patrně příliš vysoká), a dále skutečnost, že morálka části kyjevských ozbrojených sil byla považována za velmi nízkou.

Přesto ČT této ani žádné podobné reportáži nevěnovala žádný vlastní článek. Ještě podstatnější je však skutečnost, že ČT klíčové informace o existenci soukromých milic ani obecně příliš nereflektovala a kyjevské ozbrojené síly obvykle souhrnně označovala za „armádu“ či „vojáky“. Klasickou armádu se soukromými prapory však zaměňovat nelze (viz také subkapitola o nálepkování).

Ve stejný den ČT vydala článek „*Fico: Putin hrozí Evropě zastavením dodávek plynu*“. V prvním odstavci dále uvedla, že „Ruský prezident Vladimir Putin dnes sdělil několika evropským státům, že od června zastaví dodávky plynu do Evropy, pokud Ukrajina nesplatí svůj plynový dluh. Na bezpečnostní konferenci v Bratislavě to prohlásil slovenský premiér Robert Fico.“

Ficovo (údajné) vyjádření je ovšem v rozporu s realitou, jak bylo možné zjistit z obsahu samotného dopisu, který byl zveřejněn na stránkách úřadu prezidenta (viz „*Обращение к лидерам европейских государств по вопросу поставок и транзита российского газа через территорию Украины*“ nebo „*Message to the leaders of European countries regarding the supply and transit of Russian gas across the territory of Ukraine*“).

V dopise je uvedeno, že se situace kolem neplacení za plyn za poslední týdny zhoršila (Gazprom neobdržel žádné platby a celkový dluh tak narostl o více než polovinu) a že tedy od června bude (v souladu se smlouvou) na Ukrajinu dodáno pouze takové množství plynu, za které bude předem zapláceno. O zastavení dodávek do Evropy není v dopise ani slovo.

Skutečnost, že se o zastavení dodávek plynu do Evropy v dopise nepíše, ČT částečně zmínila teprve v poslední větě třetího odstavce („Výslovná zmínka o zastavení dodávek do Evropy v

Putinově dopisu obsažena není.”). Tato věta je ovšem také problémová, jelikož o zastavení dodávek do Evropy není v dopise naprosto žádná zmínka - ani výslovná, ani nevýslovná.

Dle čl. 5.6 Kodexu ČT má být ve zpravodajství dbáno na přesnost a nestrannost, což má spočívat ve zjišťování a ověřování skutečnosti. A v článku 5.8 se uvádí, že je ČT „při získávání a zpracovávání informací plně podřízena imperativu zjistit a divákům zprostředkovat pravdivý obraz skutečnosti... Zamlčení důležité informace nebo potlačení jejího podstatného aspektu bude vždy hrubým porušením tohoto imperativu.”

Namísto zjišťování a ověřování skutečnosti a zprostředkování pravdivého obrazu však ČT věnovala výrazný prostor (údajnému) vyjádření premiéra Fica, které neodpovídalo realitě. O tomto faktu se však ČT částečně zmínila pouze v poslední větě třetího odstavce. Později napsané ovšem neomlouvá dříve napsané.

Z těchto důvodů je tedy třeba konstatovat, že ČT porušila své povinnosti.

16. 5. Jak informoval např. Корреспондент.net („*Симоненко заявляет, что на него напали после теледебатов*”), byl hlášen útok na předsedu komunistické strany P. Simoněnka. Zpráva říká, že po televizním vystoupení na předsedu před budovou čekalo několik desítek osob, které byly vybaveny pálkami a zápalnými lahvemi. Následoval útok na předsedovo auto.

Stejně jako jiným obdobným případům ani tomuto ČT nevěnovala žádný článek.

20. 5. ČT vydala článek „*Evropského emisara Kwaśniewského platí Janukovyčovi lidé*”, dle něhož byl A. Kwaśniewski zaměstnáván plynárenskou společností Burisma.

Jak je uvedeno v březnové části stížnosti, ČT byla ve svém (dez)informování, kdo je kým sponzorován, velmi selektivní. Takže zatímco skutečnosti, že A. Kwaśniewského měla platit společnost Burisma, ČT věnovala titulky, skutečnosti, že se stejná společnost rozhodla platit též Huntera Bidena (syna amerického viceprezidenta), ČT věnovala pouze jedno souvětí ve čtvrtém odstavci stejného článku.

Během května také ČT mohla věnovat článek např. rozhodnutí americké vládní agentury USAID, která oznámila, že poskytne desítky milionů korun kyjevským médiím, přičemž

takový krok byl oficiálně zdůvodněn tvrzením, že má napomoci „ochraně novinářů a prosazení tiskových svobod a demokracie na Ukrajině“ (viz „*USAID Increases Support for Media and Press Freedom in Ukraine*“).

Namísto toho ČT pokračovala v jednostranném zdůrazňování, kým jsou (prý) financovány osoby a organizace, které ČT prezentovala jako spojence Moskvy (či spojence spojenců), zatímco informace o financování ostatních osob a organizací ČT bagatelizovala či ignorovala. Tímto zavedeným přístupem (viz ostatní části stížnosti) ČT porušila svou povinnost přinášet vyvážené zpravodajství.

23. 5. Jak informoval např. Kyiv Post („*Militia backed by presidential candidate Lyashko takes credit for assassination of Russian-backed separatist (VIDEO)*“), milice O. Ljaška vtrhla na radnici ve městě Torez a zastřelila jednoho člověka, zatímco druhého velmi vážně zranila. Oba muži byli totiž považováni za aktivní stoupence Doněcku.

Sám O. Ljaško na svém Facebooku uvedl, že „Dva teroristé byli zabiti, zatímco my jsme nezaznamenali žádné ztráty. Sláva Ukrajině!“ (viz facebook.com/O.Liashko/posts/646486682086599).

ČT této informaci žádný článek nevěnovala. A to přesto, že podobné události ukazovaly, že nestátní ozbrojené skupiny přebíraly výkon „spravedlnosti“ do svých rukou a že ji praktikují velmi nesmlouvavým způsobem.

Naproti tomu během května ČT vydala články „*Proruští vzbouřenci prý postříleli zajaté dobrovolníky*“ a „*Separatisté demonstrují proti volbám, v Luhansku prý zastřelili členy komise*“, které měly popisovat podobně nemilosrdný výkon „spravedlnosti“ ze strany donbaské opozice. Nemluvě o dalších člancích, které ji vykreslovaly např. jako únosce, pogromisty či antisemity (viz výše).

Ignorováním podstatné události a jednostranným (a falešným) vykreslováním jedné strany coby nemilosrdných zabijáků/únosců/pogromistů/antisemitů tedy ČT porušila své povinnosti. Především povinnost přinášet důležité, vyvážené a všestranné informace.

28. 5. Organizace The Information Group on Crimes against the Person vydala dokument jménem Korsuňský pogrom (viz „*IGCP Releases Documentary Film ,The Korsun Pogrom‘ , Based on Eyewitness Accounts*” nebo „*IGCP выпустила документальный фильм ,Корсуньский погром‘ , снятый по свидетельствам очевидцев*”).

S odvoláním na údajné očitě svědky a kamerové záběry dokument tvrdí, že:

- kolona autobusů, kterými se obyvatelé Krymu a jiných oblastí vraceli z Kyjeva domů, byla 20. února po cestě přepadena
- útok byl proveden skupinou osob, které byly vybaveny zbraněmi na blízko i střelnými zbraněmi
- cestující byli z autobusů násilně vyhnáni, načež následovaly fyzické útoky a výhrůžky (např. znásilněním či upálením)
- není možné vyloučit, že několik lidí bylo též zavražděno

Dokument tedy tvrdil, že došlo k závažné události, která mohla být jednou z možných motivací obyvatel Krymu k separaci. Přesto ČT dokumentu nevěnovala žádný článek a ani není známo, že by podnikla kroky vedoucí k vlastnímu ověření, zda a jak k událostem popisovaným v dokumentu došlo.

Připomeňme, že v únoru naproti tomu ČT vydala řadu článků, které tehdejší opozici vykreslovaly coby oběti represivního režimu (viz únorová část stížnosti).

Ve stejný den ČT vydala článek „*Tábor z centra Kyjeva nezmizí - z Majdanu se stala turistická atrakce*”. V prvním odstavci k tomu dodala, že z „centra bojů se teď stala turistická atrakce a tržiště suvenýrů.”

Ve druhém odstavci ČT uvedla, že se v centru „občas objevují ozbrojené hlídky domobrany”, ve třetím uvedla, že si někteří lidé na radnici přeměnili kanceláře „na vlastní apartmány”, a v posledním odstavci uvedla, že „mezi lidmi na Majdanu je také velké množství zbraní”.

Pokud jde o názory účastníků, ČT pouze ve čtvrtém odstavci uvedla, že chtějí dát P-Porošenkovi šanci.

Článek tedy zcela opomíjel informace, dle kterých účastníci Majdanu nebyli spokojeni s dosavadním vývojem situace. Např. 12. května agentura UNN („*Автомайдан и медики*

проводят акцию протеста под Кабмином”) uvedla, že Automajdan svolal demonstraci proti situaci na ministerstvu zdravotnictví. Dle účastníků nebyly učiněny žádné skutečné kroky proti „zaběhlým korupčním schémátům”, spíše naopak.

Nebo agentura Reuters vydala 23. 5. článek „*Maidan ' to Ukraine's next president: we will be watching you*”. V něm bylo uvedeno, že dle jednoho z účastníků nebyla „revoluce” u konce. V. Janukovyč byl sice pryč, ale „zavedený systém” dle něj pokračoval. Od P. Porošenka tedy očekával radikální činy.

Jiný účastník uvedl, že cílem je decentralizace moci a vytvoření skutečného protikorupčního systému, k čemuž se dle něj dosud nepřikročilo. Naopak dle něj úředníci stále brali úplatky. Jiný účastník uvedl, že ve volbách bude zvolen další oligarcha a jedni „gangsteři” budou nahrazeni jinými „gangstery”.

Pokud jde tedy o informace týkající se pokračujícího Majdanu (trvajících nespokojenost s poměry, veřejné nošení zbraní, trvajících obsazení radnice, turistické návštěvy), ČT postupovala od nejméně důležitých informací k těm závažnějším.

V titulku a prvním odstavci zdůraznila turisty, zatímco o veřejném nošení zbraní a obsazení radnice, tedy jevech, které jsou v řádně fungujícím státu jen těžko představitelné, se ČT zmínila až hlouběji v článku. A informace o nespokojenosti alespoň některých účastníků Majdanu s aktuálními poměry byla v článku důsledně potlačena.

Zdůrazňováním nepodstatných informací při současném bagatelizování/ignorování důležitých skutečností tedy ČT porušila své povinnosti.

5.3 Nálepkování

ČT během května (jakož i v jiných měsících) zaměňovala pojem „armáda” a „voják” za Národní gardu.

V článku „*Slavjansk obklíčili ukrajinští vojáci, na Krymu se hromadí ruská armáda*” z 4. 5. ČT uváděla, že „ukrajinská armáda” oblehla centra Slavjansku a Kramatorsku. Hlouběji v článku však již v souvislosti s těmito městy nehovořila pouze o „ukrajinské armádě”, ale i o Národní gardě. Souhrnně však tyto složky kyjevských ozbrojených sil ČT označila za „vojáky”.

V článku „*Ozbrojenci a armáda se přetahují o radnici v Mariupolu*” z 7. 5. psala o boji o radnici v Mariupolu. Zatímco dle titulku se ji snažila ovládnout „armáda”, hlouběji v článku je uvedeno, že ve skutečnosti o ni bojovala Národní garda, kterou ovšem vzápětí ČT označila za „vojáky”.

Hlouběji v článku ČT uvádí, že ve Slavjansku má zasahovat „armáda”. Hned v následujícím odstavci ovšem ČT uvádí, že nedaleko Slavjanku byly Národní gardě předány obrněné transportéry. V následujícím souvětí ji však ČT označila za „vojáky”.

V článku „*Ukrajinci potrestali separatisty za léčku, teď se válčí o Slavjansk*” z 15. 5. v prvním odstavci opět psala pouze o „armádě”, zatímco hlouběji v článku psala o „ukrajinské armádě” a Národní gardě, které ovšem na začátku stejného odstavce souhrnně označila za „ukrajinské armádní síly”. V následujícím odstavci však ČT opět rozlišoval, když uvedla, že doněčtí „povstalci” zadržují „několik desítek osob, většinou vojáků nebo příslušníků Národní gardy.”

V článku „*V Doněcku se bojovalo o letiště, povstalci hlásí 35 mrtvých*” (26. 5.) ČT v prvním odstavci uváděla, že v Doněcku probíhají boje o letiště mezi „armádou” a „povstalci”. V posledním odstavci se naproti tomu uvádí, že boje o letiště sváděly na straně Kyjeva jednotky „armády” a Národní gardy.

Většinou však Národní gardu ČT vůbec nezmiňovala. Např. v článku „*Část radnice v Mariupolu lehla popelem*” z 10. 5. ČT uváděla, že město je obklíčeno „armádou”. Národní garda nebyla vůbec zmíněna, přestože jen o 3 dny dříve měla dobývat místní radnici.

V New York Times se o Národní gardě psalo i v článku z 9. května („*Ukrainian Forces Attack Militant-Held Police Station*”). Lze tudíž předpokládat, že se Národní garda účastnila i kyjevských operací o den později. Přesto ČT psala pouze o „armádě”.

V neposlední řadě v článku „*Boje na Ukrajině pokračují, Oděsa truchlí. ‚Je to válka,‘ říká generál*” z 3. 5. ČT uváděla, že v Andrijivce probíhají boje, leč rozcházejí se informace, kdo bojoval. Dle velitele Národní gardy se jednalo o střet „vládních” sil a „separatistů”, zatímco dle „povstalců” se mělo jednat o boj s Pravým sektorem.

Klíčové přitom je, že příslušnost k Pravému sektoru se nevylučuje s příslušností k Národní gardě (či obecně k silám kyjevské vlády), právě naopak. Ostatně v 8. odstavci článku „*Separatisté osvobodili svého zajatého vůdce*” ze 17. 5. sama ČT uvedla, že kyjevské ztráty

měly dle V. Ponomarjova činit také „285 extrémistů z Pravého sektoru, zmobilizovaných do Národní gardy”.

Armádu a Národní gardu však nelze zaměňovat. Jak vyplývá např. z březnového článku agentury Reuters („*Ukraine's new force seeks to harness 'Maidan' spirit*”), Národní garda byla nově zformovanou silou, která měla navázat na ozbrojené síly Majdanu. Již měsíc po jejím vzniku byla jednotka vytvořená ze „sebeobrany Majdanu” vyslána na frontu (jak ohlásil A. Parubij na síti Twitter:

twitter.com/andriyparubiy/status/456075805223706624).

Jak vyplývá z únorové části stížnosti (ale i např. z článku „*Trpělivost u konce - ulice Kyjeva převzala radikální pravice. O koho jde?*” z 22. 1.), od členů „sebeobrany Majdanu” nebylo možné očekávat zrovna umírněné politické postoje.

V čele „sebeobrany Majdanu” stál navíc právě A. Parubij, který se mimo jiné hlásil k odkazu divize SS Das Reich (viz únorová část stížnosti). Lze proto očekávat, že na příslušníky Národní gardy Ukrajinci na východě země pohlíželi výrazně jinak než na příslušníky armády.

Nemluvě o jiných ozbrojených silách, které nebyly ani součástí Národní gardy.

Armádní/vojenské a polovojské jednotky nelze zaměňovat ani v obecné rovině, jelikož od vojenských jednotek lze obvykle očekávat lepší výcvik, výzbroj, výstroj, velení a alespoň základní poslušnost vůči centrálnímu velení.

Polovojské jednotky naproti tomu bývají ve všech těchto oblastech různorodější, leč jsou tvořeny dobrovolníky, tudíž od nich lze očekávat vysokou morálku. Obzvláště pak během občanských válek, kdy naopak morálka příslušníků armády (tj. branců a profesionálů) nemusí být příliš vysoká.

I přes výše uvedené důvody ČT, až na marginální výjimky, mezi jednotlivými složkami kyjevských ozbrojených sil nerozlišovala. Takové jednání by snad ještě bylo možné přejít, kdyby i o ozbrojených silách Doněcku a Luhansku ČT referovala slovy „armáda” a „vojáci”. Pak by bylo zřejmé, že těmito slovy označuje všechny ozbrojené skupiny.

ČT tak však nečinila a v důsledku toho vytvářela nepravdivý dojem, že proti sobě stojí armáda - řádně vybavené a vyškolená - a jakési skupiny „povstalců/separatistů/radikálů”, od

nichž nelze příliš očekávat (viz také velmi problémový dubnový článek „*Ukrajinstí domobranci? Jsou vojensky organizovaní a pletou si radnici s operou*” a jeho rozbor).

Přitom reálně proti sobě na mnoha místech stály kyjevské polovojenské jednotky a doněcké/luhanské polovojenské jednotky. V některých případech proti sobě dokonce mohly stát kyjevské polovojenské jednotky a vojáci původní ukrajinské armády (tedy ti příslušníci původní ukrajinské armády, kteří přešli na stranu Doněcku/Luhansku).

Použité nálepky tedy neodrážely realitu, vytvářely falešný dojem a ČT tedy porušila svou povinnost vytvářet nejpřesnější možné zpravodajství.

Jak je navíc uvedeno v předchozích částech stížnosti, zaměňování nezaměnitelného a vytváření hrubě nepřesného zpravodajství obecně není výjimkou, ale spíše pravidlem (viz nerozlišování mezi přítomností a činností ruské armády na Krymu, nerozlišování mezi ruskou armádou na cvičišťích a stálých základnách či nerozlišování mezi ruskou armádou na Krymu a krymskou milicí a neozbrojenými civilisty).

Jak je uvedeno v příslušné části stížnosti, ČT již od února operovala s pojmy „proruský” a „separatista”. Tyto pojmy byly značně problémové již tehdy. ČT pomocí nich označila už únorový charkovský sjezd, přestože ten se prioritně vyslovil proti jednání kyjevského parlamentu a přestože charkovský gubernátor na něm výslovně uvedl, že cílem je zachovat jednotu země (viz příslušná část).

ČT však nálepkou i nadále hojně používala, přestože ji i nadále řada konkrétních informací zpochybňovala. Především lze uvést dubnový průzkum Mezinárodního sociologického institutu v Kyjevě (viz „*The views and opinions of South-Eastern regions residents of Ukraine: April 2014*” a „*Думки та погляди жителів Південно-Східних областей України: квітень 2014*” nebo „*Tisíce ruských vojáků u hranic s Ukrajinou? Prevence, říká mluvčí Kremlu*”).

Dle průzkumu se k Rusku chtělo připojit jen 27,5% obyvatel Doněcka a zhruba 30% obyvatel Luhanska (což je odlišovalo od obyvatel Krymu). V případě zachování jednoty země zhruba 75-80% požadovalo decentralizaci či federalizaci, zatímco současný stav chtělo zachovat jen 10-13% dotázaných.

Zhruba 14-17% obyvatel uznávalo kyjevskou vládu, zatímco 70-74% ji neuznávalo.

Dále lze uvést zmíněnou reportáž deníku New York Times, dle kterého se zpovídání příslušníci milice neshodovali v otázce, co přesně chtějí, ale nikdo nepochyboval, že nepřítelem je Kyjev.

V neposlední řadě otázka položená v referendu nebyla jednoznačná. Oslovení organizátoři, zastupitelé či analytici uváděli, že se v referendu nerozhoduje o dalším setrvání v rámci Ukrajiny či o připojení k Rusku, ale že se spíše jedná o snahu představitelů Doněcku a Luhansku posílit vlastní legitimitu.

Organizátoři referenda se tedy shodli jen na nejednoznačně formulované otázce a civilisté i milice shodně uváděli, že odmítají Kyjev, leč rozdělují se v otázce, čeho chtějí dosáhnout. Separace k Rusku tedy mohla být cílem některých (třeba i vysoce postavených) jedinců, leč nejednalo se o dominantní postoj.

Pokud by tedy bylo nutné použít nějakou nálepku, pak v květnu (stejně jako v únoru) platilo, že se realitě nejvíce blížily pojmy typu „protikyjevská opozice”.

Přesto ČT svým nálepkováním průběžně vytvářela falešný dojem, že separace k Rusku je konsenzuálním cílem daných oblastí (či alespoň tamní milice). Tuto nálepku navíc vydávala za seriózní samozřejmost, kterou není třeba nijak dokládat.

Pochybně nálepkována však byla i druhá strana. ČT o ni v nespočtu článků referovala jako o „Ukrajincích” či „Ukrajně” (a odvozenými přívlastky). Což je poněkud zvláštní, když druhou stranu představovali také Ukrajinci bydlící na území Ukrajiny. Ti navíc v této době ve své většině neprojevovali aspiraci se od Ukrajiny oddělit (viz výše).

ČT však výše uvedené příliš nereflektovala, přičemž obzvláště mimořádné absurdity dosáhlo její nálepkování v souvislosti s událostmi v Oděse. ČT tehdy tvrdila, že v ní došlo ke konfliktu mezi „proruskými a ukrajinskými demonstranty” („*Na čtyři desítky mrtvých po nepokojích v Oděse*”).

V případě jedněch tedy ČT národnost zdůraznila - jako kdyby se jednalo o významný odlišující znak - zatímco druhé skupině Ukrajinců ČT jejich národnost/občanství fakticky upřela a nálepkovala je dle jejich domnělých politických postojů.

Podobným případem je titulěk z 15. 5., dle kterého „*Ukrajinci potrestali separatisty za léčku, teď se válčí o Slavjansk*”. V něm opět nálepkovala dle odlišného klíče a opět postupovala, jako kdyby opozice vůči Kyjevu znamenala ztrátu národnosti nebo občanství.

Během května přitom již nemohlo být pochyb, že se mezi Ukrajinci rozhořel závažný konflikt. Konkrétně mezi představiteli Kyjeva, kteří se v únoru chopili moci protiústavním a násilným převratem (viz únorová část stížnosti) a kteří reálně víceméně ovládli většinu země, a představiteli Doněcku a Luhansku, kteří byli schopni a ochotni postavit se Kyjevu na organizovaný a ozbrojený odpor.

Ozbrojený konflikt mezi organizovanými skupinami v rámci jednoho státu (či více regiony, které byly před vypuknutím konfliktu součástí jednoho státu), kdy obě skupiny ovládají určité území, se běžně označuje jako občanská válka - a to i tehdy, kdy si některá ze stran neklade za cíl ovládnutí celé země (jako tomu bylo např. v případě americké občanské války).

A v případě občanských válek nelze pochopitelně žádnou z frakcí označit za reprezentanta celé země, jelikož by takové tvrzení neodpovídalo reálné situaci (a v tomto případě ani právním normám). A už vůbec nelze jedné skupině připisovat a druhé upírat jejich sdílenou národnost či občanství.

ČT však výše uvedené průběžně činila, čímž porušila své povinnosti.

Pro úplnost dodejme, že pojmem „Ukrajina“ (nikoliv však „Ukrajinci“) by dodatečně mohl být označován pouze Kyjev. Leč jen za předpokladu, že by doněčtí/luhanští Ukrajinci přijali vlastní státnost a odmítli ukrajinskou státnost (jako tomu bylo v případě již zmíněné americké občanské války). V takovém případě by ČT Doněck/Luhansk musela označovat dle jejich nově přijaté státnosti.

Jak je již naznačeno výše, ČT mimo nálepkování, které neodpovídalo realitě, také různé strany nálepkovala dle odlišného klíče. Jednu skupinu nálepkovala dle jejího domnělého cíle („separatisté“), dle domnělé motivace („proruští“), dle domnělého vztahu k domnělé ústřední moci („povstalci/vzbouřenci“), dle domnělého postavení v politickém spektru („radikálové“) či dle výrazného vnějšího znaku („ozbrojenci“). Není třeba dodávat, že téměř všechny tyto nálepky jsou problematické.

Naproti tomu druhou stranu ČT nálepkovala dle domnělého vztahu k domnělé ústřední moci („vláda“, „vládní jednotky/síly“), dle toho, jak se daná strana sama označovala („ukrajinská vláda“, „Národní garda“, „prapor Donbas“), na základě národnosti/občanství („Ukrajinci“), dle obecných znaků („armáda“) či dle dobrovolnosti („dobrovolníci“).

Je také zřejmé, že v důsledku zvolených nálepek na jedné straně převažovaly spíše pejorativní výrazy, zatímco na straně druhé spíše výrazy neutrální či meliorativa. Viz dvojice „ukrajinská vláda” x „proruští vzbouřenci”; „Ukrajinci” x „separatisté”, „dobrovolníci/vojáci” x „ozbrojenci/radikálové”.

Dále zvolené nálepky průběžně vytvářely a posilovaly dojem, že jedna strana představuje cosi normálního, zatímco ta druhá je čímsi mimořádným/nenormálním (a tedy původcem problémů). Takový obraz však neodpovídal realitě, kterou ČT měla co nejpřesněji reflektovat.

Jak již bylo uvedeno a doloženo, představitelé Kyjeva se chopili moci v důsledku protiústavního jednání parlamentu a v důsledku činnosti ozbrojených skupin, jež byly aktivní především na severozápadě země (viz především únorová část stížnosti).

Na „odmítnutí poslušnosti” ze strany východu země následně Kyjev reagoval nasazením ozbrojených sil. Tyto skutečnosti lze jen obtížně považovat za normální. Přesto je tak ČT pomocí zvolených nálepek (a dalšími způsoby) prezentovala.

Vzhled k výše uvedeným případům hrubě nepřesného zpravodajství, které vzniklo řadou konkrétních chyb, je tedy třeba konstatovat, že ČT nedostála své povinnosti přiblížit se maximálně skutečnosti. Právě naopak.

Nakonec pro názornost uveďme, že kdyby ČT postupovala dle zavedeného klíče, leč opačně přiřazeného, hovořila by např. o konfliktu mezi „proamerickými povstalcí, pučisty, radikály či ozbrojenci” na straně jedné a „ukrajinskými, novoruskými, donbaskými, doněckými či luhanskými dobrovolníky/domobranci/milicí/vojáky” na straně druhé.

Takto pozměněné užívání nálepek by pochopitelně vedlo k diametrálně odlišnému vnímání.

6. Červen (2014)

6.1 Nepravdy, polopravdy a nedoložená tvrzení

2. 6. ČT vydala článek „*Pohraničníci u Luhanska odrážejí útoky stovek separatistů*” v jehož titulku a prvním odstavci uvedla jako objektivní a ověřený fakt tvrzení, že „stovky proruských povstalců napadly nad ránem tábor ukrajinských pohraničnicků u Luhanska.”

Stejně tvrzení ČT zopakovala také v prvním odstavci článku „*Boje na Ukrajině: Sedm mrtvých po výbuchu ve štábu povstalců*”.

Jak však ve stejný den uvedla např. CNN („*Ukrainian official: Five militants killed in attack on border guard base in Luhansk*”), uvedený počet oznámil jistý O. Slobodjan, mluvčí „ukrajinské” pohraniční stráže. Nejednalo se tedy o nestranného a apriorně důvěryhodného pozorovatele.

ČT nicméně jeho tvrzení vydávala za objektivní a ověřený fakt, čímž porušila své povinnosti.

3. 6. ČT v titulku uváděla, že „*Při ofenzivě ukrajinské armády v Doněcké oblasti padlo na 500 povstalců*”. Ovšem již v prvním odstavci uvedla, že tvrzení z titulku poskytla „ukrajinská” média. A teprve v následujícím odstavci ČT uvedla, že „zprávy o počtu padlých a zraněných nelze nezávisle ověřit.”

Pokud ovšem tvrzení nelze ověřit, nemá ČT v titulku vytvářet dojem, že čísla ověřena byla. Přesto tak činila a porušila tedy své povinnosti.

4. 6. Přestože ČT předchozího dne uvedla, že čísla o počtu padlých nelze nezávisle ověřit, v prvním odstavci článku „*Ukrajinská armáda dál útočí na Slavjansk, Turčynov vyjel na inspekci*” opět zopakovala, že v oblasti zahynulo „až několik set rebelů”. Od informace se ČT distancovala pouze slovem „údajně”.

Kodex ČT v článku 5.6 stanoví, že „ve zpravodajství a aktuální publicistice Česká televize dbá na přesnost a nestrannost spočívající především ve zjišťování a ověřování skutečnosti.” V článku 5.8 je uvedeno, že „zpráva musí být založena na zjištěných a ověřených údajích” a že je ČT „podřízena imperativu zjistit a divákům zprostředkovat pravdivý obraz skutečnosti a v případech, kdy to pro nemožnost opatřit si všechny informace není beze zbytku uskutečnitelné, postupovat s cílem pravdě se maximálně přiblížit.”

A v čl. 5.9 se uvádí, že ČT „smí odvysílat zprávu ověřenou alespoň ze dvou důvěryhodných a na sobě vzájemně nezávislých zdrojů, pouze v případě informací, které oficiálně zpřístupnily veřejné úřady a instituce, postačí jeden oficiální zdroj, není-li z okolností zřejmé, že jde o nepravdivé nebo nepřesné údaje.”

Tvrzení z 2. 6. o stovkách útočících mužů poskytl dle CNN mluvčí kyjevské pohraniční stráže. Tvrzení o stovkách padlých a 1.500 zraněných z 3. 6. (kdy ČT jako zdroj uvedla „ukrajinská média”) lze dohledat na server agentury ЛІГА БізнесІнформ („*Число ликвидированных боевиков в Донбассе достигло 500 человек*”), která se odvolává na neupřesněný zdroj z velení „protiteroristické operace”.

3. 6. tedy ČT v titulku vydávala za objektivní a ověřený fakt tvrzení, že padlo na 500 „povstalců“. Jako zdroj uváděla „ukrajinská média“. Ta se odvolávala na agenturu, která se odvolávala na neupřesněný zdroj. Zpráva tedy nebyla oficiálně zpřístupněna ani nebyla ověřena ze dvou důvěryhodných a vzájemně nezávislých zdrojů. Zprávu tedy ČT nesměla vůbec zveřejnit.

Přesto ji nejen zveřejnila, ale dokonce ji v titulku uvedla jako objektivní a ověřený fakt a pracovala s ní i následující den. Následné upozornění, že zpráva není ověřena či použití slova „údajně“, nelze vzhledem k textu Kodexu považovat za dostatečné.

Pokud jde o zprávu z 2. 6., tvrzení o útocích stovek ozbrojenců, které ČT vydávala za ověřený fakt, pocházelo od mluvčího kyjevské pohraniční stráže (což se ČT neobtěžovala řádně uvést). Mluvčího lze považovat za oficiální zdroj a z okolností nebylo zcela jednoznačně zřejmé, že se jedná o nepravdivé či nepřesné údaje. Informaci tedy ČT směla zveřejnit i bez ověření ze dvou důvěryhodných a vzájemně nezávislých zdrojů.

Nicméně. Nadále platí povinnost dbát na přesnost a nestrannost a zakládat zprávy na zjištěných a ověřených údajích. Takovým údajem byla skutečnost, že počet útočníků nebyl znám. ČT tedy měla prioritně pracovat s tímto faktem a teprve dodatečně mohla uvést, co tvrdil kyjevský mluvčí. Ideálně měla poskytnout stejný prostor i druhé straně a uvést, že tvrzení ani jedné strany nelze nezávisle ověřit. Případně tvrzení neuvádět vůbec.

Namísto takového postupu však ČT vydávala kyjevské tvrzení za objektivní a ověřený fakt a ani řádně neuvedla zdroj. Nemluvě o neposkytnutí obdobného prostoru druh straně. ČT tedy i v tomto případě porušila povinnosti.

Jako příklad, jak ČT měla postupovat, lze uvést první odstavec článku „*V Doněcku je klid, Semenivku nadále ostřeluje armáda*“ (5. 6.). V něm ČT vedle sebe uvedla tvrzení Kyjeva i Doněcku a zároveň upozornila, že bilanci není možné nezávisle ověřit. Leč takový řádný postup byl vzácný (viz ostatní části stížnosti).

7. 6. ČT vydala zprávu „*Porošenko stanul v čele Ukrajiny, vyzval ke složení zbraní a návratu do Evropy*“, v jejímž prvním odstavci uvedla, že Porošenko „pro ruské ozbrojence, kteří jsou ochotni se stáhnout zpět domů, slíbil zabezpečit kontrolované koridory.“ Ve stejný den ČT

obdobnou formulaci použila také v prvním odstavci článku „*Rusko považuje Porošenkův mírový plán za nadějný, rebelové ne*”.

Kyjevský prezident ve skutečnosti nemluvil o „ozbrojencích”, ale konkrétně o „žoldněřích” (tedy o soukromých ozbrojených silách, které bojují za tu stranu, která si je najme, nikoliv prioritně za tu, jejíž cíl považují za legitimní). Viz zpráva agentury UNIAN („*Порошенко призвал Донбасс сложить оружие: пообещал амнистию и коридор для наемников из РФ*”) nebo BBC („*Excerpts from Poroshenko's speech*”).

Tvrdil tedy, že se v zemi nachází skupiny ruských žoldněřů (a to skupiny natolik významné, aby bylo potřebné je zmínit). Jeho tvrzení ovšem nebylo objektivním a ověřeným faktem. ČT se tedy od něj měla nějakým způsobem distancovat (minimálně uvést výraz v uvozovkách).

To ovšem neučinila, čímž porušila své povinnosti.

9. 6. ČT v prvním větě zprávy „*Na mír to nevypadá. Východ Ukrajiny v plamenech, lidé prchají z domovů*” tvrdila, že „Porošenko chce tento týden ukončit ozbrojené operace”.

Ve skutečnosti však kyjevský prezident výše uvedené pouze tvrdil, zda chtěl skutečně dostat svým slovům, ČT nemohla vědět.

Ve stejný den ČT vydala jinou zprávu („*Rusko předvádí válku z 21. století. Naopak NATO uvízlo za železnou oponou*”), v jejímž titulku vydávala za fakt názor jakýchsi nejmenovaných vojenských analytiků. V prvním odstavci pak ČT tvrdila, že „ruské strategické myšlení ohledně Ukrajiny jako by vypadlo z minulého století”, což je opět názor, nikoliv fakt.

Dle čl. 5.7 svého Kodexu je ČT povinna striktně rozlišovat mezi zprávou (= skutkové tvrzení informující o určitém ději nebo stavu) a hodnotícím soudem/komentářem (= vyjádření názoru, postoje, pocitu).

ČT však namísto striktního rozlišení tvrzení některých osob vydávala za objektivní a ověřené zprávy. Takové jednání Kodex zakazuje.

10. 6. ČT vydala zprávu „*Na Ukrajině dalších 40 mrtvých, Porošenko chce koridory pro civilisty*”. Jak se však ukázalo dále ve zprávě, tvrzení o počtu mrtvých nebylo objektivním a ověřeným faktem, nýbrž (údajným) tvrzením „ukrajinských médií”.

Např. dle Reuters se ovšem ve skutečnosti jednalo o tvrzení mluvčího „protiteroristické operace” (viz „*Ukraine's president orders evacuation corridors for civilians*”).

Navíc udávaný poměr (dle kterého bylo zabito 40 nepřátel, zatímco vlastní síly neutrpěly žádné ztráty), nevypadá příliš důvěryhodně.

Přesto ČT toto nedůvěryhodné tvrzení - pocházející od mluvčího jedné ze stran konfliktu - vydávala v titulku za tvrdý fakt, čímž porušila své povinnosti.

16. 6. ČT vydala článek „*Kyjev chce rozplést korupční chobotnici. Našel i konspirační skryš*”. V jeho prvním odstavci uváděla, že se kyjevské vedení musí potýkat „s vysokou mírou korupce, která se na Ukrajině rozbujela během vlády Viktora Janukovyče.”

Toto tvrzení ČT dokládala především v sedmém odstavci, v němž uvedla průzkum společnosti Gallup, dle kterého si v roce 2013 63% lidí myslelo, že se míra korupce za posledních šest let zvýšila (ČT se též odvolávala na tvrzení časopisu Economist, leč neuvedla žádné ověřitelné argumenty).

Průzkum ovšem k doložení tvrzení z prvního odstavce nestačí. Názor veřejnosti na rozsah korupce jednak není objektivním a nezpochybnitelným měřítkem, jednak roky 2007 - 2013 nelze označit za období vlády V. Janukovyče.

Ten v uvedeném období vykonával úřad premiéra během roku 2007 a prezidentský úřad reálně vykonával od února 2010 do února 2014. Leč do roku 2010 byl prezidentem V. Juščenko a premiérkou byla od prosince 2007 do března 2010 J. Tymošenková.

V neposlední řadě existují i jiné průzkumy. Často uváděný bývá Corruption Perceptions Index (CPI) organizace Transparency International (TI). Ta korupci měří na stupnici od jedné do deseti, kdy desítka představuje zcela mizivou korupci. Dle jejích dat se míra vnímání korupce na Ukrajině vyvíjela v letech 2007 až 2013 následovně:

Rok	Prezident	Premiér/ka	CPI
2007	V. Juščenko	V. Janukovyč	2.7
2008	V. Juščenko	J. Tymošenková	2.5
2009	V. Juščenko	J. Tymošenková	2.2
2010	V. Janukovyč	M. Azarov	2.4
2011	V. Janukovyč	M. Azarov	2.3
2012	V. Janukovyč	M. Azarov	2.6
2013	V. Janukovyč	M. Azarov	2.5

zdroj: Transparency International

Dle TI tedy korupce po celé sledované období víceméně stagnovala. S průzkumem organizace Gallup se TI shoduje v tvrzení, že od roku 2007 došlo k určitému (ač dle TI nepříliš velkému) zhoršení korupce. Zhoršení však TI připisuje především období, kdy v čele exekutivní moci stála dvojice V. Juščenko + J. Tymošenková.

V době, kdy byl V. Janukovyč prezidentem, došlo dle TI k velmi mírnému zlepšení oproti období V. Juščenkova a J. Tymošenkové. Tvrzení, že se korupce rozbujela za vlády V. Janukovyče, tedy uvedená data nepodporují - právě naopak.

Vzhledem k dezinterpretaci průzkumu organizace Gallup a neprůkaznosti tvrzení časopisu Economist je tedy třeba konstatovat, že tvrzení o rozbujení korupce během vlády V. Janukovyče je zcela nedoložené. Data Transparency International též říkají, že výrok ČT je navíc nepravdivý.

Vedle výše uvedeného ČT dále v titulku uváděla, že Kyjev chce rozplést korupční chobotnici. Jednalo se však pouze o deklarace (jak ČT ostatně i dále poznamenala), nikoliv o objektivní a ověřený fakt (jak ČT tvrdila v titulku). Později napsané však neomlouvá dříve napsané.

Vzhledem k výše uvedenému je tedy třeba konstatovat, že ČT v článku porušila svou povinnost přinášet objektivní a ověřené zpravodajství.

Ve stejný den ČT v titulku tvrdila, že „Porošenko chce vyměnit boje za mírové vyjednávání už tento týden“. V prvním odstavci dále uvedla, že „Petro Porošenko chce ukončit bojové akce na východě země už tento týden.“

ČT vycházela pouze z jeho prohlášení, tedy opět zaměňovala tvrzení za fakt.

Jako alternativní výklad lze uvést např. možnost, že cílem P. Porošenka ve skutečnosti nebylo ukončení bojových operací (jak tvrdil on a ČT), ale získání času k přeskupení a posílení svých ozbrojených sil, které by následně byly použity k násilnému rozdrčení veškerého odporu.

Skutečným cílem tedy mohl být pravý opak (a právě proto je třeba oddělovat fakta od tvrzení). ČT však tvrzení vydávala za fakt, čímž porušila své povinnosti.

20. 6. ČT v souvislosti s českým dobrovolníkem I. Stejskalem v titulku tvrdila, že „*Nyní zachraňuje východ Ukrajiny, dříve učil tělocvik a občanskou výchovu*”.

Tvrzení o záchraně však bylo pouze jeho subjektivním výrokem, který nelze vydávat za fakt. ČT tedy titulkem porušila své povinnosti.

27. 6. ČT v prvním odstavci článku „*Porošenko prodloužil příměří o tři dny, jednání v Doněcku se zopakuje*” tvrdila, že „Porošenko prodloužil příměří mezi armádou a povstalci o tři dny, aby mohli být osvobozeni všichni rukojmí.”

ČT tedy opět vydávala tvrzení za objektivní a ověřený fakt. Navíc v prvním odstavci psala o „osvobození rukojmích”, zatímco hlouběji v článku psala již o dohodě o „výměně zajatců” (pátý odstavec) či o „propuštění pozorovatelů” (poslední/devátý odstavec).

Zajatec však není to samé jako rukojmí. Zatímco zajatec je obecně osobou drženou v zajetí, rukojmí je osoba, která byla protiprávně zadržena za účelem vynucení si nějakého prospěchu (např. proto, aby mohla být propuštěna za výkupné nebo kvůli snaze zabránit druhé straně v nějaké akci).

Vzhledem k vydávání tvrzení za fakt a zaměňování nezaměnitelného je tedy třeba konstatovat, že ČT porušila své povinnosti.

6.2 Opomíjení důležitých informací a nevyváženost obecně

1. 6. Jak informovaly např. agentury Interfax-Ukrajina („*Кличко не поддерживает силовые действия против Майдана, но призывает понемногу возвращаться к нормальной жизни*”) a UNN („*Еженедельные вече в столице возобновятся, потому что Майдан не*

выполнил своей функции - сотник”), ani po volbách účastníci Majdanu nechtěli opustit prostranství, na nichž se usadili, jelikož dle nich ještě nebylo dosaženo požadovaných cílů.

Na protest proti výrokům politických představitelů byly nedaleko úřadu primátora zapáleny pneumatiky.

Jak o týden později informovala agentura UNN („*Вече на Майдане утвердило ‚приказ‘ для П.Порошенко*”), Majdan požadoval zajištění rovných příležitostí, decentralizaci země (včetně rozpočtů), odvolatelnost úředníků či právní stát.

Zatímco nevýznamné skutečnosti, že na Majdan jezdí turisté, ČT článek věnovala (viz květnová část stížnosti), výše uvedeným zprávám, které ukazovaly trvající nespokojenost Majdanu s poměry, ČT žádná článek nevěnovala.

5. 6. ČT vydal článek „*Uznejte volby a začněte mluvit s Porošenkem, vzkazují Putinovi lídři G7*” v jehož prvním odstavci uváděla, že představitelé zemí G7 „žádají ruského prezidenta Vladimira Putina, aby v první řadě uznal výsledek nedávných ukrajinských prezidentských voleb...”

Ruská vláda však již o více než týden dříve uvedla, že výsledek voleb respektuje (viz „*Moskva ukrajinské volby respektuje, EU a NATO to vítají*”, 26. 5.). Je tedy otázkou, jaký význam uváděná výzva má.

Přesto jí ČT věnovala titulek a především vůbec neuvedla, že ruská vláda volby již před mnoha dny uznala. ČT tedy opomenula důležitou informaci, zdůraznila výzvu pochybné důležitosti a v důsledku toho vytvářela falešný dojem, že je uznání voleb předmětem sporu.

Především opomenutím důležité informace tedy ČT porušila své povinnosti.

8. 6. Jak je uvedeno výše, ČT se žádným způsobem nedistancovala od výroků P. Porošenka o údajných ruských žoldnících. Naproti tomu v prvním odstavci článku „*Zpravodaj ČT v Doněcku se vydal po stopách údajných českých žoldněrů*” ČT uvedla, že „vedení samozvané Doněcké lidové republiky trvá na tom, že proti vzbouřencům na východě Ukrajiny bojují zahraniční žoldnéři, mezi nimiž jsou i Češi. Několikrát opakované obvinění se zatím nepotvrdilo.”

7. 6. tedy ČT Porošenkova slova o zahraničních žoldněřích vydávala za objektivní a ověřený fakt, zatímco od stejných (jakož i stejně nedoložených) tvrzení druhé strany se o den později výslovně distancovala.

Není tedy zřejmé, z jakého obhajitelného důvodu se ČT k podobným obviněním stavěla tak odlišně. Zákon ji prikazuje vytvářet objektivní a vyvážené zpravodajství a Kodex výslovně uvádí, že ČT dbá na nestrannost (čl. 5.6).

Vzhledem k výše uvedenému je tedy třeba konstatovat, že ČT porušila své povinnosti.

Ve stejný den vyšla v Sunday Times reportáž M. Franchettiho, který popsal útok batalionu Vostok na hraniční přechod u města Marynivka („*Pinned to the ground by blizzard of bullets*”).

V reportáži je uvedeno, že v čele jednotky stál bývalý velitel doněcké protiteroristické jednotky, která byla v lednu vyslána do Kyjeva. Batalion Vostok dle vlastních slov založil, jelikož byl přesvědčen, že „extremističtí demonstranti”, které viděl v Kyjevě, přijdou po svržení V. Janukovyče bojovat i na východ země. V reportáži byl dále zmíněn automechanik Viktor a ruský dobrovolník Mamaj, který měl přijet ze Severní Osetie.

O hraniční přechod se dle reportáže strhl těžký boj. Po třech hodinách od začátku přestřelky se však do bitvy zapojilo kyjevské letectvo, což příslušníky jednotky donutilo k útěku na ruskou stranu hranice.

Ruská pohraniční stráž příslušníky Vostoku odzbrojila, zranění byli převezeni do nemocnice, zatímco ostatní byli převezeni do hangáru, kde následoval výslech. Následující den byli reportéři propuštěni, zatímco příslušníci Vostoku byli odvezeni na neznámé místo. Dle ruských úřadů byli posláni do vazební věznice.

Zatímco ČT věnovala články různým kyjevským obviněním, reportáži, která popisovala složení a motivy příslušníků jednoho z doněckých batalionů a také nepříliš přátelské jednání ruské strany vůči doněcké milici, vlastní článek věnován nebyl.

Jak je uvedeno v ostatních částech, ČT nevěnovala řádnou pozornost ani jiným reportážím. A to přesto, že lze důvodně soudit, že informační hodnota reportáží je podstatně vyšší než

hodnota různých (a běžně ničím nedoložených) obvinění, kterým ČT naopak věnovala rozsáhlý prostor.

13. 6. Např. list Сегодня („ФСБ: Украинские военные на БМП ворвались в Россию, бросили машину и пешком вернулись в Украину”) s odvoláním na pohraniční stráž uvedl, že na území Ruska proniklo obrněné vozidlo kyjevských ozbrojených sil.

O týden později např. agentura ITAR-TASS s odvoláním na mluvčího pohraniční správy FSB informovala („Российский пункт пропуска ‚Новошахтинск‘ пострадал от минометного огня со стороны Украины”), že byl ruský hraniční přechod zasažen minometnou palbou z ukrajinské strany.

O den později např. agentura RIA Novosti s odvoláním na pohraniční stráž uvedla („Более 80 украинских пограничников укрылись от боя на территории России”), že 80 kyjevských pohraničnicků překročilo ruskou hranici, aby se na ruském území ukryli před bojem.

Přestože je narušení hranice samo o sobě závažnou skutečností a přestože ČT věnovala řadu článků kyjevským obviněním (viz předchozí i následující části stížnosti), žádné z výše uvedených skutečností článek nevěnovala.

25. 6. Např. agentura UNN („Правый сектор‘ захватил нефтеперерабатывающий завод в Кировоградской области”) uvedla, že Pravý sektor obsadil rafinérii v Kirovohradské oblasti.

Důvodem mělo být jeho přesvědčení, že majitel rafinerie financuje tzv. separatisty.

O dva dny později např. Корреспондент.net uvedl („У Луцьку Правий сектор штурмував управління МВС”), že desítky maskovaných členů organizace Pravý sektor v Lucku násilně pronikli do místní budovy ministerstva vnitra a požadovali rezignaci místního velitele s tím, že jinak podpálí budovu.

ČT těmto událostem žádný článek nevěnovala. Stejně jako ho nevěnovala řadě dalších zpráv, které ukazovaly na nemalý vliv a sebevědomí jistých nestátních ozbrojených formací.

27. 6. OSN informovala („*UN refugee agency warns of ‘sharp rise’ in people fleeing eastern Ukraine*”), že dle jejích údajů od začátku roku uprchlo do Ruska zhruba 110.000 Ukrajinců, zatímco více než 700 dalších odešlo do Polska, Běloruska, ČR a Rumunska.

Zatímco ČT věnovala článek tvrzení, že do Ruska prý uprchlo 15.000 lidí („*Do Ruska prý prchlo už 15 000 Ukrajinců*”) či desítky tisíc uprchlíků (první odstavec článku „*Bezmocní Ukrajinci utíkají za lepší budoucností*”), výrazně většímu odhadu OSN ČT žádný článek nevěnovala.

O čísle se zmínila teprve v sedmém odstavci tematicky nesouvisejícího článku („*Porošenko prodloužil příměří o tři dny, jednání v Doněcku se zopakuje*”) a pod posledním (tj. třináctým) odstavcem článku „*Porošenko se s Putinem dohodl na přípravě příměří a kontrole hranic*”.

6.3 Nálepkování

Během června ČT pokračovala ve stejném nálepkování, které bylo uvedeno již v souvislosti s předchozími měsíci.

Představitel Kyjeva nálepkovala jako jediné reprezentanty Ukrajiny a Ukrajinců, přestože těmi nebyli ani de iure, ani de facto. Představitel Doněcku a Luhansku ČT nadále převážně nálepkovala dle domnělého politického cíle, dle domnělého vztahu k domnělé centrální moci či dle domnělé motivace.

S tím úzce souvisí skutečnost, že ČT jednotlivé strany nálepkovala dle odlišného klíče. K označení jedné strany také používala převážně neutrální nálepky, zatímco k označení druhé strany používala spíše nálepky pejorativní (viz květnová část stížnosti).

V neposlední řadě ČT nadále příliš nerozlišovala mezi jednotlivými částmi kyjevských ozbrojených sil, v důsledku čehož uváděla své čtenáře/diváky v omyl (viz květnová část stížnosti).

7. Červenec (2014)

7.1 Nepravdy, polopravdy a nedoložená tvrzení

4. 7. ČT v první větě článku „*Ukrajinská armáda dobyla zpět městečko nedaleko Slavjansku*” tvrdila, že Kyjev „osvobodil” město Mykolajivka. Použitím slova „osvobodit” ovšem ČT

převzala postoj jedné strany. Identicky ČT přijala kyjevský narativ též o pět dní později v článku „*Ukrajinské letectvo odrazilo útok separatistů na letiště v Luhansku*”.

Z hlediska druhé strany se však nejedná o „osvobození”, nýbrž o „okupaci”. Stejně tak je pochybné tvrzení z titulku, že město bylo „dobyto zpět”. Zpět by mohlo být získáno za předpokladu, že by ho Kyjev někdy předtím reálně kontroloval (což není známo).

I v tomto případě tedy ČT převzala postoj Kyjeva, který se označoval za vládu Ukrajiny (a z této pozice si dával nárok na celé její území). Ovšem, jak již bylo několikrát uvedeno, poúnorový Kyjev nebyl vládou Ukrajiny ani de iure, ani de facto. Byl skupinou osob, které si protiústavně uzurpovaly vládní moc (viz únorová část) nad většinou země a které se pomocí ozbrojených sil pokusily ovládnout i oblasti, v nichž se chopily moci jiné skupiny.

ČT tedy namísto nestranného přístupu a snahy přiblížit se maximálně skutečnosti převzala postoj jedné ze stran konflikt a porušila tak své povinnosti.

7. 7. ČT vydala článek „*Povstalci se stáhli do Doněcku, místní jim slouží jako rukojmí*”.

V něm, jako již tolikrát předtím, špatně použila slovo „rukojmí”. Jak se ukázalo dále, tentokrát v titulku vydávala za fakt subjektivní tvrzení J. Fištejna a A. Lysenka.

Dále v prvním odstavci ČT tvrdila, že doněcké jednotky „prchají”.

To je ovšem pouze jedna z možných interpretací. Obdobně lze tvrdit, že se jednalo o organizovaný ústup, který zabránil obklíčení a následnému zničení slavjanských milic.

ČT ovšem vydávala tvrzení jedné strany za jednoznačný fakt, čímž porušila své povinnosti.

8. 7. ČT v prvním odstavci článku „*Boje na Ukrajině pokračují - čeká se boj o Doněck*” tvrdila, že „vzdušný prostor nad východem Ukrajiny je až do odvolání uzavřen. Zákaz se týká všech civilních letů.”

ČT si však v článku (opět) protiřečila, když mezi šestým a sedmým odstavcem uvedla, že se zákaz týká pouze letů do výšky 7.900 metrů. Vzdušný prostor tedy nebyl uzavřen pro všechny civilní lety, ale pouze pro lety do určité výšky.

I vzhledem k následným událostem jistě není třeba rozebírat, proč nelze částečné a úplné uzavření vzdušného prostoru zaměňovat. Tvrzení z prvního odstavce je tedy hodnoceno jako nepravdivé.

14. 7. ČT v prvním odstavci článku „*Kyjev: Ukrajinský letoun zřejmě sestřelila raketa vypálená z Ruska*” vydávala za objektivní a ověřený fakt tvrzení, že se ruští vojáci „opět” shromažďují u hranic.

Jak se však ukázalo v 11. odstavci, jednalo se pouze o tvrzení listu *Vedomosti* (který se odvolával na videa z Youtube, aniž by na ně uvedl odkaz, viz „*Российские войска снова концентрируются на российско-украинской границе*”). To ovšem jako nezpochybnitelný důkaz nestačí a je tedy třeba konstatovat, že ČT opět vydávala něčí tvrzení za objektivní a ověřený fakt.

Nemluvě o skutečnosti, že dle svého Kodexu ČT „smí odvíšlat zprávu ověřenou alespoň ze dvou důvěryhodných a na sobě vzájemně nezávislých zdrojů”. Výjimku tvoří pouze veřejné úřady a instituce. Zde byl však zdroj pouze jeden, přičemž ten se navíc odvolával na jakási blíže neurčená videa na Youtube z předchozích dní. To nesevčí o přílišné důvěryhodnosti.

ČT tedy tvrzení vůbec nesměla vydat (respektive ne tím způsobem, jaký použila v prvním odstavci).

Nemluvě o skutečnosti, že dle listu měla videa ukazovat vojenskou aktivitu ve městech Sudža a Valujki. První zmíněné město se vzdušnou čarou nachází zhruba 10 kilometrů od hranic, leč od Doněcku, Luhansku či Horlivky je vzdáleno téměř 400 kilometrů. Vzdálenost vzdušnou čarou mezi druhým městem a nejbližší hranicí činí zhruba 15 kilometrů, leč od oněch třech měst je zmíněná obec vzdálena přes 200 kilometrů.

I kdyby tedy videa skutečně ukazovala vojenskou aktivitu v danou dobu na daných místech, nezdá se být pravděpodobné, že by tato aktivita měla něco společného s probíhající občanskou válkou. Tím méně s případnou ruskou snahou do ní vojensky zasáhnout.

Kromě všeho výše uvedeného tedy navíc platí, že ČT zdůrazňovala informaci, která byla zcela bagatelní.

A článek je problematický i z dalších důvodů. Jednak ČT v prvním odstavci píše o „unijním prezidentovi“. Žádná taková funkce ovšem neexistuje, existuje pouze předseda Evropské rady. ČT tedy porušila svou povinnost přinášet nejpřesnější možné zpravodajství.

A především je článek příkladnou ukázkou nevyváženosti. Titulek je věnován kyjevskému obvinění. První souvětí je věnováno kyjevskému obvinění. Následující věta je věnována kyjevskému obvinění. V další větě je údajný obsah videí z Youtube vydáván za objektivní a ověřený fakt. Hned další věta je věnována kyjevskému obvinění. Následující souvětí je věnováno tvrzení P. Porošenka, dle kterého reálně hrozí ruské vojenské úder. V poslední větě prvního odstavce je uvedeno, že Rusko pozvalo pozorovatele OBSE na hraniční přechody.

Druhý odstavec je věnován kyjevskému obvinění (konkrétně tvrzení ministra Heleteje, dle kterého byl kyjevský letoun patrně sestřelen z ruského území, protože žádná ze zbraní „separatistů“ dle něj nemohla dostřelit tak vysoko, aby letoun zasáhla).

Třetí a čtvrtý odstavec neobsahují žádné obvinění.

Pátý odstavec obsahuje kyjevské obvinění (dle P. Porošenka se bojů účastní ruští důstojníci).

V šestém odstavci je uvedeno, že na území Ruska dopadly granáty odpálené z ukrajinské strany. V sedmém odstavci ČT s odvoláním na Kommersant uvádí, že se nejedná o první podobný případ.

Osmý odstavec je věnován kyjevskému obvinění, podle kterého na území Ruska střílí provokatéři z řad „teroristů“.

Zbývajících šest odstavců neobsahuje žádná přímá obvinění.

ČT tedy věnovala titulek, první, druhý, pátý a osmý odstavec kyjevským obviněním. Naproti tomu opakovaným hlášením, že je ruské území ostřelováno z ukrajinské strany, se ČT věnovala teprve v šestém odstavci, kterému předcházely tři odstavce a jeden titulek kyjevských obvinění.

ČT tedy výrazně upřednostnila kyjevská obvinění, která nebyla nijak nová či průkazná, před výrazně závažnějším tvrzením, že je ostřelováno ruské území. Bagatelizováním podstatné informace tedy ČT porušila své povinnosti. Dále v prvním odstavci ČT vydávala tvrzení

jednoho listu za objektivní a ověřený fakt a uvedla též jednu značně nepřesnou informaci, čímž též porušila své povinnosti.

16. 7. ČT v prvním odstavci článku „*Unie i USA zpřísnily sankce: Dopadnou na giganty Rosněřt' a Kalašnikov*” tvrdila, že sankce jsou „reakcí Washingtonu na politiku Ruska vůči Ukrajině, kterou USA označují za neudržitelnou a nekonstruktivní.”

To je ovšem pouze tvrzení USA. Obdobně se mohlo, jak opakovaně tvrdil např. G. Friedman z agentury Stratfor, jednat o aplikaci doktríny, dle které je třeba oslabit pozici zemí, které by mohly ohrozit mocenskou hegemonii USA. Dění na Ukrajině by v takovém případě sloužilo pouze jako záminka.

Nebo se mohlo jednat o snahu americké administrativy vypadat silně a rozhodně a otupit tak útoky ze strany republikánské (či i vnitrostranické) opozice.

Nebo se mohlo jednat o jiný důvod.

ČT se tedy měla od výroku distancovat a v souladu s povinností vytvářet nestranné a přesné zpravodajství uvést, že USA (pouze) tvrdí, že údajná politika Ruska na (nikoliv „vůči”) Ukrajině je důvodem pro sankce. Namísto toho se však ČT ztotožnila s postojem jedné strany, čímž porušila své povinnosti.

Ve stejný den ČT v titulku tvrdila, že „*Proruští separatisté odmítají jednat o příměří*”.

Jak se ukázalo dále, nejednalo se o fakt, ale pouze o domněnku kontaktní skupiny. Vydávání subjektivní dojmu za jednoznačný fakt je samozřejmě v rozporu s povinnostmi ČT.

Navíc se ČT ani neobtěžovala dát v článku prostor straně, o jejíž domnělé neochotě psala v titulku. Naproti tomu např. agentura UNN ve stejný den věnovala článek vyjádření doněckého premiéra A. Borodaje, dle kterého byly na následující den naplánovány konzultace mezi Kyjevem, Doněckem a Luhanskem (viz „*А.Бородай: завтра состоятся 'відеоконсультації' между Києвом и ,ЛНР' и ,ДНР'*”).

ČT tedy nejen vydávala subjektivní dojem za objektivní a ověřený fakt, ale vzhledem ke zprávě agentury UNN nelze ani vyloučit, že se jednalo o zprávu nepravdivou. Každopádně ČT porušila své povinnosti přinášet objektivní, ověřené a všestranné zpravodajství.

17. 7. ČT v prvním odstavci článku „*Sestřelený stroj byl ve výšce 10 km, kam dosáhnou jen moderní rakety*” uvedla, že „podle agentury Interfax bylo letadlo zasaženo raketou BUK typu země-vzduch.”

To však agentura netvrdila. Pouze, jak vyplývá z původního článku („*Малазійський самолет был сбит из ЗРК ‚Бук‘, погубило 280 пассажиров и 15 членов экипажа - советник главы МВД Украины Геращенко*”), uvedla, že se takto na svém Facebooku vyjádřil jistý poradce kyjevského ministerstva vnitra. Ten také tvrdil, že se jednalo o BUK kontrolovaný „teroristy” a obvinil V. Putina (viz

facebook.com/anton.gerashchenko.7/posts/694787050608145).

ČT tedy uvedením nepravdivé informace porušila své povinnosti.

Ve stejný den ČT v prvním odstavci článku „*OBRAZEM: Pád malajsijského letadla nikdo nepřežil*” tvrdila, že letadlo „spadlo po zásahu raketou země-vzduch v blízkosti ukrajinsko-ruských hranic”

Jak se však ukázalo dále, tvrzení o raketě země-vzduch (typu BUK) mělo pocházet od kyjevského ministerstva vnitra a nelze ho tedy vydávat za objektivní a ověřený fakt. Obdobně ho nelze pokládat za samozřejmost, jelikož letadlo lze sestřelit též raketou vzduch-vzduch či kanónem. Nemluvě o jiných protiletadlových systémech, než jsou ty typu BUK.

Také je otázkou, proč ČT považovala za důležité tvrdit, že letadlo spadlo blízko rusko-ukrajinských hranic. Nebo dokonce, že bylo sestřeleno přímo na ukrajinsko-ruské hranici, jak ČT tvrdila v prvním odstavci článku „*Sestřelený stroj byl ve výšce 10 km, kam dosáhnou jen moderní rakety*”.

Místo pádu bylo od hranic vzdušnou čarou vzdáleno zhruba 40 kilometrů, což je vzdálenost, která od hranic odděluje např. Brno, Hradec Králové či České Budějovice. Tvrzení, že se oblasti vzdálené téměř 40 kilometrů od hranic nacházejí v jejich blízkosti, je tedy přinejlepším

velmi subjektivní. Tvrzení, že letadlo bylo (a) sestřeleno (b) na hranici je pak kombinací neověřené a nepravdivé (či velmi subjektivní) informace.

Vzhledem k výše uvedenému je tedy třeba konstatovat, že ČT porušila své povinnosti.

Ve stejný den ČT v prvním odstavci článku „*Letadlo bylo sestřeleno, hlásí Spojené státy. Raketu prozradily radary*” jednala stejně jako v předchozích případech.

Konkrétně uvedla, že „Spojené státy podle CNN potvrdily několikahodinové spekulace s odkazem na radarový záznam. Ten odhalil, že v oblasti byla vypálena raketa země-vzduch krátce předtím, než se letadlo zřítilo.” Podobné formulace ČT použila i o den později v prvním odstavci článku „*Záchranáři našli i druhou černou skříňku*”.

Spojené státy ovšem nic nepotvrdily. Pouze říkaly výše uvedené a odvolávaly se na údajné záznamy radarů. Není však známo, že by svá data poskytly k nezávislému ověření. Jejich tvrzení tedy nelze vydávat za ověřený (potvrzený) fakt.

ČT tak však činila, a proto je třeba konstatovat, že opět porušila své povinnosti.

I následně ČT opakovaně tvrdila, že letadlo bylo sestřeleno. Viz např. první odstavce či titulky článků „*Černé skříňky jsou pryč na Ukrajině a budou předány vládní komisi*” (18. 7.), „*Omyl, nebo špionáž? K sestřelení civilního letadla nedošlo poprvé*” (19. 7.), „*Bezpečná zóna kolem místa havárie letadla zatím nevznikne*” (19. 7.), „*Pád malajsijského letadla překreslil vzdušný prostor nad Evropou*” (22. 7.).

A řadu obdobných článků ČT vydala i v srpnu.

Takové vysvětlení sice bylo všeobecně přijímáno, leč povinností ČT je přinášet ověřené informace. A tvrzení, že letadlo bylo sestřeleno, v dané době doloženo nebylo.

ČT tedy porušila své povinnosti.

21. 7. ČT v titulku tvrdila, že zemřely desítky lidí („*V Doněcku a Luhansku propukly tvrdé boje, mrtvých jsou desítky*”).

Jak se však ukázalo dále, mělo se jednat pouze o tvrzení těch, které ČT označila slovem „povstalci“.

Vydáváním jejich tvrzení za fakt tedy ČT porušila své povinnosti.

22. 7. ČT vydala článek „*Putiniův vzkaz NATO: Začínáme zbrojit*“, který měl shrnovat Putinova slova pronesená na zasedání Bezpečnostní rady.

Přepis jeho slov je veřejně dostupný na stránkách úřadu prezidenta (viz „*Под председательством Владимира Путина в Кремле состоялось заседание Совета Безопасности.*“ nebo „*Vladimir Putin chaired a Security Council meeting in the Kremlin.*“) a lze tedy ověřit, zda skutečně pronesl, že Rusko začíná zbrojit (tedy že zahájilo program, jehož cílem je výrazné posílení armády).

Dle přepisů V. Putin především řekl, že:

- cílem zasedání je projednání otázky, jak uchovat suverenitu a územní integritu země, což zahrnuje aspekty politické, etnické, právní, sociální, ekonomické a další
- suverenita a územní integrita očividně není přímo ohrožena vojensky, jelikož tomu brání především strategická rovnováha sil
- očekáváme, že naše zájmy budou respektovány a že případné spory budou vyřešeny skrze diplomacii
- nikdo by neměl zasahovat do našich vnitřních záležitostí
- ovšem stále více jsou nyní užívána ultimáta a sankce a samotná myšlenka suverenity oslabuje
- nežádoucí režimy, země provádějící nezávislou politiku či ty, které stojí v cestě něčím zájmům, jsou destabilizovány skrze tzv. barevné revoluce, respektive skrze státní převraty, které jsou podněcovány a financovány zvenčí
- za tím účelem jsou využívány domácí problémy, kterých má každá země mnoho
- běžně jsou využíváni radikálové, nacionalisté a často i neofašisté či fundamentalisté, jak tomu bohužel bylo v postsovětských zemích (včetně Ukrajiny)
- jistí lidé se dostanou protiústavně a násilně k moci, načež jsou konány volby, po nichž skončí moc v rukou těch, kteří provedli či financovali převrat

- zároveň se tito lidé bez jakékoliv snahy o vyjednávání pokusí násilně potlačit tu část obyvatelstva, která nesouhlasí s vývojem událostí
- ve stejnou dobu je Rusku dáno ultimátum: buď nás necháte zničit tu část obyvatelstva, která má etnicky, kulturně a historicky blízko k Rusku, nebo vůči vám zavedeme sankce
- (následovalo vyjádření k letu MH17 a výzva k uzavření alespoň krátkého příměří, aby bylo umožněno vyšetřování)
- jsou činěny pokusy destabilizovat sociální a ekonomickou situaci a oslabit Rusko
- je tedy třeba pokračovat v práci na vyřešení problémů, které mají potenciál ohrozit jednotu země a společnosti
- především je třeba zaměřit se na několik hlavních úkolů:
 - zamezit vzestupu radikalismu a extremismu a konfliktům mezi různými etniky
 - ochránit ústavní pořádek
 - zajistit udržitelných a vyrovnaný hospodářský a sociální rozvoj (včetně redukce přílišných ekonomických rozdílů mezi jednotlivými regiony)
 - snížit závislost národní ekonomiky a finančního systému na negativních vnějších faktorech
 - vhodně a přiměřeně reagovat na kroky NATO (jako je posilování jednotek NATO ve východoevropských státech)
 - kompletně a včas implementovat všechny plánované kroky k posílení národní obrany
 - a to včetně znovuvytvoření vojenské infrastruktury na Krymu a v Sevastopolu

V. Putin se tedy především zaměřil na otázku suverenity, řekl, jak a proč je dle něho suverenita určitých zemí pošlapávána a co je tedy třeba učinit, aby Rusko uchovalo svou suverenitu a jednotu.

O zahájení programu, jehož cílem by bylo výrazné posílení ruské armády, nemluvil. Převážná většina projevu se týkala jiných záležitostí a v souvislosti s armádou V. Putin v závěru své řeči pouze stručně uvedl, že je třeba řádně implementovat všechny plánované kroky.

Zda tyto kroky budou znamenat výrazné posílení armády, v projevu zmíněno nebylo. A i kdyby výrazné posílení znamenaly, stále by se dle Putinových slov jednalo o již naplánované kroky, nikoliv o zahájení nového zbrojního programu.

Tvrzení ČT, že V. Putin oznámil zahájení zbrojení, je tedy třeba hodnotit jako nepravdivé. Tím více je nepravdivý titulok, který sugeruje, že (údajně) zahájení zbrojního programu bylo hlavním tématem Putinovy řeči.

Problémové jsou však i další části článku. Především (leč nikoliv výlučně) ČT v 6. odstavci tvrdila, že „ruský prezident ve svém projevu odsoudil ofenzivu ukrajinské armády, která v minulých dnech zatlačila povstalce z řady důležitých ukrajinských měst.” Učinit tak měl slovy: „Tankový útok na Doněck, provedený v době předání černých skříněk z malajsijského letadla, je nepřípustný.”

Jak ovšem vyplývá z citované věty (i celého projevu), V. Putin útok na Doněck neodsoudil v rámci obecné kritiky kyjevské ofenzivy (či kvůli její údajné úspěšnosti, jak sugerovala ČT), ale na základě jiného argumentu, který naznačovalo zmínění černých skříněk a který by byl zcela zřejmý, kdyby ČT V. Putina řádně citovala. Ten uvedl, že:

„Včera, když milice předávala tzv. černé skřínky, zahájily ozbrojené síly Ukrajiny tankový útok na Doněck. Tanky se probily k železniční stanici a zahájily na ni palbu. Mezinárodní specialisté, kteří přijeli vyšetřovat na místo tragédie, nemohli ani vykouknout. Bylo zřejmé, že milice nestřílela sama na sebe. Měli bychom konečně kyjevské úřady požádat, aby jednaly v souladu se základními normami lidské slušnosti a vyhlásily alespoň krátkodobé příměří, jímž by umožnily vyšetřování.”

Zatímco tedy ČT tvrdila, že V. Putin kritizoval (dle ČT úspěšnou) kyjevskou ofenzivu, z delší citace bylo zřejmé, že V. Putin nekritizoval ofenzivu jako takovou, nýbrž skutečnost, že ofenziva dle něj znemožňuje vyšetřování. Bagatelizováním podstatné informace tedy ČT porušila své povinnosti.

V následujícím odstavci ČT tvrdila, že pojem „barevná revoluce” je výraz, jímž se v Rusku označují „prodemokratická hnutí v Gruzii, Kyrgyzstánu nebo na Ukrajině.” Tento výraz se ovšem jednak nepoužívá pouze v Rusku a především tvrzení, že jsou výrazem označována „prodemokratická hnutí” v těchto třech zemích, je přinejlepším velmi subjektivní.

Jak je uvedeno výše, V. Putin tento výraz definoval jako státní převraty, k nimž dochází v zemích, jejichž politika je shledána nevhodnou. Převraty se dle něj vyznačují financováním a podněcováním zvenčí, zneužitím domácích problémů, násilným a protiústavním postupem za

účasti extremistů, násilným potlačením opozice a konáním voleb s předem jasným vítězem. Výslovně pak za takový převrat označil události na Ukrajině.

Přestože tedy V. Putin výslovně uvedl, co si pod pojmem představuje, ČT se rozhodla dát pojmu vlastní význam. A to navíc význam vysoce pochybný, jelikož, jak je uvedeno v dubnové části stížnosti, není známo, že by únorové události vedly k významnější mocenské změně, tím méně ke změně, která by vedla k vládě lidu (či výraznému posílení jeho moci).

Především v subkapitolách pojednávajících o bagatelizaci či ignorování důležitých zpráv je navíc uvedena celá řada případů, kdy po převratu byly hlášeny (či jednoznačně proběhly) fyzické útoky vůči některým politikům a jiným občanům. Nemluvě o zastrahování a dalších formách perzekuce. Nemluvě o vytvoření batalionů napojených na oligarchy a dalších skutečnostech, které nebývají považovány za součást demokracie, leč právě naopak.

Nemluvě o skutečnosti, že V. Putinovi lze dát za pravdu, že v únoru skutečně došlo k násilnému a protiústavnímu převratu, na němž se podílely skupiny, které i spřízněné zdroje označily za extremisty (viz únorová část stížnosti). A to v rámci hnutí, jemuž dle průzkumů vyjadřovala podporu jen zhruba polovina obyvatelstva, zatímco druhá polovina zastávala opačný názor (kterému ČT poskytla jen zcela minimální prostor, viz únorová část).

A tak dále.

Tvrzení, že pojem „barevná revoluce“ označuje „prodemokratická hnutí“ v určitých zemích, je tedy třeba hodnotit jako velice subjektivní, ne-li nepravdivé. Obě možnosti však znamenají porušení povinností ČT.

Nemluvě o skutečnosti, že ČT pojem „barevná revoluce“ vyložila po svém, přestože V. Putin v daném proslovu výslovně uvedl, co si pod ním představuje. Takové jednání lze považovat za zamlčení podstatné informace a tedy za další porušení povinností.

Ve stejný den ČT věnovala článek usnesení kyjevského parlamentu („*Rusko je jako al-Káida, říká Kyjev a volá muže do zbraně*“).

Problém s tímto článkem spočívá hlavně v jeho prvním odstavci, v němž ČT také uvedla, že „na jih od Doněcka se dnes s vozem odpálil sebevražedný atentátník“.

V pátém a šestém odstavci k tomu ČT dodala, že:

„V Doněcké oblasti měl dnes zaútočit sebevražedný atentátník na pozice ukrajinské armády. Podle mluvčího kyjevské ‚protiteroristické operace‘ útočník napadl kontrolní postavení vládního vojska na půli cesty mezi Doněckem a přístavem Mariupol. Mikrobus atentátníka byl plný trhavin, které explodovaly. Podle ukrajinských médií je útok reakcí na postup ukrajinské armády, která v posledních dnech zatlačuje povstalce v Doněcké i Luhanské oblasti.”

ČT tedy v prvním odstavci tvrdila, že údajný sebevražedný útok byl ověřeným faktem. Teprve v pátém odstavci uvedla, že se jedná (pouze) o tvrzení Kyjeva. Později napsané ovšem neomlouvá dříve napsané (navíc ČT věc na pravou míru uvedla pomocí nenápadného a lehce přehlédnutelného slůvka „měl”).

Následně ČT parafrázovala kyjevského mluvčího, který údajný útok konkretizoval. A v další větě ČT psala o útoku - nikoliv o údajném útoku - přičemž se nekonkrétně odvolávala na „ukrajinská média”.

Vydáváním neověřeného tvrzení za objektivní a ověřený fakt tedy ČT porušila své povinnosti.

25. 7. ČT v prvním odstavci článku *„Nové sankce se dotknou elit ruské rozvědky, hrozí prý i Abramovičovi”* tvrdila, že „právě Čečenci se ukrajinských bojů účastní na straně povstalců.”

Takové tvrzení je ovšem nutné považovat za polopravdu. Čečenci se sice účastnili bojů na straně Doněcku a Luhansku, leč zároveň již v březnu byl zformován Dudájevův prapor (kterému velel Isa Munajev). A ten bojoval na straně Kyjeva.

26. 7. ČT v titulku tvrdila, že *„Povstalci jsou v sevření armády, boje se blíží k Doněcku”*.

Nejednalo se ovšem o ověřenou realitu, ale pouze o tvrzení kyjevského mluvčího A. Lysenka. Případnému pohledu druhé strany ČT nedala prostor ani v posledním odstavci (v něm, stejně jako v prvním odstavci, byla obsažena kyjevská obvinění).

Namísto ověřeného a všestranného zpravodajství byl tedy článek příkladem zpravodajství, které je založeno na neověřených tvrzeních jedné ze stran konfliktu.

29. 7. ČT v článku „*EU a USA proti Rusku. Nové sankce zasáhnou ropný i zbrojný průmysl*” tvrdila, že se EU „dohodla na nových ekonomických sankcích vůči Rusku za jeho postup v ukrajinské krizi.”

ČT se tedy, stejně jako tomu bylo ve výše uvedeném případě amerických sankcí, ztotožnila s postojem EU. Správná formulace by např. mohla znít „EU se dohodla na sankcích vůči Rusku. Ty byly zdůvodněny jeho údajným postupem v ukrajinské krizi.”

Namísto oddělení faktů od názorů však ČT vydávala tvrzení jedné ze stran za nezpochybnitelný fakt, čímž porušila své povinnosti.

7.2 Opomíjení důležitých informací a nevyváženost obecně

1. 7. ČT vydala článek „*Porošenko příměří neprodloužil, armáda znovu zaútočila proti separatistům*”.

Nikde v něm však není k nalezení skutečnost, že P. Porošenko např. dle stanice Al-Džazíra („*Ukraine launches offensive in east, vows to rid country of 'parasites'*”) použil k označení druhé strany i výrazy jako „špína” a „paraziti”.

Taková označení svědčí o dalším zostření rétoriky. Dosavadní výrazy jako „teroristi”, „vrazi” či „žoldnéři” ještě neznamenalý úplnou dehumanizaci druhé strany, zatímco výrazy „špína” a „paraziti” již ano.

Přesto ČT na informaci neupozornila. Naproti tomu v titulku nad sedmým odstavcem ČT uvedla, že „protiteroristické nálady panují na celé Ukrajině” a v samotném odstavci citovala J. Justa, dle kterého „nálada, že je třeba zničit separatisty a teroristy, panovala v celé ukrajinské společnosti...”

ČT se tedy v článku ani řádně nedistancovala od pojmu „terorista.” O pochybném pojmu „separatista” nemluvě (viz květnová část stížnosti).

3. 7. Ruské ministerstvo zahraničí vydalo druhou Bílou knihu o porušování lidských práv a zásad právního státu na Ukrajině za období od dubna do poloviny června (viz „*Белая книга нарушений прав человека и принципа верховенства права на Украине*”).

Platí o ní to samé, co pro předchozí verzi. Na základě monitoringu ukrajinského, ruského a západního tisku, tvrzení představitelů Kyjeva a jejich spojenců a tvrzení OBSE a jiných organizací bylo tentokrát sepsáno téměř sto stran, které dle svých autorů měly shrnovat případy porušování lidských práv a zásad právního státu na Ukrajině.

Stejně jako v květnu i v červenci platilo, že ČT věnovala články dlouhé řadě výrazně stručnějších a hůře doložených tvrzení (jakož i zcela nedoloženým tvrzením), zatímco Bílé knize žádný článek nevěnovala.

6. 7. Např. agentura Interfax-Ukrajina uvedla (*„Турчинов: Рада не будет тормозить лишение неприкосновенности причастных к сепаратизму депутатов, пока соответствующих материалов от ГПУ неті“*), že parlament bude dle A. Turčinova bez zbytečného prodlení zbavovat imunity každého poslance, který bude podezřelý ze „separatismu“ či „napomáhání separatismu“.

Pojem „napomáhání separatismu“ je ovšem natolik vágní, že za něj může být označena celá řada činů (včetně kritiky kyjevské vlády). Hrozilo tedy, že za „napomáhání separatismu“ bude perzekuován každý poslanec, jehož názor bude shledán nevhodným.

Přesto ČT nepovažovala za nutné o výroku řádně informovat.

10. 7. Např. list Moscow Times (*„Kiev Prosecutor Wants Klitschko to Clear Maidan of Protesters“*) uvedl, že kyjevský žalobce vyzval městské úřady, aby podnikly kroky k vyklizení budov, které se nacházely pod kontrolou Majdanu. Celkem dle něj mělo být pod kontrolou Majdanu 19 budov.

Dále žalobce tvrdil, že od dubna mělo dojít k více než deseti ozbrojeným loupežím a od 20. února mělo být zahájeno 158 stíhání kvůli porušení veřejného pořádku. Nakonec žalobce nevyloučil, že by Majdan mohl být vyklizen silou.

V podobném duchu o tři dny později promluvil i kyjevský ministr vnitra A. Avakov. Na svém Facebooku k Majdanu dokonce uvedl, že se jedná o seskupení pochybných individuů, které je ve skutečnosti projektem ruské tajné služby FSB a marginálních stran. A dodal, že policie má plán, jak s „tou ostudou“ skoncovat (viz

facebook.com/arsen.avakov.1/posts/668439179912858).

O dalších pět dní později V. Kličko uvedl, že se z Majdanu stalo nebezpečné místo, kde dochází ke střelbě, výbuchům a útokům na novináře. Lidé se mu proto prý raději vyhýbají. V. Kličko také dodal, že vzhledem k bojům na východě země opravdu není zapotřebí mít v centru hlavního města „pátou kolonu“ (viz např. zpráva agentury Interfax-Ukrajina: „*Кличко: Беспорядкам, провокациям и криминалу на Майдане надо положить конец*“).

Uvedené zprávy tedy ukazovaly, že se Kyjev dostal do vážného sporu s tehdejším Majdanem. A. Avakov ho dokonce označil za projekt FSB a V. Kličko v souvislosti s ním hovořil o páté koloně. Kyjevské úřady nevyklučovaly ani násilné vyklizení Majdanu.

Kyjevské úřady také Majdan spojovaly s kriminalitou, ač není zřejmé, že by se jednalo o nový jev. K používání zbraní, obsazování budov a násilí docházelo i v době, kdy A. Avakov a V. Kličko Majdan ještě plně podporovali. Tehdy navíc docházelo i k smrtelně nebezpečným útokům vůči příslušníkům policie.

Výše uvedené tedy svědčilo o skutečnosti, že představitelé Kyjeva zaujali postoj, který by bylo možné označit za pokrytecký - ti, kteří se v důsledku činnosti Majdanu dostali k moci, ho o několik měsíců později začali odsuzovat.

A to přesto, že dění na Majdanu bylo v dané době výrazně klidnější a méně nebezpečné, než tomu bylo v únoru stejného roku. I přes výše uvedené nevěnovala ČT tomuto vývoji kolem Majdanu žádný článek.

13. 7. Stanice RFE/RL vydala rozhovor s A. Gasparjanem, Arménem, který bojoval na straně Doněcku („*Interview: I Was A Separatist Fighter In Ukraine*“). V rozhovoru bylo řečeno následující:

- respondent byl zrekrutován po té, co své přání účastnit se bojů na Ukrajině vyjádřil na sociální síti Вконтакте
- následně se v Moskvě setkal s civilně oblečeným mužem, s nímž byly projednány další podrobnosti (včetně té, že za účast v bojích nebude poskytnuta žádná finanční odměna)
- následoval dvoutýdenní výcvik kdesi na venkově (v blízkosti Rostovu na Donu)

- výcvik vedli civilně oblečení muži, jména se zásadně nesdělovala, své spolubojovníky respondent znal jen pod přezdívkami
- pokud jde o národnost spolubojovníků, respondent uvedl, že většinu z nich tvořili Slované, přičemž si však nebyl jist, zda se jednalo o Bělorusy, Rusy či Ukrajince, část z nich prý pocházela z Kavkazu, jiní byli Arméni z Ruska i Ukrajiny, viděl i několik Čečenců
- před překročením hranice byly jeho skupině dány zbraně, po jejím překročení následovalo setkání se zástupci Doněcku
- na konci května se účastnil bitvy o doněcké letiště, (v této souvislosti zmínil příslušníky SBU, kteří i se svými zbraněmi přešli na stranu Doněcku)
- během noci, při návratu do Doněcku, se jeho jednotka dostala omylem pod palbu vlastních jednotek, načež se respondent rozhodl odejít potají zpět do Ruska
- plán však byl odhalen a respondentova skupina musela z města uprchnout
- během následujících týdnů bojoval za milici v Horlivce
- následoval návrat na místo výcviku, kde respondent dostal zpět oblečení, doklady, telefon a peníze na cestu

Článek tedy poskytoval určité informace o činnosti zahraničních dobrovolníků. Také ukazoval, že ruská vláda patrně přinejmenším nečinila kroky, které by výrazněji komplikovaly výcvik dobrovolníků na jejím území.

Rozhovoru s arménským dobrovolníkem přesto ČT žádný článek nevěnovala a spíše upřednostnila různá nedoložená obvinění.

22. 7. Např. agentura UNIAN („*Левченко выгнали из зала Верховной Рады*”) uvedla, že poslanec Levčenko (za Stranu regionů) byl vládními poslanci fyzicky odstaven od řečnického pultu po té, co se pokusil kritizovat politiku Kyjeva vůči Doněcku a Luhansku. Načež většina přítomných poslanců odhlasovala, že se N. Levčenko nesmí účastnit příštích třech zasedání.

Jednalo se tedy o další případ útoku vůči opozici, kterému ČT nevěnovala žádný článek.

24. 7. Jak uvedl např. list Moscow Times („*Russia, EU Politicians Denounce Ukraine Parliament's Ouster of Communists*”), kyjevský parlament podnikl kroky k vypuzení komunistických poslanců z jednání.

V článku je též uvedeno, že hlasy požadující rozpuštění komunistické strany se vyrojily po té, co na jaře předseda komunistů řekl, že kdyby stál v čele země, ihned by stáhl ozbrojené síly z východu země. Snahu o vojenské ovládnutí východu také označil za válku proti vlastním lidem.

ČT těmto skutečnostem žádný článek nevěnovala, stejně jako ho nevěnovala ani ostatním případům omezování parlamentní opozice. O fyzických útocích nemluvě (viz ostatní části stížnosti).

Je proto třeba konstatovat, že ČT bagatelizováním a ignorováním podstatných informací porušila svou povinnost vytvářet zpravodajství, na jehož základě si člověk může svobodně utvářet názor.

7.3 Zřícení letu MH17

17. 7. ČT vydala článek „*O sestřelení letadla si prý telefonovali separatisté a ruští agenti*”. Video, o němž článek pojednával, je veřejně dostupné pod názvem „*SSU, radio interception of conversations between terrorists, ‚Boeing-777‘ plane crash*”. Jeho obsah shrnují následující body:

- V čase 0:00-0:08 SBU tvrdí, že letadlo sestřelila Běsova skupina pomocí ruské protiletadlové rakety.
- V čase 0:09-0:17 SBU tvrdí, že o tom Běs podal hlášení plukovníkovi GRU.
- V čase 0:18-0:35 má Běs dle údajného odposlechu tvrdit, že „Horníková skupina” právě sestřelila letadlo, které spadlo u obce Jenakijevo. Následně dodává i méně podstatné informace (že je vidět kouř, že se vydali pořídit fotky a podobně).
- V čase 0:36-0:42 SBU tvrdila, že „teroristé” následně dorazili na místo pádu a uvědomili, že se jednalo o civilní letadlo.
- V čase 0:43-0:52 spolu má hovořit jistý Grek a Major. Major měl říct, že letadlo sestřelili kozáci z okolí obce Černuchino.
- Následuje časový střih. Dle SBU se další část hovoru odehrála o 38 minut později.

- V čase 0:54-1:07 Major údajně tvrdí, že se letadlo rozpadlo ve vzduchu poblíž Petropavlovských dolů a že našli dvě stovky mrtvých civilistů.
- Následuje další střih. Dle SBU se další část odehrála o 21 minut později.
- V čase 1:09-1:49 se vede dialog o tom, co prý bylo nalezeno na místě pádu. Neuškodí též uvést, že se v čase 1:44 ukazatel údajného času nahrání změnil z 5:32 na 17:32, což může ukazovat na utajený střih.
- Následuje další střih. Dle SBU další část zachycuje rozhovor, který se odehrál o deset minut později mezi jakýmsi ozbrojencem a Kozitsynem.
- Od času 1:50 do konce videa (2:23) dle ozbrojence zaznělo, že letadlo bylo sestřeleno poblíž měst Snižne a Torez a dopadlo u vesnice Hrabove, ozbrojenec prý řekl, že na palubě byli civilisté, zatímco Kozitsyn zmínil špiony. Také zaznělo, že letadlo nemělo nad oblastí co dělat.

Tolik údajná nahrávka. Její důvěryhodnost a průkaznost však lze poměrně snadno vyvrátit. Především SBU na začátku tvrdila, že letadlo měla sestřelit Běsova skupina a následně pustila část, dle níž Běs údajně hlásí, že Horníkova skupina sestřelila letadlo, které dopadlo u obce Jenakijevo.

Tato obec se přitom vzdušnou čarou nachází 30 kilometrů daleko od skutečného hlavního místa dopadu, kterým byla vesnice Hrabove (a okolí). Kdo je to Horník, není známo.

Dále prý jistý Major řekl, že letadlo sestřelili kozáci z okolí obce Černuchino. To je ovšem v rozporu s tvrzením SBU ze začátku videa, dle kterého letadlo sestřelila Běsova skupina (tedy skupina Igora Bezlera, který působil v Horlivce a nebyl považován za kozáka).

V další části má Major tvrdit, že se letadlo rozpadlo poblíž Petropavlovských dolů. Takové označení ovšem nesou staré doly z 19. století, které se nacházejí u obce Lysyčansk, jež je od Hrabove vzdálena celých 80 kilometrů (viz např. článek serveru lisichansk.info „*История Лисичанска - Первый шахтерский поселок Донбасса*”).

Ač tedy nelze zcela vyloučit, že nebyly myšleny tyto staré doly, ale malá vesnička Petropavlivka, která se nachází zhruba 8 kilometrů od Hrabove. Zde by již k rozpadu dojít mohlo. Leč označení „Petropavlovské doly” nese jiné místo.

A dále je řečeno, že letadlo bylo sestřeleno poblíž Snizne a Torezu a že dopadlo poblíž vesnice Hrabove. Především zmínění Hrabove je v rozporu se začátkem videa, kdy bylo řečeno, že letadlo dopadlo u obce Jenakijevo.

Pokud tedy máme výše uvedené shrnout. Dle SBU letadlo sestřelila Běsova skupina a zároveň Horníkova skupina a zároveň kozáci z okolí obce Černuchino, načež letadlo dopadlo u obce Jenakijevo, odkud se „teleportovalo” o 30 kilometrů dál k Hrabove.

Pokud zapracujeme i Petropavlovské doly, pak dle SBU letadlo sestřelila Běsova skupina a zároveň Horníkova skupina a zároveň kozáci z Černuchina, načež se letadlo rozpadlo o desítky kilometrů dál u Petropavlovských dolů, leč trosky dopadly až o 80 kilometrů dál u Jenakijeva, odkud se „teleportovaly” o 30 kilometrů dál k Hrabove.

Jak tedy vyplývá z výše uvedeného, věrohodnost Kyjevem poskytnutého videa lze vyvrátit pouze na základě „rozboru textu” a vyhledání míst, která jsou ve videu zmíněna.

Nemluvě o skutečnosti, že SBU ani neskrývala, že video bylo sestříháno z krátkých částí (první údajný hovor trval 17 sekund, druhý 9 sekund, třetí 13 sekund, čtvrtý 40 sekund a poslední 33 sekund). V důsledku toho nebylo možné z videa určit, v jakém kontextu byly vysloveny výroky obsažené ve videu.

Ostatně, o problémech spojených se sestříhanými záznamy, větami vytrženými z kontextu a podobně již bylo v této stížnosti na několika místech pojednáno (a ještě o nich bude pojednáno dále).

Video, které vydala SBU, tedy popíralo samo sebe a svědčí o skutečnosti, že Kyjev záměrně uváděl veřejnost v omyl.

V Kodexu ČT je v článku 5.9 uvedeno, že „Česká televize smí odvíšlat zprávu ověřenou alespoň ze dvou důvěryhodných a na sobě vzájemně nezávislých zdrojů, pouze v případě informací, které oficiálně zpřístupnily veřejné úřady a instituce, postačí jeden oficiální zdroj, není-li z okolností zřejmé, že jde o nepravdivé nebo nepřesné údaje.”

A v tomto případě bylo zřejmé, že SBU poskytla nepravdivé údaje.

Dále je v článku 5.6 stanoveno, že „ve zpravodajství a aktuální publicistice Česká televize dbá na přesnost a nestrannost spočívající především ve zjišťování a ověřování skutečnosti.”

A článek 5.8 uvádí, že „zpráva musí být založena na zjištěných a ověřených údajích. Česká televize je při získávání a zpracovávání informací plně podřízena imperativu zjistit a divákům zprostředkovat pravdivý obraz skutečnosti a v případech, kdy to pro nemožnost opatřit si všechny informace není beze zbytku uskutečnitelné, postupovat s cílem pravdě se maximálně

přiblížit. Zamlčení důležité informace nebo potlačení jejího podstatného aspektu bude vždy hrubým porušením tohoto imperativu.”

V neposlední řadě je v článku 5.5 stanoveno, že „Česká televize nakládá s informacemi, které pro diváky opatřuje, jako s hodnotou, již si není oprávněna na úkor diváků přivlastňovat, obchodovat s ní nebo ji učinit předmětem jakékoliv spekulace. Česká televize musí vždy přednostně postupovat tak, aby konkrétní informaci připravila s odbornou péčí do vysílání a touto cestou ji pohotově předala divákům.”

Přestože tedy z okolností bylo zřejmé, že SBU poskytla nepravdivé údaje, rozhodla se je ČT zveřejnit, čímž porušila své povinnosti. Případně mohla na základě článků 5.5, 5.6 a 5.8 na video upozornit, ale zároveň uvést výše uvedené důvody, proč Kyjevem vydané video nelze považovat za důvěryhodné.

Namísto odborné péče, zjišťování a ověřování skutečnosti a snahy přiblížit se maximálně pravdě však ČT k „nahrávce” přistoupila poněkud odlišným způsobem.

V prvním odstavci tohoto článku uváděla jako fakt tvrzení, že (a) SBU má k dispozici nahrávky hovorů mezi „separatisty” a ruskou tajnou službou, „jejichž tématem je sestřelení jistého letadla.” Dále jako fakt uváděla, že si (b+c) telefonuje „lídr povstaleckých bojů” Igor Bezler (Běs) s (d) ruským bezpečnostním agentem.

V druhém odstavci uvádí, že na záznamu „hovoří (e) kolem 16:30 kyjevského času (f) dva povstalci o tom, že separatistické jednotky sestřelily jisté letadlo,” které se rozpadlo a dopadlo poblíž Petropavlovského dolu.

Ve stejném odstavci ČT dále uvádí, že (g) zhruba o hodinu později měl (h) „příslušník separatistů” uvést, že se jedná o civilní letadlo. Ve třetím odstavci ČT uvedla, že letadlo spadlo (ch) po zásahu raketou země-vzduch.

Takže tedy:

a), b), d) tvrzení SBU, že má k dispozici nahrávku rozhovoru mezi Běsem a ruským agentem, ČT vydávala za objektivní fakt.

c) Běse ČT označila za „lídra povstaleckých bojů,” což vytvářelo dojem, že stál v čele všech jejich ozbrojených sil. Ve skutečnosti však pouze velel milici v Horlivce. ČT ho tedy vykreslovala jako významnější osobu, než jakou ve skutečnosti byl.

e) ČT tvrdila, že se hovor udál kolem 16:30 kyjevského času. Což je problémové rovnou ze dvou důvodů. Jednak ČT nemohla vědět, kdy byl údajný rozhovor pořízen. Mohla pouze uvést, kdy byl pořízen dle tvrzení SBU.

A dále SBU ani netvrdila, že hovor byl pořízen kolem 16:30. Dle SBU byla v tuto dobu řečena pouze část o sestřelu, zatímco o rozpadu letadla nad doly se dle SBU hovořilo až v čase 17:11.

Ovšem neuškodí uvést, že SBU na tento časový skok řádně neupozornila, pouze se změnil ukazatel času v horním rohu videa.

f) ČT v prvním odstavci tvrdila, že byl zachycen rozhovor mezi Běsem a ruským agentem. Ve druhém odstavci pak píše o dvou „povstalcích“, aniž by uvedla, že ani jeden z nich není (dle SBU) Běs, nýbrž že se jedná o dvě nové a dosud nezmíněné postavy (Majora a Greka).

g) ČT tvrdila, že další část hovoru byla pořízena o hodinu později. Jak však již bylo uvedeno, ČT nemohla vědět, kdy (a zda vůbec) byl údajný hovor nahrán. Mohlo se jednat o hodiny, dny, týdny i měsíce. Že se další část konala o hodinu (respektive o 20 minut) později, tvrdila pouze SBU.

h) Ve stejné větě ČT uvedla, že měl „příslušník separatistů“ říct, že se stoprocentně jedná o civilní letadlo. Zde platí to samé, co pro bod f). Pokud si člověk sám nepustil video, nevěděl by, o koho konkrétně se jedná (dle SBU se jednalo o Majora). Vzhledem k prvnímu odstavci by se tedy mohl oprávněně domnívat, že se jednalo stále o Běse.

ch) ČT tvrdila, že letadlo bylo sestřeleno raketou země-vzduch. Tuto informaci však ČT opět nemohla vědět a pouze vydávala tvrzení Kyjeva a spol. za objektivní a ověřený fakt.

Jak tedy vyplývá z výše uvedeného, ČT nejen neregistrovala skutečnost, že Kyjev vyvracel sám sebe (jak by si musela všimnout, kdyby k videu přistoupila s odbornou péčí), ale také vydávala kyjevská tvrzení za fakt a obsah videa „shrnuła“ do podoby, která neodpovídala ani „informacím“ poskytnutým ze strany SBU (leč nelze tvrdit, že by „shrnutí“ bylo v rozporu se záměry SBU).

K výše uvedenému lze dojít pouze na základě rozboru videa, které SBU poskytla. Za pomoci jiných zpráv však lze i spekulovat, jak video ve skutečnosti vzniklo.

Především Běs na začátku hovořil o sestřelu (blíže nespecifikovaného) letadla, které mělo dopadnout poblíž obce Jenakijevo. Je možné, že v nějakém telefonátu o sestřelu letadla skutečně hovořil. Např. Guardian 14. června psal o hlášeném sestřelu letadla Su-25 nad městem Horlivka, kde velel právě Běs („*Bloodiest day in Ukraine conflict as rebel missiles bring down military jet*”). Jenakijevo leží jen asi 5 kilometrů od Horlivky a letadlo sestřelené nad Horlivkou tedy mohlo dopadnout poblíž Jenakijeva.

Případně se mohlo jednat o jedno ze čtyř letadel, o nichž Běs mluvil 16. 7. v rozhovoru pro agenturu RIA Novosti („*Игорь (Бес) Безлер: начнем наступление, когда противник выдохнется*”).

V takovém případě Běs skutečně mohl někomu volat a mluvit o sestřelení letadla. V případě zachycení telefonátu pak SBU stačilo, aby příslušnou část vydala později s tím, že si lidé slova o „sestřelení letadla” spojí s letem MH17. SBU však z nějakého důvodu (lze uvažovat např. o časové tísní) nevystříhla část o dopadu letadla poblíž Jenakijeva, čímž se sama usvědčila z podvodu.

Dále SBU tvrdila, že letadlo měli sestřelit kozáci z Černuchina. V tomto případě lze uvažovat např. o 13. červenci, kdy byla hlášena sestřelení dvou vojenských letadel, z nichž jedno dopadlo v okolí Debalceva, které se nachází jen 3 kilometry od Černuchina. Toto letadlo tedy mohli mít na svědomí místní kozáci (viz např. zpráva agentury RIA Novosti „*Ополченцы заявили, что подбили два Су-25 над Горловкой*”).

Tvrzení o rozpadu letadla nad Petropavlovskými doly by pak mohlo odpovídat tvrzení ze 14. července, kdy byl hlášen letecký útok v lysyčanské oblasti (v níž se nacházejí Petropavlovské doly) a sestřelení jednoho letadla (viz oznámení DNR Press na síti Twitter: twitter.com/dnrpress/status/488640433254563840).

Následné dialogy o civilním letadle, sestřelu poblíž Snižne a Torezu a dopadu u Hrabove již mohly být autentické. U Hrabove trosky skutečně dopadly a spojení s letadlem bylo skutečně ztraceno v době, kdy letělo v blízkosti Snižne a Torezu. Leč samy o sobě tyto dialogy usvědčující nejsou.

Vzhledem k výše uvedenému lze tedy soudit, že SBU video sestříhala z různých výroků, které se týkaly sestřelení jiných letadel v jinou dobu a na jiných místech. K nim navíc SBU přidala výroky o civilním letadle, které mohly být autentické.

Podstatnější je však skutečnost, že video, které zveřejnila SBU, popírá samo sebe a že obsahuje výroky, které se zřícení civilního letadla týkat nemohly. Je tedy zřejmé, že zveřejněním takového videa chtěla SBU uvést veřejnost v omyl.

Dále je faktem, že nevěrohodnost videa lze bez většího úsilí doložit videem samotným. Přesto ČT nejen neregistrovala nesmysly uvedené ve videu, ale obsah videa dokonce „shrnila“ způsobem, který byl v rozporu s jeho obsahem, v rozporu s povinnostmi ČT, leč v souladu se záměry Kyjeva.

Vzhledem k výše uvedenému tedy nelze jinak než konstatovat, že ČT při „informování“ o videu zcela selhala.

ČT také v prvním odstavci tvrdila, že se „na Youtube objevilo video, na kterém jeden z proruských separatistů potvrzuje sestřelení letadla, video bylo ale záhy staženo.“

Jaké video je myšleno, není z článku zřejmé a nelze ho tedy ověřit.

Jestliže ovšem ČT myslela ta samá videa jako např. deník Daily Mail („*That was a blast - look at the smoke': Sick boast of the laughing rebels as they 'saw MH17 hit by missile' - hours after leader boasted: 'We warned you - do not fly in our sky'*“), pak lze její tvrzení považovat za zcela nedoložené.

Na videích totiž není vidět, kdo mluví, a z kontextu se zdá být pravděpodobným, že se jedná o obyvatele blízkých vesnic. Ti dle videí viděli kouř, z čehož si domysleli, že se podařilo sestřelit letadlo. Nic víc, nic míň. Nebyli tedy v pozici, kdy by mohli cokoliv podstatného potvrzovat.

Dále ČT tvrdila, že se „údajně krátce před zřícením objevila na stránkách tzv. Doněcké lidové republiky informace o sestřelení letadla ukrajinské armády.“

V tomto případě již vůbec není zřejmé, na co ČT narážela.

Ve stejný den dále ČT vydala článek „*Letadlo bylo sestřeleno, hlásí Spojené státy. Raketu prozradily radary*“.

Jak již bylo uvedeno výše, ČT tvrzení vydávala za objektivní a ověřený fakt, přestože se jednalo o nedoložené tvrzení strany, která mohla mít zájem na uvádění veřejnosti v omyl.

ČT navíc informace poněkud překroutila. Odvolávala se na CNN, ovšem ta v článku ze stejného dne („*Did surface-to-air missile take down Malaysia Airlines Flight 17?*”) netvrdila, že se jednalo o tvrzení USA (tedy jejich vlády). Dle CNN se jednalo o tvrzení nejmenovaného vysokého úředníka - a anonymní zdroj nelze vydávat za zástupce USA, jak činila ČT.

Došlo tedy rovnou k dvojímu porušení povinností. Jednak ČT vydávala neověřené tvrzení za fakt, jednak nepravdivě uváděla zdroj tohoto tvrzení.

Během prvního dne tedy ČT vydala jeden obzvláště pochybný článek, který byl věnován obvinění Kyjeva vůči Rusku, Doněcku a Luhansku. A další věnovala tvrzení anonymního zdroje, který vydávala za americkou vládu.

Naproti tomu ČT nevěnovala žádný článek např. listu Politico a jeho článku „*Little Hill intel on crash, missile*”. V něm bylo uvedeno, že členové amerického senátního Výboru pro tajné služby po setkání s představiteli rozvědky uvedli, že je příliš brzy na činění jakýchkoliv závěrů.

Dotázaní senátoři dále uvedli, že neviděli nic, co by jednoznačně potvrdilo použití rakety. Pouze se dle nich zdálo být pravděpodobným, že k explozi letadla došlo již ve vzduchu. Zatímco tvrzení anonymního zdroje ČT článek věnovala, tvrzení senátorů již nikoliv.

18. 7. ČT vydala celkem tři články, které již v titulku obsahovaly obvinění. Konkrétně se jednalo o články „*Komentáře: Pokud bylo letadlo sestřeleno, nejspíš šlo o omyl povstalců*”, „*Kyjev má prý důkaz o převozu systému BUK, Moskva to popírá*” a „*Obama: Všechno nasvědčuje tomu, že letadlo sestřelili separatisté*”.

V prvním zmíněném článku ČT v titulku tvrdila, že se komentátoři shodují, že letadlo patrně omylem sestřelili „povstalci”. Stejně jako v nespočtu jiných případů však i v tomto případě článek neodpovídal titulku.

Konkrétně jsou v článku zmíněny postoje M. Dorazína, M. Romancova (oba v prvním odstavci) a M. Kollera (ten je zmíněn až ve třetím odstavci).

Ovšem právě poslední zmíněný tvrdil něco jiného, než uvádí titulek. Konkrétně zmínil sedm možností:

- 1) nehodu/technickou poruchu
- 2) sestřelení kyjevskými protiletadlovými silami
- 3) sestřelení kyjevským letectvem
- 4) sestřelení dezertéry bojujícími na straně Doněcku/Luhansku
- 5) sestřelení doněckými/luhanskými silami pomocí ukořistěného raketometu
- 6) sestřelení ruskou armádou
- 7) zničení letadla teroristy

Za nejpravděpodobnější pachatele označil ozbrojené síly Kyjeva, ozbrojené síly Doněcku/Luhansku či dezertéry na straně Doněcku/Luhansku.

Dále uvedl, že se sice mohlo jednat o omyl, leč zmínil také možnost, že letadlo bylo sestřeleno záměrně s cílem obvinít z činu druhou stranu (školená obsluha by dle něj měla vědět, že se jednalo o civilní letoun).

K tvrzení M. Dorazína je ve druhém odstavci uvedeno, že své tvrzení o vině „separatistů“ zdůvodnil slovy:

„Sám ministr obrany samozvané Doněcké republiky Igor Strelkov umístil na sociální síť oslavnou informaci, že sestřelili ukrajinské letadlo. Ale posléze přišla informace, že se zřítilo malajsijské civilní letadlo. Strelkov ihned informaci ze sociálních sítí stáhnul.“

Tvrzení M. Dorazína bylo všeobecně rozšířené (o den později se k němu přihlásilo i americké velvyslanectví v Kyjevě, viz „*United States Assessment of the Downing of Flight MH17 and its Aftermath*“), leč nelze ho považovat za pravdivé.

Tvrzení bylo založeno na následujícím příspěvku ze stránky vk.com/strelkov_info:

1306 posts

Сводки от Стрелкова Игоря Ивановича

17.07.2014 17:50 (мск) Сообщение от ополчения.

"В районе Тореза только что сбили самолет Ан-26, валяется где-то за шахтой "Прогресс".

Предупреждали же - не летать в "нашем небе".

А вот и видео-подтверждение очередного "птичкопада".

Птичка упала за террикон, жилой сектор не зацепила.

Мирные люди не пострадали.

А также еще есть информация о втором сбитом самолете, вроде бы Су."

one hour ago

605 1675

zdroj: web.archive.org/web/20140717155906/http://vk.com/strelkov_info?w=wall-57424472_7256

Na první pohled by se mohlo zdát, že se skutečně jedná o příspěvek od I. Strelkova. Stránka nesla označení „Сводки от Стрелкова Игоря Ивановича” a na profilové fotce byl jednoznačně I. Strelkov (později byla stránka přejmenována na „Сводки от ополчения Новороссии”, přičemž se ovšem na profilových fotkách nadále nacházel I. Strelkov). A příspěvek pravil:

„Hlášení od opolčenců.

„V oblasti Torezu právě sestřelili letadlo An-26, které se zřítilo někde za dolem „Pokrok“.

Varovali jsme vás - nelétejte na „naše nebe.“

A zde jsou videa jako důkaz dalšího „úlovku.“

Ptáček spadl za haldu, obydlené oblasti nebyly zasaženy. Civilistům se nic nestalo.

A také je tu informace o druhém sestřeleném letadle, patrně se jednalo o sučko.“”

Z těchto informací patrně M. Dorazín a spol. odvodili, že se jednalo o sdělení I. Strelkova. Ovšem již zběžný pohled na danou stránku prokazuje, že je situace poněkud jiná.

Jednak na stránce v danou dobu byly každý den zveřejňovány desítky příspěvků. Konkrétně k 16. červenci je na stránkách zaznamenáno celkem 45 příspěvků, k 17. červenci 32 příspěvků a k 18. červenci celkem 36 příspěvků. Tedy 113 příspěvků za 3 dny (pro srovnání uveďme, že ČTK ve stejném období vydala na svém serveru ceskenoviny.cz k Ukrajině celkem 48 článků).

Sepisování takového množství příspěvků by bylo mimo časové možnosti I. Strelkova.

Dále platí, že veškeré citované výroky I. Strelkova jsou na stránce speciálně označeny, jak ukazuje např. následující příspěvek ze stejného dne:

Сводки от Стрелкова Игоря Ивановича

17.07.2014 15:24 Комментарий от И. И. Стрелкова.

- Тут информация прошла что над аэропортом в Донецке флаг белый вывесили. Правда ли это?

И. И.: "Вероятнее всего - деза. Укрское командование сдаваться пока не собирается. Наоборот - сплошным потоком гонят под Донецк войска и боевую технику. Боевого духа у них, как и раньше, "с гулькин нос", но массой задавить еще надеются".

- Сколько им ещё нужно времени, чтобы подготовить удар на Снежное с окружением Мариновки?

И. И.: "Нисколько. Не окружат. А если попытаются сдуру, то "флаг в руки". У них другая тактика - засыпать снарядами, чтобы сами ушли".

СТРЕЛКОВ СООБЩАЕТ:

three hours ago

👍 152 ❤️ 1351

zdroj: web.archive.org/web/20140717155906/http://vk.com/strelkov_info?w=wall-57424472_7256

Příspěvek, dle kterého byl sestřelen antonov, takto označen nebyl.

A v neposlední řadě na facebookové stránce daného serveru (facebook.com/StrelkovInfo/info?ref=page_internal) bylo výslovně uvedeno, že I. Strelkov sociální síť nepoužívá.

Cílem stránky mělo být schraňování výroků I. Strelkova, „opolčenců“ a svědků. Dále bylo výslovně uvedeno, že všechna tvrzení I. Strelkova jsou označena speciálním bannerem (viz předchozí obrázek). Pokud tak příspěvky označeny nebyly, mělo se jednat o zprávy od „opolčenců“, od očitých svědků či od novinářů.

Tvrzení M. Dorazína (jakož i amerického velvyslanectví a řady dalších) je tedy třeba označit za nepravdivé.

Vzhledem k výše uvedenému také platí, že příspěvek nemá žádnou významnější informační hodnotu. Nejednalo se ani o tvrzení I. Strelkova, ani o tvrzení doněckých úřadů. Pouze dle autora příspěvku „opolčenci“ hlásili, že někdo právě sestřelil letadlo An-26.

Vzhledem k přiloženým videím lze soudit, že původní informace nejspíše pocházela od lidí, kteří viděli trosky velkého letadla, z čehož si domysleli, že byl sestřelen antonov.

ČT tedy v titulku tvrdila, že dle (oslovených) komentátorů letadlo nejspíše omylem sestřelila doněcká či luhanská frakce. V prvním odstavci ČT uvedla dvě osoby, které takto skutečně hovořily. Hlouběji v článku se však ukázalo, že M. Koller zastával jiný, méně jednoznačný postoj. Nepravdivým (či polopravdivým) titulkem a upozaděním odlišného názoru tedy ČT porušila své povinnosti.

Dále ČT citovala M. Dorazína, který argumentoval nepravdou. ČT však na tuto skutečnost neupozornila (a to přesto, anebo právě proto, že se jednalo o široce rozšířenou dezinformaci). Namísto toho tvrzení prezentovala jako jeho hlavní argument, čímž dezinformaci dále šířila, přestože mohla a měla vědět, jak se věci ve skutečnosti mají.

Jak již navíc bylo zmíněno, stejně jako M. Dorazín hovořilo též americké velvyslanectví v Kyjevě. Konkrétně uvedlo, že:

„Shortly after the crash, separatists – including the self-proclaimed ‚Defense Minister‘ of the Donetsk People’s Republic Igor Strelkov – claimed responsibility for shooting down a military transport plane on social media.”

Americké velvyslanectví tedy vydávalo za fakt tvrzení, které bylo jednoznačně nepravdivé. A to přesto, že k odhalení jeho nepravdivosti stačilo navštívit původní stránku. Lze tedy konstatovat, že velvyslanectví buď záměrně uvádělo veřejnost v omyl, nebo se rozhodl využít ve svůj prospěch veškeré vhodné (dez)informace, aniž by kontrolovalo jejich průkaznost a pravdivost. Obojí by ovšem znamenalo, že americké velvyslanectví je nedůvěryhodným zdrojem.

Dále se velvyslanectví vyjádřilo ke kyjevským „odposlechům“. Velvyslanectví uvedlo, že zvukový záznam byl vyhodnocen rozvědkou, jejíž analytici prý potvrdili, že se jednalo o autentické rozhovory mezi „známými lídry separatistů“. Dojít k tomu měli na základě srovnání Kyjevem poskytnuté nahrávky s jinými nahrávkami „známých separatistů“.

Stanovisko znělo přesně takto:

„Audio data provided to the press by the Ukrainian security service was evaluated by Intelligence Community analysts who confirmed these were authentic conversations between known separatist leaders, based on comparing the Ukraine-released internet audio to recordings of known separatists.”

Taková formulace je již šikovnější než nepravdivě tvrzení o I. Strelkovovi. Vytváří totiž dojem, že americká rozvědka potvrdila pravost videa poskytnutého Kyjevem.

To se ovšem v prohlášení netvrdilo. Bylo v něm uvedeno, že na základě komparace této nahrávky a jiných nahrávek rozvědka došla k závěru, že hlasy patřily těm samým „známým lídrům separatistů“ a že tito pronesli dané věty.

A jak je uvedeno výše, o skutečně pronesené věty se jednat mohlo. Leč zároveň by se v takovém případě jednalo o věty manipulativně sestříhané a doplněné o potřebný „kontext“. Nápadná je také skutečnost, že USA hovoří o rozhovorech mezi „známými lídry separatistů“, ale nezmiňují údajného ruského agenta, kterého uváděla kyjevská SBU.

V tomto případě tedy velvyslanectví použilo formulace, které mohou být formálně pravdivé, leč zároveň manipulativní, jelikož vytváří falešný dojem, že rozvědka potvrdila autenticitu nahrávek.

Již několik hodin po zřícení letadla tedy bylo zřejmé, že kyjevské a americké úřady jsou schopny a ochotny uvádět veřejnost v omyl - ať již záměrně či kvůli neochotě ověřovat pravdivost a průkaznost vlastních argumentů.

ČT tuto skutečnost nijak nerefletovala, přestože by si jí musela být vědoma, kdyby řádně ověřovala informace, jimž věnovala články.

Dále ČT ve stejný den vydala články „*Kyjev má prý důkaz o převozu systému BUK, Moskva to popírá*” a „*Obama: Všechno nasvědčuje tomu, že letadlo sestřelili separatisté*”.

V prvním z nich psala o třináctivteřinovém videu poskytnutém Kyjevem, na němž je vidět, že je jakýsi systém někam převážen. Místo, čas a účel nelze z videa s jistotou určit. Kyjev tvrdil, že video zachycovalo převoz BUKu do Ruska „ve směru skrze Krasnodon”.

A dále ČT v článku referovala o novém údajném odposlechu, který měl potvrzovat, že doněcké/luhanské síly disponovaly BUKem i posádkou.

ČT tedy věnovala článek dalším kyjevským obviněním, přestože již tehdy bylo zřejmé, že Kyjev podobným způsobem opakovaně záměrně uváděl veřejnost v omyl (viz předchozí části). ČT však na tuto skutečnosti ani neupozornila.

ČT k tvrzením Kyjeva v článku neposkytla ani žádné protiargumenty. Ve stejný den sice zveřejnila postoj J. Štefece, dle kterého není Kyjevem poskytnuté video důvěryhodné (v případě snahy utajit převoz by dle něj stačilo přehodit přes systém plachtu, což by dle jeho slov byla práce na několik minut, a dále uvedl, že chybějící raketa neznamená, že předtím byla nějaká raketa odpálena), leč uvedla jej teprve v pátém odstavci tematicky nesouvisejícího článku („*Černé skřínky jsou prý na Ukrajině a budou předány vládní komisi*”).

A v neposlední řadě platilo, že nový kyjevský „odposlech” opět ukazoval na nedůvěryhodnost kyjevských tvrzení.

Především Kyjev tvrdil, že 17. července v noci přijel z Ruska BUK i s posádkou tvořenou ruskými vojáky. Dále měl být v 9 ráno doručen do Doněcku a následně odjet k Snižne (a dle zmíněného videa následně zpět do Ruska „ve směru skrze Krasnodon”). Viz „*Terrorists' talks intercepted by the SSU confirm they received from Russia a 'BUK-M' anti-aircraft missile system with a Russian crew*” (na stránkách SBU), „*SSU, "Boeing-777" plane crash, "BUK-M1", 17.07.2014*” (na Youtube) a vyjádření A. Avakova na jeho Facebooku:

facebook.com/arsen.avakov.1/posts/670837696339673a.

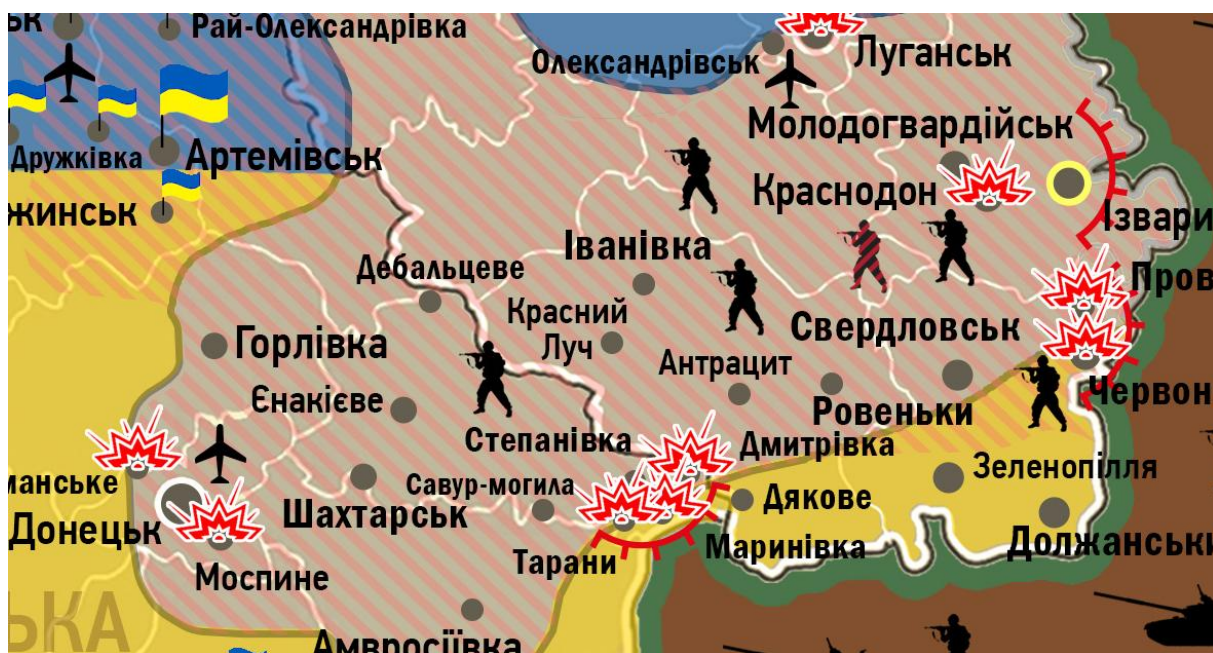
V prvním tzv. odposlechu přitom SBU tvrdila, že letadlo sestřelila milice I. Bezlera (ten ovšem velel v Horlivce, která je od Snižne vzdálena desítky kilometrů) a zároveň kozáci z okolí obce Černuchino (která je též vzdálená desítky kilometrů od Snižne) a zároveň Horníková skupina, načež letadlo mělo spadnout u obce Jenakijevo, která je od Hrabove vzdálena též desítky kilometrů.

Ve druhém tzv. odposlechu pak SBU tvrdila, že BUK měla skupina, které měl patrně velet jistý Chmuryj a která se měla přemístit z Doněcku do blízkosti Snižne. Během několika hodin tedy SBU stihla obvinít tři nebo čtyři skupiny z jediného sestřelu.

Dále SBU tvrdila, že se Chmuryj v době telefonátů nacházel v Doněcku, přičemž ovšem pustila také nahrávku, na které zaznělo, že Chmuryj je nyní v Marinovce, že se nepřítel snaží dostat ze Zelenopole (a že může jít jen přes něj) a že do Doněcku pojede za dvě hodiny.

Zmíněná Marinovka je poměrně častým jménem, leč vzhledem ke kontextu lze soudit, že se jednalo o obec nazývanou též Marinivka, která se nacházela zhruba 4 kilometry na sever od ruských hranic a o kterou byly hlášeny boje.

Obec Zelenopole se nachází několik desítek kilometrů na východ od Marinovky a dle kyjevské mapy ze 17. července reálně hrozilo, že tam umístěné kyjevské síly budou obklíčeny, pokud se jim nepovede probjovat se právě přes Marinovku na západ.

zdroj: ukraineform.ua, upraveno

Dále SBU tvrdila, že se v 9 hodin ráno BUK nacházel v Doněcku (stejně jako Chmuryj), leč dle zmíněné nahrávky měl Chmuryj v 9:08 říci především následující:

„Jsme v Marinovce... máme BUK, obdrželi jsme ho... Dnes ráno jsme obdrželi BUK... Za dvě hodiny pojedu do Doněcku, protože mi tam doručili tři Gvozdiky. Dopravím je sem.”

Dle (dez)informací poskytnutých ze strany SBU se tedy nejen Chmuryj, ale i BUK nacházel ve stejnou dobu na dvou místech zároveň.

Pro úplnost uvedme, že věta „máme BUK” by sice obecně nutně nemusela znamenat, že se systém nachází přímo v Marinovce (mohl by se nacházet stále v Doněcku s tím, že větou Chmuryj mínil, že má BUK k dispozici/pod svým velením), leč v takovém případě by bylo možné předpokládat, že by Chmuryj v souvislosti s cestou do Doněcku uvedl, že do města jede, aby z něj dopravil BUK a zároveň Gvozdiky.

Leč dle SBU mluvil pouze o dopravení Gvozdiků.

A ani o existenci druhého či třetího BUKu, který by se již nacházel v Marinovce, se SBU ve svém videu nezmiňovala.

A bylo by možné zmínit i další problémy. Leč již výše uvedené postačí, aby mohlo být konstatováno, že nový údajný odposlech byl nejen v rozporu s prvním údajným odposlechem, ale i sám se sebou.

I on tedy především prokázal, že SBU není důvěryhodným zdrojem (a obdobně jako v případě první nahrávky ovšem mohlo platit, že se jednalo o skutečně pronesená slova, leč sestříhaná či pronesená v odlišném kontextu).

ČT tedy věnovala článek novým kyjevským obviněním. Učinila tak, přestože již předchozí den Kyjev vydal obvinění na základě „odposlechu”, který byl zjevně zfalšovaný. Na skutečnost, že Kyjev je schopen a ochoten takovým způsobem záměrně uvádět veřejnost v omyl (a že se tedy jedná o obzvláště nedůvěryhodný zdroj), ČT žádným způsobem neupozornila.

ČT ani neupozornila na skutečnost, že obsah nového „odposlechu” neodpovídal předchozím kyjevským obviněním (namísto toho první a druhý údajný odposlech v článku spojila, jako kdyby na sebe plynule a bezproblémově navazovaly).

A argumenty J. Štefeca, proč nelze za důvěryhodné považovat ani video, které mělo zachycovat převoz BUKu, ČT uvedla až v polovině článku, který byl věnován černým skříňkám.

ČT tedy bagatelizovala a ignorovala důležité informace a úhly pohledu, čímž porušila své povinnosti.

Dále ČT vydala článek s titulkem „*Obama: Všechno nasvědčuje tomu, že letadlo sestřelili separatisté*“. Kromě B. Obamy v něm ČT věnovala prostor i prohlášení americké zástupkyně při OSN S. Powerové.

V obou případech ČT tvrdila, že dotčení prohlásili, že letadlo pravděpodobně sestřelili „separatisté“ (v případě B. Obamy v titulku, v případě S. Powerové v 5. odstavci). Dále v titulku nad 5. odstavcem ČT tvrdila, že „Také Powerová obvinila separatisty ze sestřelení malajsijského letadla“.

Ve skutečnosti však ani jeden „separatisty“ ze sestřelení letadla přímo neobvinil (jak vyplývá z oficiálních přepisů jejich slov, viz „*Statement by the President on Ukraine*“ z 18. července a „*Remarks by Ambassador Samantha Power, Permanent Representative of the United States to the United Nations, at the Security Council Meeting on Ukraine*“ ze stejného dne).

Ve skutečnosti oba tvrdili (B. Obama rovnou třikrát), že letadlo bylo pravděpodobně sestřeleno raketou „z území kontrolovaného separatisty“. Mezi formulacemi „separatisté sestřelili“ a „bylo sestřeleno z území kontrolovaného separatisty“ je ovšem podstatný rozdíl.

První formulace jednoznačně označuje viníka, zatímco druhá nikoliv, jelikož letadlo dle ní mohl sestřelit kdokoliv, kdo se v době střelby nacházel na území (či nad územím), které bylo „pod kontrolou“ Doněcku/Luhansku. Jednoznačné určení, jaká oblast je pod čí kontrolou, je ovšem možné jen v případě zákopových válek.

V případě ukrajinské občanské války ovšem nelze předpokládat, že by každá vesnice, pole a les, která je na mapě vyznačena jakožto oblast „pod kontrolou“ jedné či druhé strany, skutečně byla jednoznačně kontrolována touto stranou.

S. Powerová ostatně ve svém projevu použila větu:

„Pokud Ruskem podporovaní separatisté skutečně stáli za útokem na civilní letadlo, pak mají oni a jejich stoupenci dobrý důvod k zakrytí stop.”

Kdyby dle ní určení území postačovalo k určení střelce, nepoužila by podmiňující větu.

Také uvedla, že:

„Zatímco může nějaký čas trvat, než zcela objasníme, kdo sestřelil letadlo plné nevinných lidí, platí, že většina Rady byla, společně s mezinárodním společenstvím, po měsíce varována před devastací, která nastane, pokud Rusko nezastaví, co začalo, pokud neovládne, co vypustilo.”

Samozřejmě platí, že formulace „území kontrolované separatisty” byla zvolena šikovně a její autoři ji pravděpodobně zvolili na základě předpokladu, že bude médií a veřejností pochopena jako obvinění Doněcku/Luhansku, aniž by takové obvinění bylo výslovně vzneseno. Za tím účelem bylo tvrzení také dáváno do kontextu s jinými informacemi (např. s faktem, že doněcké/luhanské síly již několik letadel sestřelily), zatímco jiné byly zamlčeny (především skutečnost, že tato letadla letěla o mnoho kilometrů níže).

Jak ukázala sama ČT, záměr vyšel. ČT tedy nepravdivě informovala o výrocih B. Obamy a S. Powerové a porušila tak své povinnosti.

S výroky amerických představitelů jsou ovšem spojeny i další problémy.

Ve svém projevu S. Powerová zopakovala nepravdivou informaci, že se „lídři separatistů na sociálních médiích chlubili sestřelením letadla a později tuto zprávu smazali” („Separatist leaders also boasted on social media about shooting down a plane, but later deleted these messages.”).

ČT toto nepravdivé tvrzení nejen neuvěděla na pravou míru, ale navíc ho (opět) překroutila. Větu „lídři separatistů se na sociálních médiích chlubili sestřelením letadla” ČT překroutila na „navíc (se) předtím chlubili, že tyto rakety získali.”

A dále ČT tvrdila, že dle S. Powerové „Rusko separatistům poskytlo rakety SA-11s a další těžké zbraně.” O poskytnutí raket SA-11 přitom vůbec nemluvila, pouze uvedla, že „nemůžeme vyloučit technickou podporu od ruského personálu při provozování systému.”

Což je opět výrazně odlišná formulace.

Případně s tím může souviset i věta „separatisté otevřeně hlásí, že hledají dobrovolníky se zkušenostmi s provozováním těžkých zbraní, jako jsou tanky a protiletadlová obrana. Rusko zástupcům Doněcké lidové republiky umožnilo otevřít si náborovou kancelář v Moskvě.”

V neposlední řadě ČT tvrdila, že „Samantha Powerová na mimořádném zasedání Rady bezpečnosti OSN prohlásila, že letoun pravděpodobně sestřelili proruští separatisté raketou země-vzduch, což vyplývá i z předběžné zprávy amerických tajných služeb.”

Není ovšem zřejmé, jak ČT na tuto informaci přišla. O tajných službách totiž S. Powerová neřekla ani slovo a ani není známo, že by ČT měla k nějaké zprávě amerických tajných služeb přístup.

Vzhledem k výše uvedenému je tedy třeba konstatovat, že některé údajné výroky nejsou „pouze” překroucené, ale přímo smyšlené. ČT tedy hrubým způsobem porušila své povinnosti.

K 18. červenci (včetně) tedy platilo, že ČT vydala čtyři obviňující články, přičemž všechny ve svých titulcích obviňovaly Doněck/Luhansk či Rusko. Opačným postojům ČT nevěnovala žádný článek.

Relevantní informace přitom byly k dispozici. Např. agentury RIA Novosti („*Киев развернул дивизионы с 27 пусковыми установками ‚Бук М1‘ у Донецка*”) a ITAR-TASS („*Russian Defense Ministry records Ukrainian missile defense radar on day of Boeing crash*”) uvedly, že se dle ruského ministerstva obrany „v oblasti katastrofy” nacházely kyjevské ozbrojené síly, které měly být vybaveny protiletadlovými systémy BUK-M1.

Konkrétně na severozápadních okrajích Doněcku mělo být rozmístěno 27 komplexů BUK-M1 z 156. protiletadlového raketového pluku. Tyto komplexy měly být schopny detekovat vzdušné cíle až do vzdálenosti sto šedesáti kilometrů a zasáhnout je na vzdálenost přesahující 30 kilometrů. Také bylo uvedeno, že se nad Doněckou oblastí neustále nacházela kyjevská letadla vyzbrojená různými druhy raket.

Dále bylo uvedeno, že v den zřícení letadla byla zaznamenána aktivita radarů Kupol (běžně pracujících společně s BUKy), které se měly nacházet 30 kilometrů na jih od Doněcku u obce Styla. Jejich data měla být k dispozici i ostatním bateriím rozmístěným u obce Avdivka (8

kilometrů na sever od Doněcku) či u obce Gružko-Zorjanské (25 kilometrů na východ od Doněcku).

V případě potvrzení by tedy výše uvedené znamenalo, že Kyjev měl v oblasti pozemní systémy, které by byly schopny sestřelit vysoko letící letadla. Informace navíc nebyla samozřejmá, jelikož Doněck ani Luhansk nedisponovaly letectvem a rozmístění kyjevských protiletadlových sil tedy nelze považovat za samozřejmost (ač si lze představit, že by přítomnost těchto sil mohla být vysvětlena např. snahou bojovat proti případným ruským špionážním či bojovým letům).

Tvrzení o přítomnosti kyjevských BUKů navíc bylo v souladu s předchozími informacemi. Především fotograf Associated Press vyfotil kyjevský BUK v oblasti bojů o dva týdny dříve, jak si povšiml např. server Yahoo News (viz „*Ukrainian government forces maneuver anti-aircraft missile launchers BUK as they are transported north-west from Slavyansk, eastern Ukraine Friday, July 4, 2014.*”).

Přesto ČT prohlášení ministerstva obrany žádný článek nevěnovala.

Případně ČT mohla věnovat článek deseti otázkám, které Kyjevu položil náměstek ruského ministra obrany:

1. „Ukrajinské úřady okamžitě označily za viníky tragédie opolčence. Co je základem těchto závěrů?
2. Může oficiální Kyjev zveřejnit veškeré detaily, jak v oblasti bojových akcí používal baterie BUK? Proč tam byly tyto systémy rozmístěny, když opolčenci nemají letadla?
3. Jaké jsou důvody nečinnosti ukrajinských úřadů při sestavování mezinárodní komise? Kdy tato komise začne pracovat?
4. Jsou představitelé ukrajinských ozbrojených sil připraveni předložit zahraničním expertům evidenci raket třídy vzduch-vzduch a země-vzduch, včetně těch užívaných protiletadlovými raketovými komplexy?
5. Budou kontrolní údaje o pohybech letounů ukrajinského vojenského letectva v den tragédie předloženy mezinárodní komisi?
6. Proč ukrajinští letoví dispečeri připustili, aby letoun změnil trasu na sever směrem k tzv. zóně protiteroristické operace?

7. Proč nebyl pro civilní letouny zcela uzavřen vzdušný prostor nad zónou bojů? Tím spíše, když v daném prostoru neexistovalo souvislé pole radiolokačních navigačních prostředků?
8. Může oficiální Kyjev komentovat informace ze sociálních sítí od údajného španělského letového dispečera, který pracuje na Ukrajině, podle nichž byl sestřelený boeing doprovázen dvěma ukrajinskými vojenskými letouny?
9. Proč SBU začala bez přítomnosti zahraničních představitelů pracovat se záznamy hovorů ukrajinských letových dispečerů s posádkou boeingu a s daty z ukrajinských radarů?
10. Jak bylo přihlédnuto k poučení z předchozí podobné katastrofy z roku 2001, kdy se ruský Tu-154 zřítil nad Černým mořem? Tehdy ukrajinské úřady do poslední minuty odmítaly odpovědnost ozbrojených sil země za tuto tragédii, dokud jsme nepředložili nezvratné důkazy.”

Ani těmto otázkám ČT nevěnovala žádný článek. Teprve po třech dnech je umístila pod 10. odstavec článku „*Moskva: Máme důkazy, že ukrajinská armáda měla systém BUK*”. Ve stejný den přitom byly položeny nové otázky, která již v článku uvedeny nebyly (viz také dále).

Po druhém dni byl tedy poměr obviňujících článků 4:0 ve prospěch Kyjeva. Články, které by přímo či nepřímo obvinily Kyjev, nedostaly v den pádu ani den poté žádný prostor.

19. 7. ČT vydala článek věnovaný kyjevskému obvinění („*Podle Kyjeva sestřelili letadlo Rusové; pozorovatelé OBSE na místě neštěstí*”) a poprvé taky článek, který obviňoval Kyjev („*Letadlo mohla sestřelit ukrajinská stíhačka, tvrdí bývalý šéf ruského letectva*”).

Pokud jde o kyjevské obvinění, ČT uvedla, že dle Kyjeva je zcela jisté, že raketu odpálili ruští občané ze systému BUK. Střela prý byla odpálena u obce Snižne. Příkaz k odpálení prý vydal Igor „Běs” Bezler.

V souvislosti s ním ČT tvrdila, že se jeho jméno:

„objevuje i v odposleších, které SBU zveřejnila v pátek jako důkaz o podílu ruské tajné služby na sestřelení malajsijského letadla... Bezler je podle dřívějších zpráv ukrajinských médií podplukovníkem ruské vojenské rozvědky GRU a přímým podřízeným Igora Girkina-

Strelkova, vojenského velitele východoukrajinských radikálů. Strelkov, který je plukovníkem GRU, se označuje jako „ministr obrany Doněcké lidové republiky.““

V citované části se ČT dopustila několika „tradičních“ chyb. Kyjevem zveřejněná videa označila za odposlechy, nikoliv za údajné odposlechy. Dále ČT uvedla, že dle „ukrajinských“ médií je Běs podplukovníkem GRU. V následující větě ČT také jako tvrdý fakt uvedla, že I. Strelkov je plukovníkem GRU.

Pokud jde o I. Bezlera, není zřejmé, o jakých médiích ČT hovoří. Dohledat lze např. článek agentury UNIAN z 18. dubna („СБУ объявила розыск российского подполковника, захватившего милицию в Горловке“), v němž uvádí, že dle SBU byl Běs zaměstnancem GRU do roku 2002, kdy ukončil službu v hodnosti podplukovníka a byl prý poslán na Ukrajinu. V únoru 2014 bylo prý „napojení“ na GRU obnoveno.

Prioritně se tedy nejednalo o tvrzení médií, ale SBU. Navíc ani SBU nebyla zcela konzistentní, jelikož v prvním tzv. odposlechu o něm nereferovala jako o podplukovníkovi GRU (pouze tvrdila, že si telefonoval s plukovníkem GRU).

Pokud jde o I. Strelkova, ČT tvrdila, že je jednoznačně plukovníkem GRU. Tentokrát bez odvolání se na kohokoliv, jako kdyby se jednalo o všeobecně známý fakt.

O ten se však nejednalo.

Např. v článku deníku New York Times z 10. července („*Shadowy Rebel Wields Iron Fist in Ukraine Fight*“) je uvedeno, že I. Strelkov osobně řekl, že v FSB (tedy nikoliv v GRU) sloužil, ovšem službu ukončil k 31. březnu roku 2013.

Deník také uvedl, že Kyjev a „západní spojenci“ tvrdili, že I. Strelkov je aktivním agentem, leč neuvedli žádné důkazy. A dle NYT se spíše zdálo, že I. Strelkov jednal na základě vlastního přesvědčení. Účastnit se měl již konfliktů v Podněstří, Srbsku a Čečensku. Působit měl i na Krymu.

Tvrzení ČT, že I. Strelkov byl jednoznačně plukovníkem GRU, je tedy třeba hodnotit jako výrok, které se pohyboval na pomezí mezi tvrzením zcela nedoloženým, subjektivním a nepravdivým.

Výše uvedenými (i neuvedenými) „tradičními“ způsoby tedy ČT porušila své povinnosti.

Dále ČT uváděla, že dle SBU byla raketa odpálena poblíž obce Snižne na příkaz I. Bezlera a že se jeho jméno objevilo již v tzv. prvním odposlechu. ČT ovšem neuvedla, že nové kyjevské tvrzení bylo v rozporu jak se známými fakt, tak i s předchozími kyjevskými údajnými odposlechy.

Jak již bylo uvedeno, v příslušném videu SBU tvrdila, že letadlo sestřelila Bezlerova skupina, leč následně byla puštěna údajná Bezlerova slova, dle kterých letadlo sestřelila Horníkova skupina a dle kterých letadlo dopadlo za obcí Jenakijevo. Ta je ovšem od skutečného místa dopadu vzdálena desítky kilometrů.

Následoval údajný odposlech rozhovoru mezi Majorem a Grekem, dle kterého letadlo sestřelili kozáci (nikoliv tedy milice I. Bezlera) z okolí obce Černuchino (která je od Snižne opět vzdálena desítky kilometrů).

Dále platí, že se I. Bezler dle dobových zpráv dlouhodobě pohyboval v obci Horlivka. Ta je od Snižne vzdálena zhruba 55 kilometrů. A není známo, že by se i se svou milicí či alespoň její částí přemístil ke Snižne.

Kdyby navíc, jak tvrdila SBU, BUK přijel v daný den z Ruska ke Snižne, neexistoval by žádný zřejmý důvod, proč by mu měl velet právě I. Bezler (namísto některého z velitelů místních milic). Dle druhého tzv. odposlechu ostatně měla BUK pod kontrolou skupina, již dle SBU velel Chmuryj.

A i kdyby I. Bezler se svou milicí v daný den k Snižne přijel a převzal velení nad údajným BUKem, pak není pravděpodobné, že by si tak výrazně spletl místo dopadu trosek (dle prvního tzv. odposlechu řekl, že letadlo dopadlo u Jenakijeva, tedy 30 kilometrů daleko od skutečného místa dopadu).

BUK by dle dostupných údajů k Jenakijevu ani nedostřelil (dle dostupných informací je schopen sestřelit cíle vzdálené maximálně 30 kilometrů, zatímco Kyjevem určená oblast odpálení rakety je od Jenakijeva vzdálena téměř 50 kilometrů).

A místo dopadu většiny trosek je od samotné Snižne vzdáleno asi 13 kilometrů (či 8 kilometrů od Torezu). Lze tedy soudit, že by místo dopadu daleko pravděpodobněji určil dle těchto měst (nebo ještě přesněji).

Případně by se I. Bezler nemusel ke Snižně přesunovat a namísto toho vydat příkaz na dálku. Leč v takovém případě by musel zavolat (jelikož jiné způsoby doručení rozkazu by kvůli rychlosti letadla a omezenému dostřelu BUKu nebyly dostatečně rychlé).

SBU ovšem tvrdila, že I. Bezlera odposlouchávala. V takovém případě by měla mít k dispozici nahrávku, na níž by vydání rozkazu bylo zachyceno. Přesto SBU zveřejnila pouze tzv. odposlech, který dle ní zachycoval hovor teprve krátce po zřícení letounu.

Jak tedy vyplývá z výše uvedeného, I. Bezler by příkaz k sestřelení letadla mohl vydat jen při současném splnění několika podmínek, přičemž splnění byť jen jediné z nich není pravděpodobné.

Tvrzení SBU tedy bylo opět v rozporu s jejími předchozími výroky, jakož i se známými fakty. ČT tuto skutečnost (opět) nereflektovala, čímž porušila své povinnosti.

Článkem „*Letadlo mohla sestřelit ukrajinská stíhačka, tvrdí bývalý šéf ruského letectva*” ČT poprvé věnovala článek obvinění vůči Kyjevu (poměr tedy činil 5:1).

V článku bylo konkrétně uvedeno, že dle V. Michajlova bylo letadlo úmyslně sestřeleno stíhačkou Su-27. Cílem prý bylo sestřelit letadlo tak, aby dopadlo na území Ruska, což by následně bylo využito k jeho pošpinění.

Tato zpráva může být věcně správně. Je ovšem otázkou, proč ČT věnovala článek vyjádření neoficiálního zdroje, které bylo založeno jen na spekulaci, že Rusko mělo být podobnou akcí poškozeno.

Jak je uvedeno výše, ruské úřady přišly s lépe doloženými obviněními, kterým ČT spíše měla věnovat patřičnou pozornost.

Dále ČT mohla věnovat článek skutečnosti, že v tento den (a znovu 22. července) kyjevský ministr A. Avakov na svých facebookových stránkách uvedl, že video o „převozu BUKu” bylo pořízeno v Luhansku (viz komentáře na stránkách facebook.com/arsen.avakov.1/posts/670837696339673).

Dle původního tvrzení přitom vozidlo „jelo ve směru skrze Krasnodon“, aniž by Luhansk byl zmíněn.

Dle čistě doslovného výkladu by sice vozidlo mohlo být zachyceno v Luhansku a zároveň „jet ve směru skrze Krasnodon“, leč v takovém případě by prioritně mělo být řečeno, kde bylo vozidlo zachyceno, nikoliv kam (údajně) mělo směřovat.

Ostatně i ČT vyjádření Kyjeva pochopila tak, že vozidlo bylo zachyceno přímo v Krasnodonu (jak vyplývá z věty „Vozidlo směřovalo přes východoukrajinské město Krasnodon na východ směrem k ruským hranicím.“ Viz „*Kyjev má prý důkaz o převozu systému BUK, Moskva to popírá*“).

Pozdější tvrzení kyjevského ministra je tedy v rozporu s dojmem, který vytvořil.

Dále ministr tvrdil, že systém měl být zachycen na souřadnicích 48.545760°, 39.264622°, tedy zhruba 2 kilometry od severního okraje Luhansku a zhruba 4 kilometry od centra.

Je přitom otázkou, proč by případný systém od Snižne, kde se dle poslední kyjevské verze měl v době sestřelu nacházet, jel do Krasnodonu skrze Luhansk či dokonce skrze označenou část Luhansku (která se dle kyjevské mapy ze 17. července nacházela na frontě či v její těsné blízkosti).

Z pohledu na mapu vyplývá, že v případě cesty po hlavní silnici ze Snižne do Krasnodonu by systém projel pouze jižním okrajem Luhansku, zatímco v případě jízdy po vedlejších silnicích by se městu mohl zcela vyhnout.

Naopak není znám žádný důvod, proč by ze Snižne měl systém jet vyznačeným místem. Taková cesta by dávala smysl jen tehdy, když by systém ze Snižne jel nejprve na severozápad (do Doněcku či Jenakijeve) a teprve odtud přes Luhansk do Krasnodonu.

Leč taková cesta by jednak byla minimálně o 70-90 kilometrů delší než přímé trasy, jednak by vedla severem Luhansku, o nějž se dle kyjevské mapy právě bojovalo (a hrozilo zde tedy zvýšené nebezpečí chycení transportů).

Vzhledem k výše uvedenému, argumentům J. Štefece a původní manipulativní formulaci je tedy třeba konstatovat, že mnohé opět ukazovalo na nedůvěryhodnost kyjevských tvrzení.

Přesto ČT všechny tyto skutečnosti bagatelizovala či ignorovala.

Není též známo, že by ČT na Kyjevem vyznačené místo poslala své zaměstnance, aby zjistili, zda je stejné jako oblast zachycená na kyjevském videu.

Případně ČT mohla věnovat patřičnou pozornost článku amerického novináře R. Parryho (držitele Polkovy ceny a finalisty Pulitzerovy ceny, který se proslavil během aféry Contras).

Ten s odvoláním na svůj zdroj napsal („*Airline Horror Spurs New Rush to Judgment*”), že dle některých analytiků CIA satelitní snímky ukázaly, že letadlo bylo sestřeleno kyjevskými jednotkami. Zdroj měl nicméně uvést, že se stále nejedná o definitivní závěr a že analytici nevyklučují, že viníkem byla druhá strana.

Parryho zdroj byl pochopitelně anonymní a tudíž jen obtížně ověřitelný, leč vzhledem k novinářově minulosti bylo možné předpokládat, že se snaží se získanými informacemi pracovat čestně a že se tedy jedná o hodnotnější vyjádření, než jaké poskytl např. V. Michajlov (nemluvě o kyjevské SBU).

Přesto mu ČT nevěnovala žádnou pozornost.

Dva dny po zřícení tedy platilo, že ČT poskytla pětikrát více prostoru článkům, které ve svých titulcích přímo či nepřímo obviňovaly Doněck/Luhansk a/nebo Rusko.

Jediný článek, kterým ČT tento nepoměr „vyvažovala”, navíc byl pouhou spekulací, která ani nepocházela z oficiálních zdrojů. K dispozici přitom byly výrazně vhodnější informace.

20. 7. ČT věnovala celkem tři články obviněním vůči Doněcku/Luhansku a/nebo Rusku. Konkrétně se jedná o články „*Cameron: Vina za zřícení letadla může padnout i na Rusko*”, „*Sekundy před katastrofou: Snímek údajně zachycuje stopu po odpálení rakety*” a „*Kerry: Důkazy svědčí o tom, že raketu na letadlo odpálili separatisté*”.

První referoval o článku D. Camerona pro list Sunday Times, v němž napsal, že pokud letadlo sestřelili „separatisté”, pak se jedná o přímý důsledek údajné ruské činnosti. Ve třetím odstavci byl zmíněn i britský ministr obrany M. Fallon, který měl Rusko obvinít ze sponzorování „terorismu”.

V pátém odstavci ČT zaměnila vyšetřovatele za pozorovatele a uvedla, že J. Kerry má být znepokojen údajnou manipulací s pozůstatky obětí a troskami letadla.

V titulku nad šestým odstavcem ČT tvrdila, že „povstalci nabízejí bezpečnost pozorovatelům výměnou za příměří”. To ovšem neodpovídá následné citaci, dle které místopředseda doněcké vlády A. Purgin (kterého ČT označila povrchní nálepkou „jeden z vůdců povstalců”) řekl, že zajistí „bezpečnost mezinárodních expertů na místě pádu letadla, pokud Kyjev uzavře příměří”.

On tedy neřekl, že bezpečnost vymění/zobchoduje za příměří, řekl, že bezpečnost může garantovat jen tehdy, kdy nebudou probíhat boje. Nemluvě o již výše uvedené skutečnosti, že experty/vyšetřovatele nelze zaměňovat za pozorovatele (kterým chybí kvalifikace k vyšetřování leteckých neštěstí).

ČT tedy i v tomto článku porušila své povinnosti (ač nikoliv tak rozsáhle, jako tomu bylo v jiných případech).

Druhý zmíněný článek („*Sekundy před katastrofou: Snímek údajně zachycuje stopu po odpálení rakety*”) ČT věnovala tvrzení SBU, že má k dispozici fotografii, která měla zachycovat kouřovou stopu po odpálení rakety ze systému BUK.

Ve druhém odstavci ČT tvrdila, že britský „vojenský expert Jonathan Eyal potvrdil, že podle snímku by mohlo jít o kouřovou stopu 10 sekund po odpálení rakety ze systému BUK”. Pojem „vojenský expert” vytváří dojem, že J. Eyal je odborníkem na vojenskou techniku, který rozpozná typ rakety jen na základě snímku (údajné) kouřové stopy.

O tento případ se však nejedná. Na stránkách institutu, pro který J. Eyal pracuje (viz rusi.org/people/jonathan-eyal), je uvedeno, že se J. Eyal specializuje na komunistické systémy a jejich bezpečnostní a výzvědné aparáty, na transformace států po opuštění „diktátorských režimů”, na etnické vztahy ve střední a východní Evropě, na bezpečnostní vztahy na Balkáně a na evropskou bezpečnostní a obrannou identitu.

Žádná z těchto oblastí ovšem neznačí hlubokou znalost vojenské techniky. ČT tedy svou zavádějící informací uváděla čtenáře v omyl, čímž porušila své povinnosti.

Nemluvě o absenci skutečného ověřování (v podobě dotázání skutečného zbraňového experta, kontroly, zda počasí na snímku odpovídá počasí během daného dne v dané oblasti, atd.).

Nemluvě o absenci upozornění na skutečnost, že SBU je mimořádně nedůvěryhodným zdrojem, jak již v této době ČT mohla a měla vědět.

Třetí zmíněný článek („*Kerry: Důkazy svědčí o tom, že raketu na letadlo odpálili separatisté*“) ČT věnovala výroky amerického ministra zahraničí.

Uvedla, že dle něj podle všeho raketu odpálili „ukrajinští separatisté, jimž zbraň dodalo Rusko.“ Kyjevské síly dle něj v daném čase v oblasti žádné podobné zbraně neměly. Zároveň je dle něj celkem jasné, že systém byl přivezen z Ruska a předán „separatistům“.

Dále ČT uvedla, že „podle amerických informací minulý víkend Rusko vyslalo přes hranice na Ukrajinu konvoj 150 vozidel s vojenským zařízením včetně tanků, samohybných děl a obrněných transportérů. Mezi zbraněmi byla prý i raketová odpalovací zařízení a protiletadlové baterie.“

Takové formulace víceméně (ač nikoliv přesně) odpovídají tomu, co J. Kerry skutečně řekl. Výjimkou je skutečnost, že v žádném rozhovoru J. Kerry přímo netvrdil, že by protiletadlové baterie byly součástí onoho údajného konvoje 150 vozidel, jak tvrdila ČT.

ČT však již neuvedla, že ministr sám sebe usvědčil z nedůvěryhodnosti. Jednak veřejně dostupná kyjevská tvrzení vydával za fakt, přestože již výše bylo doloženo, že Kyjev záměrně uváděl v omyl (což ministr vědět mohl a měl).

Dále ministr tvrdil, že „separatisté“ v předchozích měsících sestřelili 12 letadel. Takové tvrzení je ovšem zavádějící, jelikož dosud sestřelená letadla se pohybovala ve výrazně nižší výšce, než v jaké létají civilní letadla. Zamlčením podstatné informace tedy uváděl v omyl.

A v neposlední řadě ministr pro ABC, CBC, CNN, Fox News i NBC uvedl již zmíněné jednoznačně nepravdivé tvrzení, že se I. Strelkov na sociální síti vychloubal sestřelením letadla.

Konkrétně pro ABC („*Interview With George Stephanopoulos of ABC's This Week*“) ministr sdělil, že:

„We know to a fact that the separatists bragged on the social media immediately afterwards about the shoot-down, and then later, when one of the leaders of the social – of the movement who – Igor Strelkov, who’s the self-proclaimed defense minister of the People’s Republic of Donetsk, he posted a social media bragging about the takedown of a military transport, and when it turned out to be civilian, he then quickly removed it from the social media.”

Pro CBS („*Interview With Bob Schieffer of CBS's Face the Nation*”) ministr sdělil, že:

„We know that immediately after the shoot, the social media documented the self-proclaimed defense minister of the People’s Republic of Donetsk, as they call it. He was bragging on the social media about shooting down a transport plane. And then when people learned it was a civilian aircraft, they pulled that off of the social media.”

Pro CNN („*Interview With Candy Crowley of CNN's State of the Union*”) ministr sdělil, že:

„We also know to a certainty that the social media immediately afterwards saw reports of separatists bragging about knocking down a plane, and then the so-called defense minister, self-appointed of the People’s Republic of Donetsk, Igor Strelkov, posted a social media report bragging about the shoot-down of a transport plane – at which point when it became clear it was civilian, they pulled down that particular report.”

Pro Fox News („*Interview With Chris Wallace of Fox News Sunday*”) ministr sdělil, že:

„We know that the so-called defense minister of the People’s Republic of Donetsk, Mr. Igor Strelkov, actually posted a bragging social media posting of having shot down a military transport, and then, when it became apparent that it was civilian, they pulled it down from the social media.”

Pro NBC („*Interview With David Gregory of NBC's Meet the Press*”) ministr sdělil, že:

„Social media – which is an extraordinary tool, obviously, in all of this – has posted recordings of a separatist bragging about the shoot-down of a plane at the time, right after it took place. The defense minister, so-called self-appointed of the People’s Republic of Donetsk, Mr. Igor Strelkov, actually posted a bragging statement on the social media about having shot down a transport. And then when it became apparent it was civilian, they quickly removed that particular posting.”

Jak již bylo uvedeno, k zjištění, jak se věci s údajným Strelkovovým vychloubáním mají, nebylo třeba žádných neobvyklých schopností či znalostí. V podstatě jen stačilo navštívit konkrétní stránku. Dopátrání se pravdy tedy bylo v možnostech amerického ministerstva zahraničí (jakož i ČT).

Přesto ministr v daný den opakovaně pracoval s touto jednoznačně nepravdivou informací. Dokonce použil formulace jako „víme s jistotou“ či „víme jako fakt“. A to nikoliv v zápalu polemiky, ale v rámci předem připraveného prohlášení pro pět stanic.

Nemluvě o dalších zavádějících a jiným způsobem pochybných tvrzeních.

Z přezkumu těch ministrových výroků, které lze ověřit, tedy vyplývá, že ministr Kerry (jakož i americké velvyslanectví v Kyjevě) není důvěryhodným zdrojem. Buď záměrně uváděl veřejnost v omyl, nebo minimálně neověřoval pravdivost a věrohodnost informací, na nichž zakládal své výroky. Za důvěryhodné tedy nelze pokládat ani ty ministrovi výroky, které nelze ověřit.

Přesto ČT na tyto skutečnosti neupozornila, zanedbala tak důležitou informaci a porušila své povinnosti.

Třetí den po zřícení letadla tedy platilo, že ČT vydala osm článků, které obviňovaly Doněck/Luhansk/Rusko, zatímco obviněním, která směřovala opačným směrem, ČT věnovala přesně jeden článek (který informoval o pouhé spekulaci).

Takového poměru ČT dosáhla nejen zdůrazňováním určitých tvrzení, ale též jejich překrucováním a zamlčením postoje M. Kollera v titulku článku „*Komentáře: Pokud bylo letadlo sestřeleno, nejspíš šlo o omyl povstalců*“.

ČT také neregistrovala skutečnost, že SBU, americký ministr zahraničí a americké velvyslanectví v Kyjevě sami sebe usvědčili z nedůvěryhodnosti. Tvrzením SBU, která se usvědčila rovnou z falšování materiálů, ČT naopak věnovala nejvíce prostoru.

Pokud jde o informace, kterým ČT měla věnovat v daný den prostor, lze zmínit především článek serveru razeta.ru, který uvedl, že Luhansk je dle V. Bolotova připraven poskytnout komisi svůj nefunkční BUK (viz „*ЛІНП готова представити комісії по авіакатастрофе Boeing 777 непрацюючий «Бук»*“).

Záznam Bolotových slov lze nalézt na síti Youtube

(youtube.com/watch?v=14KK_GTQub0).

ČT této informaci nejen nevěnovala žádný článek, ale dokonce průběžně vytvářela dojem, že držení BUKu (ač nefunkčního) v rukou protikyjevské opozice je čímsi utajovaným (viz také dále).

Ignorováním podstatné informace tedy vytvářela nepravdivý obraz a porušila tak své povinnosti.

Případně ČT mohla věnovat pozornost druhému článku R. Parryho („*What Did US Spy Satellites See in Ukraine?*”), kterým upřesnil svůj předchozí příspěvek.

Konkrétně uvedl, že dle zdroje, který prý již v minulosti poskytl v podobných záležitostech přesné informace, mají americké výzvědné agentury k dispozici detailní satelitní snímky raketové baterie, která pravděpodobně odpálila raketu.

Její obsluha dle zdroje byla oblečena v oděvu, který vypadal jako uniforma kyjevských ozbrojených sil (přesto prý analytici nevyloučili možnost, že se jednalo o jednotky Doněcku/Luhansku).

21. 7. ČT vydala pouze jeden obviňující článek, který poprvé věnovala stanovisku ruských úřadů („*Moskva: Máme důkazy, že ukrajinská armáda měla systém BUK*”). Poměr se tak změnil na 8:2.

Titulek ovšem neodpovídá realitě ani obsahu článku. Fakt, že kyjevské ozbrojené síly měly k dispozici BUKy, nebyl ničím novým ani překvapivým (ostatně sama ČT tuto informaci uvedla např. v prvním a třetím odstavci článku „*Sestřelený stroj byl ve výšce 10 km, kam dosáhnou jen moderní rakety*”). Proto se tato „otázka” na tiskové konferenci ani neřešila.

Podstatné bylo, jak ostatně ČT uvádí dále v článku, že se daný systém dle ruského generála pohyboval v den pádu u vesnice Zaroščenske, odkud dle jeho slov mohl letadlo sestřelit. Dále bylo uvedeno, že se letadlo odklonilo od své běžné trasy a že se v oblasti pohyboval kyjevský vojenský letoun, nejspíše (nikoliv jednoznačně, jak tvrdila ČT) Su-25.

A také, jak již ČT neuvedla, bylo na konferenci řečeno, že mezi 15. a 17. červencem byla zaznamenána rostoucí aktivita kyjevských radarů (zatímco v následujících třech dnech prý naopak prudce poklesla). Také bylo řečeno, že Rusko předá svá data ostatním zemím.

ČT také neuvedla nové otázky pro Kyjev, které byly na závěr konference položeny (uvedla pouze otázky staré několik dní). Otázky zněly zhruba následovně:

1. Proč letadlo opustilo mezinárodní koridor?
2. Opustilo letadlo svou trasu kvůli chybě navigace, nebo na základě pokynů ukrajinského řízení letového provozu?
3. Proč byla velká skupina protivzdušné obrany rozmístěna u území ovládaného opolčenci, když ti nemají žádná letadla?
4. Proč Kyjev rozmístil systémy BUK na okraj oblastí ovládaných opolčenci těsně před tragédií?
5. V den zřícení se zvýšila aktivita kyjevských radarů Kupol-M1 9S18, které jsou klíčovou součástí systémů BUK. Proč?
6. Co dělalo vojenské letadlo na dráze určené pro civilní lety?
7. Proč se vojenský letoun nacházel tak blízko civilního letadla?
8. Kde se nachází systém z videa, které údajně zachycovalo převoz BUKu z Ukrajiny do Ruska? Dle billboardu bylo natočeno ve městě Krasnoarmějsk, které je pod kontrolou Kyjeva od 11. května.
9. Kde je toto zařízení teď? Proč některé rakety chybí? Kdy se naposledy z tohoto systému střílelo?
10. Proč dosud USA nepředložily důkazy na podporu svých prohlášení, že letadlo sestřelili opolčenci? Pokud je nám známo, nad oblastí se pohybovalo americké experimentální zařízení, jehož úkolem je monitorovat a vystopovat vypálené rakety. Pokud Američané mají k dispozici snímky z tohoto zařízení, měli by je zveřejnit.

23. 7. ČT poprvé vydala obviňující článek, který byl věnován prohlášení některého z činitelů Doněcku či Luhansku. Konkrétně se jednalo o článek „*Velitel separatistů: Měli jsme systém BUK, sestřelení ale vyprovokoval Kyjev*”.

Ten je ovšem problematický na mnoha úrovních.

Jednak ČT A. Chodakovského, který stál v čele batalionu Vostok, označila výrazem „velitel separatistů“. To je stejné, jako kdyby např. A. Biljeckého, který stál v čele praporu Azov, ČT označila za „velitele kyjevských pučistů“. Jednalo se tedy o tvrzení na pomezí mezi hrubou nepřesností a jednoznačně nepravdivou informací (nemluvě o nálepkování).

Dále v první větě ČT tvrdí, že A. Chodakovskij „přiznal, že rebelové disponovali protiletadlovým systémem BUK.“ Tvrzení však není pravdivé.

Jak již bylo uvedeno dříve, slovo „přiznat“ v běžném jazyce označuje situaci, kdy někdo pod tlakem okolností připustí pravdivost informace, kterou se dosud snažil utajit či která mluví v jeho neprospěch. Také se jedná o slovo, které běžně užívá bulvární tisk za účelem skandalizace jakýchkoliv výroků.

O tento případ se však nejednalo. Představitel Luhansku totiž již o 3 dny dříve uspořádal tiskovou konferenci, na které uvedl, že nefunkční systém BUK má jeho frakce k dispozici (viz výše).

A. Chodakovskij tedy pouze uváděl informaci, která již dříve byla oficiálně oznámena. Nejednalo se tedy o přiznání v pravém významu toho slova a ČT také formálně není bulvárním tiskem, tudíž by neměla přebírat jeho způsoby. Tvrzení o přiznání je tedy hodnoceno jako nepravdivé.

Ve druhém souvětí ČT tvrdí, že právě raketou z BUKu byl letoun sestřelen. To však rozhodně nebyl ověřený fakt, ale pouze tvrzení, které nebylo potvrzeno ani o mnoho měsíců později. ČT tedy vydávala subjektivní tvrzení za objektivní a ověřený fakt.

A v poslední větě prvního odstavce ČT tvrdí, že „sestřelení civilního letounu však podle velitele mohl vyprovokovat Kyjev.“ V titulku naproti tomu tvrdila, že „sestřelení ale vyprovokoval Kyjev“.

Mezi „mohl vyprovokovat“ a „vyprovokoval“ je opět zásadní rozdíl.

ČT se tedy pouze v titulku a prvním odstavci dopustila řady chyb. Další problém představuje skutečnost, že i zpráva agentury Reuters, z níž ČT vycházela, byla překroucená a obsahovala chyby.

Jednak dle tvrzení Reuters z druhého odstavce byl velitel první, kdo po havárii řekl, že „rebelové“ drželi BUK. To však není pravda, jak již bylo výše uvedeno.

Dále titulek neodpovídá článku. Zatímco v titulku Reuters kategoricky tvrdí („*Exclusive: Ukraine rebel commander acknowledges fighters had BUK missile*”), že dle velitele měly jednotky milice BUK (což by samo o sobě nebylo žádnou novinkou ani exkluzivitou), samotný článek je již poněkud chaotický.

Dvakrát v něm došlo k situaci, kdy velitel dle Reuters řekl, že věděl o BUKu z Luhansku, přičemž v obou případech hned v další větě řekl, že o něm (pouze) slyšel.

Zároveň měl říci, že jeho jednotka BUK nikdy neměla a že „nevíme s jistotou, jaké prostředky mají k dispozici naši spolubojovníci. Byl tam (BUK), nebo nebyl? Pokud existuje důkaz, že tam byl, pak není co řešit.”

A dále měl říci, že Kyjev věděl, že BUK existuje a že bude ve Snižne. A že přesně v době, kdy nad oblastí letělo civilní letadlo, zahájil provokativní letecké útoky.

Leč v následující větě měl dodat, že „i kdyby tam byl BUK a i kdyby byl použit, byla to Ukrajina, kdo udělal vše pro to, aby civilní letadlo bylo sestřeleno.”

Dle Reuters tedy tvrdil, věděl (nebo jen slyšel) o BUKu z Luhansku, a že Kyjev věděl, že je ve Snižne, ale zároveň tvrdil, že neví, zda tam vlastně byl, a že jeho skupina BUK neměla a že nemá přesné informace, jak byly vybaveny ostatní skupiny.

Ve třetím souvětí prvního odstavce pak ČT tvrdila, že velitel připouští, že systém „mohl být z Ruska, kam mohl být zase odeslán zpět ve snaze zastřít stopy.”

Ve skutečnosti dle Reuters řekl několik protichůdných vět:

„I knew that a BUK came from Luhansk. At the time I was told that a BUK from Luhansk was coming under the flag of the LNR. That BUK I know about. I heard about it. I think they sent it back. Because I found out about it at exactly the moment that I found out that this tragedy had taken place. They probably sent it back in order to remove proof of its presence... The question is this: Ukraine received timely evidence that the volunteers have this technology, through the fault of Russia... I'm not going to say Russia gave these things or didn't give them. Russia could have offered this BUK under some entirely local initiative. I want a BUK, and if someone offered me one, I wouldn't turn it down”

Tedy stručně česky:

„Věděl jsem, že BUK přijel z Luhansku. Tehdy mi bylo řečeno, že BUK přijíždí pod vlajkou Luhansku. Myslím, že ten BUK, o kterém jsem věděl, o kterém jsem slyšel, poslali zpátky. Myslím, že ho poslali zpátky, aby zastřeli stopy jeho přítomnosti... Otázka zní: Ukrajina získala včas důkazy, že dobrovolníci získali tuto technologii a že na vině je Rusko... Nemohu říct, zda Rusko systém dodalo či nedodalo. Mohlo ho někomu nabídnout v rámci nějaké zcela lokální iniciativy. Kdyby mi ho někdo nabídl, neodmítl bych.”

Dle Reuters tedy řekl, že BUK přijel z Luhansku (či mu to mělo být řečeno) a byl poslán zpět a že Kyjev věděl, že byl BUK získán kvůli Rusku, leč zároveň velitel nemůže říct, zda ho Rusko dodalo či nedodalo.

Ovšem ani dle citací poskytnutých Reuters velitel netvrdil, že systém měl být odeslán „zpět” do Ruska. Ve skutečnosti slova o možném „poslání zpět” následovala po větách, dle kterých prý BUK přijel z Luhansku.

A nakonec měl uvést (citace chyběla), že je všeobecně známo, že „rebelové” získali tři BUKy od „ukrajinských” ozbrojených sil již v polovině dubna a další v Doněcku poblíž letiště. Leč žádný z nich nebyl dle jeho slov funkční:

„Khodakovsky said it was widely known that rebels had obtained BUKs from Ukrainian forces in the past, including three captured at a checkpoint in April and another captured near the airport in Donetsk. He said none of the BUKs captured from Ukrainian forces were operational.”

Jelikož se tedy jednotlivé věty navzájem popíraly, lze usuzovat, že buď měl velitel problém s vyjadřováním či udržení myšlenky po dobu delší než pár vteřin, nebo agentura nepředložila skutečný záznam jeho slov, ale spíše jakousi zkrácenou, sestříhanou, špatně přeloženou či jiným způsobem upravenou verzi.

Mimochodem fakt, že si ČT protichůdnosti článku a titulku a jednotlivých částí článku nevšimla (případně všimla, leč nevěnovala tomu řádnou pozornost), ukazuje na oprávněnost pravidla o dříve a později napsaném.

Sám velitel krátce po zveřejnění zprávy vydal dementi s tím, že pouze diskutoval o různých možnostech (jak uvedla např. RIA Novosti „*Ходаковский опровергает, что говорил про применение ‚Бука‘ ополченцами*”). ČT tomuto vyjádření již žádný článek nevěnovala.

V souvislosti s dementi je třeba dodat, že o den dříve vyšlo video, na němž velitel mluvil na stejné téma (viz „*Александр Ходаковский о ситуации вокруг катастрофы малайзийского «Боинга» ТВ «СВ - ДНР», Выпуск 43*”).

Ve videu říkal, že dle médií Kyjev dopředu věděl, že milice má BUK v oblasti Snižne (srovnejme s velmi podobným údajným vyjádřením pro Reuters, v němž ovšem odvolání na média chybělo). Dále Chodakovskij uvedl, že nelze s jistotou říct, zda milice BUK měla či nikoliv (což měl říct i dle Reuters), leč existují prý důkazy, že tam přítomen nebyl.

Pokud by však Kyjev informace o přítomnosti měl k dispozici, bylo dle velitele jeho povinností učinit příslušná opatření. Namísto toho však údajně po několika dnech klidu Kyjev zahájil letecké útoky na Snižne právě v den, kdy se letadlo zřítilo (pro Reuters se vyjádřil velmi podobně).

Pokud tedy máme výše uvedené shrnout:

Titulek původního článku byl nepravdivý. Dle titulku (i článku) byl totiž velitel prvním, kdo řekl, že Doněck/Luhansk disponují BUKem. Ve skutečnosti ovšem informace o nefunkčním BUKu byla k dispozici již dříve, zatímco v otázce funkčního BUKu velitel nedal jednoznačnou odpověď.

Dále platí, že věty obsažené v původním článku se navzájem popíraly a některé z údajných výroků velitele byly v rozporu s tím, co on sám uvedl několik hodin před zveřejnění i několik hodin po zveřejnění zprávy. Přesto nelze zcela vyloučit, že část viny byla na jeho straně kvůli nedostatečným komunikačním dovednostem či z jiného důvodu.

Dále není sporu, že k rozsáhlým pochybením došlo i ze strany ČT.

V titulku ČT zvýšila význam A. Chodakovského tím, že ho povýšila z velitele jednoho batalionu na velitele (všech) „separatistů“. Dále titulkem vytvářela dojem, že se přiznal k sestřelení letadla („sestřelení ale vyprovokoval Kyjev“), přestože nic takového z původního článku nevyplývalo.

V prvním souvětí ČT nepravdivě tvrdila, že se velitel „přiznal“ k držení BUKu, přestože tato otázka již byla oficiálně zodpovězena na luhanské tiskové konferenci. K otázce funkčního BUKu pak velitel dle citací řekl několik vzájemně se popírajících vět.

Ve druhém souvětí ČT vydávala za objektivní a ověřený fakt tvrzení Kyjeva o použití systému BUK. Ve třetím souvětí ČT nepravdivě tvrdila, že dle velitele byl BUK (možná) poslán „zpět“ do Ruska, což z citací uvedených ve zprávě Reuters nevyplývá. A zároveň ČT tvrdila, že dle velitele mohl být systém z Ruska, přestože k této otázce dle Reuters řekl několik vzájemně se popírajících vět.

O skutečnosti, že ČT nevěnovala žádný článek následnému dementi, nemluvě.

ČT tedy hrubým způsobem překroutila zprávu, která byla překroucena již předtím. Kvůli množství chyb a falešnému dojmu, který článek vytvářel, je tedy třeba konstatovat, že ČT zcela selhala.

Ve třetím odstavci ČT také tvrdila, že se v „italském listu Corriere de la Sera... již dříve objevila reportáž, v níž jeden z povstalců údajně připouští, že civilní boeing sestřelili povstalci v domnění, že jde o armádní letoun s ukrajinskými výsadkáři.”

Z citací uvedených v anglickém překladu článku, který vydal sám italský list (na svém serveru corriere.it pod titulkem „*How Malaysian Plane was Shot Down*”), ovšem vyplývá něco jiného. List uvádí, že vyjádření poskytl místní horník, který bojoval v rámci batalionu Oplot.

Ten ovšem dle citací uvedených v článku netvrdil, že boeing sestřelili povstalci. Nýbrž uvedl, že zhruba deset minut po výbuchu jim velitelé nařídili přesun, jelikož se dle nich právě podařilo sestřelit jedno z kyjevských letadel, z něhož prý stihla vyskočit alespoň část jeho posádky. Dále měl dotázaný uvést, že na obloze byly vidět bílé objekty a že on a jeho spolubojovníci tedy původně hledali parašutisty, leč našli jen civilisty.

A dále dle listu příslušníci milice tvrdili, že jejich frakce letadlo zcela jistě nesestřelila, jelikož prý neměli k dispozici rakety, které by dostřelily tak vysoko. „Zločin” dle nich spáchali „banditi” věrní Kyjevu, jelikož jeho jednotky byly schopny letadlo snadno sestřelit.

Dle italského listu jsou jejich tvrzení v rozporu s postojem jejich velitelů, což ovšem není pravda. Že se podařilo sestřelit kyjevské letadlo si dle zpovídaného velitelé (jakož i zbytek jednotky) mysleli po té, co zaznamenali výbuch. Zároveň si také mysleli, že z letadla někdo vyskočil, a jeli tedy chytit tyto domnělé přeživší.

Z vyjádření respondenta ovšem nevyplývá, že by velitelé měli k dispozici více informací než ostatní nebo že by si velitelé i později mysleli, že za zřícením stála jejich frakce. Spíše lze dovodit, že velitelé (i ostatní) zaznamenali výbuch a že na obloze viděli jakési bílé objekty,

kteří identifikovali jako padáky, z čehož si domysleli, že se podařilo sestřelit kyjevské letadlo.

V článku tedy byly uvedeny dojmy příslušníků jednotky, která přijela na místo pádu. Z článku ovšem nevyplývá, že by se jednalo o příslušníky protiletadlových jednotek (tím méně o takové, kteří by měli letadlo na svědomí). Z článku taktéž nevyplývá, že by velitelé jednotky byli v kontaktu s případnými střelci.

ČT (v souladu s italským listem) dále tvrdila, že „civilní boeing (prý) sestřelili povstalci v domnění, že jde o armádní letoun s ukrajinskými výsadkáři.”

To ovšem z žádné citace nevyplývalo. Pouze byla zmíněna domněnka, že piloti/posádka stihli vyskočit a že na obloze bylo vidět cosi, co milice považovala za padáky. Italský list tedy z informace, že příslušníci jedné jednotky viděli po zřícení cosi, co považovali za padáky, vyvodil, že jiná jednotka ještě před zřícením identifikovala letadlo jako armádní letoun s výsadkáři. To je pochopitelně zcela absurdní.

Vzhledem k výše uvedenému je tedy třeba považovat tvrzení z třetího odstavce za nepravdivá.

ČT by sice mohla argumentovat, že použitá věta („jeden z povstalců údajně připouští”) ve skutečnosti znamená, že to pouze tvrdí italský list, tudíž ČT informovala pravdivě

Nicméně v zákonu a Kodexu ČT je uvedeno, že ČT má poskytovat důležité a přesné informace. Proto je třeba upřednostnit citace před dojmem, který z nich získal autor původního článku. A to obzvláště v situaci, kdy je takový dojem očividně mylný.

Nemluvě o skutečnosti, že nelze očekávat, že by běžný čtenář z výše uvedené věty pochopil, že se jedná o (pouhý) dojem autora původního článku. Čtenáři větu spíše pochopili jako shrnutí slov onoho „povstalec”.

ČT tedy i v tomto případě porušila své povinnosti.

Nakonec neuškodí na tomto místě připomenout, že skutečné či domnělé překroucení reality ze strany ruských médií ČT vydávala za jasný důkaz „ruské propagandy” či za lži (viz především březnová část stížnosti).

Naproti tomu překroucení reality ze strany agentury Reuters a listu Corriere della Sera (nemluvě o dlouhé řadě dalších případů) ČT ani neodsoudila, ani neoznačila za důkaz propagandy, ani nepsala o lžích.

Naopak tyto články sama převzala.

ČT ani neupozornila na skutečnost, že některé listy překroutily realitu obzvláště důsledně. Např. americký Newsweek na italský článek reagoval titulkem „Sestřelili jsme MH17,‘ říká proruský voják” („‘We Shot Down MH17,’ Says Pro-Russian Soldier”).

Britský Independent vydal článek s titulkem „Havárie malajského letounu MH17: Proruský rebel ‚se přiznal k sestřelení letadla“” („Malaysia Airlines MH17 crash: Pro-Russian rebel ‚admits to shooting down plane“”).

V neposlední řadě Daily Mail (druhý nejčtenější britský deník) přinesl titulek „Sestřelili jsme MH17, považovali jsme ho za transportní letoun‘: Senzační doznání Prorusa, který tvrdí, že si chybu uvědomil až tehdy, kdy našel těla dětí, nikoliv vojenské posádky” („‘We shot down MH17 thinking it was Ukrainian cargo plane’: Sensational admission by pro-Russian who says he only realised the mistake when he came across the bodies of children not military crew”).

Ani těmto velmi hrubým překroucením reality však ČT žádný článek nevěnovala. Je proto třeba konstatovat, že svým selektivním přístupem porušila své povinnosti.

Ve stejný den ČT dále vydala článek „*USA nemají důkazy o přímém vlivu Ruska na pád letadla*”. V něm bylo uvedeno, že dle činitelů amerických výzvědných služeb je nejpravděpodobnější variantou ta, dle které letadlo omylem sestřelili jednotky Doněcku/Luhansku.

ČT dále uvedla, že se tak dle nich stalo pravděpodobně raketou ze systému BUK, přičemž ovšem zmíněným činitelům nebylo prý známo, že by u příslušného zařízení byli Rusové či lidé vycvičení v Rusku. Nicméně Rusko dle nich vytvořilo podmínky tím, že „separatisty” vyzbrojuje.

Ve třetím odstavci ČT připomněla slova J. Kerryho, který pro stanici CNN prohlásil, že „důkazy svědčí o tom, že raketu proti malajsijskému letadlu odpálili ukrajinští separatisté, jimž zbraň dodalo Rusko.”

Zpráva vycházela z tvrzení amerických zpravodajských stanic, které se odvolávaly na činitele rozvědky, kteří si nepřáli být jmenováni. Dle zpráv amerických serverů ovšem nebyly výroky „nejmenovaných představitelů“ tak jednoznačné, jak sugerovala ČT.

Dle AP („*US: Russia 'created the conditions' for shoot-down*“) se činitelé odvolávali na odposlechy, satelitní snímky a sociální média, přičemž však jen některé z nich těchto zdrojů byly prý ověřeny. Agentura konkrétně uvedla, že se činitelé odvolávali na video, které údajně zachycovalo převoz BUKu do Ruska, leč následně uvedli, že stále neověřili, zda video skutečně takovou událost zaznamenalo.

Taky prý není k dispozici žádný důkaz, že by raketa byla dodána z Ruska. Na otázku, kdo střílel, měl jeden z činitelů odpovědět větou: „Neznáme jméno, neznáme hodnotu a nejsme si stoprocentně jisti ani národností.“

Nicméně raketa prý byla vystřelena z „území pod kontrolou separatistů“ a prý je známa její dráha. Žádné satelitní nebo jiné snímky, které by takové tvrzení prokazovaly, však nebyly dle AP poskytnuty. Ukázána měla být pouze grafika, která měla vykreslovat odhad dráhy letu.

Dle Los Angeles Times („*U.S. officials believe attack against Malaysian plane was mistake*“) prý činitelé „věřili“, že „separatisté“ disponovali pouze omezeným radarovým systémem, v důsledku čehož si dle nich pravděpodobně spletli vojenské a civilní letadlo. Deník poskytl citaci, dle které měl jeden z představitelů pronést větu: „Vypadá to jako chyba.“

Dle deníku nebyly předloženy důkazy, které by prokazovaly, že ruská armáda hrála při zřícení letadla přímou roli nebo že by „separatisty“ cvičila používat systém BUK. Nutno ovšem poznamenat, že si deník v této věci protirečí, jelikož v prvním odstavci tvrdil, že systém poskytlo Rusko. Jelikož však takové tvrzení nebylo v článku ničím doloženo a jelikož se zdá být v rozporu s tvrzením o absenci důkazů o přímé roli ruské armády, lze soudit, že se jedná o chybu autora.

Také činitelé měli říci, že je možné, že raketa byla odpálena člověkem, který dezertoval z kyjevské armády.

Dle Washington Post („*U.S. discloses intelligence on downing of Malaysian jet*“) jeden z celkem tří činitelů uvedl, že nepovažuje za věrohodné, že by letadlo sestřelili kyjevské síly, jelikož dle něj žádný kyjevský protiletadlový systém nebyl v dostřelu.

Také si rozvědka prý až do dne zřícení nebyla vědoma, že by se na východě Ukrajiny nacházel systém BUK.

Deník také zveřejnil čtyři snímky. Tři pocházely ze sociálních sítí a dle deníku měly ukazovat systém BUK ve městě Krasnodon, kudy prý měl jet „zpět“ do Ruska. Nutno ovšem uvést, že ty samé snímky byly použity již dříve, leč měly prý pocházet z jiných míst. Také neuškodí poznamenat, že fotky uvedené v článku byly velmi nekvalitní, přestože výrazně lepší verze byly jednoznačně dostupné.

Posledním obrázkem byl satelitní snímek, který pocházel od soukromé společnosti DigitalGlobe. Měl ukazovat ruskou vojenskou základnu v Rostovu na Donu během 19. června a 21. července. Snímek měl dokazovat rostoucí aktivitu na základně, která prý měla sloužit k výcviku a výzbroji jednotek Doněcku a Luhansku.

Článek byl též doplněn grafikou, která měla především ukazovat, jaké území bylo „pod kontrolou“ „separatistů“, kudy prý letělo letadlo a kudy se prý pohyboval BUK.

Deník Los Angeles Times poskytl navíc ještě jeden obrázek, kde na základě satelitního snímku společnosti DigitalGlobe z roku 2010 bylo zobrazeno, odkud se prý střílelo (ze Snižne) a kde mělo dojít k zásahu a kde k dopadu.

Vzhledem k výše uvedenému lze tedy soudit, že se nejednalo o oficiální postoj USA či jejich zpravodajských služeb (jak tvrdila ČT v titulku a prvním odstavci), ale o tvrzení třech anonymních činitelů rozvědky.

Ti navíc své postoje zakládali do značné míry na spekulacích, informacích ze sociálních sítí a dále na kyjevských tvrzeních, přičemž minimálně některé tyto informace nebyly dle nich ověřeny. Ani citované formulace nebyly zrovna jednoznačné. ČT však žádnou z těchto informací v článku nezmínila.

ČT naopak zmínila J. Kerryho a jeho slova pro CNN, dle kterých důkazy ukazují, že raketu odpálili „separatisté“, kterým zbraň dodalo Rusko. ČT však již neuvedla, že si tvrzení anonymních činitelů rozvědky a ministra Kerryho vzájemně odporují.

Konkrétně pro CBS ministr uvedl, že:

„And we know that – we have a video now of a transporter removing an SA-11 system back into Russia, and it shows a missing missile or so. So there’s enormous amount of evidence,

even more evidence than I just documented, that points to the involvement of Russia in providing these systems, training the people on them.”

Pro CNN ministr uvedl, že:

„We know for certain that the separatists have a proficiency that they’ve gained by training from Russians as to how to use these sophisticated SA-11 systems... And now we have a video showing the – a launcher moving back through a particular area there out into Russia with a missing – at least one missing missile on it... Well, it basically – it’s pretty clear that this is a system that was transferred from Russia in the hands of separatists. We know with confidence – with confidence – that the Ukrainians did not have such a system anywhere near the vicinity at that point in time.”

Pro Fox News ministr uvedl, že:

„We know to a certainty that the separatists have gained proficiency in using sophisticated surface-to-air missiles and that they have shot down some 12 aircraft in the last months, including two transport planes.”

A pro NBC na otázku, zda Rusko poskytlo systém, z něhož se střílelo, ministr odpověděl, že:

„There’s a story today confirming that, but we have not within the Administration made a determination. But it’s pretty clear when – there’s a build-up of extraordinary circumstantial evidence. I’m a former prosecutor. I’ve tried cases on circumstantial evidence; it’s powerful here.”

Ministr tedy pro CBS a CNN tvrdil, že má k dispozici video, které zaznamenalo převoz systému „zpět do Ruska”. Věrohodnost videa nijak nezpochybnil. Naproti tomu dle AP činitelé tajných služeb uvedli, že video nebylo dosud (tedy o 2 dny později) ověřeno.

Dále pro CBS ministr tvrdil, že je k dispozici ohromné množství důkazů, které mají dokazovat, že Rusko poskytlo systém BUK a že vycvičilo posádku. Pro CNN ministr uvedl, že s jistotou ví, že Rusové „separatisty” vycvičili k užívání systému BUK. A také řekl, že je celkem jasné, že systém byl dovezen z Ruska. Pro Fox News uvedl, že s jistotou ví, že „separatisté” byli vycvičeni k užívání sofistikovaných raket země-vzduch.

Pouze v rozhovoru pro NBC ministr odpověděl s menší jistotou (leč stále dosti jednoznačně). Na otázku, zda Rusko poskytlo zbraň, z níž se střílelo, Kerry odpověděl, že dnes vyšla zpráva,

kteřá to potvrzuje, a že se hromadí ohromné nepřímých důkazů, leč administrativa dle něj nedošla ke konečnému rozhodnutí.

Jednoznačnost ministřových slov a výroky o ohromném množství důkazů jsou však opět v přímém rozporu s hlášenými postoji činitelů rozvědky. Dle AP a Los Angeles Times totiž nebyly k dispozici žádné důkazy, které by prokazovaly, že Rusko dodalo systém nebo vycvičilo posádku.

Pokud tedy máme výše uvedené shrnout. ČT titulkem i prvním odstavcem vytvářela nepravdivý dojem, že se jednalo o oficiální postoj americké rozvědky. Dle amerických zpravodajských serverů však jejich zprávy vycházely (pouze) z tvrzení několika (dle WP tří) nejmenovaných příslušníků rozvědky.

Dle článků těchto serverů vycházeli příslušníci do značné míry z neověřených (kyjevských) tvrzení či informací, které byly veřejně dostupné na sociálních sítích, a dále ze satelitních snímků, přičemž konkrétně byly zmíněny snímky od společnosti DigitalGlobe, které ovšem nic průkazného neukazovaly (srovnejme tento přístup s ruskou tiskovou konferencí, která se odkazovala na relevantní vojenské satelitní snímky, radarové záznamy a záznamy radarové aktivity a na níž bylo deklarováno, že Rusko poskytne své materiály případným zájemcům).

Přesto tyto slabiny jejich argumentace ČT nezmínila.

Nakonec ČT připomněla dva dny staré výroky ministra Kerryho, ale již neuvedla, že jeho slova (především ta o ohromném množství důkazů a přesunu BUKu „zpět“ do Ruska) nebyla v souladu s postojem, který dle amerických médií zastávali citováni příslušníci tajných služeb.

ČT tedy poskytla nepravdivé informace, ignorovala důležité skutečnosti a porušila tedy své povinnosti.

Pokud jde o relevantní informace, jimž ČT nevěnovala řádnou pozornost, lze zmínit třetí článek R. Parryho.

Ten uvedl, že výše zmíněné tvrzení o možném „dezertérovi“ zřejmě souvisí s informací jeho zdroje, dle kterého satelitní snímky ukázaly, že posádka podezříváné baterie byla patrně oblečena v uniformě kyjevských ozbrojených sil (viz „*The Mystery of a Ukrainian Army ‘Defector’*”).

Případně ČT mohla věnovat článek informaci agentury RIA Novosti („*Россия передала ЕС данные Минобороны РФ о катастрофе Boeing на Украине*”), dle které ruské ministerstvo obrany předalo všem zainteresovaným stranám své dokumenty týkající se zřícení civilního letadla.

Především však k 23. červenci platilo, že ČT vydala jeden obviňující článek, který v důsledku hrubého překroucení nepravdivě tvrdil, že se „velitel separatistů” přiznal k sestřelení letadla, čímž se poměr změnil na 9:2.

24. 7. ČT vydala pouze jeden relevantní článek, který byl opatřen titulkem „*Rusko vinu odmítá a kritizuje Pentagon*”.

V článku bylo uvedeno, že Kyjev obvinil Rusko ze sestřelení dvou bitevních letounů, což Rusko odmítlo a vyzvalo Spojené státy, aby předložily důkazy pro svá tvrzení, přičemž připojilo obvinění, že se možná teprve vyrábějí.

Článek tedy ve svém titulku neobsahoval relevantní obvinění, tudíž poměr zůstává zachován. Leč je zřejmé, že titlek vzhledem ke kontextu vytvářel dojem, že Rusko odmítá vinu za zřícení letu MH17.

Vzhledem k tomuto falešnému dojmu je třeba považovat titlek za manipulativní. ČT jím tedy porušila své povinnosti.

25. 7. ČT věnovala článek novému obvinění SBU, které tentokrát bylo založeno na údajném telefonátu mezi Běsem (kterého SBU tentokrát označila za podplukovníka GRU) a jeho podřízeným, který měl hlásit, že se blíží letadlo („*Letí k vám ptáček, volali si prý separatisté dvě minuty před pádem letadla*”). Zveřejněné video mělo dokazovat, že „teroristé” z Běsovy skupiny věděli o blížícím se letadle (viz „*Two minutes before the Boeing-777 tragedy*”).

ČT v tomto případě v prvním odstavci alespoň výslovně uvedla, že „pravost nahrávky ovšem nelze nezávisle ověřit.” S tvrzením však nelze souhlasit. Právě naopak lze údajný odposlech s vysokou mírou jistoty označit za zfalšovaný.

V údajném odposlechu zazněly především následující věty:

- 0:21-0:23: „Letí k vám ptáček.“
- 0:24-0:25: „Letí k nám ptáček?“
- 0:26-0:26: „Ano, jeden.“
- 0:27-0:29: „Průzkumné, nebo velké letadlo?“
- 0:29-0:31: „Nevidím přes mraky, je příliš vysoko.“
- 0:31-0:33: „Rozumím. Nahlas to velitelům.“

Také je ve videu uvedeno, že hovor měl proběhnout v čase 16:18.

Výše uvedené věty ani čas ovšem nedávají smysl.

Pokud jde o čas, SBU tvrdila, že v 16:18 jistý „Žoldněř“ informoval Běse, že k němu letí „ptáček“.

Běs, jak již bylo uvedeno, velel v Horlivce. A není známo, že by existoval jediný důkaz o možnosti, že by se v daný den v danou dobu nacházel mimo Horlivku. Tím méně, že by mimo ni někomu velel. Právě naopak ještě 16. července RIA Novosti publikovala rozhovor s Běsem, k němuž došlo v Horlivce (viz „*Игорь (Бес) Безлер: начнем наступление, когда противник выдохнется*“).

Dle informací serveru Flightradar24

(viz twitter.com/flightradar24/status/489806795725348864/photo/1) se ovšem letadlo v čase 16:18 pohybovalo nad Jenakijevem, tedy již za Horlivkou (konkrétně se letadlo mělo nacházet na souřadnicích 48.2422 38.2008).

Letadlo se tedy dle dostupných informací v čase, který uvedla SBU, nepohybovalo k Běsovi, ale již od něj.

Dále SBU svým prvním tzv. odposlechem tvrdila, že Běse odposlouchávala krátce po zřícení letadla. Třetím tzv. odposlechem pak tvrdila, že ho odposlouchávala i těsně před zřícením (a že se Běs o letadle měl dozvědět až v tuto dobu). Čili SBU implicitně tvrdila, že ho po celou kritickou dobu odposlouchávala. Přesto nezveřejnila žádnou nahrávku, na níž by dle ní zazněl Běsův rozkaz letadlo sestřelit.

Běs by tedy v tak krátké době rozkaz k sestřelu mohl vydat jedině v případě, kdy by se v danou dobu nacházel v blízkosti daného systému. Ten se dle SBU nacházel u Snižne. Leč, jak již bylo uvedeno, není znám jediný důkaz, že by se v oblasti pohyboval i Běs, právě naopak.

Také je otázkou, zda by „Žoldnér“ o letadle věděl, když ho dle svých slov neviděl, když je z kontextu zřejmé, že radar nebyl k dispozici, a když by deset kilometrů vysoko letící letadlo nemusel ani slyšet. A i kdyby ho slyšel, je otázkou, zda by podle toho dokázal určit jeho směr.

Lze tedy konstatovat, že se pravděpodobně jedná o další zfalšované video, jímž se SBU pokusila uvést veřejnost v omyl. Stejně jako v případě ostatních tzv. odposlechů SBU lze také soudit, že se i v tomto případě mohlo jednat o skutečně pronesené věty, leč v jinou dobu a v jiném kontextu, než tvrdí SBU.

Neuškodí též zdůraznit, že se SBU ani neobtěžovala vytvořit video tak, aby nebylo možné odhalit, že je pravděpodobně zfalšované. Zatímco v případě prvního a snad i druhého videa lze stejnou skutečnost vysvětlit časovou tísní, v tomto případě takto argumentovat nelze.

Spíše lze soudit, že SBU předpokládala, že média v cílových zemích její nejnovější výtvar převezmou, že některá z nich použijí slova „údajně“ a „prý“ a že některá dokonce výslovně uvedou, že video nebylo ověřeno.

Leč zároveň SBU předpokládala, že se žádný relevantní mediální kanál nebude obtěžovat se skutečným ověřováním (jež by odhalilo, že video bylo pravděpodobně zfalšováno).

Jinými slovy, SBU „riskovala“ svou „důvěryhodnost“, když zveřejnila video, které (opět) svědčilo o její nedůvěryhodnosti. Pokud takový „risk“ přijala, musela předpokládat, že relevantní média nebudou obsah videa řádně ověřovat. Jak ukázala ČT - jakož i jiná média - předpoklad vyšel.

Kdyby ČT k videu přistupovala s odbornou péčí, jak požaduje Kodex ČT, musela by si být výše uvedeného taktéž vědoma.

Ve třetím odstavci pak ČT dále připomněla (zfalšované) video ze 17. července a ve čtvrtém odstavci tlumočila agenturu RIA Novosti, která informovala o údajném tvrzení nejmenovaného zdroje z kyjevských silových struktur, dle kterého letadlo omylem sestřelily kyjevské síly při cvičení.

V pátém odstavci ČT připomněla tvrzení nejmenovaných osob z americké rozvědky (které ČT povýšila na oficiální postoj „americké zpravodajské služby“) a v posledním odstavci ČT především zmínila postoj ruského ministerstva obrany, které „varovalo Kyjev před údajně opakovanými dopady ukrajinských střel do ruských pohraničních regionů.“

V neposlední řadě ČT v prvním odstavci tvrdila, že SBU zveřejnila údajný rozhovor „mezi veliteli proruských separatistů.”

Taková informace je jednak zcela nedoložená, jelikož identita „Žoldnéře” nebyla známa (a SBU ho navíc označila za Běsova podřízeného), jednak se na tomto příkladu ukazuje jeden z důvodů, proč jsou povšechné nálepky typu „jeden z vůdců/velitelů proruských separatistů” chybné.

Kdyby totiž ČT řádně rozlišovala a o Běsovi psala jako o veliteli milice v Horlivce, byla by též schopna postřehnout, že spojování Běse se zřícením letadla nedává smysl.

Užíváním povrchních nálepek tedy ČT nejen porušovala svou povinnost přinášet nejpřesnější možné informace, ale zároveň tím omezila svou schopnost řádně monitorovat situaci a odborně zpracovávat informace, v důsledku čehož mimo jiné ČT neodhalila, že kyjevská SBU s nejvyšší pravděpodobností záměrně uvádí veřejnost v omyl.

Poměr obviňujících článků tedy po 25. červenci činil 10:2.

Ve stejný den ČT také vydala článek „*Záchranáři našli na Ukrajině další těla, trosky i stopy po raketě*”. V jeho prvním odstavci tvrdila, že se „na jednom z úlomků našla také poškození střelou, což fakticky potvrzuje že letadlo se stalo terčem raketového útoku.” K čemuž ČT dodala pod první odstavec obrázek kusu kovu, v němž byly díry.

Ze samotné existence děr však nelze automaticky usuzovat zásah raketou. Díry mohly vzniknout v důsledku užití kanónu či z jiných důvodů.

ČT tedy svůj subjektivní dojem vydávala za fakt, čímž porušila článek 5.7 Kodexu ČT.

Od **26. 7.** do **29. 7.** ČT žádný relevantní článek nevydala.

Pozornost přitom mohla věnovat alespoň memorandu, publikovaném např. serverem Consortium News („*Obama Should Release Ukraine Evidence*”), který B. Obamovi adresovala organizace Veteran Intelligence Professionals for Sanity (sdružení bývalých zaměstnanců CIA, NSA, FBI, amerických ministerstev a dalších úřadů a agentur). V dopise bylo především uvedeno následující:

- ani dvanáct dní od sestřelení letadla vláda nevydala žádné jednotné stanovisko rozvědky, které by shrnulo existující důkazy
- znepokojuje nás amatérský způsob, jakým byly dosud přinášeny důkazy - některé z nich skrze „sociální média“
- situace připomíná způsob, jakým Reaganova administrativa jednala po sestřelení korejského letadla nad Sibiří v roce 1983, kdy jsme byli v aktivní službě
 - letadlo bylo sestřeleno po té, co se odchýlilo stovky mil od svého kurzu, narušilo velmi citlivý vzdušný prostor nad vojenskými základnami na Kamčatce a Sachalinu a nereagovalo na signalizaci sovětského pilota
 - o několik hodin dříve se navíc v blízkosti pohybovalo americké špionážní letadlo
 - americká rozvědka věděla, že k tragédii došlo kvůli chybě, nikoliv záměrně - podobně jako tomu bylo v roce 1988, kdy loď USS Vincennes sestřelila íránské civilní letadlo
 - Reaganova vláda se přesto rozhodla potlačit část důkazů, jelikož událost chtěla prezentovat jako záměrné sestřelení civilního letadla
 - A. Snyder, který měl tehdy na starosti „práci s informacemi“, později uvedl, že vláda dokonce předložila v OSN „vykastované“ transkripce odposlechů - zamlčeny byly ty části, které ukazovaly, že sovětský pilot byl přesvědčen, že pronásleduje americké špionážní letadlo, že měl problémy letadlo identifikovat a že letadlo nereagovalo na jeho signalizaci
- obzvláště znepokojivý je nedostatek uvážlivosti ministra Kerryho
 - zdá se, že kdykoliv něco ověřitelného označí za důkaz - jako zfalšované antisemitské letáky či fotky údajných ruských speciálních sil, které prý pronikly na Ukrajinu - ukáže se, že se o žádný důkaz nejednalo
 - nemluvě o Kerryho vyjádřeních z 30. srpna 2013, kdy ne méně než pětatřicetkrát řekl, že „víme“, že vláda B. Asada byla odpovědná za chemické útoky u Damašku
 - dále J. Kerry tvrdil, že není možné, aby se B. Asad vzdal chemických zbraní, leč jen o několik hodin později bylo oznámeno, že „nemožné“ bylo dohodnuto
 - myslíme, že v souvislosti s MH17 jedná J. Kerry stejně ukvapeně

- pokud jsou informace rozvědky tak slabé, jak se zdá z dosud zveřejněných materiálů, pak silně doporučujeme, abyste odvolal propagandistickou válku a počkal na výsledky vyšetřování
- jestliže však rozvědka má k dispozici průkaznější informace, doporučujeme, abyste je zveřejnil - a to i tehdy, kdyby takový krok poškodil „zdroje a metody“
- vzorem může být postup vlády R. Reagana, která se k podobnému kroku odhodlala po libyjském útoku v Berlíně v roce 1986
- od některých našich bývalých kolegů jsme nepřímo slyšeli, že výroky ministra Kerryho nejsou v souladu se skutečnými informacemi rozvědky
- také připomínáme naše květnové doporučení, abyste se sešel s prezidentem Putinem a probral s ním, jak zklidnit situaci

Tolik text memoranda.

Přestože od autorů nelze očekávat a priori nepřátelský postoj k vlastní zemi a přestože rozpor mezi americkými výroky - obzvláště pak výroky ministra Kerryho - a skutečnými důkazy byl opravdu patrný, nevěnovala ČT jejich memorandu žádný článek.

Případně ČT mohla věnovat článek výzvě nizozemského premiéra, o níž informovala například stanice Deutsche Welle („*International investigators call off MH17 crash site visit amid fighting*“).

Dle článku nizozemské ministerstvo spravedlnosti uvedlo, že příslušníci nizozemské a australské mise nemohou opustit Doněck a navštívit místo dopadu trosek, jelikož v oblasti probíhají boje.

List dále uvedl, že kyjevská vláda o 2 dny dříve zintenzívnila svou ofenzívu.

Nizozemský premiér M. Rutte proto vyzval P. Porošenka, aby kyjevské ozbrojené síly přestaly bojovat v oblasti, v níž se zřítilo letadlo. P. Porošenko měl odpovědět, že udělá vše, co je v jeho silách.

ČT těmto skutečnostem částečně věnovala článek „*Expertí zůstávají v kleštích bojů, k troskám boeingu nemohou*“. Z nějakého důvodu v něm ovšem nezminila podstatné skutečnosti. Především ty, že Kyjev dle dostupných zpráv v posledních dnech zintenzívnil své útočné akce a že nizozemský premiér vyzval k zastavení místních bojů právě Kyjev.

ČT tedy bagatelizovala (ne-li ignorovala) důležitou skutečnost, že Kyjev svou ofenzívou bránil přístupu k troskám. Bagatelizování/ignorováním podstatných skutečností tedy ČT porušila své povinnosti.

Poměr obviňovacích článků činil stále 10:2.

30. 7. ČT věnoval článek novému kyjevskému obvinění („*Povstalci prý zaminovali okolí trosek boeingu*”), které pocházelo od A. Lysenka.

V poslední větě prvního odstavce bylo také zmíněno, že se podle „ruského delegáta” Kyjev možná snaží zamést stopy, které by ukazovaly na jeho vinu za zřícení letadla. Vyjádření bylo trochu rozšířeno ve čtvrtém odstavci.

V pátém odstavci ČT tvrdila, že se ruští diplomaté „zatím přímého obvinění Ukrajiny z odpovědnosti za tragickou katastrofu vyhýbali. I prohlášení ruských představitelů včetně prezidenta Vladimira Putina se omezovala na kritiku podílu Kyjeva na propuknutí bojů na východě Ukrajiny.”

To ovšem není pravda. Především ruské ministerstvo obrany vydalo řadu nepřímých obvinění - s odkazem na satelitní snímky mluvilo o rozmístění kyjevských BUKů, s odkazem na radary mluvilo o přítomnosti kyjevského vojenského letounu, mluvilo o aktivitě kyjevských radarů Kupol a vydalo 20 otázek pro Kyjev.

Tvrzení, že se prohlášení ruských představitelů omezovala na kritiku podílu Kyjeva na propuknutí bojů, je tedy třeba hodnotit jako nepravdivé.

A jelikož byl článek prioritně věnován kyjevskému obvinění, změnil se poměr na 11:2.

Během srpna (konkrétně **7. 8.**) ČT vydala ještě jeden obviňující článek („*Ukrajinská rozvědka: Povstalci chtěli sestřelit letoun Aeroflotu, aby přilákali Rusy*”) a konečný poměr tak činil 12:2 (tedy 86% relevantních článků bylo věnováno obviněním jedné strany).

V daném článku bylo v titulku, prvním a třetím odstavci uvedeno, že dle SBU chtěli „teroristé a žoldnéři” sestřelit letadlo ruské společnosti Aeroflot, což mělo vytvořit záminku pro vpád ruských vojsk.

ČT již nevedla, že takové tvrzení je v přímém rozporu s předchozími výroky SBU. Především pak s těmi, že „teroristé“ chtěli sestřelit kyjevské vojenské letadlo, ale letoun špatně identifikovali (jak SBU tvrdila především v prvním tzv. odposlechu). Výrazná změna postoje je z pochopitelných důvodů důležitou informací. Přesto na ní ČT neupozornila, čímž porušila své povinnosti.

Dále ČT ve druhém odstavci tvrdila, že letoun „byl podle převažujícího názoru expertů sestřelen raketou země - vzduch. Dopadl nedaleko malé vesnice Hrabove u města Torez. Incident se odehrál v polovině července. Podle západních a ukrajinských vyšetřovatelů byla raketa odpálená z prostoru ovládaného proruskými povstalci. Moskva ale z odpovědnosti za tragédii nepřímě obviňuje Kyjev.”

Tvrzení, že dle „prevažujícího názoru expertů“ byla použita raketa země-vzduch, není v článku žádným způsobem doloženo (a např. M. Velek, jemuž ČT věnovala článek o dva dny dříve, výslovně uvedl, že se bude muset teprve určit, čím bylo letadlo sestřeleno, viz „*Jisté je, že malajsijské letadlo bylo sestřeleno, nic víc, říká Martin Velek*”).

Dále ČT hovořila o údajných postojích „západních a ukrajinských vyšetřovatelů“. Opět není jasné, koho konkrétně tím míní. S tvrzením o odpálení rakety z „území kontrolovaného separatisty“ přišli již krátce po zřícení letadla američtí politici, nikoliv vyšetřovatelé.

Osoby, které by bylo možné označit za vyšetřovatele, nedošli tou dobou k žádným závěrům. A Kyjev se, jak ostatně vyplývá i z tohoto článku, neomezoval na vyjádření o údajném místě odpálení, ale rovnou obvinil „teroristy“ a Rusko (viz také výše).

Tvrzení o prevažujících postojích „expertů“ a „vyšetřovatelů“ je tedy hodnoceno jako zcela nedoložené a nepravdivé.

Ve čtvrtém odstavci ČT uvedla, že „na rostoucí nebezpečí vpádu ruských vojsk v posledních dnech se znepokojením poukázala Severoatlantická aliance (NATO) i řada evropských politiků.”

„Rostoucí nebezpečí vpádu“ ovšem nebylo objektivním a ověřeným faktem, tudíž se od něj ČT měla distancovat. Namísto toho ho vydávala za fakt, na který mělo poukázat NATO. ČT tedy vydáváním tvrzení za fakt porušila své povinnosti.

Pokud jde o články, jimž se ČT během srpna měla věnovat, lze připomenout např. již zmíněného R. Parryho.

Ve svém článku z 3. 8. („*Flight 17 Shoot-Down Scenario Shifts*”) především uvedl, že dle jeho zdroje někteří analytici americké rozvědky dospěli k závěru, že letadlo bylo sestřeleno kyjevskými silami, které mohly být napojeny na některého z kyjevských oligarchů.

K závěru dle něj došli zejména proto, že prý nebyly k dispozici důkazy, které by prokazovaly dodání potřebné techniky z Ruska.

Dále je vhodné připomenout především články „*EU prý potají povolila vývoz zbraní na Ukrajinu, USA chtějí vycvičit Národní gardu*” z **2. 8.** a „*Měsíc po tragédii malajsijského letadla se stále neví, kdo střílel*” z **18. 8.**

V prvním odstavci prvního zmíněného článku ČT tvrdila, že „Rusko údajně nadále podporuje povstalce na východě země. Ti pravděpodobně znovu odpálili raketu z baterie BUK, která pravděpodobně zničila i malajsijské letadlo. Podle ukrajinského ministerstva obrany zasáhla bezpilotní letoun.”

Ve třetím odstavci ČT dále uvedla, že „podle ukrajinského ministerstva obrany separatisté opět potvrdili, že mají k dispozici protiletadlový raketový systém BUK. Sestřelili s ním totiž další stroj - tentokrát ukrajinský bezpilotní letoun.”

Tvrzení, že malajské letadlo pravděpodobně zničila raketa ze systému BUK, bylo ovšem subjektivní. Jednalo se sice o časté tvrzení, leč zároveň též o tvrzení, které nebylo řádně doloženo. A samotnou vysokou frekvenci tvrzení nelze zaměňovat s pravděpodobností. Hluběji v článku je také uvedeno, že sestřelení letadla BUKem považoval za pravděpodobné publicista B. Kopčák. Ani jeho názor ovšem nelze vydávat za fakt.

Dále ČT tvrdila, že příslušníci ozbrojených sil Doněcku/Luhansku „pravděpodobně znovu odpálili raketu z baterie BUK”. ČT tedy jednak tvrdila, že „pravděpodobně” odpálili raketu z baterie BUK, jednak tvrdila, že tak pravděpodobně učinili „znovu”.

Ani jedno z toho ovšem nebylo doloženo. První tvrzení se opíralo o obvinění kyjevského ministerstva a i druhé tvrzení bylo zdůrazňováno především Kyjevem a jeho spojenci. ČT tedy vydávala kyjevská obvinění za pravděpodobnou možnost, čímž porušila své povinnosti.

A je třeba zdůraznit, že ČT takto téměř přijala kyjevská tvrzení, přestože tou dobou již mohla a měla vědět, že Kyjev je obzvláště nedůvěryhodným zdrojem.

Tuto skutečnost ostatně podporovalo i tvrzení o použití BUKu. Je totiž v rozporu s předchozím kyjevským tvrzením, dle kterého byl BUK odvezen „zpět“ do Ruska. Pokud tedy měl být BUK schován v Rusku, jak je možné, že byl dle Kyjeva stále užíván? Případné „vrácení“ BUKu (či užívání jiného) by nedávalo smysl, jelikož případné důvody jeho údajného „ukrytí“ stále trvaly.

Namísto řádného uvedení skutečnosti, že kyjevské tvrzení o užívání BUKu je v rozporu s předchozím kyjevským tvrzením, dle kterého měl být BUK ukryt v Rusku, však ČT kyjevské tvrzení o „opětovném“ užití BUKu dokonce vydávala za pravděpodobnou verzi události.

Nemluvě o skutečnosti, že použití BUKu proti bezpilotnímu letounu by představovalo zbytečné plýtvání municí.

Dále ČT v prvním odstavci tvrdila, že USA plánují cvičit Národní gardu. Ve třetím odstavci však tvrdila, že USA chtějí „vycvičit ukrajinské vojáky.” A následovala citace, dle které měly být poskytnuty finance „k výcviku a vyzbrojení čtyř rot a jednoho taktického velitelství ukrajinské Národní gardy”.

ČT tedy v článku pokračovala v zaměňování vojenských a polovojenských jednotek, ač ty zaměňovat nelze (viz květnová část stížnosti). ČT tak činila, přestože rozhodnutí USA vyzbrojit a vycvičit polovojenské jednotky je samo o sobě značně významné.

Namísto řádného reflektování této skutečnosti však ČT pokračovala v zaměňování klasické armády a polovojenských jednotek, čímž porušila své povinnosti.

Pokud jde o druhý zmíněný článek („*Měsíc po tragédii malajsijského letadla se stále neví, kdo střelil*”), je relevantní především jeho čtvrtý odstavec, v němž ČT uvedla, že dle nové verze SBU mohli letadlo sestřelit „ukrajinští” vojáci, kteří po připojení Krymu přešli na ruskou stranu. Naopak mělo být vyloučeno, že by systém obsluhoval někdo z řad místního ruskojazyčného obyvatelstva.

Poněkud podrobněji o novém tvrzení SBU psal 15. 8. server Корреспондент.net („*В СБУ допускают, что сбить Боинг могли украинские военные, перешедшие на сторону РФ в*

Крым»). Konkrétně uvedl, že SBU pracuje s několika verzemi, přičemž jednou z nich je ta, že „naši specialisté” přešli na stranu Ruska a že jsou na vině.

ČT (opět) neupozornila, že výroky o více verzích a možnému zapletení „našich specialistů” se zdají být v rozporu s předchozími výroky.

Především 18. července V. Nalivajčenko, šéf SBU, uvedl (viz článek na internetových stránkách SBU „*Terrorists' talks intercepted by the SSU confirm they received from Russia a 'BUK-M' anti-aircraft missile system with a Russian crew*”), že prioritou je získat od Ruska jména „všech tří členů posádky - příslušníků ruské armády - kteří řídili systém, zmáčkli tlačítko a odpálili raketu na civilní letadlo”

O den později SBU uvedla, že získala „nevyvratitelné důkazy, že ruští občané byli zapleteni do teroristického činu” („*Russia makes attempts to suppress evidence of its involvement in act of terrorism over Ukraine*”).

Především tedy šéf SBU za viníky jednoznačně označil příslušníky ruské armády a ruské občany. Takové jasné označení se ovšem zdá být v rozporu s pozdějšími výroky o existenci „více verzí”. Také je pravděpodobně v rozporu s výrokem o možném zapletení „našich specialistů”.

Přesto ČT ani na tyto odlišnosti mezi výroky SBU neupozornila.

Dále ČT v první větě svého článku tvrdila, že „ani měsíc po tragédii malajsijského boeingu na východní Ukrajině není jasné, kdo na něj vypálil osudnou raketu.”

Zda byla vypálena vůbec nějaká raketa, však ČT nemohla s jistotou vědět. Jednalo se pouze o jednu z verzí. Vydáváním jedné z možností za jednoznačný fakt tedy ČT porušila své povinnosti.

Je též nutno zmínit celý třetí odstavec:

„Trosky letadla, těla obětí a jejich zavazadla pokryly plochu 20 kilometrů čtverečních oblasti, kterou kontrolují proruští separatisté. Na ně padlo také hlavní podezření, že mají v sestřelení letadla prsty. Obviněno bylo i Rusko, které údajně rebelům dodalo rakety i potřebnou obsluhu. Kyjev zveřejnil fotografie a záznamy telefonických rozhovorů mezi rebely, které mají dokazovat, že na stroj stříleli právě oni v domnění, že jde o ukrajinské vojenské letadlo. Také USA s odvoláním na satelitní data tvrdí, že střela vyšla z území kontrolovaného

separatisty. Rebelové i Rusko naopak ze střelby obviňují Kyjev, Moskva navíc tvrdí, že malajsijské letadlo sledoval i ukrajinský bitevník. Podle prvních závěrů je nanejvýš pravděpodobné, že letadlo bylo sestřeleno raketou země-vzduch BUK, jež používá ruská i ukrajinská armáda.”

Tvrzení, že na Doněck/Luhansk padlo jakési obecné hlavní podezření, je dosti subjektivní. Za hlavní podezřelé je označovaly především určité vlády a jistá média (připomeňme, že ČT během července a srpna vydala 12 článků, které ve svém titulku přímo či nepřímo obviňovaly Doněck/Luhansk/Rusko, leč ve stejnou dobu vydala pouze 2 články, které obviňovaly druhou stranu).

Leč z tvrzení těchto subjektů nelze vyvozovat všeobecně platné „hlavní podezření”. Obzvláště ne v situaci, kdy taková tvrzení nebyla ničím reálně doložena a když nejeden z „důkazů”, o něž se výše uvedené subjekty opíraly, spíše dokazoval jejich nedůvěryhodnost (viz výše).

Dále ČT uváděla, kdo co tvrdil a čím to zdůvodnil. V souvislosti s Kyjevem zmínila, že se odvolával na „fotografie” a „záznamy telefonických rozhovorů”. ČT však již neuvedla podstatnou skutečnost, že tzv. fotografie byly ve skutečnosti obrázky nahrané kýmsi na internet a nebylo tedy možné spoléhat na jejich věrohodnost. Zmíněné telefonáty pak byly s pravděpodobností hraničící s jistotou zfalšovány - a to navíc dosti amatérsky (viz výše).

Tvrzení, že dle Kyjeva bylo letadlo sestřeleno v domnění, že se jedná o vojenský letoun, není pravdivé, jelikož takto SBU mluvila pouze zpočátku, zatímco následně tvrdila, že cílem bylo ruské civilní letadlo.

Pokud jde o Spojené státy, ČT uvedla, že se odvolávaly na satelitní data. To je pravda. Nutno ovšem dodat, že tato data nebyla zveřejněna. Výše citovaná americká média ukázala pouze dva satelitní snímky od soukromé společnosti DigitalGlobe. První měl ukazovat vojenskou základnu v Rostovu na Donu (kde mezi červnem a červencem údajně došlo k výraznému zvýšení aktivity), zatímco na druhý (z roku 2010) bylo dokresleno, odkud prý byla vypálena raketa a kde mělo dojít k zásahu. První snímek tak byl jen velmi nepřímou indicií, zatímco druhý nebyl ani tou.

Ministr Kerry a nejmenovaní činitelé rozvědky se dále odvolávali především na „sociální média” a kyjevské „důkazy”. ČT v této souvislosti neuvedla, že v podstatných záležitostech byly výroky ministra Kerry v rozporu s výroky činitelů rozvědky.

Ministr Kerry, jakož i jiní američtí představitelé, se také velmi suverénně odvolávali na nepravdivou informaci o údajných vyjádřeních I. Strelkova.

Nakonec ČT zmínila Rusko a „rebely“. Uvedla, že ze střelby obviňují Kyjev a že Rusko mluvilo o kyjevském bitevníku. ČT však již neuvedla žádné z argumentů, na něž se Rusko odvolávalo, v důsledku čehož vytvořila nepravdivý dojem, že Rusko svá tvrzení ničím nedoložilo.

Rusko se přitom odvolávalo především na údajné satelitní snímky kyjevských BUKů (přičemž zhruba uvedlo, kdy a kde měly být pořízeny), radarové záznamy a záznamy radarové aktivity. Svá data také dle médií poskytlo zemím EU.

Na informace nalezené na internetu se Rusko též v některých případech odvolávalo, ovšem ty tvořily spíše vedlejší část jeho argumentace.

Nejenže tedy Rusko svá tvrzení něčím doložilo, ale též by nemohl překvapit názor, že Rusko bylo z trojice Rusko/USA/Kyjev tím, kdo doložil svá tvrzení nejseriózněji. Přesto ČT nevěnovala jeho argumentům žádný prostor.

Pokud jde o Doněck a Luhansk, ČT mohla alespoň uvést jejich argument, že nemají k dispozici zařízení, které by dostřelilo deset kilometrů vysoko, a že V. Bolotov jménem Luhansku nabídl, že poskytne nefunkční BUK, který měla mít jeho frakce k dispozici.

Nakonec ČT ve třetím odstavci tvrdila, že „podle prvních závěrů je nanejvýš pravděpodobné, že letadlo bylo sestřeleno raketou země-vzduch BUK“.

O jaké první závěry se jednalo, není zřejmé. Nizozemské vyšetřování tehdy žádné výsledky nepřineslo a ani nebylo známo, že by ČT měla k dispozici nějaké průkazné informace (např. případné střepiny užívané výlučně v raketách odpalovaných ze systému BUK, které by byly nalezeny v troskách letadla).

Tvrzení je tedy třeba hodnotit jako zcela nedoložené.

Stejně jako třetí odstavec je třeba citovat též celý pátý odstavec:

„Ukrajinský prezident Petro Porošenko vyhlásil v okolí tragédie zónu příměří, žádná bojující strana to ale nedodržela. Separatisté zpočátku na místo tragédie vůbec nepustili mezinárodní pozorovatele, na prvním odklizení trosk a těl obětí se podíleli horníci a dobrovolníci z okolí. Také pozdější návštěvy zahraničních expertů byly závislé na vůli proruských ozbrojenců.“

Forenzní experti, pro něž je cenná každá hodina, se sem dostali až za 14 dnů. Práci museli kvůli bezpečí přerušovat a dosud neprohledali celé území.”

Pokud jde o vyhlášené příměří, ČT sice uvedla, že ho žádná ze stran nedodržela, ale již neuvedla, že tím, kdo vedl ofenzívu, byl Kyjev, tudíž druhá strana příměří dodržovat nemohla, ani kdyby chtěla.

Dále ČT uvedla, že „pozdější” návštěvy byly podmíněny souhlasem jednotek milice a že se forenzní experti na místo dostali až po 14 dnech.

Takovými formulacemi ČT vytvářela falešný dojem, že „později” již nebyly problémem boje, ale „zlá vůle” tzv. „proruských ozbrojenců”. Dle zpráv DW i ČT, které vyšly 12 dní po zřícení, však problémem byly (i tehdy) právě boje.

Tato subkapitola, která se důsledněji zaměřila především na ty červencové a srpnové články, které přímo či nepřímo vinily jednu ze stran ze zřícení civilního letadla, dokládá několik důležitých skutečností.

Jednak, společně s následující kapitolou, dokazuje, že úvodní tvrzení o stručnosti stížnosti není nadsázkou ani provokací, ale faktem. Červencová kapitola byla totiž první částí, která se na určité články zaměřila důkladněji.

Dále subkapitola prokázala, že ČT zcela nevyváženě věnovala články jednotlivým obviněním. Obviněním Kyjeva věnovala 7 z 14 článků, přičemž přímo SBU - která jednoznačně záměrně uváděla v omyl a falšovala materiály - ČT věnovala 5 článků.

Největší množství článků tedy ČT věnovala zdroji, jehož důvěryhodnost byla zcela mizivá.

Další dva články ČT věnovala obviněním USA, jeden pak britskému premiérovi. Vybraným komentátorům věnovala jeden článek. Jeden článek ČT věnovala ruskému ministerstvu obrany a další věnovala vysloužilému veliteli ruského letectva. V neposlední řadě Doněcku/Luhansku ČT věnovala přesně jeden článek, v němž byl výrok velitele batalionu překroucen tak, že tyto frakce poškozoval.

Vedle zřejmého zvýhodnění jedné strany ČT také zvýhodnila jeden úhel pohledu, když některé formulace či názory překroutila nebo potlačila tak, aby vyjádření vyznělo útočněji a

jednoznačněji, než odpovídalo skutečně vyjádřeným postojům. Nemluvě o vydávání nedoložených či nepravdivých tvrzení za fakt.

Dále ČT zcela selhala, pokud jde o ověřování výroků. Na konkrétních případech bylo doloženo, že i s poměrně skromnými prostředky bylo možné prokázat, že tvrzení, která poskytovala především kyjevská SBU a také představitelé USA, nebyla v souladu s realitou, vzájemně si protirečila či byla z jiného důvodu nevěrohodná.

Není tedy překvapením, že nedůvěryhodnosti těchto osob či institucí ČT naopak nevěnovala žádný článek. Obdobně nevěnovala žádný článek skutečnosti, že některá „západní“ média překroutila realitu obzvláště hrubým způsobem.

Takový pasivní přístup ze strany ČT stojí v přímém kontrastu ke způsobu, jakým ČT referovala o ruských politicích (především je třeba připomenout články „*USA uvádějí na pravou míru Putinovy lži, podle Ruska jde o trapnou propagandu*“ z 6. 3. a „*O Ukrajině lžete, tvrdí USA. K ruským tvrzením uvádějí protiargumenty*“ z 14. 4.).

Nemluvě o aktivní snaze zpochybňovat a vyvracet ruská tvrzení - ať již skutečná či domnělá (viz především srpnová část stížnosti, leč i předchozí kapitoly).

Nemluvě dále o nemalém množství dosavadních článků, v nichž ČT bez řádného odstupu použila výraz „ruská propaganda“ či podobnou formulaci („*Lucas pro ČT24: Putin uvěřil své vlastní propagandě*“ z 4. 3., „*Jsou to nacisté vedení Západem, popisují ruská média ukrajinskou vládu*“ z 5. 3., „*Rusko prý k ukrajinským hranicím armádu neposílá*“ z 12. 3., „*Generál Šedivý: Evropa potřebuje k obraně Ameriku, což je chyba*“ z 13. 3., „*Kyjev bude mít národní gardu, Rusko zahájilo manévry*“ z 13. 3., „*Referendem krymská krize nekončí, jen se posouvá na vyšší úroveň*“ z 16. 3., „*Halík: Demokracie není samozřejmá, musíme o ni pečovat*“ z 16. 3., „*Mediální válka: Kyjev zakázal na Ukrajině ruské televize*“ z 26. 3., „*Lotyšsko vypnulo ruskou televizi, podle Moskvy je to proti lidským právům*“ z 5. 4., „*Ozerov: Putin může vyslat vojáky na jihovýchod Ukrajiny kdykoli*“ z 8. 4., „*Parlamentní shromáždění RE chce Rusku pozastavit členství*“ z 9. 4., „*Na Ukrajině jsme svědky skryté mediální války, míní ředitel Kyiv Post*“ z 24. 4., „*Separatisté v Luhansku dali Kyjevu ultimátum a hrozí ‚akcí‘*“ z 27. 4., „*Charkovský starosta byl při atentátu střelen do zad*“ z 28. 4., „*Tvrdé boje v Mariupolu si vyžádaly dvacet obětí*“ z 9. 5., „*Sněmovna potvrdila roli ČR v NATO, Stropnický má věc za vyřešenou*“ z 14. 5., „*Lotyšsko otevře středisko NATO proti ruské propagandě*“ z 4. 7.).

Vzhledem k výše uvedenému je tedy třeba konstatovat, že ČT ve svém zpravodajství o zřícení civilního letadla zcela selhala.

Pro lepší ilustraci nakonec alespoň stručně uveďme, jak by zpravodajství ČT vypadalo, kdyby ČT pracovala podobným způsobem, ovšem ve prospěch druhé strany.

ČT by především věnovala články co největšímu množství obvinění vůči Kyjevu a jeho spojencům. Konkrétně by např. zakládala články na následujících obviněních, tvrzeních či skutečnostech:

- Kyjevské ozbrojené síly disponovaly prostředky schopnými sestřelit vysoko letící letadla. Naopak v případě Doněcku a Luhansku nic takového doloženo nebylo.
- Kyjevští spojenci pro sestřelení letounu vytvořili podmínky, když v únoru podporovali násilný státní převrat, když souhlasili s předáním části moci do rukou extremistických sil a když podporovali pokus o mocenské ovládnutí celého území Ukrajiny pomocí násilí.
- Kyjev se prohlašoval za představitele celé Ukrajiny, leč z nějakého důvodu neuzavřel vzdušný prostor nad místy bojů.
- Kyjev se svou „pravdu“ snažil doložit zfalšovanými materiály.
- Kyjev vydal řadu obvinění, která si navzájem protiřečila.
- Činitelé USA („kteří otevřeně podporují proamerické pučisty v boji proti ukrajinským dobrovolníkům“) vydali stanoviska, která se navzájem vylučovala.
- Dle zdrojů „význačného opozičního novináře, který byl pro své kritické postoje nucen odejít z provládních médií,“ došla americká rozvědka k předběžnému závěru, že letadlo sestřelily kyjevské síly.
- Včasné vyšetřování znemožnila ofenzíva „proamerických pučistů“, která směřovala právě k místům, kam dopadly trosky.
- Komentátoři (kteří jsou známí svými rezervovanými postoji ke Kyjevu a jeho spojencům - což by ovšem ČT neuvedla) se shodují, že letadlo pravděpodobně sestřelily kyjevské jednotky.
- Moskva předložila materiály, které ukazovaly, že se v oblasti pohyboval kyjevský vojenský letoun, kyjevské radary a kyjevské protiletadlové baterie.
- Zdroj z kyjevských silových struktur přiznal, že letadlo omylem sestřelily kyjevské jednotky.
- Atd.

Jeden článek by ČT mohla věnovat tvrzení americké vlády a jeden tvrzení nějakého vysloužilého příslušníka amerických ozbrojených sil. Tvrzením Kyjeva by ČT nevěnovala žádný článek. A pokud, tak jedině tehdy, kdyby jeho tvrzení použila proti němu.

Ty postoje, které by sice nepřímou sváděly vinu na Kyjev (či jeho spojence), leč nebyly by dostatečně útočné či jednoznačné, by ČT překroutila tak, aby vyzněly jako jednoznačné obvinění Kyjeva.

S odstupem několika týdnů by pak při zachování svých metod ČT musela tvrdit, že dle převažujícího mínění „expertů a vyšetřovatelů“ bylo letadlo sestřeleno kyjevskými jednotkami.

Dále by uvedla, že byla předložena řada důkazů o vině Kyjeva s tím, že Kyjev a jeho spojenci ovšem vinu odmítají a obviňují Doněck, Luhansk a Rusko. V případě obvinění vůči Kyjevu by ČT uvedla hlavní argumenty, jimiž by daná strana svá obvinění dokládala. V případě obvinění ze strany spojenců Kyjeva by ČT uvedla pouze část jejich tvrzení a již by nevedla, čím kyjevští spojenci svá tvrzení dokládají. Obvinění, která by pocházela přímo od Kyjeva, by ČT (nadále) ignorovala.

V neposlední řadě by ČT průběžně vydávala řadu článků, v nichž by hovořila např. o „americké propagandě“.

Jak je ostatně uvedeno v ostatních částech stížnosti, fakt, že „západní média“ překrucovala výroky, nekriticky přebírala něčí tvrzení či obecně vydávala nepravdivé a zavádějící informace, by ČT mohla doložit na skutečných příkladech, mezi něž by patřily i „renomované“ stanice jako BBC, CNN nebo agentura Reuters (přičemž je nutno upozornit, že v této stížnosti je vzhledem k jejímu zaměření zmíněna jen velmi malá část z celkového množství dezinformací, jichž se tyto mediální kanály dopustily).

Jistě není třeba dále dokládat, že při využití metod ČT, leč ve prospěch jiné strany, by vznikl zcela odlišný mediální obraz.

8. Srpen (2014)

8.1 Nepravdy, polopravdy a nedoložená tvrzení

4. 8. ČT vydala článek „*Putin chce nahradit české letecké motory ruskými*“. Titulkem vytvářela dojem, že hlavním důvodem pro nahrazení motorů je vůle ruského prezidenta.

Teprve ve třetím odstavci ČT stručně uvedla, že se podnik PBS, který dosud motory dodával, „obává, že sankce vyhlášené Evropskou unií minulý týden mohou dodávky zablokovat.“

Server idnes.cz („*Sankce zasáhnou i české firmy. Jejich motory už nesmějí do ruských dronů*“) byl o několik dní dříve poněkud podrobnější, když uvedl, že:

„Z Velké Bíteše na Žďársku, kde PBS sídlí, každoročně směřují na Východ energetické jednotky, proudové motory nebo třeba malé motory pro bezpilotní letadla v hodnotách desítek i stovek milionů korun.

Vedení společnosti s 760 zaměstnanci proto obzvlášť bedlivě sledovalo vleklá jednání zástupců evropských zemí o sankcích vůči Rusku, na kterých se včera v Bruselu dohodly země osmadvacítky.

Pro PBS však neskončila dobrou zprávou. Sankce se totiž budou týkat vedle bankovníctví či energetiky také zákazu vývozu vojenského materiálu a hlavně takzvaného zboží a technologie dvojího užití, které jsou určeny primárně k civilním účelům, lze je však použít také při konstrukci zbraní. A právě do této kategorie se řadí i produkty bítešské PBS.“

Plán nahradit české letecké motory tedy nebyl náhlým Putinovým rozmarem, jak ČT sugerovala v titulku, ale vynucenou reakcí ruské vlády a ruských výrobců (příčemž ani vládu, ani výrobce nelze zaměňovat za V. Putina) na uvalené sankce.

Pro názornost také uveďme, že na základě stejné logiky, kterou použila ČT při tvorbě titulku, by bylo možné použít např. také titulek: „EU chce zbavit české výrobce ruských odbytí“.

ČT tedy v titulku nepravdivě tvrdila, že (a) V. Putin (b) chce nahradit výrobce motorů, přestože pravdě byla blíže skutečnost, že (a) ruská vláda a ruští výrobci (b) logicky reagovali na sankce uvalené ze strany zemí EU.

Uvedením nepravdivých informací a bagatelizováním důležitých skutečností tedy ČT porušila své povinnosti.

Ve stejný den ČT vydala článek „*Do Doněcku prý pronikli ukrajinští bojovníci, ‚čistí‘ město od teroristů*“. V titulku a prvním odstavci porušila své povinnosti následujícím způsobem:

- 1) Jednotky Doněcku označila za teroristy, čili převzala kyjevskou rétoriku

- 2) V první větě prvního odstavce tvrdila, že je Doněck obklíčen. Vydávala tedy kyjevské tvrzení za fakt (a ignorovala mapy druhé strany, které říkaly, že Doněck obklíčen není a že se především v Luhanské oblasti podařilo obklíčit kyjevské síly na třech místech, viz dále)
- 3) Použila kyjevskou rétoriku, když kyjevské polovojenské prapory Azov a Šachtarsk označila za „dobrovolnické prapory“. Jak již bylo uvedeno, dobrovolnické prapory Doněcku ČT taktéž označila v souladu s kyjevskou rétorikou - tedy pojmem „teroristé“.

Naproti tomu v případě informace, že ruskou hranici překročilo více než 400 příslušníků kyjevských ozbrojených sil (z nichž část měla požádat o azyl), ČT již řádně odkázala na agenturu ITAR-TASS a mluvčího pohraniční služby.

Dále ČT v prvním odstavci tvrdila, že „na ruské straně hranic se přitom ‚probudilo‘ letectvo, které zahájilo cvičení v západním a centrálním vojenském okruhu.“ Formulace „na ruské straně hranic“ a zařazení informace do článku o občanské válce na Ukrajině vytvářelo dojem, že cvičení probíhalo v blízkosti Ukrajiny. Tomu ostatně odpovídala i formulace z posledního odstavce, v němž ČT tvrdila, že „armáda se ovšem hýbe i na druhé straně rusko-ukrajinské hranice.“

Takové tvrzení ovšem není ničím doloženo - právě naopak. Střední vojenský okruh se nachází převážně na Sibiři a jeho nejzápadnější část je od Ukrajiny vzdálena téměř 300 kilometrů. Západní oblast se pak rozpíná od severovýchodních hranic Ukrajiny po Zemi Františka Josefa.

Navíc jsou k dispozici tisková vyjádření ruského ministerstva obrany. Ta v daný den tvrdila, že výcvik zahrnovat nikoliv dva, ale tři vojenské okruhy, přičemž v první fázi mělo dojít k přesunu z letišť v Západním vojenském okruhu na letiště ve Středním vojenském okruhu. Ve druhé fázi měl být prováděn výcvik na polygonu Ašuluk. Jiné lety měly probíhat také u Severního polárního kruhu (viz „*Более 100 боевых самолетов BBC России будут задействованы в двухстороннем командно-штабном учении*“).

Pro agentury ITAR-TASS či Interfax („*Russia launches large-scale combat air drills with over 100 aircraft*“ + „*В России пройдут беспрецедентные маневры с участием 100 самолетов*“) bylo dále uvedeno, že lety ve druhé fázi měly probíhat z letišť poblíž měst Armavir, Krymsk, Mozdok či Morozovsk.

Polygon Ašuluku je vzdušnou čarou vzdálen zhruba 40 kilometrů od Kazachstánu, zatímco od Ukrajiny je vzdušnou čarou vzdálen téměř 600 kilometrů (stejná vzdálenost dělí Prahu od hranic Nizozemska či Ruska/Kaliningradské oblasti). Armavir je od ukrajinských hranic vzdálen zhruba 350 kilometrů (což odpovídá vzdálenosti Plzně od Slovinska), Krymsk je vzdálen zhruba 220 kilometrů (Ostrava-Maďarsko), Mozdok je vzdálen zhruba 620 kilometrů (Praha-Rumunsko) a Morozovsk je vzdálen zhruba 130 kilometrů (Praha-Rakousko).

O žádném z těchto míst tedy nelze tvrdit, že by se nacházelo „na druhé/ruské straně hranic” (stejně jako se Praha nenachází na druhé straně nizozemských, rumunských, ruských či rakouských hranic). Příslušná tvrzení ČT tedy byla zcela nedoložená a téměř jistě i nepravdivá.

Neuškodí též uvést, že o „cvičení v blízkosti hranic” ve stejný den psala též agentura Reuters („*Russia to hold war games in show of strength near Ukraine*”), stanice Euronews („*Russia carries out new military exercises close to Ukraine border*”), BBC („*Many Ukraine soldiers cross into Russia amid shelling*”), DW („*Russia launches huge air defense exercises close to Ukraine*”) nebo NBC („*Russia Reportedly Plans Military Exercises Near Ukraine Border*”) a listy Guardian („*Russia holds huge military exercises near Ukraine border*”) či Los Angeles Times („*Russia waging massive war games as Ukraine recovers more territory*” + „*U.S. 'deeply concerned' about Russian military exercise*”) a řada dalších.

Žádný z těchto kanálů neposkytl žádnou informaci, která by dokazovala jejich tvrzení o cvičení blízko ukrajinských hranic. Obvykle jen zmínily Západní a Střední vojenský okruh. List Los Angeles Times pak v prvním uvedeném článku tvrdil, že se všechna výše uvedená města nacházejí v „ruských regionech, které sousedí s jihovýchodem Ukrajiny”.

To jednak není pravda (pouze Morozovsk se nachází v takové oblasti), jednak platí, že i kdyby to pravda byla, pak by se stále jednalo o zavádějící tvrzení (jelikož si lidé pod takovou formulací představí města, která od hranic dělí poněkud menší vzdálenost než 130-620 kilometrů).

Kdyby tedy ČT k těmto kanálům přistupovala stejně, jako přistupovala k ruským médiím, musela by nedoloženost a nepravdivost jejich tvrzení prezentovat jako „další příklad americko-unijní propagandy”.

Tolik k prvnímu odstavci.

Ve druhém odstavci ČT uvedla, že „podle velitele bojovníci začali město čistit od teroristů.“ Ani od výrazu „čistit“, ani od výrazu „teroristi“ se ČT nedistancovala. Ve stejném odstavci ČT opět převzala tvrzení Kyjeva, když uvedla, že je Doněck obklíčen. Naproti tomu v případě tvrzení, že jsou k městu přesunovány těžké zbraně, se již ČT odvolala na ruskou diplomacii

Ve třetím odstavci ČT tvrdila, že „své pozice ukrajinská armáda posiluje i u Luhansku.“ Již zmíněné tvrzení druhé strany o obklíčení kyjevských jednotek v Luhanské oblasti i přímo u Luhansku ČT neuvedla.

Ve čtvrtém odstavci se ČT opět odvolala na ruskou diplomacii.

V pátém odstavci ČT uvedla, že Kyjev poslal Moskvě „další protest proti víkendovému ostřelování pozic ukrajinské armády z ruského území a narušování ukrajinského vzdušného prostoru ruskými vojenskými vrtulníky.“ Od tvrzení se ČT nijak nedistancovala.

A tak dále. Teprve v předposledním odstavci ČT uvedla, že se kyjevské jednotky na některých místech ocitly „blízko obklíčení“, což doplnila o kyjevské obvinění, že se jeho ozbrojené síly ocitají „v křížové palbě vedené z povstaleckých pozic a souběžně z druhé strany z ruského území“.

Tedy velké množství toho, co říkal Kyjev, ČT v článku vydávala za objektivní a ověřený fakt. Naproti tomu podstatné informace ze strany Doněcku/Luhansku nedostaly téměř žádný prostor. A v případě ruských tvrzení ČT zásadně uváděla, že se jedná o (pouhé) tvrzení.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že článek nebyl ani objektivní, ani ověřený, ani vyvážený, ani všestranný a neposkytoval ani informace důležité pro svobodnou tvorbu názoru.

5. 8. ČT vydala článek „*Těžké boje na předměstí Doněcku. Do Ruska uprchlo už na 730 tisíc lidí*“.

V souvislosti s Doněckem ČT v prvním souvětí tvrdila, že se Kyjev „snaží dobýt baštu separatistů zpět“. Kyjevská frakce ovšem Doněck nikdy reálně nekontrolovala, nikdy jí nepatřil a nemohla ho tedy dobýt „zpět“. ČT pouze přebrala postoj Kyjeva a jeho spojenců, čímž porušila své povinnosti.

Pokud jde o počet uprchlíků, nejednalo se o ověřený fakt, ale o tvrzení Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky.

V prvním odstavci ČT také tvrdila, že „proruští povstalci zahájili palbu na skupinu téměř 200 neozbrojených ukrajinských vojáků a pohraničnicků, kteří se z ruské strany hranic vraceli zpět na Ukrajinu.” Jak se ukázalo v 6. odstavci, jednalo se pouze o tvrzení kyjevského mluvčího Lysenka.

ČT tedy vydávala tvrzení za fakt, čímž porušila svou povinnost důsledně oddělovat tvrzení od objektivních a ověřených faktů.

6. 8. ČT vydala článek „*Smyčka kolem rebelů se stahuje, vojáci jsou prý poblíž centra Doněcku*”, v jehož prvním odstavci tvrdila, že se kyjevská armáda „snaží znovu dobýt města ovládaná separatisty. A je zřejmě na dobré cestě. Vojáci se už údajně dostali do vzdálenosti pouhých pět kilometrů od centra města... *„Smyčka kolem rebelů se stahuje, ‘myslí si zpravodaj ČT Josef Pazderka.’*”

Jak již bylo uvedeno výše, Kyjev se nemohl snažit „znovu” dobýt město, které nikdy nekontroloval.

Tvrzení, že se „stahuje smyčka” a že je kyjevská armáda „na dobré cestě” pak bylo pouze tvrzením Kyjeva, které nekriticky opakoval redaktor Pazderka. Celé jeho vyjádření je zachyceno ve videu, které je umístěno pod čtvrtým odstavcem.

- Od času 1:01 J. Pazderka tvrdil, že Kyjev tvrdí, že bere „maximální ohled” na civilisty,
- od času 1:07 tvrdil, že se o Doněcku mluví jako o „baště separatistů, která by měla co nejdříve padnout”, dále uváděl, že Kyjev chce prý Doněck izolovat a následně postoupit do Luhanské oblasti,
- od času 1:38 říkal, že dle Kyjeva je největším problémem „vyzbrojování a zásobování” ze strany Ruska,
- v čase 2:08 Pazderka použil pojem „protiteroristická operace”, aniž by se od něj jakkoliv distancoval,
- v čase 2:13 tvrdil, že kyjevská operace je „poměrně úspěšná” a následně s odvoláním na Kyjev uvedl, že jeho síly již ovládly 3/4 území, které byly před dvěma měsíci pod kontrolou Doněcku/Luhansku,

- od času 2:26 Pazderka tvrdil, že „postup je jednoznačný” a že se „smyčka stahuje” a že protikyjevské frakce mají základny už jen v Luhanské oblasti a v bezprostředním okolí Doněcku,
- v čase 2:42 tvrdil, že pro Kyjev bude obtížně vstupovat do velkých měst kvůli ohledům na civilisty a dále tvrdil, že může dojít k partyzánské válce, která může pokračovat donekonečna,
- od času 3:16 tvrdil, že se podle „ukrajinských a polských zdrojů” Rusko chystá vstoupit do konfliktu „pod pláštěm tzv. mírových jednotek”,
- v čase 4:53 tvrdil, že každý druhý/třetí obyvatel Kyjeva má ve svém bytě či na chatě někoho z východu země. A dále uvedl, že „část lidí” odjela do Ruska,
- v čase 5:22 uvedl počet uprchlíků v Rusku na základě údajů OSN, leč dodal, že „ta čísla je složité ověřovat, takže úplně nevíme”.

Televizní vysílání tedy bylo z hlediska povinností ČT ještě horší než článek. Zpravodaj pouze nekriticky přebíral tvrzení Kyjeva, bez jakéhokoliv odstupu použil pojem „protiteroristická operace” a přidal obvinění, že Rusko prý plánuje podniknout vojenskou operaci.

J. Pazderka dokonce vytvářel dojem, že město Doněck je poslední držbou příslušné frakce v oblasti (což na své mapě ze stejného dne netvrdil ani Kyjev) a že bude rychle dobyt. Po celou dobu žádným způsobem nezpochybnil věrohodnost kyjevských či vlastních tvrzení. Za neověřená označil pouze čísla OSN o počtu uprchlíků v Rusku.

Samozřejmě se vkrádá otázka, jaký má smysl udržovat zpravodaje v Kyjevě, když ten pouze nekriticky opakuje tvrzení jedné strany. Naopak nebyla vidět žádná přidaná hodnota, která by spočívala především ve zjišťování skutečné situace.

Následující dny a týdny navíc ukázaly, že se zpravodaj ve svých predikcích budoucnosti zcela mýlil. Doněck nepadl, nebyl obklíčen a ani nebyla dobytá okolní města. Namísto dobytí Doněcké oblasti a postupu do Luhanské oblasti došlo ke stažení smyčky kolem kyjevských sil především na jižní frontě a doněcké síly získaly velké části Doněcké oblasti. K proměně konfliktu v partyzánskou válku nedošlo a Rusko do konfliktu pod pláštěm tzv. mírových jednotek nevstoupilo (viz dále).

V posledním odstavci ČT také zmínila O. Carjova, předsedu společného parlamentu Doněcku a Luhansku. Stejně jako dlouhou řadu dalších lidí ČT i jeho označila povšechnou nálepkou „jeden z vůdců povstalců”.

8. 8. ČT vydala článek „*Manévry poblíž hranic skončily, tvrdí ruská armáda*“. Tvrzení z titulku, dle kterého mělo podle ruské strany skončit cvičení „poblíž hranic“, není v článku žádným způsobem doloženo. Že cvičení probíhalo v „blízkosti hranic“ totiž tvrdila média, nikoliv Rusko.

V první větě prvního odstavce ČT dále tvrdila, že „ruská armáda ukončila manévry v oblastech u hranic s Ukrajinou. S odvoláním na ruské ministerstvo obrany o tom dnes informovala agentura Reuters. Od pondělí se tam konalo pětidenní cvičení letectva a sil protivzdušné obrany.”

Jak již bylo uvedeno v předchozím (pondělním) článku o začátku cvičení, média tehdy mluvila o cvičení v blízkosti hranic, leč svá tvrzení v člancích žádným způsobem nedoložila. Dle tiskových zpráv ruské strany přitom cvičení měla probíhat řádově stovky kilometrů od hranic Ukrajiny.

Dále se ČT odvolávala na agenturu Reuters, leč článek, ze kterého ČT pravděpodobně vycházela („*Russia says it's ended military drills criticised by U.S.*”), mluvil poněkud jinak než ČT. Jednak dle titulku neměla skončit cvičení „poblíž hranic“, nýbrž cvičení „kritizovaná ze strany USA”.

V prvním odstavci se nepsalo o „oblastech u hranic s Ukrajinou”, nýbrž o cvičení „v jižním Rusku”. Ve třetím odstavci pak agentura tvrdila, že cvičení probíhala 1.000 kilometrů od ukrajinských hranic na jihu Astrachaňské oblasti. Tuto informaci ČT zcela vypustila.

Jinými slovy: Zatímco agentura Reuters výslovně tvrdila, že cvičení probíhala 1.000 kilometrů od hranic Ukrajiny (což odpovídá vzdálenosti mezi Prahou a Londýnem či Chebem a Atlantským oceánem), ČT tuto informaci vypustila a s odvoláním na tu samou agenturu naopak vydávala za jednoznačný fakt tvrzení, že cvičení - a to i dle ruské armády - probíhala u hranic.

Tvrzení ČT o „manévrech poblíž hranic” je tedy považováno za nepravdivé.

ČT v prvním odstavci dále tvrdila, že měl být sestřelen kyjevský vrtulník a kyjevská stíhačka a že „podle Kyjeva vzbouřenci zřejmě opět využili protiletadlový raketový systém BUK.”

V následujícím odstavci ČT tvrdila, že:

„Podle zpravodaje ČT Josefa Pazderky Kyjev hodnotí čtvrté události jako další důkaz toho, že povstalci mají stálý přísun k vysoce sofistikované technice – pravděpodobně původem z Ruska. ‚Musí jít o velice dobře vycvičené lidi, kteří s velkou pravděpodobností přijíždějí přes ruskou hranici,‘ dodává.”

Video s celým rozhovorem s J. Pazderkou je přiloženo pod šestým odstavcem. Ani moderátorka, ani J. Pazderka kyjevské tvrzení nijak nerozporovali. Není přitom jasné, proč by k sestřelení letadla byla nezbytně nutná sofistikovaná technika.

A i kdyby taková technika byla nutná, pak není jasné, proč by musela být dodána za ruské podpory (když mohla být ukořistěna např. z kyjevských zdrojů). Obdobně není jasné, proč by posádka musela přijet z Ruska (když mohla být vycvičena v rámci ukrajinské armády).

Proti nekritickému převzetí kyjevského výroku navíc hovoří skutečnost, že výroky Kyjeva k údajnému užívání systému BUK byly dlouhodobě vysoce nevěrohodné (viz ostatní části). Za vše připomeňme především dvě skutečnosti. Jednak Kyjev tvrdil, že BUK měl být po zřícení MH17 odvezen „zpět” do Ruska, kde měl být schován. Jeho případné vrácení či užívání jiných BUKů by tedy dle Kyjevem prosazované logiky nedávalo smysl.

A dále Kyjev o několik dní dříve tvrdil, že BUK byl použit i k sestřelení bezpilotního letadla. Použití BUKu proti bezpilotnímu letounu (navíc průzkumnému) by ovšem představovalo zbytečné plýtvání municí, čehož by si případná posádka měla být vědoma.

Nic z výše uvedeného či jiný protiargument však zaměstnanci ČT neuvedli (ani ve vysílání, ani v článku). Právě naopak. V jednom z titulků v televizním vysílání ČT tvrdila, že letadlo bylo jednoznačně sestřeleno BUKem (viz třetí z následujících pěti snímků). Každý jen trochu kompetentní zaměstnanec ČT by přitom musel vědět, že se nejedná o ověřený fakt. Tvrzením opaku tedy uváděl veřejnost v omyl - a to patrně záměrně.

Dále J. Pazderka v souvislosti s obdobím před převratem mluvil o „minulém režimu” či „režimu Viktora Janukovyče”. Jak již bylo uvedeno v předchozích částech, takové spojení se užívá pro označení diktátorských systémů. ČT přitom nikdy nedoložila, že by v době vlády V. Janukovyče byly naplněny znaky, jimiž se vyznačují takové systémy.

ČT dokonce ani nijak nedoložila, že by se politický systém v době po převratu nějak výrazněji odlišoval od systému z doby před převratem. Tvrzení je tedy hodnoceno jako manipulativní, nedoložené a nepravdivé. Obecněji pak jako vydávání kyjevských tvrzení za fakt.

Dále J. Pazderka tvrdil, že síly Doněcku a Luhansku mají být „pod velikým tlakem” Kyjeva, že se zužuje obklíčení kolem Doněcku a že místní síly jsou čím dál více izolovány a potřebují velice silně podporu.

Takový popis situace na frontě - vydávaný za ověřený fakt - ovšem vycházel pouze z kyjevských tvrzení. Dle map druhé strany vypadala situace poněkud jinak (viz dále).

Dále J. Pazderka uvedl, že:

„pokud tedy souhlasíme s tím tvrzením, že Ruská federace aktivně podporuje separatisty, bude muset ze strany Moskvy přijít nějaká výraznější podpora, ona samozřejmě nadále posílá techniku, ale tím, že se separatisté dostávají pod čím dál větší tlak, tak ta varianta jakéhosi omezeného vstupu na ukrajinské území třeba pod vlajkou tzv. mírových sil... není, aspoň dle ukrajinských zdrojů, vyloučena.”

J. Pazderka se tedy nejprve od kyjevských tvrzení řádně distancoval, leč v následujících sekundách to samé tvrzení naopak vydával za jednoznačný fakt (a navíc vydával za fakt kyjevské tvrzení o situaci na frontě). Opět tedy porušil povinnosti kladené na zaměstnance ČT.

J. Pazderka pak během celého rozhovoru tradičně vydával dlouhodobé kyjevské postoje za fakt, když Kyjev zaměňoval s Ukrajinou, když názor Kyjeva vydával za názor Ukrajinců a když obyvatelstvu, které nebylo pod kontrolou Kyjeva, nejednou upíral jeho ukrajinskou národnost. A tak dále.

A nakonec neuškodí poznamenat, že rozhovor s J. Pazderkou o situaci na bojišti doprovázely záběry armádní techniky s ruskými vlajkami. Divák tak mohl velmi snadno získat dojem, že je na Ukrajině běžně užívána technika, jejíž posádky se hlásí k Rusku. Odvysílány ovšem byly i následující záběry:

zdroj: Česká televize

Na prvních čtyřech je vidět společně s ruskou vlajkou též modrá vlajka s písmeny „MC“, kterou užívají ruské jednotky např. v Podněstří či Osetii. Užívání této vlajky na Ukrajině ovšem nedává příliš smysl (ostatně i užívání ruské vlajky nebylo v této době příliš časté, jelikož se běžně užívaly vlajky Doněcku a Luhansku).

Lze si ještě představit, že by se do oblasti nějakým způsobem dostaly např. vyřazené helmy s písmeny MC, které byly užívány ruskými jednotkami na misích v Podněstří či Osetii, leč užívání vlajky příliš smysl nedává.

A na posledním snímku je vidět ruský ministr obrany Šojgu. Z tohoto je tedy poměrně zřejmé, že se nejedná o záběry z Ukrajiny, ale že se s nejvyšší pravděpodobností jedná o záběry z ruského vojenského cvičení.

ČT ovšem žádným způsobem neupozornila, že tyto záběry nemají s tématem hovoru nic společného. Neoznačila je ani jako „ilustrační záběry“ - a i kdyby označila, pak stále špatně, jelikož ruské vojenské cvičení nemělo s právě probíhajícími boji na Ukrajině nic společného.

Záběry by jedině mohly souviset s tehdejší várkou obvinění o údajných ruských plánech vyslat na Ukrajinu tzv. mírotravné síly (značené právě znaky MC). V takovém případě by ovšem záběry byly opět užity špatně, jelikož se těchto obvinění týkala jen malá část

rozhovoru, v porovnání s níž dostaly záběry příliš mnoho prostoru (navíc byly vysílány dříve, než se k obviněním rozhovor vůbec dostal).

Přesto by podobné manipulativní užívání záběrů za běžných okolností bylo pod rozlišovací schopnost této stížnosti. Nicméně, jak již bylo uvedeno v jedné z předchozích kapitol, údajné obdobné chování ruských médií ČT dříve prohlašovala za „další důkaz ruské propagandy“.

Kdyby tedy ČT postupovala objektivně, jak jí přikazuje zákon, musela by jen na základě faktů uvedených k tomuto článku hovořit o „dalších důkazech české propagandy“, již se dopouští „provládní státní televize“. ČT tak samozřejmě neučinila.

Nepravdivými výroky, vydáváním kyjevských tvrzení za fakt, manipulativní prací se záběry a zcela odlišným přístupem k podobným událostem tedy ČT porušila své povinnosti.

Ve stejný den ČT vydala článek „*Rusko na křižovatce. Pokud invaze na Ukrajinu, tak teď*“.

Nad titulkem bylo jen výrazně menšími a lehce přehlédnutelnými písmeny uvedeno, že se jedná o názor ředitele Centra pro evropské a severoatlantické vztahy. ČT je ovšem povinna oddělovat názory od faktů důsledně, nikoliv jen malými a lehce přehlédnutelnými nadtitulky.

V první větě prvního odstavce ČT tvrdila, že Rusko skrze vojenská cvičení demonstruje sílu. To je ovšem přinejlepším pouhý názor, který navíc ČT ničím nedoložila. Cvičení mohlo být např. jen rutinní zkouškou připravenosti.

Dále ČT tvrdila, že dle NATO má být u hranic s Ukrajinou 20.000 vojáků. Tradičně tedy poskytovala prostor pro obvinění, leč nikoliv pro protiargumenty. Uvést mohla např. skutečnost, že:

- NATO v předchozích případech za oblasti u hranic označovalo území, která se nacházejí stejně daleko od hranic jako např. Praha či Brno (a o těchto městech by málokdo tvrdil, že se nacházejí u hranic)
- základny v daných oblastech nejsou ničím výjimečným
- samotný počet vojáků není sám o sobě významný, jelikož sebevětší armáda není bojeschopná bez připraveného zásobování a podobně

A tak dále (viz především dubnová část stížnosti). ČT žádný z těchto argumentů neuvedla, přestože je povinna poskytnout všechny důležité informace.

V televizním vysílání, jehož záznam je k článku přiložen, ČT navíc své provinění ještě zvětšila. Jednak v rozhovoru moderátor tvrdil, že u hranic stojí 20.000 k boji připravených vojáků.

Nejenže tedy tvrzení NATO o počtu a umístění vydával za ověřený fakt, ale navíc za ověřený fakt vydával i svou domněnku, že tito mají být připraveni k boji. Navíc své tvrzení moderátor zarámoval jakožto událost „posledních dnů a týdnů“ a vytvářel tedy dojem, že se jedná o novou situaci. Takový výklad ovšem opět nebyl nijak doložen.

A dále moderátor uvedl další dva důvody, které dle něj svědčily o možné přípravě ruské vojenské intervence. A naopak během celého rozhovoru neuvedl jediný argument proti takovému pohledu. Řada argumentů, z nichž některé jsou uvedeny výše, přitom byla k dispozici.

V další větě bylo jako fakt uvedeno, že Rusko přitvrzuje v „protikyjevské propagandě“. Tvrzení ovšem nebylo v článku nikde doloženo. A dále bylo jako fakt řečeno, že „separatistům na východě Ukrajiny totiž pravděpodobně moc času nezbyvá“. Což je tvrzení, které bylo v souladu s kyjevskými výroky o situaci na frontě, leč v rozporu s mapami druhé strany (viz dále). ČT tedy vydávala neověřená tvrzení jedné strany za fakt.

A nakonec je též potřebné konstatovat, že se jedná o další případ, kdy ČT pozvala určitého člověka, který vystupoval v pozici experta, přestože jeho vyjádření takovému postavení neodpovídala. Svá tvrzení totiž založil na předpokladu, že v řádu týdnů může dojít k vojenské porážce Doněcku a Luhansku.

Skutečný expert by ovšem měl znát všechny důležité informace. Tedy i informace o hlášených vojenských úspěších Doněcku a Luhansku. Z rozhovoru ovšem vyplývá, že si jich vědom nebyl, což značně zpochybňuje postavení, které mu dala ČT.

ČT tedy nerozlišovala mezi subjektivními výroky, spekulacemi a fakty. Naopak neověřená tvrzení jedné strany vydávala za fakt a přidala k nim ještě další neprokázaná tvrzení. Dále ignorovala důležité informace a jakožto experta si pozvala člověka, který během rozhovoru žádné nadstandardní znalosti neprokázal.

9. 8. ČT vydala článek „*Rebelové na Ukrajině vytahují bílou vlajku*“. Jak se ukázalo hlouběji v článku, titulek neodpovídal realitě.

Jednak se nejednalo o akci ze strany „rebelů“ (tedy všech, jak sugeroval titulek), ale pouze ze strany doněcké frakce. Dále pojem „vytahují bílou vlajku“ je zavádějící, jelikož sugeruje, že se „rebelové“ chystali vzdát. Tento dojem navíc ČT posílila tím, že pod první odstavec zařadila fotku A. Zachračenka s hlavou v dlani - což je gesto symbolizující neúspěch či zmar.

Jak se však ukázalo v článku, ve skutečnosti pouze Doněck navrhl příměří, které zdůvodnil humanitárními důvody. Jistě platí, že návrh příměří může být taktéž symbolizován bílou vlajkou, nicméně ta prioritně symbolizuje snahu vzdát se, přičemž tento dojem ČT posílila i zmíněnou fotkou.

Povinností ČT je ovšem přinášení nejpresnějších možných informací, nikoliv efektních titulků, které - navíc v kombinaci s dalšími prvky - vytvářejí falešný dojem o reálné situaci. ČT tedy porušila své povinnosti.

12. 8. ČT vydala článek „*Kyjev schválil sankce vůči Rusku. Místní ale více oceňují Putinův konvoj*“. V prvním odstavci ČT uvedla, že humanitární konvoj „do oblasti poslal ruský prezident Vladimir Putin.“ Stejnou formulaci ČT použila i ve čtvrtém odstavci.

Nelze ji však považovat za pravdivou. Jednak v článku není žádným způsobem doloženo, že by V. Putin byl osobně odpovědný za konvoj, jednak ve stejný den ČT v prvním odstavci jiného článku uvedla, že konvoj byl vyslán ministerstvem pro mimořádné situace („*Ukrajina nevpustí humanitární konvoj s ruským doprovodem*“).

V. Putin ovšem nebyl ani ministrem pro mimořádné situace, ani ruskou vládou. Tvrzení ČT jsou tedy v rozporu s článkem 5.6 Kodexu, dle kterého je ČT povinna dbát na přesnost. Namísto přesného zpravodajství však ČT opakovaně personifikovala ruskou vládu do osoby V. Putina, čímž porušila své povinnosti.

13. 8. ČT v prvním odstavci článku „*Doněck připomíná město duchů, Strelkov je prý vážně zraněn*“ využila k označení I. Strelkova výraz „samotný vůdce povstaleckých sil“. Tím ovšem nebyl z žádného hlediska.

Formálně byl doněckým ministrem obrany, zatímco reálně platilo, že velení ozbrojených sil Doněcku a Luhansku bylo natolik decentralizované, že nikoho nebylo možné označit za „samotného vůdce“ těchto sil.

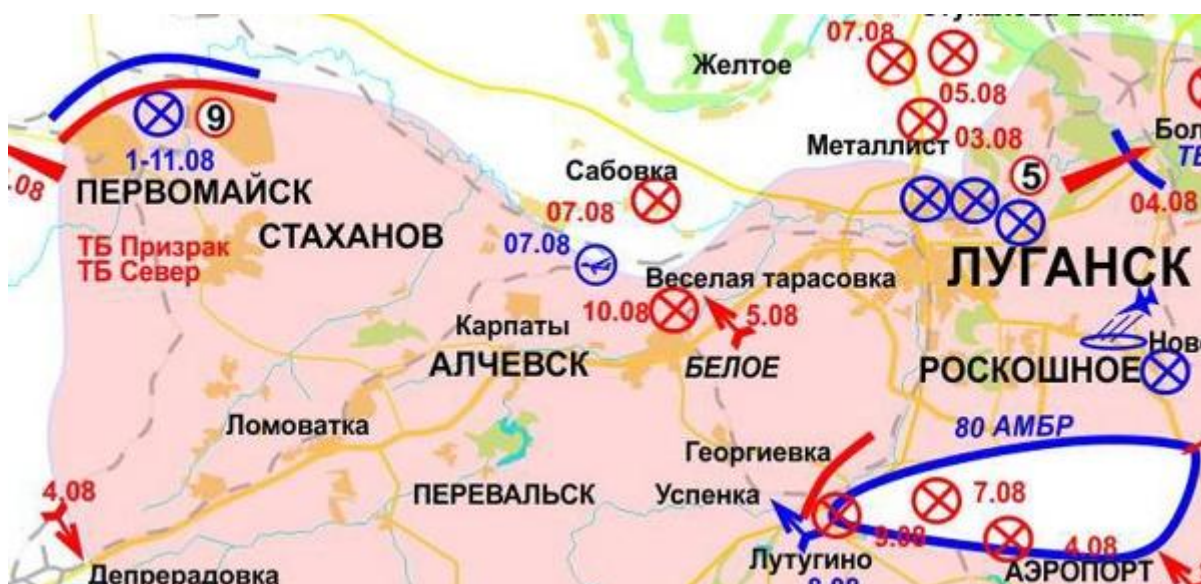
Tvrzení je tedy považováno za nepravdivé.

Dále ČT v prvním odstavci tvrdila, že „povstalci v posledních dnech utrpěli těžké ztráty a navíc jim docházejí zásoby. Armáda tak neustále utahuje kruh obklíčení kolem Doněcka.“

Zdroj těchto tvrzení není z článku zcela zřejmý. Pouze v pátém odstavci ČT uvedla, že dle kyjevského mluvčího Lysenka „oddíly separatistů pociťují katastrofální nedostatek paliva a potravin.“

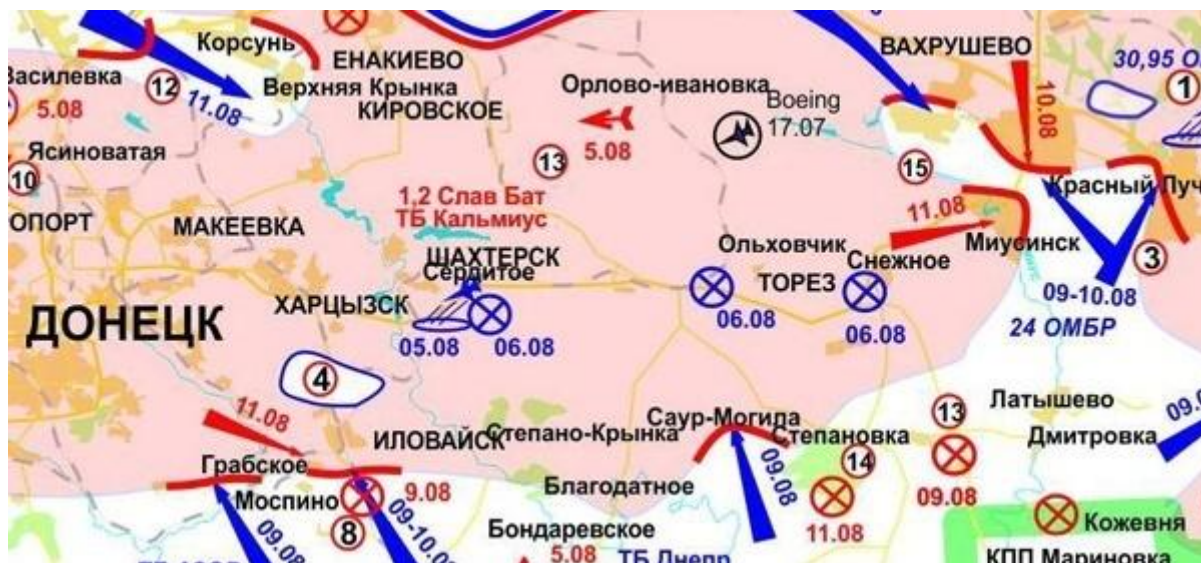
A Lysenka ČT parafrázovala i nadále, když mimo jiné uvedla, že „se podle Lysenka bojuje kolem mezinárodního letiště v Luhansku. Jen během dneška separatisté dvakrát ostřelovali letiště z raketometů Grad. V obklíčení jsou povstalci i ve městech Alčevsk a Stachanov, která leží západně od Luhanska.“

Druhé straně ČT prostor neposkytla. A to přesto, že i ona vydávala informace o údajném dění na frontě, na jejichž základě byly vytvářeny mapy. Dle takové mapy z 13. srpna se města Alčevsk a Stachanov v obležení nenacházela. Právě naopak se dle ní podařilo obklíčit kyjevské jednotky na jih od Luhansku.

zdroj: kot-ivanov.livejournal.com, upraveno

A také se mělo podařit obklíčení kyjevských jednotek mezi městy Ilovajsk a Charcysk a měla být zahájena ofenzíva s cílem získat zpět křižovatku u města Krasnyj Luč, jak ukazuje následující část mapy:

zdroj: kot-ivanov.livejournal.com, upraveno

O těchto tvrzeních druhé strany se však ČT v článku vůbec nezminila, čímž porušila svou povinnost přinášet všestranné zpravodajství a důležité informace.

16. 8. ČT vydala článek „Jede k nám ruská pomoc, tvrdí povstalci – a NATO jim dává za pravdu“. V prvním odstavci tvrdila, že:

„Proruští povstalci na východě Ukrajiny ohlásili přisun nových posil z Ruska. Nově jmenovaný šéf samozvané doněcké vlády Alexandr Zacharčenko na tiskové konferenci v Doněcku prohlásil, že v klíčové etapě bojů bylo nasazeno mnoho nových bojovníků ‚vycvičených na území Ruské federace‘. Přesun ruských vojáků na Ukrajinu potvrdil i generální tajemník NATO Rasmussen.“

Čili ČT tvrdila, že dle A. Zacharčenko právě dorazili ruští vojáci (ponechme stranou, že tak neučinil na tiskové konferenci, jak tvrdila ČT).

Ve druhém a třetím odstavci ČT psala o tvrzeních deníků Guardian a Telegraph, k nimž se stížnost vrátí později.

Ve čtvrtém odstavci ČT „citovala“ A. Zacharčenko. Konkrétně měl říci, že:

„Míří sem 150 kusů bojové techniky, z toho 30 tanků a 120 obrněných transportérů. Navíc i 1 200 lidí, kteří prošli čtyřměsíčním výcvikem na území Ruské federace”.

V první řadě je nutné poznamenat, že např. Telegraph („*Rebel leader in Ukraine says forces bolstered by '1,200 troops trained in Russia'*”) poskytl záznam Zacharčenkových slov, která zněla poněkud jinak. Konkrétně uvedl, že:

„V současné chvíli, ve směru těchto koridorů, byly shromážděny následující rezervy: 150 kusů bojové techniky, z toho zhruba 30 tanků a zbytek BMP a BTR, a 1.200 osob, které podstoupily čtyřměsíční výcvik na území Ruské federace. Dorazily právě v čas.”

Stejný překlad poskytla i BBC („*Ukraine crisis: Rebel fighters 'trained in Russia'*”), která zároveň uvedla, že A. Zacharčenko dodání techniky z Ruska výslovně odmítl s tím, že kyjevským silám bylo ukořistěno tolik techniky, že jí bylo více než lidí potřebných k její obsluze.

Čili A. Zacharčenko nemluvil o nových „posilách z Ruska”, ale o shromáždění rezerv v určité oblasti, což jsou dvě odlišné záležitosti. A především nemluvil o ruských vojácích, nýbrž o osobách, které měly podstoupit několikaměsíční výcvik na ruském území.

To z nich ovšem nečiní ruské vojáky - právě naopak. Profesionální vojáci by za sebou měli podstatně delší výcvik, zatímco vyslání odvedenců, kteří by právě podstupovali čtvrtým měsícem povinnou vojenskou službu, je vysoce nepravděpodobné.

Nemluvě o skutečnosti, že podstoupení výcviku na území Ruska nečiní z těchto osob automaticky ani Rusy. Lze připomenout např. již zmíněného Arména, který pro RFE/RL uvedl, že na území Ruska podstoupil dvoutýdenní výcvik. Leč nebyl ani Rusem, ani ruským vojákem, nýbrž arménským dobrovolníkem.

Samotná skutečnost, že na straně Doněcku a Luhansku bojují dobrovolníci z jiných zemí, navíc nebyla nikdy tajena. Lze připomenout např. kozáka z dubnové části stížnosti, který dobrovolně ukázal novinářům svůj pas.

Ostatně sama ČT o existenci dobrovolníků psala. Lze připomenout např. slova D. Pušilina, kterého ČT v červenci citovala v 8. odstavci článku „*Rusko nám sestřelilo stíhačku, hlásí Kyjev. Je to absurdní, zní z Moskvy*”. V něm bylo především uvedeno následující:

„Připustil, že v řadách povstalců bojují i Rusové, ale prý jen jako dobrovolníci. „Konkrétní číslo říci nemohu, ale není tajemstvím, že přicházejí antifašisté z celého světa (...) hlavně ze spřátelených zemí, včetně Ruska,“ řekl.”

Nebo lze uvést poslední odstavec článku „*Povstalci jsou v sevření armády, boje se blíží k Doněcku*”, v němž bylo uvedeno, že „Kyjev opakovaně obviňuje Moskvu, že posílá povstalcům přes propustné hranice posily a zbraně, což Moskva popírá. Nicméně některé povstalecké oddíly otevřeně přiznávají, že je tvoří dobrovolníci z různých zemí, včetně Ruska.”

Nebo lze uvést první odstavec článku „*Nové sankce se dotknou elit ruské rozvědky, hrozí prý i Abramovičovi*”, v němž ČT psala o účasti Čečenců.

Skutečnost, že se do konfliktu zapojili dobrovolníci, kteří přišli z Ruska a případně i na jeho území podstoupili výcvik, tedy nebyla žádným tajemstvím. Obdobně platí, že účast dobrovolníků z jiných zemí není v občanských válkách ničím zvláštním (právě naopak).

Je tedy otázkou, proč ČT slovům A. Zacharčenko, který v této věci nesděloval nic nového, věnovala článek. A především je otázkou, proč ČT jeho slova hrubě překroutila, když osoby vycvičené na území Ruska „přeměnila” v ruské vojáky.

Dále ČT ve čtvrtém odstavci tvrdila, že „mezi nově obdrženu technikou má být údajně i protiletadlový systém BUK.”

Zacharčenko ovšem jednak o žádné „nově obdržené technice” nemluvil, jednak není zřejmé, z jakého důvodu ČT tvrdila, že mezi technikou byl údajně i BUK. Ani vyhledávací se spojení mezi A. Zacharčenkem a BUKem nepodařilo dohledat. Obě tvrzení jsou tedy považována za nepravdivá.

V dalším odstavci ČT psala o „posilách z Ruska”. Takové spojení je zavádějící, jelikož vytváří falešný dojem, že se jedná o posily poskytnuté ruskou vládou. Nic takového, jak je uvedeno výše i dále, ovšem ze Zacharčenkových slov nevyplývalo.

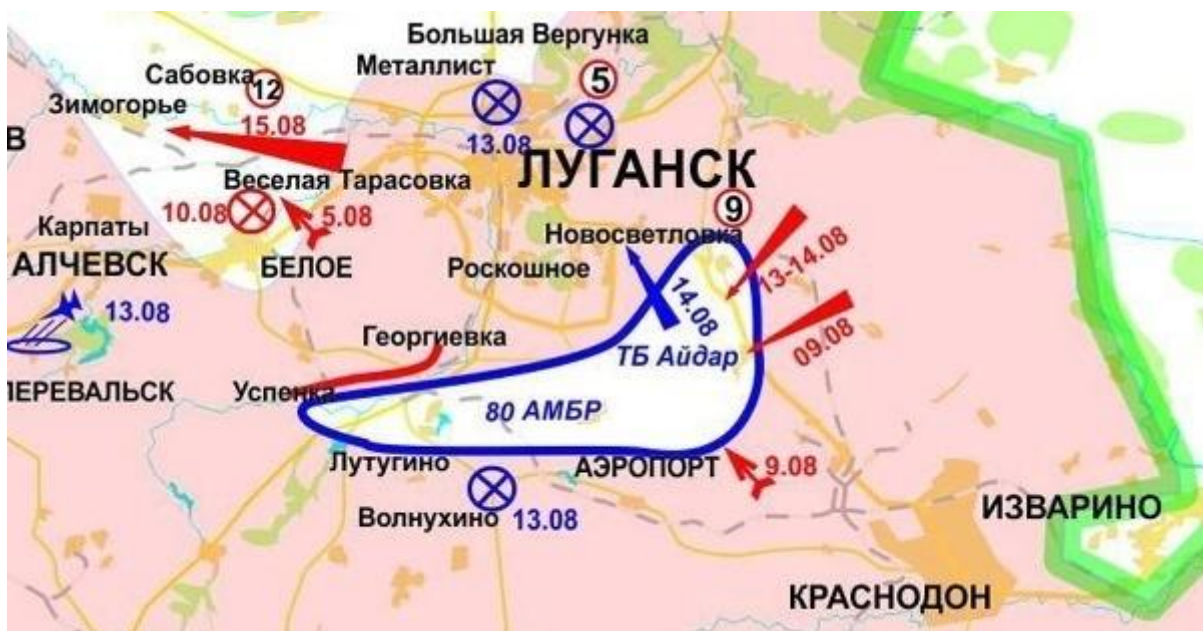
Ve stejném odstavci ČT dále tvrdila, že dle reportéra T. Vlacha „mají posily z Ruska zajistit zvrácení současného bojového stavu a znovu zcelit povstalecká území.”

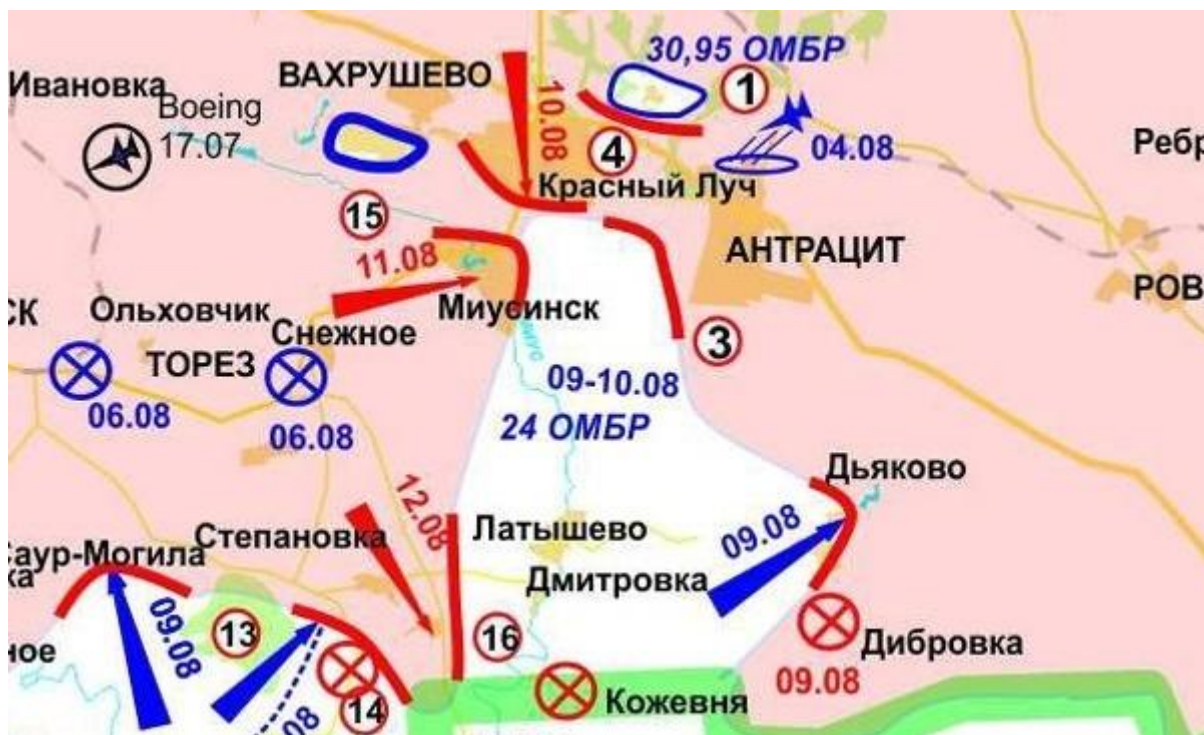
Dále ČT uvedla, že v posledních dnech protikyjevské síly ztratily „řadu opevněných bodů i komunikaci, která spojuje Doněcko a Luhansko.”

A dále ČT uvedla, že se dle A. Lysenka druhá strana pokusila získat „ztracené pozice“ kolem šedesátakilometrové cesty spojující Luhansk s hraničním přechodem Izvaryne. Armáda prý ale své postavení uhájila a otevřela další trasy k postupu na separatisticky ovládaný Luhansk.”

ČT tedy nadále tvrdila, že současný stav je pro Doněck/Luhansk špatný, že tyto frakce ztratily řadu opěrných bodů a klíčovou komunikaci a že dle A. Lysenka tyto frakce nedokázaly dobýt pozice kolem cesty vedoucí od Luhansku k ruským hranicím.

Den stará mapa, která ukazovala situaci na frontě na základě výkladu druhé strany, však hovořila jinou řečí.

zdroj: kot-ivanov.livejournal.com, upraveno

Pokud jde tedy o situaci pod Luhanskem, došlo mezi Kyjevem a druhou stranou ke shodě, že luhanské síly skutečně k 15. srpnu neměly pod kontrolou silnici, která vedla k ruským hranicím. Nicméně zároveň bylo uvedeno, že se zde kyjevské síly nacházely v obklíčení.

A dále je na mapě uvedeno, že se víceméně podařilo dostat pod kontrolu křižovatku u města Krasnyj Luč, o níž ČT dříve tvrdila, že ji Doněck a Luhansk ztratily. Co víc - i zde bylo hlášeno obklíčení kyjevských sil u měst Latshevo a Dmytrovka.

Zatímco tedy ČT poskytla prostor kyjevským tvrzením a sama tvrdila, že se situace pro Doněck a Luhansk nevyvíjela dobře, mapy druhé strany, které mluvily poněkud jinou řečí, ČT ignorovala.

Jinak řečeno: Namísto řádného uvedení tvrzení obou stran ČT jasně upřednostnila kyjevská tvrzení, zatímco druhé straně poskytla prostor jen do té míry, do jaké mohla její překroucené výroky použít proti ní a ruské vládě.

ČT tedy věnovala článek hrubě překroucenému výroku A. Zacharčenko, použila zavádějící pojem „posily z Ruska“ a jednostranně „informovala“ o situaci na frontě. Takové jednání rozhodně není v souladu s povinnostmi ČT.

Pod první odstavce je také přiloženo video z pořadu Události. V prvních sekundách videa ČT opět použila zavádějící pojem „posily z Ruska” a dále tvrdila, že „1.200 vojáků je podle jednoho z vůdců separatistů nedaleko.”

Zacharčenko ovšem nemluvil o vojácích (nýbrž o lidech), netvrdil, že jsou nedaleko (nýbrž tvrdil, že byly shromážděny rezervy), a výrazem „jeden z vůdců separatistů” se již zabývala červencová část stížnosti.

Dále ČT dodala, že „Moskva ale vyslání jakékoliv vojenské pomoci na Ukrajinu popírá...” Taková formulace vytvářela falešný dojem, že „jeden z vůdců separatistů” mluvil o vojenské pomoci ze strany Moskvy. Jak je ovšem uvedeno výše, z jeho slov nic takového nevyplývalo.

V další minutě se ČT věnovala humanitárnímu konvoji, který vykreslovala v negativním světle (viz dále).

V čase 1:21-1:35 ČT tvrdila, že „kolem projíždí směrem k hranicím kolony ruské vojenské techniky. Moskva popírá, že by pokračovaly na ukrajinské území. Jednoznačně odmítá i páteční zprávy Kyjeva o zničení ruského vojenského konvoje. Separatisté ale oznámili, že z Ruska očekávají posily.”

Načež je v čase 1:36-1:42 uvedeno video s A. Zacharčenkem („vůdcem samozvané doněcké vlády”), jehož slova ČT přeložila následovně: „Míří sem 150 kusů bojové techniky, z toho 30 tanků a 120 obrněných transportérů.”

ČT tedy, pokud jde o překrucování, zašla ve svém televizním „zpravodajství” ještě výrazně dál, než tomu bylo ve finální verzi internetového článku.

Nejprve přišlo tvrzení, že k hranici míří ruská armáda, což bylo doplněno kamerovými záběry několika obrněných vozidel. Následně ČT přinesla spor: Moskva tvrdí, že tato technika hranici nepřekročí, zatímco Kyjev naopak tvrdil, že technika již dříve hranici překročila a že on ji zničil.

Následovalo „ale” - a ČT jako tvrdý fakt uvedla nepravdivé tvrzení, že „separatisté” dle svých slov očekávají posily. Následovala jedna věta „doněckého vůdce”, který měl říct, že k němu právě jede 150 obrněnců.

Takového výroku bylo dosaženo tím, že Zacharčenkova skutečná slova („v současné chvíli, ve směru těchto koridorů, byly shromážděny následující rezervy: 150 kusů bojové techniky...“) ČT „zkrátila“ na: „míří sem 150 kusů bojové techniky...“

Běžný divák mohl jen obtížně uniknout této manipulaci, kterou ČT vytvořila kombinací nepravdivých tvrzení, řazením jednotlivých částí a podivným „překladem“ Zacharčenkových slov.

Vzhledem k výše uvedenému je tedy třeba konstatovat, že ČT ve svém televizním vysílání porušila své povinnosti ještě horším způsobem, než tomu bylo v případě internetového článku.

27. 8. ČT vydala článek „*Lavrov: Ukrajinu nechceme rozbít, zájem východu ale nelze přehlížet*“, v jehož prvním odstavci tvrdila, že dle ruského ministra zahraničí je třeba respektovat „touhu východních regionů po nezávislosti“.

Toto své tvrzení ovšem ČT žádným způsobem nedoložila. Pouze tradičně tvrdila, že se v květnových referendech hlasovalo o nezávislosti, což není pravda (viz příslušná část stížnosti).

Dle přepisu ministr ve skutečnosti v souvislosti s referendy především řekl, že nyní je třeba dohodnout příměří a zahájit dialog. A dále uvedl, že obyvatelé Doněcku a Luhansku především chtějí mít možnost bydlet v zemi jejich předků, mluvit rusky a učit rusky své potomky, volit do svých zastupitelských sborů, mít prospěch z místní ekonomiky a udržovat hospodářské a mezilidské vztahy se svými příbuznými a přáteli v Rusku (viz přepis na stránkách ruského ministerstva zahraničí pod titulkem „*Foreign Minister Sergey Lavrov's speech and answers to questions during International Youth Forum Seliger on 27 August 2014*“).

Tvrzení ČT o jeho údajných slovech tedy přepisu neodpovídá a ani ČT své tvrzení nedoložila žádnou citací. Tvrzení, že dle ministra je nutné respektovat touhu Doněcku a Luhansku po nezávislosti, je tedy hodnoceno jako nepravdivé.

Ve stejný den ČT vydala článek „Zadržený ruský voják prý přiznal, že vezl techniku i rakety povstalcům“, v němž tvrdila, že byl zajat „další ruský voják“.

Ve skutečnosti se jednalo o pouhé neověřené tvrzení Kyjeva. Navíc daný člověk byl nápadně podobný osobě, která se objevila na kyjevském videu již o více než týden dříve (viz videa na adresách [youtube.com/watch?v=qVOS_DSaCMA](https://www.youtube.com/watch?v=qVOS_DSaCMA) a

[youtube.com/watch?v=rW5pp9C_3Nc#t=13](https://www.youtube.com/watch?v=rW5pp9C_3Nc#t=13)).

Vydáváním kyjevského tvrzení za ověřený fakt tedy ČT porušila své povinnosti.

28. 8. ČT v článku „Tisíce Rusů na Ukrajině, přiznal vůdce rebelů. Porošenko mluví o invazi“ tvrdila, že „až čtyři tisíce ruských vojáků operují v řadách separatistů na východní Ukrajině. Ve vysílání ruské televize to podle BBC přiznal vůdce proruských povstalců Alexander Zacharčenko. Na válčení si prý berou dovolenou.“

Jak však vyplývá z jeho skutečných slov, nic takového netvrdil (viz přepis jeho slov, který poskytl např. server Вести.ru či agentura RIA Novosti: „Премьер ДНР: на стороне ополчения воюют добровольцы из России“ a „ДНР: заявляя о вторжении РФ, Киев хочет оправдать поражения силовиков“).

Konkrétně řekl především následující:

„Сегодня задается очень много вопросов, как так могло произойти, что армия ДНР из разрозненных полупартизанских отрядов превратилась в мощную военную организацию, способную не только противостоять украинским вооруженным силам, но еще и побеждать их на поле боя. В Киеве и на Западе повторяют о российском военном вторжении,, чтобы как-то оправдать те массовые поражения, которые украинская армия несет уже не один месяц.“

Tedy řekl, že nyní jsou kladeny otázky, jak je možné, že se doněcké ozbrojené složky proměnily v sílu, která za poslední měsíc dokázala vítězit nad „ukrajinskou armádou“. A uvedl, že se Kyjev a Západ snaží tyto úspěchy ospravedlnit ruskou „vojenskou invazí“.

„Мы никогда ни от кого не скрывали, что среди нас есть много россиян, без помощи которых на сегодняшний день нам пришлось бы очень трудно, и сложнее было бы

воевать. Из добровольцев России сюда приходит много бывших кадровых военных, они сражаются вместе с нами, понимают, что это долг.”

Uvedl, že nikdy nebylo tajemstvím, že na straně Doněcku bojuje mnoho Rusů, bez nichž by situace byla výrazně horší. Ruské dobrovolníky mělo tvořit i mnoho bývalých vojáků.

„За все это время в наших рядах их было около 3 — 4 тысяч. Многие из них уже уехали домой. Еще больше осталось здесь. К сожалению, есть и погибшие”

Kumulativně se bojů měly účastnit tři až čtyři tisíce dobrovolníků. Mnozí dobrovolníci již měli odjet domů, ještě víc jich mělo zůstat. Někteří prý padli.

„Более того, скажу еще откровеннее, среди нас воюют и нынешние военные, которые предпочли провести отпуск не на пляже, а среди нас, среди братьев, которые сражаются за свою свободу”

Tedy: Navíc mezi námi bojují i současní vojáci, kteří preferují – místo dovolené na pláži – být s námi, mezi „bratry bojujícími za svobodu” (ČT v Událostech ze stejného dne jeho slova přeložila obdobně:

„Jsou mezi námi (ruští) vojáci v aktivní službě, kteří místo toho, aby trávili dovolenou na pláži u moře, bojují společně s bratry za svobodu.”).

A např. dle agentury Reuters („*Ukraine rebel leader says Russian soldiers in their ranks: Russian state TV*”) řekl, že se bojů účastní i aktivní vojáci, kteří by raději strávili svou dovolenou nikoliv na pláži, ale mezi svými „bratry” („Among us are fighting serving soldiers, who would rather take their vacation not on a beach but with us, among brothers, who are fighting for their freedom”).

Především tedy A. Zacharčenko nemluvil o až čtyřech tisících vojácích, kteří by aktuálně bojovali, jak tvrdila ČT. Slova o početnosti se týkala celkového množství ruských občanů, kteří dle něj někdy zasáhli do bojů (mezi něž započítal i ty, kteří se již bojů neúčastnili).

Všichni tito lidé dle něj přišli dobrovolně, přičemž někteří z nich měli být „obyčejnými dobrovolníky”, jiní bývalými vojáky, zatímco další měli být současnými zaměstnanci armády. O početnosti jednotlivých skupin se blíže nezmínil. Početnost poslední skupiny by dle jeho slov měla odpovídat následující rovnici:

A (zaměstnanci armády, kteří právě bojují) = B (tři až čtyři tisíce osob, které se někdy účastnily bojů) – C (ti, co již nebojují) – D (bývalí vojáci, kteří právě bojují) – E (ostatní dobrovolníci, kteří aktuálně bojují).

Mohlo se tedy jednat o 10, 100 či 1.000 osob, ale rozhodně se nemohlo jednat o až čtyři tisíce současných zaměstnanců ruské armády. Tvrzení, že dle A. Zacharčenko na straně Doněcku/Luhansku bojují až čtyři tisíce ruských vojáků, je tedy nutné považovat za nepravdivé.

Dále se nejednalo o přiznání. A. Zacharčenko mluvil o dobrovolnících, přičemž účast dobrovolníků (ať již z Ruska či jiných zemí), nebyla nikdy tajena – právě naopak (viz předchozí části stížnosti).

Dále A. Zacharčenko byl kupříkladu velitelem batalionu Oplot či předsedou doněcké vlády (leč nikoliv luhanské vlády), ale nikdy nebyl „vůdcem rebelů/proruských povstalců“ (stejně jako jimi nebyla řada dalších lidí, které takto ČT titulovala, viz ostatní části).

Dále ČT tvrdila, že inkriminované tvrzení o tisícovkách vojáků A. Zacharčenko řekl dle BBC. V článku, na který ČT odkazovala, však BBC v této souvislosti nepsala o „ruských vojácích“, ale o „ruských občanech“.

Pokud tedy BBC svůj původní článek dodatečně nezměnila (přičemž BBC v článku na žádnou dodatečnou úpravu neupozorňuje), platí, že ČT nepravdivě informovala i o tvrzení britské stanice.

Dále ČT v prvním odstavci tvrdila, že P. Porošenko zrušil cestu do Turecka kvůli „ruskému vpádu“ (uvozovky použila i ČT). ČT ovšem již neuvedla žádné alternativní vysvětlení, především pak to, že Kyjev už nemohl nadále tajit možné zhroucení jižní fronty (ke kterému dle druhé strany začalo docházet v předchozích týdnech, viz dále), leč zároveň nechtěl připustit nepravdivost svých dosavadních tvrzení o situaci na frontě.

Dle tohoto vysvětlení tedy Kyjev „náhlou změnu“ situace na frontě svedl (tradičně) na Rusko a P. Porošenko zrušil cestu, aby svým slovům dodal patřičný efekt.

V následujícím souvětí ČT tvrdila, že A. Jaceňuk „požádal Západ, aby zastavil ruskou agresi novými sankcemi a svolal mimořádnou schůzi Rady bezpečnosti OSN.“ V tomto případě se již ČT od výroku žádným způsobem nedistancovala.

Nakonec i výraz „dovolená” byl použit poněkud jinak, než v článku uvedla ČT. Ta tvrdila, že si vojáci dle A. Zacharčenko berou na válčení dovolenou. Ve skutečnosti však uvedl, že tito lidé bojují jakožto dobrovolníci na straně Doněcku, ač by v danou dobu mohli být na dovolené u moře, což je poněkud rozdíl (a navíc zjevná nadsázka).

Tolik k titulku a prvnímu odstavci.

Dále si ČT protiřečila v rámci jednoho souvětí, když ve čtvrtém odstavci tvrdila, že „po boku povstalců prý bojují tři až čtyři tisíce Rusů, ale část z nich se už z ‚dovolené‘ vrátila do vlasti.”

Pokud se ovšem část z třech/čtyřech tisíců osob vrátila, pak jich tam nemohly stále být tři/čtyři tisíce. Dále A. Zacharčenko netvrdil, že tam aktuálně bojuje tento počet (jak ČT tvrdila v první větě), řekl, že se jedná o souhrnný počet, do něhož jsou započítáni i ti, co již odešli nebo padli. Nemluvě též o skutečnosti, že A. Zacharčenko netvrdil, že se část z nich „vrátila z dovolené”. Jak již bylo uvedeno, daný výraz použil v jiném smyslu.

V následujícím odstavci ČT tvrdila, že „také americký velvyslanec Geoffrey Pyatt... napsal, že ruští vojáci se přímo zapojují do bojů na Ukrajině – po boku povstalců.”

ČT tedy sugerovala, že se A. Zacharčenko a G. Pyatt shodují. To ovšem není pravda. První z nich mluvil o lidech, kteří přišli sami za sebe, zatímco druhý tvrdil, že se jedná o osoby (a techniku), které do oblasti měla vyslat ruská vláda.

V šestém odstavci ČT tvrdila, že „přítomnost ruských jednotek na Ukrajině je znát. Jen během 24 hodin dobyli povstalci Novoazovsk na jihovýchodě země.”

ČT tedy zcela převzala kyjevské stanovisko, které bylo již rozebráno výše. Naproti tomu zcela ignorovala tvrzení druhé strany, která vojenské úspěchy hlásila již téměř tři týdny (a to především právě na jižní frontě, viz dále). Ve stejném odstavci ČT také použila pojem „protiteroristická operace”, aniž by se od něj jakkoliv distancovala.

V článku bylo uvedeno ještě několik dalších obvinění (že dle NATO je v zemi více než tisíc ruských vojáků, zatímco dle předsedkyně Unie matek ruských vojáků jich tam mělo být 15.000), pochybných tvrzení či vyložených nesmyslů, které již byly rozebírány v jiných částech stížnosti.

Souhrmně je tedy třeba konstatovat, že ČT (opět) hrubě překroutila Zacharčenkovy výroky, přiřkla mu funkci, kterou nikdy nezastával, vydávala kyjevská tvrzení o situaci na frontě za objektivní fakt, zatímco ignorovala tvrzení druhé strany k téže otázce, jednu ze stran občanské války označila za teroristy, pokračovala ve vytváření falešného dojmu, že účast dobrovolníků z jiných zemí byla dosud tajena, sama sobě protiřečila, pravděpodobně i překroutila tvrzení BBC, atd.

Jednání ČT tedy nemělo nic společného s povinnostmi, které jsou na ni kladeny. Spíše bylo jejich pravým opakem.

Ve stejný den ČT vydala článek „*Rada bezpečnosti OSN mimořádně o Ukrajině, Porošenko varuje před panikou*“. V jeho prvním odstavci tvrdila, že RB OSN bude „po Moskvě žádat vysvětlení ruské vojenské přítomnosti na východě Ukrajiny.“

Pod prvním odstavem ČT také uvedla, že podle premiéra Zacharčenko „po boku povstalců bojují tři až čtyři tisícovky Rusů. Asi stovka jich padla.“

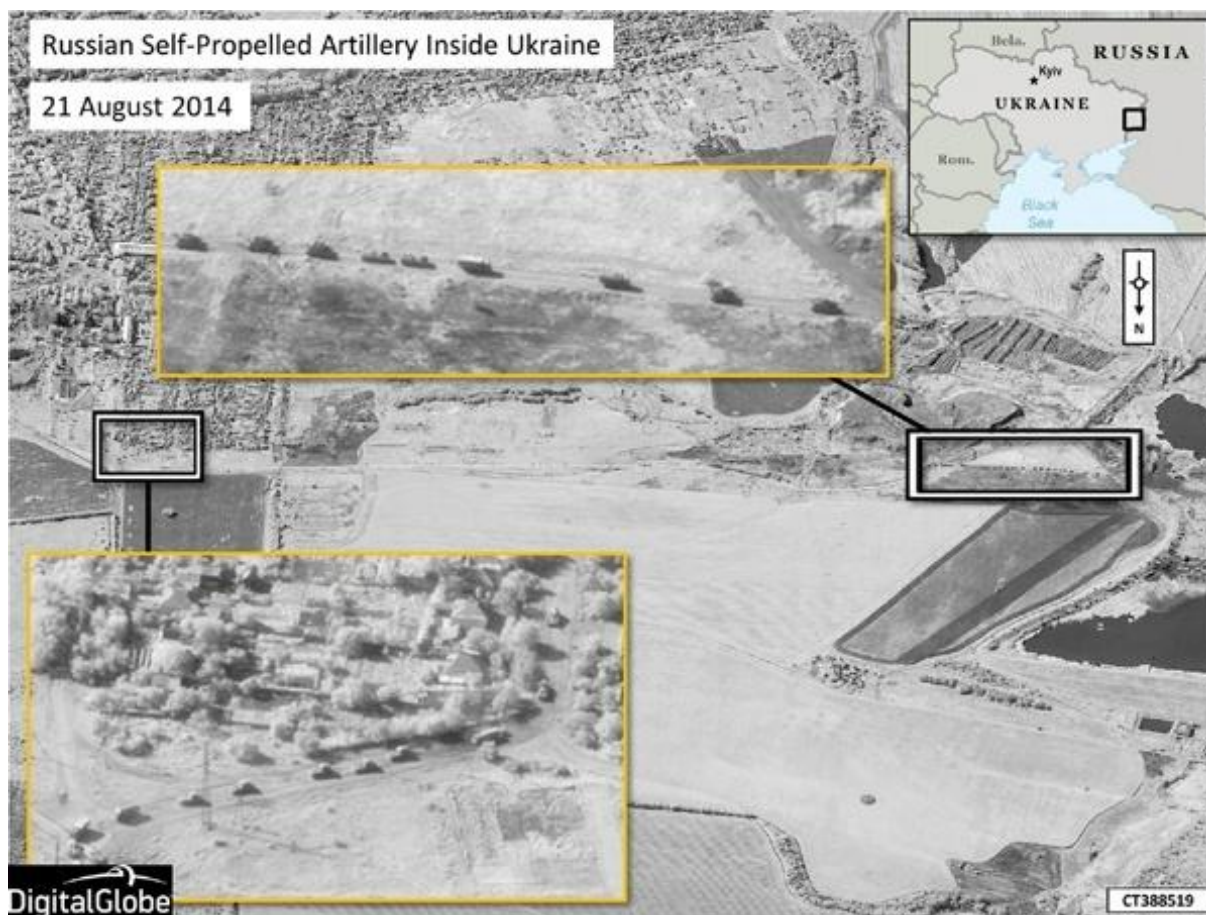
Ve druhém odstavci ČT uvedla, že „premiér Arsenij Jaceňuk požádal Západ, aby svolal Radu bezpečnosti OSN a zmrazil ruské účty, dokud Rusko svá vojska nestáhne... K zastavení ruské invaze vyzval i britský premiér David Cameron a varoval Moskvu před odvetnými opatřeními. NATO zveřejnilo satelitní snímky z 21. srpna, jež mají přítomnost ruských jednotek na Ukrajině dokazovat.“

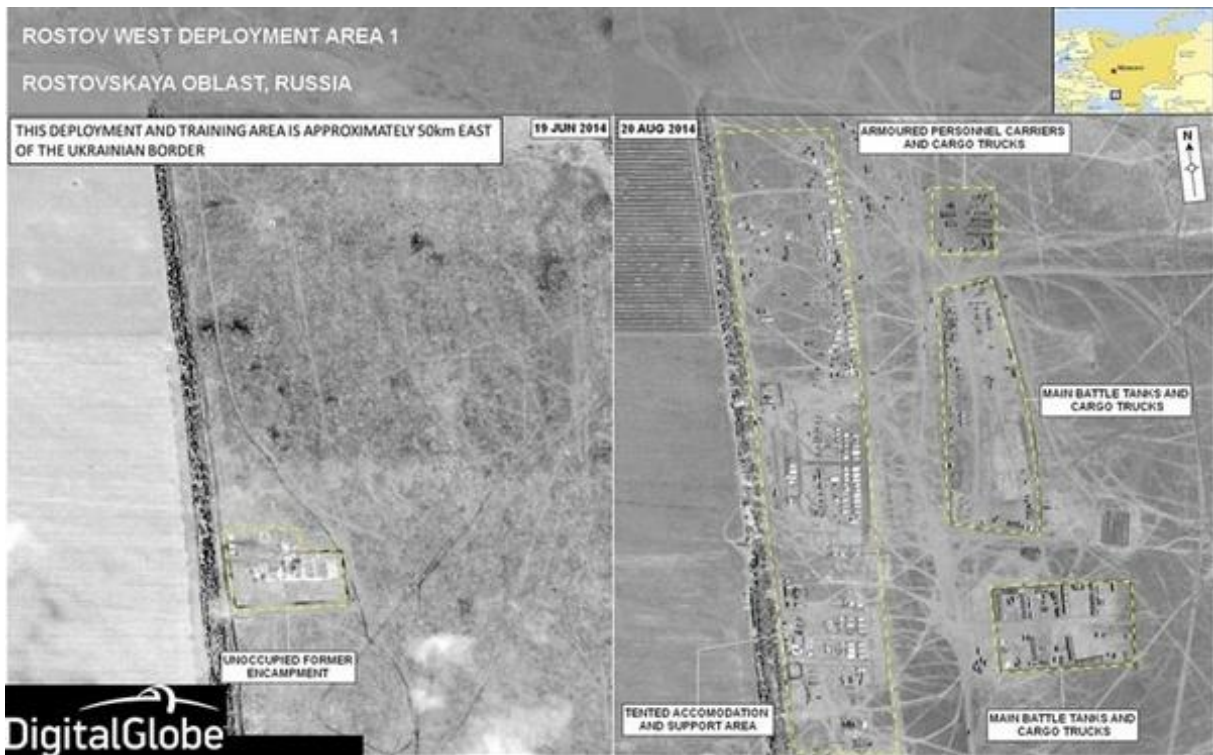
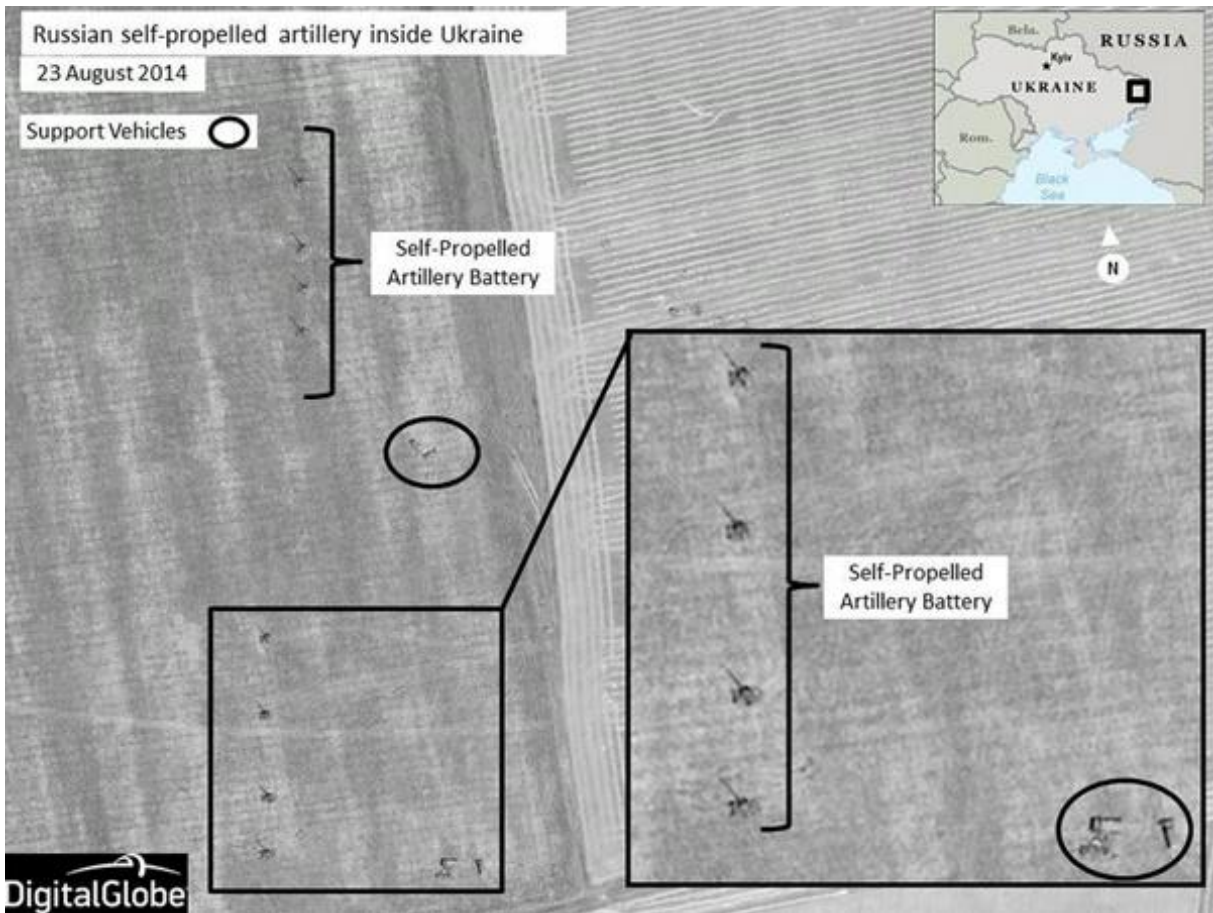
Pod druhý odstavec ČT přiložila pět snímků, k nimž napsala, že „NATO zveřejnilo satelitní snímky dokazující přítomnost ruských jednotek na Ukrajině“.

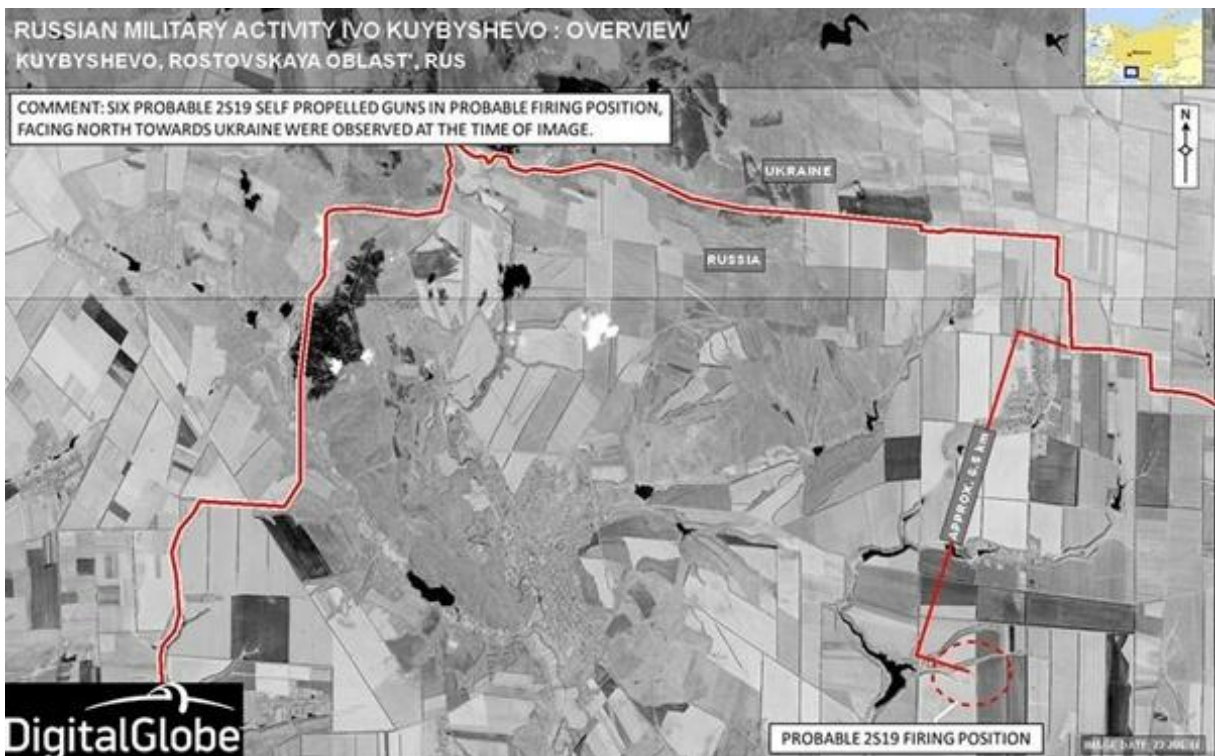
A tak dále. Jak je uvedeno výše, A. Zacharčenko to, co mu ČT připisovala, netvrdil. Dále ČT vydávala tvrzení o invazi Ruska za objektivní a ověřený fakt. V některých jiných částech článku sice použila výraz „prý“ a podobně, leč to na jednoznačnosti ostatních formulací nic nemění.

Svá tvrzení o invazi ovšem ČT ničím nedoložila. Uvedla sice řadu obvinění, ovšem ta nebyla nijak zvláště nová ani průkazná. Přesto je ČT vydávala za fakt a porušila tak svou povinnost striktně rozlišovat mezi fakty a subjektivními postoji.

Dále ČT tvrdila, že NATO zveřejnilo snímky z 21. srpna, které dokazují přítomnost ruských jednotek na Ukrajině (formulaci ČT použila také v článcích „Šedivý pro ČT: Kdyby Rusko neintervenovalo, je už na Ukrajině po válce“ a „J sme ve válce? ptá se opatrně ruský tisk“). Konkrétně se jednalo o následujících pět snímků:

zdroj: ACO - NATO („New Satellite Imagery Exposes Russian Combat Troops Inside Ukraine”)

V první řadě je třeba uvést, že formulace „NATO zveřejnilo” vytvářela dojem, že se jedná o snímky pořízené satelity některé z členských zemí. Ve skutečnosti přitom pod snímky byla podepsána soukromá společnost DigitalGlobe (stejně jako v předchozích případech).

Dále ČT tvrdila, že snímky pocházejí z 21. srpna. Čtyři z pěti snímků přitom dle NATO pocházely z jiných dnů (23. 8., 20. 8. a další dva asi z 23. 7., leč datum není příliš dobře vidět).

Dále pouze první dva snímky mají ukazovat přítomnost ruských jednotek na Ukrajině. Zbývající tři dle NATO ukazují činnost ruských jednotek v Rusku. Tvrzení ČT, že (všechny) snímky dokazují přítomnost ruských jednotek na Ukrajině, je tedy třeba hodnotit jako nepravdivé.

Nakonec o těch dvou zbývajících snímcích skutečně nelze tvrdit, že by cokoliv dokazovaly. Na prvním je vidět všehovšudy několik vozů, silnici a venkovskou krajinu. Na druhém je vidět pole a několik skvrn. Typ vozidel, místo pořízení ani majitele vozů nelze ze snímků jednoznačně určit.

Navíc i komentáře, které k těmto snímkům poskytlo NATO, se nevyznačují zrovna neprůstřelnou argumentací. První snímek měl být pořízen u obce Krasnodon dne 21. srpna (tedy týden před vydáním článku). NATO uvedlo, že „technika je zcela jistě ruská, jelikož ukrajinské jednotky dosud nepronikly takto hluboko na separatistické území.” („There is confidence the equipment is Russian, since Ukrainian units have not yet penetrated this far into separatist controlled territory.”).

Není přitom jasné, proč by skutečnost, že kyjevské jednotky dosud na dané území nepronikly, měla znamenat, že se jedná o ruskou techniku či ruské jednotky. Takové tvrzení by dávalo smysl jen za předpokladu, že by jednotky Doněcku/Luhansku neměly k dispozici posádky, jež by byly schopny řídit vyfocená vozidla. Takový předpoklad je ovšem vysoce nepravděpodobný.

Případně by tvrzení dávalo smysl tehdy, kdyby platilo, že NATO nerozlišuje mezi Ukrajinci z Doněcké/Luhanské oblasti a Rusy z Ruska. Takovému výkladu by odpovídala skutečnost, že NATO pod obrázkem hovořilo o území kontrolovaném „ruskými separatisty”. Dle stejného klíče by tedy i technika ovládaná doněckými/luhanskými Ukrajinci mohla být označena za „ruskou”.

V takovém případě by však fotka neměla vůbec žádný význam. Tedy s výjimkou situace, kdy by NATO vycházelo z předpokladu, že nemusí říkat přímou nepravdu, jelikož postačí použít šikovnou formulaci a počkat, až média zařídí zbytek. V takovém případě by předpoklad vyšel, jak ukázala sama ČT.

Pokud jde o druhý obrázek, NATO uvedlo, že se jedná o snímek ruského samohybného dělostřelectva (a logistických vozů), které mělo být zachyceno 23. srpna (tedy 5 dní před vydáním článku) poblíž obce Krasnodon.

NATO především uvedlo, že zachycené „rozmístění je přesně takové, jaké by zvolili vycvičení vojenští profesionálové, což značí, že se nejedná o nekvalifikované amatéry, ale o ruské vojáky.“ („This configuration is exactly how trained military professionals would arrange their assets on the ground, indicating that these are not unskilled amateurs, but Russian soldiers.”).

Čili příslušnost zobrazených skvrn byla dle NATO určena na základě dvou předpokladů. První z nich tvrdí, že by zobrazenou formaci určitě nezaujali „nekvalifikovaní amatéři“, druhý tvrdí, že kdo není „nekvalifikovaný amatér“, ten je ruský voják.

Jedná se tedy opět o velmi problematickou formulaci. „Nekvalifikovaní amatéři“ by předně vůbec neobsluhovali děla, tím méně by je rozestavovali do jakýchkoliv formací. A i kdyby se jednalo o formaci, které jsou schopni pouze „profesionálové“, není zřejmé, proč by jedinými dostupnými „profesionály“ měli být ruští vojáci (a nikoliv kdokoliv jiný, kdo získal zkušenosti s užíváním děl).

Nemluvě o skutečnosti, že se NATO odvolávalo na údajnou nekvalifikovanost kohokoliv vyjma ruských vojáků, zatímco jindy představitelé zemí NATO tvrdili, že příslušníci doněckých/luhanských jednotek možná dokázali obsluhovat systém BUK.

A tak dále. V podstatě lze říci, že NATO svou argumentací usvědčilo samo sebe z nedůvěryhodnosti (opět).

ČT tedy o výše uvedených pěti fotkách tvrdila, že dokazují přítomnost ruských jednotek na Ukrajině. O třech z pěti snímků to přitom netvrdilo ani NATO. Pokud jde o zbývající dva snímky, platí, že samy o sobě nic průkazného neukazují, že jsou příliš staré (a pro tvrzení o aktuální invazi tedy irrelevantní) a že argumentace NATO byla velmi slabá. Žádné z těchto skutečností ČT - na rozdíl od množství obvinění - nevěnovala žádnou pozornost.

V celém článku tedy ČT vydávala subjektivní (a argumentačně slabá) tvrzení za objektivní a ověřený fakt. Množství obvinění nevyvážila žádnými protiargumenty. Opět překroutila výrok doněckého premiéra.

Při této příležitosti je též vhodné připomenout, proč je třeba k podobným způsobům „argumentace“ přistupovat skepticky. Nabízí se především vystoupení amerického ministra zahraničí C. Powella dne 5. února 2003 v OSN (jeho vystoupení ve stejný den shrnula např. CNN, viz „*Powell's key points on Iraqs*”).

C. Powell se snažil přesvědčit skeptické země o nutnosti invaze do Iráku. Pro americká tvrzení, že Irák uchovává zbraně hromadného ničení, ministr uvedl následující argumenty:

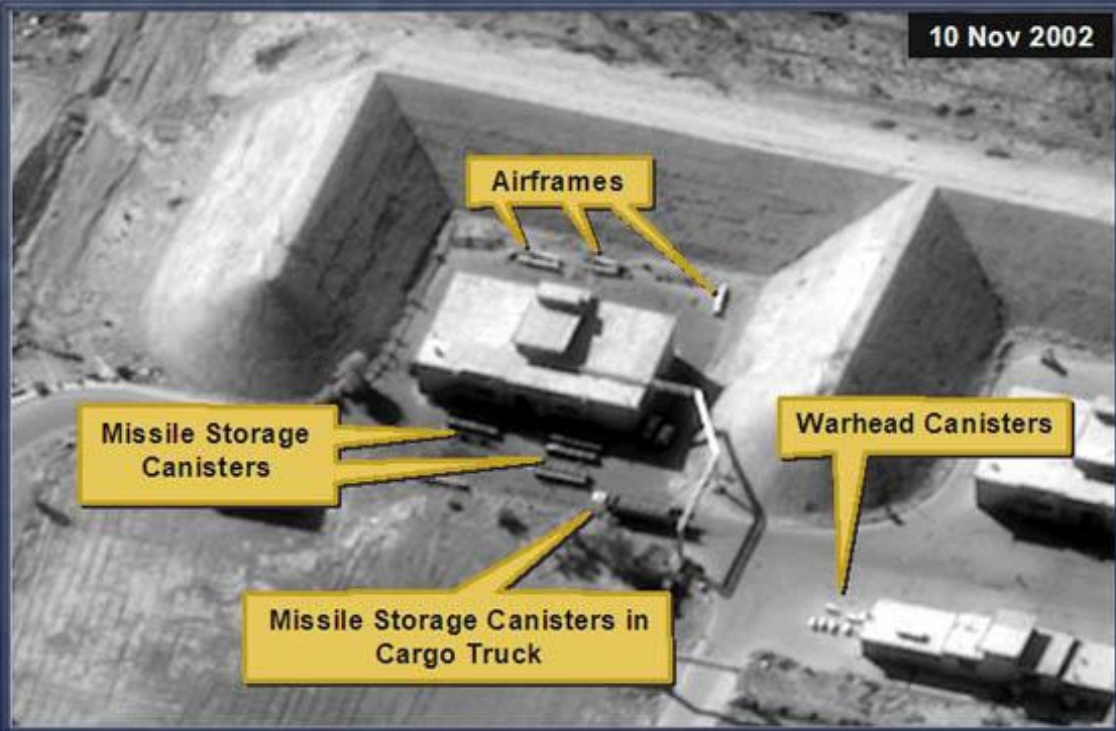
- USA mají k dispozici nahrávku rozhovoru mezi důstojníky irácké armády, dle které je potřeba schovat před inspektory OSN (kteří hledali zbraně hromadného ničení) jedno „modifikované vozidlo”. Vše ostatní již mělo být dle údajné nahrávky odvezeno.
 - dle ministra nahrávka naznačovala, že Iráčané schovali či zničili zakázaný materiál
 - dále dodal, že zmíněné vozidlo pochází od společnosti, o níž je prý známo, že se zapletla do aktivit kolem zakázaných zbraní
- Ministr následně ukázal satelitní snímky několika budov, v nichž je dle něj skladována chemická munice.
 - následně ukázal fotky, které měly dokazovat, že bunkry byly vyčištěny před příchodem inspektorů OSN
- S. Husajn dle ministra zakázal iráckým vědcům hovořit s inspektory OSN (bez přítomnosti vládního úředníka) a měl je donutit podepsat dokumenty, dle kterých by vyzrazení informací bylo trestáno smrtí.
- Irák měl též disponovat mobilními stanicemi schopnými produkovat velké množství biologických zbraní, tato informace měla být potvrzena od čtyř zdrojů, přičemž jedním z nich měl být chemický inženýr, který měl údajně jednu z těchto jednotek na starosti.
- USA dle ministra mají důkazy, že Irák disponoval stovkami tun chemických zbraní, leč nemají prý žádný důkaz, že by tyto zbraně byly zničeny.
 - dle ministra navíc Irák popíral, že by kdy vlastnil nervový plyn VX, přestože inspektoři OSN dle něj předložili informace, které jsou s tvrzením Iráku v rozporu

- USA nemají žádný důvod myslet si, že by S. Husajn upustil od snahy vyprodukovat vlastní jaderné zbraně, naopak po více než dekádu měly získávat důkazy, že se Irák snaží tyto zbraně vyrobit.
- Irák je dle ministra dlouhodobě v kontaktu s organizací Al-Káida, jejímž členům prý poskytuje irácká vláda úkryt.

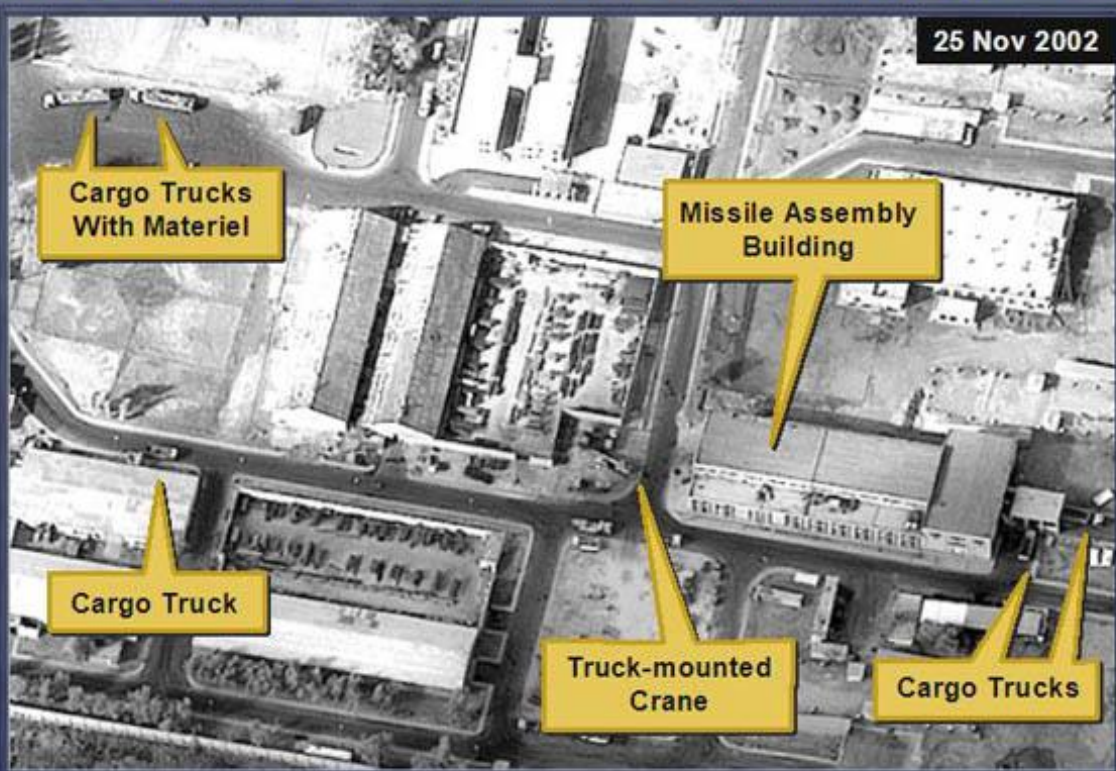
Svá tvrzení ministr podpořil také následujícími fotkami a počítačovými animacemi:

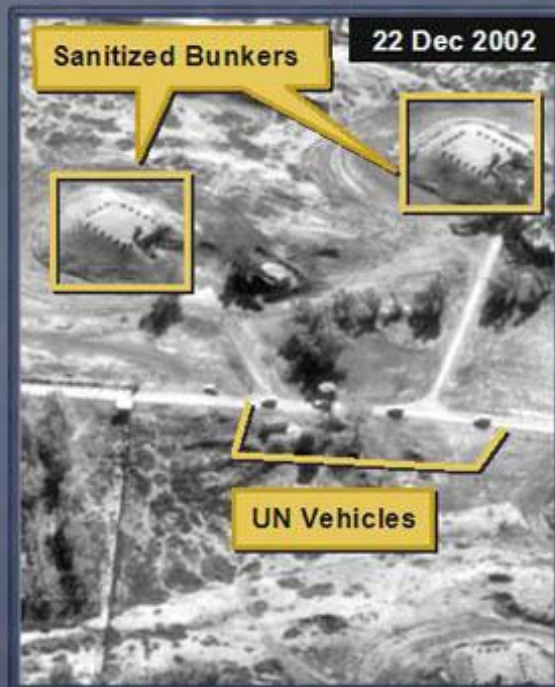
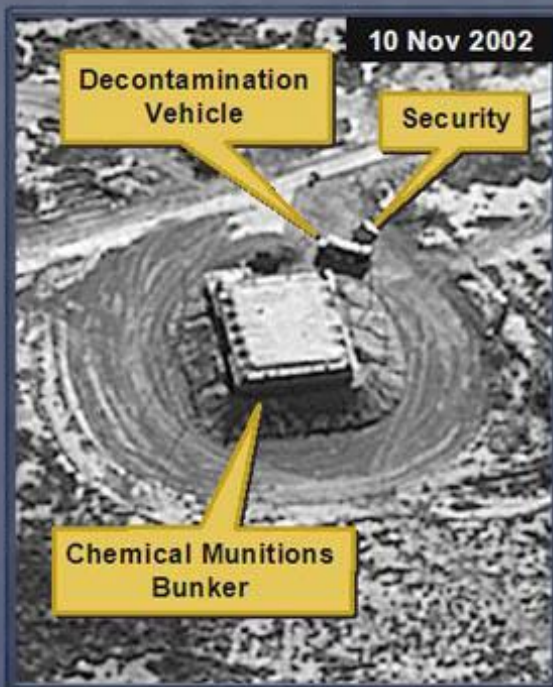
Pre-Inspection Al Fatah Missile Removal Al-Musayyib Rocket Test Facility

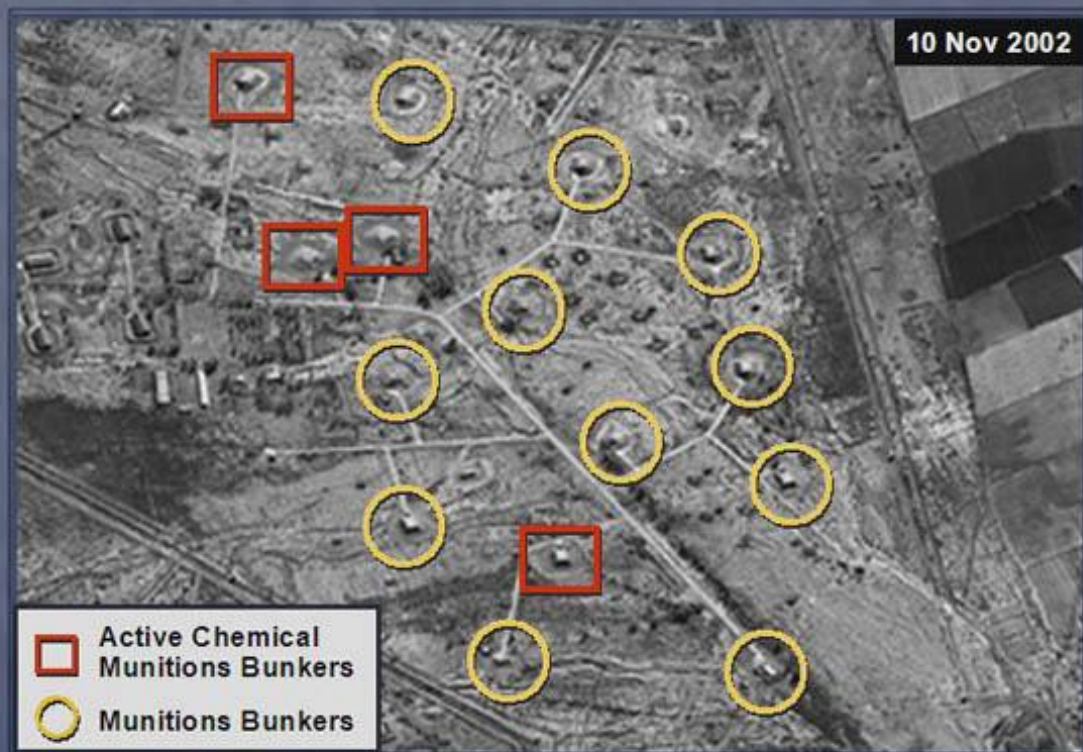
Pre-Inspection Materiel Removal, Ibn al Haytham

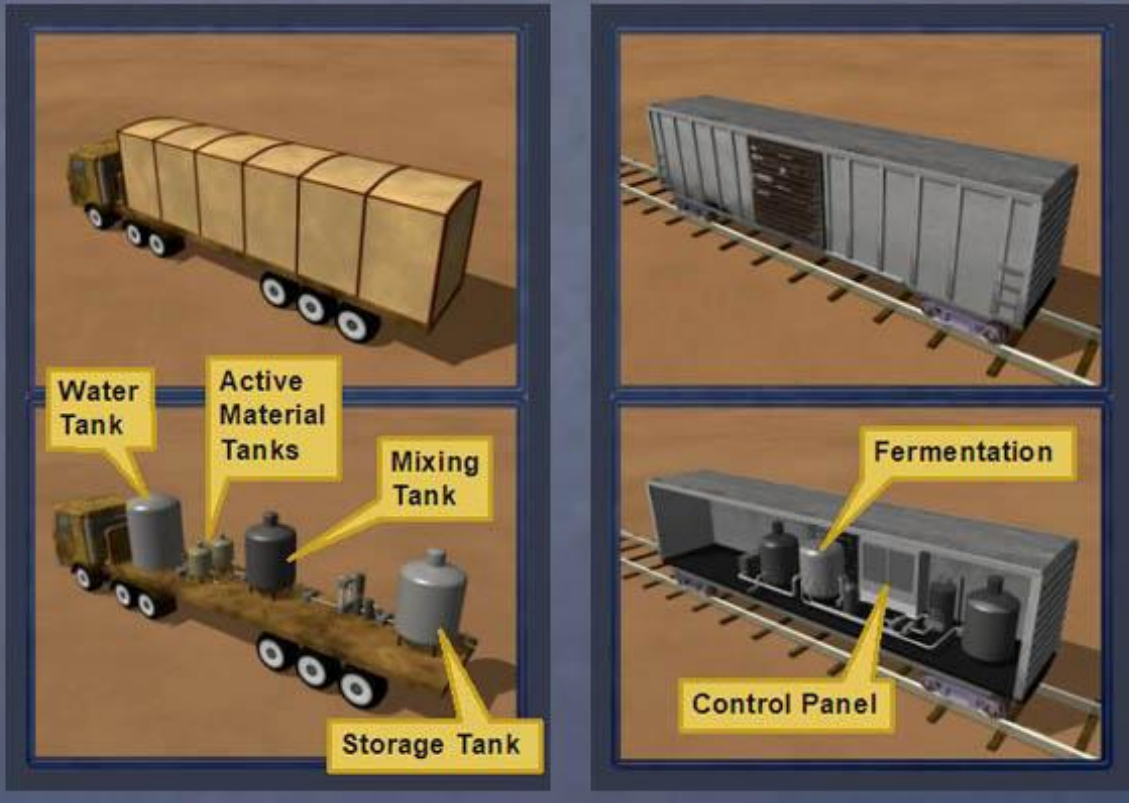
Sanitization of Ammunition Depot at Taji

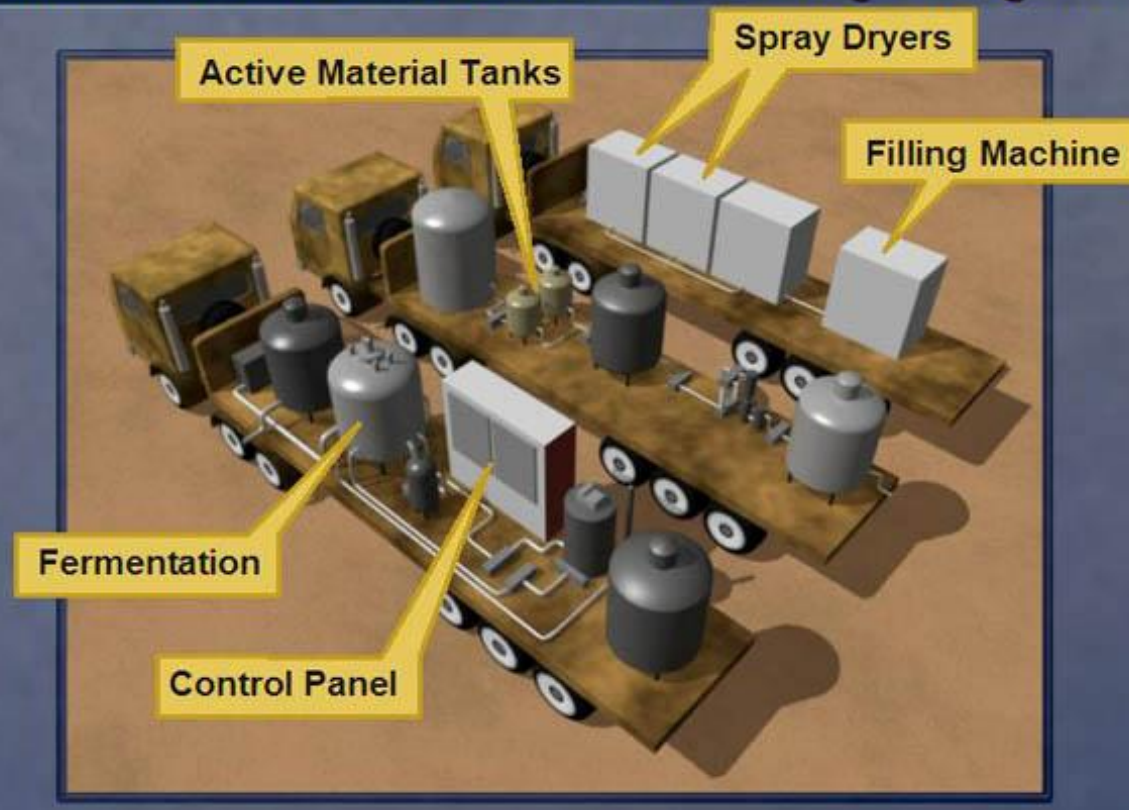
Chemical Munitions Stored at Taji

Mobile Production Facilities For Biological Agents

Mobile Production Facilities For Biological Agents

zdroj: iraqwatch.org („REMARKS TO THE UNITED NATIONS SECURITY COUNCIL SECRETARY OF STATE COLIN L. POWELL”)

Na prvních třech snímcích je vidět několik budov a aut. Dle ministra ukazovaly odsun materiálu před příjezdem inspektorů. Čtvrtý snímek ukazuje několika budov. Dle ministra ukazoval vyčištění skladu před příjezdem inspektorů. Pátý snímek ukazuje určitou oblast. Dle ministra na něm byly vidět bunkry, v nichž měla být skladována chemická munice. Poslední dva obrázky ukazují animaci auta a vagónu. Dle ministra takto vypadaly mobilní stanice na výrobu biologických zbraní.

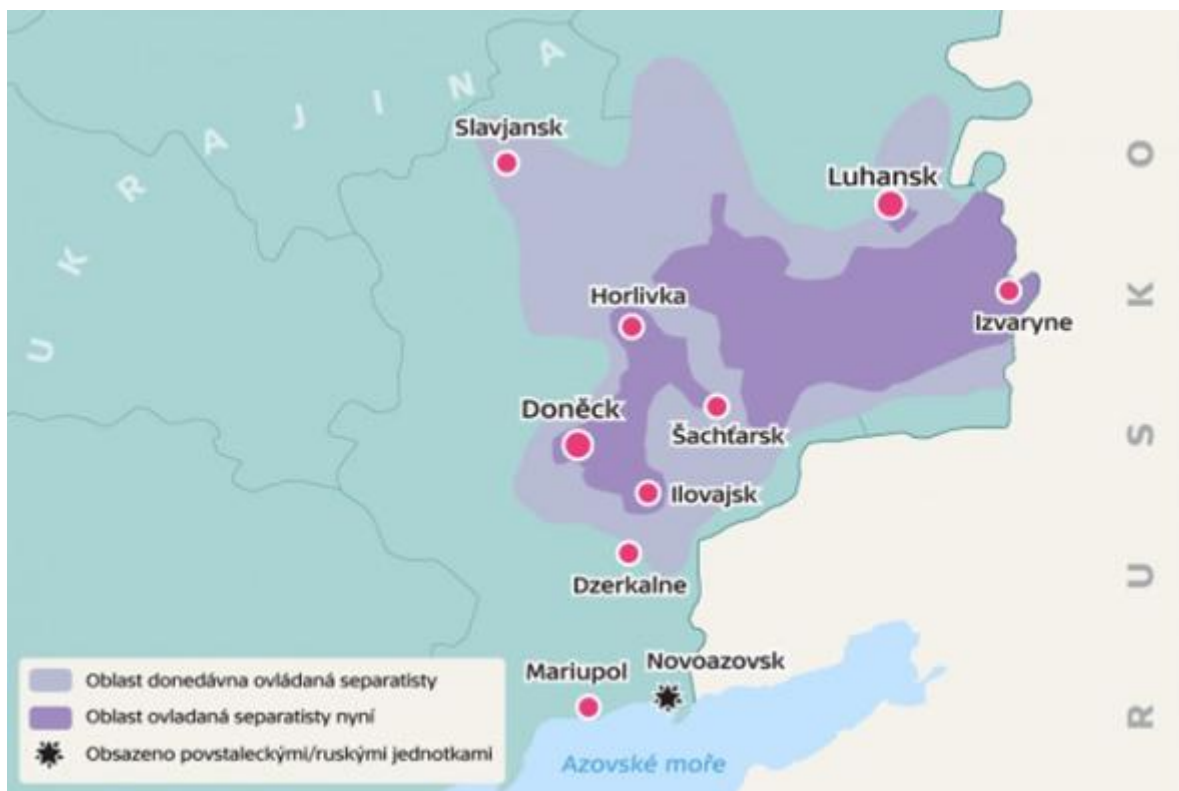
Není třeba připomínat, že se tvrzení ministra po invazi nepotvrdila. Jeho prezentace je tedy cenným příkladem skutečnosti, že podobná tvrzení nelze automaticky přebírat.

Pokud fotka ukazuje několik budov a aut, pak nelze s jistotou tvrdit nic jiného, než že se v určité době na určitém místě nacházelo několik budov a aut (a to jen za předpokladu, že fotka není zfalšovaná a že jsou doplňující tvrzení o místu a času pořízení snímku pravdivá).

Naopak tvrzení, že zobrazená auta z budov odvázejí materiál, satelitní snímky neprokazují. Počítačové animace pak prokazují toliko schopnost používat grafický software.

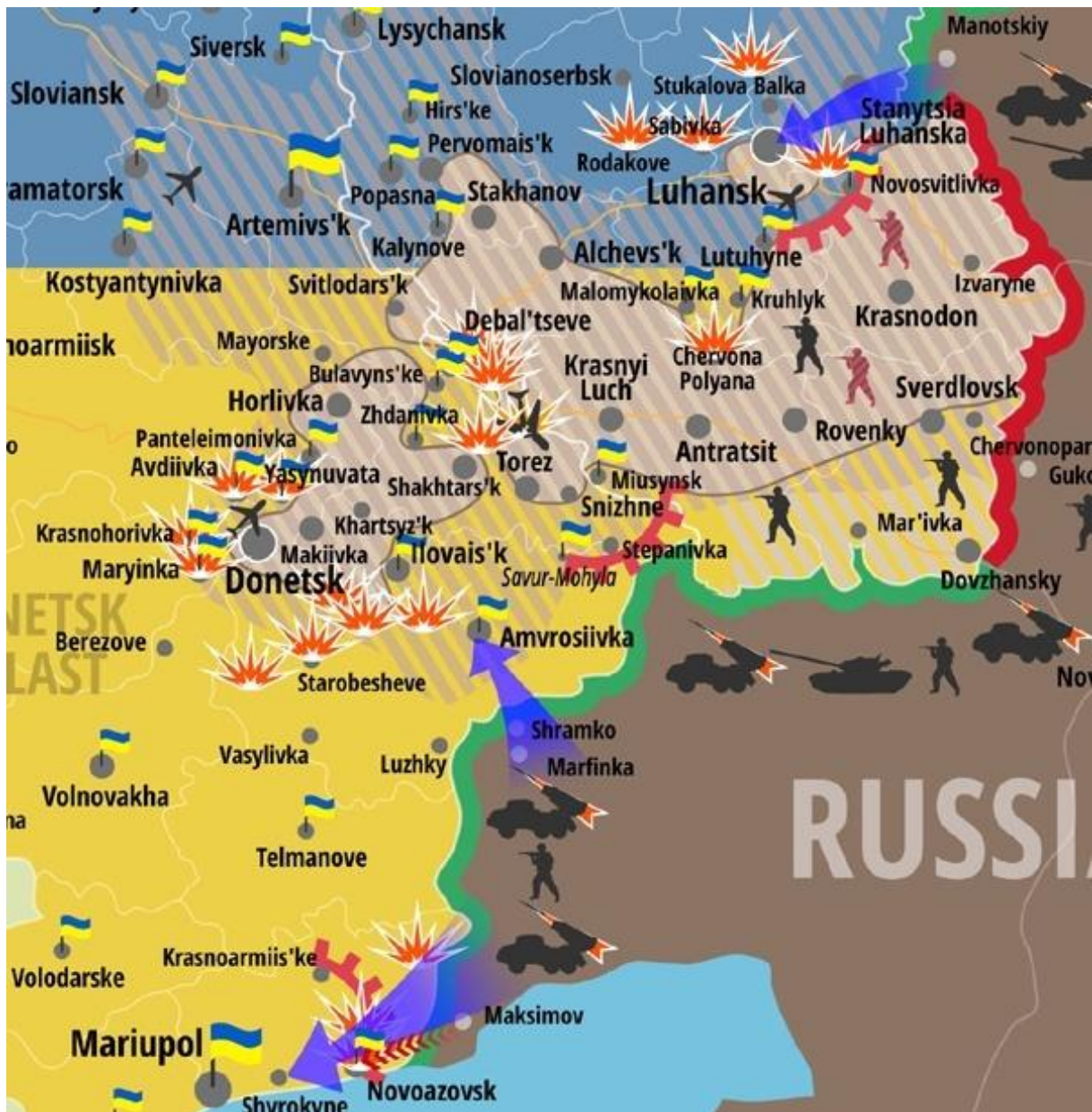
Jak vyplývá z výše uvedeného i celé stížnosti, ČT se z tohoto případu nepoučila.

Pod 11. odstavcem ČT také přiložila následující mapu, přičemž jako zdroj uvedla „ČT24”.

zdroj: ceskatelevize.cz

Tato vlastní mapa, kterou ČT vydávala za objektivní a ověřený fakt, je ovšem nápadně podobná jiné mapě:

zdroj: rnbo.gov.ua, upraveno

Tedy dva dny staré mapě Kyjeva (pro úplnost doplňme, že aktuální kyjevská mapa z 28. srpna již Doněcku/Luhansku přiznávala více území v Luhanské oblasti než mapa ČT ze stejného dne).

Podstatnější je však skutečnost, že obě mapy tvrdily, že se „najednou“ bojuje u Azovského moře, což dle zřejmého výkladu muselo dokazovat, že se do konfliktu zapojily síly z ruského území, jelikož dle map odjinud než z ruského území na město zaútočit nešlo.

Mapa druhé strany však již o dva dny dříve ukazovala následující:

zdroj: kot-ivanov.livejournal.com, upraveno

Tedy úplně jiný obraz. Žádný obklíčený Doněck, ale obklíčení kyjevských jednotek v blízkosti Ilovajsku. Dále mapa ukazovala zhroucení jižní fronty a kontrolu rozsáhlých území, která Kyjev vydával za svá. A především ukazovala postup na Novoazovsk ze severu. Mapa, která byla vydána 29. srpna, ukazovala ještě rozsáhlejší postup.

Výše uvedené pak bylo v souladu s tím, co mapy od stejného autora ukazovaly v předchozích dnech a týdnech (viz výše i dále).

ČT tedy okopírovala (starou) kyjevskou mapu a vydávala ji za objektivní a ověřený fakt. Mapu vytvořenou na základě tvrzení druhé strany naproti tomu ignorovala. Vydáváním subjektivního tvrzení za objektivní fakt, jednostranným výběrem informací a ignorováním důležitých informací tedy ČT porušila své povinnosti.

Vzhledem k výše uvedenému je tedy třeba konstatovat, že rozebíraný článek představuje z hlediska povinností ČT jedno velké selhání.

Pod pátý odstavec je také přiloženo video z pořadu Události.

Video začíná kyjevským obviněním a obviněním ze strany NATO. Následně bylo řečeno, že „protivládní jednotky otevřely novou frontu, jižně od Doněcku”.

Otevření nové fronty však bylo pouhým kyjevským tvrzením. Dle druhé strany se jednalo o pokračování jižní fronty (viz mapa výše).

Následovalo tvrzení, že probíhá postup „ke klíčovému přístavu Mariupol, tím by se otevřelo pozemní spojení mezi Ruskem a nedávno zabraným poloostrovem Krym”.

Jakým „tím” by se prý otevřelo pozemní spojení, není jasné. Vzdušnou čarou je město od Krymu vzdáleno zhruba 250 kilometrů, tudíž není zřejmé, jak by jeho obsazení mohlo otevřít pozemní spojení.

Tvrzení bylo navíc zavádějící, jelikož vytvářelo dojem, že Rusko mělo na obsazení města zájem kvůli Krymu. Což jednak z výše uvedeného důvodu nedává smysl, jednak platí, že vytvoření a udržování případného pozemního spojení by bylo velmi náročné.

Nejprve by muselo dojít k obsazení rozsáhlých území, načež by bylo nutné udržovat zhruba 300 kilometrů dlouhý koridor, který by mohl být na jakémkoliv místě napaden, přerušen a tím znehodnocen (nemluvě o možnosti jeho ostřelování, nemluvě o odporu části místního obyvatelstva).

Nemluvě o skutečnosti, že není jasné, proč by Rusko mělo najednou chtít vytvořit pozemní koridor. Kdyby ho chtělo, proč by ho nevytvořilo již v březnu či dubnu? Proč by nejprve počkalo, než Kyjev víceméně zkonsoliduje svou moc a než kyjevské ozbrojené síly Mariupol obsadí (jak se stalo v červnu)?

Navíc platí, že k vytvoření a udržení pozemního koridoru by byly nutné rozsáhlé síly. I kdyby bylo pravdivé tvrzení NATO, že v zemi tehdy působilo 1.000 ruských vojáků (viz např.

zpráva BBC „*Ukraine crisis: Nato images 'show Russia troops'*”), jednalo by se o síly, které by rozhodně nebyly schopny vytvořit a udržet stovky kilometrů dlouhý koridor. Tím méně v oblasti, kterou obývaly statisíce lidí. Kdyby tedy ruská vláda chtěla vytvořit a udržet případný pozemní koridor, musela by nasadit mnohonásobně větší síly.

Tvrzení, že by se obsazením Mariupolu otevřelo pozemní spojení na Krym, je tedy nesmyslné. Předpoklad, že Rusko mělo zájem na vzniku případného koridoru, je pak vysoce nevěrohodný. Přesto ČT tuto domnělou motivaci uvedla jakožto seriózní samozřejmost a navíc k ní ani neuvedla žádný z výše uvedených protiargumentů.

V následujících třiceti sekundách ČT v souvislosti s Novoazovskem tvrdila, že ve městě byl měsíce klid a že podle Kyjeva padl kvůli „vstupu ruských sil na Ukrajinu”. Výše uvedené mapě, která již o dva dny dříve tvrdila, že se k městu ze severu přiblížily jednotky doněcké milice (a to již o další tři dny dříve), ČT žádnou pozornost nevěnovala.

V následujících třiceti vteřinách ČT tvrdila, že se týdný bojovalo hlavně o Doněck a Luhansk, což doplnila o další kyjevská obvinění a o mapu, která kopírovala kyjevskou mapu ze stejného dne (že se jedná o kopii kyjevské mapy, však ČT neuvedla; namísto toho mapu vydávala za objektivní vyobrazení situace).

Tvrzení druhé strany ČT (tradičně) ignorovala. Její mapy přitom již několik týdnů tvrdily, že k významným bojům a posunům fronty dochází právě v jižní části bojiště. Namísto řádného uvedení obou map však ČT tvrzení jedné strany povýšila na objektivní a ověřený fakt. Takový postup samozřejmě nemá s řádným plněním povinností nic společného.

ČT také o Mariupolu řekla, že se nachází „na cestě na anektovaný Krym”. To se jistě víceméně nachází. Leč stejně tak se víceméně nachází na cestě, která by případného cestovatele postupně zavedla do Bulharska, Turecka, Gruzie, Abcházie, Ruska a zpět na Ukrajinu. Opět tedy není zřejmé, jaký mělo význam danou skutečnost zdůrazňovat.

Tedy s výjimkou případné snahy vytvářet (lehce zpochybnitelný) dojem, že Rusko mělo na zisku města zájem kvůli pozemnímu spojení s Krymem.

Dalších třicet sekund ČT zahájila ukázkou roztřeseného a rozmazaného videa jakéhosi tanku. K záběrům ČT uvedla, že „tyto záběry ukrajinské Bezpečnostní rady mají dokazovat, že Moskva tanky do Novoazovsku skutečně poslala. I když ta to stále odmítá.”

K tomu snad jen podotkněme, že hlavním argumentem proti tomuto videu skutečně nebyl ruský postoj, nýbrž neprůkaznost samotného videa. Z něho nelze vyčíst, kdy bylo pořízeno ani kde bylo pořízeno. Nemohlo tedy dokázat přítomnost tanku kdekoliv. Tím méně mohlo sloužit jako důkaz přítomnosti více tanků kdekoliv, tím méně více tanků na Ukrajině, tím méně více tanků u Novoazovsku, tím méně více tanků vyslaných ruskou vládou k Novoazovsku.

Pro lepší ilustraci doplňme, že kdyby ČT takto shovívavě přistupovala i k „důkazům“ v jiných případech, muselo by její zpravodajství být plně podobně problémových videí, jež by ČT okomentovala např. slovy: „Tyto záběry mají dle Rady pro výzkum paranormálních aktivit dokazovat existenci Yettiho/Lochnesské příšery/UFO. Přesto centrální vláda existenci těchto jevů stále odmítá.”

Dále ČT tvrdila, že „sami povstalci připouštějí, že jim Rusové pomáhají i v samotných bojích. Podle velitele separatistů v Doněcku jsou jich čtyři tisíce a jde pouze o dobrovolníky, přestože často z řad ruské armády.” A následovala citace A. Zacharčenko.

Jak již bylo uvedeno, označení A. Zacharčenko za „velitele separatistů v Doněcku” je podobné, jako označit A. Jaceňuka za „velitele pučistů v Kyjevě”.

Účast Rusů (jakož i Srbů, Arménů, Čechů a dalších) v bojích pak připouštěli naprosto všichni. Během občanských válek se totiž jedná o běžný jev (z těch známějších lze zmínit např. mezinárodní brigády ve španělské občanské válce či účast Evropanů v syrské občanské válce).

Skutečnost, že mezi „všechny” patřili i „sami povstalci”, tedy nebyla ničím, co by zasluhovalo zvláštní pozornost. Někteří dobrovolníci své občanství navíc ani netajili (jeden z nich je zmíněn již v dubnové části, tedy o čtyři měsíce dříve). K prokázání účasti dobrovolníků tedy nebylo třeba citovat A. Zacharčenko.

Nemluvě o skutečnosti, že použitá formulace (v kombinaci s následnou citací A. Zacharčenko) byla zavádějící, jelikož vytvářela falešný dojem, že „sami povstalci” začali o dobrovolnících mluvit teprve nyní. Později ostatně ČT ten samý výrok překroutila tak, že již nebyl „pouze” zavádějící, ale rovnou nepravdivý (viz dále).

Dále ČT nepravdivě tvrdila, že se dle A. Zacharčenko účastní bojů čtyři tisíce Rusů. Jak již bylo uvedeno, A. Zacharčenko nemluvil o počtu těch, kteří nyní bojují, ale o celkovém počtu

za celou dobu, do něhož měli být započítáni i ti, kteří se již bojů neúčastnili. Navíc nemluvil o čtyřech tisících, ale stanovil rozsah, v němž čtyři tisíce tvořily horní hranici (a tři tisíce hranici dolní).

V neposlední řadě ČT tvrdila, že dobrovolníci dle A. Zacharčenko „často“ přicházejí z řad ruské armády. Takové tvrzení je ovšem nepravdivé, jelikož A. Zacharčenko jejich počet žádným konkrétnějším způsobem neupřesnil.

Tak uběhly první dvě minuty. ČT tedy drtivou většinu času věnovala kyjevským tvrzením, přičemž v některých případech je vydávala za objektivní a ověřený fakt.

Přestavitelé Doněcku/Luhansku vůbec nedostali prostor prezentovat svůj úhel pohledu. ČT pouze uvedla bagatelní a překroucený výrok doněckého premiéra o dobrovolnících. Představitel Doněcku tedy dostal prostor jen tehdy, kdy ČT mohla jeho překroucené vyjádření použít proti němu a Rusku.

Stanovisku samotného Ruska byla věnována toliko jedna věta. Naproti tomu ČT dvakrát použila výrok, který vytvářel dojem, že Rusko má zájem o Mariupol kvůli Krymu.

Dalších třicet sekund ČT věnovala satelitním snímkům společnosti DigitalGlobe (které ČT označila za satelitní záběry NATO z 21. srpna), k nimž uvedla, že ukazují pohyb jednotek za ukrajinsko-ruskou hranicí. Následoval stříh a zajatí ruští vojáci.

Čili ČT nepravdivě uvedla autora satelitních záběrů (připomeňme, že v internetovém článku byla použita formulace, jež byla „pouze“ zavádějící) a tvrzení NATO o dni pořízení jednoho snímku vydávala za objektivní a ověřený fakt o dni pořízení všech snímků. Také ukázala ruské vojáky, kteří pochopitelně vytvářeli dojem, že potvrzují tvrzení Kyjeva. Přestože tomu tak nebylo - spíše naopak (viz dále).

Jednalo se tedy o další půlminutu, kdy byla jednostranně prezentována tvrzení, která na první pohled podporovala výklad jedné strany. Žádné protiargumenty (jako např. výše rozepsané důvody, proč nelze snímky, o něž se opíralo NATO, považovat za důvěryhodné) uvedeny nebyly. Nemluvě o nepravdivých tvrzeních ze strany ČT.

V dalších třiceti vteřinách nic příliš podstatného řečeno nebylo.

Čtvrtou minutu ČT zahájila kyjevským obviněním (dle kterého Moskva rozpoutala válku v Evropě, atd.). V další půlminutě zpravodaj M. Řezníček řekl, že „američtí představitelé...

ruskou invazi potvrdili” a dále spekuloval, co bude následovat. Čili tvrzení o „ruské invazi”, které nebylo doloženo ničím průkazným, zpravodaj vydával za objektivní a ověřený fakt.

Zpravodaj také nijak nevedl, jak američtí představitelé měli svá údajná tvrzení „potvrdit”. Slovo „potvrdit” totiž v češtině vytváří dojem, že určitá autorita doložila pravdivost určité skutečnosti. V tomto případě však spíše američtí představitelé cosi tvrdili, aniž by předložili důkazy. Jednalo se tedy o „tvrzení”, nikoliv o „potvrzení”.

Kolem času 5:00 moderátor J. Železný uvedl, že „ruské ministerstvo obrany stále odmítá, že by na Ukrajině bojovali ruští vojáci, ale potvrzení už přišlo i od samotných separatistů. Přiznali, že ruských ozbrojenců jsou na jejich straně tisíce. Včetně vojáků v aktivní službě, ti si prý vzali dovolenou.” A následovala citace A. Zacharčenko.

Čili ČT tvrdila, že ruské ministerstvo obrany a doněcký premiér jsou ve sporu. Což, jak již bylo uvedeno, nebyli. Zacharčenko mluvil výlučně o dobrovolnících, zatímco ruská strana o profesionálních vojácích a brancích podléhajících jejímu přímému velení. Navíc není známo, že by ruská strana popírala, že se bojů účastní i ruští občané.

Dále „samotní separatisté” nic nepřiznali, jelikož účast ruských občanů nebyla nikdy tajena (stejně jako nebyla tajena účast občanů jiných zemí - včetně Čechů). Právě naopak - o účasti dobrovolníků se otevřeně mluvilo již v předchozích týdnech a měsících (jak již bylo doloženo na konkrétních případech) a i ČT o nich psala (viz výše).

Pro názornost uveďme, že kdyby podle stejné logiky ČT postupovala i v jiných případech, musela by např. v souvislosti s občanskou válkou v Sýrii tvrdit, že:

- země jako Británie, Francie, Německo, Rusko či Norsko „přiznaly”, že na straně Islámského státu bojují i jejich občané
- tito občané jsou britskými/francouzskými/německými/ruskými/norskými vojáky
- zmíněné státy tedy v určitý den vstoupily se svými jednotkami do bojů proti vládě v Damašku

Např. Wall Street Journal zhruba v tomto období tvrdil, že se na stranu Islámského státu přidalo dle německé tajné služby zhruba 400 německých občanů („*Germany Pushes for International Support in Fight Against Islamic State*”).

Dále ČT citaci A. Zacharčenko manipulativně sestříhala tak, že společně s předchozími větami moderátora vytvářela dojem, že A. Zacharčenko mluvil o tisících vojáků v aktivní službě. Žádný konkrétní počet ve skutečnosti uveden nebyl.

Obdobně doněcký premiér navíc netvrdil, že si vojáci v aktivní službě berou dovolenou. Řekl (jak v citaci uvedla i ČT), že „místo toho, aby trávili dovolenou na pláži u moře, bojují společně s bratry za svobodu.”

Mezi formullemi „na válčení si berou dovolenou” a „válčí, přestože mohli trávit dovolenou u moře”, je jistý rozdíl. A jen pro jistotu uveďme, že tím A. Zacharčenko netvrdil, že dané osoby stály před dilematem, zda jít bojovat, nebo zajet na dovolenou k moři (jelikož, bráno doslova, jiné možnosti nepřipustil). Jednalo se o zjevnou nadsázku.

Moderátorovy věty tedy neměly s realitou nic společného.

V čase 5:20 moderátor tvrdil, že „prezidentovi poradci v otázce lidských práv přiznali, že na Ukrajině padlo již více než 100 ruských vojáků, ale Kreml jejich přítomnost v zemi dál vytrvale popírá...”

Souvětí opět nemá s realitou nic společného. Jednak slovo „poradce” obvykle v souvislosti s politikou označuje blízké spolupracovníky (přičemž takový falešný dojem ČT ještě posílila slovem „přiznat”, viz dále). Leč zmíněné osoby takovými blízkými spolupracovníky nebyly.

Jednalo se o členy poradního orgánu, s jehož některými členy se však vláda v nejedné věci neshodovala (jako tomu např. v otázce Krymu, viz např. březnový článek „*Invazi na Krym odsoudili Putinovi poradci, moderátorka RT i historik Zubov*”) a kteří neměli přístup k žádným privilegovaným informacím.

Poradce a členy poradního orgánu tedy nelze zaměňovat.

Dále ČT tvrdila, že tyto osoby měly „přiznat”. Taková formulace by dávala smysl jen tehdy, kdyby se skutečně jednalo o blízké spolupracovníky s přístupem k utajovaným informacím. A jak již bylo uvedeno, o tento případ se nejednalo.

Agentura Reuters v příslušném článku („*Exclusive - Over 100 Russian soldiers killed in single Ukraine battle - Russian rights activists*”) uvedla, že dva z těchto členů tvrdili, že 13. srpna byla přepadena kolona ruských vojáků v obci Snižne. Konkrétně salva z raketometů GRAD měla zasáhnout muniční vozy, v důsledku čehož mělo zemřít více než 100 lidí,

zatímco 300 dalších mělo být zraněno. Jako zdroj svých tvrzení uvedli „očité svědky a pozůstalé“.

Nejednalo se tedy o „přiznání“, ale opět jen o „tvrzení“. Navíc o tvrzení, proti němuž lze namítnout, že kdyby k takovému ničivému útoku skutečně došlo, musel by být znám již v daný den či brzy po té (jelikož explozi munice, při níž by zahynulo či bylo zraněno takové množství lidí, lze jen obtížně utajit, tím méně v obydlených oblastech).

Přesto není známo, že by nějaký takový útok byl vůbec hlášen.

Nakonec ČT tvrdila, že dle těchto osob mělo padnout „již více než 100 ruských vojáků“. ČT svou formulací vytvářela dojem, že se jednalo o souhrnný počet za celou dobu. Oslovení členové přitom měli tvrdit, že více než sto lidí zemřelo v jeden den na jednom místě.

Jen na okraj též uvedme, že v žádné z vět, které agentura Reuters odcitovala, se nemluvilo o stovce zabitých „vojáků“, ale o stovce „lidí“.

Členy poradního orgánu, který nemá zrovna harmonický vztah s vládou, tedy ČT vydávala za blízké spolupracovníky prezidenta.

Jejich neověřené tvrzení, že skrze práci v terénu došli k závěru, že u Snižne v důsledku výbuchu munice zemřelo více než 100 osob, ČT vydávala za „přiznání“.

Jejich tvrzení o počtu mrtvých v jeden den ČT vydávala za souhrnný počet padlých za celou dobu.

A nakonec ČT nevěnovala žádnou pozornost protiargumentu, že ničivý útok, který oni popisují, by se pravděpodobně velmi rychle proslavil (přesto není známo, že by vůbec nějaký výbuch munice byl v danou dobu v dané oblasti hlášen).

V čase 5:30 bylo dáno slovo zpravodaji Karasovi, který opět mluvil „o poradcích Putina“ a tvrdil, že „separatisté na jihovýchodě Ukrajiny připouštějí několik tisíc Rusů přímo v bojích“.

Kolem času 6:30 pak tvrdil, že na Krym „přišli vojáci... a z Moskvy stále bylo slyšet, že to nejsou Rusové. Potom uběhlo několik týdnů a vojáci, kteří tam podle Moskvy údajně nebyli, pak za účast v bojích o Krym dostali vysoké řády a vyznamenání.“

Opět je v souvětí špatně téměř všechno. Jednak vojáci na Krym nemuseli chodit, jelikož tam už byli. A i kdyby tím byly míněny případné posily, nejednalo by se o nic hodného pozornosti, jelikož Rusko mělo na posílení svých tamních základů právo.

Dále Moskva, respektive V. Putin, netvrdila, že tam Rusové nejsou. Putin nepopíral ani přítomnost ruských vojáků. Putin dokonce nepopíral ani činnost ruských vojáků. Jak je uvedeno v březnové části, přítomnost nikdy nebyla otázkou sporu. A jak je uvedeno v dubnové části, k činnosti ruských vojáků na Krymu se ruský prezident vyjadřoval pomocí vágních formulací, které jejich činnost ani nepopíraly, ani nepotvrzovaly.

A také je otázkou, o jakých „bojích o Krym“ zpravodaj mluvil.

Slovo bylo následně dáno poslednímu ze tří zpravodajů. Jeho vyjádření bylo asi nejméně problémové z celého videa.

Vzhledem k výše uvedenému je tedy třeba konstatovat, že uvedená část Událostí je příkladnou ukázkou toho, jak by zpravodajství ČT v žádném případě vypadat nemělo.

Drtivá většina času byla věnována kyjevským obviněním/tvrzením a obviněním/tvrzením jiných stran (z nichž některá ČT řádně uvedla jako tvrzení, zatímco jiná nekriticky vydávala za objektivní a ověřený fakt). Protiargumentům či odlišným úhlům pohledu byl věnován jen zcela minimální prostor.

A nejenže výběr informací (či spíše dezinformací) byl zcela jednostranný, ale ČT ani nebyla schopna odvysílat byť jen pár desítek vteřin, aniž by neuvédla nějaké nepravdivé, překroucené, neověřené, zavádějící či nedoložené tvrzení.

Nemluvě o absenci čehokoliv, co by jen vzdáleně připomínalo snahu o kritické zhodnocení či ověřování jednotlivých tvrzení, které strany předkládaly k uvěření. Jedinou výjimkou z tohoto pravidla byla snaha ČT tvrdit, že si ruská a doněcká strana protiřečí. Takový výklad byl jednak již výše vyvrácen, jednak takový selektivní přístup k „ověřování“ opět znamená porušení povinností.

Pokud se ČT rozhodla fungovat jako stenograf a absentovat na ověřování a kritické hodnocení tvrzení z oficiálních zdrojů, pak měla takto činit vždy. Namísto takového nestranného přístupu však ČT tvrzení jedné strany nekriticky opakovala (a některá z nich dokonce vydávala za objektivní a ověřený fakt), zatímco tvrzení druhé strany (respektive ta, která vůbec zmínila) se ČT snažila zpochybnit či zcela vyvrátit - a to na základě nepravdivých či

jiným způsobem pochybných výroků. Takové jednání je ovšem zakázáno zákonem i Kodexem (příkazem vytvářet nestranné, všestranné a vyvážené zpravodajství).

Nemluvě o pochybných nálepkách, kdy ČT především (tradičně) vytvářela dojem, že Ukrajincem je pouze ten, kdo slouží na straně kyjevské frakce (případně ten, kdo se nachází na území pod její kontrolou).

Nemluvě o přístupu, kdy Doněcku/Luhansku bylo dáno slovo pouze tehdy, když se jejich překroucené výroky ČT rozhodla použít proti nim a Rusku (stejně ostatně ČT postupovala i v případech obviňujících článků k MH17, viz příslušná část).

A tak dále

Těchto několik minut Událostí tedy představovalo naprostou blamáž a výsměch povinností, které jsou na ČT kladeny.

Ve stejný den ČT vydala článek „*Šedivý pro ČT: Kdyby Rusko neintervenovalo, je už na Ukrajině po válce*“. Ten je z hlediska (ne)plnění povinností v zásadě stejný jako předchozí článek.

Pod první odstavec bylo přiloženo video z pořadu Horizont. Na jeho počátku byla ukázána kyjevská mapa. V této části stížnosti již nemůže překvapit, že ČT kyjevskou mapu vydávala za objektivní a ověřený fakt (a že skutečnost, že se jedná o kyjevskou mapu, ČT neuvedla ani malým písmem).

K mapě redaktor uvedl, že k území pod kontrolou Doněcku/Luhansku „ted“ přibyly určité oblasti u ruských hranic (především na jihu Luhanské oblasti). Což bylo opět tvrzení Kyjeva. Naproti tomu druhá strana ve svých mapách uváděla, že tyto oblasti získala pod kontrolu již na začátku srpna, tedy o téměř čtyři týdny dříve (respektive o tři, pokud bychom nepočítali týden, kdy mělo dojít k obklíčení a zničení místních kyjevských jednotek).

J. Šedivý, který byl přizván jako expert, tvrzení redaktora nijak nezpochybnil. Naopak ho přijal a na jeho základě začal spekulovat. Především uvedl, že cílem ofenzívy směrem k Novoazovsku bylo otevření cesty, která přitom dle tvrzení druhé strany byla otevřena již několik dní (a která se dle ní začala otevírat již o téměř dva týdny dříve).

Zhruba v čase 2:30 se také J. Šedivý odvolával na údajné tvrzení o třech či čtyřech tisících „ruských vojáků“. Vycházel tedy z překrouceného Zacharčenkova tvrzení, které ČT (jakož i ostatní média) důsledně šířila.

Od času 3:00 se ČT zaměřila na „snímky, které zveřejnila Severoatlantická aliance“. Ani v tomto případě ČT nepředložila žádný protiargument (zastaralost, velmi slabou doprovodnou argumentaci či neprůkaznost obecně). Pouze je nekriticky přijala (stejně jako ostatní tvrzení, viz výše).

J. Šedivý také dvakrát řekl, že se Kyjev dle jeho mínění měl pokusit přerušit pozemní spojení s Ruskem. Přesně o to se ovšem Kyjev (dle map obou stran) během července snažil. Leč taková operace pochopitelně vedla k vytvoření (příliš) dlouhé linie v jižní části bojiště (v závislosti na dni a mapě se jednalo zhruba o 100 kilometrů vzdušnou čarou), která mohla být na kterémkoliv místě přerušena a vést k obklíčení kyjevských jednotek.

A právě k obklíčení kyjevských jednotek v této oblasti dle mapy druhé strany došlo na začátku srpna. Redaktor tuto podstatnou informaci (opět) neuvedl.

A J. Šedivý přidal i několik dalších (nedoložených) domněnek, proti nimž by bylo možné argumentovat (příčemž redaktor se o nic podobného nepokusil).

Mimo (tradičního) vydávání kyjevských tvrzení za fakt tedy ČT svého hosta ani neupozornila na důležitou informaci (že se Kyjev pokusil učinit přesně to, co dle hosta učinit měl), přestože této skutečnosti si ČT mohla být vědoma i z kyjevských map. Především však pozvání bývalého náčelníka generálního štábu nebylo příliš platné, jelikož se spoléhal na tvrzení médií, která neměla s realitou příliš společného.

Ve druhém odstavci ČT opět nepravdivě tvrdila, že „ruští separatisté“ „přiznávají“ čtyři tisíce ruských vojáků. Ve třetím psala o „ruské ofenzívě u Novoazovsku“. A podobně.

Pod třetí odstavec ČT (opět) přiložila dva dny starou kyjevskou mapu, kterou vydávala za objektivní a ověřené zobrazení aktuální situace. Pod čtvrtý odstavec přiložila 5 snímků společnosti DigitalGlobe k nimž (opět) napsala, že „NATO zveřejnilo satelitní snímky dokazující přítomnost ruských jednotek na Ukrajině“. Tvrzení již bylo rozebráno výše.

V osmém odstavci (a videu z pořadu Horizont pod devátým odstavcem) ČT tvrdila, že „Moskva přítomnost svých vojáků na Ukrajině vytrvale odmítá. Někteří tam prý zabloudili,

jiní jsou tu prý na dovolené. Rusko nicméně nepopírá, že na Ukrajinu jezdí bojovat dobrovolníci.”

O „vojácích na dovolené” ovšem nemluvila ani Moskva (jak sugerovala ČT v Horizontu), ani A. Zacharčenko (jak tvrdila ČT v Událostech), ale média, která k takovému závěru došla překroucením Zacharčenkových slov (viz výše).

A pokud jde o devět ukázaných vojáků, ČT v podstatě tvrdila, že ti jasně prokazují tvrzení Kyjeva. Jak je uvedeno dále, v danou dobu to neprokazovali, zatímco později začali prokazovat opak. ČT navíc ignorovala jiné výklady než ten, který přeložila Moskva a Kyjev (a jeho spojenci). Nemluvě o skutečnosti, že Moskva nepopírala „přítomnost”, nýbrž popírala, že by někoho vyslala. Což není to samé.

Nad osmým odstavcem také ČT v titulku tvrdila, že ruské dobrovolníky tvoří „leckdy neonacisté”. V osmém odstavci a pořadu Horizont ČT tvrdila, že se dobrovolníci „často rekrutují mezi neonacisty”. Následně však nezaznělo nic, co by prokazovalo, že se jedná o neonacisty.

ČT navíc použila pojem „ruský džihád”. Pokud je anglický překlad pojmu zadán do vyhledávače, lze najít především odkaz na dva dny starou reportáž stanice France 24, která ve svém pořadu Focus odvysílala reportáž o těchto lidech (viz „*Far-right 'Russian Jihad' fighters cross into Ukraine*”). Reportáž je téměř identická s tou, kterou ČT odvysílala v Horizontu, a lze tedy soudit, že ČT reportáž převzala.

Tuto skutečnost ČT ovšem divákům nesdělila, přestože je v Kodexu stanoveno, že ČT „je povinna seznámit diváky se zdrojem vysílané informace s výjimkou obecně známých skutečností a informací převzatých od renomovaných zpravodajských agentur, které ji zásobují informacemi na základě platné smlouvy.”

Dále jsou mezi reportáží ve Focusu a Horizontu jisté podstatné rozdíly. Zatímco ČT hovořila o neonacitech, v původní reportáži nic takového řečeno není. Pouze je uvedeno, že se dané osoby považují za pokračovatele bělogvardějců (tedy těch, kteří během ruské občanské války v letech 1917-1922 bojovali proti bolševikům), respektive za „imperiální nacionalisty” (což je spojení, které se používá v souvislosti s panslavistickým hnutím, které bylo vlivné především v době Ruského impéria).

Panslavisty a bělogvardějce ovšem nelze zaměňovat za neonacisty.

Patrně jedinou skutečností, o níž by ČT hypoteticky mohla opřít své tvrzení, je ta, že jeden z tzv. následníků bělogvardějců na sobě měl tričko s keltským křížem, což by mohlo a nemuselo značit jeho příklon k neonacismu. I kdyby však příklon existoval, platí, že kvůli jednomu člověku nelze používat příslovce „často“ a „leckdy“.

Tvrzení je tedy považováno za zcela nedoložené.

Ve Focusu bylo dále uvedeno vyjádření jistého Normana, dle kterého ruská vláda nezasahuje. Kdyby ano, skončila by dle něj válka do několika dní. Jeho vyjádření ČT vystříhla.

Dále bylo uvedeno, že se „několik kilometrů od hranic“ podařilo natočit kolonu ruské armády. ČT tuto formulaci změnila na „v okolí hranic potkávají další ruské ozbrojence“.

V této větě je špatně téměř vše. Jednak formulace „v okolí hranic“ vytváří dojem, že se jedná o bezprostřední blízkost, nikoliv o vzdálenost v řádech kilometrů. A dále se v původní reportáži nemluvilo o „dalších ruských ozbrojencích“, ale o jedné koloně ruské armády. Tu ovšem nelze stavět na stejnou úroveň jako skupinu dobrovolníků (tehdy navíc neozbrojených), jak činila ČT.

Po skončení reportáže pořad Focus pokračoval rozhovorem s J. Sapirem. Ten uvedl, že se dobrovolníci rekrutují z levé i pravé části politického spektra (ČT naproti tomu tvrdila, že se „často/leckdy“ jedná o neonacisty).

Pokud jde o možné ruské zasahování, tvrdil, že kyjevské jednotky často překračují hranici, aby se vzdaly ruským vojákům, kteří pak jejich zbraně předávají Doněcku/Luhansku. Leč nejedná se dle něj o oficiální pomoc ruské vlády.

Dále řekl, že v posledních dvou týdnech bylo slyšet mnoho obvinění. Např. Kyjev tvrdil, že zničil kolonu ruské armády či ukořistil obrněná vozidla ruské armády, leč pro svá tvrzení nepředložil žádné důkazy.

Pokud jde o roli médií, uvedl, že všechny strany používají propagandu, leč média se převážně spoléhají na kyjevské informace.

Kyjevské ozbrojené síly podle něj mohou být pětikrát až sedmkrát větší než síly Doněcku a Luhansku. Ovšem morálka kyjevské armády není dle něj příliš vysoká, zatímco Národní garda (kterou označil za organizaci tvořenou lidmi z Pravého sektoru a Svobody) nemá dle něj žádnou bojovou hodnotu. Tolik reportáž stanice France 24.

ČT tedy převzala část pořadu Focus, aniž by uvedla, kdo je autorem původní reportáže (neuvedla ho ani v pořadu Horizont, ani v článku, ani v seznamu zdrojů pod článkem). V souvislosti s reportáží tvrdila, že se ruští dobrovolníci často rekrutují mezi neonacisty, což ovšem z reportáže nevyplývalo.

Dále ČT zaměňovala dobrovolníky za ruskou armádu (když tyto dvě skupiny souhrnně označila za „ruské ozbrojence“). Oblast, která mohla být vzdálena tři nebo také třicet kilometrů od hranic, vydávala za oblast v jejich bezprostřední blízkosti. A ČT také nevěnoval žádnou pozornost doprovodnému rozhovoru s J. Sapirem, přestože by jeho postoje (alespoň trochu) vyvážily celý předchozí pořad.

I v dalších částech pořadu ČT rozsáhle porušila své povinnosti. Na začátku uvedla, že „Kyjev mluví o vpádu ruské armády, pomocí Moskvy se netají ani rebelové. Po jejich boku prý bojují tisíce ruských vojáků, kteří tak tráví svou dovolenou... Ukrajinská armáda celé týdny úspěšně dobývala území na východě země, teď nastal dramatický obrat. Kyjev přiznává, že tvrdá protiofenziva rebelů s vydatnou ruskou pomocí donutila jeho vojáky k ústupu. Dokonce ztratili kontrolu nad strategickým přístavem Novoazvosk. Otevírá se tak pozemní cesta na Krym.”

Jak již bylo uvedeno výše (a i dále), celá podtržená část nemá s realitou nic společného. Naproti tomu má vše společné s virtuální realitou, kterou vytvářel Kyjev a spřízněná média. Na tomto místě je snad vhodné jen doplnit, že Kyjev přiznal ztrátu určitých území, leč výroky o „tvrdé“ protiofenzívě s „vydatnou“ ruskou pomocí jsou jen obyčejným tvrzením, nikoliv přiznáním.

Následoval již výše rozebraný úryvek z Událostí, rozhovor s L. Blahovou a rozhovor s J. Šedivým.

Těsně před desátou minutou moderátor pokračoval následujícími slovy: „Válčíme na Ukrajině? Stále častější otázka v Rusku. Podle prezidentského výboru pro lidská práva zemřelo v boji přes sto ruských vojáků, ozývají se desítky rodin, které pohřešují své syny, muže, bratry. Armáda to vysvětluje odjezdem na cvičení. Roste ale i počet úmrtí při plnění tzv. vojenských povinností. Okolnosti smrti důstojníci tají.”

Tato vyjádření jsou opět pochybná a jsou rozebrána v souvislosti s články „*„Jsme ve válce? ptá se opatrně ruský tisk*” a „*Na Ukrajině padla stovka ruských vojáků, jejich matky vytáhly do boje*”.

Dále ČT především tvrdila, že „desítky rodin v Pskovsku vojáky od půlky srpna pohřešují“. Jak ČT na tuto informaci přišla, není zřejmé. Žádný zdroj pro svá tvrzení neuvedla s jiná média v souvislosti s Pskovskem psala toliko o dvou čerstvých hrobech, v nichž by prý mohli být pohřbeni vojáci (viz např. článek BBC „*Russian reporters 'attacked at secret soldier burials'*“ či agentury Reuters „*Russian village's graves may tie Kremlin to fighting in Ukraine*“).

Mezi dvěma nedávno údajně pohřbenými vojáky na straně jedné a „desítkami rodin, které vojáky pohřešují“ na straně druhé, je ovšem podstatný rozdíl.

A zazněla i řada dalších tvrzení, která nebyla ničím doložena a jejichž zdroj nebyl uveden.

Následoval rozhovor s M. Karasem, který během několika sekund prezentoval řadu osobních názorů, které mnohdy nebyly doloženy argumenty. Navíc je otázkou, zda takové jednání není v rozporu s čl. 5.14, dle kterého „redaktoři České televize si musí při vystupování ve zpravodajských a aktuálně publicistických pořadech počínat tak, aby divák nemohl rozpoznat, jaký mají na věc, o níž informují, názor.“

A i kdyby se na M. Karase z nějakého důvodu nevztahovaly povinnosti, které jsou kladeny na redaktory, pak by dle čl. 6.1 platilo, že jeho názoru musí oponovat moderátor. Nic takového moderátor ovšem nečinil. ČT tedy porušila své povinnosti.

Od čtrnácté minuty M. Karas dále tvrdil, že se začínají objevovat hlasy „především matek vojáků, kteří buď padli na ukrajinském území a z jejich hrobů byly odstraněny všechny náznaky toho, že jsou to vojáci, kteří mohli působit na Ukrajině; anebo prostě vojáci, kteří jsou teď v ukrajinském držení. A právě hlasy těchto matek mohou probudit jistou část veřejnosti.“

Pokud jde o matky, vycházel M. Karas patrně z tvrzení Unie matek. Mezi organizací, která se jmenuje „Unie matek“, a matkami těch, kteří dle M. Karase padli, je opět podstatný rozdíl. A dále M. Karas uváděl jako objektivní a ověřený fakt tvrzení, že z hrobů těchto údajných vojáků měli být odstraněny všechny relevantní údaje.

Jak však uvedla BBC ve výše zmíněném článku, nejednalo se o ověřený fakt, nýbrž pouze o tvrzení stanice Дождь. A navíc je otázkou, proč by se případně mělo jednat o ty samé, které prý postrádají jejich údajné matky.

M. Karas tedy zaměňoval nezaměnitelné, různé spekulace směšoval dohromady a neověřené tvrzení vydával za objektivní fakt. Takový přístup lze jen obtížně považovat za slučitelný s čl. 5.6, dle kterého „ve zpravodajství a aktuální publicistice Česká televize dbá na přesnost a nestrannost spočívající především ve zjišťování a ověřování skutečností.“

Dále M. Karas řekl, že „všechny sdělovací prostředky tvrdě masírují veřejné mínění a opakují slova Putina, šéfa diplomacie Lavrova či dnes šéfa mise Ruska při OBSE, že přece žádný ruský voják tam není...“

Svá slova o „tvrdé masáži“ tedy M. Karas konkretizoval tvrzením, že média opakují tvrzení určitých politiků (a že jiné informace patrně opomíjejí). Vzhledem k výše uvedenému je tedy otázkou, jak by při zachování stejných měřítek musela být označena činnost ČT, která nejen opakovala tvrzení určitých politiků, ale která dokonce jistá tvrzení vydávala za objektivní a ověřený fakt. Nemluvě o překrucování. Nemluvě o opomíjení jiných postojů. Nemluvě o vyložení nepravdivých tvrzeních.

Následně ČT věnovala zhruba minutu obviněním a tvrzením ze strany představitelů Německa, Litvy a Francie. A následoval rozhovor s M. Jonášem o Německu.

Jeho vystoupení bylo z hlediska povinností ČT podstatně lepší, než tomu bylo v případě M. Karase. I následný rozhovor s americkým zpravodajem byl v porovnání s M. Karasem též poměrně v pořádku.

Pouze zpravodaj tvrdil, že USA „přišly s konkrétním tvrzením a s konkrétními důkazy, které předložily, že skutečně Rusko na území Ukrajiny vstoupilo“. O jaké se má jednat důkazy, ale již neřekl.

Další dvě minuty byly věnovány volbě funkcionářů EU. Především se reportáž věnovala tvrzením, že kandidátka na post vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku je příliš „prokremelská“.

Stejně jako v řadě jiných případů tedy i toto „informování“ bylo založeno na obviněních.

A nakonec ČT zařadila již rozebíranou reportáž, která měla pojednávat o dobrovolnících, kteří se dle ČT „často“ rekrutovali z řad neonacistů.

Pokud tedy celý pořad shrneme. ČT ho zahájila větami, z nichž téměř žádná nebyla pravdivá a které obviňovaly ruskou vládu. Následoval úryvek z Událostí, pro který platí to samé.

Následný rozhovor s L. Blahovou byl sám o sobě snad v pořádku. To ovšem nelze říci o rozboru situace s J. Šedivým, jelikož ten vycházel téměř výlučně z kyjevských tvrzení a ukázal, že práce v čele generálního štábu jej nekvalifikovala do pozice experta na aktuální dění na Ukrajině.

V následujících minutách ČT několikrát zaměňovala nezaměnitelné, vydávala neověřené spekulace za fakt, směšovala rozdílné informace a zpravodaj M. Karas navíc prezentoval řadu svých osobních názorů (namísto toho, aby informoval o postoji země, v níž působí, jak činili zpravodajové z Německa a USA). Poté se ČT věnovala názorům představitelů těch zemí, které obviňovaly ruskou vládu, a hovořila s dalšími zpravodaji.

Ke konci ČT především sugerovala, že by na vysoký post mohla být zvolena „prokremelská“ politička, a v poslední části pořadu se ČT dotkla dobrovolníků, kteří dle ní byli často tvoření neonacisty, přestože nic takového z následné reportáže nevyplývalo.

V celém pořadu tedy mnohokrát zazněla nepravdivá, neověřená, subjektivní či zavádějící tvrzení. Prostor dostala především přímá obvinění vůči Rusku a dále vůči italské političce. Ruští dobrovolníci byli demonizováni.

Většina jednotlivých částí pořadu tedy byla založena na tvrzeních, jejichž společným jmenovatelem bylo přímé či nepřímé obviňování Ruska (skrze názory a jiná tvrzení představitelů Kyjeva, Německa, Francie, Litvy, USA, M. Karase a jiných osob).

Samotný pořad tedy značně překonal parametry, kterými M. Karas vymezil pojem „tvrdá masáž“.

Ve stejný den ČT vydala článek *„Na Ukrajině padla stovka ruských vojáků, jejich matky vytáhly do boje“*.

Titulek mluvil zcela jednoznačně. V článku se však ukázalo, že tvrzení o stovce padlých pochází od zaměstnanců poradního orgánu. Jak již bylo uvedeno výše, dle Reuters měli tvrdit, že se tak stalo při jednom ničivém útoku, což lze ovšem zpochybnit poukazem na skutečnost, že takto ničivý útok by se rychle proslavil, což se nestalo. A ani dodatečně nebyl doložen.

A především ČT vydávala subjektivní a neověřené tvrzení za fakt, čímž porušila své povinnosti.

Ve druhé části titulku ČT tvrdila, že matky (údajných) padlých vojáků „vytáhly do boje“. V článku přitom ČT zmiňovala jen příbuzné těch, kteří byli zajati o dva dny dříve. Ti přitom ani nepadli, ani jich nebyla stovka (ale desetkrát méně).

A i v tomto článku ČT použila překroucený výrok A. Zacharčenko. Pouze překroucení mírně inovovala, když tvrdila, že na údajné dovolené mají být vojáci dokonce „oficiálně“.

Tvrzení ČT, která byla rozebírána v předchozích dvou odstavcích, je tedy třeba považovat za nepravdivá. Nemluvě o vydávání subjektivního tvrzení za fakt.

Např. **28. 8.**, **29. 8.** či **31. 8.** ČT v několika člancích („*Zeman: Rusko by nedělalo ozbrojenou invazi jen s tisícovkou vojáků*“, „*Hlavní figury na šachovnici současné ukrajinské krize*“, „*Podpora Ukrajiny je zrada demokratických hodnot, vyčítá Putin Západu*“) dále šířila dezinformaci, dle které A. Zacharčenko přiznal působení tisícovek ruských vojáků.

29. 8. ČT v prvním odstavci článku „*NATO: Rusové narušují suverenitu Ukrajiny. Podle Lavrova nejsou důkazy*“ tvrdila, že „zástupce Moskvy při organizaci OSN předtím přiznal, že po boku separatistů bojují i Rusové. Jsou to ale podle něj pouze dobrovolníci.“

Není přitom známo, že by Moskva někdy popírala či měla důvod popírat účast dobrovolníků (a ani ČT nic takového v článku nedoložila). Skutečnost tedy nemohla ani „přiznat“.

ČT tedy vytvářela falešný dojem, že Moskva změnila své předchozí stanovisko. Takový dojem je ovšem nepravdivý a ČT tedy jeho vytvářením porušila své povinnosti.

Ve stejný den ČT vydala článek „*Jsme ve válce? ‘ptá se opatrně ruský tisk*“.

Titulek společně s prvním odstavcem („zprávy o tom, že ruští vojáci přímo zasahují v bojích na jihovýchodní Ukrajině, se i přes opakované popírání Kremlu postupně začínají objevovat i v ruských médiích“) sugeroval, že se jedné o stále častější otázku v ruských médiích (takto se ostatně vyjádřil i moderátor v pořadu Horizont, viz dále).

Nic takového však v článku doloženo není. Otázku z titulku si nekladl „ruský tisk“, ale toliko jeden článek, který již o dva dny dříve vyšel v názorové sekci listu *Ведомости* (viz „*От редакции: Воюем ли мы?*“).

A dále v článku se ČT odvolávala na komentář O. Kozyreva na síti Twitter, na zprávu stanice Echo Moskvy (ač ta dle ČT jen citovala „ukrajinská“ a západní média), na deník *Moskovskij Komsomolec*, který měl citovat poradce kyjevského ministra vnitra (který měl Rusko obvinít ze zahájení „totální vojenské invaze“), na bloggera A. Malgina a na komentář „bývalého oligarchy“ M. Chodorkovského na síti Twitter.

ČT též (tradičně) překroutila slova A. Zacharčenko a uvedla, že ho ruská média citovala. Není ovšem známo, že by ruská média Zacharčenkova slova překrucovala tak, jak činila ČT a jiné kanály.

A ničím dalším již ČT své tvrzení z titulku a prvního odstavce nedoložila. Své tvrzení o činnosti „ruského tisku“ tedy ČT založila na:

- a) dva dny starém článku z názorové části listu *Vedomosti*
- b) vyjádření bloggera a dvou osob na Twitteru
- c) zprávě stanice Echo Moskvy a deníku *Moskovskij Komsomolec*, přičemž oba subjekty dle ČT jen citovaly něčí obvinění
- d) skutečnosti, že ruská média odvysílala vyjádření A. Zacharčenko, které ČT soustavně překrucovala

Výše uvedené vskutku nedokládá, že by se ruský tisk stále častěji ptal, zda země není ve válce. Tvrzení ČT je tedy třeba hodnotit jako zcela nedoložené.

Dále ČT ve 4. a 5. odstavci tvrdila, že:

„Mainstreamové ruské noviny se ale věnují jiným zprávám, než je dění na Ukrajině – například tomu, že se Putin zúčastní slavnostního otevření fotbalového stadionu v Moskvě, glosuje ve svém článku BBC. Ukrajinská krize je v ruských novinách zmiňována jen v souvislosti s úterním jednáním v Minsku, kde se Putin sešel s ukrajinským prezidentem Porošenkem.“

Taková formulace je ovšem v rozporu s titulkem, jelikož se ruský tisk nemůže stále více ptát, zda je země ve válce, a zároveň ukrajinskou krizi téměř nezmiňovat. Nelze ani přijmout případný protiargument, že ČT výše v článku mínila jiný než mainstreamový tisk, jelikož

titulek společně s prvním odstavcem hovořil o ruském tisku jako celku (a v něm rozhodující roli zaujímá samozřejmě mainstream).

Dále je tvrzení v rozporu s realitou. Jen anglická mutace stanice RT, kterou ČT v minulých měsících přednostně demonizovala, věnovala během předchozích tří dnů zpravodajské články následujícímu:

- a) vojenským lodím, které měly směřovat do Černého moře („*Two NATO warships heading to Black Sea – report*”),
- b) zajatým ruským vojákům („*Russian soldiers captured in Ukraine say they 'were lost' in Kiev-released video*”),
- c) jednání v Minsku („*Russian and Ukrainian leader meet for face-to-face talks in Belarus - Kremlin*” + „*Putin, Poroshenko shake hands as Minsk forum to discuss Ukrainian peace plan*” + „*Russia can't set ceasefire conditions in Ukraine's internal conflict – Putin*”),
- d) bombardování Doněcku („*Three civilians burnt alive in car as Ukrainian army shells center of Donetsk*”),
- e) zmizelému novináři („*#FreeAndrew on front page: German Junge Welt joins campaign to free Russian journalist*”),
- f) vyjádření ministra Lavrova („*Anti-Russian rhetoric pre-dated Ukraine crisis, Moscow does not want spats - Lavrov*”),
- g) vyjádření tajemníka NATO („*NATO chief eyes more bases in E. Europe to confront Russia*”),
- h) výzvě V. Putina, aby obklíčeným kyjevským jednotkám byl umožněn odchod do bezpečí („*Corridor: Putin calls on Ukraine militia to let out surrounded Kiev troops*”),
- i) vyjádření ruského ministerstva obrany („*Russian Defense Ministry: Online list of army units 'relocated to Ukraine' is a fake*”),
- j) nepokojům v Kyjevě („*'Kiev, rise up!' Protesters demand ouster of Ukrainian president, defense minister*”),
- k) situaci na frontě („*Kiev loses control of Novoazovsk, rebel troops advance in southeast Ukraine*”),
- l) vyjádření ruského velvyslance při OBSE („*'No Russian troops in Ukraine': Moscow's OSCE rep responds to Kiev's claims*”),

- m) vyjádření kyjevského prezidenta („*Ukraine president blames military failure on deserting commanders*”),
- n) vyjádření doněckého premiéra („*Only Russian volunteers fighting with anti-Kiev forces - Donetsk Republic leader*”),
- o) vyjádření ruského vyslance při NATO („*NATO formations on Russian borders will impact Moscow's decision-making – envoy*”),
- p) překročení ruské hranice příslušníky kyjevských ozbrojených sil („*Over 60 Ukrainian troops cross into Russia seeking refuge*”),
- q) vyjádření předsedy OBSE („*OSCE shares Moscow's concerns over Ukraine's nuclear deal with US*”).

Jenom anglická mutace RT se tedy v předchozích třech dnech věnovala podstatně většímu množství témat, než bylo jednání v Minsku (kterému věnovala jen tři z devatenácti článků) či otevření fotbalového stadionu. Tvrzení ČT, že se ruský mainstreamový tisk nevěnuje ukrajinské krizi (vyjma jednání v Minsku), je tedy hodnoceno jako nepravdivé.

A v neposlední řadě ČT pracovala s termínem „ruská invaze”, jako kdyby se jednalo o objektivní fakt (nedávala ho do uvozovek, nepoužila slova typu „údajně” a ani jiným způsobem se od něj nedistancovala).

Své tvrzení přitom ČT nebyla schopna doložit (viz výše).

Ve stejný den ČT vydala článek „*Listujeme v diplomatickém slovníčku: Je to invaze? Není to invaze?*”.

V jeho prvním odstavci uvedla, že „svět řeší, jak nejlépe popsat, co se děje na Ukrajině, a hledá synonyma pro slovo ‚invaze‘ – agrese, vniknutí nebo vpád. Taková hra se slovy může hrát velkou roli. Po ‚vpádu‘ se totiž vojska mohou stáhnout, po ‚invazi‘ většinou přichází okupace.”

Dále v článku se ČT především zabývala významem jednotlivých slov a tím, jakou formulaci kdo zvolil.

Není přitom jasné, proč by se „to, co se děje na Ukrajině”, mělo označovat slovem „invaze” či jeho synonymy. Předchozí den byl všehovšudy ve znamení dlouhé řady obvinění ze strany

Kyjeva a jeho spojenců, přičemž však tato obvinění nebyla ničím průkazným doložena - právě naopak.

A to přesto, že by skutečnou invazi nebylo možné utajit.

K dispozici by tedy musely být lepší důkazy než nekvalitní video jednoho tanku, dvě neaktuální satelitní fotky (doplněné navíc velmi slabou argumentací) či skutečnost, že něco říká několik politiků a spřízněná média.

Pokud jde tedy o vhodnou formulaci, jíž ČT prý hledala, lze doporučit např. spojení „další várka nedoložených obvinění“ nebo „obzvláště velké selhání jistých médií“.

ČT tedy (tradičně) vydávala tvrzení Kyjeva za objektivní a ověřený fakt, čímž porušila své povinnosti.

Obdobného jednání se ČT ve stejný den dopustila též v článku „*Na Radě bezpečnosti to vypadalo jako za studené války*“.

8.2 Opomíjení důležitých informací a nevyváženost obecně

Během srpna se ČT rozsáhle věnovala (prvnímu) ruskému humanitárnímu konvoji. Celkem mu věnovala 19 článků, z nichž 9 obsahovalo již v titulku přímé či nepřímé obvinění.

11. 8. ČT vydala článek „*Kyjev je pro humanitární misi na východě, NATO varuje před ruskou invazí*“.

V jeho prvním odstavci uvedla, že „Západ upozorňuje, že by Rusko mohlo humanitární misi využít jako zástěrku pro intervenci na Ukrajině. Moskva to ovšem jednoznačně popřela.“

Dále citovala A. Rasmussena, který měl říci, že „pravděpodobnost ruského zásahu na Ukrajině je vysoká. Rusové si připravují záminku pro takovou akci pod zástěrkou humanitární operace. Vidíme techniku, která může být pro takovou nelegální akci využita“.

Následovalo kyjevské tvrzení, že „se v bezprostřední blízkosti hranice s Ukrajinou nachází na 45 tisíc ruských vojáků.“ Dále ČT uvedla, že „západní zpravodajské služby dosud uváděly zhruba poloviční počty ruských vojáků. Podle amerických zdrojů jich bylo v červenci na ukrajinských hranicích soustředěno kolem 12 000, od počátku srpna se jejich počet zhruba zdvojnásobil.“

V následujícím odstavci ČT uvedla, že „předseda Evropské komise José Barroso ruského prezidenta Vladimira Putina varoval před vojenskou akcí Moskvy na Ukrajině pod jakoukoli záminkou, včetně humanitární.”

A v sedmém odstavci citovala mluvčího Peskova, dle kterého „tvrzení o jakési vojenské akci jsou absolutně absurdní. Jde výhradně o humanitární pomoc.”

Další odstavce již nebyly věnovány obviněním.

ČT tedy věnovala titulek a pět odstavců obviněním vůči Rusku. V prvním odstavci byla vyjádření více stran. Jeden odstavec (tj. sedmý) byl věnován výhradně výroku mluvčího Peskova.

12. 8. ČT vydala článek „*Co poslali Rusové v kamionech na Ukrajinu? Nikdo neví*”.

V jeho prvním odstavci uvedla, že „pozorovatelé a komentátoři se však pozastavují nad podobou konvoje, načasováním pomoci a pochybují i o úmyslech Rusů.”

A dále v článku uvedla různá obvinění (účelem konvoje je vytvořit kontext pro zásah, konvoj je jen zástěrkou, jak dostat „Rusy” k Doněcku a Luhansku, dle jednoho blogera kolona vyjela z vojenské základny a podobně).

ČT uvedla i několik výroků, které mluvily opačně.

13. 8. ČT věnovala článek výroku A. Jaceňuka, který v souvislosti s konvojem obvinil Rusko z poskytnutí těžké techniky („*Jaceňuk: Nejdřív pošlou tanky, pak vodu. Ruské kamiony do země nepustíme*”).

Ve třetím odstavci bylo též uvedeno vyjádření A. Avakova, který měl konvoj označit za „cynickou provokaci agresora”. Ve čtvrtém bylo uvedeno, že „Západ i Kyjev podezírají Moskvu, že by pod záminkou distribuce pomoci mohla na východ Ukrajiny dopravit zásoby rebelům.”

15. 8. ČT vydala článek „*Kamiony z Ruska kontrolují ukrajinští celníci, některé jsou poloprázdné*”. V jeho prvním odstavci tvrdila, že „k překvapení žurnalistů byla údajně mnohá vozidla téměř prázdná.”

Logicky znějící vysvětlení, že „ve vozidlech musí být dostatek volného místa pro případ, že se některý z tahačů porouchá a bude zapotřebí náklad přeložit“, ČT uvedla teprve v předposledním, tedy sedmém odstavci.

Zatímco tedy obviněním byl věnován titulek a první odstavec, logicky znějící vysvětlení ČT uvedla až na konci článku, jako kdyby vůbec nebylo podstatné.

19. 8. ČT vydala článek „*Rusko využívá pomoc Ukrajincům k propagandě, myslí si humanitární pracovník*“.

Ve skutečnosti nic takového netvrdil, jak vyplývá z celého rozhovoru, který je zaznamenán ve videu pod čtvrtým odstavcem.

Host dostal otázku, zda věří, že konvoj převáží pouze humanitární pomoc. Na což odpověděl, že ano, že by bylo skandální a nepochopitelné, kdyby konvoj maskoval cokoli jiného, a že obrovská mediální pozornost, kterou konvoj vyvolal, je podivná a že by žádná humanitární pomoc neměla být politizovaná, využívána k jakémukoli propagandě nebo k vojenským/politickým cílům.

A i na další moderátorův dotaz, zda humanitární pomoc nemá např. od něčeho odpoutat pozornost, host zopakoval, že je nešťastné, pokud se humanitární pomoc mísí s politikou a vyvolává otázky, zda „není něco za tím“, jelikož se tím podrývá humanitární pomoc jako taková.

A dále uvedl, že z ruské strany se jedná především o „velké gesto, teď ukázat, že ukrajinská strana sama tu krizi nezvládá. Tomu by napovídalo i to, že ukrajinská vláda sama tu humanitární krizi zatím neuznala jako takovou, nepožádala např. mezinárodní společenství o humanitární pomoc. A Rusko se možná snaží vyprofilovat jako humanitární hráč.“

V souvislosti s propagandou tedy host obecně řekl, že by žádná humanitární pomoc neměla být politizována a využívána k jakémukoli propagandě, přičemž z kontextu bylo zřejmé, že se vymezoval proti humbuku kolem konvoje (který ovšem nevyvolala ruská vláda, nýbrž média - včetně ČT). Nakonec uvedl, že je tu možnost, že se Rusko snaží vyprofilovat jako humanitární hráč.

V této věci tedy žádné přímé obvinění vůči ruské vládě vzneseno nebylo. Titulek ovšem tvrdil něco jiného a je tedy nutné považovat ho za nepravdivý.

Pokud jde o skutečně vznesená obvinění, byla řečena v zásadě tři. Jednak vůči Rusku, kdy host uvedl, že „v této chvíli by se zdálo být jednodušší, kdy se člověk dívá na zprávy z východní Ukrajiny, kdyby se Rusko nevěnovalo humanitární pomoci, ale přestalo s vojenským vměšováním na východní Ukrajině a případně s podporou separatistů“. Toto obvinění ČT uvedla již v prvním odstavci (ovšem vynechala, že se host při svém tvrzení odvolával na „zprávy“).

Dále se host vymezil proti přílišné politizaci a medializaci. Tedy vůči určitým subjektům, mezi něž lze, jak ukazuje tato stížnost, zařadit i ČT. Tuto větu ovšem ČT v prvním odstavci překroutila tak, že vypadala jako obvinění vůči Rusku.

Konkrétně tohoto výsledku ČT dosáhla titulkem a vynecháním přívlastku. Zatímco se host vymezil proti jakékoliv propagandě, ČT v „citaci“ slovo „jakékoliv“ vynechala, čímž kvůli titulku (který hovořil výlučně o „ruské propagandě“) vytvářela dojem, že i host mluví pouze o ní.

A nakonec host uvedl, že v oblasti je humanitární krize a že Kyjev tuto situaci odmítá uznat a řádně nejedná. ČT s výrokem pracovala ve druhém odstavci, kdy uvedla, že dle hosta je vyslání konvoje „z ruské strany (...) hlavně gesto, které má ukázat, že ukrajinská strana celou tu krizi nezvládá“.

Což je opět významově posunuté a vzhledem k titulku a prvnímu odstavci by takto použitý výrok mohl vytvářet dojem, že se dle hosta ruská strana snažila vytvořit (falešný) dojem, že Kyjev situaci nezvládá. Že Kyjev řádně nereaguje (a tudíž ani neprojevuje dostatečnou snahu situaci zvládat), ovšem host považoval za fakt.

Host tedy vyslovil tři obvinění - vůči Rusku (za údajné vojenské vměšování, o němž mluvil na základě „zpráv“), vůči médiím a jiným subjektům (za medializaci a politizaci) a vůči Kyjevu (za nedostatečnou reakci na humanitární krizi).

ČT ovšem výroky hosta překroutila tak, že se zdálo, že všechna jeho obvinění směřovala proti Rusku a že humanitární konvoj prioritně považoval za nástroj propagandy. To přitom netvrdil a vyslání konvoje naopak schvaloval (respektive jeho odmítnutí považoval za nemyslitelné).

Nepravdivým titulkem a překroucením výroků hosta tedy ČT porušila své povinnosti.

O dva dny později ČT vydala článek „*Část konvoje došla k hranicím, armáda prý drží ruské transportéry*“, v němž spojila konvoj s kyjevským obviněním v jiné věci.

22. 8. ČT vydala článek „*Ruské kamiony jsou na Ukrajině, podle Kyjeva jde o invazi*“. Hlouběji v článku ČT citovala hlavu SBU V. Nalyvajčenka, který měl říci následující:

„Je to přímá invaze s cynickým využitím Červeného kříže. Toto jsou vojenská auta. Řidiči mají falešné dokumenty. Byli vytrénovaní na účast v konvoji, na řízení vojenských vozidel, tanků i jako součást dělostřelectva.“

Dále citovala A. Jaceňuka, který měl kritizovat „skutečnost, že některé z vozů jsou téměř prázdné, a připomněl, že v jednom z kontrolovaných aut, která mohou vézt až 25 tun nákladu, je pouze osm set kilogramů čaje. Kamiony prý také vezou 800 tun obyčejné vody. Vyslovil obavy, že by Rusko mohlo na své vozy samo zaútočit a obvinít z tohoto činu Ukrajinu.“

A dále citovala jeho slova, v nichž humanitární konvoj přirovnal k mongolským tažením („Když existovala ještě Zlatá horda, vtrhávali Mongolové a Tataři na Rus na koních. A teď k nám Rusové vtrhli na kamazech“).

ČT v této věci nepřipomněla vysvětlení, že některé kamiony nejsou plně naložené, jelikož do nich měl být přeložen náklad, kdyby se nějaký kamion porouchal. Ani neupozornila na skutečnost, že A. Jaceňuk zaměňoval nosnost (jak těžký náklad vůz uveze) s objemem (kolik se do něj fyzicky vejde). A čaj je dosti lehký, tudíž nelze očekávat, že by i v případě naplnění celého vozu vážil 25 tun.

Dále v článku ČT např. uvedla, že „Kyjev varovalo i před možnými provokacemi: konvoj totiž jede po silnici, kterou rebelové ostřelují z minometů.“

Žádný postoj ve prospěch konvoje v článku uveden nebyl.

23. 8. ČT vydala dva články, v jejichž titulku bylo uvedeno obvinění vůči konvoji.

V prvním větě prvního z nich („*Ruský konvoj na Ukrajině. Humanitární pomoc, provokace, či zástěrka?*“) ČT psala o „takzvaném humanitárním konvoji“. V prvním odstavci dále uvedla údajné výroky A. Merkelové a L. Zaorálka, kteří měli konvoj prohlásit za „další provokaci Moskvy“, za „porušení ukrajinské svrchovanosti“ či za „opětovné porušení mezinárodního práva ze strany Moskvy“.

Tvrzením a obviněním ze strany L. Zaorálka byl věnován i druhý, třetí a čtvrtý odstavec. Pátý a šestý odstavec byl věnován výroky V. Balaše, který měl také říci, že „Rusové vstoupili na území jiného svrchovaného státu, a to bez toho, že by měli souhlas územního suveréna“.

Následující odstavec ČT věnovala vyjádření M. Karase, kterému v daném odstavci nebylo připsáno žádné přímé obvinění. Leč ČT věnovala prostor „hojně citované domněnce“, že si „od konvoje ruští představitelé slibují, že by mohl vyprovokovat přehnanou ukrajinskou reakci.“ V následujícím odstavci ČT uvedla, že T. Vlach měl říci, že se Kyjev „bojí, že by případný incident s konvojem mohl Rusku posloužit jako záminka k zásahu.“

Až v devátém a desátém odstavci dala ČT prostor protiargumentům. citovala v nich již zmíněného T. Vlacha („Rusko nemá v současné době potřebu pašovat zbraně v nějakém humanitárním konvoji. Protože Ukrajina zdaleka nekontroluje celou stokilometrovou hranici, tak není problém ji překročit a dopravit na ukrajinské území prakticky cokoliv.“) a J. Schneidera („Všichni uznávají, že lidé tam jsou v kritické humanitární situaci, a přesto se tu hrají takové hry. Neházel bych toto na Moskvu. Celou situaci způsobila ukrajinská vláda, která válčí se svým vlastním obyvatelstvem.“).

V jedenáctém odstavci se ČT vrátila k původní linii, když citovala E. Lucase, dle kterého je prý konvoj ruskou snahou o odvedení pozornosti od „Ruskem sponzorovaného povstání“. Dále měl říci, že „Rusko tady prohrává, neboť ukrajinská armáda dobývá celkem úspěšně zpět svá území. Pan Putin si je vědom toho, že proti tomu musí něco udělat, a tenhle konvoj je způsobem, jak něco takového zajistit“.

Patrně tedy vycházel z kyjevských tvrzení o situaci na frontě, o nichž ovšem mohl a měl vědět, že nejsou věrohodná (viz výše i dále).

ČT mu věnovala i následující odstavec (především měl říci, že „vojenská rétorika Ruska je den ode dne silnější“). V předposledním odstavci pak ČT tvrdila, že „o nárůstu militaristického entuziasmu v největší zemi světa svědčí i čerstvé prohlášení jednoho z ruských generálů“ (který údajně oznámil vytvoření zvláštní mírové jednotky o síle 5.000 mužů).

A v posledním odstavci ČT uvedla citaci zpravodaje M. Karase, která začínala větou „Vladimír Putin je doslova hnán Rusy k vítězství a obsazování dalších území.“

Dle titulku byl tedy článek zaměřen na postoje ke konvoji. Samotný titulek obsahoval dva negativní úhly pohledu („provokace“, „zástěrka“) a jeden pozitivní („pomoc“). Z celkových čtrnácti odstavců jich 12 bylo věnováno výroky, které konvoj označily za „provokaci“, za „porušení svrchovanosti“, za „snahu o odvedení pozornosti“ či těm, které mluvily o „ruském militarismu/vojenském vměšování“.

Těchto dvanáct odstavců ČT „vyvážila“ dvěma odstavci, v nichž uvedla výroky, dle kterých kyjevská vláda „válčí se svým obyvatelstvem“ a „cynicky zdržovala konvoj“ a dle kterých Rusko „nemá zapotřebí pašovat zbraně v humanitárním konvoji“.

Jedné straně tedy bylo poskytnuto šestkrát více prostoru. S principem vyváženosti, který je ČT povinna ctít, tedy článek neměl nic společného.

Nemluvě o skutečnosti, že nezazněl fakt, že Kyjev nikdy nebyl Ukrajinou (a že se naopak představitelé Kyjeva dostali k moci svržením poslední vlády, kterou lze považovat za vládu celé Ukrajiny, viz předchozí kapitoly). Tudíž si nemohl přisvojovat území, která nikdy neměl reálně pod kontrolou, a konvoj tedy vjezdem na území Luhansku nemohl porušit údajnou svrchovanost Ukrajiny.

Ve druhém článku ČT věnovala titulky kyjevskému obvinění („*Ruské kamiony opustily Ukrajinu, odvezly prý zařízení ze zbrojovek*“). První odstavec byl věnován stejnému kyjevskému obvinění jako titulky a dále v něm byly uvedeno, že „pohyb konvoje po ukrajinském území bez povolení Kyjeva a doprovodu Červeného kříže ostře kritizovaly velmoci i OSN.“

Další dva odstavce byly věnovány vyjádření ruských úřadů.

Ve čtvrtém odstavci se ČT vrátila k obvinění z titulku a prvního odstavce, když uvedla, že dle kyjevského mluvčího Lysenka má Kyjev k dispozici informaci, že v některých nákladních vozech mělo být odvezeno zařízení z podniků vyrábějících vojenskou techniku. Další obvinění ČT uvedla i v následujícím odstavci.

Nikde v článku ovšem není nijak doloženo tvrzení z prvního odstavce, dle kterého pohyb konvoje ostře kritizovala OSN. Pouze na konci článku je vloženo video z pořadu „*Zprávy ve 12*“, v němž vystoupil britský velvyslanec při OSN. Toho ovšem nelze považovat za zástupce celé OSN.

V prohlášení generálního tajemníka OSN z předchozího dne („*Statement attributable to the Spokesman for the Secretary-General on Ukraine*“) je pak uvedeno, že tajemník „s hlubokým znepokojením“ sleduje zprávy o překročení hranice konvojem, že se humanitární situace rychle zhoršuje a že jednostranné akce prohlubují již tak nebezpečnou situaci. Také vyzval všechny strany ke spolupráci.

Takové prohlášení nelze považovat za ostrou kritiku. Tvrzení z prvního odstavce je tedy považováno za zcela nedoložené a patrně i nepravdivé.

ČT dále nevěnovala žádný článek hlášení pozorovatelské mise OBSE na hraničním přechodu, kterým se dle ní vrátilo všech 227 kamionů. Při návratu měly otevřený nákladový prostor, leč žádné údajně odvezené zařízení zbrojovek pozorovatelé nezaznamenali, respektive se o něm nezmínili (viz *„Spot report by the OSCE Observer Mission at the Russian Checkpoints Gukovo and Donetsk, 23 August 2014: Russian convoy returned from Ukraine and crossed into the Russian Federation at the Donetsk Border Crossing Point”*).

Pokud tedy má být výše uvedené shrnuto. Všech devět článků, které v titulku obsahovaly obvinění, bylo namířeno proti konvoji.

Titulky zbývajících deseti článků lze v pěti případech považovat za neutrální (*„Konvoj pryč změnil směr: počítá s přejezdem hranice u Luhanska”*, *„Z jednoho konvoje budou dva - ruský a ukrajinský”*, *„Ruský konvoj dorazil k hranicím. Novináři si směli prohlédnout náklad”*, *„Dílčí dohoda Moskvy a Kyjeva: Červený kříž prověří ruský konvoj”*, *„Do Luhansku dojezdy všechny vozy z ruského konvoje”*).

Čtyři lze považovat za spíše pozitivní kvůli použití slova „pomoc” a „humanitární” (*„Ukrajina nevpustí humanitární konvoj s ruským doprovodem”*, *„Ukrajina přijala ruskou pomoc, k hranicím už dorazilo 16 kamionů”*, *„PODÍVEJTE SE: Ruský konvoj s humanitární pomocí na sociálních sítích”*, *„Část ruských kamionů s humanitární pomocí míří na východ Ukrajiny”*) a jeden za spíše negativní kvůli užití výrazu „Putinův konvoj” (*„Kyjev schválil sankce vůči Rusku. Místní ale více oceňují Putinův konvoj”*).

Z celkem devatenácti článků tedy těsná většina (10) v titulku obsahovala negativní konotaci (nemluvě o jejich obsahu), pět bylo neutrálních a čtyři obsahovaly spíše pozitivní konotace.

Jak je zřejmé z rozboru obviňujících článků, ČT věnovala rozsáhlý prostor kyjevským obviněním. Činila tak, přestože po předchozích zkušenostech bylo zřejmé, že Kyjev je mimořádně nedůvěryhodným zdrojem (viz předchozí kapitoly). Navíc i v tomto případě se Kyjev a jeho spojenci usvědčovali z nedůvěryhodnosti.

Jak je uvedeno výše, Kyjev a jeho spojenci postupně tvrdili, že konvoj:

- je možnou zástěrkou (např. jak dostat „Rusy” k Doněcku a Luhansku)
- slouží k přepravě zásob těm, které ČT označovala za „rebely”

- je „poloprázdný“
- je dle humanitárního pracovníka nástrojem ruské propagandy (přestože to tento host netvrdil)
- slouží k transportu vojensky vycvičených osob převlečených za řidiče
- může být cílem ruského vojenského útoku, z něhož bude obviněn Kyjev
- může být cílem luhanského vojenského útoku v rámci „provokace“
- může představovat snahu ruské vlády o vyprovokování „incidentu“ či „přehnané reakce“ ze strany Kyjeva, což by bylo využito jako záminka k vojenskému zásahu
- má odvést pozornost od „Ruskem sponzorovaného povstání“
- posloužil k odvezení zařízení zbrojovek

Dle těchto obvinění tedy konvoj sloužil v první fázi k propagandě a odvedení pozornosti. Kamiony měly dále dovézt zásoby „rebelům“, leč zároveň měly být poloprázdné. Vozy prý řídily vojensky vycvičené osoby převlečené za řidiče, leč zároveň měly být po cestě přepadeny ruskými vojáky nebo luhanskými jednotkami nebo kyjevskými jednotkami, což by posloužilo jako záminka k vyslání ruských vojáků. A nakonec tyto kamiony, vůči nimž byl údajně plánován útok, měly ve skutečnosti realizovat plán na odvezení zařízení zbrojovek.

ČT tedy věnovala prostor snad každému obvinění, které bylo možné vymyslet. Činila tak, přestože bylo zřejmé, že obvinění běžně pocházela z nedůvěryhodných zdrojů, přestože nebyla ničím průkazným doložena a přestože si navzájem protiřečila.

Jejich informační hodnota tedy byla zcela mizivá. Jedinou přínosnou informací by snad bylo toliko konstatování, že proti konvoji bylo z nějakého důvodu vzneseno takové množství pochybných obvinění.

Dále platí, že těmto obviněním byl věnován rozsáhlý prostor, zatímco pozdějším konvojům se ČT věnovala již jen minimálně (přičemž např. v polovině dubna následujícího roku agentura Interfax-Ukrajina psala o vyslání již dvacátého čtvrtého konvoje, viz „*Kyiv receives note from Moscow on sending another humanitarian convoy to Donbas*“).

V neposlední řadě je třeba připomenout, že ČT na jedné straně demonizovala humanitární konvoj, zatímco ignorovala či bagatelizovala jiné události, v souvislosti s nimiž by spíše bylo možné očekávat obviňování a odsuzování.

V souvislosti s humanitárním konvojem, který směřoval především do Luhansku, ČT také tvrdila, že se Luhansk nachází v obležení („Konvoj prý změnil směr: počítá s přejezdem hranice u Luhanska” + „Část ruských kamionů s humanitární pomocí míří na východ Ukrajiny” + „Ruské kamiony jsou na Ukrajině, podle Kyjeva jde o invazi” + „Do Luhansku dojely všechny vozy z ruského konvoje” + „Ruské kamiony opustily Ukrajinu, odvezly prý zařízení ze zbrojovek”).

Podobně tomu bylo v televizním zpravodajství. 22. 8. ČT v pořadu Zprávy v 16 tvrdila, že Luhansk je již 20 dní v obležení a že silnice, po které jedou kamiony, je „regulérní válečnou zónou”.

ČT též tvrdila, že „podle Kyjeva je navíc samotné předání humanitární pomoci nemožné, Luhansk je v plném obklíčení vládních jednotek. Už samotný vjezd do centra, ve kterém se navíc tvrdě bojuje, je tak téměř nemyslitelný. Málokdo si teď umí představit, že konvoj v doprovodu separatistů v klidu projede přes ukrajinskou blokádu”.

V kontrastu s tím moderátor ve studiu řekl, že první část konvoje dle agentury Interfax přijela do Luhansku. Dále ČT dala prostor T. Vlachovi (jež se měl nacházet v Kyjevě), který informaci o příjezdu konvoji nemohl potvrdit, jelikož „Luhansk je v obklíčení”.

A mimo tvrzení o obklíčení též zazněla jiná pochybná tvrzení (např. ČT tvrdila, že konvoj projíždí „za přísného dohledu separatistů” a podobně, aniž by své tvrzení jakkoliv doložila). Nemluvě o dalších pochybných praktikách (nálepkování, založení zprávy na kyjevských obviněních a tvrzeních, atd.).

Ve stejný den ČT v prvních minutách Událostí tvrdila, že „část konvoje” již vjela do Luhansku a že se vyhnula „místům kontrolovaným ukrajinskou armádou”, jelikož prý jela „vedlejšími silnicemi”.

Krátce na to ovšem ČT ukázala kyjevskou mapu, dle níž byl Luhansk obklíčen. Luhansk také označila za „obléhané město”. Následující den ČT v pořadu Zprávy ve 12 opět tvrdila, že Luhansk je „obležen”.

zdroj: Česká televize (Události, 22. 8.), upraveno

ČT tedy na jednu stranu vydávala za fakt kyjevské tvrzení, že Luhansk je obklíčen, leč na druhou stranu tvrdila, že konvoj do Luhansku projel oblastmi, které Kyjev nemá pod kontrolou. Obležít/obklíčení/blokáda se přitom vyznačují právě tím, že obléhající kontroluje všechny přístupové cesty.

ČT si tedy protiřečila.

Neuškodí též poznamenat, že ČT v tomto případě uvedla zdroj mapy (což rozhodně nebylo samozřejmostí, viz výše), leč z jejího jednání bylo zřejmé, že zdroj byl uveden pouze pro forma, jelikož s kyjevskou mapou ČT pracovala jako s faktem (a to i za cenu protiřečení si).

Vzhledem k ostatním případům, kdy ČT s kyjevskou mapou pracovala jako s ověřeným faktem, ovšem takové jednání nelze považovat za překvapivé. Je pouze otázkou, zda se jednalo o projev nekompetentnosti, lhostejnosti či záměrného uvádění v omyl.

S tím úzce souvisí skutečnost, že reálné dění (opět) prokázalo nedůvěryhodnost Kyjeva. Ten jednak tvrdil, že Luhansk je zcela obklíčen, jednak dle něj ruské kamióny odvezly „zařízení z

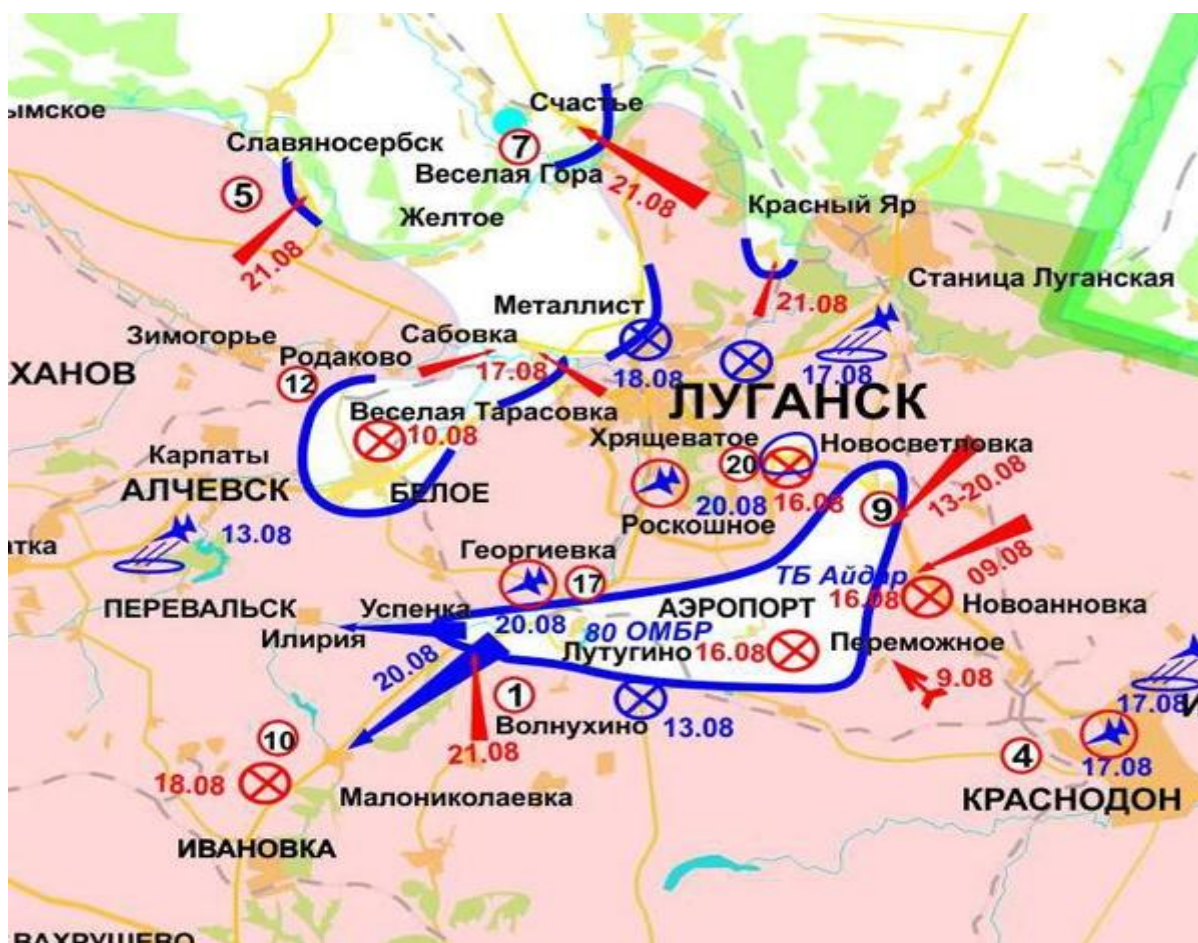
luhanského závodu, kde se vyrábějí náboje pro střelné zbraně” („*Ruské kamiony opustily Ukrajinu, odvezly prý zařízení ze zbrojovek*”).

Kdyby přitom obojí platilo, pak by Kyjev mohl tyto kamiony zastavit a prokázat své tvrzení. Přesto nic takového neučinil.

Naopak je faktem, že kamiony bez viditelných problémů přijely do Luhansku (a zpět) a že pozorovatelé OBSE v žádném ze dvou set dvaceti sedmi kamionů nezaregistrovali nic podezřelého (viz výše).

Nemluvě o mimořádné nedůvěryhodnosti Kyjeva, o které v této době již nemohlo být sporu (viz předchozí i následující části). S pravděpodobnostní hraničící s jistotou lze tedy konstatovat, že obě uvedená kyjevská tvrzení byla nepravdivá.

Též není překvapivé, že ČT, ač je povinna poskytovat všestranné zpravodajství, ignorovala mapy, které ukazovaly údajnou situaci na frontě dle druhé strany. Mapa z předchozího dne ukazovala následující:

zdroj: kot-ivanov.livejournal.com, upraveno

Tedy především dvě skutečnosti. Dle mapy se jednak u Luhansku v obklíčení nacházely jednotky Kyjeva a nikoliv Luhansku, jak tvrdila ČT. A také se dle mapy kamiony mohly vyhnout kyjevským pozicím, pokud by část cesty jely po vedlejších a polních cestách.

A přesně to také kamiony učinily, jak ukazuje např. následující fotka, již ve svém článku použil např. list Japan Times („*U.S. says Russia must pull convoy from Ukraine or face more sanctions*”), a jak ostatně tvrdila i ČT (viz výše):

zdroj: Japan Times

ČT si tedy protiřečila. Dále tvrzení Kyjeva o situaci na frontě vydávala za ověřený fakt, přestože se znovu a znovu prokazovala jeho mimořádná nedůvěryhodnost. Informacím druhé strany ČT naopak nevěnovala žádnou pozornost (a to přesto, že se její tvrzení zdála být přesnějšími).

ČT tedy uvedenými způsoby porušila své povinnosti.

12. 8. Agentura Unian vydala článek „*Данніе расследования катастрофы ‚Боинга‘ будут оглашены при согласии сторони - ГПУ*”.

S odvoláním na kyjevskou generální prokuraturu v něm uvedla, že mezi Belgií, Nizozemím, Austrálií a Kyjevem byla uzavřena dohoda, dle které mohly být výsledky vyšetřování příčin zřícení letu MH17 zveřejněny jen se souhlasem všech smluvních stran.

Je tedy zřejmé, že pokud byla informace pravdivá, znamenalo to, že Kyjev jakožto jeden z hlavních podezřelých mohl zablokovat zveřejnění informací, které nehovořily v jeho prospěch (nebo alespoň mohl zajistit, aby tyto informace nebyly příliš zdůrazňovány).

Přesto ČT zprávě nevěnovala žádný článek.

14. 8. ČT vydala článek „*Ruské obrněné transportéry prý překročily ukrajinské hranice*”.

V něm s odvoláním na britský deník Telegraph tvrdila, že podle svědectví novinářů překročilo několik ruských vojenských vozidel hranici. ČT již neuvedla, že ze zmíněného deníku byl pouze jeden novinář, zatímco druhý byl z Guardianu.

ČT jejich tvrzení a navazujícím událostem věnovala i další články („*Armáda chce ,osvobodit‘ Doněck, hlášeny přejezdy transportérů*” + „*Ukrajina prý zničila většinu bojových vozidel z Ruska*”), aniž by ho podrobila kritickému zkoumání. V některých případech si ČT nedržela ani základní odstup.

Proti tvrzení britských novinářů totiž lze uvést řadu protiargumentů.

Jednak ty, které ve svých člancích („*Aid convoy stops short of border as Russian military vehicles enter Ukraine*” + „*Russian armoured vehicles and military trucks cross border into Ukraine*”) sami uvedli - tedy skutečnost, že se dle nich zmíněné transportéry neskrývaly, byly označeny jako vozy ruské armády a měly zapnutá světla.

Dále ČT s odkazem na Telegraph tvrdila, že „konvoj měl projet skrz hraniční přechod, který je pod správou povstalců.” Dle obou listů mělo k události dojít u (ruského) Doněcku. Tamní hraniční přechod byl ovšem nejen v rukou Luhansku, ale také pod dozorem pozorovatelské mise OBSE (což již ČT neuvedla).

A není známo, že by tato mise zpozorovala něco neobvyklého. Ve svém týdenním hlášení pozorovatelé o několik dní později toliko uvedli, že v blízkosti hraničního přechodu několikrát prolétly ruské vojenské helikoptéry (aniž by narušily hranici) a že během nocí byly pětkrát slyšet vrtule.

Také bylo zpozorováno několik skupin převážně mladých lidí ve vojenském oblečení, kteří přecházeli hranici oběma směry. Dále bylo zaznamenáno několik převozů zraněných osob. Též mělo dojít k setkání kyjevských celníků a členů pohraniční stráže s jejich ruskými protějšky.

Ovšem o žádném překročení hranice ze strany ruské armády se pozorovatelé nezmiňují. Viz „*Weekly update from the OSCE Observer Mission at the Russian Checkpoints Gukovo and Donetsk, for the period 13–19 August 2014*”.

Zatímco tvrzení britských novinářů a navazujícím událostem ČT věnovala několik článků, protichůdnému hlášení pozorovatelů OBSE ČT žádný článek nevěnovala.

Mimo skutečnost, že pozorovatelé žádné překročení hranice nehlásili, je relevantní také argument, že by z hlediska ruské armády bylo poněkud riskantní překračovat potají hranici právě u jednoho ze dvou hraničních přechodů, které se nacházely pod dozorem OBSE.

Oblast je navíc z obou stran hranice poměrně hustě osídlena a hrozilo tedy značné riziko, že by případný přechod byl zaznamenán a zdokumentován místním obyvatelstvem. Není ovšem známo, že by hlásilo něco neobvyklého.

Telegraph dále tvrdil, že „značné množství vozidel” projelo jakýmsi blíže nespecifikovaným kontrolním bodem (stráženým ozbrojenci). Guardian k tomuž tvrdil, že se vozidla vydala polní cestou a projela jakousi dírou v ostnatém drátu, který dle autora značil hranici.

O den později pak Guardian v novém článku („*Ukraine president claims Russian vehicles that crossed border have been destroyed*”) tvrdil, že vozidla projela v blízkosti vesnice Severnyj „oplocenou oblastí” stráženou blíže nespecifikovanými ozbrojenci, přičemž prý „nebylo možné potvrdit cíl nebo osud konvoje či pozorovat, jak dlouho zůstal na druhé straně hranice.”

Dále je v článku uvedeno, že ostnatý drát, který měl značit hranici, obepínal vnější předměstí (outer suburbs) Doněcku. Prý ovšem nebylo možné na místě příliš dlouho prodlévat, jelikož se mělo jednat o uzavřené pásmo. Také bylo uvedeno, že dle ruské strany byla zmíněná vozidla součástí jednotky pohraniční stráže, která prý hranici zcela jistě nepřekročila.

S britskými výroky je ovšem několik problémů. Jednak hranice mezi Ruskem a Luhanskou oblastí ve směru k vesnici Severnyj nebyla - alespoň za běžných okolností - značena ostnatým

drátem. Respektive nebyla značena téměř vůbec. Viz následující snímek (z června 2013) hranice mezi obcemi Doněck a Severnyj:

zdroj: Google Maps

A je otázkou, zda se na této situaci v mezidobí něco změnilo. Dle pozdějších informací lze ovšem soudit, že v dané době ještě nikoliv. Jak totiž uvedly např. Novinky, plot měl být v této oblasti postaven teprve na začátku září, zatímco do té doby tam prý žádné zábrany nebyly (viz „*Rusko prý staví na hranici s ukrajinskými separatisty plot*”).

Dále Guardian ve druhém článku uvedl, že ostnatý drát, který dle něj značil hranici, obepínal vnější předměstí Doněcku. To se však ve směru na Severnyj může vzdušnou čarou nacházet 200 i 2.000 metrů daleko od hranic. Ostnatý drát obepínající předměstí tedy vskutku nemusí značit hranici.

Alternativně by mohl značit např. bezpečnostní pásmo vytvořené mezi městem a hranicí kvůli hlášené střelbě přes hranice. Takové bezpečnostní pásmo by ostatně odpovídalo tvrzení Guardianu o uzavřeném pásmu.

Britští novináři bohužel nedoprovodili svá tvrzení ani žádnou fotkou či videem. Tím méně fotkou či videem, z nichž by se dala určit oblast, v níž se nacházeli a v níž dle nich mělo dojít k průniku skrze „díru v ostnatém drátu”.

Dva britští novináři tedy tvrdili, že několik vozů ruské armády překročilo linii, kterou oni považovali za hranici. Proti jejich tvrzení lze namítnout následující skutečnosti:

- a) vozidla se dle nich nesnažila skrývat či tajit svou příslušnost k ruské armádě

- b) hranice v dané oblasti dříve nebyla téměř vůbec značena (zatímco dle pozdějších zpráv zde byl plot postaven teprve několik týdnů po události)
- c) doněcké předměstí, které mělo být obepínáno ostnatým drátem, se nenachází přímo na hranici
- d) monitorovací mise OBSE žádné překročení hranice nezaznamenala
- e) překročení hranice právě v jedné ze dvou oblastí, v níž se pohybovali pozorovatelé OBSE, by bylo příliš riskantní
- f) překročení hranice v poměrně hustě osídlené oblasti by (opět) bylo příliš riskantní

I přes výše uvedené skutečnosti ČT věnovala tvrzení britských novinářů dva články a další článek věnovala zcela nedoloženému výroku Kyjeva, který tvrdil, že zničil ruskou vojenskou kolonu.

Naopak není známo, že by se ČT jejich tvrzení pokusila jakkoliv ověřit, přestože k dispozici byla řada protiargumentů. Též není známo, že by ČT na místo poslala svého pracovníka, aby zjistil, zda a jak je hranice aktuálně značena.

Namísto snahy o zjišťování a ověřování skutečnosti tedy ČT pouze převzala tvrzení dvou britských novinářů, od nichž si v některých případech ani nedržela řádný odstup. ČT tedy jednala v rozporu s povinnostmi, které na ni klade zákon a Kodex.

17. 8. ČT vydala článek „*Vůdce Pravého sektoru hrozí ozbrojeným pochodem na Kyjev*“. Tuto organizaci tedy ČT po dlouhé době výrazněji zmínila. V článku ČT uvedla následující:

- organizace se dostala do konfliktu s kyjevským ministrem Avakovem
 - ten oddíly Pravého sektoru, které bojovaly proti „povstalcům“, označil za „nelegální bandy, které bojují bez pravidel a mimo zákon“
- „aktivisté“ Pravého sektoru „sehráli značnou roli při pádu proruského prezidenta Viktora Janukovyče“
- „po vypuknutí proruského povstání“ byly nasazeny ozbrojené oddíly Pravého sektoru
- „proruští radikálové“ Právý sektor označují za „nacistické hordy“
- „pro Moskvu je spojenectví Pravého sektoru s ukrajinskou vládou důkazem o krajně pravicové orientaci kyjevských politiků“

ČT tedy uvedla dlouhodobě bagatelizovanou informaci, že Pravý sektor měl vlastní ozbrojené oddíly, které bojovaly na frontě. Připomeňme, že ČT tuto skutečnost nejen dlouhodobě opomíjela, ale že o kyjevských ozbrojených silách také zpravidla referovala jako o „ukrajinské armádě“, čímž vytvářela falešnou představu o jejich skutečné podobě (viz předchozí části).

Dále prý Moskva měla tvrdit, že Pravý sektor dokazuje krajně pravicovou orientaci kyjevských politiků. Toto své tvrzení ČT nijak nedoložila, ač se rozhodně nejedná o všeobecně přijímaný fakt.

Právě naopak. V červencové části stížnosti byl zmíněn projev V. Putina, jenž v této souvislosti řekl, že k destabilizaci, státním převratům a podobně jsou nyní využíváni radikálové, nacionalisté, neofašisté či fundamentalisté.

Leč netvrdil, že by se tyto skupiny zároveň staly dominantní politickou silou po převratu. Neofašisté a spol. byli zmíněni toliko jako nástroj, pomocí kterého mají být svrhávány nepohodlné vlády.

Jeho vyjádření je tedy v zásadě v souladu s tvrzením ČT, dle které Pravý sektor sehrál významnou roli při svržení V. Janukovyče (připomeňme též, že tuto skutečnost ČT v danou dobu důsledně bagatelizovala, viz především únorová část).

Rozebírané tvrzení je tedy považováno za zcela nedoložené a pravděpodobně i nepravdivé.

Dále ČT svými formulacemi vytvářela dojem, že o krajní pravici v souvislosti s některými kyjevskými ozbrojenými skupinami hovořil jen Doněck, Luhansk a Moskva, ale už nikdo jiný. Za ultrapravici (a podobně) přitom Pravý sektor v lednu stejného roku označila i sama ČT („*Trpělivost u konce - ulice Kyjeva převzala radikální pravice. O koho jde?*“).

Nebo lze zmínit, že několik dní před vydáním rozebíraného článku vyšla v listu Daily Telegraph reportáž, dle které Kyjev užíval polovojeenské síly, z nichž část nijak neskrývala svou neonacistickou orientaci („*Ukraine crisis: the neo-Nazi brigade fighting pro-Russian separatists*“).

Konkrétně se reportáž týká batalionu Azov, jehož příslušníci užívali znak, který je nápadně podobný znaku divize SS Das Reich (viz únorová část stížnosti). Příslušníci dle reportáže byli otevřeně antisemitští a prosazovali dominanci bílé rasy. Jejich výzbroj mělo zajistit ministerstvo vnitra a soukromí dárci.

V čele batalionu stál jistý A. Biljeckij, který stál zároveň v čele Sociálně-národního shromáždění (viz únorová část). V jednom ze svých komentářů měl A. Biljeckij napsat, že historickým posláním národa je vést bílé rasy celého světa v konečné výpravě za vítězstvím (proti „podlidem”).

A tak dále. Součástí batalionu prý byli i zahraniční dobrovolníci z Irska, Itálie, Řecka a Skandinávie.

Případně 30. 8. vyšel ve Foreign Policy článek „*Preparing for War With Ukraine's Fascist Defenders of Freedom*”.

Stejně jako předchozí reportáž se i tato zaměřila na batalion Azov a skutečnost, že ten otevřeně používal symboly spojené s Třetí říší a neonacistickými skupinami. Dále bylo uvedeno, že mnohé kyjevské bataliony jsou tvořeny nacionalistickými skupinami, které se o několik měsíců dříve účastnily bojů s policií v Kyjevě.

Zástupcem velitele byl jistý O. Odnorozhenko, dle kterého politická platforma batalionu usiluje o vládní systém, který vytvořili tzv. ukrajinští nacionalisté ve třicátých a čtyřicátých letech. Tedy ti, jak článek připomíná, kteří během druhé světové války zavraždili tisíce Židů a Poláků.

Podobně o batalionu o několik dní později referoval i deník Guardian („*Azov fighters are Ukraine's greatest weapon and may be its greatest threat*”).

Pokud připomeneme i jiné reportáže (viz ostatní části), platí, že o vyzbrojení tzv. krajní pravice a její angažovanosti na straně Kyjeva rozhodně nehovořilo jen Rusko, Doněck a Luhansk (a případně „malá skupina těch, kteří mluví jako Rusko”), leč mnohem širší množství subjektů.

ČT však všechny ostatní subjekty dlouhodobě opomíjela a vytvářela tak nepravdivý obraz skutečnosti. Tím - stejně jako dlouhodobou bagatelizací činnosti těchto organizací - ČT porušila své povinnosti.

Nemluvě o tradičním nálepkování, kdy ČT používala lehce zpochybnitelné nálepky „proruský”, „radikálové” či „povstání” (viz předchozí kapitoly).

ČT také z nějakého důvodu neinformovala o následujících událostech, kdy Pravý sektor pochod odvolal, jelikož jeho požadavky měly být částečně splněny (jak uvedl např. Euromaidan Press v článku „*Right Sector will not march on Kyiv, withdraws ultimatum*”).

Z jakého obhajitelného důvodu ČT nepovažovala za nutné řádně informovat, jak konflikt mezi Pravým sektorem a kyjevským ministrem dopadl, není zřejmé.

Ve stejný den např. agentura Interfax uvedla, že Kanada vyslala již třetí letadlo, které mělo Kyjevu dovézt vojenské vybavení (viz „*Канада отправила Украине третий самолет с военной амуницией*”).

30. 8. agentura Interfax-Ukrajina s odvoláním na kyjevského prezidenta uvedla, že několik zemí EU je připraveno poskytnout Kyjevu vojenskou výstroj (viz „*Некоторые страны ЕС готовы оказать военно-техническую помощь Украине в виде предоставления нелетального оружия – Порошенко*”).

ČT nepovažovala za potřebné o těchto událostech řádně informovat.

Nezájem o materiální podporu kyjevských sil ze strany Kanady či zemí EU stojí tedy ve zřejmém kontrastu se skutečností, že ČT věnovala rozsáhlý prostor všemožným tvrzením, která ze stejné činnosti obviňovala Rusko (připomeňme, že ČT navíc tato obvinění běžně vydávala za ověřený fakt).

Zcela odlišným přístupem k poskytování vojenské pomoci (ať již skutečné či domnělé) jednotlivým stranám konfliktu tedy ČT porušila své povinnosti.

26. 8. ČT vydala článek „*Zajatí ruští vojáci prý překročili hranice omylem. Nesmysl, tvrdí Kyjev*”.

V jeho prvním odstavci uvedla, že „zajatí ruští parašutisté tak představují první konkrétní důkaz, že se ruské pravidelné síly účastní bojů na východě Ukrajiny“, napsala agentura AFP.” Jako druhý názor ČT uvedla tvrzení ruských agentur, které s odkazem na zdroj z ruského ministerstva obrany tvrdily, že vojáci překročili hranici omylem (což bylo přirovnáno k narušení ruské hranice ze strany kyjevských ozbrojených sil).

Dva z uvedených vojáků se měli vyjádřit v tom smyslu, že nevěděli, že překročili hranici. Dále v článku ČT věnovala prostor L. Dvořákovi, který uvedl následující:

„Připadá mi to podobné, jako když ukrajinská armáda zastavila tu údajně separatistickou kolonu směřující k Mariupolu. Výsadbáři se tam posléze dostanou omylem a náhodou... To jsou komentáře, které z ruské strany slyšíme dnes a denně. I proto, že Rusko ústy svých vysokých představitelů už tolikrát lhalo, se obávám, že už nemůžeme věřit ničemu.”

V dalších odstavcích ČT dala prostor jiným kyjevským obviněním (že se do bojů zapojily ruské bitevníky, tanky a jiné části ruských ozbrojených sil a podobně) a tradičně tvrdila, že Doněck je obležen (ač se jednalo o pouhé kyjevské tvrzení).

ČT tedy opět různé názory a úhly pohledu vyselektovala způsobem, který vytvářel falešný dojem, že určitý názor zastávají (téměř) všichni, zatímco jiné stanovisko zastává pouze Rusko (a případně malá skupina „těch, kteří mluví jako Rusko”).

Vzhledem ke způsobu, jakým ČT s událostí pracovala později, je též zřejmé, ke kterému názoru se ČT přiklonila (viz výše). Její názor by přitom vůbec neměl být znám.

Jako příklad názoru, kterému ČT měla věnovat pozornost, je třeba uvést především vyjádření A. Šándora, bývalého náčelníka české Vojenské zpravodajské služby. Ten pro Parlamentní listy uvedl následující („*Generál Šándor prozradil, proč byli ruští výsadbáři na Ukrajině. A jak blízko jsme k válce*”):

„To, že výsadbář překročí hranici skoro o dvacet kilometrů, je blbost. Tito lidé se musejí umět orientovat, kde jsou. Jsem si jist, že Rusové tam výsadbáře poslali ze dvou důvodů. Jednak zpravodajsky podpořit proruské rebely a zároveň získat více informací o tom, co se tam děje. Což by podporovalo tezi, že až takový vliv na běh věcí na Ukrajině nemají.

Proč to říkám. V Sýrii působí britské SAS a ti sbírají zpravodajské informace, aby pomohli při akcích, aby vysvobodili unesené novináře a podobně. Ti také byli na území ve válečném stavu. Mě nepřekvapuje, že takové jednotky, pokud je někde konflikt, strany vysílají, protože tím si zajistí informovanost. Takže tvrzení Moskvy, že přešli hranici a nevěděli o tom, je nesmysl.”

A. Šándor tedy vyslovil názor, že přítomnost zajatých vojáků ukazovala nikoliv na významnou vojenskou angažovanost Ruska (za kterou ji vydávala ČT, viz výše), ale na pravý opak.

A jen na okraj neuškodí podotknout, že vzhledem k následujícím událostem se zdá být pravděpodobným, že jeho postoj měl pravdě nejbliže.

Během předchozích i následujících měsíců totiž nebyl zaznamenán žádný obdobný případ. Kdyby se přitom Rusko výrazněji vojensky angažovalo, bylo by téměř jisté, že se do rukou Kyjeva dostanou desítky či spíše stovky zajatců (a že ten na tuto skutečnost upozorní stejně hlasitě, jako tomu bylo v tomto případě).

Ani během výměn zajatců, kdy se hovořilo o stovkách osob na obou stranách, ovšem nebylo doloženo, že by byl jen jediný z těchto stovek zajatců byl součástí sil vyslaných a kontrolovaných ruskou vládou. Lze tedy soudit, že A. Šándor byl pravdě nejbliže.

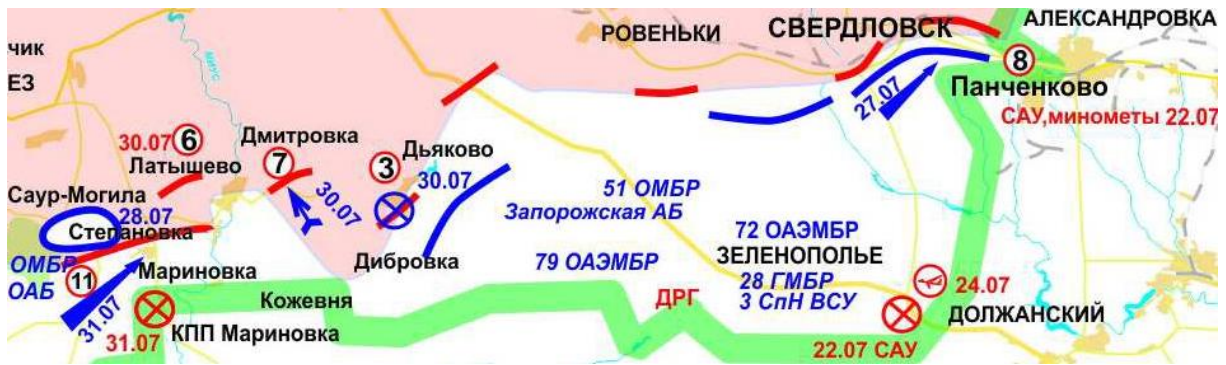
ČT tedy opominula důležitý úhel pohledu, výrazně upřednostnila výklad Kyjeva a jeho spojenců a s informací dále pracovala ve prospěch Kyjeva (viz výše). Výrazným upřednostněním kyjevského výkladu tedy ČT porušila své povinnosti.

Jak již bylo při různých příležitostech řečeno výše, ČT situaci na frontě dominantně popisovala skrze kyjevská tvrzení, která vydávala za objektivní a ověřený fakt.

Protichůdná tvrzení ČT ignorovala (až na nepočtené výjimky), přestože se hlášení obou stran během srpna výrazně lišila. Je tedy třeba se na ně zvlášť zaměřit, aby bylo zřejmé, jak výrazně ČT svým nekritickým přebíráním kyjevských tvrzení (a ignorováním jiných zdrojů) dezinformovala veřejnost.

Jednou z nejdůležitějších hlášených událostí během první třetiny srpna bylo vytvoření a likvidace tzv. jižního kotle. Následující mapy ukazují, jak mezi 28. červencem a 8. srpnem mělo dojít k prolomení kyjevských linií, obklíčení jeho sil a ovládnutí (a udržení) nových území.

Údajná situace k 31. červenci:

Údajná situace k 1. srpnu:

Údajná situace ke 2. srpnu:

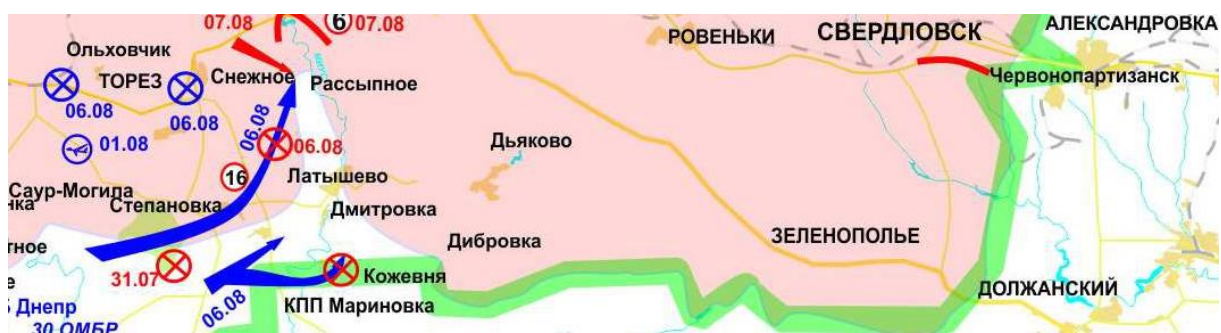
Údajná situace k 4. srpnu:

Údajná situace k 5. srpnu:

Údajná situace k 8. srpnu:

zdroj: kot-ivanov.livejournal.com, upraveno

Dle těchto map tedy protikyjevské síly dosáhly významného vítězství. Úspěšné obklíčení totiž běžně znamená zajištění příslušníků nepřátelských sil (a tedy jejich vyřazení z boje), získání nepřátelské výzbroje a výstroje, získání území, posílení morálky a uvolnění sil pro jiné části fronty.

Přesto ČT o této hlášené situaci řádně neinformovala a namísto toho vydávala za fakt tvrzení Kyjeva, který až do konce měsíce prohlašoval tato území za svá. Ke změně dle něj došlo až o téměř tři týdny později během jediného dne, jak ukazují následující kyjevské mapy z 26. a 27. srpna:

zdroj: rnbo.gov.ua, upraveno

Vzhledem k její dlouhodobé činnosti též není překvapivé, že ČT nevyšlala do oblasti své pracovníky, aby zjistili, jak vypadá skutečná situace a která strana má přesnější mapy. Namísto toho ČT pouze překreslovala kyjevské mapy a vydávala je za fakt (viz výše).

Vedle ignorování zpráv o jižním kotli ČT během první třetiny srpna dominantně tvrdila, že kyjevské síly naopak postupují a že brzy zvítězí. Konkrétně ve svých článcích, které se dle titulků týkaly či mohly týkat situace na frontě, uváděla především následující:

- a) „Armáda se nyní snaží odříznout proruské rebely od pohraničních zón a v posledních týdnech se jí daří vytlačovat separatistické síly z okolí jejich hlavních bašt Luhansku a Doněcku.” („*Poradce rebelů přiznal popravu, situace v Luhansku je kritická*”, 2. 8.).
- b) „Obyvatelé Doněcku si dělají zásoby - připravují se na možné obléhání města... Ukrajínští vojáci v sobotu obklíčili Doněck” („*Obyvatelé Doněcku si dělají zásoby, připravují se na obléhání*”, 3.8.).
- c) „Dva ukrajinské dobrovolnické prapory podle jejich velitele pronikly do obklíčeného Doněcku - bašty separatistů... Objevují se také zprávy o masové dezerci ukrajinských vojáků. Ruská agentura ITAR-TASS s odvoláním na mluvčího pohraniční služby uvedla, že do Ruska prchlo více než 400 vojáků, část z nich požádala o azyl.” („*Do Doněcku prý pronikli ukrajínští bojovníci, „čistí“ město od teroristů*”, 4. 8.).
- d) „Ukrajina otevře humanitární koridor v obléhaných východoukrajinských městech Doněck, Luhansk a Horlivka.” („*Ukrajina otevře humanitární koridory pro civilisty*”, 5. 8.).
- e) „Ukrajinská armáda postoupila blíž k centru Doněcku, kontroluje výpadovku na západním předměstí Marjinka a na severu údajně ovládla předměstí Jasynuvata, oznámil armádní mluvčí Oleksij Dmytraškovskij..” („*Těžké boje na předměstí Doněcku. Do Ruska uprchlo už na 730 tisíc lidí*”, 5. 8.).
- f) „Ukrajinská armáda se snaží znovu dobýt města ovládaná separatisty. A je zřejmě na dobré cestě. Vojáci se už údajně dostali do vzdálenosti pouhých pět kilometrů od centra města.” („*Ukrajina Smyčka kolem rebelů se stahuje, vojáci jsou prý poblíž centra Doněcku*”, 6. 8.).
- g) „Ukrajinská armáda pokračuje ve vytlačování povstalců. Ovládla už některé oblasti v okolí Doněcku a snaží se také o obklíčení Luhansku.” („*Rozhořčená Moskva se brání: Vpád na Ukrajinu není v plánu*”, 6. 8.).
- h) „Separatisté jsou pod velikým tlakem ukrajinské armády a obklíčení kolem Doněcku se neustále zužuje. Povstalci jsou izolováni a postrádají logistickou a morální podporu.” („*Manévry poblíž hranic skončily, tvrdí ruská armáda*”, 8. 8.).
- i) „Vedení separatistů sdělilo, že ukrajinské oddíly dobily strategicky položené město Krasnyj Luč, čímž de facto úplně obklíčily Doněck... Ukrajinské jednotky během

dnešní ofenzivy zcela oblehly město.” („*Rebelové na Ukrajině vytahují bílou vlajku*”, 9. 8.).

A tak dále. Připomenout lze také již dříve rozebírané tvrzení J. Pazderky o jednoznačném kyjevském postupu a možné proměně konfliktu v partyzánskou válku (viz výše).

ČT si ovšem také protiřečila, když o Doněcku a Luhansku někdy psala jako o obklíčených městech, zatímco jindy je označila za města, k jejichž obklíčení se teprve schyluje.

Dále ČT poskytla řádný prostor „vedení separatistů” (ve skutečnosti se jednalo jen o vyjádření I. Strelkova) pouze tehdy, když jeho vyjádření odpovídalo dříve vytvořenému obrazu o vítězících kyjevských silách. ČT ovšem v souvislosti s jeho výrokem nesmyslně tvrdila, že (údajným) obsazením města Krasnyj Luč mělo dojít k úplnému obklíčení Doněcku.

Což není pravda. Krasnyj Luč je sice důležitou křižovatkou, skrze kterou vede hlavní silnice z Doněcku do Luhansku, leč ani případným obsazením by vzhledem k existenci vedlejších cest nedošlo k úplnému oddělení těchto měst.

Krasnyj Luč je navíc od Doněcku vzdálen vzdušnou čarou zhruba 70 až 80 kilometrů. Tudiž by v hypotetickém případě, kdy by se jednalo o poslední cestu spojující Doněck s Luhanskem, došlo k obklíčení dosti rozsáhlé oblasti. Nikoliv jen samotného Doněcku, jak tvrdila ČT.

O den později pak ČT v prvním odstavci článku „*V okolí Doněcku se tvrdě bojuje, příměří se nekoná*” tvrdila, že se Krasnyj Luč nachází „nedaleko” Doněcku. To je podobné jako tvrdit, že se Praha nachází nedaleko Plzně či Liberce.

Dále ČT nevěnovala žádnou pozornost mapám druhé strany, které popíraly, že by se Doněck, Luhansk či Horlivka nacházely v obležení. A naopak údajnému obklíčení kyjevských sil v tzv. jižním kotli se ČT věnovala jen zcela okrajově.

Konkrétně pak tehdy, když v článku „*Do Doněcku prý pronikli ukrajinští bojovníci, „čistí” město od teroristů*” uvedla, že ruskou hranici mělo dle agentury ITAR-TASS překročit více než 400 příslušníků kyjevských ozbrojených sil. A dále, když v předposledním odstavci stejného článku uvedla, že:

„Ukrajinská armáda se snaží uzavřít hranice s Ruskem, na některých místech se ale ocitla blízko obklíčení. Velitel ukrajinských pozemních vojsk Anatolij Pušňakov v kyjevské televizi řekl, že se armáda snaží odvézt z kritických míst u hranice oslabené jednotky.”

Což je vzhledem k významu tzv. jižního kotle poněkud nedostatečné. Zdůrazněme navíc, že se tyto útržkovité informace nacházely v článku, dle jehož titulku se naopak dařilo kyjevským silám.

V první třetině srpna tedy ČT vydávala za objektivní a ověřený fakt tvrzení, že se Kyjevu na frontě daří. Tato tvrzení byla ve skutečnosti neověřená a pocházela od nedůvěryhodného zdroje. Některá tvrzení ČT se navíc vzájemně vylučovala. Tvrzení druhé strany o významném vítězství v oblasti tzv. jižního kotle a o situaci v jiných oblastech ČT naopak důsledně bagatelizovala či ignorovala.

Druhá třetina srpna se velice podobala začátku měsíce. V článkách opět převažovala následující a obdobná tvrzení:

- a) „Ukrajinská armáda se podle svého mluvčího Andrije Lysenka chystá k závěrečné fázi osvobození velkoměsta od separatistů, které se mezitím podařilo zcela odříznout od další povstalecké bašty, Luhanska.“ („Obklíčený Doněck – boje na Ukrajině neustávají“, 10. 8.).
- b) „Proruští povstalci nadále svádějí s ukrajinskými vládními silami těžké boje o město Krasnyj Luč nedaleko Doněcku. Podle agentury DPA to prohlásil armádní mluvčí Andrij Lysenko. Popřel tak sobotní tvrzení separatistů, že ukrajinské oddíly už strategicky položené město dobyly a prakticky beze zbytku tak obklíčily Doněck... Ukrajinská armáda dnes potvrdila, že pokračuje v ofenzivě, jejímž cílem je „utažení smyčky kolem Doněcku.“ („V okolí Doněcku se tvrdě bojuje, příměří se nekoná“, 10. 8.).
- c) „Tvrdé boje na východě Ukrajiny dopadají zejména na bašty separatistů Doněck a Luhansk, které jsou v obklíčení vládních vojsk.“ („Kyjev je pro humanitární misi na východě, NATO varuje před ruskou invazí“, 11. 8.).
- d) „Povstalci v posledních dnech utrpěli těžké ztráty a navíc jim docházejí zásoby. Armáda tak neustále utahuje kruh obklíčení kolem Doněcka.“ („Doněck připomíná město duchů, Strelkov je prý vážně zraněn“, 13. 8.).
- e) „Luhansk je de facto v totálním obležení, uvedla podle BBC na svých stránkách rada města.“ („Mizérie v Luhansku nabírá kritických rozměrů“, 15. 8.).
- f) „Ukrajinská armáda ohlásila zahájení osvobozovací operace v Doněcku a Luhansku. Může jít o konečnou ofenzivu, která má za cíl značně oslabené povstalce definitivně porazit. Akce ale prý neskončí v řádu dnů - o jejím ukončení bude velení informovat...

Ukrajinská armáda totiž dál postupuje a od čtvrtka má pod kontrolou i silnice mezi ruskou hranicí a Luhanskem, po kterých by Rusko chtělo humanitární pomoc dopravit. Hlavním strategickým cílem povstalců je nyní podle Tymčuka opevnit se v příhraničních regionech a připravit ústupové cesty na ruské území... Vojáci mezitím chystají také novou fázi dobývání Doněcku. K městu údajně stahují další těžkou bojovou techniku. Ve čtvrti Makijivka na severovýchodě města rozmístili vojáci pět samohybných děl. Podle očitých svědků byl dnes dopoledne v obklíčeném městě klid a dokonce částečně fungovala městská doprava.” („*Armáda chce ‚osvobodit‘ Doněck, hlášeny přejezdy transportérů*”, 15. 8.).

- g) „Ukrajinské dělostřelectvo zničilo většinu kolony ruských ozbrojených vozidel, která v noci na dnešek pronikla na Ukrajinu. Oznámila to kancelář ukrajinského prezidenta Petra Porošenka.” („*Ukrajina prý zničila většinu bojových vozidel z Ruska*”, 15. 8.).
- h) „Proruší povstalci na východě Ukrajiny ohlásili přísun nových posil z Ruska... Přesun ruských vojáků na Ukrajinu potvrdil i generální tajemník NATO Rasmussen... Podle reportéra ČT Tomáše Vlacha, který je přímo na místě, mají posily z Ruska zajistit zvrácení současného bojového stavu a znovu zcelit povstalecká území. V minulých dnech totiž rebelové ztratili řadu opevněných bodů i komunikaci, která spojuje Doněcko a Luhansko. Mluvčí ukrajinské protipovstalecké operace Andrij Lysenko dnes v Kyjevě oznámil, že povstalci se v noci znovu pokusili získat ztracené pozice kolem šedesátikilometrové cesty spojující Luhansk s hraničním přechodem Izvaryne. Armáda prý ale své postavení uhájila a otevřela další trasy k postupu na separatisty ovládaný Luhansk.” („*Jede k nám ruská pomoc, tvrdí povstalci – a NATO jim dává za pravdu*”, 16. 8.).
- j) „Ukrajinská armáda obsadila periferní část Luhanska, jedné z bašt proruských rebelů. Oznámil to mluvčí protipovstalecké operace Andrij Lysenko – zároveň uvedl, že druhá strana chce postup ukrajinské armády zvrátit, neboť měl přes hranici proniknout další konvoj ruské výzbroje určené separatistům. Kreml to popírá... Vládní vojska pak podle informací, které zveřejnil prezident Porošenko, obsadila i strategicky významné okresní město Jasynuvata... Ruské letectvo potom mělo podle Lysenka v posledních 24 hodinách desetkrát narušit ukrajinský vzdušný prostor; takovou informaci ovšem Kreml popřel a jeho mluvčí Dmitrij Peskov odmítl i takové tvrzení, že by Rusko rebelům dodávalo jakoukoli techniku.” („*Ukrajinská armáda: Pronikli jsme do Luhansku a přiblížili se Doněcku*”, 17. 8.).

- k) „Ukrajinská armáda v noci dokončila obklíčení důležitého železničního uzlu Horlivka a blokuje povstalce ve městech Ilovajsk a Alčevsk... Tvrdé boje podle kyjevských zdrojů pokračují v okolí Luhansku, který armádní jednotky minulý týden obklíčily.”
(„*Armádní mluvčí: Při útoku na autobusy s civilisty zemřely desítky lidí*”, 18. 8.).
- l) „Ukrajinská armáda hlásí ovládnutí východních měst Ilovajska a Jasynuvata, především ale pronikla do centra Luhansku, kde se jim postavili separatisté.”
(„*Ukrajinská armáda zřejmě zajala muže se slovenským pasem* ”, 19. 8.).

Stejně jako v předchozím období tedy ČT tvrdila, že se Kyjevu vojensky daří, že druhé straně docházejí zásoby a že její největší města jsou obklíčena. A také se začala objevovat tvrzení, že se Rusko rozhodlo kyjevské „úspěchy” zvrátit přímým nasazením vlastních vojenských sil.

Takový obraz ČT vytvořila svými tradičními metodami. Tedy zakládáním většiny zpráv na kyjevských tvrzeních a obviněních, doplněním těchto výroků o tvrzení z jiných zdrojů, pokud ta byla v souladu s výroky Kyjeva, a překrucováním Zacharčenkových výroků. Vše již bylo rozebráno výše.

A samozřejmě klíčovou roli hrálo též ignorování informací, které nebyly v souladu s předem vytvořeným obrazem. Mapy druhé strany přitom opět hovořily zcela jinou řečí, než jakou hovořil Kyjev (a tedy i ČT).

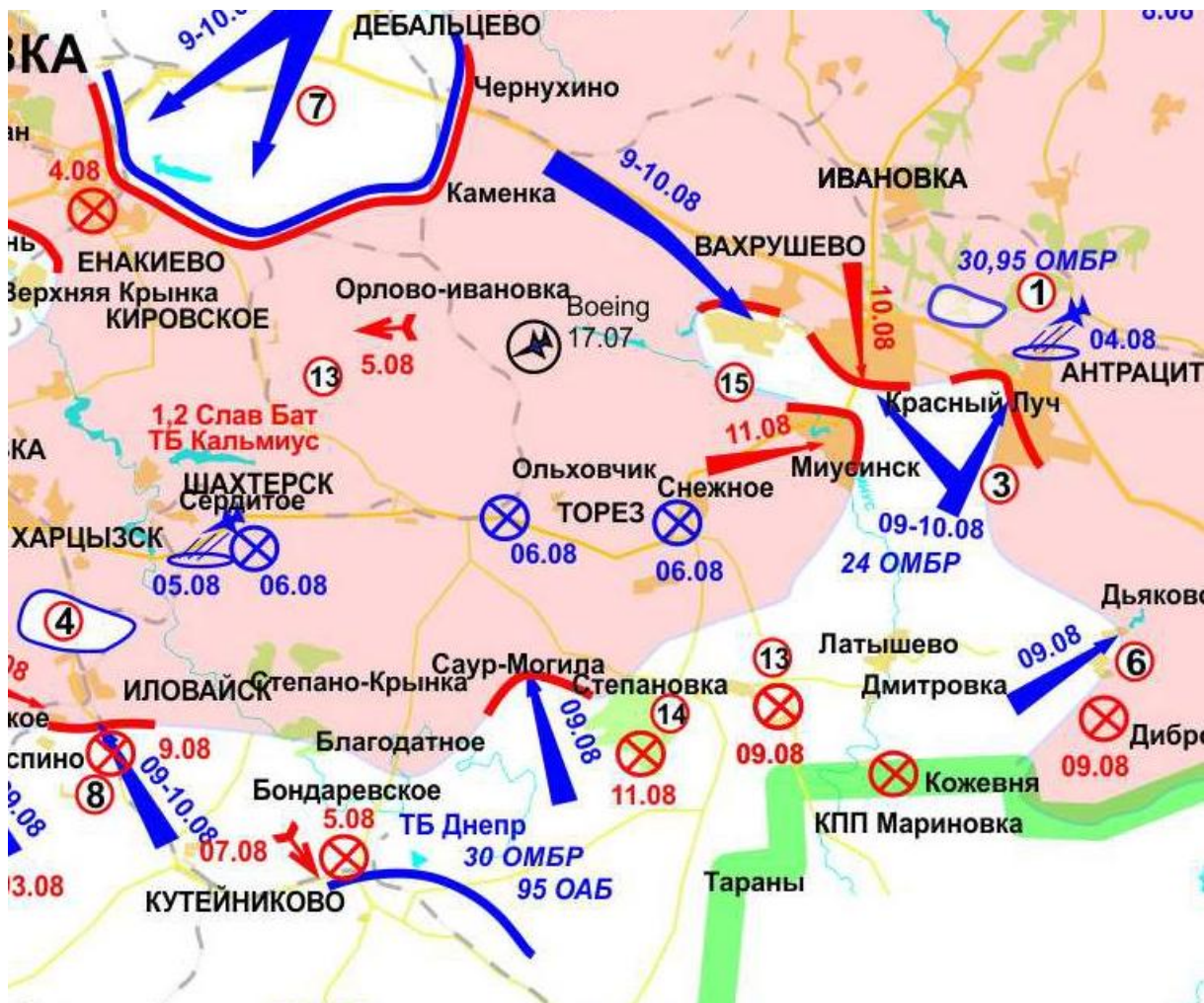
Mapy nadále ukazovaly, že se ani Doněck, ani Luhansk ani Horlivka v obklíčení nenachází. A že se naopak v obklíčení již několik týdnů nacházejí kyjevské jednotky u Luhansku.

Dále tyto mapy především ukazovaly, že se Kyjev pokusil oddělit Doněck od Luhansku pomocí útoků ze severu i jihu, přičemž především na jihu (u již zmíněné křižovatky Krasnyj Luč) měly být kyjevské síly odraženy a následně obklíčeny. Také byly na mapách zaznamenány výpady dále na jih.

Údajná situace k 10. srpnu:

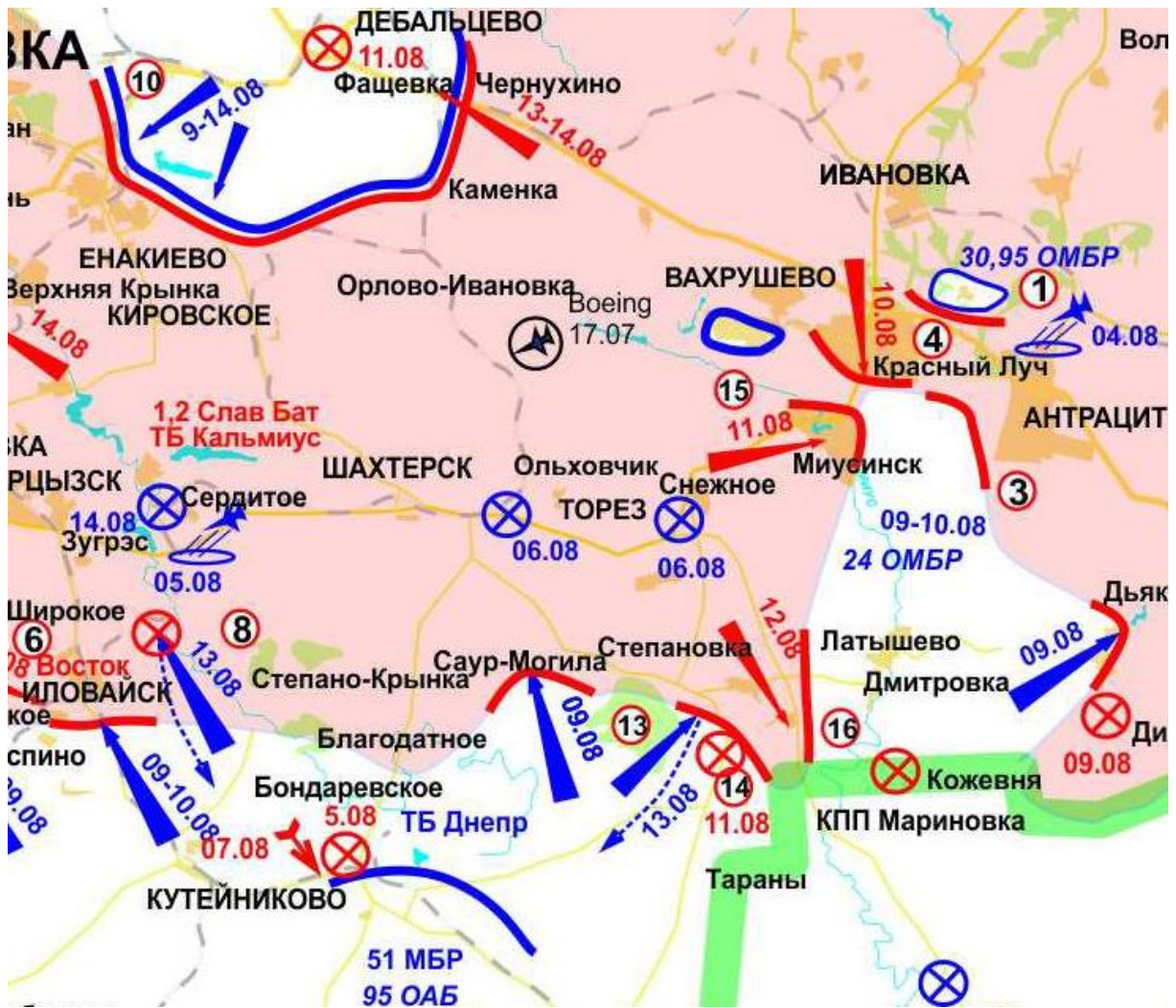
Údajná situace k 11. srpnu:

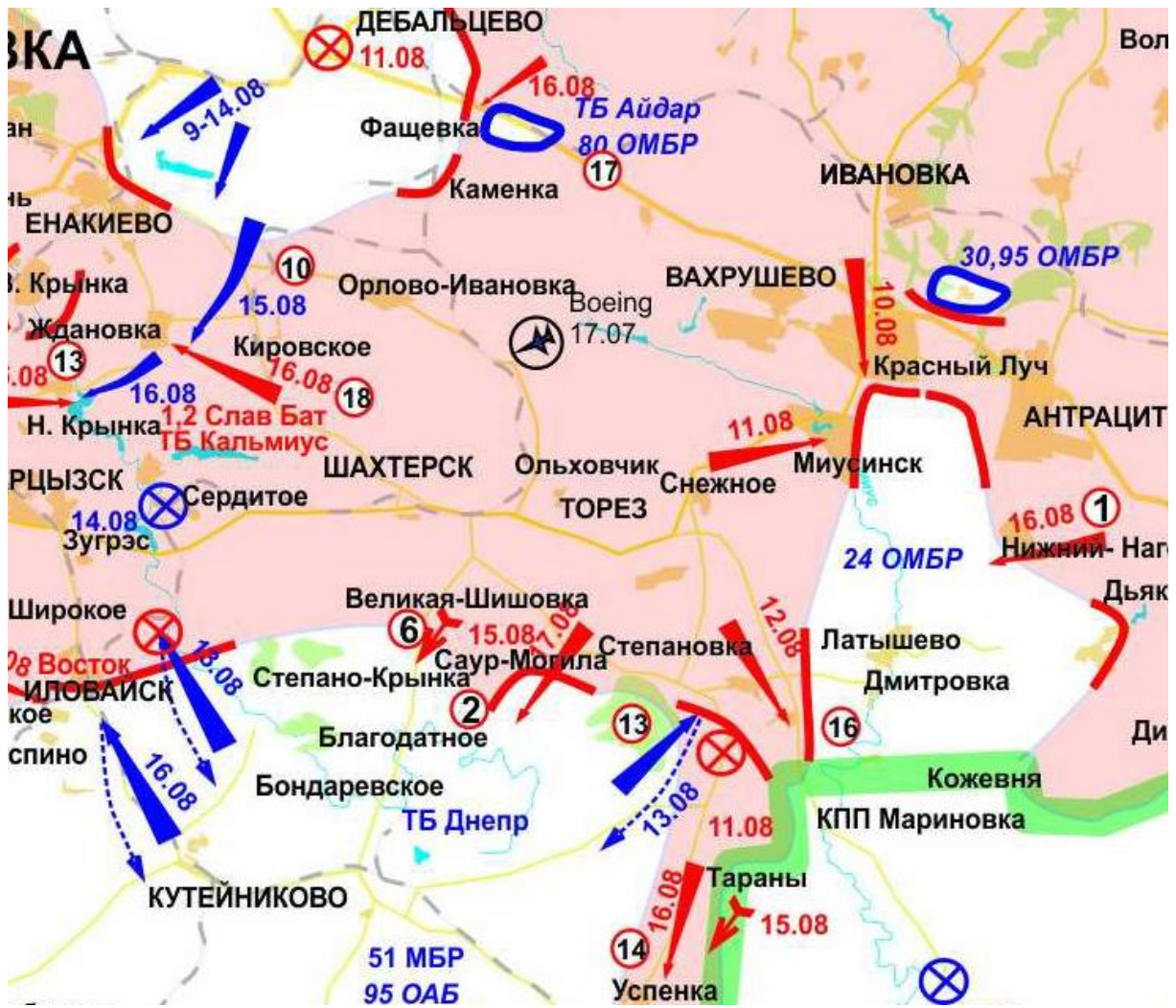
Údajná situace k 13. srpnu:

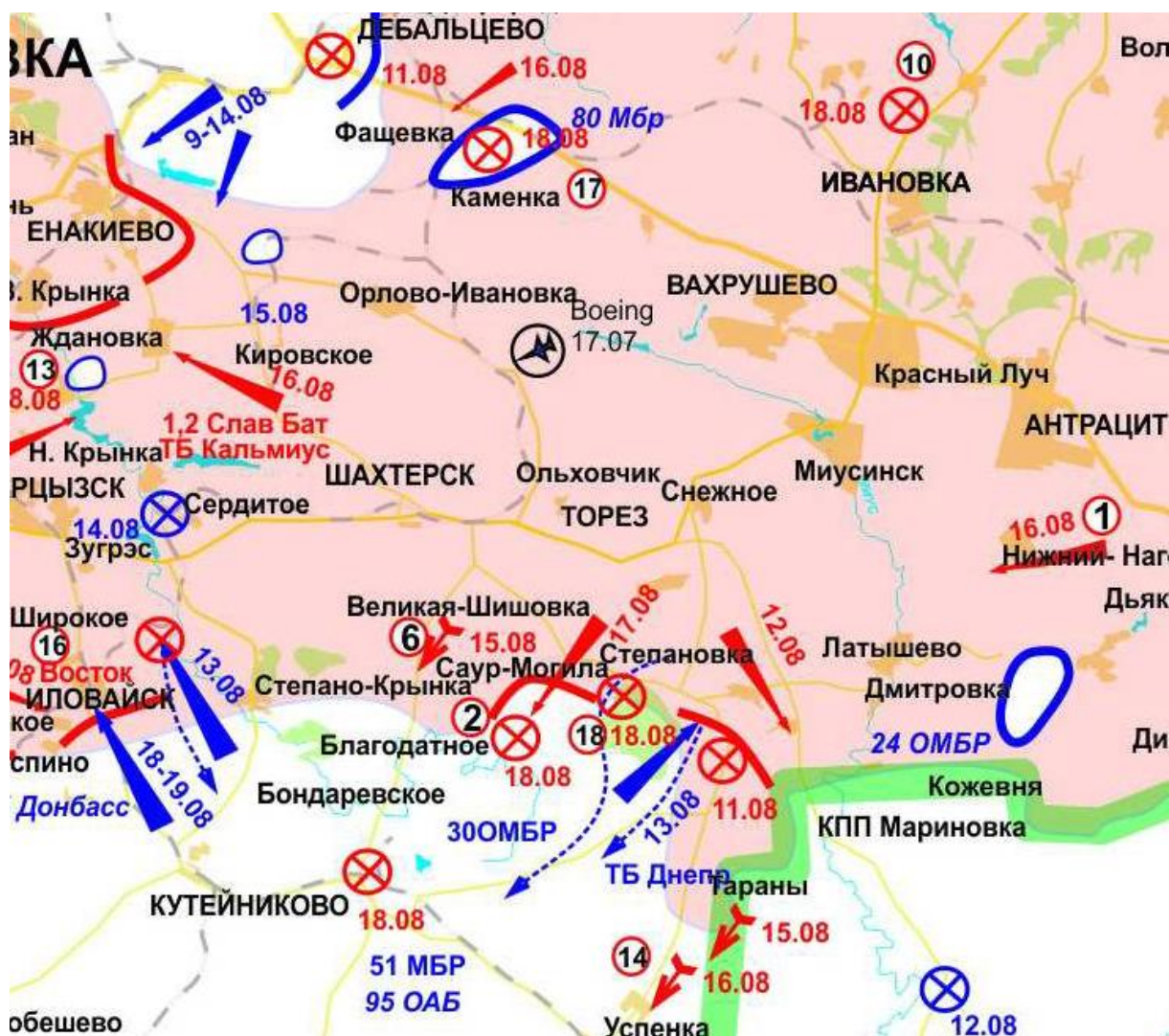
Údajná situace k 15. srpnu:

Údajná situace k 17. srpnu:

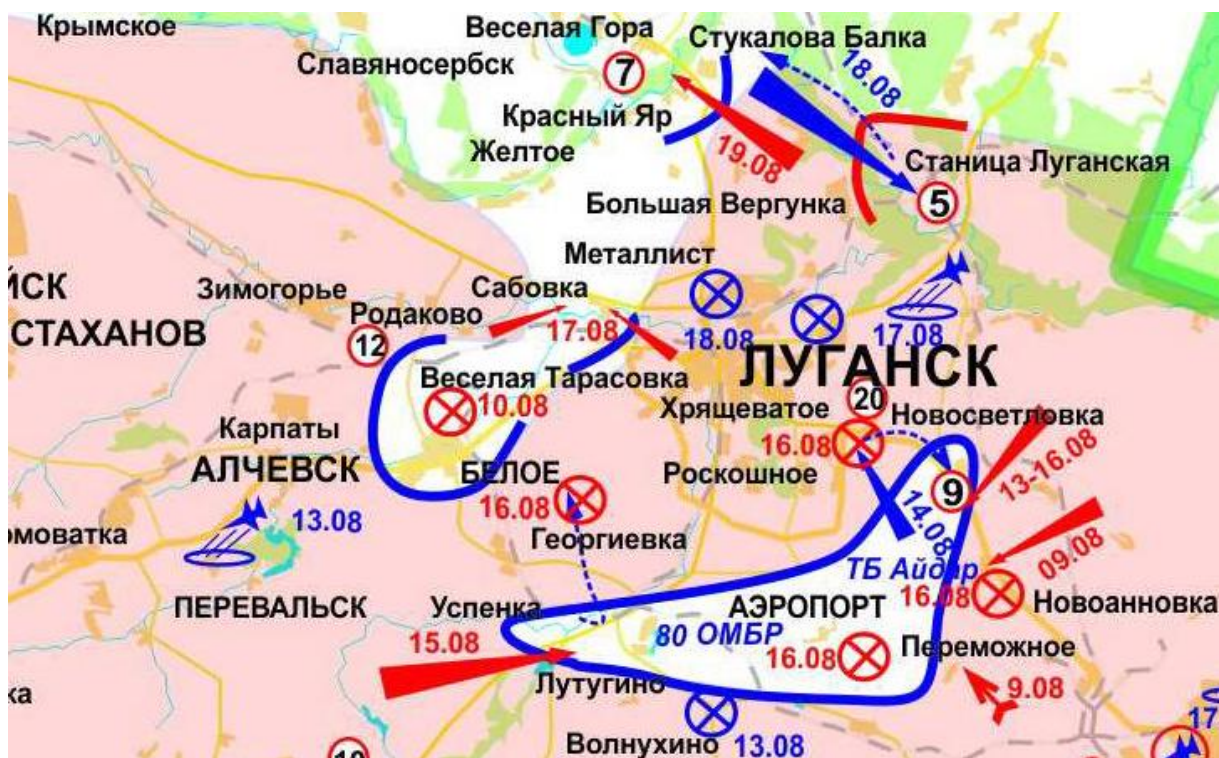
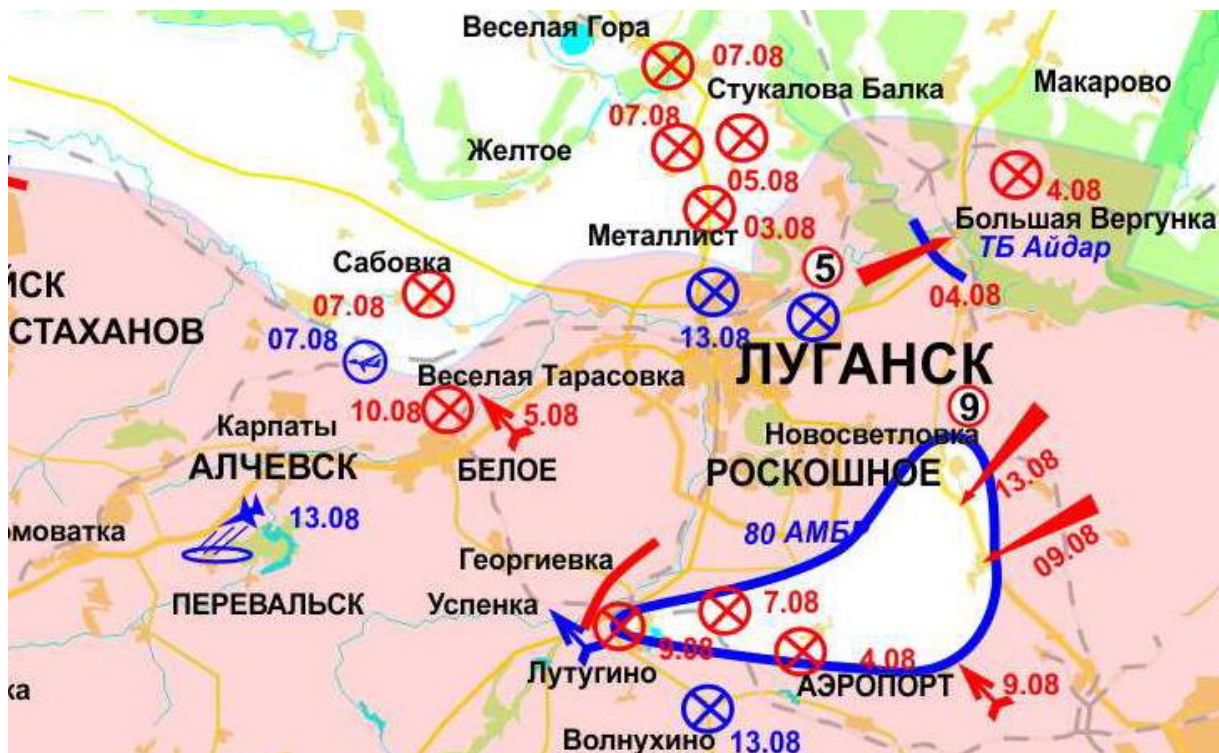
Údajná situace k 19. srpnu:

zdroj: kot-ivanov.livejournal.com, upraveno

Připomeňme též, že v souvislosti s obcí Krasnyj Luč ČT 9. srpna psala, že město mělo být dobyto Kyjevem, zatímco o den později psala, že o něj mají být sváděny těžké boje. Psala o něm tedy v době, kdy byl Kyjev dle těchto map v oblasti na postupu. V následujících dnech, kdy měly být zdejší kyjevské síly odraženy, obklíčeny a zničeny, se ČT již ve svých článcích o obci nezmiňovala.

Druhou podstatou skutečností je ta, že mělo dojít k postupu luhanských sil v oblasti na sever od Luhansku, jak ukazují následující mapy, které mají popisovat situaci k 13. a 19. srpnu:

zdroj: kot-ivanov.livejournal.com, upraveno

Zatímco tedy ČT tvrdila, že Kyjev slaví stále nové úspěchy, druhá strana tvrdila, že naopak ona dosáhla řady územních zisků a že především v jižní části fronty došlo k vytvoření několika obklíčení. Nemluvě o postupu na jihozápad.

A v neposlední řadě je třeba uvést, že si ČT opět protiřečila. Především v článku „*Armádní mluvčí: Při útoku na autobusy s civilisty zemřely desítky lidí*” tvrdila, že Luhansk je od minulého týdne (tedy nejdříve od 11. a nejpozději od 17. srpna) v obklíčení. Přitom již 5. srpna v článku „*Ukrajina otevře humanitární koridory pro civilisty*” tvrdila, že Luhansk již obklíčen je.

V poslední třetině srpna se poprvé v člancích začala výrazněji objevovat tvrzení o kyjevských vojenských ztrátách, které ovšem byly spojovány s tehdy mimořádně frekventovanými obviněními vůči Rusku. Převažovala následující a obdobná tvrzení:

- a) „Naopak ukrajinská bezpečnostní rada nepotvrdila zprávy ukrajinských médií, odvolávajících se na očitě svědky i armádní velitele, že prý do obleženého Luhanska v noci na dnešek vjela kolona 150 těžkých bojových vozidel doprovázená více než tisícovkou ozbrojenců, údajně Rusů. V Luhansku je těžká technika, tanky, raketometry Grad, těžké dělostřelectvo, ale tyto zbraně nepřijely včera večer anebo v noci na dnešek, ale shromažďovaly se tam dlouho, dokud Luhansk nebyl obklíčen. Potvrzené informace o průniku velké kolony, o níž se mluví v médiích, nemáme,“ řekl mluvčí rady Andrij Lysenko... Armáda podle mluvčího ovládá „značnou část Luhanska“ přes odpor „čečenských žoldněrů“... V dobytí Luhanska se ukrajinské armádě stále nedaří. Včera už sice pronikla do centra, musela ale rychle ustoupit... Velení ukrajinské Národní gardy mezitím v Kyjevě oznámilo, že dobrovolnické oddíly spolu s vojáky obsadily strategicky významné město Ilovajsk, které leží asi 50 kilometrů východně od Doněcku. Povstalecká agentura Novorossija boje v Ilovajsku potvrdila, vojáci jsou ale prý jen na jižním a východním okraji města. Podle agentury Interfax je město pod kontrolou ukrajinských ozbrojených sil a dobrovolnických oddílů Donbas, Dněpr a Azov.” („*Povstalci sestřelili stíhačku nad Luhanskem*”, 20. 8.).
- b) „Ukrajinská armáda se na východě země údajně zmocnila dvou obrněných vozů původem z Ruska. Patřit mají divizi, kterou ruská armáda na Ukrajinu přepravila letecky, tvrdí mluvčí ukrajinské bezpečnostní rady Andrij Lysenko... Podle armádních zástupců ale vojsko nadále získává převahu. Podstatná část města Luhansk je pod kontrolou složek antiteroristické operace. Vojáci zároveň postupují k dalším městům v Doněcké oblasti,“ tvrdí Andrij Lysenko.” („*Část konvoje došla k hranicím, armáda prý drží ruské transportéry*”, 21. 8.).
- c) „Ukrajinská armáda se na východě země údajně zmocnila dvou obrněných vozů původem z Ruska. Patřit mají divizi, kterou ruská armáda na Ukrajinu přepravila

letecky, tvrdí mluvčí ukrajinské bezpečnostní rady Andrij Lysenko... Podle armádních zástupců ale vojsko nadále získává převahu. „Podstatná část města Luhansk je pod kontrolou složek antiteroristické operace. Vojáci zároveň postupují k dalším městům v Doněcké oblasti,‘ tvrdí Andrij Lysenko.” („*Část konvoje došla k hranicím, armáda prý drží ruské transportéry*”, 21. 8.).

- d) „Ukrajinský prezident Petro Porošenko chce mluvit se šéfem Kremlu o stažení ruských ozbrojenců z Ukrajiny.” („*Porošenko chce s Putinem osobně probrat odchod ruských ozbrojenců*”, 21. 8.).
- e) „Ukrajinské ministerstvo obrany tvrdí, že se vzbouřenci potýkají s těžkými ztrátami... Vládní jednotky také pokračují v „čištění“ měst a obcí Illirija, Malonikolajivka, Ilovajsk, Stanično-Luhansk, Uspěnka a Lysyčje od rebelů a snaží se udržet své pozice v obcích Novosvitlivka a Chrjaščuvate a na výšině Saur-Mohyla.. Povstalci podle ITAR-TASS tvrdí, že odrazili ukrajinské útoky a stále ovládají Ilovajsk a další místa.” („*Boje na Ukrajině - sestřelený vrtulník a granáty na ruském území*”, 22. 8.).
- f) „Po vleklých pozicních bojích armáda samozvané Doněcké lidové republiky během posledních 24 hodin přešla do protiútoky a úspěšně obklíčila dvě velká uskupení ukrajinských vojsk a Národní gardy,‘ uvedla agentura Interfax s odvoláním na velení doněckých povstalců. V jednom případě je prý obklíčeno asi pět tisíc ukrajinských vojáků, v druhém asi dva tisíce příslušníků dobrovolných praporů. Ukrajinské jednotky se prý do obklíčení dostaly i s desítkami tanků, obrněných vozidel, děl, raketometů a minometů.” („*Přezbrojím armádu, slíbil Porošenko na vojenské přehlídce*”, 24. 8.).
- g) „Ukrajinská armáda tvrdí, že hranici s Ruskem přejela kolona s ozbrojenci. Vojáci s nimi nyní bojují. Podle Kyjeva mířila kolona k městu Mariupol na jihovýchodě země. Armáda ji zastavila poblíž Novoazovsku. Jeden z vojenských velitelů prohlásil, že se vzbouřenci možná pokoušejí otevřít novou jižní frontu... „Dnes ráno se ruští vojáci, zamaskovaní jako separatisté, pokusili vytvořit novou oblast ozbrojeného odporu na jihu Doněcké oblasti,‘ řekl mluvčí ukrajinské bezpečnostní rady Andrij Lysenko novinářům... Armádní analytik Dmytro Tymčuk, citovaný agenturou Interfax-Ukrajina, ale ujistil, že ukrajinští vojáci zabránili koloně z Ruska v průniku do hloubi země. „Přátelé, nejde o otevřenou invazi Ruska. Kolona se pokoušela prorazit, ale obklíčili ji, proniklo jen pár kusů vojenské techniky,‘ uvedl obvykle poměrně dobře informovaný Tymčuk na Facebooku.” („*Kyjev: Vojáci bojují u hranic s kolonou ozbrojenců*”, 25. 8.).

- h) „Mluvčí ukrajinské bezpečnostní rady Andrij Lysenko řekl, že ruské bitevníky zaútočily raketami na pohraničníky - údajně čtyři ze strážců zemřeli, další tři utrpěli napětí. Podle agentury AP dnes skutečně část obyvatel Novoazovska utíkala před raketami. Nebylo však jasné, ze které strany hranice se střílelo... V obležené baště separatistů, v Doněcku, se v noci na dnešek stali oběťmi palby tři civilisté... Kyjev v minulých dnech obvinil Moskvu ze snahy otevřít s pomocí povstalců novou frontu bojů. Armádní velení mělo zastavit kolonu tanků a vojáků maskovaných jako povstalci. Přeshraniční bojová kolona prý mířila k přístavu Mariupol - Moskva to ale striktně odmítá.” („Zajatí ruští vojáci prý překročili hranice omylem. Nesmysl, tvrdí Kyjev”, 26. 8.).
- i) „Proruští vzbouřenci posilují. Podle ukrajinské bezpečnostní rady dobily přístav Novoazovsk kolony ruských vojáků a obrněné techniky... Podle ukrajinského zdroje separatisté ovládli i strategickou výšinu Savur-Mohyla. Ukrajinská armáda přišla o město Novoazovsk. Podle prohlášení rady, z něhož citovala agentura Interfax-Ukrajina, předcházela útoku na město palba raketometů z ruského území. Vzápětí následoval útok ‚dvou kolon vojenské techniky, včetně tanků, bojových vozidel pěchoty a obrněných transportérů, které vjely na Ukrajinu z Rostovské oblasti Ruské federace‘... ‚Podle ukrajinských zdrojů by ruští vojáci měli pomáhat proruským jednotkám v Ilovajsku, kde obléhají několik tisíc ukrajinských vojáků. Ti jsou tam uzavřeni v 'kotli', jak tomu říkají,‘ uvedl zpravodaj ČRo Martin Dorazín.” („Kyjev: Novoazovsk dobyly kolony ruských vojáků”, 28. 8.).
- j) „Až čtyři tisíce ruských vojáků operují v řadách separatistů na východní Ukrajině. Ve vysílání ruské televize to podle BBC přiznal vůdce proruských povstalců Alexander Zacharčenko... Podle Jaceňuka už Kyjev situaci sám nezvládá... Přítomnost ruských jednotek na Ukrajině je znát. Jen během 24 hodin dobyli povstalci Novoazovsk na jihovýchodě země.” („Tisíce Rusů na Ukrajině, přiznal vůdce rebelů. Porošenko mluví o invazi”, 28. 8.).
- k) „Podle ukrajinského prezidenta Petra Porošenka je situace mimořádně složitá, není ale důvod propadat panice... Ruské jednotky a dodávky ruských zbraní podle prezidenta přišly zachránit ‚bandy teroristů‘ (proruských separatistů) v době, kdy utrpěly sérii porážek a ‚území okupované teroristy se zmenšilo o tři čtvrtiny‘... Ukrajínští vojáci v Ilovajsku, kde se podle médií dobrovolnické jednotky potýkají v obklíčení s přesilou separatistů, obdrželi posily a město zůstává v jejich rukou. Zhoršení situace v Ilovajsku podle Porošenka způsobili velitelé dvou jednotek, kteří svévolně opustili

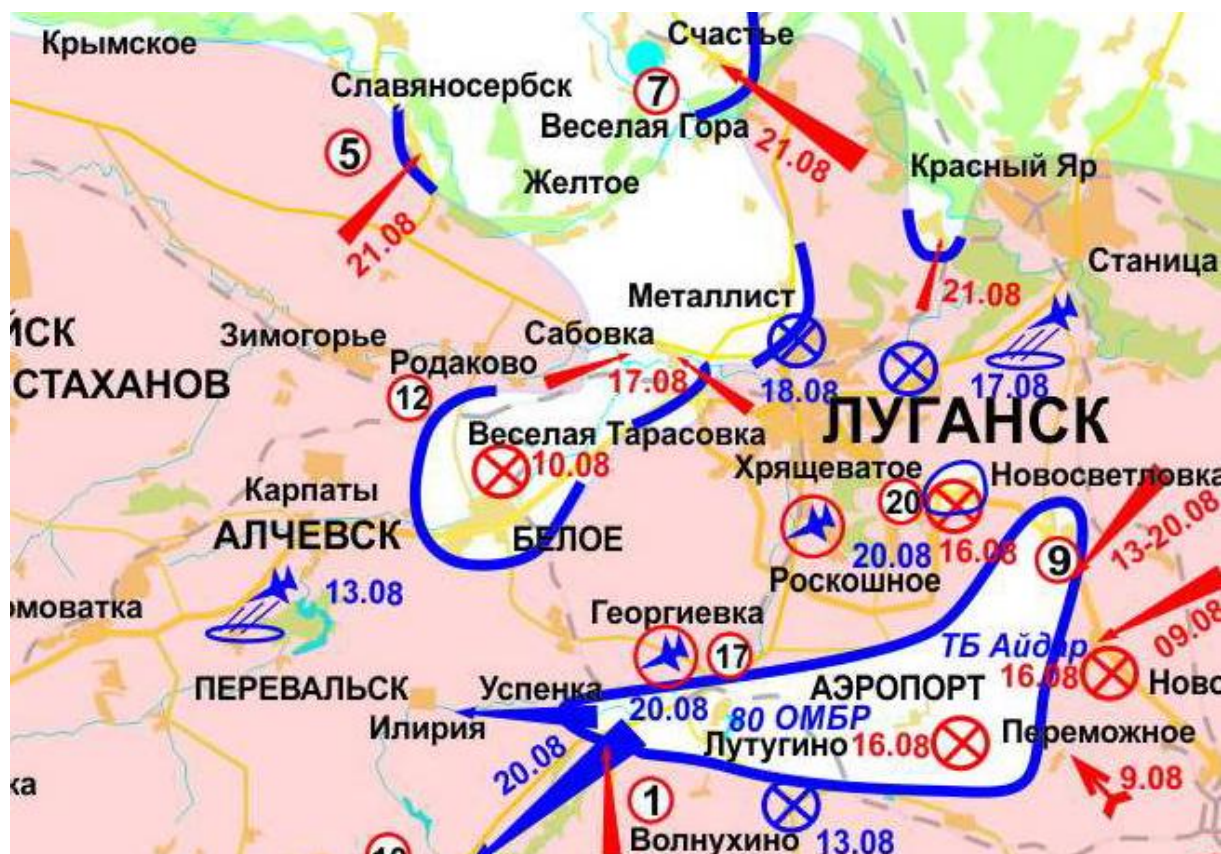
obraně linie. Prezident dal najevo, že nehodlá připustit ‚ani zradu ani dezerci‘.” („*Rada bezpečnosti OSN mimořádně o Ukrajině, Porošenko varuje před panikou*”, 28. 8.).

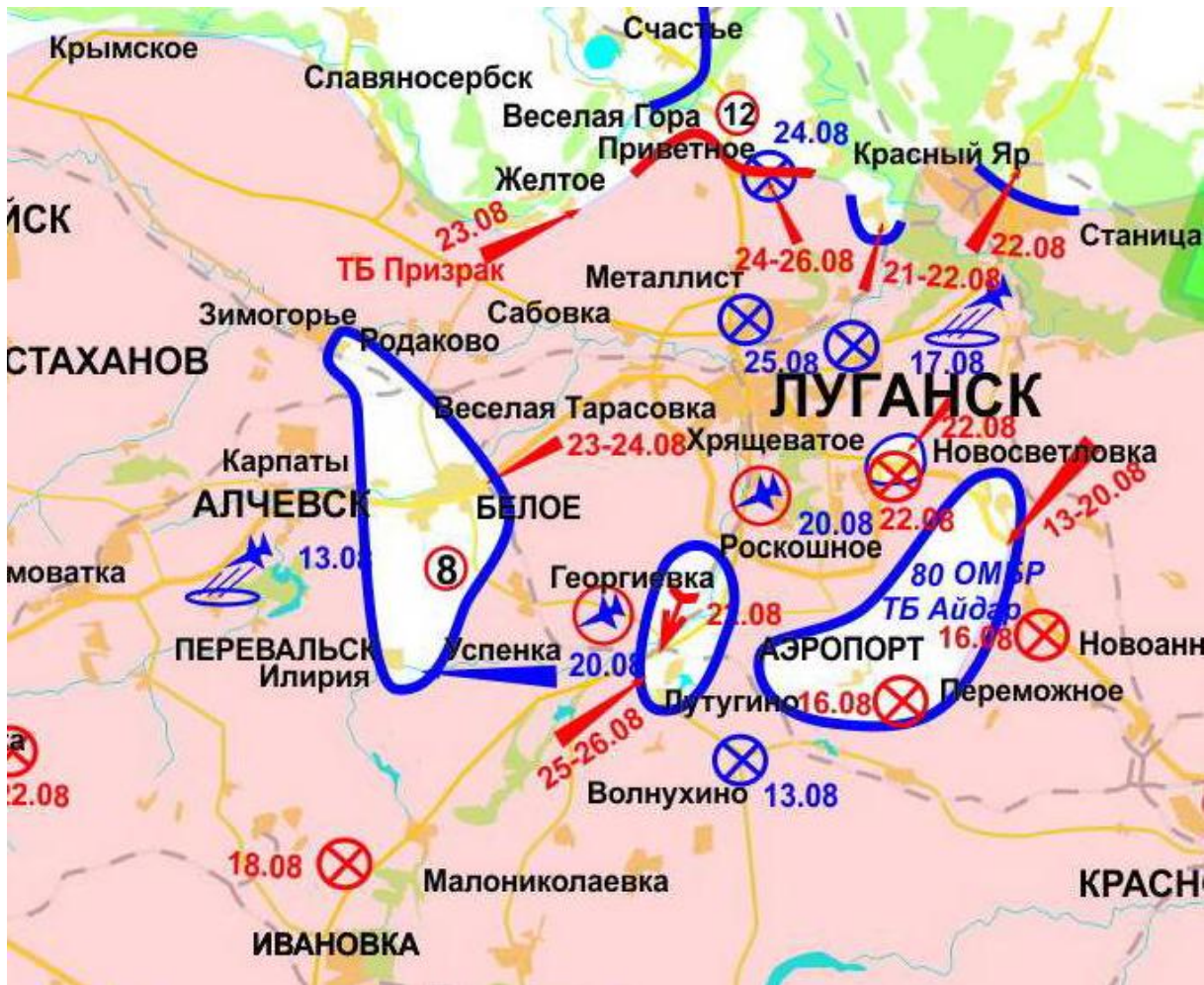
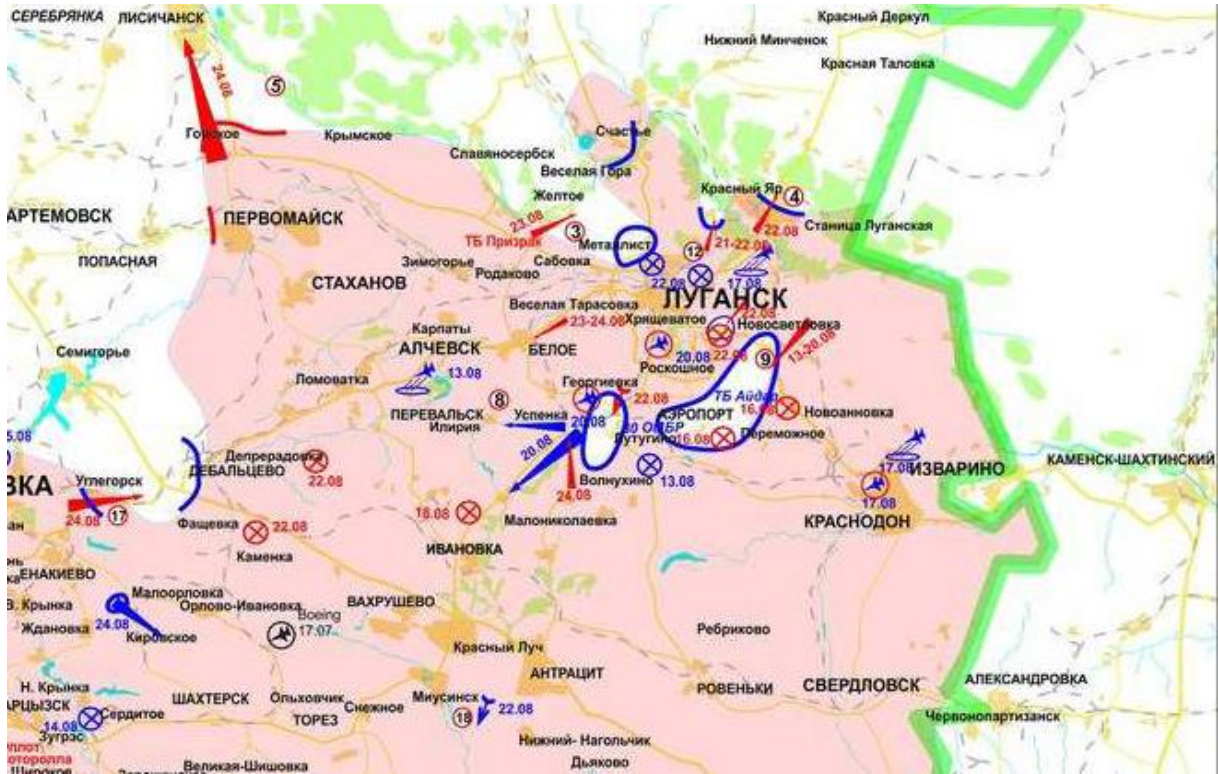
- l) „Na východní Ukrajině už padla více než stovka ruských vojáků, když pomáhali proruským separatistům v boji s vládními jednotkami. S odvoláním na svědky či pozůstalé to uvedli členové prezidentské rady pro lidská práva Ella Poljakovová a Sergej Krivenko.” („*Na Ukrajině padla stovka ruských vojáků, jejich matky vytáhly do boje*”, 28. 8.).
- m) „Kdyby (na Ukrajině) neintervenovalo Rusko, tak je podle mého názoru už konec celého válčení. Separatisté už by neměli ani munici, ani dostatek lidí k tomu, aby mohli pokračovat dál.“ V rozhovoru pro ČT to uvedl bývalý náčelník generálního štábu Jiří Šedivý... Podle Šedivého není důležité, zda je ruských vojáků na Ukrajině tisíc (jak uvádí NATO) či čtyři tisíce (jak přiznávají ruští separatisté). V každém případě je jasné, že z Ruska proudí na východ země nejen vojáci, ale i technický materiál, munice a potraviny. Pro Ukrajinu tak bude čím dál tím obtížnější, aby se poměr sil opět vychýlil na její stranu. Není to ovšem nemožné.” („*Šedivý pro ČT: Kdyby Rusko neintervenovalo, je už na Ukrajině po válce*”, 28. 8.).
- n) „Vojenský konflikt na východě Ukrajiny mezi armádou prozápadního Kyjeva a ozbrojenými proruskými separatisty nabral nové obrátky s přiznáním vůdce povstalců Alexandra Zacharčenko, že v jejich řadách působí až čtyři tisíce ruských vojáků.” („*Hlavní figury na šachovnici současné ukrajinské krize*”, 29. 8.).
- o) „Šéf proruských rebelů Alexander Zacharčenko souhlasil s vytvořením humanitárního koridoru pro evakuaci obklíčených ukrajinských vojáků... Ukrajinské vládní síly se v posledních dnech dostaly do obklíčení v Ilovajsku, který leží jihovýchodně od Doněcku.” („*Kyjev nevyužije humanitární koridor nabízený povstalci*”, 29. 8.).
- p) „Svět řeší, jak nejlépe popsat, co se děje na Ukrajině, a hledá synonyma pro slovo ‚invaze‘ – agrese, vniknutí nebo vpád.” („*Listujeme v diplomatickém slovníčku: Je to invaze? Není to invaze?*”, 29. 8.).
- q) „Jednání o Ukrajině a vpádu ruských vojáků se změnilo ve vzájemné obviňování a slovní přestřelky.” („*Na Radě bezpečnosti to vypadalo jako za studené války*”, 29. 8.).
- r) „Ukrajinské síly opouštějí dobyté pozice na východě země. Stáhly se z Luhansku a podle některých zpráv i z Doněcku. První ukrajinští vojáci také vyšli z obklíčení u Ilovajska. Ruská armáda mezitím podle Kyjeva posílá do oblastí bojů další vojáky i těžkou vojenskou techniku. Agentura ITAR-TASS informovala, že separatisté

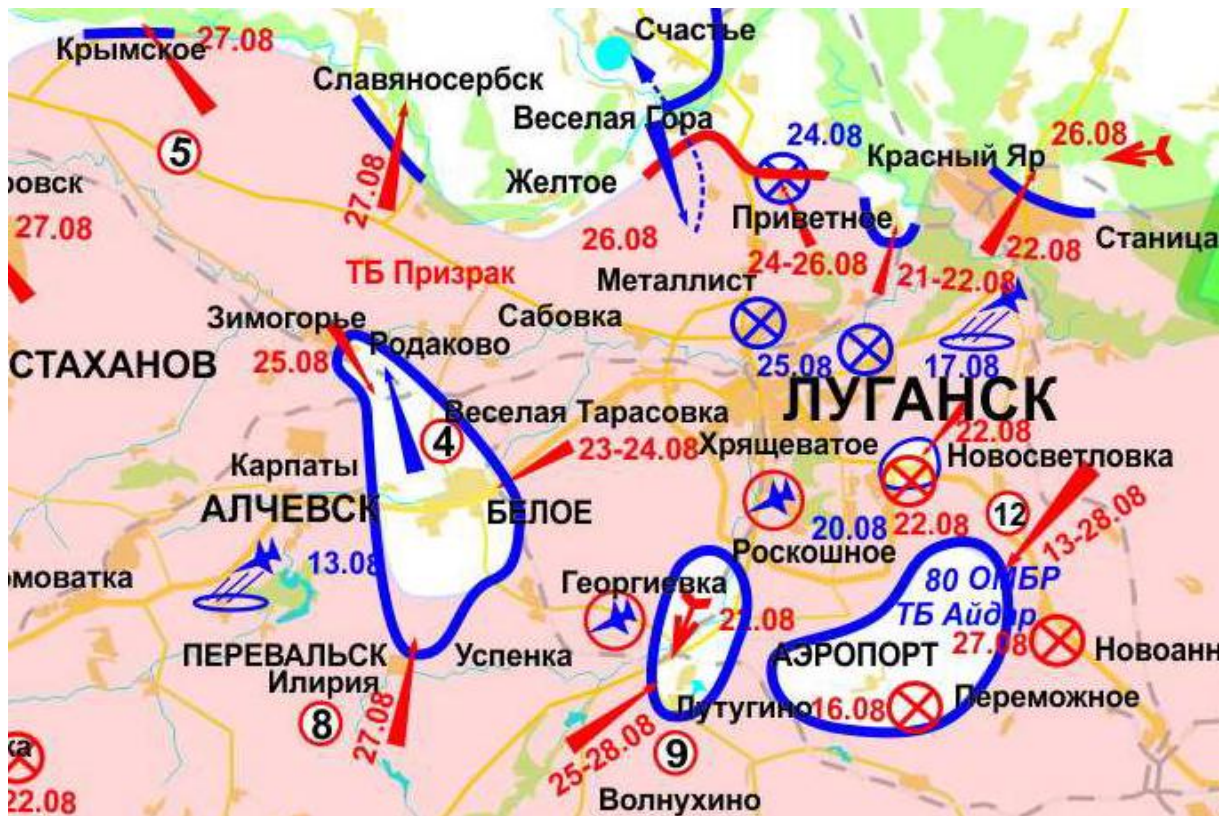
postoupili těsně k důležitému přístavu Mariupol.” („Ukrajinská armáda je pod tlakem, začíná opouštět svoje pozice”, 30. 8.).

ČT tedy tradičně vydávala neověřená tvrzení za fakt, poskytovala rozsáhlý prostor těm obviněním a tvrzením, která byla v souladu s názorem redakce, překrucovala výroky A. Zacharčenko a samozřejmě ignorovala či bagatelizovala podstatné informace - jak aktuální, tak starší.

Mapy druhé strany ukazovaly v tomto období několik podstatných skutečností. Jednak na luhanském bojišti mělo dojít k vytvoření třech oddělených obklíčení, jak ukazují následující části map, jež jsou datovány k 21., 24., 26. a 28. srpnu:

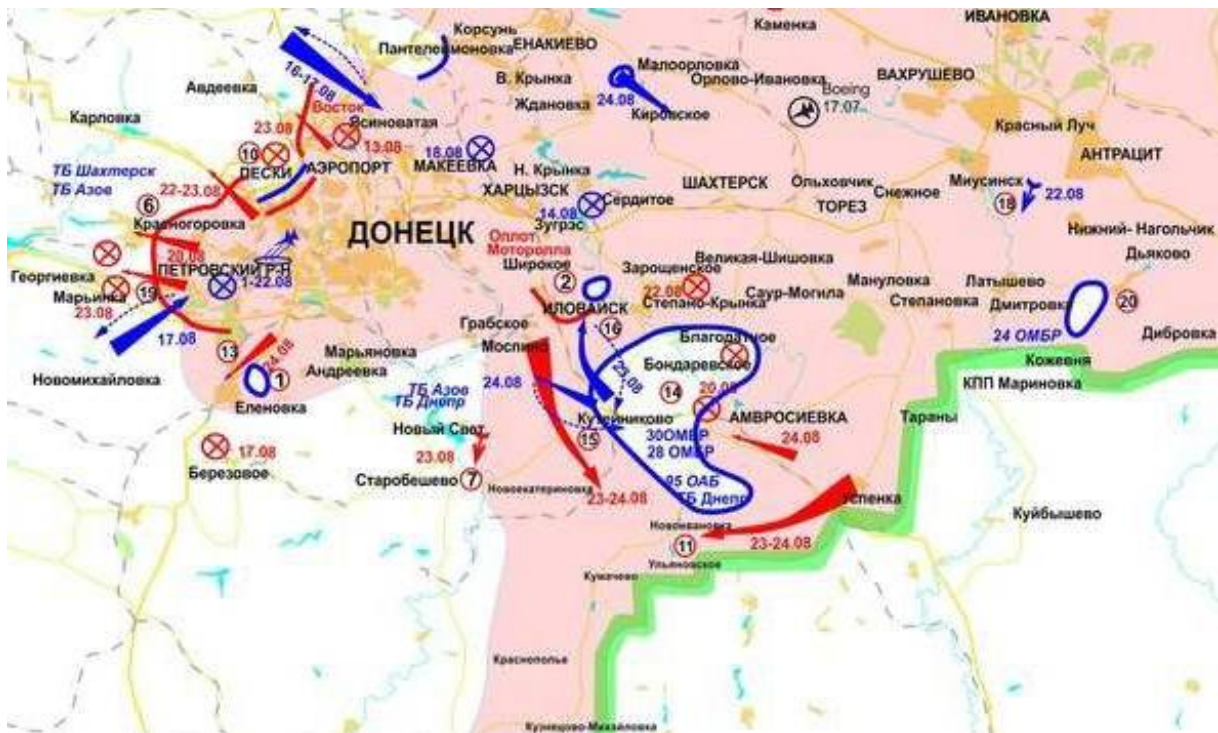
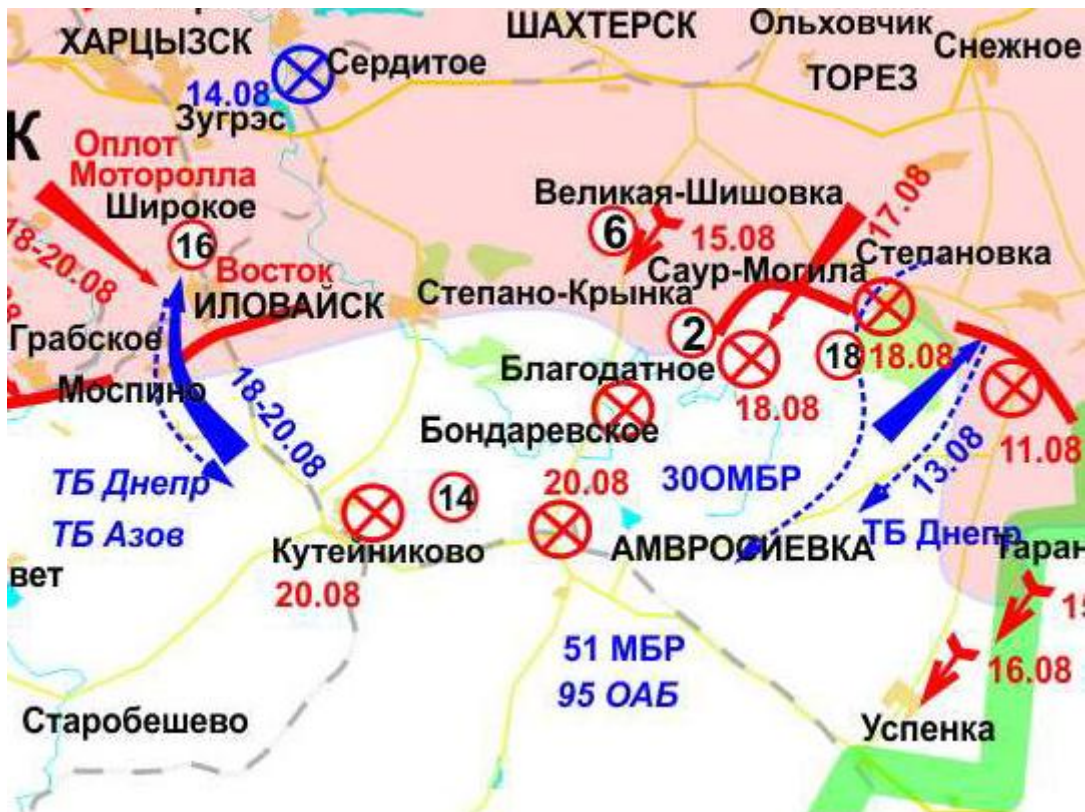

zdroj: kot-ivanov.livejournal.com, upraveno

Na jižní frontě pak - stejně jako v předchozích dvou třetinách - mělo i ke konci srpna dojít k největšímu postupu protikyjevských sil. Konkrétně bylo hlášeno obklíčení kyjevských sil u Пловajску a zahájení postupu podél ruských hranic směrem na jih k Novoazovsku.

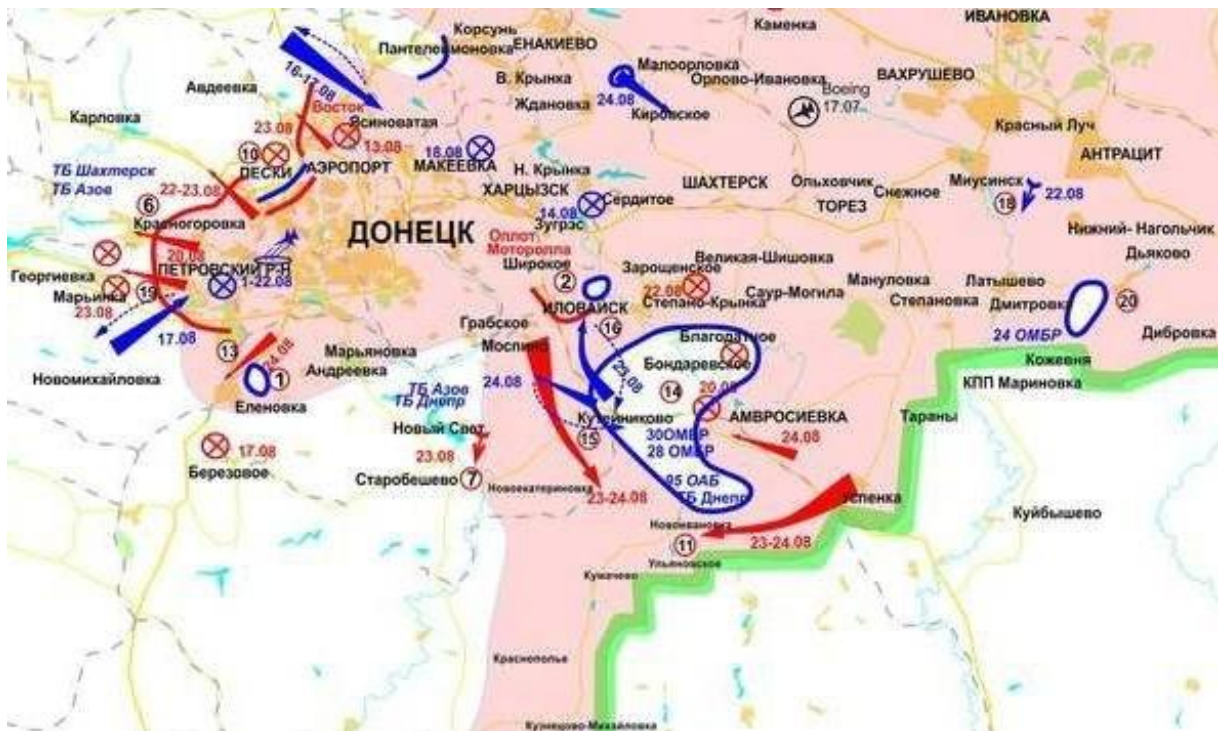

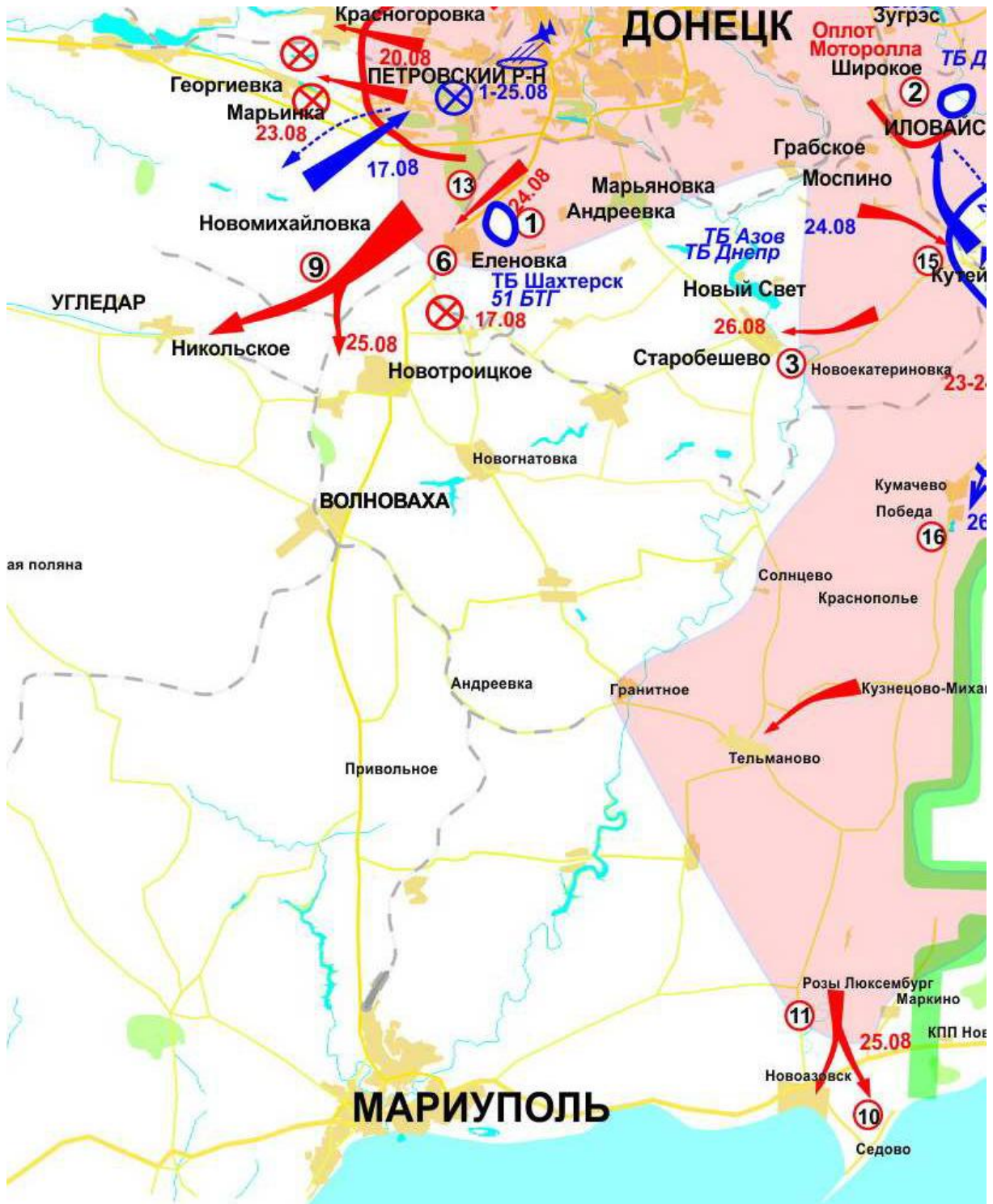

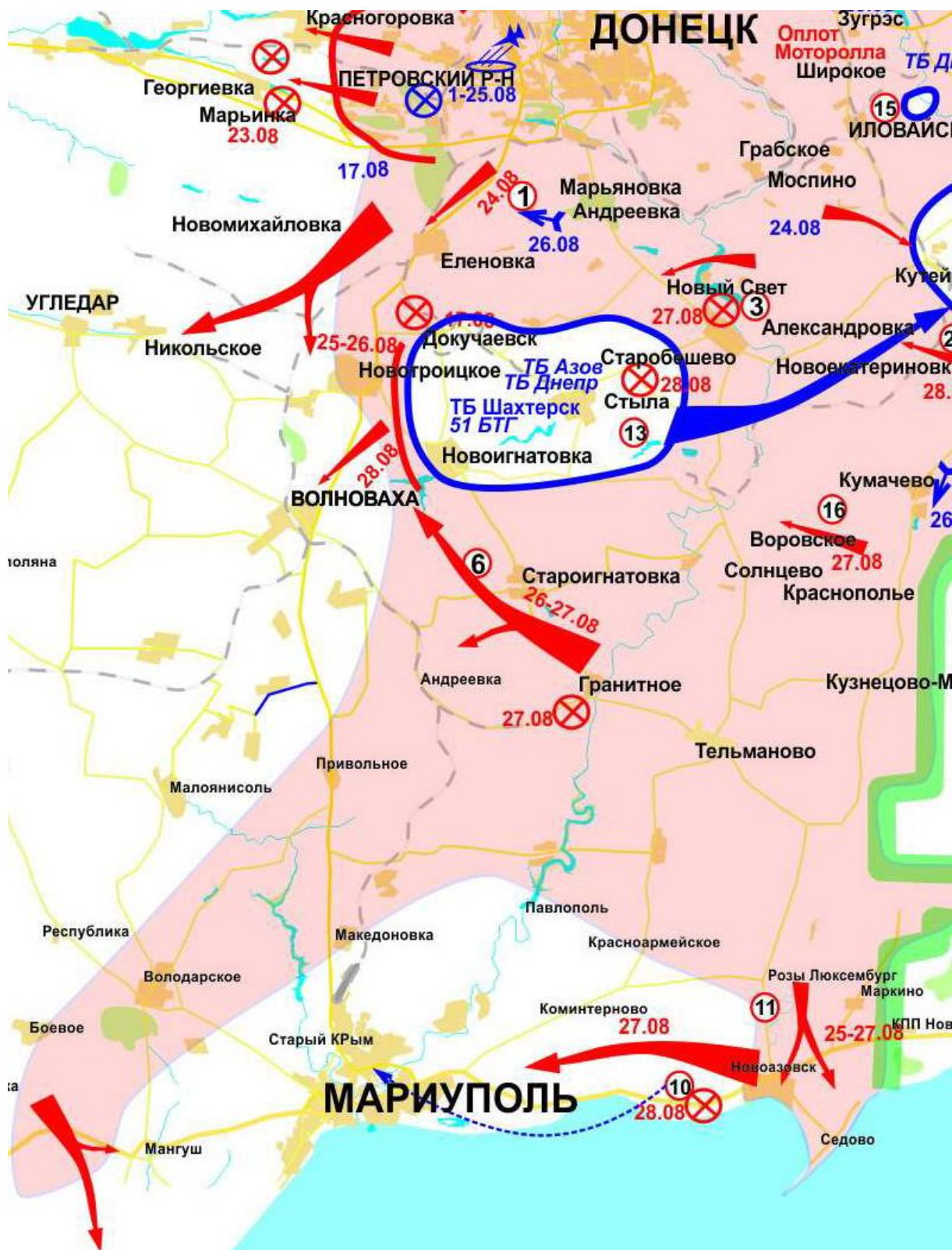

zdroj: kot-ivanov.livejournal.com, upraveno

V posledním srpnovém týdnu byl též hlášen průlom na jih od Doněcku, vytvoření dalšího obklíčení a obklíčování Mariupolu:

zdroj: kot-ivanov.livejournal.com, upraveno

Připomeňme, že 28. srpna ČT v internetovém a televizním zpravodajství vydávala za objektivní a ověřený fakt následující mapy:

zdroj: Česká televize

Dle těchto map, které kopírovaly kyjevské mapy (v prvním případě dokonce mapu starou dva dny, viz výše), tedy nedošlo k žádnému postupu na jihozápad směrem k Novoazovsku (dle internetového zpravodajství nedošlo ani k obsazení území v oblasti tzv. jižního kotle), nedošlo k obklíčení kyjevských sil u Luhansku, leč naopak Luhansk měl být obklíčen (dle

internetového zpravodajství) nebo téměř obklíčení (dle televizního zpravodajství), nedošlo k obklíčení kyjevských sil na jih od Doněcku a k postupu na Mariupol, leč mělo trvat oddělení Luhansku od Doněcku, a v neposlední řadě dle těchto map nedošlo ani k žádnému obklíčení kyjevských sil u Ilovajsku.

ČT tedy i v této části srpna nejen vydávala kyjevská tvrzení za fakt, ale také popírala sama sebe. Jednak její internetové zpravodajství nebylo v souladu se zpravodajstvím televizním, jednak na mapách nebylo zaznamenáno obklíčení u Ilovajsku, přestože se o něm ČT ve svém zpravodajství zmiňovala, jednak na televizní mapě se Novoazovsk nacházel pod kontrolou Kyjeva, přestože ho dle ČT již měla pod kontrolou druhá strana.

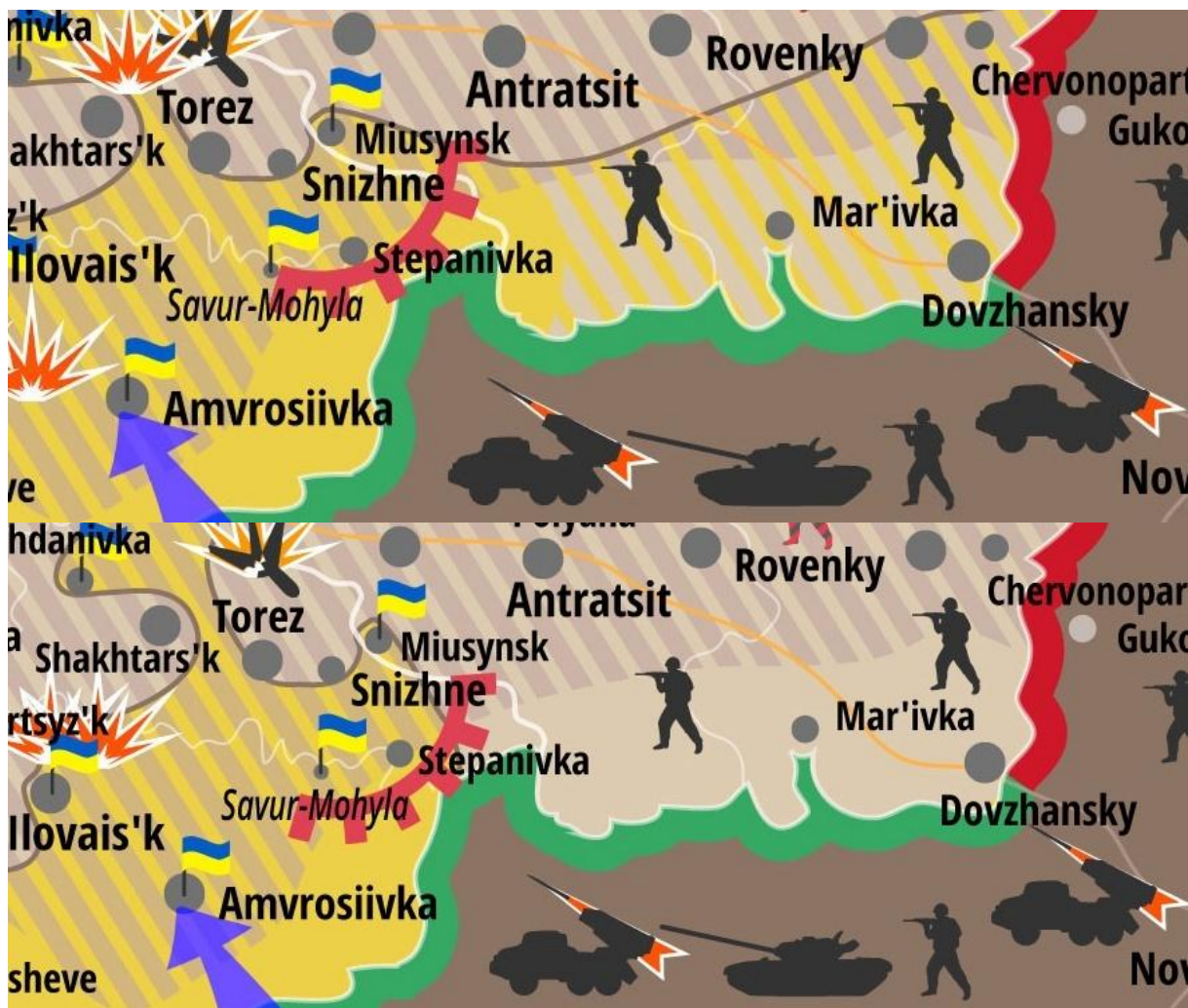
Pokud tedy máme tvrzení obou stran shrnout. Během první třetiny srpna Kyjev - a tedy i ČT - hlásil řadu vítězství, především odříznutí Doněcku od Luhansku. Druhá strana naopak hlásila vytvoření a likvidaci tzv. jižního kotle a pokračující obklíčení kyjevských jednotek na jih od Luhansku. Dle Kyjeva v oblasti tzv. jižního kotle k žádným významnějším územním změnám nedošlo a Luhansk měl být téměř obklíčen jeho silami.

Ve druhé třetině Kyjev - a tedy i ČT - hlásil další vojenské úspěchy, přičemž však zároveň mělo docházet k významnému vměšování ze strany Ruska. Konkrétně pak mělo dojít k úplnému obklíčení Luhansku kyjevskými silami.

Druhá strana hlásila především odražení kyjevského útoku na křižovatku Krasnyj Luč a následné obklíčení místních kyjevských jednotek. Též mělo pokračovat obklíčení kyjevských jednotek u Luhansku.

Dle Kyjeva na jižní frontě docházelo k bojům, leč žádné výraznější územní ztráty (či dokonce ztráty, které by vedly k obklíčení) Kyjev nehlásil. Nadále si též nárokoval oblasti tzv. jižního kotle, které druhá strana již týden prohlašovala za své.

V poslední třetině mělo dle Kyjeva - a tedy i ČT - dojít k náhlému zvratu, k přerušení vítězného postupu a k významným územním ztrátám. Důvodem prý prioritně byla rozsáhlá angažovanost ruských vojsk. Konkrétně mezi 26. a 27. srpnem mělo dojít ke ztrátě oblasti tzv. jižního kotle, kterou ovšem druhá strana již třetím týdnem prohlašovala za svou.

zdroj: rnbo.gov.ua, upraveno

K 29. srpnu dle Kyjeva došlo k obsazení Novoazovsku z východu, zatímco severněji položené oblasti měly být nadále pod kontrolou Kyjeva. Druhá strana naopak zahájení výpadů směrem k Novoazovsku (ze severu) hlásila již o téměř dva týdny dříve, obsazení území na sever od města bylo hlášeno o 5 dní dříve a k obsazení města mělo dojít zhruba ve stejnou dobu, kdy ho hlásil Kyjev.

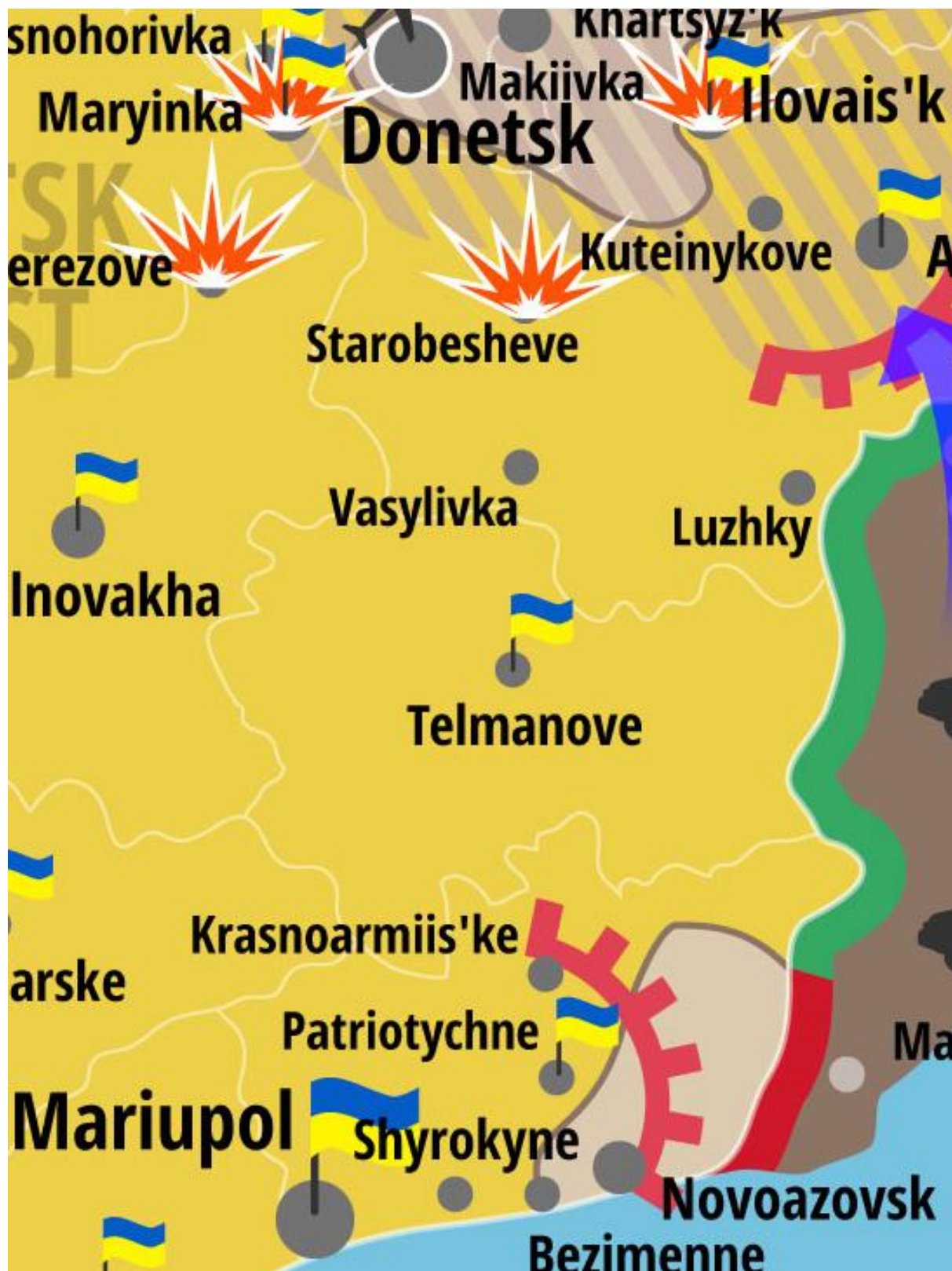
zdroj: rnbo.gov.ua, upraveno

K 30. srpnu bylo dle Kyjeva prolomeno obklíčení Luhansku, přičemž ovšem dle druhé strany Luhansk nikdy obklíčen nebyl. V této době naopak mělo pokračovat obklíčení kyjevských jednotek v okolí města a byl hlášen postup na sever od něj. Dle Kyjeva byly oblasti na sever (i na západ) od města pod jeho kontrolou.

Ve stejný den dle Kyjeva došlo k obnovení pozemního spojení mezi Doněckem a Luhanskem skrze obnovení pozemního spojení mezi městy Šachtarsk a Torez. Dle map druhé strany silnice mezi těmito městy nebyla nikdy dlouhodoběji přerušena. Pouze mezi 10. a 17. srpnem mělo dojít k přerušení silnice mezi městy Torez a Krasnyj Luč.

Pokud jde o hlášené obklíčení u Ilovajsku, platilo, že dle mapy druhé strany k němu došlo 24. srpna. Dle kyjevských map k němu během srpna vůbec nedošlo. V této věci se tedy mapy Kyjeva nejvýrazněji odlišovaly od článků ČT, která o obklíčení u Ilovajsku psala. Dle Kyjeva

též nedošlo ani k obklíčení na jih od Doněcku, ani k obklíčování města Mariupol. Viz mapa z 31. srpna:

zdroj: rnbo.gov.ua, upraveno

Kyjev tedy dle svých map dosahoval během srpna významných vojenských vítězství, zatímco během posledních srpnových dní mělo dojít ke zvratu kvůli Rusku. Jak vyplývá z výše uvedeného, ČT tento kyjevských výklad vydávala za fakt.

Dle map druhé strany se protikyjevské síly stáhly z některých severních oblastí a na přelomu července a srpna zahájily celoměsíční ofenzívu, která měla využít skutečnosti, že kyjevské linie byly na jihu (příliš) dlouhé a úzké, v důsledku čehož se naskýkala příležitost k prolomení linie a k následnému obklíčení kyjevských sil. Následně i v dalších částech jižní fronty mělo docházet k obklíčením a územním ziskům. K žádnému náhlému zvratu dle těchto map nedošlo.

Pokud jde o důvěryhodnost map obou stran, bylo již výše uvedeno, že cesta humanitárního konvoje do Luhansku se dle známých informací odehrála způsobem, který odporoval kyjevské mapě a jiným kyjevským tvrzením, leč který byl naopak v souladu s mapou druhé strany.

Obdobně hlášený přechod stovek kyjevských ozbrojenců přes ruskou hranici u Gukova by spíše odpovídal situaci, kdy by kyjevské jednotky byly v oblasti obklíčené (jak tvrdila druhá strana), než situaci, kdy by v oblasti nedocházelo k významnějším územním změnám (jak tvrdil Kyjev).

Nemluvě o skutečnosti, že není příliš pravděpodobné, že by Kyjev ztratil během jediného dne oblast, kde mělo dojít k tzv. jižními kotli. Výjimku by snad mohla představovat jediné situace, kdy by zde došlo k rozsáhlému vojenskému útoku. Takovou ofenzívu by však bylo velmi obtížné utajit. Navíc není známo, že by vůči Rusku vůbec směřovala obvinění, dle kterých by provádělo rozsáhlou ofenzívu právě v této oblasti.

A v neposlední řadě je třeba uvést, že mapy druhé strany „předvídaly budoucnost“. Respektive by tomu tak bylo, kdyby bylo možné věřit, že zpravodajství ČT odraželo realitu. Jak je totiž uvedeno výše, dle těchto map došlo k určitým územním změnám a různým událostem o několik týdnů či alespoň dnů dříve, než k nim došlo dle ČT, respektive Kyjeva. To platilo ostatně nejen pro srpen, ale i pro září (viz příslušná kapitola).

A nelze se příliš spoléhat na možnost, že autor či autoři měli jen obrovské štěstí, nebo že byli obeznámeni s údajnými plány, dle kterých údajně měla zasáhnout a následně prý zasáhla ruská armáda (a že by tedy kreslení map bylo součástí konspirace, jak zamaskovat náhlou změnu situace na bojišti, ke které došlo dle Kyjeva a tedy i ČT).

Naopak argumenty na podporu kyjevských map se vymýšlejí jen obtížně. A to i vzhledem k faktu, že se Kyjev i v ostatních oblastech opakovaně usvědčoval z nedůvěryhodnosti (viz ostatní části).

Vzhledem k výše uvedenému je tedy třeba konstatovat, že ČT porušila své povinnosti, když o (údajné) situaci na frontě dominantně referovala na základě kyjevských tvrzení, zatímco tvrzením druhé strany poskytla jen zcela minimální prostor.

A nejenže ČT byla ve své činnosti zcela jednostranná, ale navíc vycházela ze zdroje, jehož tvrzení o situaci na frontě se ukázala být vysoce nevěrohodnými. Přesto ČT kyjevská tvrzení často vydávala za ověřený fakt.

A nakonec je třeba uvést, že ČT nejen činila vše předchozí, ale navíc ještě Kyjev podporovala skrze zdůrazňování těch úhlů pohledu a těch tvrzení, které byly v souladu s výroky Kyjeva. Dále skrze překrucování výroků, vydávání spekulací za fakt, skrze měsíce vytvářený dojem, že na hranicích čeká připravená ruská armáda, atd. Vše již bylo rozebráno výše. Takové jednání stojí ve zřejmém kontrastu s bagatelizováním a ignorováním tvrzení a úhlů pohledu, které byly s Kyjevem naopak v rozporu.

I při referování o situaci na frontě tedy ČT zcela selhala.

9. Zář (2014)

9.1 Nepravdy, polopravdy a nedoložená tvrzení

1. 9. ČT vydala článek „*Putin: Když se mi zachce, zaberu Kyjev za dva týdny*”.

V prvním odstavci ČT dále uvedla, že tato slova V. Putin pronesl v rozhovoru s předsedou Evropské komise Barrosem. Ve třetím odstavci pak ČT tvrdila, že „podle deníku La Repubblica chtěl Putin svou výhrůžnou reakcí naznačit Západu, aby jej přestal provokovat novými sankcemi.”

Dle ČT tedy zmíněná slova byla prokazatelně vyřčena. Ve skutečnosti ovšem nic takového nebylo doloženo a výrok ruskému prezidentovi pouze připisoval zmíněný deník. ČT přesto s údajným výrokiem pracovala, jako kdyby V. Putin tato údajná slova veřejně a nezpochybnitelně pronesl.

Následující den ČT věnovala článek ruské reakci („*Rusko se brání: Barroso vytrhl Putinova slova z kontextu*“), dle které měla slova jiný význam a dle které je ruská strana ochotna zveřejnit přepis i zvukový záznam rozhovoru, v němž měla zaznít.

4. 9. pak v deníku Wall Street Journal vyšel článek („*EU Moves to Temper Putin 'Two Weeks to Kiev' Row*“), v němž s odvoláním na mluvčí Evropské komise bylo uvedeno, že Putinova slova byla skutečně vytržena z kontextu. Deník dále uvedl, že mu představitel EU řekl, že výrok mohl být součástí Putinovy argumentace, dle které Rusko nepodniklo vojenskou invazi.

Mluvčí Evropské komise tedy s dvoudenním zpožděním vydala v zásadě stejné stanovisko jako ruská strana. Z dostupných informací se zdá být pravděpodobným, že V. Putin patrně řekl něco v tom smyslu, že by případnou ruskou vojenskou invazi unijní politici snadno poznali, jelikož by do dvou týdnů došlo k obsazení Kyjeva.

Podstatnější je však skutečnost, že původní tvrzení ČT bylo zpochybněno jak ze strany Ruska, tak ze strany Evropské komise. V dané situaci tedy ČT měla uvést věc na pravou míru a omluvit se za dezinformování. Namísto toho ovšem tuto důležitou informaci ignorovala, čímž porušila své povinnosti.

ČT se navíc ani nepoučila a 18. 9. vydala článek „*Za dva dny můžeme být v Kyjevě, Pobaltí, Varšavě a BUKurešti, hrozil prý Putin*“.

I v tomto případě se ČT odvolávala na neověřené tvrzení. Od prvního rozebíraného článku se tento odlišuje toliko tím, že ČT použila lehce přehlédnutelné slovíčko „prý“.

Ve druhém odstavci pak ČT opět tvrdila, že „členům NATO a EU Putin dosud podobné výhrůžky sice oficiálně neadresoval, nicméně v telefonickém rozhovoru s Barrosem před časem řekl, že kdyby chtěl, obsadil by Kyjev během dvou týdnů. Barroso o tomto telefonátu informoval účastníky summitu EU koncem srpna, Rusko ale vzápětí oznámilo, že věta byla vytržena z kontextu, a označilo šíření detailů z telefonátu za nekorektní.“

Z citované části je třeba zdůraznit dvě fakta. Jednak ČT nadále ignorovala skutečnost, že o vytržení z kontextu nemluvílo pouze Rusko, ale i Evropská komise. A dále ČT situaci zarámovala tak, že vytvářela dojem, že dříve se mělo „vyhrožovat“ jen obsazením Kyjeva, zatímco nyní měla na seznam přibýt i další města.

ČT tedy svou verzi, dle které se jednalo o vyhrožování (a nikoliv např. o součást argumentace, dle které by případnou invazi nebylo možné přehlédnout), vydávala za objektivní fakt. Formální uvedení ruského stanoviska na této skutečnosti nic nemění.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že ČT vydávala neověřené tvrzení za fakt, následně ignorovala skutečnost, že její tvrzení bylo dementováno ze strany Evropské komise i Ruska, a namísto poučení se ČT i nadále pokračovala v obdobném jednání. Těmito způsoby tedy ČT porušila své povinnosti.

5. 9. ČT vydala článek *„Ruské televize poprvé informovaly o ruských bojovnících na Ukrajině“*.

Jednalo se tedy o další z příspěvků, jejichž společným znakem bylo vytváření dojmu, že „už i ruská média říkají, že...“

V prvním odstavci bylo konkrétně uvedeno, že „ruská státní média dnes poprvé informovala o úmrtí Rusů bojujících v řadách separatistů na východní Ukrajině, hovořila o nich ale jako o dobrovolnících.“

Takové tvrzení lze ovšem snadno vyvrátit. Postačí připomenout srpnovou část a tehdejší silně překrucované vyjádření A. Zacharčenko, který hovořil mimo jiné i o ruských dobrovolnících a skutečnosti, že někteří z nich padli. Vyjádření bylo poskytnuto právě ruským médiím, mezi něž patřila i stanice Россия-24. Informovala o něm i agentura RIA Novosti.

Tvrzení, že ruská média nyní poprvé informovala o účasti Rusů v bojích a smrti některých z nich, je tedy jednoznačně nepravdivé.

Dále v nadtitulku ČT tvrdila, že „na Ukrajině padlo 2 000 Rusů“. Následně bylo uvedeno, že se jedná o (pouhé) tvrzení kyjevského mluvčího Lysenka, přičemž ve čtvrtém odstavci ČT dokonce uvedla, že „tento údaj nicméně nebylo možné potvrdit z nezávislých zdrojů“.

Později napsané ovšem neomlouvá dříve napsané. V nadtitulku bylo tvrzení uvedeno jakožto ověřený fakt, čímž ČT porušila své povinnosti.

6. 9. a 8. 9. ČT vydala články „*Rusko chce udělat z Donbasu nové Podněstří – ‚zamrzlý‘ konflikt*” a „*Putina děsí úspěšná Ukrajina. Další krok? Možná Kazachstán*”.

Nad těmito obviněními bylo jen malými písmeny uvedeno, že se jedná o (pouhá) tvrzení. V prvním případě o tvrzení kyjevského velvyslance při OSN, zatímco v druhém případě o tvrzení „odborníka na Rusko”.

Jak již bylo uvedeno dříve, nadtitulky jsou psány malým a lehce přehlédnutelným písmem. Jejich použitím tedy ČT porušila povinnost striktně rozlišovat mezi zprávou a komentářem.

12. 9. ČT vydala článek „*Vojenská invaze do Polska se nekonala – byl to omyl*”. Především v prvním odstavci ČT tvrdila, že „pořádně nahnáno... měli i obyvatelé severopolské vesnice Gruta, když si to letka šesti helikoptér namířila rovnou k nim. Ukázalo se ale, že se k nim na dovolenou žádná invazní vojska nevydala. Z domnělé nevíтанé návštěvy z Moskvy se vyklubala dezorientovaná skupina amerických vojáků.”

Jedná se tedy o další případ, kdy ČT připomínala hrubě překroucený Zacharčenkův výrok. Dalším šířením této dezinformace tedy porušila své povinnosti.

Nemluvě o skutečnosti, že není zřejmé, z jakého důvodu bylo třeba věnovat takové banální události článek. Obzvláště pak, pokud připomeneme, že nespočet výrazně důležitějších skutečností ČT naopak ignorovala či bagatelizovala.

Ve stejný den ČT vydala článek „*Porošenkovy nejbližší cíle: Spojenectví s USA a přidružení k EU*”.

V jeho prvním odstavci tvrdila, že spory „o asociační smlouvu vedly ke svržení proruského režimu vzešlého z voleb a nastolení prozápadní vlády”.

Takové formulace jsou přinejlepším velmi subjektivní. Především spory o smlouvu mohou být považovány za jeden z důvodů vyhrocení politické situace, leč samotnému svržení vlády bezprostředně nepředcházely „spory”, nýbrž činnost nestátních ozbrojených skupin a protiústavní jednání parlamentu (viz únorová část).

Stejně tak použití nálepek „proruský“ a „prozápadní“ je přinejlepším velmi subjektivní. Kdyby např. vláda V. Janukovyče byla tak jednoznačně „proruská“, proč by jednala o přidružení k EU?

Kdyby P. Porošenko byl jednoznačně „prozápadní“, jak by mohl být o několik let dříve ministrem v „proruské“ vládě V. Janukovyče? A naopak, jak by vláda mohla být jednoznačně „proruská“, když jejím členem byl i údajně jednoznačně „prozápadní“ oligarcha?

A tak dále. Nemluvě o použití zavádějícího výrazu „režim“ (viz předchozí části).

15. 9. ČT vydala článek „*Do Česka chtějí pouze tři volyňské rodiny, ne čtyřicet*“.

Jak se však ukázalo dále, titulek vycházel pouze z tvrzení předsedkyně České národní rady Ukrajiny, která měla uvést, že ví o třech rodinách. Nejednalo se tedy o ověřený fakt, jak tvrdil titulek, nýbrž pouze o tvrzení jednoho zdroje. Původní tvrzení bylo navíc méně jednoznačné, než by se zdálo z titulku.

Doplňme, že na začátku následující měsíce ČT vydala článek „*70 rodin z Ukrajiny požádalo Zemana o pomoc s přesídlením do ČR*“, který s odvoláním na jistou V. Doušovou naopak tvrdil, že o přesídlení do ČR má žádat asi 40 rodin z volyňské oblasti (a dalších asi 37 z válečné oblasti).

ČT si tedy protirečila, překroutila výrok a vydávala tvrzení jednoho zdroje za ověřený fakt, čímž porušila své povinnosti.

17. 9. ČT vydala článek „*Rozhněvaný dav hodil Janukovyčova stoupence do popelnice*“.

Tvrzení, že se jednalo o „Janukovyčova stoupence“, ovšem ČT nijak nedoložila. Na podporu svého tvrzení toliko uvedla, že zmíněný poslanec byl v minulosti členem Strany regionů a že dříve podpořil vládou prosazovaný zákon, který ČT - opět velmi subjektivně - označila za obuškový.

Samotné členství ve straně či hlasování pro vládní návrh však tvrzení z titulku neprokazuje. Málokdo by např. tvrdil, že M. Hašek je stoupencem B. Sobotky jen na základě skutečnosti, že je členem stejné strany a že jako poslanec hlasoval pro vládní návrhy.

Tvrzení je tedy považováno za nedoložené.

22. 9. ČT vydala článek „*Popradští nechtějí být při ruském útoku první na ráně*“. Článek pojednává o petici obyvatel Popradu proti základně NATO.

Zatímco ČT v titulku tvrdila, že se obyvatelé obávají ruského útoku, text samotné petice, na který je v článku odkázáno, nic takového netvrdí. Konkrétně v něm je uvedeno následující:

„Ludia otvorte oči čo sa deje v poslednej dobe je viac ako choré. Po najnovšom chcú na Slovensku vybudovať základňu NATO. Načo? Prečo? Kto sa nás opýtal? Či zrazu už demokracia nefunguje? V prípade útoku alebo nejakej vojny bude Slovensko jednou z bombardovaných krajín a to konkrétne mesto Poprad. Komu tu chýbajú americké vojská? Ktoré môžu beztrešne porušovať zákon? A čo vlastne my z toho budeme mať? K tomu sa to postaví určite za nejaké naše peniaze, áno lebo presne tých tu na Slovensku máme na hovadiny úplne na rozhadzovanie. K tomu si poštveme Rusko úplne a teroristická Amerika ktorá ťaží z ostatných lebo sama je NIČ nemá čo stratiť. K čomu chcú mať bližšie na Slovenku? Na obranu? Na útok? Bud' musí byť k tomu riadne referendum alebo dajme najavo že s týmto krokom ZÁSADNE NESÚHLASÍME.”

V textu petice je tedy uvedeno, že její iniciátor základnu odmítá z následujících důvodů:

- neexistuje pro ni žádný důvod
- v případě blíže nespecifikovaného vojenského konfliktu by město bylo jedním z cílů
- obyvatelé nedali se stavbou souhlas
- americká armáda není v oblasti potřeba, její činnost je navíc zavrženíhodná a není zřejmé, z jakých důvodů chce být umístěna na Slovensku
- stavba by byla finančně nevýhodná

Žádná obava z ruského útoku tedy v petici vyjádřena není. Vyjádřené obavy se totiž netýkaly ruského útoku, ale jakéhokoliv vojenského konfliktu. V souvislosti s Ruskem je v textu toliko řečeno, že nyní dochází k jeho poštvávání.

Tvrzení z titulku, dle kterého se obyvatelé obávají ruského útoku, je tedy hodnoceno jako zcela nedoložené a pravděpodobně i nepravdivé.

Nemluvě o skutečnosti, že petice je svým tónem i argumentací silně protiamerická. Přesto její text ČT překroutila takovým způsobem, že z toho v titulku vzniklo obvinění vůči Rusku (které navíc nebylo v článku s výjimkou titulku vůbec zmíněno).

Takové jednání je v lepším případě podivné, v horším se jedná o případ obzvláště drzé manipulace.

Ve stejný den ČT vydala článek „*Pochod pro kyjevskou juntou povolili, nám dělají problémy, stěžují si ,Donbasovci*“.

Označení „kyjevská junta“ je dosti subjektivní a ČT se od něj tedy měla nějakým způsobem distancovat.

Dále ČT v prvním odstavci tvrdila, že se mělo jednat o „protiukrajinský pochod“. Tradičně tedy zaměňovala Kyjev za Ukrajinu a porušila tak své povinnosti.

26. 9. ČT vydala článek „*Maďarsko má dohodu s Gazpromem, přestalo dodávat plyn na Ukrajinu*“. Není třeba uvádět, jaký dojem vzniká po přečtení titulku.

Dále v článku je ovšem uvedeno, že se dohoda s Gazpromem týkala zvýšení dodávek plynu kvůli naplnění zásobníků, zatímco důvodem k přerušení dodávek na Ukrajinu měla být snaha pokrýt očekávané zvýšení poptávky na domácím trhu.

Později napsané ovšem neomlouvá dříve napsané a ČT tedy vytvářením falešného dojmu porušila své povinnosti.

9.2 Opomíjení důležitých informací a nevyváženost obecně

Pokud jde o situaci na frontě, ČT i v září pokračovala ve svém narativu, dle kterého došlo na konci srpna k náhlému zvratu.

Např. 1. 9. („*Boj o luhanské letiště: Ukrajinci ustupují, střetli se prý s Rusy*“) či 4. 9. („*Ukrajinská armáda je připravena odrazit útok na Mariupol*“) tvrdila, že Kyjev v posledním týdnu/posledních dnech utrpěl velké nezdary a byl nucen vyklidit některé oblasti.

Dle druhé strany přitom Kyjev ztrácel území během celého srpna, nikoliv jen v jeho závěru (viz srpnová část).

Ve druhém zmíněném článku ČT též oživila již rozebíranou spekulaci, „že si Rusko chce zajistit koridor na Krym, případně až k Podněstří“. A to prý kvůli tomu, že je logisticky obtížné zajistit zásobování pomocí trajektů.

Žádný ze zjevných protiargumentů (vytvoření a udržení koridoru by bylo natolik obtížné a nákladné, že by jeho vytvoření jen těžko bylo skutečným řešením + pro vytvoření koridoru existovala mnohem vhodnější příležitost v předchozích měsících, leč nebyla využita, atd.) uveden nebyl.

2. 9. Např. týdeník Nation otiskl memorandum již zmíněného sdružení bývalých zaměstnanců CIA, NSA, FBI, amerických ministerstev a dalších úřadů a agentur („*The State Department Says Russia Is Invading Ukraine—Should We Believe It?*“).

Memorandum bylo adresováno německé kancléřce a konkrétně v něm bylo uvedeno následující:

- obvinění Ruska z invaze není založeno na věrohodných informacích
- spíše je založeno na „informacích“, které jsou podány tak, aby odpovídaly politickému zadání (obdobně jako tomu bylo v případě „informací“, jimiž byla zdůvodňována invaze do Iráku)
- kancléřka by měla k obviněním amerického ministerstva zahraničí a představitelů NATO přistupovat se stejnou opatrností, s jakou přistupoval její předchůdce k obviněním vůči Iráku
- sám prezident Obama včera zkusil zklidnit rétoru svých vlastních diplomatů a médií, když nedávné události na Ukrajině popsal jako „pokračování toho, co se děje již měsíce... nejedná se o skutečnou změnu“
- B. Obama má bohužel jen velmi slabou kontrolu nad politickým aparátem, který ho ostatně o rok dříve na základě obdobně pochybných „informací“ málem dotlačil k zahájení útoku vůči „syrské vládě“
- doufáme, že vám vaši poradci připomněli, že A. F. Rasmussen, generální tajemník NATO, není příliš důvěryhodný; obzvláště je třeba připomenout, že jakožto dánský

premiér před invazí do Iráku v parlamentu prohlásil, že: „Irák má zbraně hromadného ničení. To není pouhá domněnka, my to víme.”

- máme rozsáhlé zkušenosti se zpracováním satelitních snímků a na základě toho soudíme, že snímky, které NATO zveřejnilo 28. srpna, ani zdaleka nestačí k obvinění Ruska z invaze
 - pokud jsou zveřejněné snímky tím nejsilnějším dostupným „důkazem”, pak jen posilují naše podezření, že byly zveřejněny jen proto, aby zvýšily šanci na schválení kroků proti Rusku na blížícím se summitu NATO
- dle všeobecného přesvědčení se Kyjevu v posledních týdnech na bojišti dařilo, tento obraz ovšem vycházel téměř výlučně z kyjevských vládních zdrojů
 - jedna zpráva z 18. srpna, pocházející z tiskové služby P. Porošenka, však zavdala důvody k pochybám o věrohodnosti kyjevského obrazu, jelikož uváděla, že má dojít k „přeskupení” kyjevských sil kvůli „novým okolnostem”
 - pokud by ovšem „nové okolnosti” znamenaly úspěšný kyjevský postup, proč by bylo třeba „přeskupovat” kyjevské síly?
 - navíc právě v této době začaly zdroje z bojiště hlásit řadu úspěšných útoků proti-pučistických sil
 - o deset dní později, když byly kyjevské síly obklíčeny a/nebo na ústupu, byla situace omlouvána „ruskou invazí”
- proti-pučistické síly se těší značné místní podpoře a domníváme se, že Rusko také poskytuje podporu, především ve formě informací od tajných služeb, leč ani zdaleka není doloženo, že by součástí ruské podpory byly též tanky a dělostřelectvo
- zároveň jsme si téměř jisti, že pokud by bylo třeba, ruské tanky by přijely
- právě proto je třeba usilovat o příměří, které se Kyjev dosud snažil oddálit
- nyní by se dle našeho mínění mělo dát Kyjevu jasně najevo, že s členstvím v NATO nemůže počítat a že NATO nehodlá vést s Ruskem válku v zastoupení

Zatímco ČT věnovala rozsáhlý prostor pro nedoložená (nebo dokonce sebepopírající) obvinění vůči Rusku, jež ostatně ČT nejdnou vydávala za fakt, výše uvedenému memorandu (ani ničemu obdobnému) článek nevěnovala.

Ve stejný den např. server AIF („*Турчинов выгнал с трибуны Рады регионалку Елену Бондаренко – видео*”) informoval o skutečnosti, že v kyjevském parlamentu vystoupila poslankyně E. Bondarenková.

Ve svém projevu kritizovala kyjevskou vládu za dělení lidí na Ukrajince a ne-Ukrajince (což je ostatně jedno z mnoha kyjevských tvrzení, které ČT přebírala a vydávala za fakt) a bombardování měst, načež jí předseda parlamentu Turčynov vypnul mikrofon, vyzval ji, aby opustila řečnický pult, a prohlásil, že by poslankyně měla před kyjevskou „armádou” padnout na kolena.

O několik dní později poslankyně na svém Facebooku (viz facebook.com/E.A.Bondarenko/posts/324449304394390) vydala prohlášení, ve kterém tvrdila následující:

- vláda opozičním politikům vyhrožuje fyzickou likvidací
- opoziční politici nejsou pouštěni do vysílání většiny médií
- ti, kteří vyzývají k míru, jsou vládou nálepkováni jako nepřátelé národa
- ministr Avakov prohlásil, že když se chystám vystoupit v parlamentu, sahá jeho ruka po pistoli
- předseda parlamentu Turčynov mi zabránil vystoupit v parlamentu, leč následující vystoupení, při němž bylo vyzváno k zastřelení opozičních politiků, již nepřerušil
- nebezpečí čelí nejen opoziční politici, ale i jejich rodiny a známí
- média nevhodné informace nezveřejňují - a pokud ano, pak jsou vystavena útokům nacionalistických bojůvek
- metody „junty” nemají s demokracií nic společného
- mezinárodní struktury by měly situaci řešit

Den po zveřejnění prohlášení informoval např. Huffington Post o skutečnosti, že kyjevská SBU vnikla do redakce listu Vesti, zabavila vybavení a znemožnila redaktorům pracovat (viz „*Ukraine Security Services Break Into Newspaper Office, Shut Down Website*”).

Dle šéfredaktora mohla být důvodem skutečnost, že nedávno list psal o dceři šéfa SBU. Ten o den později dle agentury Interfax-Ukrajina zásah potvrdil („*СБУ расследует деятельность псевдоизданий, которые используются в информационной войне против Украины – глава спецслужбы*”), leč ve zdůvodnění nebyl příliš konkrétní (SBU prý měla vyšetřovat aktivity související s „informační válkou”).

Ve stejný den OBSE vydala prohlášení („*OSCE Representative urges authorities in Ukraine to respect media after raid on Vesti newspaper*”), v němž Kyjev vyzvala, aby se zdržel jakýchkoliv kroků, které by zastrašovaly novináře. Také bylo vyjádřeno znepokojení nad zprávami, dle kterých Kyjev zakázal desítkám ruských novinářů vstup do země.

O ničem z výše uvedeného ČT neinformovala (nebo jen velmi omezeně).

5. 9. ČT vydala článek „*Rusové unesli našeho agenta, zlobí se Tallinn*”.

Dle jedné strany byl daný člověk unesen z jejího území, zatímco dle druhé byl zadržen na jejím území. Jak je zjevné z titulku, ČT se rozhodla o skutečnosti informovat skrze obvinění jedné z těchto stran.

Ve druhém odstavci ČT dokonce tvrdila, že „neznámí Rusové unesli estonského agenta Estona Kohvera v oblasti hraničního přechodu Luhamaa. Muž pracuje pro bezpečnostní službu.”

Namísto striktního oddělení objektivních faktů od neověřených tvrzení se tedy ČT přiklonila k jedné ze stran konfliktu, čímž porušila své povinnosti.

6. 9. Např. stanice Westdeutscher Rundfunk informovala o odpovědi německé vlády na otázky strany Die Linke ohledně zřícení letu MH17 („*Radarsignale weisen auf Raketenbeschuss hin*”). Celá odpověď vlády je dostupná na internetových stránkách Bundestagu („*Drucksache 18/2521*”) a je v ní uvedeno především následující:

- nelze s jistotou určit, zda proti letu MH17 byly nasazeny protiletadlové raketové systémy
- letouny AWACS zaznamenaly v okruhu svého dosahu radarový signál systému SA-3 (připomeňme, že BUK je značen jako SA-11) a jeden neidentifikovatelný radarový signál

Z odpovědi je tedy zřejmé, že německá vláda neměla dostatek informací o okolnostech zřícení MH 17 (případně měla, ale rozhodla se je utajit).

Zatímco dlouhé řadě nedoložených obvinění z nedůvěryhodných zdrojů ČT články věnovala, odpovědi německé vlády, která nebyla schopna či ochotna potvrdit, zda proti letadlu byl vůbec použit protiletadlový raketový systém, ČT žádný článek nevěnovala.

24. 9. V deníku New York Times vyšla reportáž o výměně zajatců („*Ukraine Picks Motley Group to Exchange for Prisoners*”). Uvedeno v ní bylo především následující:

- obě strany měly shodně propustit 28 osob
- mezi lidmi, které propustil Kyjev, ovšem byli také muži, ženy i náctiletí, kteří nevypadali jako váleční zajatci
- mnozí z nich si následně stěžovali všem okolo, že se nikdy neúčastnili bojů a že vůbec netuší, proč jsou součástí výměny zajatců
- jedním z nich byl sedmnáctiletý N. Podikov, který tvrdil, že ho kyjevští zajali v jednom z měst v blízkosti frontové linie, načež měl být obviněn z příslušnosti ke „gangu proruských zabijáků”, aniž by byl předložen jakýkoliv důkaz
- podobně vypovídali i další
- někteří z nich řekli, že byli zajati již v předchozích měsících v jiných částech země, přičemž se měli provinít účastí na demonstracích za autonomii či roznášením letáků
- kyjevský podnikatel V. Ginsberg řekl, že v Doněcku nikdy nebyl, leč byl znám jako zastánce užší hospodářské spolupráce s Ruskem, kvůli čemuž byl prý zatčen, aniž by prý měl jakoukoliv možnost prokázat svou nevinu
- běžnou praktikou měla být výměna jednoho kyjevského vojína za jednoho „proruského politického agitátora”

Dle reportáže tedy Kyjev míchal válečné zajatce s lidmi, kteří neměli s boji nic společného a kteří se případně provinili jen svými nevhodnými názory, případně vůbec ničím.

ČT reportáži nevěnovala žádný článek, přestože se jednalo o dosti závažné tvrzení, které navíc vycházelo z výrazně důvěryhodnějšího zdroje, než byla řada těch, kterým ČT poskytovala rozsáhlý prostor.

25. 9. P. Porošenko na své Twitteru oznámil, že banderovci (respektive jejich ozbrojené síly UPA) představují příklad heroismu a vlastenectví. Viz

twitter.com/poroshenko/status/515118331494678529?lang=en.

Přihlásil se tedy k odkazu skupiny, jejímž cílem bylo provedení etnické čistky Ukrajiny a která při realizaci tohoto cíle zavraždila řádově desítky tisíc lidí (především Poláků). Porošenkův výrok byl proto sám o sobě i vzhledem ke kontextu (především vzhledem k výrokům o údajném „západním/proevropském“ směřování) hoden pozornosti.

Přesto se o něm v archivu nepodařilo dohledat jedinou zmínku a ČT tedy ignorováním důležité informace porušila své povinnosti.

26. 9. ČT vydala článek „*Zeman vyzval ke zrušení sankcí. Na konferenci pořádané spolupracovníkem Putina*”.

Jak je zřejmé z titulku, jedná se o další případ, kdy ČT považovala za důležité již v titulku uvést, že je cosi financováno či organizováno z ruských zdrojů.

Jak již bylo uvedeno, v jiných případech, kdy bylo cosi financováno/organizováno ze zdrojů vlád/státních příslušníků USA/EU, ČT naopak o těchto skutečnostech mlčela, případně je uvedla až hlouběji v člancích (viz příslušné části).

Odlišným přístupem k podobným skutečnostem tedy ČT porušila své povinnosti.

Pokud jde o právní postavení Doněcku a Luhansku, ČT vydala články, v jejichž titulcích tvrdila, že oblasti budou mít zvláštní postavení („*Porošenko slibuje povstalcům zvláštní status, ruštinu a amnestii*” z 15. 9., „*Ukrajinský parlament schválil amnestii i zvláštní status východu*” z 16. 9., „*Obama ocenil Porošenka za autonomii pro východ Ukrajiny*” z 18. 9.).

Z nějakého důvodu však již nevěnovala článek následujícímu prohlášení P. Porošenka (viz např. článek v Ukrajinské pravdě: „*Президент: закону про особливий статус Донбасу не існує*”), který uvedl, že zákony z 16. září Doněcku a Luhansku žádný zvláštní status nedaly a že se jednalo o pouhý „zvláštní režim”, který nevytvářel žádné zvláštní pravomoci či svrchovanost.

Stejně jako v předchozím období ČT i v září poskytovala rozsáhlý prostor pro kyjevská obvinění.

Za všechny jmenujme článek z **11. 9.**, v němž ČT s odvoláním na Kyjev uváděla, že si boje vyžádaly již 2.000 mrtvých ruských vojáků a dalších 8.000 zraněných („*Na Ukrajině už padly dva tisíce ruských vojáků, tvrdí Kyjev*”).

Takové tvrzení lze poměrně snadno zpochybnit poukazem na několik skutečností. Jednak Kyjev své tvrzení nijak nedoložil. Pokud by totiž jeho tvrzení bylo pravdivé, pak by Kyjev měl mít k dispozici nemalý počet osob, které by mohl ukázat světu.

I kdyby se totiž Rusku podařilo evakuovat 99% z těchto údajných mrtvých a zraněných, měl by Kyjev být stále schopen ukázat celkově 100 mrtvých a zajatých ruských vojáků.

A v poněkud pravděpodobnějším případě, kdy by se podařilo evakuovat např. „jen“ 75% z těchto mrtvých a zraněných, by Kyjev měl mít k dispozici stovky mrtvých a 2.000 zraněných ruských vojáků.

Nemluvě o počtu osob, které by byly zajaty, aniž by předtím padly či utrpěly zranění. Počtu 10.000 mrtvých a raněných by totiž odpovídal ještě násobně větší počet nasazených.

Konkrétně v extrémním případě, kdy by se ztráty pohybovaly na úrovni bitvy u Verdunu (tedy zhruba kolem jedné třetiny, ač se odhady různí), by počtu 10.000 ztracených vojáků odpovídalo nasazení zhruba 30.000 mužů. V případě pravděpodobnějších pětiprocentních ztrát by se pak počet nasazených pohyboval kolem 200.000. Kdyby z těchto desítek až stovek tisíc bylo zajato pouze jediné procento, měl by Kyjev k dispozici stovky či tisíce zajatců.

Každopádně by tedy Kyjev měl být schopen ukázat stovky či spíše tisíce příslušníků ruské armády. Přesto nic takového ani vzdáleně neučinil.

A dále platí, že pokud Kyjev neměl tyto údajně mrtvé, raněné či zajaté k dispozici, pak je otázkou, jak by mohl s jistotou vědět, že se jedná o ruské vojáky. Počet obětí nepřítele obvykle lze alespoň zhruba odhadnout, leč jak by Kyjev mohl s jistotou znát jejich občanství a povolání?

A nakonec je třeba uvést, že si lze jen obtížně představit, že by se podařilo utajit přesun a nasazení desítek až stovek tisíc vojáků. Přesto ČT nebyla schopna zdůvodnit svá tvrzení o jednoznačné ruské invazi/vpádu ničím jiným než překroucenými výroky a skutečnostmi,

jedním rozmazaným videem, dvěma satelitními snímky, které se samy popíraly, nespočtem kyjevských obvinění a tvrzení a zdůrazňováním existence několik zajatců, jejichž počet ovšem ani zdaleka neodpovídal počtu, kterého by bylo dosaženo, kdyby obvinění byla pravdivá (odpovídal spíše nasazení průzkumných skupin či jiných menších jednotek).

Jedná se tedy o další případ, který ze všeho nejvíce svědčil o kyjevské nedůvěryhodnosti. Přesto ČT neuvedla žádný skutečný protiargument (pouze na konci druhého odstavce obligátně uvedla, že „Moskva přítomnost svých vojáků na východě Ukrajiny nadále popírá.”) a kyjevským obviněním i nadále poskytovala rozsáhlý prostor.

Takovým jednostranným přístupem a vytrvalým ignorováním skutečností svědčících o mimořádné kyjevské nedůvěryhodnosti tedy ČT porušila své povinnosti.

Ve třetím odstavci ČT tvrdila, že „Lysenko dále uvedl, že ukrajinská armáda vyrovnala frontové linie v Doněcké a Luhanské oblasti a stáhla jednotky z míst, kde jim hrozilo obklíčení. Oblast kontrolovaná povstalci se tak zvětšila. Kterých regionů se stahování vojsk týká, mluvčí neupřesnil. Linie obrany je nyní podle Lysenka pevná a vylučuje vznik pastí, z nichž by se ukrajinští vojáci museli probíjet.”

ČT tedy v tomto případě uvedla, že vychází z tvrzení kyjevského mluvčího, leč z následných formulací (především z věty „oblast kontrolovaná povstalci se tak zvětšila.”) je zřejmé, že ČT jeho tvrzení vydávala za fakt. Dále ČT tvrdila, že mluvčí neupřesnil, kterých oblastí se „stažení” týkalo, Kyjev přitom 10. i 11. září vydal mapy, které ukazovaly následující:

zdroj: 112.ua („Карта АТО по состоянию на 10 сентября” + „Карта АТО по состоянию на 11 сентября”)

Tyto mapy tedy tvrdí několik skutečností. Jednak se dle nich Kyjev během jediného dne stáhl z poměrně rozsáhlých oblastí na jihu. A to přesto, že v této oblasti dle kyjevských map nehrozilo bezprostřední nebezpečí obklíčení. A naopak Kyjev dle svých map držel velmi

úzkou oblast v oblasti Debalceva, kde dle jeho map obklíčení hrozilo (a během zimy ostatně více než jen hrozilo). Slova kyjevského mluvčího o stažení z ohrožených oblastí a vyrovnání linií tedy neodpovídala kyjevským mapám.

Podstatnější je však skutečnost, že se jednalo o další případ, kdy mapy druhé strany „předvídaly budoucnost“. Zisk jižních oblastí totiž její mapy hlásily již o více než dva týdny dříve (viz srpnová část).

Obdobně tyto mapy „předvídaly“ i kyjevské územní ztráty v oblasti na západ od Luhansku. Dle Kyjeva se zde situace změnila opět během jediného dne. Konkrétně mezi 18. a 19. zářím, jak ukazují následující mapy:

zdroj: rnbo.gov.ua, upraveno

Mapy druhé strany naopak již v polovině srpna tvrdily, že v oblasti byly kyjevské síly obklíčeny, načež měl následovat postup dále na sever. Situaci, ke které dle Kyjeva došlo v polovině září, tedy tyto mapy „předvíдалy“ již o téměř měsíc dříve (viz srpnová část).

Vzhledem k těmto i ostatním skutečnostem lze tedy soudit, že Kyjev tyto oblasti pravděpodobně ztratil výrazně dříve, než byl ochoten přiznat (stejně jako tomu bylo v případě tzv. jižního kotle).

Této skutečnosti ČT (tradičně) nevěnovala žádnou pozornost a nadále pokračovala v dosavadním způsobu práce - tedy minimálním ověřování, poskytováním rozsáhlého prostoru Kyjevu, vydáváním řady jeho tvrzení za fakt a bagatelizováním/ignorováním informací, které byly v rozporu s dříve vytvořeným obrazem.

10. Říjen (2014) až leden 2016

1. 10. I. Katchanovski z University of Ottawa představil svou studii „The ‚Snipers’ Massacre‘ on the Maidan in Ukraine”, v níž se zabýval střelbou na Majdanu, jejími aktéry a otázkou, k čemu přesně 20. února došlo.

V září následujícího roku vydal doplněnou verzi, v níž je uvedeno především následující:

- práce je první akademickou studií, která se událostí zabývá
- práce vychází:
 - z 1.500 videí
 - ze zpráv více než stovky novinářů
 - z 5.000 fotografií
 - ze záznamů policejní komunikace
 - ze záznamů ze soudního procesu
 - z výzkumu na místě
 - z tvrzení účastníků či současných nebo bývalých politických představitelů
 - z analýzy odhadované trajektorie střel, použitých zbraní a zranění policistů či civilistů
- 20. února ráno mezi šestou a devátou hodinou byla na policii zahájena střelba z budovy konzervatoře a z budovy odborů
 - střelba byla vedena z brokovnic a kulovnic Saiga (jejichž konstrukce vychází z útočné pušky AK-74)
 - několik policistů v důsledku střelby zemřelo a ještě více jich bylo zraněno
 - v čele této skupiny stál V. Parasjuk (viz výše i dále)
- k smrtelné střelbě do řad policie nicméně docházelo již od 18. února, především (ovšem nikoliv výlučně) ze strany členů Pravého sektoru, přičemž jisté napojení na střelce měla i strana Vlast (J. Tymošenkové) a strana Svoboda
- 20. února po deváté ráno, kdy se v důsledku smrtelné střelby policie z určitých oblastí stáhla, byly uvolněné ulice obsazovány účastníky Majdanu (převážně neozbrojenými)
- ozbrojené skupiny (Majdanu) se přesunuly do hotelu Ukrajina a hotelu Dnipro
- vůbec první civilisté byli zabiti kolem deváté hodiny, tj. o několik minut dříve, než byl poprvé natočen příchod Berkutu do oblasti
- ve stejnou dobu, kdy byli zabiti první civilisté, byla zahájena střelba na policejní vozidla (v nichž se našly stopy po střelách)
- po svém příchodu Berkut zahájil střelbu ve směru, kde se nacházeli účastníci Majdanu, načež následovalo stažení policejních jednotek - právě tato událost byla v médiích prezentována jako důkaz tvrzení, že civilisté byli zabiti policií
 - účelem však spíše bylo umožnění ústupu jiných policejních jednotek (rozkaz k ústupu byl zaznamenán v rádiové komunikaci), které se ještě nacházely v

oblasti, tudíž lze událost racionálně vysvětlit tak, že se buď jednalo o varovné výstřely, nebo že střelba byla vedena proti ozbrojeným účastníkům Majdanu

- zvuky střelby, které předcházely smrti civilistů, neodpovídaly zvukům, které vydává střelba z pušek AKM (jimiž byl Berkut vyzbrojen)
- nicméně zabití či zranění některých neozbrojených účastníků Majdanu Berkutem nelze kvůli nedostatku informací zcela vyloučit
- typ zranění (vstupní a výstupní otvory od kulek), stopy ve stromech, výroky účastníků a podobně ukazují, že řada konkrétních osob byla zastřelena z hotelu Ukrajina
- dle policejní komunikace byly policejní jednotky pověřeny monitorováním hotelu Ukrajina, z něhož zaznamenaly střelbu
- dle stop po kulkách ve stožárech, stromech, oknech a zdech hotelu Ukrajina byla střelba vedena i z oblastí pod kontrolou policie
- účastníci Majdanu byli vedením Majdanu vyzýváni, aby se přesunuli do oblastí střelby, přičemž některé záběry ukazují, že ti, kteří k takovému kroku vyzývali přímo v ulicích, do oblastí sami nešli
 - lze se tedy domnívat, že se jednalo o záměrnou snahu dostat je do oblastí, kde budou zabití střelbou z budov pod kontrolou Majdanu
- několik civilistů bylo zabito/zraněno, když se nacházeli za zdí, která bránila přímé střelbě z oblastí, které se nacházely pod kontrolou policie
- již během střelby bylo známo (a veřejně hlášeno), že střelba pochází především z hotelu Ukrajina (a z jiných budov pod kontrolou Majdanu), leč představitelé Majdanu (jako A. Parubij či D. Jaroš, kteří měli být přítomni) proti střelcům nepodnikli žádné kroky
 - taková pasivita by běžně byla iracionální, nikoliv však za předpokladu, že by tito představitelé věděli, že střelci provádějí tzv. operaci pod falešnou vlajkou
- dle některých videí se někteří účastníci Majdanu pokusili vstoupit během střelby do vyšších pater hotelu Ukrajina, ale bylo jim v tom zabráněno (mimo jiné představiteli strany Svoboda)
- po převratu kyjevská vláda neidentifikovala žádné ze střelců, kteří prokazatelně stříleli na policisty a civilisty
- studie nenašla žádný důkaz, dle kterého by policie či nějaká třetí strana byla odpovědná za střelbu na civilisty, přičemž ani oficiální „vyšetřování“ nepřineslo žádné důkazy

- mnozí novináři, kteří byli přítomni v hotelu Ukrajina, hlásili (především skrze sociální média) střelbu z této budovy, zatímco o přítomnosti vládních jednotek či nějaké třetí síly důkazy neposkytli
- práce dochází k následujícím závěrům:
 - střelba byla operací pod falešnou vlajkou, jejímž účelem bylo chopit se moci
 - organizace jako Pravý sektor, Svoboda či Vlast byly přímo či nepřímo zapojeny do střelby na Majdanu
 - z tohoto důvodu bylo kyjevské „vyšetřování“ zfalšováno
 - operace mohla být organizována jen malou skupinou osob, zatímco absolutní většina účastníků Majdanu o ní neměla tušení
 - jednání vlády USA a dalších zemí (překroucení faktů o střelbě na Majdanu, nezájem o vyšetření události, podpora převratu a obdobné jednání v minulosti) vyvolává otázky, zda tyto vlády vědí, že se jednalo o operaci pod falešnou vlajkou (či zda byly do převratu přímo či nepřímo zapleteny)

Pro úplnost dodejme, že autor např. 9. července 2015 či později na svém Facebooku uvedl, že studii nabídl listům Guardian, Atlantic, Foreign Policy, Washington Post, Salon, Kyiv Post či serveru Open Democracy, leč všichni zmínění ji odmítli vydat (zatímco výrazně hůře informovaným či méně důvěryhodným zdrojům články věnovali a případně vydávali jejich tvrzení za fakt).

10. 10. Agentura Reuters vydala článek „*Special Report: Flaws found in Ukraine's probe of Maidan massacre*”.

V něm se zaměřila na kyjevské „vyšetřování” střelby na Majdanu, na jehož základě byli obžalováni tři bývalí příslušníci Berkutu. Na základě rozhovorů s prokurátory, obhájci, svědky, policisty a právními znalci dospěla agentura k závěru, že obžaloba vykazuje závažné nedostatky.

Především:

- jako „důkaz” vůči jednomu z policistů byla použita fotografie, na níž měl být zobrazen, jak s nataženou maskou drží zbraň v obou rukách
 - to je ovšem v jeho případě fyzicky nemožné, jelikož o část jedné z rukou přišel o několik let dříve

- v dokumentu prokuratury, který se dostal Reuters do rukou, se tvrdí, že výše zmíněný měl 20. února kolem deváté hodiny nařídít střelbu směrem, kde se nacházeli neozbrojení civilisté
 - sám zmíněný v telefonním rozhovoru uvedl, že 20. února ráno se nacházel v budově kyjevského policejního velitelství, kde se mělo jednat o informacích o příchodu ozbrojených skupin do Kyjeva
 - jednání mělo začít mezi 8:00 a 8:30, přičemž jmenoval tři osoby, které se měly na setkání nacházet společně s ním
 - na Majdan se dle svých slov vydal teprve po té, kdy přes vysílačku slyšel střelbu a hlášení o smrti jednoho příslušníka Berkutu a zranění dalších
 - dále uvedl, že neví přesně, kdy dorazil na místo střelby, leč přesný čas prý lze vysledovat pomocí jeho mobilního telefonu
 - na místo prý dorazil v době, kdy policie byla na ústupu
 - žádný rozkaz k zahájení střelby prý nevydal ani neobdržel
 - dle jednoho z obhájců je k dispozici video, které ukazuje, že výše zmíněný se skutečně účastnil schůze v budově velitelství policie
- dle jiného obhájce není k nalezení řada zbraní, z nichž se údajně střílelo
- též chybí mnoho kulek a stromy či jiné předměty, které mohly posloužit jako důkazy, byly dle jeho slov odstraněny
- příslušné dokumenty byly dle bývalého velitele Berkutu zničeny příslušníky Berkutu, jelikož se dle něj obávali, že by se velitelství po převratu mohlo stát terčem útoku a že by dokumenty následně mohly posloužit k vystopování příslušníků jednotky
- dosud nikdo nebyl zadržen za střelbu do řad policie, přestože dle kyjevského ministerstva vnitra bylo mezi 18. a 20. únorem 13 policistů zabito a 189 zraněno
- někteří z pozůstalých zpochybňují spravedlnost procesu, jeden z oslovených měl provést vlastní vyšetřování a dospět k závěru, že proti třem zmíněným policistům není dostatek důkazů
- kyjevský prokurátor, který stál za zatčením třech zmíněných policistů, veřejně prohlásil, že již byla prokázána jejich vina
 - takové prohlášení je dle osloveného právního znalce v rozporu s právem na spravedlivý proces
- prokurátor odmítl komentovat vyjádření obhajoby a uvedl, že má k dispozici řadu důkazů, jedním z nich mělo být video, které ukazovalo střelce, jenž měl být

identifikován jako zmíněný policista kvůli specifickému způsobu, jakým prý držel zbraň

- dle obhájců dalších dvou policistů zakládala obžaloba svá tvrzení především na videích, která zobrazují maskované policisty držící zbraně, leč dle obhajoby se nejedná o jejich klienty
- obhajoba též uvedla, že jejich klienti byli oprávněni střílet v sebeobraně (a to obzvláště v situaci, kdy byla střelba vedena proti jejich kolegům), dle obžaloby byli všichni civilisté, z jejichž zabití byli policisté obžalováni, neozbrojeni
- první zmíněný policista během soudu uvedl, že obžaloba líčí celou událost jako mírumilovnou demonstraci, ač ráno 20. února bylo dle něj v důsledku „mírumilovné demonstrace“ zabito téměř 17 policistů

Ani studii I. Katchanovského, ani článek agentury Reuters se v archivu ČT nepodařilo dohledat. Jak již bylo mnohokrát řečeno, ČT naproti tomu věnovala rozsáhlý prostor nedoloženým obviněním, z nichž řadu navíc vydávala za ověřený fakt.

Za všechna připomeňme především článek „*Krveprolití na Majdanu nařídil Janukovyč, prsty v tom měla i ruská FSB*”.

Nemluvě o jiných formách dezinformování, z nichž lze připomenout Události z 20. února, během nichž ČT divákům předložila manipulativně sestříhané záběry a bagatelizovala klíčové informace, které měla k dispozici, nebo lze připomenout článek „*Během krveprolití byl v Kyjevě pracovník ruské tajné služby*”.

Ignorováním důležitých informací tedy ČT porušila své povinnosti.

V souvislosti s volbami v oblastech ovládaných Kyjevem, Doněckem a Luhanskem ČT vydala řadu článků.

Předně je třeba zdůraznit, že články měly zcela opačný tón. V prvních odstavcích článků o volbách na území Kyjeva ČT především psala o „proevropském směřování budoucího parlamentu” („*Předvolební Ukrajina: Země míří do EU, armáda je v pohotovosti*”, 25. 10.) či „přiblížení země Západu”, které mělo stát v kontrastu k předchozímu „proruskému režimu” a podobně („*Ukrajina zvolí parlament: Sehraje roli strach ze studených radiátorů?*”, 25. 10., „*Na Ukrajině vyhrál prezidentův Blok, premiér asi zůstane*”, „*Ukrajinské volby ukázaly*

nutnost jednat s oběma stranami, hodnotí Češi”, 27. 10., „*Jaceňuk premiérem, tweetuje ukrajinský prezident*”, 31. 10.).

I v článku „*Volby byly plné machinací, ale my je uznáváme, hlásí Moskva*” z 27. 10. ČT v prvním odstavci psala, že ruské ministerstvo zahraničí označilo hlasování „za vítězství stoupenců míru”, ač „přítomnost nacionalistů v ukrajinském parlamentu ale podle Moskvy zvyšuje hrozbu obnovení bojů”.

Naproti tomu v případě voleb na území Doněcku a Luhansku ČT v prvním relevantním článku uváděla, kdo všechno volby neuznává a označuje je za nezákonné („*Rusko uzná volby separatistů, v Doněcku těžké boje*”, 1. 10.).

Dále ČT označovala Doněck a Luhansk za „samozvané republiky”, přidala kyjevské obvinění o „operacích ruských jednotek” a připomněla, kdo všechno volby neuznává, nemluvě o titulku („*Separatisté odvolili, Porošenko mluví o frašce pod hlavními samopalů*”, 2. 10.).

Dále ČT zpochybnila označení „prezident”, uvedla, že EU volby označila za „překážku mírového procesu”, uvedla kyjevské tvrzení o „převratu”, Doněck a Luhansk označila za „samozvané republiky” a připomněla, kdo volby neuznává („*Prezidentem Doněcké lidové republiky zvolen Zacharčenko*”, 2. 10.).

Následující den ČT zvolené představitele Doněcku a Luhansku označila za „vůdce” a výsledek voleb za „žádné překvapení”, uvedla, že Kyjev volby označil za „frašku” a EU za „překážku mírového procesu” a připomněla, kdo volby neuznává („*Volby na východě Ukrajiny vyhráli dosavadní lídři separatistů*”, 3. 11.).

I o den později použila výraz „samozvané republiky” a uvedla, kdo volby neuznává („*Inaugurace na Donbasu: Prezidenti povstaleckých republik slíbili věrnost lidu*”, 4. 11.).

Rozdíl ve zvoleném rámování je zřejmý. Kdyby ČT postupovala dle stejných měřítek vůči Kyjevu, musela by minimálně v souvislosti s legalitou a „samozvaností” připomenout, že se představitelé Kyjeva dostali k moci v důsledku násilného a protiústavního puče, po němž se pokusili ovládnout celou zemi pomocí ozbrojených sil (jejichž součástí byly i skupiny označované běžně za neonacistické či za krajní pravici).

Není překvapením, že tento fakt ČT i v tomto případě konzistentně ignorovala.

ČT navíc nadále pokračovala ve vytváření dojmu, že Kyjev reprezentuje celou Ukrajinu, což bylo obzvláště zřejmé v článku „*Senátor Doubrava dohlíží na volby v Luhansku nelegálně*” z 2. 11.

Obvinění z nelegálnosti stálo na tvrzení, že „se senátor na ukrajinské území dostal přes Rusko bez oficiálního povolení ukrajinských úřadů.” K čemuž ČT dále dodala, že se volby na území Doněcku a Luhansku konaly „navzdory důraznému nesouhlasu Kyjeva.” Území pod jejich kontrolou pak ČT označila za „obsazené části Luhanské a Doněcké oblasti”.

Je tedy opět třeba zopakovat, že se představitelé Kyjeva dostali k moci (a tedy i kontrole úřadů) protiprávním způsobem, tudíž je z hlediska práva nelze považovat za představitele Ukrajiny. Z hlediska fakticky uplatňované moci pak byli představiteli převážné většiny země, nikoliv ovšem oblastí pod kontrolou Doněcku a Luhansku.

Tvrzení z titulku tedy bylo postaveno na ignorování podstatných skutečností, čímž ČT porušila své povinnosti.

Dále je třeba zdůraznit, jakým způsobem ČT psala o jednotlivých účastnících voleb. O stranách, které kandidovaly na území pod kontrolou Kyjeva, ČT psala především pod desátým odstavcem článku „*Na Ukrajině vyhrál prezidentův Blok, premiér asi zůstane*” a pod šestým odstavcem článku „*Ukrajinské volby jsou zatím klidné, Porošenko navštívil Donbas*” (oba z 26. 10.).

Jaceňukova strana byla označena za „proevropskou” stranu, jejímiž členy je řada bývalých členů strany Vlast. O Porošenkově straně bylo uvedeno, že se jedná o „proevropskou stranu”, která prosazuje decentralizaci a jednotu státu. K Radikální straně O. Ljaška ČT uvedla, že se jedná o „populistickou a současně proevropskou stranu”, jejíž předseda je poslancem, novinářem a vystudovaným pedagogem, jehož jméno je ovšem „již roky synonymem skandálů”.

Svépomoc byla označena za „křesťansky zaměřenou” a „proevropskou stranou”. Vlast J. Tymošenkové byla označena za stranu „proevropskou” a „umírněně nacionalistickou”. Opoziční blok byl označen za „stoupence bývalého režimu, zejména z bývalé vládní proruské Strany regionů.”

ČT ovšem nevěnovala žádný či řádný prostor jistým podstatným skutečnostem. Zatímco tvrdila, že v Jaceňukově straně je řada bývalých členů strany Vlast, již neuvedla, že mezi zakladatele této „proevropské” strany patří také A. Parubij.

Jak již bylo uvedeno v únorové části stížnosti, jedná se o zakladatele Sociálně-národní strany Ukrajiny a prvního velitele jejího polovojsenského křídla jménem Patrioti Ukrajiny, jejichž znak byl nápadně podobný znaku divize SS Das Reich.

Dále, jak vyplývá z výše uvedené studie o střelbě na Majdanu, je dosti pravděpodobné, že A. Parubij byl jedním z organizátorů této střelby.

Za stejnou stranu byla zvolena též již zmíněná T. Chornovolová, která prošla organizací Ukrajinské národní shromáždění-Ukrajinská národní sebeobrana. Zvolen byl také A. Biljeckij, velitel batalionu Azov (britskými médii běžně označovaný za neonacistický), který se o několik týdnů dříve stal součástí vojenské rady Jaceňukovy strany.

Dále O. Ljaško z „populistické a současně proevropské” Radikální strany byl uveden jako „poslanec, novinář a vystudovaný pedagog”, jehož jméno je ovšem „již roky synonymem skandálů”.

ČT již nerozvedla, že pod „skandály” by bylo možné zahrnout též veřejné přihlášení se k vraždě a jiným formám výkonu „spravedlnosti” (viz květnová část).

Případně ČT mohla upozornit na srpnovou zprávu Amnesty International („*Impunity reigns for abductions and ill-treatment by pro-Kyiv vigilantes in eastern Ukraine*”), dle které mezi „skandály” tohoto „proevropského poslance/novináře/pedagoga” patří též únosy a následné fyzické a psychické útoky (včetně jednání, které lze dle organizace hodnotit jako mučení).

Strana J. Tymošenkové byla prohlášena za „proevropskou a umírněně nacionalistickou”, přičemž již ČT nepřipomněla, že její předsedkyně v březnovém odposlechu (který, až na jednu část, dle médií označila za autentický) své „proevropské a umírněně nacionalistické” smýšlení projevila slovy, dle kterých je třeba „pobít ty zatracené Rusy i s jejich vůdcem” a dále přeměnit Rusko ve „spálené pole” (viz březnová část).

Dále jako nezávislí byli zvoleni D. Jaroš z Pravého sektoru a V. Parasjuk, kteří mimo jiné dle zmíněné studie patřili mezi pravděpodobné organizátory střelby na Majdanu. Jako nezávislý byl zvolen též B. Filatov, který již byl zmíněn v souvislosti se svým výrokem o věšení (viz březnová kapitola).

A bylo by možné pokračovat i dále. Zatímco výše uvedené či jiné skutečnosti ČT nepovažovala za důležité, v souvislosti s Doněckem a Luhanskem dle ní naopak bylo třeba uvést, že A. Zacharčenko „touží po expanzi“, zatímco P. Gubarev „neváhá kvůli propagandě pózoval i v kostýmu Dědy Mráze“ (viz tematický rámec pod devátým odstavcem článku „*Separatisté odvolili, Porošenko mluví o frašce pod hlavními samopalů*“ z 2. 10.).

Stejně jako v řadě jiných případů tedy ČT i nyní ke stejným či podobným skutečnostem přistupovala nejen odlišně, ale rovnou zcela opačně, a v souladu s dlouhodobou redakční linií pokračovala v ignorování důležitých faktů.

7. 11. Organizace Armament Research Services vydala studii „*Raising Red Flags: An Examination of Arms & Munitions in the Ongoing Conflict in Ukraine*“.

V ní se na základě dostupných fotografií a jiných informací zabývala technikou, která byla zachycena během bojů (a před jejich plným vypuknutím), přičemž důraz byl kladen především na techniku, která mohla prokazovat vnější zásobování. Ve studii je uvedeno především následující:

- výzbroj a výstroj sil v oblasti Doněcku a Luhansku byla výrazně horší, než tomu bylo v případě výzbroje a výstroje zaznamenané na Krymu
- síly Doněcku a Luhansku byly vyzbrojeny převážně staršími a viditelně opotřebovanými verzemi AK
- v jejich výzbroji se objevily i repliky zbraní, nesmrtící zbraně, zbraně užívané ke sportu a jiným formám trávení volného času či historické vojenské zbraně (z druhé světové války či starší)
- obecně převládaly zbraně vyrobené v 70. a 80. letech
- většina zdokumentovaných zbraní a munice Doněcku/Luhansku byla přivlastněna od ukrajinských/kyjevských bezpečnostních sil
- je vysoce pravděpodobné, že část zbraní Doněcku/Luhansku pochází ze zahraničí
- konkrétně lze uvést zjištění organizace Organized Crime and Corruption Reporting Project, dle které Moldavan jménem Jon Druta dodával do oblasti zbraně, které si měl přivlastnit od ruské armády umístěné v Podněstří
- leč neexistuje žádný přímý důkaz prokazující spoluúčast ruské vlády

- Kyjev má oproti Doněcku a Luhansku kvalitativně i kvantitativně navrch, na čemž omezené, leč zaznamenání hodné vnější zásobování nic nezměnilo

Jednalo se tedy o další případ, kdy byla k dispozici studie od subjektu, o němž nebylo známo, že by měl zájem na prosazování předem daného postoje. A zároveň o další studii, které nebyla věnována pozornost.

Také je vhodné zdůraznit, že ve studii byli zmíněni též soukromí prodejci zbraní. Tedy aktéři, kteří nebyli ve „zpravodajství“ ČT řádně reflektováni. A to přesto, že soukromí prodejci či výrobci mají k dispozici i těžkou techniku a přestože by bylo možné očekávat, že měli zájem na konfliktu vydělat.

Namísto věnování článku této či obdobné studii však ČT věnovala rozsáhlý prostor nedoloženým a nevěrohodným obviněním vůči Rusku, čímž porušila svou povinnost přinášet důležité informace.

13. 12. BBC vydala článek „*Ukraine underplays role of far right in conflict*”.

Vedle jistých podstatných nepravd (jako je tvrzení, že Rusko označovala představitele Kyjeva za „fašistickou chuntu” a podobně) je v něm především rozporováno tvrzení, že kyjevští politici nemají s „fašismem” nic společného.

Jednak bylo uvedeno, že kyjevský prezident udělil 5. prosince občanství jistému S. Korotkichovi. Tedy bývalému členovi ruské Národní jednoty a zakládajícímu členovi ruské Národně socialistické společnosti, kterou BBC označila za neonacistickou.

Dále byl zmíněn batalion Azov a v souvislosti s ním především dvě skutečnosti. Jednak ta, že jeho velitel byl při volbách podpořen kyjevským ministrem vnitra Avakovem, a dále skutečnost, že V. Trojan, zástupce velitele batalionu Azov, byl jmenován velitelem policie pro kyjevskou oblast.

Informace uvedené v článku se nepodařilo ve zpravodajství ČT dohledat. A je jistě otázkou, proč např. informaci, že se velitelem policie pro kyjevskou oblast stal vysoce postavený příslušník batalionu Azov, ČT nepovažuje za důležitou.

Obzvláště pak, pokud připomeneme, že o několik měsíců později (4. 8.) ČT naopak považovala za vhodné vydat článek „*Noví kyjevští policisté: Mladí, vzdělaní, oblíbení - a o 50*”

kilo lehčí”, v jehož prvních větách uvedla, že „noví kyjevští dopravní policisté se stali výkladní skříní ukrajinských reforem. Jsou mladí, vstřícní, s uniformami v americkém stylu, nezkorumpovaní, vzdělaní a chtějí pomáhat a chránit.”

13. 2. List New York Times („*Sifting Ukrainian Fact From Ukrainian Fiction*”) uvedl, že senátor J. Inhofe v Senátu argumentoval ve prospěch poskytnutí výzbroje pro kyjevské ozbrojené síly, přičemž jako jeden z důvodů uvedl údajně nezpochybnitelné fotografie, které měly ukazovat „vstup ruských tanků na území Ukrajiny”.

Ve skutečnosti dle listu dvě ze tří fotografií byly pořízeny o několik let dříve v Gruzii, zatímco třetí ukazovala síly Doněcku či Luhansku. Senátor uvedl, že mu fotografie poskytla kyjevská delegace v listopadu předchozího roku.

List dále uvedl, že jedna z fotografií byla v srpnu použita na stránkách kyjevského ministerstva zahraničí jakožto „důkaz” o „dlouhém konvoji... který překročil ukrajinsko-ruskou hranici”.

Jak vyplývá z celé stížnosti, „dokazování” pomocí zfalšovaných či jiným způsobem pochybných materiálů není ničím novým. Právě naopak se jedná o běžnou pracovní metodu politiků i médií.

Podstatné je však tvrzení senátora, že mu fotografie poskytla kyjevská delegace, což může ukazovat na skutečnost, že Kyjev rozsáhle falšoval nejen materiály určené pro veřejnost a média (viz ostatní části stížnosti), ale i materiály určené pro politiky, od nichž očekával podporu.

Přesto se ani v případě této události nepodařilo najít v archivu ČT jedinou zmínku.

17. 2. ČT představila jistého ozbrojence ve dvou rolích - nejprve jako „ukrajinského vojáka” (Zprávy v 16), zatímco následně jako „povstalce u Debalceve” (Události). Viz následující obrázky.

zdroj: Česká televize

(facebook.com/ceskatelevize/photos/a.10150172488972686.304916.51828152685/10152689356087686)

Kromě dvou rolí ČT vyjádření daného člověka sestříhala jiným způsobem. V případě „ukrajinského vojáka” byla odvyšována následující slova:

„To, co slyšíte, to pálíme my. Konečně jsme odpověděli. Povstalci nás odstřelují bez ustání. My jsme přitom měli příkazy palbu neopětovat. Jenže to už se dál nedalo vydržet.”

Naproti tomu v případě „povstalce u Debalceve“ byla citována pouze následující slova:

„To střílí naši... Konečně.“

ČT tedy tu samou větu sestříhala tak, že v obou případech byly za původce střelby označeny jednotky Doněcku a Luhansku. A to v situaci, kdy byla reportáž zarámována jako nedodržování příměří.

O dva dny později ČT na svém Facebooku uvedla, že k chybnému označení došlo vlivem technického problému a vyjádřila své přesvědčení, že na celkovém vyznění reportáže chyba nic nezměnila. K odlišnému překladu, který vedl ke stejnému obvinění, se ovšem již nevyjádřila.

Ponechme stranou, že ČT také tvrdila, že se jednalo o bezejmenného „ukrajinského vojáka“, přestože s nejvyšší pravděpodobností šlo o jistého J. Ševčenka z batalionu Donbas, kterého na Facebooku sledovalo téměř 20.000 uživatelů

(viz [facebook.com/ievgen.shevchenko.7](https://www.facebook.com/ievgen.shevchenko.7)).

Nejednalo se tedy o vojáka, tím méně ukrajinského, ale o příslušníka kyjevského batalionu Donbas, který byl v roce 2014 založen S. Semenčenkem (viz květnová část).

Přesto je třeba konstatovat, že by se toto pochybení ve stížnosti pravděpodobně nenacházelo, kdyby následný postoj ČT, dle kterého se nejednalo o příliš závažnou chybu, nebyl ve zřejmém kontrastu s přístupem, který ČT zaujala v dubnu předchozího roku. Tehdy stanice Россия 1 označila jednoho člověka za demonstranta zraněného Pravým sektorem, zatímco stanice HTB toho samého člověka označila za nájemného žoldnéře.

První televize v reakci uvedla, že se jednalo o materiál od externích pracovníků, zatímco druhá uvedla, že se vzhledem k situaci může stát, že narazí na různé šejdiře, jejichž tvrzení lze jen těžko ověřovat (viz „*Ruské televize představily stejného Ukrajince ve dvou rolích*“ z 12. 4.).

Když tedy ve dvou ruských televizích vystoupil ten samý člověk v odlišných rolích, jednalo se dle ČT o informaci, která potřebovala svůj vlastní článek. Když ovšem jeden člověk vystoupil na samotné ČT ve dvou rolích (přičemž v obou rolích byly jeho výroky sestříhány tak, že vina za „porušování příměří“ padla na Doněck a Luhansk), jednalo se dle ČT o nevýznamnou chybičku.

ČT tedy k podobným událostem přistoupila velmi rozdílně. A to přesto, že dle čl. 5.6 Kodexu má ČT dbát ve svém zpravodajství na nestrannost. Chybu ruských médií tedy měla buď považovat jen za malou chybu, která si nezasluhuje vlastní článek, nebo naopak vlastní chybě článek věnovat.

Dodejme navíc, že přesnost informování ČT je pro českého diváka nepochybně důležitější než přesnost informování ruských stanic. Lze tedy tvrdit, že vlastní chybě by ČT měla věnovat ještě větší pozornost než práci ruských médií. ČT tak však neučinila.

Pro lepší představu doplňme, že kdyby ČT sama k sobě přistupovala stejně jako k ruským médiím, zněl by titulek např. následovně:

„Česká státní televize představila stejného Ukrajince ve dvou rolích”

V prvním odstavci by pak mohlo být uvedeno následující:

„Hrdinou reportáží státní ČT, o jejímž financování rozhodují politici, se stal muž s dvěma identitami. Podle verze odvysílané po šestnácté hodině se jednalo o ‚ukrajinského vojáka‘, zatímco podle verze hlášené o tři hodiny později byl ten samý člověk ve skutečnosti ‚povstalcem‘. ČT svého hrdinu ‚citovala‘, přičemž ovšem tu samou větu ‚přeložila‘ tak, aby v obou případech vyzněla jako obvinění sil Doněcku a Luhansku. ČT chybu po dvou dnech přiznala a tvrdila, že špatné označení vzniklo kvůli technické chybě. K odlišně sestříhané větě se nevyjádřila.”

ČT tedy toho samého člověka špatně onálepkovala (a to v obou případech), tu samou větu sestříhala tak, že v obou případech vyzněla jako obvinění Doněcku a Luhansku, a v neposlední řadě ke své vlastní chybě přistupovala úplně jinak, než jak přistoupila k podobné chybě ruských médií.

ČT tedy několikrát porušila své povinnosti.

20. 2. V souvislosti s uplynutím roku od střelby na Majdanu ČT vydala článek *„Rok po Majdanu: Kyjev vzpomíná na oběti ‚krvavého čtvrtku‘”*.

V zásadě se v něm opakovaly dezinformace, které již byly uvedeny v předchozích částech. Takové činnosti, jako bylo užívání smrtelně nebezpečných zbraní, obsazování budov, protiústavní jednání parlamentu a podobně byly označeny za „protesty”.

Dále ČT i přes řadu poznatků, které byly v dané době již k dispozici, opět tvrdila, že „při zásahu policejních ostřelovačů zahynulo podle oficiálních údajů 105 lidí, oběťmi násilností se stalo i třináct policistů.” V tomto případě tedy oběti na straně policie byly zmíněny, ale jen okrajově, jako kdyby žádným způsobem nezpochybovaly předcházející větu.

Dále ČT uvedla, že kyjevská prokuratura obvinila 19 lidí, přičemž opět opomněla zmínit kterýkoliv z faktů, které tvrzení Kyjeva zpochybňují či přímo vyvracejí. A na konci článku ČT opět obvinila tehdejší ukrajinskou vládu větou „v únoru zde v rámci tzv. ‚protiteroristické operace‘, kterou vyhlásily ukrajinské tajné služby, zahynulo přes sto civilistů a necelá dvacítka policistů.”

ČT tedy konzistentně ignorovala či bagatelizovala fakta, která nebyla v souladu s redakční linií. Naproti tomu věnovala ve stejný den článek nejnovějšímu kyjevskému obvinění: „*Porošenko: Za střelbou na Majdanu stál Putinův muž. Nesmysl, tvrdí Moskva*”.

V neposlední řadě ČT tehdejší ukrajinskou vládu tradičně označovala nálepkou „proruská”, aniž by se obtěžovala doložit, v čem přesně měl tento přívlastek spočívat.

Pořad Události ze stejného dne o výročí pojednal poněkud odlišným způsobem. Především J. Pazderka uvedl, že střelbu pravděpodobně zahájili „demonstranti” z budovy konzervatoře.

Poté se ovšem ČT vrátila k nedoloženým obviněním, když tvrdila, že následně měla „černá rota” dle Kyjeva zabít 39 „neozbrojených demonstrantů”.

Informace o ozbrojených účastnících Majdanu (mimo budovu konzervatoře) pak odbyla tvrzením, že tito „tvrdí, že se bránili, zabíjejí jednoho policistu”. A následovala další obvinění vůči policii.

ČT již ovšem nezmínila:

- že právě obvinění vůči „černé rotě” bylo rozporováno ve výše uvedeném článku agentury Reuters
- že studie I. Katchanovského nic takového neprokázala
- že střelba byla dle řady již zmíněných zdrojů vedena nejen z budovy konzervatoře, ale především z hotelu Ukrajina (přičemž některé z těchto zdrojů přímo uvedly, že střelba byla vedena na neozbrojené civilisty)

- že tvrzení o klíčové roli „černé roty“ je v rozporu s tvrzením J. Pazderky z předchozího roku, dle kterého se mělo střílet především ze střech (zatímco „černá rota“ se měla nacházet na zemi)
- že své tvrzení o roli policie ČT ani po roce nebyla schopna doložit ničím jiným než spekulacemi založenými na manipulativně sestříhaných záběrech (a tvrzeních Kyjeva)
- že obvinění Kyjeva nemají naprosto žádnou hodnotu

I přes výše uvedené se ovšem tvrzení z Událostí podstatně odlišují od tvrzení z předchozího roku.

Tehdy totiž ČT jednak tvrdila, že policie začala střílet bez jakéhokoliv obhajitelného důvodu, jednak tvrdila, že se ozbrojené skupiny Majdanu začaly objevovat teprve po skončení střelby. Nemluvě o následném dezinformování („*Krveprolití na Majdanu nařídil Janukovyč, prsty v tom měla i ruská FSB*”).

Jen na základě tvrzení, která ČT uvedla, tedy již bylo namístě diváky upozornit, že o tomto tématu byli dříve rozsáhle dezinformováni - a to kvůli pochybení na straně ČT - a že se jim tedy redakce omlouvá.

Ignorováním podstatných informací, nedůsledným oddělením kyjevských tvrzení od faktů a nedostatečným oddělením spekulací od faktů tedy ČT porušila své povinnosti.

Na počátku března si média začala všimnout náhlých úmrtí řady politiků, úředníků či publicistů, které spojovala opozice vůči Kyjevu či „spojenectví s Janukovyčem”.

Např. stanice RFE/RL 8. 3. („*Suicide Or Homicide? In Ukraine, Old-Guard Officials Dying Mysteriously*”) a BBC o čtyři dny později („*Yanukovich ally Peklushenko in new Ukraine mystery death*”) uvedly, že od konce ledna došlo k úmrtí:

- N. Serginěnka, bývalého zástupce ředitele železnic (zastřelen)
- A. Kolečnik, bývalého předsedy charkovské samosprávy (oběšení)
- S. Mělnika, bývalého poslance za Stranu regionů (zastřelení)
- S. Valtěra, bývalého starosty Melitopolu (oběšení)
- A. Bordjuga, zástupce ředitele melitopolské policie (naleze mrtev ve své garáži)
- A. Peklušenko, bývalého poslance za Stranu regionů (zastřelení)

- M. Čečetova, bývalého poslance a místopředsedy Strany regionů (pád z okna)

Dále došlo k úmrtí:

- novináře S. Suchoboka (13. 4., příčina smrti nespecifikována)
- oděského prokurátora S. Melničuka (14. 3., pád z okna)
- bývalého poslance za Stranu regionů O. Kalašnikova (15. 4., zastřelen)
- novináře O. Buzyny (16. 4., zastřelen)

Během krátké doby tedy náhle zemřelo minimálně 11 osob. V archivu ČT se podařilo dohledat články věnované smrti čtyř z nich - M. Čečetova (*„Blízký spojenec bývalého prezidenta Janukovyče spáchal sebevraždu“* z 28. 2.), O. Peklušenka (*„Vražda, nebo sebevražda? Zemřel další bývalý Janukovyčův člověk“* z 13. 3., přičemž ve čtvrtém odstavci byl zmíněn též S. Melnik), O. Buzyny (*„V Kyjevě byl zavražděn novinář známý proruskými názory“* z 16. 4.) a O. Kalašnikova (*„V Kyjevě zastřelili bývalého poslance spojeného s Janukovyčem“* z 16. 4.).

Dvěma posledně zmíněným byl věnován též článek *„K vraždám proruských aktivistů se prý hlásí novodobí banderovci“* ze 17. 4.

Smrti minimálně jedenácti lidí tedy bylo věnováno celkem 5 článků. Pro srovnání uveďme, že když došlo v Moskvě k vraždě B. Němcova, bylo mu od 27. 2. do 1. dubna věnováno 16 článků. Konkrétně:

- *„Známý Putinův kritik Němcov byl zastřelen v centru Moskvy“* z 27. 2.
- *„Němcov: opoziční předák, jehož přímost posmrtně ocenil i Putin“* z 28. 2.
- *„Smrt Němcova? Podle ruské opozice šlo o politicky motivovanou vraždu“* z 28. 2.
- *„Tisíce Moskvanů přišly uctít památku zavražděného Němcova“* z 1. 3.
- *„Rusové zveřejnili údajné záběry vraždy Němcova, střelba na nich není“* z 1. 3.
- *„Poslední slova Borise Němcova: Nechci vám lhát, hodlám říci pravdu“* z 2. 3.
- *„Němcovův konec prý v mnohém připomíná vraždu Politkovské“* z 2. 3.
- *„Smrt Němcova: Putin odsoudil ‚ostudné‘ politické vraždy v Rusku“* z 4. 3.
- *„V Rusku zatkli možné vrahy Borise Němcova“* z 7. 3.
- *„K účasti na vraždě Němcova se přiznal zadržený Čečenec Dadajev“* z 8. 3.
- *„Vražda Němcova: Důkazy prý vedou k Čečenci, opozice mluví o nesmyslu“* z 9. 3.
- *„Ruský deník: Vražda Němcova se mohla plánovat už před Charlie Hebdo“* z 10. 3.

- „*Europoslanci odsoudili vraždu Němcova i Putinův styl vládnutí*” z 11. 3.
- „*Zabil Dadajev Němcova? Možná byl k přiznání domucen*” z 11. 3.
- „*Byla vražda Němcova na objednávku? Stopy prý vedou na Ukrajinu*” z 14. 3.
- „*Smrt Němcova: Důkazy nejsou a mám alibi, tvrdí údajný vrah*” z 1. 4.

Rozdílný přístup je tedy zřejmý.

Kdyby pouze vraždám O. Kalašnikova a O. Buzyny byl věnován stejný prostor, musel by jim být věnován více než desetinásobek skutečného počtu článku. Kdyby pak každý další z výše zmíněných měl dostat minimálně jeden či dva vlastní články, pohyboval by se jejich počet mezi čtyřiceti a padesáti (namísto pouhých pěti).

Rozdílné bylo též nálepkování. B. Němcov byl v prvních odstavcích zmíněných článků (a obzvláště v několika prvních člancích) nálepkován jako:

- dlouhodobý/známý kritik šéfa Kremlu/režimu
- opoziční vůdce/předák ruské opozice
- ten, který vyčníval - „mládím, schopnostmi, odvahou jít do konfrontací” a dále tím, že byl „dobrý, otevřený člověk” či „statečný, autentický a osobitý hlas”
- bývalý ruský vicepremiér

V pozdějších člancích již převažovala nálepka „opoziční politik”.

Z výše uvedených nálepek je třeba zpochybnit především nálepku „opoziční vůdce”. Tento termín je běžně užíván v angličtině pro označení předsedy největší opoziční strany - a tím B. Němcov ani zdaleka nebyl.

I v češtině pak nálepka sugeruje významné postavení. Není přitom důvod domnívat se, že by se politický vliv B. Němcova výrazněji odlišoval od vlivu, který měl např. O. Kalašnikov. Nálepka tedy byla užita nesprávně.

Dále je třeba nálepky porovnat. Zatímco B. Němcov byl nálepkován neutrálně či pozitivně, čtyři výše uvedení byli v prvních odstavcích zmíněných článků označováni pomocí následných nálepek:

- Janukovyčův spojenec, kterému hrozilo vězení (za „diktátorské” zákony „omezující občanská práva”)
- proruský politik/novinář/aktivista

- bývalý ukrajinský poslanec/novinář

Tedy pomocí nálepek neutrálních či pejorativních. Jedinou částečnou výjimkou z tohoto pravidla je označení O. Buzyny za „prominentního“ (leč „proruského“) novináře.

Zcela odlišným přístupem ke stejným či podobným událostem tedy ČT porušila své povinnosti.

Pokud jde o televizní vysílání, platí, že články věnované smrti M. Čečetova, O. Peklušenka, O. Buzyny či O. Kalašnikova vyšly 28. 2., 13. 3., 16. 4. a 17. 4. Během těchto dnů se ovšem zmíněná úmrtí v pořadu Události podařilo dohledat pouze 16. 4 (přičemž se jim ČT věnovala až po téměř čtyřiceti minutách).

Konkrétně ČT úmrtím věnovala dvě minuty (zatímco smrti B. Němcova věnovala mezi 28. únorem a 3 březnem zhruba 15 minut):

- během prvních dvaceti vteřin bylo uvedeno, že přibývá podezřelých úmrtí „stoupenců... V. Janukovyče“, přičemž ČT za poslední tři měsíce napočítala úmrtí osmi „spolupracovníků exprezidenta“
- konkrétně byl zmíněn O. Kalašnikov a během dalších deseti sekund bylo řečeno, že byl „známou tvář Strany regionů“ a že bydlel ve „skromném bytě“, před kterým byl zavražděn
- následovalo 20 sekund kyjevských obvinění (o údajném organizování údajných „titušek“ a podílu na Antimajdanu, jehož financování bylo nepřímě označeno za pochybné)
- následovalo 10 sekund pro tvrzení ruské televize, dle které bylo O. Kalašnikovovi vyhrožováno
- v dalších deseti sekundách ČT tvrdila, že smrtí za „záhadných okolností přibývá“ a že „spolupracovník... Janukovyče“ M. Čečetov vyskočil z okna
- v další minutě i vůči němu následovala kyjevská obvinění
- následně byla okrajově zmíněna i další jména a obvinění vůči nim
- následně výše uvedení byli označeni za „proruské veřejné činitele“ a bylo řečeno (bez citace), že V. Putin úmrtí označil za „politické vraždy“

Televizní vysílání tedy bylo tradičně horší než internetové „zpravodajství“. Nálepkování bylo víceméně stejné, leč ještě více než v případě internetu platilo, že po letmém zmínění smrti některé z osob vždy následovala kyjevská obvinění vůči nim.

Lze si přitom jen obtížně představit, že by smrti B. Němcova ČT věnovala pouze dva články a třicet sekund na konci Událostí. Nebo dokonce, že by zhruba polovinu z těchto třiceti sekund věnovala obviněním vůči němu. Též si lze jen obtížně představit, že by B. Němcov byl často nálepkován jako „proamerický politik“ či jako „blízký spolupracovník proamerického exprezidenta B. Jelcina“.

I v případě televizního vysílání tedy ČT porušila své povinnosti.

8. 3. vyšla upoutávka na film, který pojednává o odtržení Krymu a jeho následném připojení k Rusku. ČT na něj reagovala řadou článků. Již 8. 3. vydala článek „*Putin ve filmu přiznal, že před rokem nařídil anexi Krymu*“.

Z článku ovšem není zřejmé, k čemu se měl V. Putin přiznávat. Pouze snad dle pátého odstavce měla být jeho vyjádření v rozporu s předchozími výroky, jelikož prý o rok dříve na tiskové konferenci tvrdil, že na Krymu neoperují ruští vojáci.

To ovšem není pravda. Jak je uvedeno v dubnové části stížnosti, na zmíněné tiskové konferenci se V. Putin vyjádřil pomocí nejednoznačných vět, tudíž činnost ruské armády ani přímo nepotvrdil, ani přímo nepopřel. Nicméně na ní uvedl, že došlo k „posílení základen“.

A již o den dříve stálý zástupce při OSN Čurkin obdobně vágně uvedl, že ruská armáda určité akce podniká. Konkrétně se mělo jednat o opatření nutná „k ochraně základen“ a „k prevenci extremismu“.

Případně ČT mohla vycházet z poslední věty upoutávky, dle které měly být po převratu zahájeny práce na „navrácení“ Krymu do Ruska. Zde ovšem opět není jasné, co by tím mělo být „přiznáno“. Respektive není jasné, jak by zmíněnou větou mělo být přiznáno nařízení anexe, o kterém ČT psala v titulku.

Jak již bylo uvedeno v příslušné části, slovem „anexe“ se někdy označuje jednostranné připojení určitého území pomocí ozbrojených sil (tedy bez ohledu na vůli obyvatel daného území), případně jakékoliv připojení určitého území, o které se vede spor (jako tomu bylo v

případě připojení Texasu k USA přes nesouhlas Mexika či právě Krymu k Rusku přes nesouhlas kyjevské frakce).

O prvním případě se upoutávka nezmiňovala (jelikož nebylo řečeno, že by k připojení došlo i tehdy, kdyby s ním obyvatelstvo Krymu nesouhlasilo), zatímco ve druhém případě by se nejednalo o přiznání, jelikož ochota a snaha připojit po převratu Krym bez ohledu na názor Kyjeva nebyla nikdy tajena.

Jelikož se tedy v upoutávce ani v článku nenachází nic, co by bylo možné označit za přiznání, je tvrzení z titulku hodnoceno jako nepravdivé.

O den později ČT vydala článek „*Putin rozhodl o anexi Krymu v závěrečný den her v Soči*“, dle něhož „Putin prvně veřejně přiznal svou roli v anexi ukrajinského poloostrova Krym... v noci z 22. na 23. února jednal v Kremlu se šéfy bezpečnostních složek a na konci schůzky nařídil zábor Krymu“.

V tomto článku již je zřejmé, že ČT své tvrzení vyvodila z Putinovy věty „a tehdy jsem svým kolegům řekl: Musíme začít pracovat na tom, abychom Krym zase navrátili Rusku“.

Mezi zahájením prací (které mohou mít všemožné podoby) a zábořem (tedy jednostranným připojením určitého území) je ovšem podstatný rozdíl.

V ukázce, která byla uvedena ve stejný den, navíc ruský prezident řekl podstatně více. Především po slovech o „zahájení prací“ uvedl, že zároveň zdůraznil, že je třeba mít jistotu, že si obyvatelstvo Krymu připojení k Rusku skutečně přeje. Tudiž prvním úkolem mělo být provedení průzkumu veřejného mínění, který prý ukázal, že si připojení k Rusku přálo 75% obyvatel poloostrova.

A dále Putin výslovně uvedl, že cílem nebylo obsadit či anektovat Krym, nýbrž dát lidem příležitost vyjádřit se, jak chtějí žít. Pokud by vyjádřili přání pouze zvýšit míru autonomie v rámci Ukrajiny, pak by dle svých slov toto rozhodnutí plně respektoval.

ČT si těchto částí ukázky musela být vědoma, jak lze soudit z předposledního a posledního odstavce, v němž jsou zmíněna Putinova slova o průzkumu veřejného mínění a respektování vůle obyvatelstva.

Dále, jak vyplývá z titulku, který se nachází před šestým odstavcem („Proč se Putin nakonec k anexi Krymu přiznal?“), lze soudit, že pojmem „anexe“ ČT nemyslí připojení území, o které

se vede spor, ale že ho užívá jako synonymum pro pojem „zábor“ (tedy jednostranné připojení bez ohledu na vůli druhé strany).

ČT tedy tvrdila, že se V. Putin přiznal k nařízení anexe (ve smyslu záboru), přestože V. Putin v upoutávce výslovně uvedl, že nic takového nebylo v plánu (plánem dle jeho slov bylo umožnění referenda a respektování jeho výsledku). V. Putin se tedy k záboru („anexi“) nejen nepřiznal, ale dokonce výslovně tvrdil pravý opak.

Tvrzení ČT o přiznání je tedy hodnoceno jako nepravdivé.

V šestém odstavci ČT dále tvrdila, že „Kreml vojenskou intervencí na Krymu celou dobu kategoricky popíral, stejně tak později svou přítomnost na Donbasu.“

Jak přitom vyplývá z výše uvedeného či dubnové části stížnosti, během března předchozího roku ruští činitelé v souvislosti s Krymem uváděli, že ruská armáda provádí opatření, která považuje za nutná k „ochraně základen“ a k „prevenci extremismu“. A dále během března V. Putin uvedl, že ruské posádky na Krymu „umožnily vytvořit podmínky pro konání referenda“.

Přestože se jednalo o velmi vágní formulace, platí, že určitá blíže nespecifikovaná vojenská činnost jimi byla připuštěna. Tvrzení o „kategorickém popírání“ vojenské intervence je tedy taktéž nutné hodnotit jako nepravdivé.

Dále je třeba upozornit, že výše uvedené tvrzení („Kreml vojenskou intervencí na Krymu celou dobu kategoricky popíral“) je navíc v rozporu s předchozími výroky ČT.

Především s článkem „*Doufám, že nebudu muset nasadit armádu, vzkázal Putin v debatě*“ ze 17. dubna předchozího roku. Už v něm totiž ČT tvrdila, že V. Putin měl „přiznat“ „přítomnost Rusů mezi neoznačenými ozbrojenci na Krymu“.

V neposlední řadě je třeba uvést, že v upoutávce byly zmíněny též takové skutečnosti, jako je tzv. korsuňský pogrom (viz květnová část).

Zatímco Putinovým údajným „přiznáním“ ČT věnovala několik článků, o této události se v jejím archivu nepodařilo dohledat žádnou zmínku. ČT si tedy z upoutávky vytáhla jen ty (překroucené) části, které mohla použít k podpoření své dosavadní redakční linie.

Výše uvedená nepravdivá tvrzení a zamlčení pak ČT opakovala i v následujících člancích („*Putin: Loňský tvrdý ruský postup na Krymu byl preventivní*“ z 12. 3., „*Putin: Po anexi*

Krymu jsem byl připraven mobilizovat jaderné zbraně” z 15. 3., „Krymský Putinleaks aneb proměny Putinových slov” z 16. 3.).

9. 3. ČT vydala článek *„Breedlove pod tlakem Berlína. Slova o Ukrajině prý zbytečně hrotí”*, který vycházel z článku německého Spiegelu (*„Breedlove's Bellicosity: Berlin Alarmed by Aggressive NATO Stance on Ukraine”*).

V prvním odstavci ČT uvedla, že „z úst šéfa evropských sil NATO vycházejí mylné a zbytečně vyhocené informace o Ukrajině, stěžuje si Berlín.”

Většina článku se nese víceméně v tom duchu, že generál je dle svých slov „zvyklý nazývat věci pravými jmény a nelakovat na růžovo”, přičemž situaci toliko někdy vidí „vyhocenější, než ve skutečnosti je”, přičemž diplomacie takové jednání považuje za „nebezpečnou propagandu”, která znevažuje práci Berlína na minském příměří.

V předposledním odstavci pak bylo uvedeno, že „Breedlove například varoval před 40 tisíci ruskými vojáky v blízkosti ukrajinských hranic a varoval, že invaze může nastat každým okamžikem.”

Experti jiných zemí naproti tomu „takové zprávy mírnili a klonili se k méně než polovičnímu množství vojáků. Většina těžké techniky prý navíc poblíž hranic s Ukrajinou byla ještě dříve, než krize začala.”

V posledním odstavci pak ČT uvedla, že si generálova slova „občas protiřčila”, jelikož měl jeden den tvrdit, že „na východě Ukrajiny jednoznačně působí ruské armádní jednotky”, zatímco o den později měl říci, že nešlo o armádní jednotky, ale „hlavně (o) armádní instruktory a poradce”.

Takové „shrnutí” původní článek ovšem výrazně překroutilo (a některé z nejpodstatnějších informací se navíc nacházely až na jeho konci). Dle ČT měl generál toliko trochu jiný (tj. méně „růžový”) názor na určité otázky, což se nemělo líbit německé diplomacii. Ve skutečnosti Spiegel hovořil o podstatně závažnějších záležitostech.

Především dle něj generál šířil tvrzení, o nichž Berlín neměl mít tušení, kde k nim přišel. Zatímco generál mluvil o bezprostředně hrozící invazi, zmínění experti zemí NATO neměli k

dispozici žádné důkazy o přípravách na invazi, tím méně důkazy o bezprostředně hrozící invazi.

Konkrétně neexistovaly žádné důkazy o logistických přípravách na invazi (jako je vznik polních velitelství), nedocházelo k výraznému shromažďování techniky (většina techniky, která se v oblasti nacházela, se v ní nacházela již dříve) a ani jím uváděná čísla neseděla.

Dále Spiegel netvrdil, že by si generál „občas protiřečil“, nýbrž uvedl, že generál jeden den tvrdil, že Rusko nasadilo „pravidelné armádní jednotky“, zatímco o den později tvrdil, že se nejedná o bojové jednotky, ale „převážně o instruktory a poradce“, přičemž jejich počet se měl jednou pohybovat mezi dvě stě padesáti a tři sta, zatímco následně mezi tři sta a pěti sty, přičemž po určitou dobu NATO tvrdilo, že jich bylo tisíc.

Rozdíl mezi pravidelnými armádními jednotkami a poradci je ovšem natolik zásadní, že jejich zaměňování nelze označit za „občasné protiřečení si“. Spíše se jedná o projev flagrantního nezájmu o realitu (respektive o popis reality).

Není snad třeba dokazovat, že kdyby se podobně projevoval nějaký vysoký představitel Ruska, ČT by zcela jistě jeho jednání neoznačila za „občasné protiřečení si“ a nerámovala by jej jako člověka, který holt vidí některé věci „vyhrocenější, než ve skutečnosti jsou“.

Dále časopis uvedl, že při návštěvě Bulharska 12. listopadu generál tvrdil, že byl zaznamenán přechod hranice ruskými tanky, dělostřelectvem, protiletadlovými systémy a pěchotou, což dle generála hlásila i OBSE.

OBSE přitom nic takového nehlásila (psala pouze o vojenském konvoji na východě Ukrajiny, nikoliv o překročení hranice z ruské strany).

Dále časopis uvedl, že ten samý generál přitom prohlásil, že úkolem NATO je poskytovat přesné informace a že na propagandu nelze odpovídat ještě větším množstvím propagandy (ale pouze pravdou).

Kvůli jeho výrokům si německá vláda dle Spiegelu začala klást otázku, zda se Američané nesnaží záměrně mařit snahy o vyjednávání. Berlínský zdroj měl říci, že se stalo podezřelým, že generál se svými pochybnými výroky často přicházel právě tehdy, když se podařilo pokročit při snahách o nalezení „politického řešení“.

Obdobnou roli jako zmíněný generál měla hrát též V. Nulandová, vedoucí evropské sekce amerického ministerstva zahraničí, či generál Hodges. Druhý zmíněný především během jednání v Minsku (a den po té, co Kyjev tvrdil, že desítky kusů ruské těžké techniky překročily hranice) ohlásil, že došlo k přímé ruské vojenské intervenci.

Berlínu se však jeho tvrzení nepodařilo ověřit a nejmenovaný rozvědčík měl uvést, že dodnes zůstává záhadou, na základě čeho generál dospěl ke svým závěrům.

O B. Obamovi Spiegel uvedl, že prý podporuje snahy A. Merkelové, leč činí jen málo k utišení těch, kteří se snaží o zvýšení napětí. Během února měla V. Nulandová na konferenci v Mnichově říci, že „proti Evropanům lze bojovat, lze proti nim bojovat rétoricky”. Návštěvy Američanů v Kyjevě též mají mít za následek zvýšení jeho válkychtivosti. A tak dále.

Jak prostředky, tak možné cíle zmíněných Američanů tedy byly dle Spiegelu podstatě horší, než tvrdila ČT ve svém „shrnutí”. Překroucením původního článku tedy ČT porušila své povinnosti.

S předchozím článkem úzce souvisí slyšení ve francouzském Národním shromáždění k činnosti francouzské rozvědky z **25. 3.** („*Audition du général Christophe Gomart, directeur du renseignement militaire, sur le projet de loi relatif au renseignement*”).

Ch. Gomart, ředitel vojenské rozvědky, především uvedl, že NATO oznámilo, že se Rusko chystá podniknout invazi na Ukrajinu, ač francouzská rozvědka neměla k dispozici žádné informace, které by takové tvrzení podpořily.

Konkrétně nebylo zaznamenáno, že by ruská armáda podnikla kroky, které jsou třeba k podniknutí invaze. Tedy rozmístění velitelských stanovišť a připravení logistického zabezpečení. Též nebyl zaznamenán pohyb jednotek druhého sledu. Pokud se tedy ruští vojáci měli nacházet na druhé straně hranice, pak se dle ředitele jednalo o snahu zvýšit tlak na kyjevské vedení, nikoliv ovšem o invazi.

Jednalo se tedy o další zdroj, z jehož výroků vyplývalo, že výroky vedení NATO o hrozící ruské invazi byly s nejvyšší pravděpodobností snahou uvádět veřejnost v omyl. A každopádně dle těchto zdrojů bylo vedení NATO nedůvěryhodným zdrojem.

Přesto se tvrzení Ch. Gomarta nepodařilo v archivu ČT dohledat.

V této souvislosti je též třeba připomenout především skutečnost, že dojem bezprostředně hrozící invaze vytvářela i ČT, přestože její tvrzení nebyla založena na ničem jiném než právě na nedoložených obviněních či obecně neprůkazných a nevěrohodných tvrzeních.

Již v dané době přitom bylo zřejmé, že takové výroky jsou vysoce pochybné (viz dubnová a květnová část stížnosti).

Přesto jim ČT poskytla rozsáhlý prostor a i dalšímu způsobu je posilovala (viz příslušné části). Na konci srpna pak mluvila o „ruské invazi“, jako kdyby se jednalo o nezpochybnitelný fakt, přestože své tvrzení nebyla schopna doložit (viz srpnová část).

Jak je dále rozvedeno v dubnové části stížnosti, ČT takovým jednáním legitimizovala kyjevské snahy o násilné potlačení opozice proti puči. Na základě informací Spiegelu pak lze soudit, že právě tohle bylo záměrem rozsáhlých dezinformací, jichž se dopouštělo vedení NATO.

Jedná se tedy o další případ, kdy ČT s nejvyšší pravděpodobností posloužila jako nástroj k dosahování cizích cílů. A ani v tomto případě není patrné, že by se ČT ze svého předchozího jednání poučila (jak ostatně ukazuje i samotné „shrnutí“ článku Spiegelu a ignorování francouzského slyšení).

Informace o nedůvěryhodnosti zdroje, jemuž ČT poskytovala rozsáhlý prostor, jsou přitom ze zjevných důvodů důležitá. Přesto je ČT ignorovala či překrucovala, čímž porušila své povinnosti.

9. 4. ČT vydala článek „Kyjev odsoudil nacismus i komunismus a zakázal jejich symboly“.

V něm především tvrdila, že „kyjevský parlament... schválil zákon odsuzující komunistický a nacistický režim“ a citovala předkladatele J. Lucenka, dle kterého zákon „zakazuje totalitní režimy jakéhokoliv zbarvení - fašistické, komunistické či jiné.“

ČT ovšem nikde v článku neuvedla podstatou informaci, že součástí byl i zákon o právním postavení tzv. bojovníků za nezávislost. Ten ve svém čl. 1 uvedl, že mezi „bojovníky za nezávislost Ukrajiny ve 20. století“ patří i banderovci, v důsledku čehož:

- jim a jejich rodinám stát či místní úřady mohou poskytnout sociální jistoty, příspěvky či jiné platby (čl. 3)

- ti občané, cizinci nebo osoby bez občanství, které veřejně vyjádří pohrdání vůči banderovcům (či jiným skupinám) a budou bránit výkonu jejich práv, jsou za takové činy právně odpovědní (čl. 6 odst. 1)
- veřejné odmítání legitimacy úsilí banderovců (jakož i jiných skupin) je považováno za urážku jejich památky, za pohrdání ukrajinským národem a je nezákonné (čl. 6 odst. 2)

Viz např. překlad zákona na stránkách Ukrajinského institutu národní paměti („Law of Ukraine. On Legal Status and Honouring the Memory of Fighters for Ukraine’s Independence in the Twentieth Century”).

Skupina osob, která se proslavila snahou o etnickou čistku Ukrajiny - prováděnou navíc velmi brutálními metodami - tedy dle zákona získala postavení národních hrdinů, jejichž veřejná kritika (respektive jakákoliv významnější kritika) byla zakázána.

Taková informace je ze zjevných důvodů velmi podstatná, leč přesto ji ČT ignorovala a namísto toho tvrdila, že je zákon toliko zaměřen na potírání nacismu a komunismu, kteréžto ideologie navíc postavila na stejnou úroveň (tedy postavila na stejnou úroveň např. R. Heydricha a L. Brežněva, přestože je všeobecně známo, jak odlišný osud tyto dvě osoby Ukrajině chystaly).

Též není známo, že by ČT řádně vyžadovala od příslušných politiků vyjádření, co si myslí o situaci, kdy ti, které pomáhali dostat protiústavní a násilnou cestou k moci, takovým způsobem glorifikují osoby, které v minulosti prováděly etnickou čistku.

Též není známo, že by ČT řádně vyžadovala od představitelů EU vyjádření, co si myslí o takovém druhu zákona. Obzvláště patřičná by byla otázka, nakolik je glorifikování a zakázání významné kritiky banderovců v souladu s principy východního partnerství EU-Kyjev, o němž EU na svých stránkách tvrdí, že je mimo jiné založeno na závazku respektovat základní lidská práva a svobody (viz eeas.europa.eu/eastern/index_en.htm).

Případně, nakolik je takové jednání v souladu s usnesením Evropského parlamentu, který o několik let dříve vyjádřil své „hluboké politování” nad skutečností, že „odstupující prezident Viktor Juščenko rozhodl posmrtně vyznamenat Stepana Banderu, vůdce Organizace ukrajinských nacionalistů (OUN), která spolupracovala s nacistickým Německem, čestným titulem Hrdina Ukrajiny; v tomto ohledu doufá, že nové ukrajinské vedení taková rozhodnutí

znovu zváží a zůstane i nadále odhodláno respektovat evropské hodnoty” („*Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. února 2010 o situaci na Ukrajině*”).

Logicky lze dovodit, že postavení všech banderovců na úroveň národních hrdinů a zákaz jakékoliv významnější kritiky těchto osob představuje ještě podstatnější narušení údajných evropských hodnot, než tomu je v případě vyznamenání S. Bandery.

Dále ČT připomněla, že k odstraňování symbolů SSSR docházelo v zemi již v minulosti, leč nezmínila skutečnost, že nebyly odstraňovány jen symboly SSSR, ale i starších dějin Ruska (jako byla socha generála Kutuzova).

A článek byl zakončen odstavcem, který je nutno citovat celý:

„Ukrajinský premiér Arsenij Jaceňuk nedávno požadoval od Moskvy, aby respektovala, že proti nacismu bojovali také Ukrajinci, které současná ruská propaganda vykresluje jako následníky kolaborantů s nacisty a krajní nacionalisty, banderovce. ‚Rusko, které se snaží o revizi historie a které hlásá vítězství v druhé světové válce bez Ukrajiny, nemá právo zprivatizovat si společný boj proti nacistickému Německu,‘ zdůraznil Jaceňuk a připomněl, že dvě pětiny sovětských ztrát ve válce připadly právě na Ukrajince.”

Čili ČT tvrdila, že v Rusku jsou popírány oběti Ukrajinců a že ti jsou namísto toho vykreslováni jako následníci kolaborantů a podobně.

Své a Jaceňukovo tvrzení - ač velmi závažné - ovšem ČT nijak nedoložila a namísto toho ho vydávala za seriózní samozřejmost. Tvrzení je ovšem nejen zcela nedoložené, leč zároveň v rozporu se známými skutečnostmi.

Jednak připomeňme, že již o rok dříve ČT tvrdila, že kyjevští držitelé moci jsou vykreslováni v Rusku jako nacisti, přestože takové tvrzení bylo (opět) zcela nedoložené a navíc v rozporu s obsahem téměř stovky relevantních článků stanice RT, které kvůli tomu byly přezkoumány.

Dále je citovaný odstavec v rozporu s projevem V. Putina, který byl pronesen přesně o měsíc později při oslavách konce druhé světové války (viz např. jeho přepis na stránkách úřadu prezidenta pod titulkem „Мы преклоняемся перед всеми, кто насмерть стоял за каждую улицу, каждый дом, каждый рубеж Отчизны/We pay tribute to all those who fought to the bitter for every street, every house and every frontier of our Motherland”).

V projevu bylo řečeno především následující:

- válka zasáhla téměř 80% světové populace, přičemž mnoho evropských národů bylo zotročeno a okupováno
- Sovětský svaz nesl hlavní nápor nacistických sil a všechny velké rozhodující bitvy druhé světové války (z hlediska vojenské síly a vybavení) byly vybojovány na jeho území
- veškerý mnohonárodnostní lid bojoval za osvobození rodné země a evropských národů a všichni nesli těžké břímě války
- veteráni velké vlastenecké války, ať již žijí kdekoliv, musí vědět, že v Rusku je vysoce ceněna jejich odvaha, výdrž a odhodlání
- velká vlastenecká války navždy zůstane hrdinským vrcholem historie naší země, leč je třeba vzdát holt i spojencům z protihitlerovské koalice (lidu Británie, Francie, USA a všech ostatních zemí - a to i těm, kteří proti nacismu bojovali v samotném Německu)
- pamatujeme historické setkání na Laby, na důvěru a jednotu a na hodnoty míru a stability, na nichž byl založen poválečný řád, tedy moderní mezinárodní právo a existence OSN
- základní principy mezinárodní spolupráce ovšem v posledních desetiletích začaly být stále více ignorovány a namísto nich jsou viditelné snahy vytvořit unipolární svět
- společným cílem by mělo být vytvoření systému, v němž by všechny státy měly zajištěnou stejnou bezpečnost a jehož základ by byl regionální a globální, nikoliv blokový
- vítáme všechny hosty ze zahraničí; mimo ruských vojáků se přehlídky účastní i zahraniční vojáci, jejichž předci bojovali bok po boku na frontě i v týlu
- klaníme se těm, kteří bojovali o každou ulici, každý dům a každý kousek vlasti a kteří padli při bitvách u Moskvy, Stalingradu, Kursku a o Dněpr, těm, kteří zemřeli hladem či umrzli v Leningradu, těm, kteří byli umučeni v koncentračních táborech, v zajetí či během okupace, a všem těm, které nám vzala válka a kteří již nejsou mezi námi
- vážení veteráni, vy jste hlavními hrdiny tohoto dne, vy jste zajistili slušný život pro mnoho generací a dnes vaši potomci nepochybně zajistí úspěšný rozvoj našeho Ruska

Z projevu tedy nevyplývalo nic z toho, co ČT a kyjevský premiér připisovali údajné „ruské propagandě“. Žádná privatizace společného boje, žádné vykreslování Ukrajinců coby kolaborantů, žádné popírání jejich obětí a podobně.

Právě naopak bylo výslovně řečeno, že veškeré národy SSSR společně bojovaly proti nacismu, že se v Rusku těší vážnosti veškerí veteráni bez ohledu na své bydliště, že je zároveň třeba vzdát hold všem lidem (včetně Němců), kteří bojovali proti nacismu, jakož i těm, kteří zemřeli v zajetí či během okupace.

ČT tedy ignorovala podstatné informace, nekladla potřebné otázky a vydávala za fakt nedoložená kyjevská tvrzení, čímž porušila své povinnosti.

10. 4. ČT vydala článek „Prostořeká pianistka zahrála na nekorektní notu”.

Z titulku naprosto nebylo poznat, že se článek dotýká Ukrajiny či skutečností, které lze považovat za omezování svobody projevu.

V prvním odstavci ČT uvedla, že pianistce byl zrušen její plánovaný koncert v Torontu, jelikož dle ČT na sociálních sítích skrze „protiukrajinské příspěvky prý šíří nenávisť”. Ve třetím odstavci ČT uvedla, že konkrétně se toho pianistka měla dopustit především tím, že „přirovnává současnou ukrajinskou vládu k nacistům”.

Žádné takové tvrzení se ovšem nepodařilo dohledat ani v příslušném článku, ani v článcích jiných serverů. Dle kanadského deníku National Post („*Toronto symphony bans Ukrainian-born pianist over ‘provocative’ tweets denouncing Kyiv’s ‘neo-Nazis’*”) pianistka toliko za neonacistu označila jednoho člena kyjevských ozbrojených sil. A dále měla v souvislosti s jistými fotkami psát o „nacistických pochodňových průvodech”.

Dále měla mluvit o „zvěrstvech, ke kterým dochází především vůči rusky mluvící menšině” či o „zkorumpovaných vládcích” nebo o „stále rychlejších propadu země do propasti”, případně obvinít A. Jaceňuka z toho, že měl rusky mluvící Ukrajince označit za podlídi.

Tvrzení, že pianistka přirovnávala kyjevskou vládu k nacistům, je tedy hodnoceno jako zcela nedoložené.

Dále není zřejmé, co by na jejích příspěvcích mělo být „protiukrajinského”. Dle dostupných informací se negativně vyjadřovala o kyjevských politicích či jiných vysoce postavených osobách, o pochodňových průvodech či o „uvědomělých Ukrajincích”. A naopak se zastávala doněckých a luhanských Ukrajinců, jakož i „běžných” Ukrajinců.

Ani zdaleka tedy nelze tvrdit, že by její příspěvky byly namířené proti celé Ukrajině či všem Ukrajincům. Tedy s výjimkou případu, kdybychom vycházeli z předpokladu, že určití politici či určité skupiny reprezentují celou zemi do té míry, že by negativní komentáře vůči nim byly útokem proti celému národu či veškerému lidu. Nelze ovšem tvrdit, že by přijímání takového předpokladu bylo v souladu s povinnostmi ČT.

A samozřejmě by dále bylo nutné vycházet z předpokladu, že ti Ukrajinci, jichž se pianistka zastávala, ztratili z nějakého důvodu svou národnost či občanství. Tento předpoklad sice, jak je doloženo v ostatních částech stížnosti (a jak vyplývá i z tohoto článku), ČT v řadě případů přijímala, leč opět se jedná o předpoklad, o němž nelze tvrdit, že by byl v souladu s jejími povinnostmi.

ČT tedy nevhodným titulkem a nepravdivými či nedoloženými tvrzeními bagatelizovala skutečnost, že pianistce bylo znemožněno vystoupení, jelikož vedení orchestru její příspěvky dle svých slov shledalo urážlivými a útočnými.

Není jistě třeba dodávat, že kdyby byl takový přístup široce rozšířen, byli by postiženi všichni umělci, kteří by si dovolili označit někoho za korupčníka či něco za zvěrstvo nebo znak nacismu.

Bylo by tedy znemožněno označovat tak i ty osoby a ty skutečnosti, které by něčím z výše uvedeného skutečně byly - a proto bylo třeba věnovat rozhodnutí náležitou pozornost. Namísto toho ovšem ČT událost výše uvedenými způsoby bagatelizovala, čímž porušila své povinnosti.

17. 4. ČT vydala článek „*Na Ukrajinu dorazilo 300 amerických vojáků*“, v němž uvedla, že příslušníci amerických ozbrojených sil mají na území Kyjeva cvičit příslušníky kyjevské Národní gardy. Dále ČT uvedla, že dle Moskvy takové jednání může destabilizovat situaci.

ČT však již z nějakého důvodu neuvedla, že kritika ze strany Moskvy byla podstatně konkrétnější. Především, jak ve svých článcích uvádí např. Yahoo News („*US troops arrive in Ukraine for training exercises*“) či Al-Džazíra („*Russia warns over arrival of US paratroopers in Ukraine*“), dle ní byl příchod amerických vojáků v rozporu s dohodou z Minsku.

Konkrétně pak s článkem 10, dle kterého mělo dojít ke stažení veškerých zahraničních ozbrojených formací, vojenského vybavení a žoldáků z území Ukrajiny pod dozorem OBSE a k odzbrojení všech ilegálních skupin.

Požadavek na stažení zahraničních ozbrojených skupin pak v sobě pochopitelně nese i požadavek, aby nebyly do země posílány ani žádné nové skupiny (jinak by původní požadavek ztratil význam).

Vzhledem k výše uvedenému je tedy možné tvrdit, že Kyjev pozváním zahraničních ozbrojených skupin na území Ukrajiny porušil dohodu, kterou její zástupce podepsal o dva měsíce dříve Minsku.

Přesto se ČT o této skutečnosti v článku ani nezmínila, ani jí nevěnovala samostatný článek. Ignorováním důležité informace tedy porušila své povinnosti.

6. 5. ČT vydala článek „*Let MH17 sestřelily rakety BUK z ukrajinského území, zjistilo Rusko*”.

Titulek je nepravdivý, jelikož ČT nevycházela z oficiálního tvrzení Ruska, nýbrž z tvrzení tzv. „opoziční listu” Novaja gazeta, který dle ČT tvrdil, že měl získat přísně tajný dokument, dle kterého se letadlo zřítilo kvůli raketě vypálené z okolí obce Zaroščenske.

Dále ČT tvrdila, že:

„Pokud je dokument zveřejněný v listu Novaja gazeta autentický, připouští ruská strana vůbec poprvé, že katastrofu způsobila raketa BUK. Rusko dosud takovou verzi události odmítalo a tvrdilo, že dopravní letoun loni v červenci zasáhla raketa vypálená z ukrajinského bojového letounu, který v kritické době na místě operoval.”

Toto tvrzení je nejen nepravdivé, ale také v rozporu s předchozími výroky ČT. Především, jak je uvedeno v červencové části stížnosti, již 18. července předchozího roku ruské ministerstvo obrany uvedlo, že se v oblasti nacházelo 27 komplexů BUK-M1 z kyjevského 156. protiletadlového raketového pluku. Zároveň měla být zaznamenána činnost radarů Kupol.

O tři dny později bylo uvedeno, že se v den pádu letadla kyjevské BUKy nacházely právě u obce Zaroščenske (jak ostatně ČT v daný den uvedla v článku „*Moskva: Máme důkazy, že*

ukrajinská armáda měla systém BUK”). Zároveň bylo uvedeno, že se v oblasti patrně pohyboval kyjevský bojový letoun.

Není tedy pravda, že by ruská strana dosud odmítala, že za zřícením mohla stát raketa ze systému BUK - právě naopak. Stejně tak není pravda, že by ruská strana tvrdila, že civilní letoun zasáhla raketa z kyjevského letounu (21. 7. bylo pouze řečeno, že radar zachytil ve vzduchu jistý objekt, který se choval jako vojenský letoun, přičemž není známo, že by toto tvrzení bylo později výrazněji změněno).

Pokud by tedy dokument byl autentický, nejednalo by se o „první připuštění role BUKu”, ale o potvrzení, že ruská strana měla k dispozici studii, která byla v souladu s tím, co Rusko veřejně deklarovalo již 21. července 2014.

Řadou nepravdivých tvrzení a překroucením významu, který událost měla, tedy ČT porušila své povinnosti.

12. 5. a 26. 8. ČT vydala články *„Necelý rok války na Ukrajině připravil Rusko o 26 miliard a 220 vojáků”* a *„Rusku unikly počty padlých vojáků na Ukrajině”*.

Pokud jde o první článek, ve druhém odstavci je uvedeno, že tvrzení v něm obsažená vycházejí z práce B. Němcova a jeho spolupracovníků. Jedná se tedy o jejich tvrzení, nikoliv o objektivní a ověřený fakt, za který jejich práci vydával titulek.

Navíc jen letmé prolistování práce postačí k pochopení skutečnosti, že práce nepřinášela příliš nového, nýbrž převážně opakovala hodící se tvrzení médií (včetně dezinformací).

V příslušné kapitole např. práce vydávala za fakt kyjevské tvrzení o úspěšné letní ofenzivě a „náhlém zvratu” během poslední třetiny srpna, odvolávala se na překroucená tvrzení A. Zacharčenko a podobně. Postup, jakým práce dospěla k číslu 220, nebyl nijak blíže objasněn.

Stejně tomu bylo i v jiných kapitolách. Např. v kapitole o zřícení letu MH17 bylo za fakt vydáváno snadno vyvratitelné tvrzení, že I. Strelkov hlásil na sociálních sítích sestřelení letadla. Anebo v ní bylo nepravdivě uvedeno, že 21. července Rusko tvrdilo, že civilní letadlo bylo sestřeleno kyjevským bojovým letadlem.

Namísto řádného reflektování těchto a jiných faktů ovšem ČT ve druhém odstavci tvrdila, že práci „vypracovala skupina expertů ” kolem B. Němcova. V sedmém odstavci je pak označila za „tým odborníků”.

O práci expertů/odborníků se přitom zcela zjevně nejednalo - právě naopak.

Pokud jde o druhý zmíněný článek, je třeba předem říci, že ho ČT řádově několik týdnů po zveřejnění zneprístupnila.

V archivu není k dohledání a na původní adrese (ceskatelevize.cz/ct24/svet/1573820-rusku-unikly-pocty-padlych-vojaku-na-ukrajine) se nachází pouze upozornění, že přístup byl zamítnut (chyba č. 403).

Původní článek lze nicméně dohledat např. na stránce

webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:bzhIN44rYfcJ:www.ceskatelevize.cz/ct24/interni-klicova-slova/ukrajina%3Fpage%3D1/rss+&cd=3&hl=cs&ct=clnk&gl=cz

Obsah článku byl následující:

„Rusku unikly počty padlých vojáků na Ukrajině

Ruský ekonomický server Dělovaja žizň v příspěvku o nárůstu platů vojáků v roce 2015 bezděčně zveřejnil počty ruských obětí a zraněných z konfliktu na východní Ukrajině. Ruští cenzoři si sice závadného materiálu během pár minut všimli a stáhli ho, redaktoři ukrajinského časopisu Novyj region byli ale ještě rychlejší a informace okamžitě vyvěsili i na svých stránkách, odkud se dál šíří.

Podle uniklého materiálu citovaného časopisem Forbes činí kompenzace pro rodiny vojáků padlých v konfliktu na Ukrajině tři miliony rublů. Ti co, v konfliktu utrpí zranění vedoucí k invaliditě, dostanou 1,5 milionu rublů. Najatí bojovníci dostávají za každý den v zóně konfliktu 1800 rublů.

V období od 1. února mělo být odškodné vyplaceno 2000 rodinám padlých vojáků a 3200 vojákům, kteří utrpěli v bojích vážná zranění a byli uznáni jako invalidé.

V květnu podepsal ruský prezident Vladimir Putin dekret, podle kterého jsou počty padlých a zraněných vojáků nasazených do speciálních operací v době míru státním tajemstvím.

Očekává se, že Kreml pravost dokumentu popře a bude trvat na svém stanovisku, že na Ukrajině žádní ruští vojáci ani zbraně nejsou. Časopis Forbes upozorňuje, že pouhá čtvrtina ruské populace věří, že jejich země vyslala na Ukrajinu své vojáky. Na druhé straně se hlavně na sociálních sítích a v opozičních médiích často šíří informace o tajných převozech padlých a zraněných Rusů zpět do vlasti.

Ruský voják zastřelil své tři kolegy, pak i sám sebe

Devatenáctiletý voják v Kostromské oblasti na severu Ruska zastřelil své tři kolegy a pak i sám sebe. Tři další lidi zranil. Střílet kolem sebe začal ve strážní budově vojenského tábora. Ohledně motivu jeho činu úřady neinformovaly, prý ale měl osobní problémy.”

Tolik ČT v zneprístupněném článku.

Jak je z něj tedy zřejmé, ČT nejen v titulku, ale i v samotném článku bez jakéhokoliv odstupu tvrdila, že jednoznačně došlo k nezáměrnému zveřejnění přesných čísel o počtu padlých a že zcela nepochybně „ruští cenzoři” následně materiál stáhli. A že nicméně „Kreml pravost dokumentu popře”.

Stejně jako v řadě jiných případů i v tomto platí, že postoj „Kremlu” vsutku nebyl hlavním protiargumentem. Tím byla především skutečnost, že neexistuje naprosto žádný důvod, proč by jakýsi server Dělovaja žizň měl mít k dispozici dokumenty o počtu padlých, které by - pokud by existovaly - byly pochopitelně tajné. A tajné dokumenty se neposkytují internetovým serverům, tudíž je tyto servery nemohou ani „bezděčně zveřejnit”.

A i kdyby se hypoteticky jednalo o výsledek práce investigativní žurnalistiky, pak by odhalení zcela jistě nebyla zveřejněna teprve v posledních třech odstavcích článku, který vyšel pod titulkem „Zvýšení mezd vojáků v roce 2015”. Viz archivovaný text na stránce:

web.archive.org/web/20150315011807/http://bs-life.ru/rabota/zarplata/voennosluzashchie2015.html

ČT tedy svá výše rozebraná nekompromisní tvrzení (stejně jako tvrzení o „ruských cenzořech”) neměla ničím doložena a ani nereflektovala, že jsou zcela nelogická. Není jistě třeba dodávat, čemu všemu by ČT musela věnovat články a co všechno by musela vydávat za fakta, kdyby stejným způsobem postupovala i v obdobných případech.

Také neuškodí na okraj uvést, že ČT opět popírala sama sebe, když v tomto článku jednoznačně tvrdila, že padly 2.000 vojáků, zatímco v titulku předchozího zmíněného článku jednoznačně tvrdila, že jich padlo desetkrát méně.

Fakt, že ČT zablokovala přístup k článku, by mohl svědčit o možnosti, že si ČT tyto skutečnosti uvědomila. Leč v takovém případě by prioritně bylo na místě viditelným způsobem na výše uvedené upozornit a omluvit se. Není ovšem známo, že by k něčemu takovému došlo.

Výše uvedenými způsoby tedy ČT porušila své povinnosti.

1. 6. ČT vydala článek „*Důkazy o sestřelení letu MH17 Moskva zmanipulovala, tvrdí britští investigativci*”.

V něm uváděla, že „britští investigativci” (tj. server Bellingcat) dospěli k závěru, že „Moskva loni obvinila Ukrajinu ze sestřelení malajsijského letadla na základě zmanipulovaných satelitních snímků” (jednalo se o ty samé údajné snímky kyjevských BUKů, které dle ČT ještě o několik týdnů dříve neexistovaly, respektive měly být tajeny, viz výše).

Dále v článku ČT tvrzení Bellingcatu vydávala za fakt, když bez řádného odstupe tvrdila, že:

- „zfalšované datování nejlépe ukazuje fotografie, na níž jsou podle Ruska jednotky ukrajinské protivzdušné obrany”
- „na fotografii byly také pomocí Photoshopu přidány mraky, aby zakryly vegetaci, jež je v květnu jiná než v červenci”
- „manipulována Photoshopem byla na snímcích i přítomnost systému BUK”

Dále též tvrdila, že „zpráva skupiny Bellingcat vyvrací i další tvrzení Moskvy, která loni na tiskovce zazněla – například že letadlo Malaysia Airlines změnilo směr nebo že v jeho blízkosti operovala ukrajinská stíhačka. Podle expertů nešlo na snímcích o cizí letadlo, ale s největší pravděpodobností o trosky malajsijského stroje, který se rozlomil ještě ve vzduchu.”

Časopis Spiegel ovšem později nechal práci Bellingcatu odborně přezkoumat (viz „*Interview zu angeblichen MH17-Manipulationen: 'Bellingcat betreibt Kaffeesatzleserei'*” nebo „*'Bellingcat Report Doesn't Prove Anything': Expert Criticizes Allegations of Russian MH17 Manipulation*”).

Konkrétně ji nechal přezkoumat J. Kriesem, expertem na přezkum fotografií, který uvedl, že Bellingcat postupoval nevědecky, respektive pomocí metody, jejíž závěry vždy závisejí na uvážení autora. Bellingcat dle něj jen četl z kávové sedliny.

Tvrzení Bellingcatu, že snímky byly upraveny ve Photoshopu, nepovažoval za relevantní, jelikož snímky byly určeny k prezentaci na tiskové konferenci a v takových případech nejsou určité úpravy (jako přidání vysvětlivek) ničím neobvyklým.

Dále připomněl, že zakladatel stránky FotoForensic.com, kterou měl Bellingcat použít, uvedl, že práce Bellingcatu je dobrou ukázkou, jak se analýza fotek provádět nemá.

Skutečné přezkoumání snímků je dle něj obtížné a vyžadovalo by původní data. Případně lze hledat chyby, které by během případného falšování mohly vzniknout kvůli časové tísni. Leč nikdo by dle něj nebyl tak lehkomyšlný, aby použil právě Photoshop a pak ještě nesmazal stopy.

K satelitním snímkům obecně pak uvedl, že v souvislosti s nimi je prohlašováno (ať již ze strany USA, Ruska, Bellingcatu či jiných), že něco ukazují, přestože ze samotných snímků nic takového není průkazné.

4. 6. se šéfredaktor časopisu čtenářům omluvil za to, že Spiegel v některých částech článku, který byl věnován zprávě serveru Bellingcatu, vydával jeho tvrzení za fakt, aniž by si je ověřil, a že obecně Spiegel neprojevil dostatek skepse při práci se zdroji („*Was wir aus der Berichterstattung über den Bellingcat-Report lernen*”).

5. 6. Spiegel dále uvedl, že jeden z autorů zprávy v minulosti pracoval pro východoněmeckou rozvědku Stasi („*Recherche zu MH17-Abschuss: Bellingcat-Autor war hauptamtlicher Stasi-Mitarbeiter*,”). Také v článku bylo uvedeno, že H. Farid z Dartmouth College řekl, že práce Bellingcatu je „plná chyb až spekulativní”.

Jak tedy vyplývá z výše uvedeného, Spiegel v tomto případě uvedl věci na pravou míru a omluvil se za dezinformování. V případě ČT se naproti tomu nic obdobného nepodařilo dohledat. ČT tedy ignorováním důležitých informací porušila své povinnosti.

4. 8. ČT vydala článek „*OBSE prý mezi separatisty narazila na ruské výsadkáře*”.

V jeho prvním odstavci dále uvedla, že: „inspektoři OBSE ve zbrojních skladech doněckých povstalců v Donbasu objevili ruské vojáky. Rusko tuto informaci podle svých slov zkoumá, Ukrajina varovala před možnou provokací.”

ČT tedy v prvním odstavci použila formulaci, dle které se jednalo o fakt. Ve druhém odstavci uvedla, že se dle pozorovatelů OBSE měl jeden z členů ochrany skladu představit jako příslušník 16. výsadkové brigády z Orenburgu.

Jak dále vyplývá z článku, ČT si byla vědoma skutečnosti, že takové tvrzení nemůže odpovídat skutečnosti. Rusko totiž žádnou 16. výsadkovou brigádu nemá, tím méně v Orenburgu.

Tuto informaci ČT ovšem uvedla teprve ve čtvrtém odstavci. A dále se věnovala kyjevským spekulacím, dle kterých se mohlo jednat o „informační provokaci ruských tajných služeb”, případně se dle nich mohlo ve skutečnosti jednat o 16. speciální brigády GRU.

To by ovšem znovu neodpovídalo známým skutečnostem, jelikož tato brigáda dle informací serveru Global Security („*Spetsnaz Order of Battle*”) sídlí v Tambovu, nikoliv Orenburgu. Nemluvě též o skutečnosti, že by nasazení výsadkářů či specnaz k hlídání skladů, v nichž se měla nacházet technika stažená od frontové linie, představovalo absurdní plýtvání elitními silami.

V samotné původní zprávě („*Latest from OSCE Special Monitoring Mission (SMM) to Ukraine based on information received as of 19:30 (Kyiv time), 2 August 2015*”) není události věnována větší pozornost než všehovšudy tři věty ve 14. odstavci.

ČT tedy věnovala článek tvrzení, o němž věděla, že není a nemůže být pravdivé. Přesto ho v první odstavci vydávala za fakt, zatímco na jeho nepravdivost upozornila teprve ve čtvrtém odstavci.

Nepravdivým informováním, bagatelizací klíčové informace a věnováním článku očividně nepodstatné události (při současném ignorování/bagatelizování podstatnějších událostí) tedy ČT porušila své povinnosti.

13. 10. Agentura Interfax-Ukrajina uvedla („*PGO verifying info on shooting of Maidan activists from Hotel Ukraine*”), že kyjevská prokuratura začala prověřovat informace, dle kterých se na účastníky Majdanu střílelo z hotelu Ukrajina.

Konkrétně měly být prohledány kanceláře několika představitelů strany Svoboda a zároveň měli být tito představitelé povoláni k výslechu. Zároveň ovšem dle agentury zmínění představitelé nebyli považováni za podezřelé.

Zpráva, že se i kyjevská prokuratura začala zabývat hotelem Ukrajina a členy strany Svoboda, tedy mohla ukazovat na určitý posun. Především z této budovy a za součinnosti právě této strany totiž dle již zmíněných zdrojů měla být vedena střelba na civilisty. Přesto se k této skutečnosti nepodařilo v archivu ČT dohledat jediný článek.

Ve stejný den vyšly dvě studie o příčinách zřícení letu MH17. ČT k nim vydala články „*Ruská státní zbrojovka: MH17 sestřelili BUKem z území ovládaného ukrajinskou armádou*” a „*Závěr vyšetřování: Let MH17 sestřelila raketa BUK odpálená z východu Ukrajiny*”.

Tvrzení z titulku prvního článku ČT dále rozvedla v prvním odstavci, v němž uvedla, že dle zbrojovky

„letadlo bylo sestřeleno z území kontrolovaného ukrajinskou armádou. „Dnes můžeme s jistotou říci, že malajský boeing byl sestřelen raketou typu 9M38 ze systému Buk ze směru od Zaroščenske,“ prohlásil generální ředitel ruské zbrojovky, která Buk vyrábí.”

Je ovšem nutno uvést, že tato údajná citace je v rozporu se zprávami jiných zdrojů. Např. agentura UNIAN uvedla následující slova:

„Сегодня мы можем однозначно сказать, что если Boeing был сбит ЗРК "Бук", то поразила его ракета 9М38 со стороны населённого пункта Зарощенское”.

Tedy:

„Dnes můžeme s jistotou říci, že pokud byl boeing sestřelen raketou země-vzduch BUK, pak ho zasáhla raketa 9M38 ze směru od obce Zaroščenske ”.

Rozdíl je zřejmý.

Dále ČT tvrdila, že:

„Zbrojaři své záběry staví proti důkazům shromážděným ukrajinskou stranou i západními vládami, které uvádí, že raketa byla vystřelena z území proruských separatistů. ”

Tvrzení o údajně shromážděných důkazech ovšem ČT nijak nerozvedla. Není tedy zřejmé, jaké konkrétní důkazy měla na mysli. Jak již totiž bylo uvedeno v ostatních částech, obvinění vůči Doněcku/Luhansku sice byla celá řada, leč nebyla podpořena ničím, co by bylo možné označit za důkaz.

A pokud se již některý z těchto či jiných subjektů pokusil svá obvinění doložit, pak doložil především vlastní nedůvěryhodnost (obzvláště je třeba připomenout kyjevskou SBU, J. Kerryho, americké velvyslanectví v Kyjevě, server Bellingcat či obecně média, viz příslušné části).

Tvrzení o shromážděných důkazech je tedy nutno označit za zcela nedoložené.

Dále ČT v závěru nepravdivě tvrdila, že „podle původní ruské teorie měla dopravní letoun zasáhnout raketa vypálená z ukrajinského bojového letounu”. Jak již ovšem bylo uvedeno, není známo, že by kdy Rusko něco takového tvrdilo (viz výše).

Dále ČT tvrdila, že Kyjev „ukazuje prstem na Ruskem podporované separatisty – stroj prý sestřelili Bukem v domnění, že jde o vojenský letoun ukrajinské armády.” Jak je ovšem uvedeno v červencové části stížnosti, Kyjev obviňoval více odlišných subjektů a připisoval jim odlišné motivy. Zmíněné tvrzení je tedy pouze jedním z řady odlišných obvinění, která představitelé Kyjeva vydali.

ČT tedy nepravdivě tvrdila, že Rusko změnilo své vyjádření, zatímco zároveň nepravdivě tvrdila, že Kyjev naopak vydal pouze jednu verzi.

V případě druhého článku nelze zcela souhlasit s tvrzením ČT, že studie nedala odpověď o vině. Studie uvedla, že „Ukrajina” (za jejíhož reprezentanta byl považován Kyjev) měla dostatek důvodů k úplnému uzavření vzdušného prostoru nad příslušnou oblastí.

V případě Kyjeva lze tedy hovořit minimálně o vině z nedbalosti. Vzhledem k dosavadní činnosti ČT ovšem nelze považovat za překvapivé, že tato skutečnost byla ze strany ČT důsledně bagatelizována.

Ve stejný den ovšem ČT vydala ještě článek „*Tragédie MH17: Část vyšetřování skončila, k potrestání viníků je ale ještě daleko*“, v jehož prvním odstavci tvrdila, že nizozemská studie měla potvrdit, že za pád letadla mohla raketa „ruské výroby“.

Takové tvrzení je ovšem jednak irrelevantní a zavádějící, jednak nepravdivé. Irrelevantní a zavádějící proto, že z pochopitelných důvodů není podstatné, kdo raketu (údajně) vyrobil, nýbrž kdo ji odpálil a z jakých důvodů tak učinil - a to obzvláště tehdy, když příslušnými raketami disponovalo poměrně široké množství subjektů.

Použití formulace „raketa ruské výroby“ v prvním odstavci je tedy obdobné, jako kdyby např. v případě užití semtexu ze strany IRA bylo již od titulků či prvních odstavců zdůrazňováno, že byla použita „výbušnina české výroby“, nebo kdyby v souvislosti s 11. zářím bylo zdůrazňováno, že jako zbraň byla použita „letadla americké výroby“.

Jinými slovy: Jedná se o informaci, která může posloužit jako zajímavost, leč není důvod zdůrazňovat ji již v titulcích či prvních odstavcích.

Dále není pravda, že by studie tvrdila, že raketa byla vyrobena v Rusku. Netvrdí to ani přímo, ani nepřímo. Ve studii je uvedeno, že se rozhodla poškození letadla srovnat s poškozením, které by bylo způsobeno zbraněmi, které jsou běžně užívány v dané oblasti.

V troskách a tělech posádky dle studie bylo nalezeno mnoho malých fragmentů. Čtyři fragmenty dle ní měly zřetelný motýlkovitý nebo krychlovitý tvar. Takové střepiny se dle studie užívají v hlavicích 9N314M, které se používají v raketách odpalovaných ze systému BUK. Rakety odpalované z tohoto systému jsou dle studie jedinými v regionu běžně užívanými zbraněmi, jejichž hlavice obsahují motýlkovité střepiny.

Studie dále tvrdí, že se dle informací výrobce (Almaz-Antej) hlavice 9N314M nepoužívá u nejstarších (KUB) ani nejnovějších verzí (BUK-M2). Dle kyjevského výzkumného institutu ministerstva spravedlnosti mohou tuto hlavici nést rakety „ze série 9M38“, tedy rakety 9M38 a 9M38M1.

První zmíněná raketa může být dle studie odpálena ze systému BUK (začátek výroby roku 1979), druhá ze systému BUK-M1-2 (1988). Obě mohou být odpáleny ze systému BUK-M1 (1983).

Studie tedy vycházela z předpokladu, že příčinou zřícení byla některá ze zbraní, které jsou v oblasti běžně užívány. Pokud by tento předpoklad byl pravdivý, pak by se dle studie jednalo o raketu 9M38 nebo 9M38M1.

Obě rakety začaly být vyráběny v Sovětském svazu. První zmíněná raketa dle výrobce přestala být vyráběna v roce 1986 („*Ruská státní zbrojovka: MH17 sestřelili BUKem z území ovládaného ukrajinskou armádou*“), druhá v roce 1999 („*Malajsijské letadlo sestřelily rakety, co už se nedělají, tvrdí ruský výrobce*“).

První zmíněná raketa tedy dle výše uvedených informací nemohla být vyrobena v Rusku, ale jedině v Sovětském svazu. Druhá pak mohla být vyrobena v Sovětském svazu i Rusku. Dále platí, že SSSR a Rusko nelze zaměňovat, stejně jako nelze zaměňovat Československo a ČR nebo Jugoslávii a Srbsko.

Studie tedy netvrdila, že za zřícení mohla „raketa ruské výroby“, pouze řekla, že za něj mohla jedna ze dvou raket „ze série 9M38“, přičemž první z nich dle dostupných informací ruské výroby být nemohla, zatímco druhá jí být mohla jen hypoteticky. Tvrzení z prvního odstavce je tedy hodnoceno jako irelevantní, zavádějící a nepravdivé.

Je ovšem nutno uvést, že i přes výše uvedené byla tato pochybná formulace zdůrazňována nejen ze strany ČT, ale též ze strany jiných tzv. „renomovaných médií“, mezi něž bývá řazena např. agentura Reuters („*Russian-made missile shot down MH17 - Dutch report*“), BBC („*MH17 Ukraine disaster: Dutch Safety Board blames missile*“), New York Times („*Malaysia Airlines Flight 17 Most Likely Hit by Russian-Made Missile, Inquiry Says*“), Washington Post („*Dutch report: BUK missile downed MH17 in Ukraine*“) či ČTK („*Letoun MH17 sestřelila nad Donbasem podle vyšetřovatelů raketa BUK*“).

O den později ČT vydala článek „*Tragédie MH17: Ruská agentura viní vyšetřovatele ze spiknutí proti Moskvě*“. V první větě ČT tvrdí, že s obviněním měla přijít „ruská státní agentura“. Připomeňme, že předcházející den ČT též psala o „ruské státní zbrojovce“.

Nicméně v souvislosti s nizozemskou studií ČT nepsala o „nizozemské státní radě“, nýbrž pouze o „vyšetřování“, „Nizozemcích“ či „nizozemských vyšetřovatelích“. Takové jednání též nápadně připomíná přístupu ČT k ruským médiím, v jejichž případě též běžně tvrdila, že jsou státní či „Kremlm sponzorovaná“ (což navíc není pravda, viz příslušná část).

Naopak v případě jiných médií, o jejichž financování rozhodují politici nebo oligarchové, tuto skutečnost ČT buď nezmiňovala vůbec, nebo až hlouběji v člancích (viz příslušné části).

Odišným přístupem ke stejným či obdobným případům tedy ČT porušila své povinnosti.

Dále ČT v prvním odstavci tvrdila, že „Nizozemci oznámili, že letoun sestřelila ruská raketa BUK, odpálená zřejmě z území kontrolovaného separatisty, což Rusko odmítá.” Jedná se tedy o další případ, kdy ČT vytvářela falešný dojem, že v opozici vůči určitému tvrzení stojí prioritně (údajný) postoj Ruska.

V opozici k citované větě ovšem prioritně stojí samotná nizozemská studie. Tedy jednak již řečená skutečnost, že studie o žádné ruské raketě nemluví. A dále nizozemská studie zcela určitě netvrdila, že by raketa byla zřejmě odpálena z území kontrolovaného „separatisty”.

Ve zprávě bylo pouze vymezeno určité území, z něhož dle ní raketa měla být odpálena. Kdo toto území (či spíše jeho jednotlivé části) v daný den kontroloval, zpráva neřešila.

Též se nejedná o všeobecně známou a přijímanou informaci. Právě naopak platí, že během daného období se informace, kdo „kontroluje” určitá území, výrazně rozcházel (viz příslušné části stížnosti). A o vyznačeném území toto tvrzení platí dvojnásobně, jelikož zde v danou dobu probíhala bitva o vyvýšeninu Savur-Mogyla a okolní oblasti.

Uváděním nepravdivých informací o obsahu nizozemské studie tedy ČT porušila své povinnosti.

Dále ČT v titulku uváděla, že zmíněná ruská agentura (respektive zástupce ředitele O. Storčevoj) obvinila autory nizozemské zprávy ze spiknutí (tajné protiruské dohody), což mělo být řečeno větou: „závěry komise nás udivily a přinutily k úvahám, zda taková dohoda neexistuje”.

Taková formulace ovšem primárně není obviněním, nýbrž spekulací. Tedy přinejlepším nepřímým obviněním, nikoliv ovšem jednoznačným obviněním, o kterém ČT psala v titulku (a prvním odstavci). Dle dostupných informací navíc od agentury zazněla podstatnější sdělení.

Dle Voice of America („*Russia Requests UN Open New MH17 Probe*”) mělo Rusko požádat Mezinárodní organizaci pro civilní letectví (agenturu OSN) o zahájení nového vyšetřování, přičemž O. Storčevoj měl uvést, že nebylo zaznamenáno žádné poškození, které by potvrdilo použití motýlkovitých střepin.

Dle agentury TASS („*Russia strongly disagrees with Dutch probe into MH17 crash — aviation agency*”) zmíněný dále uvedl, že autoři nizozemské studie ignorovali nabídku přijet do Ruska a seznámit se zde s parametry systému BUK.

Dle stanice RT („*Russia rejects Dutch report on MH17, but agrees Ukraine should have closed airspace — regulator*”) měl zmíněný dále uvést, že většina komentářů ruské strany nebyla vzata v úvahu a že informace o nalezených střepinách byla agentuře sdělena teprve při posledním setkání v srpnu. Zároveň mělo být řečeno, že další setkání již neproběhnou a že žádné další komentáře agentury nebudou přijaty.

Dále výpočty společnosti Almaz-Antej, které jsou použity v nizozemské studii, měly být vytrženy z kontextu. Také nesouhlasil s metodou, jaká měla být ve zprávě užita k výpočtu možného místa odpalu rakety.

Není snad třeba dokládat, že výše uvedená konkrétní tvrzení jsou důležitější než zmíněná spekulace, kterou ČT navíc překroutila. Přesto je ČT převážně ignorovala a určitý prostor některým z nich věnovala pouze na třech řádcích třetího odstavce:

„Jeho organizace prý bude žádat, aby vyšetřování příčin katastrofy bylo obnoveno. Rosaviacija označila závěry mezinárodní komise za neprůkazné a nevěrohodné, zejména proto, že ignorují údajné důkazy ruské strany.”

Jak je navíc zjevné z citované části, ČT i těm výroků, které parafrázovala, dala jen velmi mlhavou, nekonkrétní podobu.

ČT tedy vydávala spekulaci za přímé obvinění a důsledně bagatelizovala podstatnější sdělení. Porušila tedy svou povinnost přinášet důležité a nejpřesnější možné informace.

Navíc i další části článku jsou problémové. Za všechny postačí uvést citaci L. Dvořáka, který měl říci, že ho docela „překvapilo, že ruská strana nakonec přistoupila na to, že vražednou zbraní pro téměř tři sta lidí byl v Rusku vyrobený BUK.”

L. Dvořák tedy znovu (viz červencová část) projevil základní neznalost a ČT skrze jeho citování pokračovala v dezinformování.

Nakonec je třeba uvést, že i nadále byl velmi nevyváženě věnován prostor obviňujícím článkům. Jak je uvedeno v červencové části stížnosti, během prvního měsíce a půl po zřízení

ČT věnovala celkem 12 článků obviněním vůči Rusku nebo Doněcku/Luhansku, zatímco obviněním, která by šla opačným směrem, ČT věnovala pouze 2 články.

V následujícím období se podařilo dohledat následující obviňující články:

- 1) „*Tři svědci viděli Rusy vykládat systém BUK, píše BBC*” z 9. 9.
- 2) „*Německá rozvědka viní ze sestřelení malajsijského boeingu separatisty*” z 19. 10.
- 3) „*Podle nizozemského zdroje sestřelili malajsijské letadlo ruští vojáci*” z 6. 3.
- 4) „*Sestřelili boeing povstalci? Nález části střely tomu prý napovídá*” z 19. 3.
- 5) „*Za pádem MH17 mohl stát ruský agent, vyplývá prý z odposlechnů*” z 2. 4.
- 6) „*Let MH17 sestřelily rakety BUK z ukrajinského území, zjistilo Rusko*” z 6. 5.
- 7) „*Důkazy o sestřelení letu MH17 Moskva zmanipulovala, tvrdí britští investigativci*” z 1. 6.
- 8) „*CNN k tragédii MH17: Konečná vyšetřovací zpráva ukazuje na separatisty*” z 15. 7.
- 9) „*Pozůstalí obětí z MH17 žalují exvůdce separatistů o 22 miliard*” z 16. 7.

Poměr se tedy změnil na 20:3 (87% relevantních článků bylo věnováno obviněním vůči jedné straně).

První článek vychází z článku „*MH17 disaster: Russians 'controlled BUK missile system'*”. Ten byl založen na několika lehce zfalšovatelných fotkách a videích (viz dále), které byly zveřejněny již v červenci a kterými argumentoval Kyjev.

Dále BBC tvrdila, že 3 lidé (příčemž konkrétněji mluvila pouze o jednom z nich) nezávisle na sobě tvrdili, že viděli systém BUK na území Doněcku/Luhansku. Tvrzení o vzájemné nezávislosti by ovšem bylo relevantní jedině v případě, kdy by dané osoby shodně hlásily skutečnost, o které se nemohly dozvědět jinak než vlastním pozorováním.

Což ovšem není tento případ, jelikož dané osoby zcela jistě nebyly nezávislé na výrocích Kyjeva. A skutečnost, že tři osoby údajně tvrdily, že viděly cosi, o čem Kyjev veřejně mluvil již o několik týdnů dříve, není pochopitelně nijak průkazná.

Dále jeden z údajných svědků měl tvrdit, že posádka vypadala jako ruští vojáci, jelikož prý byla disciplinovaná, což prý příslušníci ozbrojených sil Doněcku/Luhansku obecně nebyli. Takové tvrzení ovšem nelze považovat za věrohodné.

Jednak lze připomenout reportáž deníku New York Times ze Slavjansku, dle které příslušníci milice byli disciplinovaní, pravidelně čistili zbraně a vyhýbali se alkoholu, jednak nelze

předpokládat, že by síly Doněcku/Luhansku např. dokázaly právě v této oblasti pravděpodobně vytvořit tzv. jižní kotol, kdyby nebyly disciplinované (příčemž v době, kdy měl být vytvořen, ještě obvinění Ruska z vojenského vměšování nebyla tolik frekventovaná).

Dále prý údajný svědek tvrdil, že posádka mluvila s ruským přízvukem a nosila nestandardní uniformu. První tvrzení opět nebylo ničím novým, jelikož již v předchozích měsících při jiných příležitostech osoby nakloněné Kyjevu tvrdily, že ten či onen příslušník protikyjevských sil mluvil s tímto přízvukem.

Druhé tvrzení též není věrohodné, jelikož nelze předpokládat, že by případná tajně poslaná posádka pracovala všem na očích uprostřed města, leč oblékla by se do nestandardních uniforem.

BBC navíc vydávala za fakt jisté podstatné nepravdy či polopravdy (např. tvrdila, že Doněck s Luhanskem odmítají, že by měly v držení jakýkoliv BUK, nebo tvrdila, že Rusko naznačovalo, že raketa byla odpálena z kyjevského bojového letounu).

Pro druhý článek platí, že dle titulku bylo obvinění ze strany německé rozvědky nezpochybnitelným faktem. Ve skutečnosti, jak je uvedeno v prvním odstavci, se ČT toliko opírala o tvrzení časopisu Spiegel.

Navíc, jak o tři týdny později uvedla např. agentura RIA Novosti („*МИД ФРГ: интерпретации СМИ доклада BND по Boeing вырваны из контекста*”), německé ministerstvo zahraničí mělo ruskému velvyslanectví sdělit, že média tvrzení rozvědky překroutila.

Tomu by ostatně odpovídaly informace uvedené hlouběji v původním článku („*Deadly Ukraine Crash: German Intelligence Claims Pro-Russian Separatists Downed MH17*”).

Zatímco titulek uvádí, že rozvědka výše uvedené „tvrdí” (a v prvním a druhém odstavci je uvedeno, že rozvědka „došla k závěru”), ve třetím odstavci je uvedeno, že rozvědka má k dispozici informace, které (pouze) „naznačují”, že protikyjevské síly získaly relevantní systém z kyjevské základny a že ho použily k sestřelení letadla.

Zatímco tvrzení Spiegelu (respektive určitých částí jeho článku) ČT vydávala v titulku za fakt, zprávu o zpochybnění jeho tvrzení ze strany německého ministerstva se v archivu ČT nepodařilo dohledat. Vydáváním tvrzení za fakt a ignorováním důležité informace tedy ČT porušila své povinnosti.

Nemluvě o faktu, že ČT ignorovala skutečnost, že údajné tvrzení BND, dle kterého síly Doněcku/Luhansku získaly relevantní systém z kyjevské základny, je v rozporu s řadou dosavadních obvinění, dle kterých systém přijel z Ruska.

Třetí článek je neověřitelným tvrzením. Čtvrtý článek vychází z článku agentury Reuters („*Fragment from MH17 crash site supports missile theory: Dutch TV*”), dle kterého měla být u obce Hrabove nalezena střepina, která se užívá v raketách odpalovaných ze systému BUK.

V prvním odstavci ČT tvrdila, že „odborníci potvrdili, že úlomek pochází ze střely vypálené z ruského protiletadlového raketového systému BUK. Nález podporuje teorii, že MH17 sestřelili proruští separatisté.”

Zatímco agentura Reuters psala v původním článku o „v Rusku vyrobeném systému”, ČT toto tvrzení překroutila na „ruský systém”. Nepravdivost první formulace již byla rozebrána výše, druhá formulace pak je ještě horší, protože vedle (údajné) země původu může referovat i o vlastníkovvi systému. Obě formulace jsou tedy nepravdivé.

Pokud jde o druhou podtrženou větu (kterou použila i agentura Reuters), není jasné, proč by střepina měla uvedenou spekulaci podporovat (a ani v jednom z obou článků není toto tvrzení ničím doloženo). Obzvláště pak, když ani nebylo doloženo, že by jakýkoliv funkční systém (nemluvě o posádce, nemluvě o motivu), měl Doněck či Luhansk k dispozici.

A naopak by bylo možné tvrdit, že ozbrojené síly Kyjeva dle dostupných informací měly k dispozici systém, posádku i motiv (vyvolat přesně tu reakci, ke které po zřícení došlo).

Lze toliko spekulovat, že ČT vycházela z předpokladu, že tvrzení o BUKu je kyjevskou verzí, kterou měla druhá strana popírat, na základě čehož by bylo možné soudit, že má důvod ji popírat. Jak již ovšem bylo opakovaně uvedeno, takový předpoklad je v naprostém rozporu s realitou.

Pátý článek dle původního článku serveru NRC vycházel z tvrzení SBU („*Russian officer recognized on tape in Dutch MH17 investigation*”). Ta ovšem, jak bylo doloženo v červencové části, uváděla veřejnost v omyl pomocí zfalšovaných materiálů. Její důvěryhodnost byla tedy zcela mizivá.

Nemluvě o skutečnosti, že dle původního článku Nizozemci vycházeli i z jiných nedůvěryhodných materiálů. Především nizozemská policie na svém oficiálním kanálu na Youtube zveřejnila video (viz [youtube.com/watch?v=olQNpTxSnTo](https://www.youtube.com/watch?v=olQNpTxSnTo)), které na začátku druhé

minuty obsahovalo údajnou fotku, jejíž jednotlivé části vykazovaly značně odlišnou kvalitu (viz dále).

Odlišná kvalita jednotlivých částí té samé fotky přitom bývá jedním ze základních znaků, podle nichž se poznají neprofesionálně zfalšované obrázky.

Skutečnost, že se osoby pověřené vyšetřováním zřícení spoléhaly na tvrzení tak nedůvěryhodného zdroje, jakým se ukázala být SBU, jakož i skutečnost, že tyto osoby spoléhaly na obrázek, který vykazuje základní znak neprofesionálního falšování, samozřejmě výrazně snižuje jejich důvěryhodnost.

Přesto ČT vše výše uvedené ignorovala a zanedbala tak svou povinnost přinášet důležité informace.

Šestý a sedmý článek již byly v této kapitole rozebrány. Osmý byl vyvrácen samotnou konečnou zprávou. V devátém článku pak jsou opakovány nesmysly, které již byly vyvráceny v předchozích částech. Především je v něm uvedeno, že:

„Žaloba byla... podána ve středu v Chicagu ve jménu pozůstalých po 18 cestujících a opírá se o vyjádření Girkinovy jednotky na ruské sociální síti po sestřelu: ‚Varovali jsme je - nelítejte po našem nebi.‘”

Jak je ovšem uvedeno v červencové části stížnosti, stránka, na které byl příspěvek zveřejněn, sice nesla jméno, které ji spojovalo s I. Girkinem, ovšem jinak s ním neměla nic společného. Též nebylo nijak doloženo, že by příspěvek pocházel od „Girkinovy jednotky”.

Jednalo se o stránku, na které tehdy každý den byly zveřejněny desítky příspěvků, přičemž tento konkrétní tam mohl být umístěn někým, kdo získal informaci o zřícení většího letadla, na základě čehož si domyslel, že se jednalo o An-26. Obvinění I. Girkina nebo jeho jednotky je tedy naprosto nesmyslné.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že nejen v létě roku 2014, ale i v následujících měsících platilo, že mimořádné nevyváženosti ČT dosáhla nikoliv proto, že by důkazy proti jedné straně byly natolik silné, že je nešlo ignorovat. Právě naopak obviněním vůči jedné straně ČT věnovala prostor i přes jejich nízkou průkaznost, zatímco obdobně (ne)průkazným či solidnějším obviněním vůči druhé straně nevěnovala téměř žádný článek.

Stejně jako v červenci a v srpnu přitom i v tomto období platilo, že taková obvinění (jakož i jiné relevantní informace) byla k dispozici.

Především ve stejný den, kdy vyšly obě zmíněné studie, byla nizozemskou komisí CTIVD vydána zpráva o informacích, které nizozemské tajné služby měly před zřícením k dispozici (viz „*Review Report arising from the crash of flight MH17*”).

Ve zprávě je uvedeno především následující:

- kyjevské ozbrojené síly měly na „východě země” rozmístěny systémy, které byly schopny sestřelit vysoko letící letadla (dále jen „relevantní systémy”)
- není známo, že by doněcké/luhanské ozbrojené síly disponovaly relevantními systémy (měly k dispozici pouze slabší zbraně)
 - zhruba tři týdny před zřícením (29. června) jejich ozbrojené síly sice získaly z doněcké základny kyjevské BUKy, nicméně během července několik „důvěryhodných zdrojů” sdělilo, že tyto systémy nebyly funkční a nemohly tedy být použity
- není známo, že by z Ruska byly dodány relevantní systémy (ač se nacházely na jeho území)
- není známo, že by doněcké/luhanské ozbrojené síly byly v Rusku cvičeny k užívání relevantních systémů
- 3 dny před zřícením byl sestřelen kyjevský letoun An-26, přičemž dle dostupných informací nebyl sestřelen relevantním systémem, ale slabší zbraní
 - nelze souhlasit s tvrzením Kyjeva, že se letoun pohyboval tak vysoko, že nemohl být sestřelen zbraněmi, jež byly dosud zaznamenány ve výzbroji Doněcku/Luhansku
- není známo, že by některý z relevantních aktérů (Kyjev, Doněck/Luhansk, Rusko) měl zájem sestřelit civilní letoun
- od zahraničních spojenců nepřišlo žádné varování před hrozícím nebezpečím pro civilní lety

Výše uvedená zpráva tedy obsahuje několik podstatných informací. Jednak dle nizozemských tajných služeb byl Kyjev jediným aktérem, který měl dle tehdejších informací na východě země systémy schopné sestřelit civilní letadlo (takové tvrzení je v souladu s tvrzením Ruska a fotografií agentury AP, viz červencová kapitola).

Doněck a Luhansk naopak dle nich měly k dispozici pouze nefunkční systémy. Tvrzení je tedy v souladu s návrhem V. Bolotova poskytnout nefunkční BUK (viz příslušná kapitola), jakož i se zprávou agentury Interfax, dle které kyjevský mluvčí oznámil, že se na doněcké základě nacházel systém BUK, leč nefunkční (viz „*Militiamen seize military base in Donetsk - official*”).

Tvrzení o absenci informací o poskytnutí relevantního systému (či výcviku k jeho užívání) ze strany Ruska je v rozporu s tvrzeními Kyjeva či dojmem, který se snažil vytvořit ministr Kerry (viz příslušná kapitola).

Dále jsou tvrzení v rozporu s dojmem, který vytvářela ČT (jakož i jiné mediální kanály). Zatímco dle zprávy byl Kyjev jediným subjektem, který měl mít v oblasti relevantní systémy, mediální kanály zásadně spojovaly relevantní systém s Doněckem a Luhanskem či Ruskem (a to zcela běžně pomocí dezinformací, viz ostatní části).

A v neposlední řadě je nutno uvést, že zpráva tajných služeb zpochybňuje poctivost či nestrannost nizozemské studie, která měla zjistit příčinu zřícení letu.

Ve studii je řečeno (v anglické verzi především na stranách 190, 209, 253 či 260, jakož i na straně 15 doprovodné brožury), že dle Kyjeva byla během 14. a 16. července sestřelena jeho letadla pomocí systémů, které by byly schopny sestřelit i vysoko letící letadla (dle Kyjeva se mělo jednat buď o ruské letadlo, nebo o ruský pozemní protiletadlový systém Pancir, přičemž oba systémy měly operovat na ruském území).

Dle tvůrců nizozemské studie mělo být toto „podezření“ dostatečným důvodem k tomu, aby Kyjev uzavřel vzdušný prostor.

Je ovšem otázkou, proč pouhá spekulace o použití takové techniky z ruského území měla být dostatečným důvodem, zatímco všeobecně známý fakt, že sám Kyjev měl v oblasti relevantní techniku (letectvo), dle studie nebyl podstatný.

Tvůrci studie navíc prokazatelně měli k dispozici výše uvedené informace nizozemských tajných služeb o rozmístění kyjevských protiletadlových sil, leč z nějakého důvodu je bagatelizovali (řádně je zmínili teprve v osmé kapitole, která se zabývala rolí Nizozemí).

Stejně tak byl bagatelizován i závěr nizozemských tajných služeb, dle kterého není věrohodné kyjevské tvrzení, že 14. července bylo kyjevské letadlo sestřeleno systémem, který by byl

schopen sestřelit i vysoko letící letadla (zatímco hlášený sestřel z 16. července nebyl ve zprávě zmíněn).

Nizozemská studie dokonce souhlasila (str. 243) s nizozemskými tajnými službami v názoru, že hlášená přítomnost kyjevských protiletadlových sil na „východě země“ nepředstavovala skutečnou hrozbu pro civilní letadla (zatímco přítomnost kyjevského letectva nebyla vůbec zmíněna).

Pokud tedy máme výše uvedené shrnout. Nizozemská studie tvrdila, že pouhé údajné podezření, že kyjevská letadla byla sestřelena ruskými letadly či ruským systémem Pancir (tedy zbraněmi, které jsou schopny sestřelit i vysoko letící letadla), bylo postačujícím důvodem k uzavření vzdušného prostoru. A to přesto, že tajné služby u analyzovaného případu dospěly k závěru, že takové systémy použity nebyly (a že tedy Kyjev dezinformoval).

Na druhou stranu nezpochybnitelná a dlouhodobá přítomnost kyjevských letounů, jakož i pravděpodobná přítomnost relevantních pozemních protiletadlových systémů, dle studie naopak důvodem k uzavření vzdušného prostoru nebyla.

Taková „logika“ je očividně zcela absurdní. Pokud jen pouhá možnost hrozby, jejíž existence je navíc dokládána pouhým tvrzením nedůvěryhodného zdroje, představuje dostatečný důvod, pak by tím více měla dostatečný důvod představovat hrozba, která prokazatelně dlouhodobě existuje.

Lze jen spekulovat, z jakého důvodu nizozemská studie takto flagrantně ignorovala jednoduchou logiku a selektivně pracovala s fakty, která měla prokazatelně k dispozici. Je ovšem zřejmé, že zvoleným postupem byl zvýhodněn Kyjev. Především:

- zatímco reálná hrozba existovala od dubnového rozhoření plnohodnotného konfliktu, studie tvrdila, že hrozba byla jen hypotetická a navíc známá jen několik desítek hodin
- za zdroj hrozby byly označeny domnělé systémy Doněcku, Luhansku či Ruska, jejichž přítomnost studie nedoložila, zatímco jednoznačně přítomné systémy Kyjeva (letadla) byly ignorovány, zatímco hlášení tajných služeb o kyjevských pozemních systémech bylo důsledně bagatelizováno
- kyjevská tvrzení tvořila základ pro příslušné závěry studie, přestože tvůrci studie měli k dispozici informace, z nichž vyplývalo, že kyjevská tvrzení nejsou věrohodná (a že by tedy na nich nemělo být stavěno)

Přesto ničemu z výše uvedeného ČT nevěnovala žádný článek. Zpráva tajných služeb byla médií všeobecně ignorována, zatímco nizozemskou studii ČT vydávala (obzvláště v televizním vysílání) za nezpochybnitelný fakt, přestože i bez technických znalostí bylo možné zjistit, že studie pracovala selektivně s fakty a užívala absurdní „logiku“ (v Událostech ČT navíc neposkytla téměř žádný prostor studii výrobcu).

Ignorováním důležitých informací a absencí odstupu tedy ČT porušila své povinnosti.

Dále ČT mohla věnovat prostor např. článku RT („*Reuters lied*’: *MH17 witness says reporter falsified testimony*”) z 30. 3., který reagoval na článek agentury Reuters z 12. 3. („*Exclusive: From 'Red October' village, new evidence on downing of Malaysian plane over Ukraine*”).

Dle Reuters měli čtyři vesničané z obce Červonyj Žovteň vidět letící raketu, přičemž jeden z nich (P. Fedotov) měl mimo kameru říci, že raketa měla být vystřelena z pole nedaleko obce. Žádný ze zmíněných dle agentury neviděl odpal rakety (a tudíž dle agentury nelze na základě jejich tvrzení jednoznačně prokázat, že zmíněná raketa stále za zřícením letadla).

Stanice RT ve svém článku uvedla, že P. Fedotova našla, přičemž měl říci, že jeho údajná tvrzení mimo kameru si příslušný redaktor vymyslel. RT dále tvrdí, že se pokusila redaktora kontaktovat, leč do vydání článku nedostala odpověď.

Nebo mohla věnovat prostor článku R. McGovern, bývalého analytika CIA („*Propaganda, Intelligence and MH-17*”, 17. 8.):

- dle Director of National Intelligence tajné služby od 22. července předchozího roku neaktualizovaly svou tehdejší zprávu, přestože ta vycházela především ze sociálních médií a přestože tajné služby musely od té doby zjistit výrazně více
- takové jednání by nedávalo příliš smysl, kdyby nově získané informace dokazovaly tvrzení těch amerických politiků, kteří obvinili Doněck/Luhansk a Rusko
- zveřejněna navíc nebyla skutečná práce tajných služeb („*Intelligence Assessment*”), nýbrž práce, kterou dali dohromady úředníci Bílého domu či jiní političtí pověřenci („*Government Assessment*”)
- absence „*Intelligence Assessment*” naznačuje, že analytici tajných služeb odmítli zbrkle obvinít Rusko

Dále platí, že ČT opakovaně poskytovala prostor serveru Bellingcat, přestože si mohla a měla být vědoma skutečnosti, že jeho tvrzení byla v minulosti silně zpochybněna, ne-li vyvrácena. V souvislosti s touto skutečností ČT mohla věnovat pozornost např. článku R. Parryho („*MH-17 Case: 'Old' Journalism vs. 'New'*”) z 20. 10. Ten uvedl, že:

- všichni sice vědí, že nelze věřit všemu, co je k nalezení na internetu, leč tuto banální skutečnost řada médií (včetně New York Times a Washington Post) ignoruje, když přebírá tvrzení Bellingcatu, který svá tvrzení zakládá právě na fotkách a dalším materiálu, který našel na internetu
- Bellingcat navíc ani nedokáže s těmito materiály pochybné věrohodnosti řádně pracovat
 - E. Higgins, zakladatel Bellingcatu, již dříve tvrdil, že prokázal americká tvrzení o použití chemických zbraní Damaškem, přičemž jeho tvrzení média otiskla
 - naproti tomu řada médií (jako New Yorker a Washington Post) odmítla otisknout tvrzení známého investigativního novináře S. Hershe, který s odvoláním na tajné zdroje z rozvědky tvrdil, že chemické zbraně mohli použít „sunitští extrémisté” za účelem zapojení USA do války
 - tvrzení S. Hershe byla navíc podepřena výzkumem T. A. Postola, profesora z Massachusetts Institute of Technology, a R. M. Lloyda, analytika Tesla Laboratories, kteří zkoumali jednu z použitých raket a dospěli k závěru, že raketa nemohla přiletět z oblastí, které měly být pod kontrolou Damašku
 - první z nich dále uvedl, že tvrzení E. Higginse natolik postrádají jakýkoliv analytický základ, že je zřejmé, že E. Higgins nemá ponětí, o čem mluví
- v souvislosti se zřícením MH17 se Washington i přes nedostatek důkazů rozhodl obvinít ruského prezidenta
 - 3 dny po zřícení Washington Post s odvoláním na anonymní zdroje tvrdil, že Rusko mělo dodat vyspělé raketové systémy a následně se je mělo pokusit přesunout zpět do Ruska (konkrétně se mělo jednat o tři systémy BUK)
 - o 2 dny později nicméně Director of National Intelligence vydal „vládní zhodnocení”, které tvrdilo, že Rusko mělo poskytnout řadu zbraní, leč systém BUK na seznamu chyběl (tím více chyběly tři systémy)

- americká vláda ani nezveřejnila žádné satelitní snímky údajných BUKů z Ruska, přestože jsou její satelity prý schopny přečíst čísla na poznávacích značkách aut
- namísto toho zdroj z americké rozvědky sdělil, že rozvědka zaznamenala v oblasti systémy BUK, které ovšem patrně patřily Kyjevu, přičemž posádka byla oblečena v tom, co vypadalo jako kyjevské uniformy
- zdroj dále uvedl, že na základě dalších dat (včetně odposlechů) dospěli analytici k závěru, že letadlo bylo sestřeleno jednotkou pracující pro silně protiruského oligarchu
- nepovedlo se ovšem určit, zda byl tento úhel pohledu převažující
- nizozemská zpráva neobsahuje žádné americké informace, přestože obsahuje informace, které odtajnila a vyšetřovatelům poskytla Moskva
- Bellingcat v souvislosti s MH17 shromáždil obrázky BUKu, které našel na internetu, a spojil je se zřícením, Ruskem a Doněckem/Luhanskem
 - tento postup prý má být lepší než tradiční žurnalistický přístup (spočívající v nalezení prověřených informací rozvědky a jejich kontrole vůči ověřeným faktům a názorům nestranných expertů), přestože obrázky či jiné materiály, které se nachází na internetu, mohou být podvržené
- myšlenka šíření propagandy skrze údajně důvěryhodné a nestranné zdroje je ustálenou pracovní metodou tajných služeb
 - E. Lansdale, jeden ze zakladatelů psychologických operací CIA, kdysi sdělil, že se vždy snažil šířit propagandu skrze zpravodajské agentury, které byly vnímány jako objektivní (a lidé jim tedy více věřili)
 - W. Raymond mladší, specialista CIA na propagandu, již za Reaganovy administrativy doporučil, aby americká propaganda byla šířena skrze organizace, které jsou politickým středem považovány za důvěryhodné (např. skrze Freedom House či Atlantic Council) a z nichž mnohé jsou skrytě financovány americkou vládou (např. National Endowment for Democracy a jiné organizace)
 - např. U.S. Agency for International Development a Sorosův Open Society Institute financují Organized Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP), který se zaměřuje na vlády, jež se ocitly v americké nemilosti (kvůli čemuž jsou podvraceny zprávami, které zdůrazňují jejich údajné spojení s organizovaným zločinem a korupcí)

- USAID a Sorosem financovaný OCCRP též spolupracují s Bellingcatem
- Bellingcat též spolupracuje s Atlantic Council a je oslavován ze strany Sorosem financované Human Rights Watch (která, stejně jako E. Higgins, prosazovala zdiskreditovanou teorii o použití sarinu Damaškem)
- zatímco řada skvělých novinářů (G. Webb, M. Mapesová) musela ukončit kariéru kvůli malým chybám, mnohem rozsáhlejší pochybení jsou promíjena, pokud jsou v souladu s americkou propagandou (jako tomu bylo např. tehdy, když téměř všechna média uvěřila tvrzením o zbraních hromadného ničení v Iráku)
 - tento dvojí metr se uplatňuje i vůči Bellingcatu, kterému média poskytují rozsáhlý prostor i přes jeho nedůvěryhodnost
 - australský pořad „60 minut“ dokonce na základě jím uvedených souřadnic odcestoval na místo, kde prý bylo natočeno video o cestě BUKu „zpět“ do Ruska
 - když se následně štáb dostal na určené místo, krajina v jimi natočeném videu neodpovídala krajině v původním videu
 - přesto australský pořad předstíral, že se jedná o správné místo
 - i New York Times a Washington Post nadále vychvalují Bellingcat
 - Washington Post konkrétně (mimo pochybné formulace a bagatelizování skutečnosti, že americká vláda nezveřejnila důkazy, které prý má k dispozici) tvrdil, že vnější vyšetřování ukázalo, že systém BUK pravděpodobně přijel na Ukrajinu v červnu od 53. brigády ruských protiletectkých sil, přičemž vyšetřování by se mělo zaměřit na otázku, zda ruští vojáci systém obsluhovali, nebo zda jen pomáhali s odpalem
 - kdyby se přitom systém již od června pohyboval v oblasti, proč by si ho americká či kyjevská rozvědka nevšimla? dle nizozemské studie Kyjev tvrdil, že až do zřícení neměl Doněck/Luhansk systém k dispozici
 - Kyjev naproti tomu měl systémy k dispozici, přičemž důvodem jejich rozmístění patrně byla obrana proti případným ruským letadlům
 - též dosud nebylo potvrzeno ani vyvráceno tvrzení, že kyjevské radary, které jsou užívány k navádění střel ze systémů BUK, byly aktivní ve dnech před zřícením
- dle Spiegelu německá rozvědka označila některé Kyjevem poskytnuté snímky za zmanipulované, přičemž prý zároveň obvinila Doněck/Luhansk ze sestřelu pomocí systému, který měl pocházet z kyjevských skladů (nikoliv od Ruska)

- evropský zdroj ovšem uvedl, že tvrzení německé rozvědky nebyla tak kategorická, jak tvrdil Spiegel
- dle nizozemské studie Kyjev tvrdil, že systém BUK, který měl být ukořistěn z jeho základny, nebyl funkční, v čemž se shodl s Doněckem/Luhanskem
- nemluvě o již zmíněné nedůvěryhodnosti řady materiálů, které jsou k nalezení na internetu

Jak je tedy zřejmé, výše uvedený článek opakoval jak klíčové informace a úhly pohledu, tak i obsahoval kritiku, která platí nejen vůči americkým, ale i vůči českým médiím. Nemluvě o skutečnosti, že se v archivu ČT též nepodařilo dohledat ani tvrzení S. Hershe, ani studii T. A. Postola a R. M. Lloyda.

Dále platí, že když ČT věnovala nemalý prostor Bellingcatu, měla věnovat srovnatelný prostor též jiným internetovým „investigativcům/expertům“, kteří ovšem na základě stejných metod došli k výrazně odlišným závěrům.

Např. mohla poskytnout prostor práci M. Kobse, jejíž anglická verze byla zveřejněna 11. 9. (viz „*Haunt the BUK (revised)*“).

Autor uvedl, že Bellingcat na základě tzv. odposlechnů, příspěvků na sociálních sítích a obrázků tvrdil, že údajný ruský BUK byl během 17. července dopraven batalionem Vostok z Doněcku do Snižne, kde měl být vyložen.

Z dostupných informací ovšem dle autora vyplynulo především následující:

- systém BUK nebyl součástí konvoje batalionu Vostok
 - 17. července se skutečně konvoj tohoto batalionu přesunul z Doněcku do Snižne, leč dle dostupných videí (která ho zachytila v Makejevce, Torezu a jinde) byly jeho součástí jen 3 tanky T-64, černý UAZ Patriot, obrněný Ural a bílá dodávka (ovšem žádný BUK)
 - aby určité materiály (obrázky BUKu v Doněcku a v Torezu a video v Zuhres) byly pravdivé, musel by se BUK pohybovat nezvyklou rychlostí (rychle v určitých oblastech, leč pomalu v jiných, aniž by k tomu byl zřejmý důvod) a následně předjet zmíněný konvoj, přestože dle SBU měl být jeho součástí
- obsah tzv. odposlechnů je v rozporu se skutečnými událostmi

- konvoj batalionu Vostok odjel ze svého tábora zhruba v 9:45-9:50 bez BUKu, přestože dle SBU se o zhruba 20 minut dříve měl Chmuryj dotázat jiné osoby, kam zaparkovat BUK, aby mohl jet právě s tímto konvojem
- tzv. odposlechy vykazují znaky manipulace
 - během druhého tzv. odposlechu má hovořit Chmuryj s jistým Botsmanem, leč v době, kdy dle nahrávky hovoří Chmuryj, není slyšet žádné dýchání, pohyb, šustění či jiný hluk ze strany Botsmana
 - obdobně během jiného údajného hovoru v době, kdy Chmuryj nemluvil, nebyly slyšet vůbec žádné zvuky okolí
 - občas Chmuryjův nádech náhle skončil, zatímco jindy začal uprostřed
 - nemluvě o jiných skutečnostech (viz též rozbor prvního a druhého tzv. odposlechu v červencové kapitole)
- Bellingcat se odvolával na příspěvky na sociálních sítích, které ovšem byly buď nepoužitelné či rovnou podezřelé
 - uživatel Wowihay, který se ve skutečnosti již od června nacházel mimo Donbas a který spolupracoval s SBU, tvrdil, že skrze Torez do Snižne jel BUK vybavený čtyřmi raketami, přičemž o hodinu později tvrdil, že skrze Torez do Snižne jel konvoj tvořený třemi tanky a protiletadlovým kamezem
 - v Torezu se v danou dobu skutečně nacházel konvoj tvořený třemi tanky a popisovaný kamaz skutečně existoval (byl zaznamenán na PR videu, které batalion Vostok vydal 11. července), nicméně 17. července kamaz pravděpodobně nebyl součástí konvoje (nebyl zaznamenán na videích, ač sám konvoj byl zaznamenán na několika místech)
 - autor tvrdil, že BUK byl vybaven čtyřmi raketami, přestože dle všech videí a obrázků, které měly systém zachycovat, byly rakety skryté pod maskovací sítí
 - je tedy podivné, že právě tento uživatel hlásil detaily, které neodpovídaly známým faktům
 - D. Tymčuk večer tvrdil, že během odpoledne byl ve Snižne zaznamenán konvoj tvořený třemi tanky, dvěma obrněnými vozidly, dvěma nákladními vozy (přičemž popis jednoho z nich odpovídal podobě protiletadlového kamazu) a vozem přepravujícím BUK

- opět se tedy psalo o zmíněném kamazu (přičemž sám D. Tymčuk jen dvě hodiny před zřícením sdílel zmíněné PR video, které tento kamaz zachycovalo)
- dále tvrdil, že BUK byl součástí stejného konvoje jako tanky, přestože žádná zpráva BUK s tanky dosud nespojovala (leč následně to učinila SBU)
- Bellingcat tvrdil, že na sociálních sítích bylo zaznamenáno 5 příspěvků, které měly potvrzovat, že oblastí projel systém BUK v rámci zmíněného konvoje
 - ve skutečnosti 2 příspěvky pocházely od zmíněného uživatele „Wowihay“, třetí pouze opakoval jeho tvrzení, čtvrtý se zmiňoval pouze o třech tancích a pátý pouze obsahoval sdělení, že autor neviděl tanky, leč slyšel hluk
 - jediné dva příspěvky, které by byly hypoteticky použitelné, tedy pocházely od spolupracovníka SBU, který se již od předchozího měsíce nenacházel v oblasti
 - kdo byl původním zdrojem jeho tvrzení, není známo, a lze soudit, že ani on sám neví, kdo mu zprávu poslal
- vzhledem ke zmínění výše uvedených detailů, které neodpovídaly známým faktům, a době, kdy byly zmíněny, lze tedy soudit, že sociální sítě byly v předstihu využity za účelem vytvoření „důkazů“ podporujících kyjevskou verzi
- protiargumentům a informacím ve prospěch Doněcku/Luhansku nebyla věnována řádná pozornost nebo byly překrouceny
- údajná fotka BUKu v Doněcku, která tvořila základ důkazního řetězce, je zjevně zfalšovaná

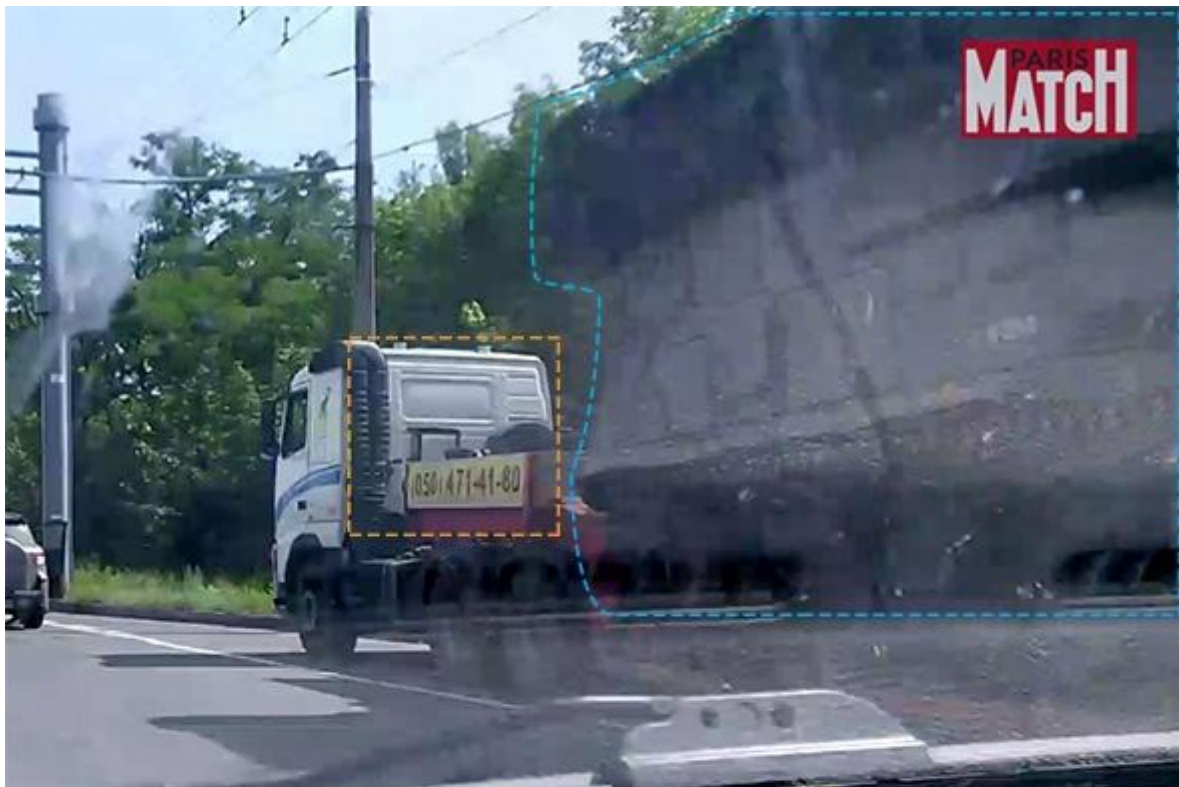
Případně ČT mohla poskytnout prostor článku S. Mastěpanova z 15. 10. („*MH17: Fake photo was used to falsely claim there was a Russian BUK in Ukraine*”).

Ten se zabíral některými z fotek, o nichž Bellingcat tvrdil, že měly ukazovat doněcký/luhanský systém BUK, na základě čehož tvrdil, že se jednalo o systém zodpovědný za zřícení civilního letadla (viz „*Origin of the Separatists' BUK: A Bellingcat Investigation*”).

Tvrzení Bellingcatu převzala řada médií (mimo jiné ho uvedla i ČT 13. 10. v Událostech, kdy v 9. minutě M. Karas řekl, že „experti, kteří za viníky považují proruské separatisty, se shodují, že raketa byla odpálena... jižně od města Sněžnoje. Souprava s odpalovacím

zařízením údajně místo opustila brzy po tragédii, patřila prý 53. raketové brigádě ruské armády.”).

V článku autor uvedl, že fotka, která měla ukazovat přítomnost systému v Doněcku, je zfalšovaná. Hlavním argumentem byla výrazně odlišná kvalita jednotlivých částí fotky. Viz:

zdroj: energia.su/mh17/fake_BUK.html

Autor dále pochybuje, že by bylo možné, aby se systém BUK pohyboval Doněckem, leč aby zároveň nebylo známo, že by od vypuknutí konfliktu byl pořízen ještě nějaký jiný snímek či video systému ve městě.

K fotce, která měla být pořízena v Torezu, uvedl, že se objekt nacházel ve značné vzdálenosti, kvůli čemuž bylo jednodušší skrýt možné chyby (vzniklé dodatečným přidáním objektu pomocí grafického softwaru).

Dále dle něj nesouhlasí počasí, jelikož dle fotky bylo slunečno, zatímco dle záznamů o počasí bylo prý v příslušnou dobu v daném místě převážně oblačno. Nakonec uvádí, že fotka měla být pořízena téměř uprostřed města, leč přesto nejsou k dispozici žádné jiné fotky či videa, které by systém ve městě zachytily.

zdroj: energia.su/mh17/fake_BUK.html

Na další fotce, která měla být pořízena ve Snižne, se objekt též nacházel ve značné vzdálenosti a celý snímek navíc dle autora byl v rozlišení menším, než jaké by odpovídalo deset let starému mobilu. Zachycený objekt se navíc dle něj nepohyboval paralelně se silnicí.

zdroj: energia.su/mh17/fake_BUK.html

I přes výše uvedené ovšem server Bellingcat (jakož i jiné skupiny) se snímky pracoval bez jakéhokoliv kritického zhodnocení, přičemž jeho kategorická tvrzení přebírala média i tzv. Joint Investigation Team, který měl vyšetřit příčinu zřícení (viz výše). Autor si tedy klade otázku, zda jsou tito vyšetřovatelé dostatečně kompetentní či objektivní.

Během února následujícího roku, kdy ČT opět věnovala článek Bellingcatu („*Investigativci ke zkáze MH17: Přesun systému BUK na Ukrajinu nařídil Putin*”), autor též vydal článek, v němž tvrdil, že i videa, kterými se Kyjev snažil doložit svá tvrzení, byla zfalšovaná („*MH17: The Buk videos are fake*”).

Případně ČT mohla věnovat prostor práci, kterou 18. 10. zveřejnil server kremlintroll.nl („MH17 – Zaroshchenske”).

Deklarovaným cílem bylo určit, zda bylo možné, aby se kyjevské BUKy nacházely v oblasti, v níž dle ruského ministerstva obrany byly 17. 7. vyfoceny. Autor s odvoláním na příspěvky na sociálních sítích, satelitní snímky a jiné informace uvedl především následující:

- BUK či BUKy byly zaznamenány u obce Amvrosijivka, kterou vede silnice do oblasti vyznačené ruským ministerstvem obrany a společností Almaz-Antej
- v oblasti ve dnech před 17. červencem probíhaly boje, přičemž Zaroščenske a oblasti na jih od ní byly již 16. července pod kontrolou Kyjeva
- mezi 21. a 25. červencem Kyjev oblast mimořádně silně bombardoval, přestože není známo, že by se v ní nacházela druhá strana, což by mohlo svědčit o snaze zakrýt stopy
- na sociálních sítích se v období několika minut a desítek minut po zřícení objevily příspěvky, dle kterých byla slyšet hlasitá rána v Šachtarsku (či v jeho okolí či směrem od něj), přičemž ten je od relevantní oblasti vzdálen jen několik kilometrů

A bylo by možné uvádět i další příklady.

Vzhledem k výše uvedenému lze tedy tvrdit, že byly k dispozici informace, které ČT mohla použít k vyvážení vydaných článků, aniž by tím utrpěla standardní míra (ne)důvěryhodnosti jejího zpravodajství.

ČT namísto toho výrazně zvýhodnila jednu stranu, čímž porušila své povinnosti.

16. 10. agentura UNIAN uvedla („Шокин: нет оснований говорить о российском следе в расстреле Небесной сотни”/„PGO: No proof yet of Russian trace in shooting of Maidan's Heavenly Hundred”), že dle generálního prokurátora nejsou k dispozici důkazy o ruské účasti na střelbě na Majdanu.

Agentura dále připomněla slova P. Porošenka, dle kterého SBU měla mít mnoho důkazů o údajném ruském zapletení do střelby, přičemž sama ČT tomuto obvinění věnovala článek („Porošenko: Za střelbou na Majdanu stál Putinův muž. Nesmysl, tvrdí Moskva”). Nemluvě o dřívějším obvinění, které ČT vydávala za fakt („Krveprolití na Majdanu nařídil Janukovyč, prsty v tom měla i ruská FSB”).

Naproti tomu o tvrzení kyjevského generálního prokurátora se v archivu ČT nepovedlo dohledat jedinou zmínku. Ignorováním důležité informace tedy ČT porušila své povinnosti.

1. 11. I. Katchanovski na svém Facebooku (facebook.com/ivan.katchanovski) uvedl, že kyjevský Nejvyšší soud potvrdil rozhodnutí nižších soudů o konfiskaci jeho ukrajinského domu, přesto ta dle jeho slov byla založena na zfalšovaných materiálech.

Konkrétně nižší soud v Lucku dle I. Katchanovského založil své rozhodnutí na jediné falešné výpovědi, zatímco prý ignoroval tucet jiných výpovědí a jiné důkazy. Konfiskován měl být i jiný jeho majetek, kterého se rozhodnutí soudu netýkalo. Dle jeho tvrzení k rozhodnutí došlo za přímého přispění představitelky strany Ukrop a jejího manžela, který stál v čele volyňského sdružení právníků.

Dle I. Katchanovského byla rozhodnutí soudů politicky motivovanou reakcí na jeho výzkumnou práci (o střelbě na Majdanu, Organizaci ukrajinských nacionalistů a Ukrajinské povstalecké armádě).

Nakonec dodal, že neočekává, že by na výše popsané jakkoliv reagovali západní vlády, média či akademici, jelikož ti, až na výjimky, ignorují i mnohem horší události.

4. 11. Rada Evropy vydala zprávu svého poradního panelu o „vyšetřování“ událostí, k nimž došlo 2. května 2014 v Oděse (viz „*Investigation of May 2014 events in Odesa failed to comply with requirements of European Human Right Convention, says International Advisory Panel’s report*”).

Ve zprávě je především uvedeno, že:

- „vyšetřování“ není dostatečně nezávislé (jelikož nebylo řádně odděleno od subjektů, které měly či mohly mít na událostech podíl)
- „vyšetřování“ není dostatečně efektivní (kvůli nevhodné dělbě práce, nedostatku lidí, nedostatku pečlivosti a pracovitosti, kvůli opakované výměně soudců a nevhodnému procesnímu postupu)
- „vyšetřování“ není dostatečně rychlé (kvůli „řadě nedostatků“)

- úřady neposkytovaly informace způsobem, který by zajistil dostatečně účinnou veřejnou kontrolu „vyšetřování“
- oběti a jejich příbuzní nebyli ze strany úřadů dostatečně informováni o průběhu „vyšetřování“

Ve všech zkoumaných oblastech tedy dle zprávy byly zjištěny závažné nedostatky a „vyšetřování“ tedy dle ní nevedlo k dostatečnému pokroku a k dosažení spravedlnosti.

Dále platí, že od zmíněného panelu nelze očekávat apriorní nepřátelský postoj vůči Kyjevu a že jeho zpráva dospívá k závažným závěrům, z nichž (jakož i z jiných okolností) lze usuzovat, že Kyjev záměrně bránil skutečnému vyšetření oděských událostí.

Přesto se o zprávě nepovedlo dohledat v archivu ČT jedinou zmínku. Naproti tomu ve stejný den ČT věnovala článek novému kyjevskému obvinění, které navíc již v titulku vydávala za fakt („*Kyjev kritizuje provokace rebelů, hrozí zastavením odsunu zbraní*“).

Ignorováním důležité zprávy a vydáváním kyjevského tvrzení za fakt tedy ČT porušila své povinnosti.

19. 11. Agentura Interfax-Ukrajina s odvoláním na SBU uvedla, že Interpol odmítl odhalit totožnost bývalých příslušníků policie, které Kyjev spojoval se střelbou na Majdanu, a umístit je na seznam hledaných osob. Důvodem prý byla obava z jejich politického pronásledování („*Interpol refuses to identify ex-Berkut policemen wanted over Maidan shootings – SBU*“).

Ani o této události se v archivu ČT nepovedlo dohledat jedinou zmínku.

30. 11., 1. 12 a 4. 12. Ukrajinská pravda uvedla, že do budovy oděského soudu vtrhli „aktivisté“ Pravého sektoru a Majdanu a donutili tři soudce podepsat rezignační listinu. Důvodem akce mělo být rozhodnutí propustit na kauci určité osoby spojené s květnovými událostmi. Rozhodnutí o propuštění bylo následně zrušeno (viz „*В Одесі активісти змусили суддів у справі "2 травня" написати заяви*“ + „*Апеляційний суд не відпустив під заставу обвинувачених в "справі 2 травня" в Одесі*“ + „*Обвинувачений у справі "2 травня в Одесі" в суді намагався порізати вени*“).

Jednalo se tedy o další případ, kdy nestátní ozbrojené formace uplatnily vlastní výkon „spravedlnosti“ - a to dokonce vůči státnímu soudu. Takové jednání je z pochopitelných důvodů velmi závažnou událostí, leč ani v tomto případě mu ČT nevěnovala pozornost.

17. 12. V. Putin v odpovědi na dotaz uvedl, že musí být rozlišováno mezi příslušníky regulérní ruské armády a lidmi, kteří se na Ukrajině zabývají vojenskými (či jinými) záležitostmi, přičemž přítomnost druhé skupiny nebyla nikdy popírána („Мы никогда не говорили, что там нет людей, которые занимаются решением определённых вопросов, в том числе в военной сфере, но это не значит, что там присутствуют регулярные российские войска. Почувствуйте разницу.”)

Viz přepis na oficiálních stránkách úřadu prezidenta: „*Большая пресс-конференция Владимира Путина*” nebo „*Vladimir Putin's annual news conference*”).

Ruský prezident tedy výslovně uvedl, že mezi příslušníky regulérní ruské armády a ostatními lidmi, jejichž přítomnost nikdy nebyla popírána, musí být rozlišováno. Přesto ČT vydala článek „Rusové na východě Ukrajiny plní ‚vojenské úkoly‘, přiznal Putin”.

Rozdíl je zřejmý, ČT v titulku:

- označila za „přiznání” větu, která žádným přiznáním nebyla, jelikož neobsahovala žádnou dosud tajenou informaci (či informaci, která by sama o sobě byla dané osobě k tíži), jelikož není známo, že by kdy činnost lidí z Ruska (jakož i z jiných zemí) byla popírána (viz předchozí kapitoly)
- použila výraz „Rusové”, který v souvislosti s dalšími podtrženými částmi vytvářel falešný dojem, že se má jednat o příslušníky ruské armády, přestože zmínění lidé byli výslovně od ruské armády odlišeni
- použila pojem „vojenské úkoly”, který jednak není přesný (v ruštině byl použit výraz „вопрос”, který v daném kontextu znamená spíše „vojenské záležitosti”), jednak v souvislosti s dalšími částmi vytváří falešný dojem, že tím byly míněny úkoly ruské armády, přestože byl výslovně řečen opak

Dále v prvním odstavci ČT tvrdila, že Moskva má dle V. Putina na východě „své lidi”, ač se nemá jednat o pravidelné jednotky ruské armády. ČT tedy opět překrucovala, jelikož o

žádných „svých lidech“ nebyla řeč. Byli zmíněni pouze „lidé“, kteří byli výslovně odlišeni od příslušníků regulérní ruské armády.

Jinými slovy: Zatímco V. Putin výslovně odlišil „své lidi“ (tedy příslušníky regulérní ruské armády) od „ostatních lidí“, ČT jeho slova překroutila tak, aby to vypadalo, jako kdyby učinil pravý opak.

A dále ještě ČT v prvním odstavci tvrdila, že Moskva „dosud přiznala pouze přítomnost ruských dobrovolníků, kteří jsou prý na východě Ukrajiny na dovolené.“

Celá věta je (opět) špatně. Jednak, jak již bylo mnohokrát uvedeno, dobrovolníci jsou během občanských válek běžným jevem, nikoliv skutečností, kterou by bylo třeba tajit. A pokud skutečnost není tajena či nejde k tíži (což by v případě běžných jevů bylo absurdní), tak ji ani nelze přiznat.

Tvrzení o „dovolené“ pak má svůj původ v překrouceném výroku doněckého premiéra Zacharčenko (nikoliv Moskvy), který se ani netýkal všech ruských občanů účastnících se bojů (viz srpnová kapitola).

V ostatních částech článku pak je možné najít řadu obvinění, která dotvářejí falešný kontext, který ČT vytvořila.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že článek je založen na hrubém překrucování, absurdních předpokladech a opakování obvinění, která jsou v souladu s redakční linií. ČT tedy těmito standardními způsoby porušila své povinnosti.

Jen pro úplnost pak dodejme, že ani přítomnost některých příslušníků regulérní ruské armády nebyla tajenou skutečností. Jak totiž o rok dříve uvedla agentura Reuters či sama ČT s odkazem na agenturu UNIAN („*Russia says small military mission in east Ukraine at Kiev's request: RIA*” + „*Ruské zvláštní jednotky podle Kyjeva útočí na doněcké letiště*”), v oblasti působila společná rusko-kyjevská komise, jejímž úkolem bylo dohlížet na klid zbraní. V čele ruské mise stál generál Alexandr Lencov.

22. 2. též ČT v prvním odstavci článku „*Rebelové a armáda prý dohodli stažení těžkých zbraní, útoky ale pokračují*” uvedla, že generál Lencov sloužil jako zprostředkovatel jednání.

Určitá přítomnost příslušníků regulérní ruské armády tedy nejen nebyla tajena, ale dokonce probíhala se souhlasem Kyjeva. Přesto i v této souvislosti ČT porušila své povinnosti.

Především 19. 2. v Událostech na začátku třetí minuty ČT tvrdila, že „podle Kyjeva ruští vojáci přímo pomáhají povstalcům, v tomto muži s beranicí, se kterým na ukrajinské frontě natočila rozhovor ruská televize, mnoho diváků poznalo generálporučíka Lencova, zástupce velitele ruských pozemních sil.”

ČT patrně vycházela z tvrzení SBU, která na svých stránkách a na Youtube ve stejný den zveřejnila prohlášení, v němž právě s odkazem na zmíněné video tvrdila, že ruští generálové ani neskrývají, že vedou síly druhé strany (viz *„Коментар радника голови Маркіяна Лубківського щодо знуцання генерала російських збройних сил над українськими військовими”* + *„щодо генерал-лейтенанта РФ Олександра Ленцова”*).

Nelze přitom předpokládat, že by SBU nevěděla, že se generál v oblasti nacházel s kyjevským souhlasem. Obdobně nelze očekávat, že by takto vysoce postavený důstojník, jehož přítomnost byla známa, zároveň tajně bokem velel jednotkám Doněcku a Luhansku.

Spíše tedy lze předpokládat, že se jednalo o další kyjevskou dezinformaci, kterou ČT převzala, přestože k zjištění, jak se věci mají, stačilo banální ověření (případně si ČT měla vzhledem k článku, který vydala o tři dny později, uvědomit, že dezinformovala a že má uvést věci na pravou míru alespoň dodatečně).

14. 1. Ruská Federální agentura pro leteckou dopravu (Rosaviacija) zaslala nizozemské Dutch Safety Board otevřený dopis, v němž byly shrnuty dosavadní připomínky k její studii (viz *„Письмо заместителя руководителя Росавиации, уполномоченного представителя Российской Федерации в расследовании катастрофы рейса MH17 О.Г. Сторчевого в Совет по безопасности Нидерландов с информацией о новых важных фактах, требующих отражения в окончательном отчете по результатам катастрофы MH-17”*).

V dopise je především uvedeno, že nizozemská studie:

- ignoruje skutečnost, že Kyjev měl podstatně více důvodů k uzavření vzdušného prostoru, než je uvedeno, přičemž k úplnému uzavření mělo dojít již v dubnu po vypuknutí bojů

- nespravedlivě svaluje vinu na mezinárodní letecké organizace, letecké společnosti či státy, přestože ty neměly od Kyjeva dostatek oficiálních informací, na jejichž základě by pozastavily lety nad nebezpečným územím
- tvrdí, že byly nalezeny celkem 2 střepiny motýlkovitého tvaru (jedna v kokpitu, druhá v těle kapitána), které mají odpovídat těm, které jsou užívány v hlavicích 9N314M, přičemž:
 - dle přílohy byla v kokpitu nalezena pouze jedna střepina (respektive pouze jedna je zmíněna)
 - dle studie tato střepina vážila 6,1 gramu, zatímco dle fotek pořízených během vážení byla její hmotnost 5,5 gramu
 - tělo kapitána, z nějž měla být vytažena druhá střepina, nepodstoupilo speciální ohledání (na rozdíl od těla kapitána druhého týmu, který se ovšem nenacházel v kokpitu)
 - popis střepin neodpovídá střepinám užívaným v hlavicích 9N341M, jelikož dle studie měly ztratit mezi dvaceti pěti a třiceti dvěma procenty své hmotnosti a přes 60% své tloušťky
 - v případě první střepiny nemůže být tak rozsáhlá ztráta hmoty vysvětlena poškozením, jelikož střepina nevykazuje znaky dostatečného poškození (v případě kterého by si nezachovala svůj tvar)
 - druhá střepina vykazovala takové znaky, které svědčí o výrazném poškození, které by mohlo vysvětlovat ztrátu hmotnosti, leč nikoliv tvar
 - ruští experti provedli experimenty a simulaci, jejichž cílem bylo zjistit, jak motýlkovité střepiny z hlavic 9N314M změny svůj tvar a hmotnost po nárazu do překážky (konkrétně do hliníkových plechů o tloušťce 12 mm či do kokpitu letounu Il-86)
 - při experimentech se ukázalo, že motýlkovité střepiny průměrně snížily svou hmotnost pouze o 3-12%, zatímco simulace deformace ukázala, že ty střepiny, které ztratily 60% své tloušťky, změny také svůj tvar natolik, že je nelze srovnávat se střepinami uvedenými v nizozemské studii
 - při kontrolních testech 96% motýlkovitých střepin zachovalo svůj tvar a ztratilo jen 6-7% své váhy po proniknutí dvěma ocelovými překážkami (z nichž každá měla 5 mm), což odpovídá výše uvedeným experimentům a simulacím

- váha a rozměry těch dvou střepin, které dle nizozemské studie pocházely z hlavice 9N314M, tedy neodpovídají výsledkům těchto experimentů a simulací
- ruští experti dále prozkoumali chemické složení materiálu užívaného při výrobě střepin užívaných v hlavicích 9N314M a dospěli k závěru, že chemické složení nalezených střepin odporuje závěru, že pocházejí ze zmíněné hlavice
- nereflktuje skutečnost, že vstupní otvory nalezené na vraku letadla neodpovídají těm, které běžně vytváří detonace hlavice 9N314M
 - při ruském experimentu, který napodoboval situaci uvedenou ve studii, bylo zaznamenáno mnoho otvorů motýlkovitého tvaru na trupu pokusného letadla, zatímco na vraku malajského letadla nebyly nalezeny žádné otvory motýlkovitého tvaru
 - při experimentu navíc byla okna na kapitánově straně kokpitu zcela zničena (což platí i pro výztuhy nad okny), což neodpovídá poškození, které bylo zaznamenáno na troskách letadla
- tvrdí, že objekty nalezené na zemi a v troskách odpovídá částem rakety ze série 9M38
 - během srpnového setkání pověřených zástupců byly ukázány fotky pěti údajných částí rakety, zatímco v konečné studii jsou zmíněny jen tři údajné části
 - vzhled jedné ze dvou nezmíněných údajných částí rakety ovšem svou podobou neodpovídá vzhledu, který běžně vzniká detonací rakety ze série 9M38 (respektive neodpovídá podobě, kterou daná část měla po provedení experimentu), tudíž lze soudit, že daná část pravděpodobně nepocházela z podezříváné rakety
- tvrdí, že vzorky barvy odebrané z částí rakety nalezených v oblasti trosek odpovídají těm, které byly nalezeny na cizích objektech odebraných z letadla
 - tato skutečnost ovšem nutně neznamená, že letadlo bylo zasaženo raketou ze série 9M38, jelikož odlišné společnosti mohou vyrábět barvy obsahující stejné chemické prvky
- tvrdí, že stopy stejné výbušniny byly nalezeny na částech rakety a na troskách letadla
 - tato skutečnost opět není průkazná, jelikož téměř všechny výbušniny užívané v protiletadlových zbraních jsou tvořeny kombinací TNT a RDX (odlišují se jen proporcemi)

- studie navíc zcela přehlíží jedinečný algoritmus přibližovacího zapalovače, který je užíván v raketách ze série 9M38 (dle dat poskytnutých výrobcem platí, že kdyby se raketa ze série 9M38 přiblížila k letadlu pod úhlem uvedeným ve studii, pak by oblast výbuchu byla vzdálena 3-5 metrů od nosu směrem k ocasu, což neodpovídá poskytnutým informacím)
- tvrdí, že raketa vybuchla v určité poloze vůči letadlu, přičemž k tomuto závěru došla v důsledku:
 - ignorování dat, která poskytl výrobce podezříváných raket, přičemž namísto nich byla pro simulaci použita data, která neodpovídají technickým údajům a výsledkům testů hlavic 9N314M
 - nezahrnutí poškození určitých částí letadla
 - provedení simulace skrze modely Design I a Design II, které nejsou vhodné ke zkoumání poškození zříceného letounu
- tvrdí, že raketa byla odpálena z určité oblasti, přičemž
 - uváděné místo výbuchu a orientace rakety vůči letadlu neodpovídá způsobu, jakým funguje přibližovací zapalovač podezříváné rakety
 - ruští experti provedli řadu simulací na základě dat o hlavici a přibližovacím zapalovači a došli k závěru, že zaznamenané poškození by bylo vysvětlitelné pouze tehdy, když by případná raketa ze systému BUK zkřížila letadlu cestu pod úhlem 50-60 stupňů
 - na základě experimentu provedeného výrobcem podezříváné rakety tedy platí, že pokud bylo letadlo sestřeleno raketou ze systému BUK, pak raketa musela být odpálena z oblasti poblíž obce Zaroščenske (a nemohla být odpálena z oblasti vyznačené v nizozemské studii)
 - tvrzení nizozemské studie o místě výbuchu, orientaci rakety a možné oblasti odpálení tedy neodpovídají specifikacím raket 9M38 ani skutečnému poškození přední části trupu letadla

Uvedený dopis tedy shrnuje hlavní námitky ruské strany vůči tvrzením nizozemské studie. Jak již bylo uvedeno výše, skutečnost, že studie ignorovala či bagatelizovala fakta, která měla prokazatelně k dispozici, a že na základě toho dospěla k absurdnímu závěru ve věci uzavření vzdušného prostoru, byla poznatelná i bez jakýchkoliv technických znalostí.

Dopis ruské agentury pak vznáší obdobné námitky i v technické oblasti. Vzhledem ke skutečnosti, že v něm uvedená tvrzení se zdají být věcná, že je nelze na první pohled označit

za neopodstatněná a že bylo možné nezávisle na dopisu dojít k závěru, že nizozemská studie rozhodně není nezpochybnitelná, tedy platí, že mu ČT měla věnovat článek (a případně vyžadovat od adresáta odpověď).

Přesto se ani v tomto případě nepodařilo dohledat v archivu ČT jedinou zmínku.

Naproti tomu se podařilo dohledat článek „*Pád MH17: Pozůstalí i nizozemská média chtějí důkazy a potrestání viníků*”, na jehož konci se nacházejí následující věty:

„Podle nizozemských vyšetřovatelů malajsijský boeing v červenci 2014 sestřelila nad východní Ukrajinou ruská protiletadlová raketa BUK odpálená z pozic proruských separatistů. Pád letounu nikdo nepřežil. Separatisté i Moskva vinu opakovaně odmítají. Ruské úřady označily závěry vyšetřování za ‚nepřesné‘ a ‚nepodložené‘.”

Všechny podtržené části jsou nepravdivé (viz výše). Poslední věta citované části (i celého článku) pak sice odpovídá závěrům zmíněného dopisu, leč naprosto z ní nelze existenci dopisu vyčíst (nemluvě o argumentech v něm obsažených), tudíž ji nelze považovat ani za zmínku o dopise.

Zároveň se podařilo dohledat pořad Horizont z 31. 1., který tematicky odpovídá zmíněnému článku. Nicméně oproti článku obsahuje další porušení povinností. Především:

- se v něm vytváří dojem, že událost nebude řádně vyšetřena kvůli ruskému nesouhlasu s tribunálem OSN, zatímco:
 - bylo ignorováno, že ruský postoj mohl být objektivně opodstatněný např.:
 - dlouhodobým rozsáhlým dezinformováním o věci ze strany médií, politiků či jiných subjektů
 - uvalováním sankcí, jejichž odůvodnění bylo snadno vyvratitelné
 - obecným užíváním dvojího metru ze strany zmíněných subjektů
 - byly ignorovány jiné možné argumenty, proč událost nebude řádně vyšetřena, především informace o:
 - špatné práci Joint Investigation Team a Dutch Safety Board (spočívající v selektivní práci s fakty a spoléhání se na tak nedůvěryhodné zdroje, jakými je SBU či Bellingcat)
 - kyjevské ofenzívě v oblasti dopadu trosek (čímž bylo znemožněno jejich včasné vyzvednutí)

- působení Kyjeva v rámci „vyšetřování“ (přestože Kyjev patřil mezi hlavní podezřelé)
- skutečnosti, že politici Spojených států, Nizozemí a jiných zemí neměli zájem, aby vina padla na Kyjev, čímž by mohla být vysvětlitelná např. skutečnost, že Spojené státy nechtěly zveřejnit materiály, které dle svého ministra zahraničí měly k dispozici
- rozsáhlém dezinformování ze strany Kyjeva, médií či jiných subjektů
- je v něm poskytnut prostor E. Higginsovi ze serveru Bellingcat, přestože:
 - opakovaně bylo doloženo, že tento server je vysoce nedůvěryhodným zdrojem (což platí nejen pro jeho práci o dění na Ukrajině, ale i o dění v Sýrii, viz výše)
 - není znám žádný obhájitelný důvod, proč by mu měl být poskytován prostor, když obdobně pracující zdroje, které ovšem došly k odlišným závěrům, byly ignorovány

Ignorováním dopisu, uváděním nepravdivých informací, ignorováním podstatných informací a neopodstatněným poskytováním prostoru pro vysoce nedůvěryhodný zdroj tedy ČT porušila své povinnosti.

11. Vedoucí pracovníci

V předchozích kapitolách byl uveden nespočet případů porušení povinností ze strany ČT. Přesto její vedoucí pracovníci při svých veřejných vystoupeních neprojevovali žádnou ochotu na tomto stavu cokoliv měnit (právě naopak).

Konkrétně 2. dubna 2015 vystoupil vedoucí zahraniční redakce M. Kubal v rámci debaty kolegia Paměti národa (téma „Česká média v roce nula“). Zde především:

- tvrdil, že zahraniční redakce je pod enormním tlakem a že se mu zdá, že „se někdo cíleně snaží vyhledávat sebemenší chyby, které Česká televize udělala, a vystupuje zcela v souladu s doktrínou ruské propagandy, která říká: Nemusíte věřit Kremlu, ale byli bychom rádi, kdybyste nevěřili vůbec nikomu”
- v souvislosti s kritikou ČT řekl následující: „Kde berou ti lidé čas? Čím se živí, že mají čas na to, aby probírali hodiny a hodiny televizního vysílání a hledali tam, že v jedné reportáži manipulační chybou měl jeden a ten samý voják jednou titulek ‚rebel‘ a podruhé ukrajinský ‚voják‘? Kde na to berou čas?”
- v souvislosti s KSČM tvrdil, že je obtížné pozvat do studia někoho, kdo nebude říkat vyložené lži a kdo nebude mít názor založen jen na samotném názoru
 - z těchto slov tedy vyplývá, že dle něj v ČT nemají dostávat prostor subjekty, které záměrně dezinformují, jakož i ty, které nemají svá tvrzení podložená ničím jiným než jen vlastním přáním
 - takový deklarovaný postoj ovšem stojí ve zřejmém rozporu se skutečnostmi uvedenými v předchozích kapitolách, především:
 - ČT zcela běžně věnovala rozsáhlý prostor vysoce nedůvěryhodným zdrojům (a to i tehdy, když jejich nedůvěryhodnost byla zcela flagrantní), přičemž některá z jejich tvrzení zároveň mnohokrát opakovala či je dokonce vydávala za objektivní a ověřený fakt
 - i samotní zaměstnanci ČT rozsáhle dezinformovali (a to včetně těch, kteří měli být na dané téma specializováni)
- uvedl, že by žurnalistika měla stát na původních, exkluzivních informacích, které posouvají dění ve společnosti, a že by dále měla stát na kvalifikovaných názorech a analýzách a poctivé reportéřské práci
 - z předchozích kapitol je ovšem zřejmé, že mezi touto představou a realitou ční obrovská propast

O týden později pořádal Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK debatu o zpravodajství ČT, které se za ni účastnil šéfredaktor zpravodajství P. Mrzena a jeho zástupci Č. Franěk a již zmíněný M. Kubal. Posledním účastníkem byl P. Herot, jednatel Media Tenor, tedy společnosti, která zpracovává tzv. analýzu zpravodajství ČT a provádí též tzv. posouzení vyváženosti zpravodajských příspěvků.

Poslední zmíněný v pozitivním světle prezentoval práci své společnosti, přičemž pro tuto stížnost jsou relevantní především dokumenty „*Analýza zpravodajství českých televizí a ČRo*” a „*Posouzení vyváženosti zpravodajských příspěvků v roce 2014*”.

Z přezkumu výše uvedených dokumentů ovšem vyplývá, že tzv. analýza zpravodajství se zaměřila především na otázku, jakým obecným tématům byla věnována pozornost a kolik pozornosti jim bylo věnováno. Tzv. posouzení vyváženosti se týkalo několika stovek náhodně vybraných příspěvků, přičemž u téměř žádného nebyla identifikována žádná kolize s vyvážeností.

Faktická správnost nebyla vůbec zkoumána. Tzv. posouzení vyváženosti se zaměřilo jen na některé odvysílané příspěvky, v důsledku čehož nezachytilo nevyváženost danou ignorováním (či bagatelizací) důležitých skutečností. Též nelze očekávat, že by byly odhaleny případy, kdy bylo sice pro forma uvedeno tvrzení určité strany, leč již byly ignorovány její argumenty (v důsledku čehož vznikl dojem, že daná strana své tvrzení ničím nedoložila). Vzhledem k absenci kontroly faktické správnosti lze předpokládat, že by nebyly zachyceny ani případy, kdy by výroky byly manipulativně sestříhány či překrouceny. Kvůli posuzování jednotlivých příspěvků namísto celkového zpravodajství taktéž nebylo zachyceno, jak rozsáhlý prostor byl věnován obviněním jedné strany. Ze stejného důvodu nemohla být zachycena ani skutečnost, že představitelům Doněcku/Luhansku byl významnější prostor poskytnut zpravidla jen tehdy, když jejich překroucená tvrzení mohla být použita proti nim. Nemluvě o skutečnosti, že nemohlo být zachyceno, že obviněním jedné strany byl neustále věnován prostor, přestože ČT mohla a měla vědět, o jak nedůvěryhodný zdroj se jedná. A tak dále.

Zmíněné práce tedy nejen neodhalily rozsáhlé dezinformování, jehož existenci dokládá tato stížnost, ale kvůli zvoleným metodám ho ani odhalit nemohly.

Nemluvě o skutečnosti, že v daných dokumentech či v prezentaci jednatele společnosti bylo přijímáno pochybné prezentování situace ze strany ČT. Především:

- občanská válka byla označena za „rusko-ukrajinskou krizi”

- bylo řečeno, že tato údajná událost vypukla na Krymu (a nikoliv jako přímý důsledek násilného a protiústavního svržení prezidenta a vlády)
- bylo řečeno, že představitelé Ruska a „Ukrajiny“ vystupovali v relacích ČT24 stejně často, zatímco bylo ignorováno, jakým pochybným způsobem ČT (ne)poskytovala prostor představitelům Doněcku a Luhansku
- za představitele Ruska byli označeni dokonce i V. Janukovyč a A. Zacharčenko
- o V. Janukovyčovi bylo zároveň nepravdivě řečeno, že ve funkci prezidenta oficiálně skončil 22. 2. 2014

Sám P. Herot ostatně během debaty uvedl, že užívané metody poskytují určité indikátory, leč jednoznačně neříkají, zda je vysílání ČT vyvážené.

Zároveň řekl, že je třeba zvažovat poměr výkon/cena a že by užití kvalitativních metod bylo možné pouze v případě velmi malého vzorku. S tímto tvrzením ovšem nelze souhlasit, jelikož tato stížnost dokazuje, že kvalitativní metody je možné aplikovat i na velký vzorek - a to i v případě, kdy je tak činěno zdarma a ve volném čase. Tím víc by toho tedy měla být schopna specializovaná společnost.

Dále P. Mrzena především opakovaně naznačil, že kritika ČT není založena na faktech, leč toliko na individuálních pocitech, interpretacích či dojmech založených na jednotlivostech a výjimkách, což dle něj potvrzují výstupy společnosti Media Tenor.

Jak ovšem vyplývá z výše uvedeného i celé stížnosti, výstupy společnosti nejsou příliš průkazné a k určení, zda ČT plní své povinnosti, tedy naprosto nedostačují.

M. Kubal především uvedl, že se ČT rozsáhle věnuje zahraničním tématům a vytváření původních informací (typu reportáží či živých vstupů). V této stížnosti je ovšem uvedena řada případů, kdy bylo vhodné, aby ČT provedla vlastní výzkum na místě, leč přesto tak neučinila (a namísto toho přebírala tvrzení z nedůvěryhodných zdrojů).

Dále na dotaz, který přirovnal „informování“ o situaci na Ukrajině k přístupu k válce v Iráku, M. Kubal odpověděl, že ČT „informovala“ o tom, že:

„irácká válka je ve své podstatě hledání zbraní hromadného ničení... takové bylo oficiální zdůvodnění americké strany... my jsme říkali, že Američané přišli do Iráku hledat zbraně hromadného ničení, v okamžiku, kdy je našli, ČT řekla: „žádné zbraně našli““.

Čili je zřejmé, že M. Kubal zdůvodnění americké vlády vydával za objektivní fakt, zatímco zcela ignoroval možnost, že skutečnou podstatnou a cílem války v Iráku bylo něco jiného (čemuž by mimo jiné odpovídala i skutečnost, že americká vláda nebyla před válkou schopna svá tvrzení řádně doložit).

Fakt, že obdobným způsobem ČT přistupovala i k dění na Ukrajině, je v této stížnosti doložen na nespočtu případech.

Č. Franěk neřekl nic, co by pro tuto stížnost bylo dostatečně relevantní

Z výše uvedených vyjádření tedy vyplývá, že dle vedoucích pracovníků dosahovalo zpravodajství ČT velmi vysoké úrovně, která byla narušena přinejhorším jen určitými nepodstatnými a výjimečnými chybami, které se ovšem někdo snažil nafukovat.

Jak ovšem dokládá tato stížnost, takový obraz nemá s realitou nic společného. Vedoucí pracovníci si tedy reálnou situaci buď neuvědomovali a uvědomit nechtěli, nebo si ji uvědomovali a záměrně ji kryli. Každopádně odvedli při kontrole kvality stejně špatnou práci jako jejich podřízení.

Tyto skutečnosti by tedy Rada ČT měla mít na paměti při podnikání kroků k nápravě.

12. Shrnutí

ČT je především povinna přinášet objektivní, maximálně přesné, ověřené, vyvážené a všestranné zpravodajství, které je zaměřeno na důležité informace a na jehož základě si lidé mohou svobodně vytvářet vlastní názor (zatímco názor redaktorů nesmí být poznat).

Jak ovšem bylo doloženo v předchozích kapitolách, tyto povinnosti byly soustavně porušovány. ČT zejména:

- 1) vytvářela falešný dojem, že v únoru roku 2014 probíhal konflikt mezi „lidem“ a „mezinárodním společenstvím“ na straně jedné a „represivním režimem“ na straně druhé, když:
 - nevěnovala žádné či téměř žádné články těm Ukrajincům (mimo V. Janukovyče), kteří se stavěli negativně k Majdanu, přestože dle průzkumů veřejného mínění Majdan podporovala jen zhruba polovina obyvatel, zatímco zhruba polovina byla proti
 - ignorovala či bagatelizovala skutečnost, že dle průzkumu veřejného mínění ze začátku února by ve volbách nejvíce lidí dalo hlas V. Janukovyčovi a Straně regionů (a obdobně hovořily i dřívější průzkumy)
 - zdůrazňovala skutečnost, že policie je vyzbrojena, zatímco takové události, jako bylo obsazování úřadů a jiných budov, vrhání smrtelně nebezpečných výbušnin, obsazování veřejných prostranství, veřejné nošení a používání střelných zbraní a jiné formy porušování zákonů, byly označovány slovem „demonstrace“ či obdobně nevhodnými výrazy
 - nicméně v článku, který pojednával o konfliktu jednoho z těchto „demonstrantů“ s popřevratovým Kyjevem, byla „demonstrantova“ skupina označena za „extremisty“, zatímco sám „demonstrant“ za „brutálního pohlavára“
 - ignorovala skutečnost, že skutečný represivní režim by byl schopen a ochoten výše uvedené jednání potlačit
 - věnovala řadu článků tvrzením, která opozici vykreslovala jako konkrétní lidi a oběti
 - tvrdila, že „z celého světa směřují k Ukrajině kritické hlasy kvůli vyostření pouličních konfliktů“, přestože tento „celý svět“ reprezentovaly jen Spojené státy a některé země či orgány EU

- opakovaně označila vládu za „režim“ a převrat/puč za „revoluci“, přestože dané výrazy naprosto neodpovídaly faktům a zavedenému významu slov
 - v jednotlivých případech dále:
 - tvrdila, že se na Ukrajině „bojuje za demokracii“
 - označila V. Janukovyče za „diktátora“
 - vydávala za fakt tvrzení, že za násilnosti může vláda
- 2) bagatelizovala obsah odposlechu mezi V. Nulandovou a G. Pyattem, když:
- zdůraznila výraz „fuck the EU“, zatímco bagatelizovala skutečnost, že se rozhovor týkal otázky, jak by měla být složena ukrajinská vláda (příčemž odposlech byl zveřejněn 2 týdny před převratem) a s kým je třeba jednat, aby mohlo být vše „posleповáno“
 - dodatečně ignorovala či velmi důsledně bagatelizovala skutečnost, že kyjevská vláda byla po puči složena tak, jak si dle odposlechu američtí diplomaté přáli
- 3) na základě několika manipulativně sestříhaných záběrů obvinila ze střelby na Majdanu policii (tvrdila, že si „policisté udělali z demonstrantů i novinářů doslova střelnici“), zatímco ve stejný den:
- bagatelizovala skutečnost, že mezi mrtvými byli i příslušníci policie
 - bagatelizovala vlastní záběry maskovaných mužů vyzbrojených puškami a samopaly, které označila za odpůrce vlády
 - bagatelizovala jiné informace, dle kterých byly vyzbrojeny obě strany
 - bagatelizovala informaci policisty, dle kterého se střílelo z hotelu Ukrajina (který se nacházel pod kontrolou Majdanu)
 - bagatelizovala tvrzení J. Štětiny, dle kterého se v hotelu Ukrajina ukrývali „nějací snajpři“, kteří měli střílet po lidech na ulici
 - ignorovala dřívější informace, dle kterých protivládní síly získaly zbraně z lvovské zbrojnice, jakož i informace o činnosti nestátních ozbrojených skupin v jiných městech, než byl Kyjev
- 4) během dubna nepravdivě tvrdila, že střelbu jednoznačně nařídil V. Janukovyč a že se na ní podílela ruská FSB, ač se ve skutečnosti jednalo o pouhé nedoložené a nevěrohodné kyjevské tvrzení
- ve stejný měsíc též nepravdivě tvrdila, že Moskva přiznala přítomnost zaměstnance FSB v Kyjevě během střelby
- 5) i dlouhodobě prosazovala původní obvinění jakožto objektivní a ověřený fakt, přičemž ignorovala či bagatelizovala:

- mrtvé příslušníky policie (např. 2 dny po střelbě je v Událostech zcela zamlčela a namísto toho mluvila o „obětech policejní brutality“)
- odposlechnutý telefonát mezi C. Ashtonovou a U. Paetem, v němž druhý zmíněný řekl, že:
 - během návštěvy Kyjeva získal podezření, že odstřelovači byli najati někým z „nové koalice“
 - policisté a civilisté byli údajně zabiti stejnými odstřelovači
 - „nová koalice“ nechce vyšetřit, co se přesně stalo
 - na poslance je činěn ohromný nátlak ze strany „nepozvaných návštěvníků“ a dle novinářů byl jeden poslanec zbit přímo před budovou parlamentu
- reportáž německé veřejnoprávní televize, v níž bylo uvedeno, že:
 - místo činu nebylo důkladně prohledáno
 - dle stop, které kulky zanechaly ve stromech, se střílelo z hotelu Ukrajina
 - dle zachycené policejní komunikace byla policie zmatena střelbou do civilistů, přičemž střelba měla přicházet z hotelu Ukrajina a dalších budov
 - dle osloveného doktora byli policisté i civilisté zasaženi identickým typem kulek
 - dle vysoce postaveného člena vyšetřovací komise výsledky jeho vyšetřování neodpovídají prohlášení, které vydala prokuratura
- studii I. Katchanovského z University of Ottawa, v níž je uvedeno především následující:
 - 20. února ráno mezi šestou a devátou hodinou byla na policii zahájena střelba z budovy konzervatoře a z budovy odborů
 - střelba byla vedena z brokovnic a kulovnic Saiga (jejichž konstrukce vychází z útočné pušky AK-74)
 - několik policistů v důsledku střelby zemřelo a ještě víc jich bylo zraněno
 - v čele této skupiny stál V. Parasjuk
 - následně se policie z určitých oblastí stáhla, zatímco se ozbrojené skupiny (Majdanu) přesunuly do hotelu Ukrajina a hotelu Dnipro

- uvolněné ulice byly obsazovány účastníky Majdanu (převážně neozbrojenými)
- vůbec první civilisté byli zabiti kolem deváté hodiny, tj. o několik minut dříve, než byl poprvé natočen příchod Berkutu do oblasti
- po svém příchodu Berkut zahájil střelbu ve směru, kde se nacházeli účastníci Majdanu, načež se stáhl - právě tato událost byla médiu prezentována jako důkaz, že civilisté byli zabiti policií
 - účelem však spíše bylo umožnění ústupu jiných policejních jednotek (rozkaz k ústupu byl zaznamenán v rádiové komunikaci), které se ještě nacházely v oblasti, a tudíž lze událost racionálně vysvětlit tak, že se jednalo o varovné výstřely či o střelbu vedenou proti ozbrojeným účastníkům Majdanu
- vstupní a výstupní otvory od kulek, stopy ve stromech, výroky účastníků a podobně ukazují, že řada konkrétních osob byla zastřelena z hotelu Ukrajina
- několik civilistů bylo zabito či zraněno, když se nacházeli za zdí, která bránila přímé střelbě z oblastí, které se nacházely pod kontrolou policie
- již během střelby bylo známo a veřejně hlášeno, že střelba byla vedena především z hotelu Ukrajina a z jiných budov pod kontrolou Majdanu, leč představitelé Majdanu jako A. Parubij či D. Jaroš proti střelcům nepodnikli žádné kroky
- někteří účastníci Majdanu se v době střelby pokusili vstoupit do vyšších pater hotelu Ukrajina, leč bylo jim v tom zabráněno (mimo jiné představiteli strany Svoboda)
- mnozí novináři hlásili střelbu z hotelu Ukrajina, leč neposkytli žádný důkaz o přítomnosti vládních jednotek či nějaké třetí síly
- dle stop po kulkách ve stožárech, stromech, oknech a zdech hotelu Ukrajina byla střelba vedena i z oblastí pod kontrolou policie, leč nebylo prokázáno, že by střelba byla vedena na civilisty (ač to nelze vyloučit)
- po převratu kyjevská vláda neidentifikovala žádné ze střelců, kteří prokazatelně stříleli na policisty a civilisty, a oficiální „vyšetřování“

nepřineslo žádné důkazy, které by prokazovaly odpovědnost policie či nějaké třetí strany za střelbu na civilisty

- práce dochází k následujícím závěrům:
 - střelba byla operací pod falešnou vlajkou, jejímž účelem bylo chopit se moci
 - do střelby byly přímo či nepřímo zapojeny organizace jako Právý sektor, Svoboda či Vlast
 - kyjevské „vyšetřování“ bylo zfalšováno
 - operace mohla být organizována jen malou skupinou osob, zatímco absolutní většina účastníků Majdanu o ní neměla tušení
 - jednání vlády Spojených států a dalších zemí vyvolává otázky, zda tyto vlády vědí, že se jednalo o operaci pod falešnou vlajkou, a zda byly do převratu přímo či nepřímo zapleteny
- článek agentury Reuters, který se zaměřil na kyjevské „vyšetřování“ a jenž dospěl k závěru, že obžaloba vůči třem bývalým příslušníkům Berkutu vykazovala závažné nedostatky, především:
 - proti jednomu z policistů byla použita fotografie, na níž měl být zobrazen, jak s nataženou maskou drží zbraň v obou rukách - to je ovšem v jeho případě fyzicky nemožné, jelikož o část jedné z rukou přišel o několik let dříve
 - dle obhájce nebyla k nalezení řada zbraní, z nichž se údajně střílelo, chybělo mnoho kulek a stromy a jiné předměty, které mohly posloužit jako důkazy, byly odstraněny
 - nikdo nebyl dosud zadržen za střelbu do řad policie, přestože dle kyjevského ministerstva vnitra bylo mezi 18. a 20. únorem zabito 13 policistů, zatímco 189 jich prý bylo zraněno
 - kyjevský prokurátor, který stál za zatčením třech zmíněných policistů, veřejně prohlásil, že již byla prokázána jejich vina, což dle osloveného právního znalce porušilo právo na spravedlivý proces
 - dle obhájců dalších dvou policistů zakládala obžaloba svá tvrzení především na videích, která měla zobrazovat maskované policisty držící zbraně, leč dle obhajoby se nejedná o jejich klienty

- tvrzení vlastního zpravodaje, dle kterého střelbu pravděpodobně zahájili „demonstranti“ z budovy konzervatoře
 - ČT ho sice v televizním zpravodajství uvedla, leč nevěnovala mu článek a nevyvodila z něho patřičné závěry
 - vyjádření kyjevského generálního prokurátora, dle kterého nejsou k dispozici důkazy o ruské účasti na střelbě na Majdanu
 - nicméně dřívějším kyjevským obviněním ČT nejen věnovala články, ale dokonce jedno z nich vydávala za fakt („*Porošenko: Za střelbou na Majdanu stál Putinův muž. Nesmysl, tvrdí Moskva*“ + „*Krveprolítí na Majdanu nařídil Janukovyč, prsty v tom měla i ruská FSB*“)
 - informaci, že dle SBU Interpol odmítl odhalit totožnost bývalých příslušníků policie, které Kyjev spojoval se střelbou na Majdanu, a umístit je na seznam hledaných osob, jelikož se prý obával politického pronásledování
- 6) vytvořila falešný dojem, že S. Křeček schvaloval střelbu na Majdanu
- 7) důsledně bagatelizovala či ignorovala reakci tzv. sebeobraný Majdanu a Pravého sektoru na podepsání dohody mezi vládou a opozicí (o ústavních změnách, předčasných volbách a odevzdání nelegálně držených zbraní), přičemž reakce spočívala:
- v jednoznačném odmítnutí dohody (s tím, že nebudou složeny zbraně ani nebude ukončena blokáda budov)
 - ve veřejném vyhrožování prezidentovi ozbrojeným útokem během několika následujících hodin (pokud nerezignuje)
 - v následném ovládnutí prezidentské administrativy a dalších klíčových budov (parlament, vláda, ministerstvo vnitra)
- 8) i dodatečně řádně neinformovala o kyjevských nestátních ozbrojených skupinách (či skupinách, které prosazovaly své cíle pomocí násilí, ač nemusely být nutně ozbrojeny); přičemž ignorovala/bagatelizovala především informace:
- o činnostech, které oslovení volyňští Češi označili za akce „banditů“
 - o veřejném nošení zbraní příslušníky Pravého sektoru či obdobných organizací
 - o vynucené rezignaci O. Pantelejmonova, ředitele státní televize, na nátlak skupiny, v jejímž čele stál poslanec za stranu Svoboda a místopředseda Výboru pro svobodu slova

- o skutečnosti, že byl vytvořen prapor Dněpr, který měl podléhat oligarchovi I. Kolomojskému
 - o zapojení těchto skupin do bojů proti Doněcku/Luhansku v rámci Národní gardy či vlastních ozbrojených skupin
 - ČT tyto skupiny běžně vydávala za „ukrajinskou armádu“
 - o obsazení budovy nejvyššího soudu „sebeobranou Majdanu“ v době, kdy se mělo jednat o nových ústavních soudcích
 - o hlášeném provedení „převýchovných opatření fyzického charakteru“ na „proruských banditech“ ze strany Pravého sektoru v Oděse
 - o obsazení rafinérie v Kirovohradské oblasti Pravým sektorem
 - o násilném proniknutí do budovy ministerstva vnitra v Lucku
 - o vynucené rezignaci oděských soudců na nátlak „aktivistů“ Pravého sektoru a Majdanu
 - o skutečnosti, že kyjevské úřady nebyly schopny či ochotny tyto skupiny odzbrojit
- 9) vytvářela falešný dojem, že o nemalém významu skupin, které jsou běžně označovány slovy „krajní pravice“, mluvilo jen Rusko, přestože:
- bylo doloženo, že jejich role byla opakovaně zmiňována v anglicky psaném tisku (a BBC dokonce krátce po převratu natočila speciální reportáž, zatímco po vypuknutí občanské války si tisk obzvláště všímal kyjevského batalionu Azov, který běžně označoval za neonacistický)
 - i samotná ČT se o jejich vlivu občas zmínila
 - bylo doloženo, že významného postavení dosáhly osoby, které se hlásily k odkazu divize SS, banderovců a podobně
- 10) ignorovala skutečnost, že únorové „odvolání“ prezidenta bylo protiústavní, v důsledku čehož byly protiústavní i další kroky (přenos prezidentských kompetencí, vytvoření vlády, zvolení P. Porošenka, atd.)
- nicméně ČT věnovala článek skutečnosti, že kdosi označil V. Janukovyče za „parazita“
 - a dále v souvislosti s děním na Krymu věnovala články názorům, dle kterých bylo tamní dění v rozporu s ústavou či zákony, zatímco ignorovala či důsledně bagatelizovala skutečnost, že taková argumentace byla velmi pokrytecká, jakož i skutečnost, že by bylo možné argumentovat, že obyvatelstvo Krymu v

důsledku násilného a protiústavního svržení prezidenta a vlády mohlo realizovat své právo na odpor

- 11) dodatečně tvrdila, že prezident odešel ze země „v důsledku protivládních protestů“, přestože takové skutečnosti, jako je protiústavní jednání parlamentu a činnost ozbrojených skupin v ulicích, nemají s běžným významem daných slov příliš společného
- 12) skupinu osob, která se dostala k moci v důsledku násilného a protiústavního svržení ukrajinské vlády a prezidenta, označovala za „ukrajinskou vládu“, přestože tou daná skupina nikdy nebyla ani z hlediska ústavy, ani z hlediska reálně vykonávané moci
 - obdobně ČT ignorovala zásadní důsledky výše uvedeného
- 13) ignorovala zprávu o rozhodnutí kyjevského parlamentu odvolat určité ústavní soudce
- 14) bez důkazů a v rozporu s fakty označila R. Vasilka, tajemníka komunistické strany, za příslušníka tajné policie a implicitně schvalovala jeho lynč
 - a i později ignorovala či bagatelizovala zprávy o útocích vůči členům komunistické strany a Strany regionů (ovšem pomalovanému památníku ve stejnou dobu článek věnovala)
- 15) opakovaně o představitelích Kyjeva hovořila pomocí nálepky „proevropský/prozápadní“, přičemž ignorovala či bagatelizovala zejména následující skutečnosti:
 - posty generálního prokurátora, pěti gubernátorů a několika členů kyjevské vlády obsadili členové strany Svoboda, pro kterou platí, že:
 - o ní Evropský parlament o rok dříve prohlásil, že se jedná o stranu s rasistickými, antisemitskými a xenofobními postoji, s níž by se „prodemokratické strany“ neměly spojovat
 - její předseda se dříve dle BBC proslavil výzvou k boji proti „moskevsko-židovské mafii“
 - její členové pořádali pochodňové průvody na počest S. Bandery
 - tajemníkem Národní bezpečnostní a obranné rady byl jmenován A. Parubij, velitel „sebeobrany Majdanu“, zakladatel Sociálně-národní strany Ukrajiny a první velitel polovojenské organizace jménem Patrioti Ukrajiny, tedy strany a organizace, které se svým znakem hlásily k odkazu divize SS Das Reich
 - ministrem školství byl jmenován S. Kvit, který dle D. Jaroše měl blízko k polovojenské organizaci Trojzubec

- ministrem vnitra byl jmenován A. Avakov, který byl v roce 2012 Interpolem umístěn na seznam hledaných osob (stíhání bylo ve stejném roce zastaveno, když A. Avakov získal poslanecký mandát)
- představitelé Kyjeva zpravidla přinejmenším tolerovali činnost nestátních ozbrojených skupin, přičemž někteří kyjevští poslanci se na jejich činnosti aktivně podíleli
- P. Porošenko při zahájení červencové ofenzivy označil druhou stranu za „špínu“ a „parazity“
- P. Porošenko označil banderovce (UPA) za příklad heroismu a vlastenectví, přestože se jednalo o skupinu, která usilovala o etnickou čistku země a která při snaze o dosažení tohoto cíle zavraždila - a to i velmi brutálně - řádově desítky tisíc lidí
- tzv. „proevropské“ strany, které ve volbách získaly zastoupení v kyjevském parlamentu, se vyznačovaly např. následujícími skutečnostmi:
 - mezi zakladatele Jaceňukovy strany patří A. Parubij
 - za Jaceňukovu stranu byla zvolena T. Chornovolová, která prošla organizací Ukrajinské národní shromáždění-Ukrajinská národní sebeobrana
 - v čele Radikální strany stál O. Ljaško, který se veřejně hlásil k minimálně jedné vraždě, těžkému ublížení na zdraví, zadržování a výslechu určitých osob, které byly oblečeny jen ve spodním prádle, a podobně
 - namísto uvedení těchto skutečností ČT o O. Ljaškovi napsala, že je poslancem, novinářem a vystudovaným pedagogem, který vede „populistickou a současně proevropskou stranu“, přičemž jeho jméno je „již roky synonymem skandálů“
 - zvolen byl A. Biljeckij, velitel batalionu Azov (britskými médii běžně označovaný za neonacistický), který se o několik týdnů dříve stal součástí vojenské rady Jaceňukovy strany a kterého podpořil ministr vnitra Avakov
 - zvoleni byli D. Jaroš z Pravého sektoru a V. Parasjuk, kteří mimo jiné patřili mezi možné organizátory střelby na Majdanu

- zvolen byl B. Filatov, který v souvislosti s děním na Krymu uvedl, že je třeba vůči tamním lidem vystupovat umírněně... a pak je pověsit
- velitelem policie pro kyjevskou oblast byl jmenován V. Trojan, zástupce velitele batalionu Azov
 - zatímco tato skutečnost byla ignorována, o několik měsíců později ČT považovala za vhodné vydat článek s titulkem „*Noví kyjevští policisté: Mladí, vzdělaní, oblíbení - a o 50 kilo lehčí*”
- kyjevský parlament schválil zákon, který mimo jiné:
 - banderovce postavil na úroveň národních hrdinů
 - zakázal jakoukoliv významnější kritiku banderovců

16) nepravdivě tvrdila, že přítomnost ruských vojsk na Krymu byla čímsi novým, nedovoleným a popíraným, přestože:

- přítomnost trvá již od dob Kateřiny Veliké (tedy více než 200 let)
- smluvně bylo možné přítomnost ještě posílit (dle dostupných informací z 16.000 na 25.000)
- ruští představitelé o přítomnosti výslovně hovořili
- i činnost byla za určitých okolností smluvně povolena
 - přičemž v důsledku mimořádné situace, která vznikla násilným a protiústavním svržením vlády a prezidenta, mohla existovat i další mimosmluvní oprávnění

17) průběžně nepravdivě tvrdila, že V. Putin popíral činnost nebo dokonce i přítomnost ruských vojsk na Krymu, přestože:

- tvrzení nedoložila
- V. Putin na tiskové konferenci na začátku března o přítomnosti otevřeně hovořil, zatímco v otázce činnosti mlžil (ani ji výslovně nepopřel, ani nepotvrdil), přičemž též řekl, že na Krymu byla „posílena obrana” tamních ruských základen (aniž by specifikoval, co konkrétně to znamená)
 - stálý zástupce Ruska při OSN též o několik hodin dříve uvedl, že ruská vojska provádí činnost, kterou považují za potřebnou k „zajištění bezpečnosti” a k „prevenci extremistických akcí”
- v polovině března uvedl, že Rusko muselo „pomoci vytvořit podmínky”, které by obyvatelstvu Krymu umožnily rozhodnout o své budoucnosti (a též výslovně uvedl, že ruské ozbrojené síly na Krymu byly přítomny)

- na konci března a v dubnu v souvislosti s činností mluvil o „vytvoření podmínek pro konání referenda” či o „krytí zad krymské milici”
- později se již vyjadřoval konkrétněji, přičemž nová tvrzení byla v souladu s výše uvedenými výroky

18) bagatelizovala skutečnost, že se na Krymu zformovala milice (jejíž příslušníky nejednou vydávala za ruskou armádu)

19) tvrdila, že ruská média označují představitele Kyjeva za „nacisty”, přestože:

- tvrzení nijak nedoložila
- kontrola téměř 100 článků, které v relevantním období vydala tehdy přednostně demonizována stanice RT, nic takového neprokázala
- sama ČT použila obrázky, jimiž přirovnávala V. Putina k A. Hitlerovi a obyvatele Krymu k sudetským Němcům
 - zatímco současně důsledně bagatelizovala či ignorovala ty kyjevské skupiny, které se účastnily pochodňových průvodů a hlásily se k SS či banderovcům

20) obviňovala ruská média a politiky z propagandy či lži, přičemž:

- taková tvrzení řádně nedoložila
- sama se dopouštěla činů, z nichž obviňovala ruská média (leč na případné stížnosti reagovala tvrzením, že se jednalo o pouhá nepodstatná a výjimečná pochybení, která v celkovém součtu nic neznamenají)
- ignorovala dezinformování ze strany neruských médií (a běžně konkrétní dezinformace přebírala či ještě zesílila)
- ignorovala dezinformování či dokonce zjevné falšování materiálů ze strany neruských politiků či jiných významných činitelů
 - a to včetně jednoznačně nepravdivého výroku B. Obamy, dle kterého se Kosovo odtrhlo na základě referenda, které mělo proběhnout ve spolupráci se sousedními státy a OSN (čímž se mělo odlišovat od Krymu), nemluvě o ostatních případech

21) celkem 89% článků, které byly věnovány jednoznačnému hodnocení situace na Krymu (či v souvislosti s ní) ze strany nevládních subjektů, věnovala těm názorům, které byly v souladu s redakční linií - a to přesto, že k dispozici byly stejně či více kvalifikované postoje, které by daný nepoměr vyrovnaly

- 22) v souvislosti s děním na Krymu užívala výrazy „invaze“, „okupace“ či „anexe“, přestože jejich ustálený význam (jakož i význam, který ČT pojmům přiřadila) neodpovídá událostem, k nimž na poloostrově došlo
- žádné území navíc nemůže být současně „okupováno“ a „anektováno“
- 23) nepravdivě tvrdila, že Moskva hrozila Kyjevu přerušáním dodávek plynu v případě nezaplacení, přestože ve zmiňovaném dopise bylo ve skutečnosti uvedeno, že:
- ukrajinská ekonomika je ve špatném stavu (a to i kvůli nerovnováze obchodu se zeměmi EU), plynový dluh roste a během posledního měsíce nebyl za plyn zaplacen jediný dolar (a to přesto, že v platnosti stále byla snížená cena)
 - Gazprom je tedy dle smlouvy nucen dodat jen tolik plynu, kolik bude předem zapláceno (nikoliv tedy zcela „zavřít kohoutky“), v důsledku čehož vzroste riziko neoprávněného odběru, čímž by se snížilo množství plynu dodaného oprávněným odběratelům
 - k vyřešení výše uvedených problémů by tedy měly být zahájeny konzultace příslušných ministrů
- 24) o měsíc později tvrdila, že dle R. Fica V. Putin hrozil zastavením dodávek plynu Evropě, přestože se v relevantním dopise, jehož obsah ČT znala, nic takového nepsalo (pouze bylo uvedeno, že kvůli neplacení a nárůstu dluhu bude Kyjevu od příštího měsíce dodáno jen tolik plynu, za kolik předem zaplatí)
- 25) ignorovala či bagatelizovala informace, které v období mezi pučem a vypuknutím plnohodnotné občanské války vytvářely či prohlubovaly odpor části obyvatelstva vůči Kyjevu, především:
- skutečnost, že se kyjevský parlament jen několik hodin po převratu pokusil zrušit ruštinu jakožto úřední jazyk v oblastech, kde rusky hovořil dostatečný počet lidí
 - odposlech J. Tymošenkové, v němž se hovořilo o „pobití zatracených Rusů“, „spáleném poli“ a podobně
 - skutečnost, že byly hlášeny či jednoznačně proběhly fyzické a psychické útoky a jiné formy perzekuce vůči lidem, jejichž jednání či politické smýšlení bylo určitými skupinami shledáno nežádoucím
 - skutečnost, že se moci v Kyjevě chopili také lidé spojení s organizacemi, které byly i „proevropskými/západními“ zdroji (typu Evropského parlamentu či BBC) dříve označeny za xenofobní, rasistické, ultranacionalistické, šovinistické či neonacistické

- skutečnost, že náměstkem gubernátora Dněpropetrovské oblasti byl jmenován B. Filatov, který v souvislosti s děním na Krymu uvedl, že je třeba vůči tamním lidem vystupovat umírněně... a pak je pověsit
- skutečnost, že v ulicích působily nestátní ozbrojené skupiny Právého sektoru a obdobných organizací
- události v Oděse z 2. května

26) násilné a protiústavní svržení vlády a prezidenta absurdně označovala za „demonstraci“, zatímco skutkově podobné jednání (typu vyzbrojování se, obsazování státních budov, nastolování vlastní moci a podobně), které následně vypuklo na východě země, vykreslovala jako:

- opakování dění na Krymu, přičemž:
 - ignorovala výrazně větší podobnost (ve výzbroji, výstroji a taktice jednotlivých skupin) s únorovým děním na severozápadě země
 - ignorovala výrazné odlišnosti oproti dění na Krymu (odlišný postoj místního obyvatelstva, odlišná motivace státních aktérů, odlišná výzbroj, výstroj a taktika ozbrojených skupin)
 - v tomto smyslu vydala článek, který se vydával za objektivní shrnutí ověřených faktů, přestože se ve skutečnosti převážně jednalo o shrnutí slov stálé zástupkyně USA při OSN (což ovšem ČT nikde neuvedla)
- činnost ruských agentů či speciálních sil, což se snažila doložit skrze:
 - poskytování prostoru nedoloženým obviněním (která byla někdy vydávána za fakt)
 - věnování článku americkému obvinění, které na základě kyjevských fotek tvrdilo, že určitý muž byl v roce 2008 vyfocen v Gruzii jakožto příslušník ruských speciálních sil, zatímco v roce 2014 měl být vyfocen na východě Ukrajiny - obvinění ovšem bylo brzy vyvráceno, což již ČT ignorovala
 - zdůrazňování nepodstatných informací (typu, že se lidé v milionovém městě navzájem neznají)
 - ignorování/bagatelizování informací, dle kterých se protikyjevské milici podařilo získat zbraně z policejních stanic, zbrojního skladu (který byl dle Guardianu největší ve východní Evropě) či z jiných místních zdrojů

- činnost „pogromistů“, „teroristů“ či „únosců“, což činila např. skrze:
 - vydávání kyjevských nálepek za fakt
 - tvrzení, že v Slavjansku jednoznačně došlo k pogromům proti Romům, přestože tvrzení nebylo doloženo žádnými spolehlivými zdroji
 - tvrzení, že doněckým Židům bylo údajně vyhrožováno, přestože v danou dobu již ČT mohla a měla vědět (a patrně i věděla), že materiály, na nichž bylo tvrzení založeno, byly téměř jistě zfalšované
 - vydávání kyjevského tvrzení o rukojmích v Luhansku za fakt, přestože nebylo ničím doloženo (a naopak odporovalo známým faktům i logice)
- jednání v kontextu bezprostředně hrozící či již probíhající ruské operace, jejíž údajnou existenci ČT „dokládala“:
 - vydáním infografiky, v níž srovnávala sílu ruské a ukrajinské armády (tedy zveřejněním srovnání, které se běžně užívá v případě bezprostředně hrozícího konfliktu)
 - vydáváním tvrzení NATO o „připravené“ ruské armádě „na hranicích“ za fakt
 - ignorováním skutečnosti, že oblasti, které NATO vyznačilo, se nenacházejí na hranicích
 - ignorováním článku Washington Post, dle kterého na řadě vyznačených míst nebyla v předchozích letech přítomnost vojenské techniky ničím zvláštním
 - ignorováním skutečnosti, že NATO nedoložilo, že by dané jednotky představovaly připravenou armádu (tedy takovou, jež má naplánovaný postup a jež má k dispozici dostatek zásob, personálu a podobně)
 - nepravdivým tvrzením, že mluvčí ruského prezidenta přiznal rozmístění tisícovek vojáků u hranic
 - nepravdivým tvrzením, že ministr Lavrov pohrozil vojenskou reakcí na operaci, skrze kterou se Kyjev snažil rozšířit svou moc na východ země

- poskytnutím rozsáhlého prostoru pro další články, dle kterých bezprostředně hrozila či již probíhala ruská operace, zatímco opačným postojům byl věnován násobně menší prostor (konkrétně bylo jedné straně věnováno 82% relevantních článků)
- ignorováním rozdílu mezi „oblastmi u hranic“ a „regiony sousedícími s Ukrajinou“ (jejichž jednotlivé části mohly být od hranic vzdáleny desítky či stovky kilometrů)

27) v rozporu s fakty a běžným významem slov označovala situaci na jihovýchodě země za „povstání“ (zatímco únorové povstání na severozápadě země označovala v rozporu s fakty a běžným významem slov za „demonstraci“, zatímco jeho výsledek obdobně pochybně označovala za „revoluci“)

28) v důsledku dezinformací uvedených v předchozích bodech vykreslovala možný zásah zcela odlišně:

- pokud by během února ukrajinská vláda vojensky zasáhla proti „demonstrantům“, jednalo by se dle obrazu, který ČT vytvořila, o „brutální čin represivního režimu“
- když v dubnu ti, kteří svrhli ukrajinskou vládu, nasadili proti těm, kteří se jim postavili na odpor, ozbrojenou sílu, jednalo se dle ČT o přirozenou, pochopitelnou a nezbytnou reakci „ukrajinské vlády“

29) nevěnovala řádnou pozornost očividnému dvojímu metru evropských a amerických politiků, který se projevoval především:

- podpořením násilného a protiústavního svržení vlády a prezidenta, leč odsouzením následné reakce určitých částí země
- přehlížením či podporou činnosti nestátních ozbrojených skupin na severozápadě země, leč zdůrazňováním a odsuzováním obdobné činnosti srovnatelných skupin na jihovýchodě
- veřejným i neveřejným vměšováním se do ukrajinských záležitostí během vlády V. Janukovyče, leč následným odsuzováním vměšování
- ochotou Evropského parlamentu spolupracovat s kyjevskou vládou, přestože její součástí byla strana Svoboda, o níž Evropský parlament o rok dříve ve svém usnesení prohlásil, že vyznává postoje, které jsou v „rozporu se základními hodnotami a zásadami EU“, a že by se s ní ukrajinské „prodemokratické strany“ neměly spojovat

30) selektivně zdůrazňovala, kdo je kým (údajně) financován; především:

- zdůrazňovala údajné financování stanice RT, ale nikoliv Hlasu Ameriky, RFE/RL, Euronews, Deutsche Welle, France 24, kyjevských médií, atd.
- věnovala článek (i jiné formy pozornosti) E. Lucasovi, leč neuvedla, že ten byl součástí vedení organizace, která byla mimo jiné financována ministerstvem obrany USA a americkými zbrojařskými společnostmi
- věnovala titulek tvrzení, že A. Kwaśniewského platí „Janukovyčovi lidé” (tj. společnost Burisma), zatímco informaci, že ta samá společnost platila H. Bidena, syna amerického viceprezidenta, ČT již titulek nevěnovala

31) nepravdivě tvrdila, že se dle dubnového ženevského prohlášení měly ozbrojené skupiny na východě země „vzdát” (nechat se odzbrojit a vyklidit obsazené budovy), přestože:

- dle prohlášení měly být odzbrojeny všechny nelegální ozbrojené skupiny (tedy včetně kyjevských) a měly být vyklizeny nelegálně obsazené budovy a nelegálně obsazená veřejná prostranství (tedy v celé zemi, nikoliv jen na východě)

32) tvrdila, že „jednomu z předáků krymských Tatarů” bylo jednoznačně zakázáno vstoupit do Ruska, přestože ruské úřady takové tvrzení odmítly a přestože daný předák údajný zákaz dokládal papírem, který nebyl podepsán a která neobsahoval žádnou oficiální hlavičku

33) tvrdila, že se A. Muzyčko jednoznačně omylem zabil sám, přestože se jednalo o pouhé tvrzení Kyjeva (který patřil mezi hlavní podezřelé)

34) tvrdila, že slavjanská milice zajala pozorovatele ze zemí OBSE, zatímco důsledně bagatelizovala klíčovou informaci, že společně s nimi cestovali též příslušníci kyjevské tajné služby či ozbrojených sil

- současně věnovala značný prostor obviněním kyjevské tajné služby, zatímco ignorovala opodstatněné podezření, že pozorovatelé byli Kyjevem zneužiti ke špionáži

35) tvrdila, že na jihovýchodě země působí „proruští separatisté”, přičemž:

- tvrzení řádně nedoložila
- nezohlednila skutečnost, že dle kyjevského Mezinárodního sociologického institutu zhruba 70-74% obyvatel Doněcka/Luhanska neuznávalo kyjevskou vládu (opačně odpovědělo 14-17%), leč k Rusku se chtělo připojit jen 27,5% obyvatel Doněcka a zhruba 30% obyvatel Luhanska, přičemž zhruba 75-80%

dotázaných v případě zachování jednoty země požadovalo decentralizaci či federalizaci (zatímco současný stav chtělo zachovat jen 10-13% dotázaných)

- ignorovala reportáž NYT o slavjanské milici, dle které se oslovení příslušníci milice neshodovali v otázce, čeho chtějí dosáhnout, leč nikdo z nich nepochyboval, že nepřítelem je Kyjev
- nepravdivě tvrdila, že se v oblastech pod kontrolou Doněcku/Luhansku konalo referendum o nezávislosti, přestože skutečnost nebyla tak jednoznačná

36) obdobně běžně označovala tyto osoby za „radikály“, přestože není zřejmé, proč by ozbrojený odpor vůči násilnému a protiústavnímu svržení vlády (a jeho důsledkům) měl být považován za radikální

37) zcela odlišně prezentovala střelbu na Majdanu a události v Oděse, když v prvním případě jednoznačně obvinila policii (přestože obvinění řádně nedoložila a přestože měla k dispozici informace, které ho vyvracely či alespoň silně oslabovaly), zatímco ve druhém případě zvolila opatrný a polemický přístup

- zároveň nepravdivě tvrdila, že ruská vláda označila oděské události za „novou Osvětim“ a „čin fašistických pohrobků“, přestože se takto ve skutečnosti vyjádřili pouze dva poslanci (z nichž jeden byl opoziční)
- zároveň vytvářela falešný dojem, že desítky lidí zemřeli během bojů dvou skupin, což ovšem neodpovídalo dostupným informacím

38) téměř vůbec nerozlišovala mezi jednotlivými složkami kyjevských ozbrojených sil, v důsledku čehož vytvářela falešný dojem, že na straně Kyjeva bojovala „armáda“ (řádně vybavená a vyškolená), zatímco za Doněck a Luhansk jakési skupiny „povstalců/separatistů/radikálů“ (od nichž nebylo možné příliš očekávat)

- současně ČT bagatelizovala/ignorovala informace o velmi nízké morálce kyjevské armády (zatímco v případě kyjevských polovojenských sil bylo možné předpokládat opak)

39) obyvatelstvu, které nebylo pod kontrolou Kyjeva či vůči němu vystupovalo opozičně, nejednou upírala jeho ukrajinské občanství či národnost

- a to do té míry, že byla dokonce schopna tvrdit, že v Oděse došlo ke konfliktu mezi „proruskými a ukrajinskými demonstranty“
- též řádně nereflektovala skutečnost, že ozbrojený konflikt mezi organizovanými skupinami v rámci jednoho státu (či více regiony, které byly dosud součástí jednoho státu), kdy obě skupiny ovládají určitá území, se běžně označuje jako „občanská válka“

- a v případě občanských válek zpravidla nelze žádnou z frakcí označit za reprezentanta celé země a jedné skupině nelze připisovat a druhé upírat jejich sdílenou národnost či občanství (respektive by obojí uvedené bylo možné jen za určitých okolností, které ovšem nenastaly)

40) k označení jedné strany užívala spíše pejorativní výrazy, zatímco k označení druhé užívala výrazy neutrální či meliorativa; jednalo se především o nálepky:

- „ukrajinská vláda” x „proruští vzbouřenci”
- „Ukrajinci” x „separatisté”
- „dobrovolníci/vojáci” x „ozbrojenci/radikálové/teroristé”

41) v důsledku předchozího bodu vytvářela falešný dojem, že jedna strana představovala cosi normálního, zatímco ta druhá měla být čímsi mimořádným/nenormálním (a tedy původcem problémů), ač takový popis neodpovídal realitě

42) ignorovala dokument o údajném korsuňském pogromu, přestože méně závažným a nesrovnatelně hůře doloženým tvrzením/obviněním prostor věnovala (a v některých případech je vydávala za ověřený fakt)

43) tvrdila, že se korupce na Ukrajině rozbujela za V. Janukovyče, přestože:

- tvrzení ničím průkazným nedoložila
- dle Transparency International se v době jeho prezidentství korupce pohybovala na stejné úrovni jako dříve

44) ignorovala/bagatelizovala informace o narušení ruské hranice ze strany kyjevských ozbrojených sil (jakož i informace o dopadu munice na ruské území)

45) nepravdivě tvrdila, že V. Putin oznámil zahájení zbrojení, ač ve skutečnosti:

- vojenské otázky nebyly hlavním tématem proslovu
- výslovně uvedl, že Rusku nehrozí bezprostřední vojenské nebezpečí
- oznámil pokračování dosavadních zbrojních plánů, nikoliv jejich rozšíření

46) bagatelizovala konflikt mezi Majdanem a Kyjevem, přičemž především nevěnovala žádnou či řádnou pozornost skutečnosti, že

- představitelé Kyjeva Majdan obviňovali z činnosti, která ve výrazně větší míře probíhala v době, kdy takovou činnost ty samé osoby schvalovaly, tolerovaly či povzbuzovaly
- A. Avakov označil Majdan za projekt ruské tajné služby
- V. Kličko v souvislosti s Majdanem hovořil o páté koloně

47) během července i srpna (nadále) tvrdila, že se u hranice jednoznačně shromažďovala ruská armáda, přestože daná tvrzení buď nebyla ničím průkazným doložena, nebo byla vyloženě nepravdivá

- v srpnu dokonce tvrdila, že u hranic probíhá cvičení, přestože to bylo ve skutečnosti hlášeno v oblastech vzdálených od hranice 130-620 kilometrů vzdušnou čarou
- a v televizním vysílání moderátor dokonce vydával za fakt svou domněnku, že „u hranic“ stojí 20.000 „k boji připravených“ vojáků

48) v souvislosti se zřícením letu MH17 věnovala 87% obviňujících článků těm obviněním, která byla v souladu s redakční linií, přičemž:

- věnovala článek prvnímu kyjevskému tzv. odposlechu, přičemž ignorovala skutečnost, že ten byl zcela očividně zfalšován, jelikož:
 - dle něj letadlo sestřelily současně 2 nebo 3 skupiny
 - dle něj se letadlo zřítilo a případně i rozpadlo na místech, která od skutečného místo zřícení a rozpadu byla vzdálena desítky kilometrů
- v titulku tvrdila, že dle „komentátorů“ (tj. dle dvou komentátorů) letadlo nejspíše omylem sestřelily ozbrojené síly Doněcku/Luhansku, zatímco v něm ignorovala názor třetího komentátora, který hovořil jinak (jeho názor byl uveden teprve hlouběji v článku)
- ignorovala skutečnost, že americké velvyslanectví v Kyjevě, ministr J. Kerry, stálá zástupkyně USA při OSN S. Powerová, jeden ze dvou výše zmíněných komentátorů a další nepravdivě tvrdili, že se Igor Strelkov na sociálních sítích přihlásil k sestřelu letadla
 - jindy sama ČT tvrzení vydávala za fakt
- věnovala článek kyjevskému videu, které prý zachycovalo pohyb BUKu krátce po zřícení letounu, zatímco ve stejný den bagatelizovala výrok J. Štefeca, dle kterého není Kyjevem poskytnuté video důvěryhodné (vyjádření bylo uvedeno teprve hlouběji v tematicky nesouvisejícím článku)
 - dodatečně též ignorovala skutečnost, že pozdější vyjádření kyjevského ministra (dle kterého bylo video pořízeno v Luhansku) bylo v rozporu s dojmem (dle kterého bylo video pořízeno v Krasnodonu), který ministr podivnou volbou slov dříve vytvořil
 - dále dodatečně ignorovala skutečnost, že kdyby letadlo sestřelil BUK ze Snižne (jak ve své poslední verzi tvrdil Kyjev), který by

následně jel do Krasnodonu (jak tvrdil Kyjev), pak by neexistoval žádný zřejmý rozumný důvod jet oblastí, která dle pozdějšího kyjevského tvrzení byla ve videu zachycena, jelikož by taková trasa:

- vedla oblastí, o níž se dle Kyjeva aktuálně bojovalo
 - byla minimálně o 70-90 kilometrů delší než přímé trasy (vedoucí navíc oblastmi, které dle kyjevské mapy byly tehdy pro transport bezpečnější)
- ignorovala skutečnost, že druhý tzv. odposlech, který zveřejnila SBU, byl v rozporu s prvním tzv. odposlechem a i sám se sebou, především:
- SBU v něm obvinila již třetí nebo čtvrtou skupinu
 - SBU v něm tvrdila, že letadlo měl sestřelit BUK z okolí Snižne (z oblasti na jih od letadla), zatímco dle prvního tzv. odposlechu ho měly sestřelit skupiny, které působily v obcích vzdálených desítky kilometrů od Snižně (v oblastech na sever od letadla)
 - SBU v něm tvrdila, že se velitel třetí/čtvrté skupiny i se svým BUKem nacházel v 9 ráno v Doněcku, leč zároveň se dle ní ve stejnou dobu ten samý člověk nacházel v desítky kilometrů vzdálené Marinovce (patrně i s BUKem)
- nepravdivě tvrdila, že B. Obama a S. Powerová ze sestřelu přímo obvinili Doněck/Luhansk
- a výroky S. Powerové dalšími způsoby překrucovala (případně jí připsala výroky, které ani vzdáleně neproněsla)
- v prvních několika desítkách hodin věnovala obviňující články pouze těm obviněním, která byla v souladu s redakční linií, přestože:
- žádný z těchto článků nebyl v pořádku
 - ruské ministerstvo obrany již den po zřícení tvrdilo, že se v oblasti nacházely kyjevské BUKy ze 156. protiletadlového raketového pluku, aktivní radary Kupol a kyjevská letadla
- ignorovala/bagatelizovala skutečnost, že Kyjev neuzavřel vzdušný prostor, ač to bylo v jeho moci a přestože k tomu měl dlouhodobě dostatek důvodů (kvůli přítomnosti svého letectva a svých protiletadlových sil)

- věnovala článek kyjevskému obvinění, dle kterého byla raketa odpálena u obce Snižne na příkaz I. Bezlera, přičemž ignorovala skutečnost, že I. Bezler velel milici v téměř 60 kilometrů vzdálené Horlivce
 - obdobně ignorovala skutečnost, že kyjevské obvinění bylo v rozporu s dalšími fakty i s částmi dvou předchozích tzv. odposlechlů
- tvrdila, že I. Strelkov je jednoznačně plukovníkem GRU, přestože:
 - tvrzení nedoložila
 - ignorovala např. reportáž deníku NYT, dle které obvinění, že je I. Strelkov agentem, nebylo doloženo důkazy a dle které se spíše zdálo, že jedná na základě vlastního přesvědčení
- ignorovala články R. Parryho, držitele Polkovy ceny a finalisty Pulitzerovy ceny, který uvedl, že dle jeho spolehlivého zdroje přinejmenším někteří analytici americké rozvědky došli k závěru, že:
 - letadlo bylo sestřeleno kyjevskými jednotkami, jež mohly být napojeny na jednoho z kyjevských oligarchů
 - nejsou k dispozici důkazy, které by prokazovaly dodání potřebné techniky z Ruska
- na základě článku agentury Reuters vydala článek, který vytvářel falešný dojem, že se A. Chodakovskij, velitel doněckého batalionu Vostok, přiznal k sestřelení letadla a že dále tvrdil, že systém mohl být poslán do Ruska, přestože:
 - nic takového z citací uvedených v původním článku nevyplývalo
 - jednotlivé části původního článku se vzájemně popíraly
 - některá z údajných vyjádření uvedených v původním článku byla v rozporu s výroky, které A. Chodakovskij poskytl několik hodin před zveřejněním článku, jakož i několik hodin po jeho zveřejnění
- nepravdivě tvrdila, že „jeden z povstalců“ údajně pro italský list připustil, že civilní boeing sestřelili „povstalci“ v domnění, že jde o armádní letoun s výsadkáři, přestože:
 - z citací uvedených v odkazovaného článku nic takového nevyplývalo
 - dle citací pouze tvrdil, že po zřícení viděl na obloze cosi, co chybně identifikoval jako padáky, a že si po zřícení jeho jednotka po určitou dobu myslela, že se povedlo sestřelit kyjevské letadlo

- věnovala články tvrzení J. Kerryho a nejmenovaných činitelů amerických tajných služeb, přičemž:
 - ignorovala skutečnost, že ministr (mimo jiné) v rámci předem připraveného prohlášení pro pět stanic nepravdivě tvrdil, že se I. Strelkov na sociální síti vychloubal sestřelením letadla
 - ignorovala skutečnost, že výroky ministra a nejmenovaných činitelů amerických tajných služeb byly v rozporu, především:
 - ministr tvrdil, že má k dispozici video, které zaznamenalo převoz systému BUK „zpět do Ruska“ (aniž by jakkoliv zpochybnil jeho věrohodnost), zatímco činitelé tajných služeb dle AP uvedli, že video nebylo dosud (tj. 2 dny po ministrově výroku) ověřeno
 - ministr dále tvrdil, že Rusko vysoce pravděpodobně poskytlo systém BUK a že vycvičilo posádku, zatímco dle AP a Los Angeles Times činitelé rozvědky uvedli, že nemají k dispozici žádné důkazy, které by toto potvrzovali
- ignorovala prohlášení V. Bolotova, který jménem Luhansku nabídl poskytnout pro účely vyšetřování nefunkční BUK, který luhanské ozbrojené síly měly mít v držení
 - namísto toho vytvářela falešný dojem, že držení BUKu (ač nefunkčního) je ze strany Doněcku/Luhansku kategoricky popíráno
- věnovala článek třetímu kyjevskému tzv. odposlechu, přičemž ignorovala skutečnost, že i ten byl s nejvyšší pravděpodobností zfalšován
 - především tvrdil, že se letadlo v určitý čas blížilo k veliteli milice v Horlivce, který dle SBU vydal rozkaz k sestřelu, přestože dle dostupných informací letadlo již v daný čas bylo za Horlivkou (nemluvě o dalších skutečnostech)
- ignorovala memorandum některých bývalých zaměstnanců CIA, NSA, FBI, amerických ministerstev a dalších úřadů a agentur, kteří vyzvali amerického prezidenta, aby buď zveřejnil skutečné věrohodné důkazy, nebo zakročil proti šíření nedoložených obvinění
- důsledně bagatelizovala skutečnost, že Kyjev na konci července zintenzívnil svou ofenzívu, v důsledku čehož bránil Nizozemcům a Australanům v přístupu k troskám

- nepravdivě tvrdila, že se ruští představitelé omezovali na kritiku podílu Kyjeva na propuknutí bojů na východě země, přestože ruská strana Kyjev opakovaně nepřímou obvinila ze sestřelu (tvrzením, že se v oblasti pohybovaly jeho BUKy, že se v blízkosti civilního letadla pohyboval kyjevský letoun, že jeho protiletadlové radary byly v relevantním období aktivní, položením dvaceti otázek, atd.)
- věnovala článek kyjevskému obvinění, dle kterého „teroristé a žoldněři“ chtěli sestřelit letadlo společnosti Aeroflot, což mělo vytvořit záminku pro vpád ruských vojsk, přičemž:
 - ignorovala skutečnost, že dle předchozího kyjevského tvrzení bylo cílem kyjevské vojenské letadlo
- na počátku srpna tvrdila, že „západní a ukrajinští vyšetřovatelé“ tvrdili, že raketa byla odpálena „z prostoru ovládaného proruskými povstanci“, přestože:
 - tvrzení nijak nedoložila
 - osoby všeobecně označované za „vyšetřovatele“ (tedy Joint Investigation Team a Dutch Safety Board) nic takového netvrdily
 - výraz „prostor ovládaný proruskými povstanci“ začali krátce po zřícení letounu používat představitelé USA (aniž by své tvrzení doložili), leč zároveň ze slov S. Powerové vyplývalo, že tím nebylo míněno, že by raketa byla s jistotou odpálena tzv. „povstanci“
- na počátku srpna tvrdila, že příslušníci ozbrojených sil Doněcku/Luhansku „pravděpodobně znovu odpálili raketu z baterie BUK“ proti kyjevskému bezpilotnímu letounu, přičemž:
 - svá tvrzení nijak nedoložila (pouze vydávala kyjevská obvinění za pravděpodobnou možnost)
 - ignorovala skutečnost, že tvrzení o použití BUKu je v rozporu s předchozím kyjevským tvrzením, dle kterého byl BUK schován v Rusku
 - ignorovala skutečnost, že použití BUKu proti bezpilotnímu letounu by představovalo zbytečné plýtvání municí
- o několik dní později opět věnovala prostor novému kyjevskému tvrzení o použití BUKu proti jeho stíhačce, přičemž v televizním vysílání tvrzení dokonce vydávala za jednoznačný fakt

- měsíc po zřícení ČT tvrdila, že dle „nové verze SBU“ mohli letadlo sestřelit „ukrajínští vojáci“/„naši specialisté“, kteří po připojení Krymu přešli na ruskou stranu, přičemž:
 - ignorovala skutečnost, že tvrzení o více verzích se zdá být v rozporu s předchozím tvrzením SBU, dle kterého byli do zřícení jednoznačně zapleteni ruští občané a dle kterého letadlo jednoznačně sestřelili příslušníci ruské armády
- měsíc po zřícení dále tvrdila, že Kyjev „zveřejnil fotografie a záznamy telefonických rozhovorů mezi rebely, které mají dokazovat, že na stroj stříleli právě oni v domnění, že jde o ukrajinské vojenské letadlo“, přičemž:
 - tzv. odposlechy vydávala za fakt, zatímco ignorovala skutečnost, že odporovaly známým faktům, logice i sobě navzájem a že tedy byly zjevně zfalšované
 - ignorovala skutečnost, že tzv. fotografie byly ve skutečnosti obrázky nahrané kýmsi na internet a nebylo tedy možné spoléhat na jejich věrohodnost
 - ignorovala skutečnost, že SBU později tvrdila, že skutečným cílem nebylo kyjevské vojenské letadlo, nýbrž ruské civilní letadlo
- měsíc po zřícení dále tvrdila, že „USA s odvoláním na satelitní data tvrdí, že střela vyšla z území kontrolovaného separatisty“, přičemž:
 - ignorovala skutečnost, že 2 satelitní snímky, které byly zveřejněny, nic neprokazovaly (jeden byl několik let starý, zatímco druhý měl dokazovat pouze zvýšenou aktivitu na rostovské základně)
 - ignorovala skutečnost, že se ministr Kerry a tři anonymní činitelé americké rozvědky ve svých vyjádřeních pro americká média odvolávali na neověřené či jiným způsobem pochybné zdroje
 - ignorovala skutečnost, že tvrzení anonymních činitelů rozvědky byla v rozporu s dřívějšími výroky ministra Kerryho
 - ignorovala skutečnost, že dle R. Parryho minimálně někteří analytici americké rozvědky dospěli k závěru, že dle satelitních snímků a dalších informací letadlo pravděpodobně sestřelily kyjevské jednotky
 - ignorovala skutečnost, že pojem „území kontrolované separatisty“ není příliš použitelný, jelikož konflikt nebyl zákopovou válkou a

reálně kontrolovány byly pouze určité body, nikoliv veškerá území, která byla na mapách zakreslena jakožto území jedné či druhé strany

- ignorovala skutečnost, že američtí činitelé šířili jednoznačně nepravdivé tvrzení o chlubení se I. Strelkova na sociální síti
- měsíc po zřícení dále tvrdila, že „rebelové i Rusko naopak ze střelby obviňují Kyjev, Moskva navíc tvrdí, že malajsijské letadlo sledoval i ukrajinský bitevník”, přičemž:
 - ignorovala veškeré jejich argumenty (především údajné satelitní snímky kyjevských BUKů ze 156. protiletadlového raketového pluku u obce Zaroščenske, radarové záznamy a záznamy aktivity radarů Kupol)
- ignorovala či důsledně bagatelizovala informaci agentury UNIAN, která s odvoláním na kyjevskou prokuraturu uvedla, že výsledky vyšetřování budou moci být zveřejněny jen se souhlasem Kyjeva
- v září věnovala článek tvrzením údajných svědků, kteří ovšem jen opakovali několik týdnů stará kyjevská obvinění a standardní nevěrohodná tvrzení (typu, že příslušníci ozbrojených sil Doněcku/Luhansku jsou obecně nedisciplinovaní, čímž je lze rozeznat od ruských vojáků)
- v říjnu nepravdivě tvrdila, že německá rozvědka obvinila ze sestřelu síly Doněcku/Luhansku, přičemž:
 - ve skutečnosti toto pouze tvrdil časopis Spiegel v určitých částech svého článku, zatímco v jednom odstavci tvrdil, že rozvědka má k dispozici informace, které (pouze) „naznačují”, že protikyjevské síly získaly relevantní systém z kyjevské základny a že ho použily k sestřelení letadla
 - ignorovala skutečnost, že údajné obvinění německé rozvědky bylo v rozporu s obviněními, dle kterých systém přijel z Ruska
 - dodatečně ignorovala informaci, dle které německé ministerstvo zahraničí ruskému velvyslanectví sdělilo, že média tvrzení rozvědky překroutila
- v dubnu ignorovala skutečnost, že se nizozemská policie obrátila na veřejnost videem, které bylo založeno na:

- tvrzeních SBU, přestože v danou dobu již bylo zcela zřejmé, že se jedná o mimořádně nedůvěryhodný zdroj
 - údajné fotce, jejíž jednotlivé části vykazovaly odlišnou kvalitu (což je jeden z hlavních znaků ukazujících na falšování)
 - jiných lehce zfalšovatelných fotkách a videích
- v květnu v souvislosti s údajně uniklým přísně tajným dokumentem nepravdivě tvrdila, že kdyby byl dokument autentický, připouštěla by jím ruská strana vůbec poprvé skutečnost, že se letadlo zřítilo kvůli raketě ze systému BUK (zatímco dosud dle ČT Rusko takovou verzi odmítalo a tvrdilo, že letoun zasáhla raketa z kyjevského bojového letounu)
- ve skutečnosti ruská strana již krátce po zřícení tvrdila to samé, co prý bylo obsahem údajně uniklého dokumentu
 - pokud by tedy dokument byl autentický, bylo by jím potvrzeno, že ruská strana měla k dispozici studii, která byla v souladu s tím, co Rusko veřejně deklarovalo již 21. července 2014
- v červnu na základě článku Spiegelu tvrdila, že dle „britských investigativců“ (tj. serveru Bellingcat) Rusko zfalšovalo snímky, na nichž měly být zachyceny kyjevské BUKy u obce Zaroščenske (přičemž hlouběji v článku ČT určitá tvrzení Bellingcatu vydávala za fakt), zatímco dodatečně ignorovala následující článek Spiegelu, v němž bylo uvedeno, že:
- časopis práci Bellingcatu nechal zkontrolovat expertem na přezkum fotografií, který uvedl, že Bellingcat postupoval nevědecky a jen četl z kávové sedliny
 - zakladatel stránky FotoForensic.com, kterou měl Bellingcat použít, uvedl, že práce Bellingcatu je dobrou ukázkou, jak se analýza fotek provádět nemá
- i dodatečně ČT poskytovala Bellingcatu značný prostor a jeho pracovníky dokonce označovala za „experty“ (nebo je tak vykreslovala), přičemž:
- ignorovala kritiku práce serveru a skutečnost, že opakovaně byla prokázána jeho nedůvěryhodnost
 - ignorovala práci jiných internetových „investigativců/expertů“, kteří na základě stejných metod došli k odlišným závěrům, např.:
 - Kyjev společně s Bellingcatem tvrdil, že se 17. července BUK přesunul společně s batalionem Vostok z Doněcku do Snižne,

přičemž v daný den konvoj Vostoku skutečně jel danou trasou a byl na několika místech natočen, leč BUK součástí konvoje nebyl

- kdyby určité materiály, které prý zachycovaly přesun BUKu v daný den, byly autentické, musel by se daný BUK pohybovat dosti nezvykle (tj. rychle v určitých oblastech, leč pomalu v jiných, aniž by k tomu byl zřejmý důvod) a musel by navíc předjet konvoj Vostoku, přestože prý měl být jeho součástí
- Bellingcat se odvolával na 5 příspěvků na sociálních sítích, které měly dokazovat, že BUK byl v danou dobu v dané oblasti přepravován v rámci zmíněného konvoje, přestože 3 z těchto příspěvků nic neprokazovaly, zatímco zbývající dva pocházely od spolupracovníka SBU, který se v oblasti nenacházel (a není známo, kdo byl zdrojem jeho tvrzení)
- navíc relevantní příspěvky ze sociálních sítí zmiňují detaily, které jsou v rozporu se známými fakty, což společně s dalšími skutečnostmi vede k závěru, že sociální sítě byly v předstihu využity za účelem vytvoření „důkazů“ podporujících kyjevskou verzi
- kyjevské tzv. odposlechy vykazují znaky manipulace
- videa a fotky, které měly zachycovat převoz BUKu, byly jednoznačně zfalšované nebo mohly být snadno zfalšovány - přesto s nimi Bellingcat pracoval bez jakéhokoliv kritického zhodnocení
- kyjevské ozbrojené síly se 17. července nacházely v oblasti, kterou výrobce BUKů vyznačil jako oblast, odkud by raketa byla odpálena, kdyby letadlo bylo sestřeleno BUKem
- BUK či BUKy byly zaznamenány u obce, kterou vede silnice do dané oblasti
- mezi 21. a 25. červencem Kyjev danou oblast mimořádně silně bombardoval, přestože není známo, že by se v ní nacházely protikyjevské síly, což by mohlo svědčit o snaze zakrýt stopy

- na sociálních sítích se během několika minut a desítek minut po zřícení objevily příspěvky, dle kterých byla slyšet hlasitá rána v okolí města, které se nachází několik kilometrů od vyznačené oblasti
- v srpnu ignorovala článek R. McGoverna, bývalého dlouholetého analytika CIA, který uvedl především následující:
 - absence „Intelligence Assessment“ a jednání Director of National Intelligence naznačuje, že analytici amerických tajných služeb odmítli po zřícení zbrkle obvinit Rusko a že tajné služby ani dodatečně nezískaly informace, které by dokazovaly tvrzení těch amerických politiků, kteří ze zřícení obvinili Doněck/Luhansk a Rusko
- v říjnu v článku o nové studii zbrojovky vyrábějící BUKy (dle které platilo, že pokud byl boeing sestřelen ze systému BUK, pak ho zasáhla raketa 9M38 ze směru od obce Zaroščenske) ČT především:
 - nepravdivě tvrdila, že podle „původní ruské teorie“ měla dopravní letoun zasáhnout raketa vypálená z kyjevského letounu
 - tvrdila, že zbrojovka své závěry stavěla proti „důkazům“ Kyjeva a západních vlád, dle nichž prý raketa byla vystřelena z území Doněcku/Luhansku, aniž by uvedla, jaké údajné „důkazy“ měla na mysli
 - tvrdila, že dle Kyjeva letadlo sestřelily ozbrojené síly Doněcku/Luhansku v domnění, že se jednalo o kyjevský vojenský letoun, přestože toto byla pouze jedna z více verzí, které Kyjev postupně zveřejnil (a které v době zveřejnění vydával za jednoznačný fakt)
- ignorovala zprávu nizozemské komise CTIVD o informacích, které nizozemské tajné služby měly před zřícením k dispozici, přičemž v ní bylo uvedeno především následující:
 - kyjevské ozbrojené síly měly na „východě země“ rozmístěny relevantní systémy
 - není známo, že by doněcké/luhanské ozbrojené síly disponovaly relevantními systémy (měly k dispozici pouze slabší zbraně)

- zhruba tři týdny před zřícením sice získaly kyjevské BUKy ze základny v Doněcku, nicméně během července několik „důvěryhodných zdrojů“ sdělilo, že tyto systémy nebyly funkční a nemohly tedy být použity
- není známo, že by ze strany Ruska byly dodány relevantní systémy (ač se nacházely na jeho území)
- není známo, že by doněcké/luhanské ozbrojené síly byly v Rusku cvičeny k užívání relevantních systémů
- 3 dny před zřícením byl sestřelen kyjevský letoun An-26, přičemž dle dostupných informací nebyl sestřelen relevantním systémem
 - naopak měl být sestřelen výrazně slabší protiletadlovou technikou (bylo tedy rozporováno tvrzení Kyjeva, že se letoun pohyboval tak vysoko, že nemohl být sestřelen žádnou ze zbraní, jež byly dosud zaznamenány ve výzbroji Doněcku/Luhansku)
- v souvislosti s obsahem práce Dutch Safety Board:
 - bagatelizovala skutečnost, že dle ní Kyjev neuzavřel vzdušný prostor, přestože k tomu měl dostatek důvodů
 - nepravdivě tvrdila, že dle Dutch Safety Board za pád letadla mohla raketa ruské výroby
 - v některých případech nepravdivě tvrdila, že dle práce raketa byla odpálena „z území kontrolovaného separatisty“
- závěry práce Dutch Safety Board vydávala v Událostech za nezpochybnitelný fakt, přestože i bez jakýchkoliv znalostí technických podrobností bylo možné najít určité nesrovnalosti, především:
 - pouhé údajné kyjevské podezření, že jeho letadla byla 14. a 16. července sestřelena systémy schopnými sestřelit vysoko letící letadla (tj. ruským letadlem či systémem Pancir), dle ní představovalo dostatečný důvod k uzavření vzdušného prostoru
 - naopak jistota, že se v oblasti dlouhodobě pohybovala kyjevská technika schopná sestřelit vysoko letící letadla, dle ní pro rozhodnutí o uzavření nebyla podstatná

- důsledně bagatelizovala zprávu nizozemských tajných služeb, dle které tajné služby u analyzovaného případu dospěly k závěru, že kyjevské letadlo nebylo 14. 7. sestřeleno systémem, který by byl schopen sestřelit i vysoko letící letadla (sestřel z 16. července nebyl zmíněn)
- bagatelizovala kritiku ze strany ruské Federální agentury pro leteckou dopravu, když nepravdivě tvrdila, že agentura obvinila Dutch Safety Board ze spiknutí, a když důsledně bagatelizovala a ignorovala skutečnou kritiku ze strany agentury, která se opírala především o následující argumenty:
 - činitelé Dutch Safety Board ignorovali nabídku přijet do Ruska a seznámit se zde s parametry systému BUK
 - informace o nalezených střepinách byla agentuře sdělena teprve při posledním setkání v srpnu s tím, že další setkání již neproběhnou a že žádné další komentáře agentury nebudou přijaty
 - výpočty zbrojovky vyrábějící BUKy byly vytrženy z kontextu
 - dle studie byly nalezeny celkem dvě střepiny motýlkovitého tvaru, které prý ztratily zhruba 30% své hmotnosti a přes 60% své tloušťky
 - ruští experti ovšem provedli experimenty a simulaci, jejichž cílem bylo zjistit, jak motýlkovité střepiny z hlavic 9N314M změní svůj tvar a hmotnost po nárazu do překážky (konkrétně do hliníkových plechů o tloušťce 12 mm či do kokpitu letounu Il-86)
 - při experimentech se ukázalo, že motýlkovité střepiny průměrně snížily svou hmotnost pouze o 3-12%, zatímco simulace deformace ukázala, že ty střepiny, které ztratily 60% své tloušťky, změnily také svůj tvar natolik, že je nelze srovnávat se střepinami uvedenými v nizozemské studii
 - při kontrolních testech 96% motýlkovitých střepin zachovalo svůj tvar a ztratilo jen 6-7% své váhy po proniknutí dvěma ocelovými překážkami (z nichž každá měla 5 mm), což odpovídá výše uvedeným experimentům a simulacím
 - váha a rozměry oněch dvou střepin, které dle nizozemské studie pocházely z hlavice 9N314M, tedy neodpovídají výsledkům těchto experimentů a simulací

- chemické složení nalezených střepin odporuje závěru, že pocházejí z hlavice 9N314M
- vstupní otvory nalezené na vraku letadla neodpovídají těm, které běžně vytváří detonace hlavice 9N314M (při experimentu bylo zaznamenáno mnoho otvorů motýlkovitého tvaru na trupu pokusného letadla, zatímco na vraku malajského letadla nebyly nalezeny žádné otvory motýlkovitého tvaru)
- tvrzení o místě výbuchu, orientaci rakety a možné oblasti odpálení neodpovídají specifikacím raket 9M38 ani skutečnému poškození přední části trupu letadla

49) ignorovala/bagatelizovala skutečnost, že se Spojené státy rozhodly vyzbrojit a vycvičit kyjevské polovojenské jednotky namísto klasické armády

50) věnovala rozsáhlý prostor obviněním vůči ruskému humanitárnímu konvoji, přestože mohla a měla vědět, že obvinění běžně pocházela z nedůvěryhodných zdrojů, že nebyla ničím průkazným doložena, že si navzájem protiřečila a že tedy jejich informační hodnota byla zcela mizivá; přičemž dle těchto obvinění:

- kamiony sloužily k propagandě a odvedení pozornosti
- kamiony vezly zásoby „rebelům“, leč zároveň byly poloprázdné
- kamiony řídily vojensky vycvičené osoby převlečené za řidiče, které měly být po cestě přepadeny ruskými vojáky nebo luhanskými jednotkami nebo kyjevskými jednotkami, čímž měla vzniknout záminka k vyslání ruských vojáků
- kamiony (vůči nimž měl být plánován útok) ve skutečnosti realizovaly plán na odvezení zařízení zbrojovek

51) vůči humanitárnímu konvoji jednala výše uvedeným způsobem, zatímco bagatelizovala či ignorovala:

- násilnou činnost během únorového povstání
- protiústavní jednání parlamentu
- snahu dokončit převrat násilným ovládnutím celé země
- činnost kyjevských nestátních ozbrojených skupin
- dlouhou řadu dalších případů, v souvislosti s nimiž by spíše bylo možné očekávat obviňování a odsuzování

52) v polovině srpna tvrdila, že dle dvou britských novinářů ruské obrněné transportéry překročily hranici, přičemž ignorovala či velmi důsledně bagatelizovala následující podstatné skutečnosti:

- k události mělo dojít v jedné ze dvou oblastí, v níž pracovali pozorovatelé OBSE, přičemž ti žádné překročení hranice ze strany ruské armády nehlásili
- tajné překročení hranice zrovna v oblasti, v níž se nacházeli pozorovatelé OBSE a která byla zároveň poměrně hustě osídlena, by bylo příliš riskantní
- transportéry se dle Britů nesnažily skrývat či tajit svou příslušnost k ruské armádě (přičemž dle ní se ve skutečnosti jednalo o pohraniční stráž)
- dle Britů transportéry projely mezerou v ostatním drátu/plotu, který dle nich značil hranici, přestože dle dostupných informací se tehdy ostatný drát/plot na hranici nenacházel (a dle dalších tvrzení těchto novinářů lze soudit, že si hranici mohli splést s bezpečnostním pásmem)

53) o 2 dny později nepravdivě tvrdila, že dle A. Zacharčenko právě dorazili ruští vojáci, přičemž:

- ten nic takového netvrdil
- z jeho slov vyplýval pravý opak

54) nepravdivě tvrdila, že dle ruského ministra zahraničí je třeba respektovat „touhu východních regionů po nezávislosti“

55) 28. srpna nepravdivě tvrdila, že jednoznačně došlo k ruské vojenské invazi, přičemž toto tvrzení „dokazovala“:

- nepravdivým tvrzením, že A. Zacharčenko přiznal, že v řadách Doněcku/Luhansku bojují ruské jednotky v počtu čtyř tisíc vojáků na dovolené, přičemž ve skutečnosti A. Zacharčenko:
 - uvedl, že Kyjev spolu se svými spojenci mluvil o „ruské invazi“, aby ospravedlnil své porážky
 - řekl, že se bojů proti Kyjevu kumulativně (včetně těch, kteří již nebojovali) účastnily tři až čtyři tisíce ruských dobrovolníků, jejichž součástí byli nevojáci, bývalí vojáci i aktivně sloužící, kteří boj proti Kyjevu upřednostnili před dovolenou na mořských plážích
 - neuvedl, kolik osob spadá do které skupiny
- vytvářením falešného dojmu, že účast ruských dobrovolníků byla až do srpna utajována a popírána, přestože:

- v předchozích týdnech a měsících konkrétní dobrovolníci z Ruska i jiných zemích nepopírali, že jsou občany jiných zemí (a i ČT tuto skutečnost zmínila, aniž by jí tehdy věnovala větší pozornost)
 - během občanských válek není účast dobrovolníků ničím výjimečným (jak ukazuje i aktuální válka v Sýrii)
 - i na straně Kyjeva bojovali dobrovolníci z ciziny (včetně čečenského batalionu)
- tvrzením, že NATO zveřejnilo satelitní snímky dokazující přítomnost ruských jednotek na Ukrajině, přičemž:
- ignorovala skutečnost, že dle NATO pouze dva z pěti snímků (od společnosti DigitalGlobe) ukazovaly výše uvedené (zbývající tři měly ukazovat přítomnost ruských jednotek v Rusku)
 - ignorovala skutečnost, že argumenty, pomocí nichž se NATO snažilo doložit, že zbývající dva snímky ukazují ruské jednotky, byly naprosto absurdní
 - na prvním snímku byla vidět venkovská krajina a několik vozů, přičemž dle NATO se mělo jednat o ruské jednotky, jelikož kyjevské ozbrojené síly na dané území prý dosud nepronikly (tvrzení tedy vycházelo z absurdního předpokladu, že ozbrojené síly Doněcku/Luhansku nebyly schopny řídit zobrazené vozy)
 - na druhém bylo vidět pole a několik skvrn, přičemž dle NATO skvrny představovaly samohybné dělostřelectvo rozmístěné ve formaci, jakou by prý zvolili profesionálové, nikoliv nekvalifikovaní amatéři (tvrzení tedy vycházelo z absurdního předpokladu, že ozbrojené síly Doněcku/Luhansku byly tvořeny výlučně nekvalifikovanými amatéry)
 - zatímco v tomto případě NATO vycházelo z předpokladu, že jednotky Doněcku/Luhansku nejsou schopny řídit vozy a uspořádat děla do určité formace, dříve představitelé zemí NATO tvrdili, že jednotky těchto frakcí možná dokázaly obsluhovat systém BUK
 - nepravdivě tvrdila, že snímky pocházejí z 21. srpna, přestože z tohoto dne dle NATO pocházel jen jediný snímek, zatímco ostatní

měly být z 23. srpna, 20. srpna a dva nejspíše z 23. července (datum nebylo příliš dobře vidět)

- ignorovala skutečnost, že pro tvrzení o právě spuštěné invazi tedy žádný z těchto snímků nebyl relevantní
- vydáváním kyjevských map, které měly ukazovat situaci na frontě, za fakt a nepravdivým tvrzením, že doněcké a luhanské jednotky dosud jednoznačně výrazně prohrávaly
 - ČT především vydávala za fakt tvrzení, že se „najednou“ začalo bojovat u Azovského moře (ke kterému se dle kyjevských map dalo dostat pouze z ruského území), zatímco ignorovala skutečnost, že postup k moři druhá strana hlásila již v předchozích dnech a týdnech
- sugerováním, že cílem bylo vytvořit pozemní koridor mezi Ruskem a Krymem, ačkoliv by takový úmysl byl naprosto absurdní, jelikož:
 - vytvoření a udržování zhruba 300 kilometrů dlouhého koridoru by bylo velmi náročné
 - přerušení koridoru na kterémkoliv místě by znehodnotilo celý koridor (nemluvě o možnosti ostřelování)
 - v březnu, dubnu, květnu či červnu byly podmínky pro vytvoření koridoru výrazně příznivější, leč přesto vytvořen nebyl
- ukázáním roztřeseného a rozmazaného videa jakéhosi tanku, které dle Kyjeva mělo dokazovat, že se u Novoazovsku nacházely tanky vyslané ruskou vládou
- vytvářením falešného dojmu, že zjetí skupiny ruských vojáků na kyjevském území zcela určitě potvrzovalo obvinění z invaze, zatímco ignorovala např. názor A. Šándora, bývalého náčelníka české Vojenské zpravodajské služby, dle kterého cílem dané skupiny bylo:
 - předání zpravodajských informací Doněcku/Luhansku
 - zjištění, co se v oblasti děje (což by dle A. Šándora podporovalo tezi, že Rusko až takový vliv na běh věcí na Ukrajině nemá), tedy plnění obdobných úkolů, jakými byla pověřena např. britská SAS v Sýrii
- nepravdivým tvrzením, že poradci ruského prezidenta přiznali, že na Ukrajině již padlo více než 100 ruských vojáků, přičemž:

- dané osoby nebyly prezidentovými poradci (ve smyslu blízkých spolupracovníků), ale pouze členy poradního orgánu, o němž není známo, že by měl přístup k utajovaným informacím, a jehož členové se v názoru na řadu otázek s vládou výrazně rozcházel
- dané osoby nic nepřiznaly, jelikož dříve nic netajily
- dané osoby tvrdily, že více než 100 lidí zemřelo a dalších 300 bylo zraněno během jediného dne (13. srpna) na jednom místě při jediném útoku (a následném výbuchu munice), což je ovšem těžko uvěřitelné, jelikož lze předpokládat, že by se takto ničivý útok proslavil již v daný den či brzy po té - přesto není známo, že by vůbec nějaký výbuch munice byl v relevantní dobu na daném místě hlášen
 - nepravdivým tvrzením M. Karase, dle kterého byla dříve popírána přítomnost ruských ozbrojených sil na Krymu
 - poskytováním rozsáhlého prostoru pro různé spekulace a další obvinění vůči Rusku, z nichž některé vydávala za ověřený fakt

56) tvrdila, že ruští dobrovolníci jsou často/leckdy tvořeni neonacisty, ač své tvrzení nijak nedoložila

57) tvrdila, že se ruský tisk stále častěji ptá, zda je země ve válce, leč své tvrzení nedoložila, jelikož jakožto příklady uvedla pouze:

- článek, který již o dva dny dříve vyšel v názorové sekci listu Ведомости
- články stanice Echo Moskvy a deníku Moskovskij Komsomolec, přičemž ovšem tyto subjekty dle ČT jen citovaly kyjevská a západní média a poradce kyjevského ministra vnitra
- komentář O. Kozyreva a M. Chodorkovského na síti Twitter
- blogera A. Malgina
- skutečnost, že ruská média odvysílala vyjádření A. Zacharčenko (tj. to vyjádření, které ČT soustavně překrucovala)

58) zároveň tvrdila, že se mainstreamové ruské noviny věnují jiným zprávám, než je dění na Ukrajině, přičemž:

- tím popírala své předchozí tvrzení
- na příkladu přednostně demonizované stanice RT bylo doloženo, že se stanice dění na Ukrajině věnovala, a to nikoliv málo

59) během srpna vydávala za fakt kyjevské tvrzení, že se blíží jeho vojenské vítězství, zatímco ignorovala či důsledně bagatelizovala protichůdné informace

○ během první třetiny měsíce ČT:

- ignorovala/důsledně bagatelizovala informace, dle kterých se protikyjevské síly stáhly z určitých severních oblastí, načež využily skutečnosti, že kyjevské linie byly na jihu dlouhé a úzké, v důsledku čehož se podařilo obklíčit a zlikvidovat kyjevské jednotky v oblasti tzv. jižního kotle (zatímco dle kyjevských map a tedy i ČT toto území zůstalo až do konce měsíce pod kontrolou Kyjeva)
- vydávala za fakt kyjevská tvrzení, že se Doněck, Luhansk a Horlivka nacházejí v obklíčení (případně tvrdila, že se k obklíčení schyluje) a že Kyjev vítězně postupuje vpřed, přičemž ignorovala protichůdná tvrzení

○ během druhého třetiny ČT:

- vydávala za fakt tvrzení, že se Kyjevu podařilo odříznout Doněck od Luhansku, že jsou tato města obklíčena (společně s Horlivkou) a že kyjevské ozbrojené síly pronikají do jejich center
- vydávala za fakt tvrzení, že Doněcku/Luhansk utrpěly těžké ztráty, že jim docházejí zásoby, že Kyjev dál postupuje a že se může blížit jeho konečná ofenzíva
- tvrdila, že se dle různých zdrojů (Kyjev, A. Zacharčenko, 2 britští novináři) v oblasti pohybuje ruská armáda
- ignorovala informace, dle kterých se Doněck, Luhansk ani Horlivka v obklíčení nenacházely
- ignorovala informace, dle kterých se v obklíčení již několik týdnů nacházely kyjevské jednotky u Luhansku
- ignorovala informace, dle kterých se Kyjev sice pokusil oddělit Doněck od Luhansku pomocí útoků ze severu i jihu, leč dle kterých především na jihu (u křižovatky Krasnyj Luč) byly kyjevské síly odraženy a následně obklíčeny
- ignorovala informace, dle kterých doněcké síly podnikaly výpady na jihozápad, zatímco luhanské prý postoupily do oblastí na sever od Luhansku

○ během třetí třetiny ČT:

- poskytovala rozsáhlý prostor kyjevským tvrzením, dle kterých se Kyjevu po většinu tohoto období dařilo „nadále“ postupovat
- nadále vydávala za fakt kyjevské tvrzení, že je Luhansk (zcela) obklíčen, leč zároveň tvrdila, že humanitární konvoj do Luhansku projel oblastmi, které Kyjev neměl pod kontrolou (ignorovala tedy, že platit mohlo pouze jedno tvrzení)
- ignorovala skutečnost, že informace o vyhnutí se kyjevským územím byla naopak v souladu s mapami druhé strany
- nadále vydávala za fakt tvrzení, že Doněck je obklíčen a odříznut od Luhansku
- tvrdila, že dle různých zdrojů (Kyjev, A. Zacharčenko, NATO, „Putinovi poradci“) v oblasti působí ruská armáda/technika, načež vydávala za fakt tvrzení, že došlo k ruské invazi, k otevření „nové“ jižní fronty u Azovského moře, k obklíčení kyjevských sil u Ilovajsku a ke kyjevskému ústupu z určitých území
- ignorovala skutečnost, že druhá strana hlásila vítězství na jižní frontě (včetně několika obklíčení) již od začátku měsíce a že úspěšný postup směrem k Azovskému moři byl hlášen již několik dní před tvrzením o ruské invazi v této oblasti (obdobně bylo v předstihu několika dní hlášeno obklíčení kyjevských sil u Ilovajsku)
- vydávala za fakt kyjevské tvrzení, že Kyjev během jediného dne ztratil oblast tzv. jižního kotle, přestože druhá strana ovládnutí oblasti hlásila již o téměř tři týdny dříve
 - ČT dodatečně ignorovala skutečnost, že Kyjev druhé straně během srpna a září postupně přiznával území, jejichž ovládnutí druhá strana hlásila již v předchozích dnech a týdnech

60) nepravdivě tvrdila, že V. Putin řekl, že za dva týdny zabere Kyjev, pokud se mu zachce

- o den později sice uvedla, že dle Ruska byla jeho slova vytržena z kontextu, leč již neuvedla, že takto dle WSJ hovořilo nejen Rusko, ale i mluvčí Evropské komise

61) na začátku září nepravdivě tvrdila, že ruská média tehdy poprvé informovala o účasti Rusů v bojích a smrti některých z nich

- 62) ignorovala memorandum některých bývalých zaměstnanců CIA, NSA, FBI, amerických ministerstev a dalších úřadů a agentur, které bylo adresováno německé kancléřce a v němž bylo uvedeno, že obvinění Ruska z invaze není založeno na věrohodných a průkazných informacích
- 63) věnovala článek kyjevskému obvinění, dle kterého bylo dosud zabito či zraněno 10.000 ruských vojáků, přičemž ignorovala skutečnost, že takové tvrzení bylo mimořádně nevěrohodné, jelikož:
- i v případě mimořádně úspěšné evakuace těchto mrtvých/zraněných by Kyjev měl být schopen ukázat minimálně stovky mrtvých a zraněných/zajatých, leč k ničemu takovému nedošlo
 - takový počet mrtvých a zraněných by byl reálný jen v případě násobně většího počtu nasazených, přičemž takový počet by bylo jen velmi obtížné utajit
- 64) věnovala rozsáhlý prostor obviněním, dle kterých Rusko dodávalo výzbroj Doněcku a Luhansku, leč ignorovala studii organizace Armament Research Services, která na základě analýzy fotografií a jiných informací z tisku došla k následujícím závěrům:
- převládaly zbraně vyrobené v 70. a 80. letech
 - většina zdokumentovaných zbraní a munice Doněcku/Luhansku byla přivlastněna od ukrajinských/kyjevských bezpečnostních sil
 - je vysoce pravděpodobné, že část zbraní Doněcku/Luhansku pochází ze zahraničí (výslovně byl zmíněn jistý moldavský překupník), leč neexistuje žádný přímý důkaz prokazující spoluúčast ruské vlády
 - Kyjev má oproti Doněcku a Luhansku kvalitativně i kvantitativně navrch, na čemž omezené, leč zaznamenání hodné vnější zásobování nic nezměnilo
- 65) ignorovala zprávu listu New York Times, dle které se americký senátor J. Inhofe pokusil dokázat „vstup ruských tanků na území Ukrajiny“ pomocí třech fotografií od kyjevské delegace, na nichž ovšem dle listu ve skutečnosti byly zachyceny ruské síly v Gruzii (a na jedné z nich síly Doněcku/Luhansku)
- 66) považovala za potřebné věnovat článek skutečnosti, že ve dvou ruských televizích vystoupil ten samý člověk v odlišných rolích, ovšem když později jeden člověk vystoupil na samotné ČT ve dvou rolích, jednalo se dle ČT o nevýznamnou chybičku
- ten samý výrok daného člověka navíc ČT sestříhala tak, že vina za „porušování příměří“ v obou případech padla na Doněck a Luhansk
- 67) věnovala prostor kyjevskému obvinění, že na frontě byl natočen generál Lencov, zástupce velitele ruských pozemních sil, přičemž ignorovala své vlastní dřívější

zpravodajství, v němž informovala o skutečnosti, že generál v oblasti skutečně působil, leč v rámci rusko-kyjevské mise, jejímž úkolem bylo dohlížet na klid zbraní a zprostředkovat jednání (což ČT ostatně znovu uvedla tři dny po obvinění)

- zároveň ČT ignorovala skutečnost, že si SBU musela být vědoma skutečnosti, že se generál v oblasti pohyboval s kyjevským souhlasem, leč přesto dezinformovala veřejnost

68) bagatelizovala skutečnost, že v prvních měsících roku 2015 byla hlášena náhlá úmrtí minimálně jedenácti osob (bývalých poslanců za Stranu regionů, novinářů, oděského prokurátora a podobně), zatímco ve stejnou dobu naopak věnovala rozsáhlý prostor náhlému úmrtí B. Němcova

- B. Němcova ČT navíc vykreslovala v pozitivním světle a absurdně ho označila za vůdce opozice, zatímco ostatní osoby byly vykreslovány spíše negativně (např. zhruba polovina ze dvou minut, které byly jejich úmrtí věnovány na konci Událostí z 16. 4., byla věnována kyjevským obviněním vůči nim)

69) v souvislosti s uvedením filmu Krym - cesta domů nepravdivě tvrdila, že se v něm V. Putin přiznal k nařízení „anexe“ Krymu, a dále nepravdivě tvrdila, že dosud V. Putin činnost ruských vojáků na Krymu popíral (nebo dokonce „kategoricky popíral“), přičemž:

- ve filmu V. Putin naopak výslovně uvedl, že cílem nebylo obsadit či anektovat Krym, nýbrž dát lidem příležitost vyjádřit se, jak chtějí žít, přičemž dle něj bylo třeba mít jistotu, že si obyvatelstvo připojení k Rusku skutečně přeje
- není známo, že by V. Putin někdy popíral činnost ruských vojsk na Krymu, tím méně kategoricky (ve skutečnosti původně mlžil, když činnost ani nepopřel, ani nepotvrdil, zatímco již krátce po referendu např. uvedl, že ruské posádky na Krymu svou profesionalitou umožnily vytvořit podmínky pro konání referenda)
- tvrzení ČT o „přiznání“ a „dosavadním popíráním“ bylo v rozporu s jejím téměř rok starým tvrzením, dle kterého se již tehdy V. Putin přiznal k činnosti ruských vojáků

70) důsledně bagatelizovala článek Spiegelu, dle kterého:

- vrchní velitel sil NATO v Evropě šířil tvrzení, o nichž Berlín neměl tušení, kde k nim generál přišel

- zatímco generál mluvil o bezprostředně hrozící ruské invazi, experti zemí NATO neměli k dispozici žádné důkazy, které by prokazovaly byť jen přípravy na invazi, tím méně bezprostředně hrozící invazi
- dle jejich informací nedocházelo k žádným logistickým přípravám ani k výraznějšímu shromažďování techniky (zatímco zaznamenaná technika se v oblasti nacházela již dříve) a ani jejich odhad počtu ruských vojáků v oblasti neodpovídal generálovým tvrzením
- generál jeden den tvrdil, že Rusko nasadilo „pravidelné armádní jednotky“, zatímco o den později tvrdil, že se nejedná o bojové jednotky, ale „převážně o instruktory a poradce“
 - jejich počet se navíc měl jednou pohybovat mezi dvě stě padesáti a tři sta, zatímco následně mezi tři sta a pěti sty, přičemž po určité době NATO tvrdilo, že jich bylo tisíc
- generál tvrdil, že byl zaznamenán přechod hranice ruskými tanky, dělostřelectvem, protiletadlovými systémy a pěchotou, což dle generála hlásila i OBSE, přestože OBSE nic takového nehlásila
- generál přitom prohlásil, že úkolem NATO je poskytovat přesné informace a že na propagandu nelze odpovídat ještě větším množstvím propagandy
- německá vláda začala uvažovat, zda se Američané nesnaží záměrně mařit snahy o vyjednávání
 - dle berlínského zdroje generál se svými pochybnými výroky přicházel právě tehdy, když se podařilo pokročit při snahách o nalezení „politického řešení“
 - obdobnou roli jako zmíněný generál hrála též V. Nulandová a generál Hodges, který během minských jednání ohlásil, že došlo k přímé ruské vojenské intervenci, zatímco Berlínu se jeho tvrzení nepodařilo ověřit a nejmenovaný rozvědčík uvedl, že dodnes zůstává záhadou, na základě čeho generál dospěl ke svým závěrům
 - návštěvy Američanů v Kyjevě též mají mít za následek zvýšení jeho válkychtivosti

71) ignorovala vyjádření ředitele francouzské vojenské rozvědky v Národním shromáždění, dle kterého NATO oznámilo, že se Rusko chystá podniknout invazi na Ukrajinu, ač francouzská rozvědka neměla k dispozici žádné informace, které by takové tvrzení podpořily

- 72) v souvislosti s druhou světovou válkou tvrdila, že Ukrajince „současná ruská propaganda vykresluje jako následníky kolaborantů s nacisty a krajní nacionalisty, banderovce“, přičemž:
- své tvrzení ničím průkazným nedoložila (pouze citovala A. Jaceňuka, dle kterého se Rusko snaží zprivatizovat vítězství ve druhé světové válce)
 - z následného projevu V. Putina při oslavách konce druhé světové války nic takového nevyplývalo (právě naopak)
- 73) bagatelizovala skutečnost, že kanadské pianistce byl zrušen plánovaný koncert v Torontu kvůli jejím výrokům k ukrajinské krizi
- ČT navíc nepravdivě tvrdila, že pianistka psala „protiukrajinské“ příspěvky, a dále ČT tvrdila, že ve svých příspěvcích pianistka přirovnávala kyjevskou vládu k nacistům, aniž by své tvrzení ČT jakkoliv doložila
- 74) ignorovala skutečnost, že na Ukrajinu dorazili příslušníci amerických ozbrojených sil, přestože dle dohody z Minsku měly být staženy všechny zahraniční ozbrojené skupiny (na základě čehož lze soudit, že do země dle dohody nesměly být posílány ani žádné nové skupiny)
- 75) během května nepravdivě tvrdila, že na Ukrajině jednoznačně padlo 220 ruských vojáků, zatímco o tři měsíce později nepravdivě tvrdila, že na Ukrajině jednoznačně padly 2.000 ruských vojáků, přičemž:
- první tvrzení ve skutečnosti vycházelo z práce skupiny lidí, které ČT označila za tým expertů/odborníků kolem B. Němcova, přičemž ovšem jen letmý pohled na jejich práci postačil k uvědomění si skutečnosti, že se o žádné experty nejednalo, jelikož práce byla převážně založena na opakování hodících se tvrzení médií (včetně nejzjevnějších dezinformací)
 - navíc postup, jakým práce dospěla k číslu 220, nebyl nijak blíže objasněn
 - druhé tvrzení pocházelo z jakéhosi serveru jménem Dělovaja žizň, který dle ČT bezděčně zveřejnil počty padlých
 - není přitom jasné, proč by tomuto serveru byly poskytnuty případné tajné dokumenty
 - též lze vyloučit, že by se jednalo o investigativní práci (jelikož příslušná čísla byla uvedena teprve v posledních odstavcích článku, z jehož titulku nebylo možné poznat, že by se v něm mohlo vyskytovat cokoliv podstatného)

- namísto řádného reflektování výše uvedeného ČT tvrzení nejen vydávala za fakt, ale též vydávala za fakt tvrzení, že „ruští cenzori“ během pár minut „závadný materiál“ stáhli

76) nepravdivě tvrdila, že „inspektoři OBSE ve zbrojních skladech doněckých povstalců v Donbasu objevili ruské vojáky“, přičemž:

- OBSE toto netvrdila, pouze ve 14. odstavci svého denní hlášení uvedla, že se jejím pozorovatelům jeden z členů ochrany skladu představil jako příslušník 16. výsadkové brigády z Orenburgu
- ČT bagatelizovala skutečnost, že Rusko žádnou 16. výsadkovou brigádu nemá, tím méně v Orenburgu
- ČT ignorovala skutečnost, že nasazení výsadkářů či jiných elitních sil k hlídání skladu, v němž se měla nacházet technika stažená od frontové linie, není pravděpodobné

77) ignorovala zprávu poradního panelu Rady Evropy o „vyšetřování“ událostí, k nimž došlo 2. května 2014 v Oděse; ve zprávě bylo uvedeno především následující:

- „vyšetřování“ není dostatečně nezávislé
- „vyšetřování“ není dostatečně efektivní
- „vyšetřování“ není dostatečně rychlé
- úřady neposkytovaly informace způsobem, který by zajistil dostatečně účinnou veřejnou kontrolu „vyšetřování“
- oběti a jejich příbuzní nebyli ze strany úřadů dostatečně informováni o průběhu „vyšetřování“

78) nepravdivě tvrdila, že V. Putin přiznal, že Rusko má na východě Ukrajiny své lidi plnící vojenské mise

- ve skutečnosti v odpovědi na dotaz naopak řekl, že je nutné rozlišovat mezi lidmi, jejichž přítomnost nikdy nebyla popírána a kteří se zabývají třeba i vojenskými záležitostmi, a regulérní ruskou armádou

Ze shrnutí i celé stížnosti tedy vyplývá, že o žádné důležité události ČT neinformovala způsobem, který by byl v souladu s jejími povinnostmi.

Hlavním důvodem bude patrně skutečnost, že redaktoři nebyli schopni či ochotni dostát své povinnosti pracovat nezávisle na svých názorech (respektive tak, aby divák/čtenář nemohl poznat, jaký názor redaktoři na věc měli). Právě naopak je zřejmé, že existovala redakční linie, která byla prosazována bez ohledu na realitu.

Zatímco zpravodajství ČT má být vyvážené a všestranné, ve skutečnosti byl dominantně věnován prostor jednomu názorovému proudu. Např. v době před převratem byly ignorovány či důsledně bagatelizovány postoje zhruba poloviny Ukrajinců. Při hodnocení událostí po převratu a připojení Krymu k Rusku bylo jednomu proudu věnováno 89% relevantních článků (a to nebyly započítány postoje vlád). V souvislosti s nepokoji na Donbase bylo 82% článků věnováno tvrzením, dle kterých zde bezprostředně hrozila či již probíhala ruská operace. Po zřícení letu MH17 bylo 87% obviňujících článků věnováno obviněním vůči Doněcku/Luhansku anebo Rusku. A dokonce i v případě prvního humanitárního konvoje byl prostor věnován snad každému obvinění, které bylo možné vymyslet.

Zejména tímto přístupem (vedle překrucování postojů, vydávání tvrzení jednoho ministra či několika zemí za tvrzení celého zahraniční/světa, atd.) ČT ostatně nejen potlačovala relevantní postoje, ale také vytvářela falešný dojem, že určitý postoj zastávalo pouze Rusko a případně ještě „malá skupina těch, kteří mluví jako Rusko“.

Tyto subjekty současně delegitimizovala, když ruská média, politiky a podobně přímo či nepřímo obviňovala ze lži a propagandy, což ovšem běžně nebyla schopna doložit, zatímco tvrzení Kyjeva a jeho spojenců naopak nejednou vydávala za fakt (a to včetně zcela nevěrohodných obvinění a jiných tvrzení).

Zároveň zcela ignorovala či velmi důsledně bagatelizovala zjevné a lehce zjistitelné dezinformování, kterého se dopouštěli zejména představitelé Kyjeva, NATO a USA. ČT dokonce běžně věnovala značný či dokonce největší prostor právě těm subjektům, o nichž mohla a měla vědět, že nejen dezinformují nejvíce ze všech, ale že tak činí záměrně.

Takovým přístupem ČT implicitně říkala, že není třeba nic nadstandardního umět či znát nebo alespoň jednat poctivě. Naopak svým jednáním ČT dávala najevo, že lze i záměrně a amatérsky dezinformovat a spoléhat se na princip stokrát opakované lži, jelikož v případě, kdy takové dezinformování bude v souladu s redakční linií, mu bude poskytnut rozsáhlý prostor, zatímco riziko postihu bude zcela minimální.

Takže zatímco nedoložené a nevěrohodné kyjevské obvinění, dle kterého střelba na Majdanu byla dílem V. Janukovyče a Ruska, ČT vydávala za fakt, studii I. Katchanovského z University of Ottawa, který se tématem detailně zabýval a který dospěl k závěru, že střelba do řad policie i civilistů byla vedena zcela či převážně z oblastí pod kontrolou Majdanu, ČT ignorovala.

Obviněním kyjevské SBU, která zjevně falšovala materiály, ČT v souvislosti s MH17 věnovala nejvíce prostoru ze všech subjektů, zatímco ignorovala zprávu o informacích nizozemských tajných služeb, dle kterých byl v období před zřícením Kyjev jediným subjektem, o němž se vědělo, že v oblasti měl systémy schopné sestřelit vysoko letící letadla, zatímco naopak prý nebylo známo, že by jednotky Doněcku/Luhansku disponovaly nezbytným výcvikem a technikou.

Obdobně ČT ignorovala informace R. Parryho, držitele Polkovy ceny a finalisty Pulitzerovy ceny, který s odvoláním na svůj zdroj uvedl, že americkým tajným službám ani po zřícení nebylo známo, že by protikyjevské síly měly k dispozici potřebnou techniku, přičemž minimálně někteří analytici prý došli k závěru, že letadlo nejspíše sestřelily kyjevské jednotky, jež mohly být napojeny na jednoho z kyjevských oligarchů.

V souvislosti s výše uvedeným je ostatně vhodné připomenout, že dojem, který ČT v souvislosti se zřícením vytvářela a který byl založen na šíření nevěrohodných a neprůkazných tvrzení z nedůvěryhodných zdrojů, stál pouze na dvou spekulacích. Jednak na spekulaci, že protikyjevské síly měly k dispozici techniku schopnou sestřelit vysoko letící letadla (tj. jeden či několik málo funkčních BUKů), jednak na spekulaci, že si posádka údajného BUKu při jeho prvním použití pravděpodobně spletla civilní letadlo s vojenským letounem.

Naopak nikoliv spekulace, ale jistota, že kyjevské jednotky měly k dispozici nemalé množství techniky schopné sestřelit vysoko letící letadla (včetně pozemních protiletadlových systémů), byla ve srovnání s první zmíněnou spekulací výrazně upozaděna. Nemluvě o existenci motivu a dalších skutečnostech, které vycházely z výrazně důvěryhodnějších zdrojů, než byly ty, kterým ČT věnovala největší prostor.

Dále lze připomenout skutečnost, že ČT věnovala rozsáhlý prostor tvrzením NATO, která průběžně vytvářela dojem, že bezprostředně hrozí či již probíhá ruská invaze. Tento dojem navíc ČT v určitých případech vydávala za fakt.

Leč ČT ignorovala např. práci Washington Post a vyjádření ředitele francouzské vojenské rozvědky, zatímco důsledně bagatelizovala článek časopisu Spiegel, přičemž z těchto zdrojů vyplývalo, že nebyly zaznamenány žádné důkazy, které by prokazovaly byť jen přípravy na invazi, tím méně bezprostředně hrozící či probíhající invazi. Naopak z nich vyplývalo, že jistí představitelé NATO (jakož i Kyjeva) záměrně uváděli v omyl.

Nezávislost zpravodajství ČT na realitě a z ní vyplývající míra dezinformování ostatně zašla tak daleko, že ČT určitým osobám vkládala do úst pravý opak toho, co ve skutečnosti řekly.

Zatímco přítomnost ruských vojsk na Krymu trvá od carských dob a přestože o ní ruský prezident otevřeně hovořil, ČT - včetně jejího specializovaného zpravodaje - byla schopna tvrdit, že ji V. Putin naopak dlouhodobě popíral (nebo dokonce kategoricky popíral).

Zatímco ruské ministerstvo obrany den po zřícení letu MH17 veřejně mluvilo o údajné přítomnosti a aktivitě kyjevských BUKů, ČT byla schopna tvrdit, že Rusko spojení BUKů se zřícením letu dlouhodobě popíralo.

Zatímco představitel Luhansk nabídl pro účely vyšetřování nefunkční BUK, který jeho frakce měla mít k dispozici, ČT tvrdila, že Doněck s Luhanskem popíraly, že by jakýkoliv systém měly k dispozici.

V případě představitelů Doněcku a Luhansku ostatně zpravidla platilo, že jim významnější prostor byl věnován jen tehdy, když jejich překroucené výroky mohly být použity proti nim nebo Rusku.

Nemluvě o dalších skutečnostech, které svědčí o redakční linii, jako je rozdílné nálepkování, kdy zvolené nálepky běžně zastupovaly výrazy „ten hodný“ („proevropský“, „demonstrant“, „dobrovolník“) a „ten zlý“ („proruský“, „radikál“, „terorista“, „režim“, „separatista“), dále ignorování a bagatelizování skutečností, které Kyjev a jeho spojence vykreslovaly v negativním světle, časté zakládání zpráv na jejich obviněních a jiných tvrzeních a tak dále. Ostatně platí, že drtivá většina zaznamenaných porušení povinností vedla ke zvýhodnění té strany, v jejíž prospěch ČT pracovala.

Taktéž by bylo možné spekulovat, zda byly dezinformace uvedené v této stručné stížnosti zapříčiněny spíše nekompetentností, lhostejností či záměrným uváděním v omyl. Odpověď na tuto otázku však není rozhodující, jelikož v každém případě platí, že ČT pracovala tak, že její zpravodajství nebylo zdrojem informací, na jejichž základě by bylo možné utvářet si svobodně vlastní názor. Naopak ČT byla stanicí, která divákům/čtenářům vnucovala základní politická dogmata redakce.

A to skrze tak rozsáhlé dezinformování, že diváci a čtenáři, kteří byli odkázáni převážně či výlučně na zpravodajství ČT a obdobně pracujících médií a kteří si dezinformování či jeho rozsahu nebyli vědomi, byli o reálném dění na Ukrajině v řadě případů informováni hůře než

lidé, kteří se veškerým či téměř všem informacím vyhýbali. Informovanost těchto pravidelných a důvěřujících diváků/čtenářů totiž byla kvůli množství dezinformací v řadě případů nejen velmi nízká či nulová, ale rovnou záporná.

Divákům/čtenářům, který si dezinformování a jeho rozsahu byli vědomi, pak ČT mohla posloužit toliko jako prostředek, skrze nějž mohli získat nejzákladnější rámcový přehled o některých aktuálních událostech, na jehož základě byli, pokud se chtěli přiblížit realitě, nuceni provést vlastní vyhledávání, ověřování a vyhodnocování relevantních informací. Tedy provádět práci, za kterou platí ČT.

A zatímco vedoucí pracovníci ČT tvrdili, že stanice pracuje velmi dobře, že se přinejhorším jen občas dopustí nevýznamných chybiček a že kritici se buď pohybují mimo realitu, nebo sledují jiné cíle, než je lepší fungování ČT, v celkovém souhrnu ve skutečnosti platí, že ve sledovaném období ČT porušovala své povinnosti takovým způsobem a v takovém rozsahu, že tím výrazně překročila mantinely, jimiž sami zaměstnanci v souvislosti s údajným jednáním ruských médií vymezili pojmy „propaganda“, „lži“ či „tvrdá masáž“.

13. Doporučení

Rada ČT dle § 8 odst. 1 písm. i) zákona č. 483/1991 Sb. a jeho novelizací dohlíží na plnění úkolů veřejné služby a naplňování zásad vyplývajících z Kodexu ČT a za tím účelem vydává stanoviska a doporučení týkající se programové nabídky.

Vzhledem k faktům uvedeným v této stížnosti je tedy třeba Radě doporučit, aby přijala stanovisko, že ČT rozsáhle porušovala své povinnost, a aby doporučila zejména následující opatření:

- 1) ČT okamžitě přestane dezinformovat a používat dezinformační techniky
- 2) ČT se omluví svým divákům a čtenářům za rozsáhlé a soustavné dezinformování
 - učiní tak na začátku Událostí a na svých internetových stránkách, přičemž oznámení o omluvě bude po dobu minimálně sedmi dnů uvedeno na úvodní stránce (a navždy zůstane uloženo v archivu)
- 3) ČT se dále jmenovitě omluví:
 - bývalým příslušníkům Berkutu a jiných policejních jednotek za šíření nedoloženého a známým faktům odporujícího obvinění, že zabili desítky neozbrojených lidí na Majdanu a že tak učinili bez jakéhokoliv ospravedlnitelného důvodu
 - Viktoru Janukovyči za nedoložené obvinění, že nařídil střelbu na Majdanu a že se za něj výrazně zvětšila míra korupce
 - Federální službě bezpečnosti za nedoložené obvinění, že se podílela na střelbě na Majdanu
 - Stanislavu Křečkovi za vytváření falešného dojmu, že schvaloval střelbu na Majdanu
 - Rostislavu Vasilkovi za křivé obvinění z příslušnosti k tajné policii a za implicitní schvalování jeho lynče
 - Vladimíru Putinovi, Sergeji Lavrovovi a dalším ruským politikům za soustavné překrucování jejich výroků a za skutečnost, že jim do úst vkládala dokonce i pravý opak toho, co ve skutečnosti pronesli
 - Baracku Obamovi a Samantě Powerové za překroucení jejich výroků v souvislosti se zřícením letu MH17
 - Alexandru Zacharčenkovi a dalším představitelům Doněcku a Luhansku za soustavné překrucování jejich výroků a za skutečnost, že jim významnější

prostor byl zpravidla věnován jen tehdy, když jejich překroucené výroky mohly být použity proti nim a Rusku

- Ukrajincům, kteří se stavěli negativně k Majdanu a kteří představovali zhruba polovinu země, za ignorování či důslednou bagatelizaci jejich postoje
 - Ukrajincům, kteří se stavěli negativně k převratu a následným kyjevským činům, za upírání jejich národnosti/občanství a za související dezinformování o jejich motivech a cílech
 - ruským médiím za šíření nepravdivých tvrzení o jejich činnosti, za šíření obvinění, která nebyla doložena, za obviňování z činnosti, jíž se ČT sama dopouštěla, a za soustavné užívání dvojího metru obecně
 - občanům Ruska za soustavné dezinformování o jednání jejich země a za soustavné užívání dvojího metru vůči ní
- 4) ČT se dále obecně omluví všem dalším osobám a jiným subjektům, o nichž šířila dezinformace a které případně i jinak nespravedlivě poškodila
- 5) ČT uvede na pravou míru minimálně ty dezinformace, které jsou uvedeny ve shrnující kapitole
- postupně tak učiní na začátku Událostí, v nichž bude jednotlivé skupiny případů uvádět minimálně po dobu sedmi dnů
 - v případech, kdy by bylo potřebné věnovat daný prostor podstatně významnějším událostem, bude uvedení dané skupiny dezinformací posunuto na následující den
 - dále tak učiní na svých internetových stránkách, přičemž odkaz bude viditelně uveden na úvodní stránce po dobu minimálně sedmi dnů
 - zároveň dezinformace budou navždy uloženy v nově zřízeném archivu dezinformací
- 6) ČT zřídí archiv dezinformací, který bude:
- obsahovat veškeré významnější dezinformace, jichž se ČT ve svém zpravodajství dopustí
 - přístupný z úvodní internetové stránky a zde viditelně zobrazen
- 7) Dezinformace budou dementovány
- pokud se dezinformace ČT dopustí v televizním vysílání, tak ji uvede na pravou míru při nejbližší možné příležitosti na začátku hlavní zpravodajské relace

- pokud dezinformace bude obsažena v článku, bude v něm následně přeškrtnuta (a případně bude v závorce uvedeno vysvětlení)
 - pokud dezinformace bude obsažena již v titulku, bude přeškrtnut i titulek a vysvětlení bude případně uvedeno v prvním odstavci
- 8) ČT 20. února a 28. srpna každého roku v první třetině své hlavní zpravodajské relace připomene nejvýznamnějších dezinformace, jichž se česká média hlavního proudu (včetně ČT) dopustí během předchozí poloviny roku (případně připomene i starší dezinformace, pokud budou odhaleny až dodatečně)
 - významné dezinformace těchto médií, o nichž se ČT dozví, budou ve zpravodajství uváděny na pravou míru i průběžně
 - 9) Vedení ČT provede veškeré personální změny, které budou potřebné k zajištění důvěryhodnosti zpravodajství
 - 10) ČT nebude nekriticky přijímat tvrzení žádného zdroje (jelikož se ukázalo, že ani tvrzení údajně renomovaných médií typu Reuters či BBC nelze apriorně považovat za věrohodná, jelikož i tyto zdroje jsou schopny a ochotny porušovat nejzákladnější a nejbanálnější pravidla seriózní žurnalistiky)
 - ČT bude vždy ověřovat tvrzení určitého zdroje vůči známým faktům, na základě dosavadních zkušeností bude brát v úvahu jeho důvěryhodnost, jakož i jeho postoje a zájmy, bude posuzovat, jakými argumenty se zdroj svá tvrzení snaží doložit, atd.
 - 11) Vždy, kdy to bude možné, bude ČT vycházet z nejpůvodnějších informací (tedy např. ze samotného rozhovoru namísto shrnujících článků nebo z citací namísto jejich výkladu)
 - 12) ČT bude upřednostňovat reportáže před obviněními, spekulacemi a jinými tvrzeními
 - 13) ČT požádá o rozhovor Ivana Katchanovského (o jeho výzkumu, tj. střelbě na Majdanu, banderovcích a činnost médií) a Roberta Parryho (zřícení letu MH17 a činnost médií)
 - 14) ČT přestane vydávat analýzy společnosti Media Tenor (či obdobné práce) za dostačující prostředek kontroly zpravodajství, jelikož skutečnou kontrolu nezajišťují a kvůli zvolené metodě výzkumu ji ani zajišťovat nemohou
 - 15) Vedoucí pracovníci zajistí, aby si všichni relevantní zaměstnanci byli bezpečně vědomi hlavních dezinformačních technik a aby se jich vyvarovali; vedle smyšlenek, domněnek a prostých lží se jedná např. o následující techniky:

- vytváření vnějšího či vnitřního nepřítele (včetně případné personifikace nepřítele do osoby jednoho člověka nebo spojování určitých skutečností s tímto nepřítelem, ač jeho domnělý postoj nebyl pro skutečnost důležitý)
- prezentování situace jako dvoustranného konfliktu (obzvláště pak jako konfliktu Dobra a Zla)
- přiřívování stereotypů, klišé, pokulhávajících analogií a jiných dříve vytvořených úhlů pohledu
- užívání sestříhaných videí a vět vytržených z kontextu (včetně případů, kdy je ustřižena otázka, na kterou respondent odpovídal)
- užívání materiálů, které svou formou vzbuzují důvěru (např. satelitních snímků, odposlechů či studií), ač jejich obsah tvrzení, která mají dokazovat, ve skutečnosti neprokazuje (nebo je dokonce vyvrací)
 - u studií a statistik ČT neopomene zjistit jejich metodu výzkumu (aby věděla, co ve skutečnosti bylo měřeno či jinak zkoumáno)
- odvádění pozornosti od podstatného k méně podstatnému (např. zaměření se na dění v Kyjevě v době, kdy v jiných částech země byla již svrhávána státní moc)
- zaměňování následnosti a kauzality či korelace a kauzality
- zakládání zpráv na obviněních a jiných tvrzeních
 - pokud nebude známo, co se stalo a kde je pravda, tak ČT tuto skutečnost výslovně uvede dříve než obvinění/tvrzení či bezprostředně po něm
 - výjimku budou tvořit jen případy, kdy tato skutečnost bude zcela jednoznačně zřejmá z kontextu (což neplatí např. pro případy, kdy je obviněním/tvrzením jedné strany věnováno podstatně více prostoru)
- vydávání tvrzení či úhlů pohledu za fakt
 - v případě článku ČT vždy v titulku na prvním místě uvede, že se jedná o něčí tvrzení, např. tedy v titulku bude použita formulace „Majordomus: Vrahem je zahradník” nebo „Dle majordoma je vrahem zahradník”
 - nebudou používány formulace typu „Vrahem je zahradník” nebo „,Vrahem je zahradník,‘ říká majordomus”

- spoléhání se na princip stokrát opakované lži; za účelem potlačení tohoto principu ČT:
 - bude oddělovat fakta od tvrzení pomocí slov „přý” a „údajně” jen tehdy, kdy takové tvrzení nebude nikoho obviňovat, nebo tehdy, kdy z dříve uvedených informací bude jasně zřejmé, že se jedná o pouhou parafrázi určitého tvrzení (v ostatních případech použije formulace, z nichž bude jasně patrné, že se jedná pouze o něčí tvrzení)
 - nebude věnovat žádnou či téměř žádnou pozornost obviněním těch subjektů, které se v minulosti ukázaly být vysoce nedůvěryhodnými (v tomto případě tedy zejména obviněním představitelů Kyjeva, ministerstva zahraničí USA a NATO a serveru Bellingcat)
 - zejména na nich nebude zakládat články ani televizní zprávy a v případě, kdy jejich obviněním bude věnován větší než malý prostor, bude zároveň připomenuto a konkrétně doloženo, že se jedná o nedůvěryhodný subjekt
 - pokud to bude možné, obvinění bude ověřovat
 - v případech, kdy bude potřebné začít již obviněním, výslovně uvede, že není k dispozici dostatek ověřených faktů a že následující obvinění nemusí mít s realitou nic společného
 - pokud bude nějaké obvinění připomínat, vždy společně s ním uvede, jakými argumenty je dokládáno
- ignorování/bagatelizování podstatných částí tvrzení (např. argumentů, jimiž tvrzení bylo dokládáno)
- překrucování tvrzení (včetně vydávání mlhavého tvrzení za jednoznačné tvrzení)
- vydávání určitých osob za experty, ač jimi nejsou a ani být nemohou
 - ČT toto označení v souvislosti s politickými událostmi a jejich hodnocením nebude vůbec užívat, případně ho bude užívat jen velice vzácně v případech, kdy daná osoba bude jednoznačně disponovat nesrovnatelně větším množstvím znalostí než relevantní zaměstnanci ČT (a i v takovém případě bude označení užíváno jen v souvislosti s danou úzce vymezenou oblastí, v níž daná osoba bude moci být považována za experta)
- selektivní užívání argumentace ad hominem

- např. selektivní zdůrazňování, kdo je kým (prý) financován či vlastněn
- vytváření falešného dojmu, že určitá tvrzení jsou ve vzájemném konfliktu
- potlačování určitého úhlu pohledu tím, že je připisován výlučně či převážně subjektu, který je prezentován v negativním světle
- šíření určitého tvrzení skrze údajně důvěryhodné a nestranné zdroje (např. skrze údajně objektivní a nezávislé nevládní organizace)
- připisování tvrzení určitým subjektům, které ve skutečnosti nejsou původním zdrojem
 - např. vydávání tvrzení jednoho serveru, který se odvolával na „nejmenované zdroje“, za tvrzení „médií“
- vydávání nereprezentativní části za celek (např. dvou komentátorů za komentátory obecně) a celku za část (např. personifikování činnosti celé výkonné moci do jedné osoby)
 - v případech, kdy něco pronese např. skupina poslanců, tedy ČT bude jednoznačně uvádět, že se jednalo jen o část (bude tedy uvádět spojení typu „někteří poslanci uvedli“, „skupina poslanců řekla“ nebo „tři poslanci tvrdí“, leč nepoužije spojení typu „poslanci soudí, že...“)
- zmínění určitého faktu jen pro forma (tj. uvedení určité informace, která je ovšem jinak ignorována, jako kdyby nebyla známa)
 - např. v den střelby na Majdanu ČT zmínila, že při ní byli zabiti a zraněni i příslušníci policie, leč přesto střelbu připisovala výlučně policii a později její mrtvé/zraněné příslušníky někdy ani nezmínila
- řazení nesouvisejících informací způsobem, který vytváří dojem, že spolu souvisejí (např. je vedle sebe uvedeno obvinění ze shromažďování armády u hranic a informace o probíhajícím armádním cvičení, přestože cvičení ve skutečnosti proběhlo stovky kilometrů od hranic)
- vytváření falešného dojmu, že cosi normálního a běžného (např. účast dobrovolníků v občanských válkách) je čímsi neobvyklým, tajeným či popíraným
- vytváření falešného dojmu, že cosi neobvyklého je čímsi normálním a běžným (např. vydávání únorových protivládní výtržností, následného povstání a převratu a dalších protizákonných činů za „demonstraci“)
- ukrytování důležitých informací v nadtitulcích, podtitulcích, hlouběji v člancích (či dokonce v jejich posledních a předposledních odstavcích) a podobně

- užívání polopravd (např. zdůrazňování skutečnosti, že před zřícením letu MH17 byla sestřelena kyjevská letadla při zamlčení skutečnosti, že se tato letadla pohybovala výrazně níže než dopravní letadla)
- nálepkování, které neodpovídá faktům či někoho zvýhodňuje/znevýhodňuje
 - namísto přebírání nálepek bude ČT používat vlastní nálepky
 - tyto nálepky budou neutrální či stejně zabarvené, budou vycházet ze stejného či podobného klíče, budou odpovídat ověřeným faktům a nebudou vytvářet dojem, že klíčová odlišnost spočívá v tom, v čem ve skutečnosti nespočívá (např. v národnosti, která je ve skutečnosti společná)
 - např. tedy strany konfliktu shodně pojmenuje podle jejich hlavních měst (či dle reálně kontrolovaných oblastí)
 - případně použije předpony „pro/proti“, pokud takové dělení nebude v rozporu s ostatními podmínkami (např. lze použít dvojice „prokyjevský/kyjevský“ a „protikyjevský“ nebo „pro-life“ a „pro-choice“, leč nikoliv dvojice „pro-life“ a „anti-life/pro-death“)
 - ČT minimalizuje užívání příliš zjednodušujících nebo hodnotících přívlastků (typu „proruský“, „proevropský“, „populistický“, „radikální“, „umírněný“ atd.)
 - pokud by použití vlastních nálepek nebylo možné či vhodné (např. kvůli nesrozumitelnosti či nedostatečné přesnosti), použije ČT převzaté nálepky způsobem, z něhož bude jasné patrné, že se s nimi neztotožňuje (např. pomocí formulace „Spojené státy vyjádřily podporu těm skupinám, které označily za ‚umírněnou opozici‘“)

Dále je třeba Radě doporučit, aby dle § 9 odst. 7 písm. a) zákona č. 483/1991 Sb. a jeho novelizací písemně upozornila generálního ředitele na skutečnost, že ČT ve svém zpravodajství o ukrajinské krizi rozsáhlé porušovala povinnosti, které na ni klade zákon o ČT a Kodex ČT.

Pokud generální ředitel nebude schopen či ochoten podniknout doporučené a případně i jiné kroky, které jsou nezbytné k ukončení protizákonného jednání, měl by být dle stejného ustanovení Radou odvolán. Následně by Rada měla dle § 8 odst. 1 písm. a) jmenovat nového generálního ředitele, který by dle ní plnění povinností dokázal zajistit.